DR TADEUSZ BUJAK
RADCA SĄDU KRAJ WYZSZEGO

DR WŁ. L JAWORSKI
PROF UNIWERSYTETU JAGIELL

USTAWA O SPROSTOWANIU KSIĄG GRUNTOWYCH Z MATERYAŁAMI I KOMENTARZEM

KRAKÓW 1908
KSIĘGARNIA LEONA FROMMERA.

24659

W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELL. POD ZARZĄDEM JÓZEFA FILIPOWSKIEGO.

Uwagi wstępne.

Ustawa z 11 grudnia 1906 nr. 246 dz. u. p., ogłoszona 25 grudnia 1906, o sprostowaniu ksiąg gruntowych [1]), skuteczna dla Galicyi i Bukowiny, nie obejmuje co do przedmiotowego swego zakresu wszystkich usterek ksiąg [2]), polegających na

[1]) zob. przekład polski tekstu ustawy (u. s. h.) i ogólnej części motywów rządowych, dokonany przez Giżowskiego, w Przegl. pr. i adm. 1906 str. 876 nast., 712 nast. (tamże str. 709 nast. parę uwag tego autora natury ogólniejszej, informacyjnej); dalej Krawczyka książkę, obejmującą przekład ustawy i szczegółowych motywów rządowych (Lwów 1907, 2 wydanie; o tem R. w. Przegl. pr. i adm. 1907 str. 1053). Projekt ustawy pierwotnie sądom do ocenienia udzielony, streszcza i ocenia Szybalski Przegl. pr. i adm. 1902 str. 850 nast.; projekt przedłożony Radzie Państwa ocenił Klang w artykule: Bemerkungen zu dem Gesetzentwurf über die Berichtigung der Grundbucher in Galizien und der Bukowina, w Ger. Ztg. 1905 str. 220—224, 230—233. Ustawę samą omawia Hilsenrad w artykule zamieszczonym w Österr. Richter-Zeitung 1907 str. 1 nast. Cenne materyały, zawarte w przeprowadzonych nad tym przedmiotem obradach krakowskiego Towarzystwa prawniczego (udzielone referentowi Izby posłów) nie były ogłoszone drukiem (z wyjątkiem artykułu Tałasiewicza, zamieszczonego w »Głosie Narodu« z 14 listopada 1906). — Wydane do u. s. h. rozporządzenie wykonawcze ministerstw sprawiedliwości i skarbu z 11 października 1907 nr. 243 dz. u. p. nazwane jest tu niżej w skróceniu: r. w.

[2]) nie ulega jednak wątpliwości, że postępowanie sprostowawcze wedle u. s. h. przyczynić się może do wykrycia i usunięcia także innych usterek i luk w księdze gruntowej (por. w tym względzie np. § 29 r. w. co do uwzględnienia zaszłych zmian w kulturze parcel i t. d.) i że wskazanem będzie, aby komisarz miejscowy, natrafiając w urzędowaniu swojem na takie usterki i luki, donosił o tem właściwemu sądowi hipotecznemu dla dalszego zarządzenia. Podobnie postanawia § 79 rozp. m. z 18 stycznia 1903 nr. 21 dz. u. kr. o komasacyi gruntów rolnych w Galicyi (r. k.) że wszelkie przy rozpoznaniu i badaniu (obszaru komasacyjnego) wykryte mylne wpisy do mapy katastralnej, nie przeprowadzone zmiany granic parcel i uprawy należy w mapach sprostować, względnie wkreślić, albo

niezgodności faktycznego stanu posiadania ze stanem hipotecznym. Wykluczone są z jej zastosowania np. istniejące faktycznie służebności, które wedle § 481 uc. powinny być wpisane do księgi gruntowej, a wpisane nie są [1]).

Przedmiotowy zakres u. s. h. określony jest w §§ 1 i 28, które tyczą się oba w gruncie rzeczy sprostowania wpisu prawa własności, z tą tylko różnicą, że w przypadku § 1 sprostowanie wpisu prawa własności łączy się ze sprostowaniem karty stanu posiadania i pociąga za sobą także zmiany na karcie ciężarów, gdy tymczasem w przypadku § 28 zmiany przeprowadza się w zasadzie tylko na karcie własności.

O sprostowaniu więc wpisów prawa własności, łączącem się z dzieleniem ciał hipotecznych traktuje rozdział I. u. s. h. (§§ 1—27), rozdział II. (§§ 28—31) normuje (uproszczony) sposób sprostowania wpisu na karcie własności [2]). Dwa dalsze rozdziały u. s. h. tyczą się: rozdział III. postanowień na wypadek założenia na nowo ksiąg gruntowych, lub części księgi gruntowej (§§ 32—36) i ma na celu spożytkowanie przepisów dwóch pierwszych rozdziałów odnośnie do nieruchomości pod zakres przedmiotowy u. s. h. podpadających w trakcie nowego założenia księgi gruntowej lub części tejże (w myśl § 27 ustawy z 25 lipca 1871 nr. 96 dzup. = u. u. h.), oraz oznaczenie wza-

o ileby zachodziła potrzeba zdjęcia geometrycznego, zanotować — i że co do tych dat, których ewidencya w operatach katastru podatku gruntowego i w księgach hipotecznych jest przepisana, należy organa ewidencyi katastru podatku gruntowego (geometrę ewidencyjnego) i urzędy hipoteczne zawiadomić o błędach, jakie znaleziono przy tych dochodzeniach, jakoteż w dalszym toku postępowania.

[1]) natomiast np. własność względnie współwłasność drogi (stanowiącej np. dobro gminne) może podpadać sprostowaniu wedle obecnej ustawy. Por. co do usterek pod u. s. h. wprost niepodpadających motywa rządowe str. 20 pod 5: należy tu mylność map hipotecznych co do konfiguracyi parcel, podzielonych np. poprzecznie zamiast podłużnie, spowodowana mylnym planem sytuacyjnym; kilkakrotne przychodzenie tej samej parceli w mapie hipotecznej i w księdze gruntowej itp. (por. także uwagi Szybalskiego 868).

[2]) ale w jednej gminie, gdy postępowanie sprostowawcze obejmuje więcej wykazów — niekoniecznie »szereg« tychże (mot. rząd. str. 23) — może się ono toczyć równocześnie co do jednych wykazów wedle rozdziału I., co do drugich wedle rozdziału II. u. s. h. (mot. rząd. 42).

jemnego oddziaływania postępowania sprostowawczego wedle u. s. h. na postępowanie sprostowawcze wedle ustawy właśnie powołanej [1]). Rozdział IV. zawiera postanowienia końcowe (§§ 37—50) a to § 39 ułatwienia w stemplach, należytościach i kosztach, wspólne postępowaniom wedle pierwszych trzech rozdziałów, §§ 37—38 postanowienia ogólniejszej natury, mające zapobiedz na przyszłość powstawaniu usterek, których usunięcie u. s. h. ma na celu, § 40 klauzulę wykonawczą.

Między postępowaniem sprostowawczem wedle rozdziału I. a II. zachodzi nadto ważna różnica co do zastosowania pod względem czasu. Postępowanie wedle rozdziału II. rozciąga się jedynie na wypadki niezgodności stanu hipotecznego z faktycznym, które istniały już w czasie wejścia w życie u. s. h. (25 grudnia 1906), tak, że wypadki rzeczonej niezgodności później powstałe od zastosowania II. rozdziału u. s. h. są wyłączone (o tyle także od zastosowania rozdziału III. i § 39) — postępowanie wedle rozdziału I. tyczy się także wypadków niezgodności powstałych później, aż do czasu, gdy komisarz prostujący księgę gruntową, czynność swą w dotyczącym okręgu sądowym podejmuje, właściwie gdy wedle postanowienia ministra sprawiedliwości czynność tą podjąć ma (§ 4). (Motywa rządowe 28, 42 podają powody, dla których różnicę tę zrobiono, mianowicie uważano: że rozszerzenie zastosowania przepisów rozdziału II. do wypadków późniejszych równałoby się premii za nieprzestrzeganie przepisu § 3 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dzup. i że nie zachodzą tu takie momenta na uwzględnienie zasługujące, jak w przypadkach rozdziału I [2]).

[1]) zmienia więc ten rozdział u. s. h. odnośne przepisy u. u. h. (por. mot. rząd. 23, 26).

[2]) Czas powstania niezgodności ustala się w sposób § 24 ust. 3 przewidziany.

Różnica przez ustawodawcę wprowadzona spowoduje nieraz poważne komplikacye i usiłowania obejścia u. s. h. Który np. czas decyduje, gdy niezgodność podpadającą pod rozdział I., dnia 25 grudnia 1906 lub później usunięto częściowo, tak, że pozostaje jeszcze niezgodność, podpadająca pod rozdział II.? Drobna tylko różnica, polegająca na minimalnem przesunięciu granic lub nieuwzględnieniu jakiegoś skrawka gruntu, będącego nieużytkiem, umożliwi zastosowanie rozdziału I. w miejsce właściwie zastosować się mającego rozdziału II.

Należy jeszcze określić stosunek zastosowania u. s. h. do §§ 2 i 3 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dzup. O ile niezgodność między stanem hipotecznym a stanem faktycznego posiadania tyczyła się tylko karty własności w rozumieniu § 28 u. s. h. i istniała już w dniu wejścia w życie u. s. h., może być jednak usuniętą na drodze w § 2 ustawy z r. 1883 przewidzianej, ta ostatnia ustawa wyklucza zastosowanie u. s. h., tak samo wykluczonem jest zastosowanie u. s. h., jeżeli niezgodność rzeczona tyczyła się wprawdzie także karty stanu posiadania i istniała w czasie § 1 ustawy określonym, lecz może być usuniętą na tej samej drodze (arg. z § 20, por. także § 10 ust. 4 r. w.). Natomiast przypadki pod § 3 ustawy z r. 1883 podpadające niezgodności istniejącej w czasie w § 1 względnie w § 28 u. s. h. określonym absorbuje u. s. h., chyba że postępowanie wedle § 3 ustawy z r. 1883 wdrożone, doprowadziło już do takiego stanu, w którym sprostowanie księgi gruntowej bez dalszego postępowania da się uskutecznić[1]).

Wszystkie niezałatwione wypadki niezgodności z § 3 ust. z r. 1883, pod u. s. h. wedle powyższych uwag podpadające wypadnie odstąpić do załatwienia w postępowaniu wedle u. s. h. komisarzowi miejscowemu (§ 5 u. s. h. § 20 r. w.). Tyczy się to w szczególności także wypadków tzw. wykazu III. tj. różnic między księgą gruntową a katastrem, które na razie nie mogły być usunięte (§ 406 l. 3 instr. sąd. p. 3 rozp. min. spraw. z 2 lipca 1889 nr. 35 dz. rozp. lp. 114 protokołu wizytacyi sądów powiatowych, § 20 r. w.).

[1]) Takiemu pojmowaniu nie stoi na przeszkodzie ogólne brzmienie § 20 r. w.

Ustawa

z d. 11 grudnia r. 1906 l. 246 d. u. p. o sprostowaniu ksiąg gruntowych.

Obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem tudzież w Księstwie Bukowiny.

I. O podziale ciał hipotecznych.

§ 1.

Sprostowanie stanu hipotecznego, nie zgadzającego się z faktycznym stanem posiadania, powinno być dokonane według postanowień tego rozdziału co do takich nieruchomości, które w chwili, gdy komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych rozpocznie swą działalność w odnośnym powiecie sądowym (§ 4), tworzą w księdze gruntowej jedno tylko ciało hipoteczne, w rzeczywistości jednak są podzielone na części fizyczne i znajdują się w posiadaniu dwóch lub więcej osób, a to albo z tej przyczyny, że odnośna nieruchomość podzielona została w księdze gruntowej na części idealne, w rzeczywistości zaś na

---

I. Teilung von Grundbuchskörpern.

§ 1. Die Berichtigung des mit dem tatsächlichen Besitzstande nicht übereinstimmenden Grundbuchstandes hat nach den Bestimmungen dieses Abschnittes bei Liegenschaften zu erfolgen, welche zur Zeit, da der Grundbuchsberichtigungskommissär seine Tätigkeit in dem betreffenden Gerichtsbezirke aufnimmt (§ 4), im Grundbuche einen einzigen Grundbucbskörper bilden, tatsächlich jedoch gesondert nach physischen Teilen im Besitze zweier oder mehrerer Personen stehen, sei es, dass hinsichtlich der Liegenschaft im Grundbuche eine ideelle, in Wirklichkeit aber eine physische Teilung stattgefunden hat oder dass die physische Abtrennung von Bestandteilen eines Grundbuchskörpers bücherlich nicht durchgefuhrt wurde oder dass die Nichtübereinstimmung auf andern Gründen beruht.

części fizyczne, albo że w księdze gruntowej nie przeprowadzono fizycznego oddzielenia części składowych ciała hipotecznego, lub wreszcie, że inna okoliczność wywołała tę niezgodność.

Sprostowanie nastąpi przez podzielenie ciała hipotecznego. Równocześnie z tem zostanie uskutecznione wpisanie prawa własności na rzecz osób, które, według postanowień tego rozdziału, mają być oznaczone, jako właściciele, tudzież przekazanie ciężarów, których przedmiotem jest podzielone ciało hipoteczne.

Każde nowo utworzone ciało hipoteczne ma być wpisane do osobnego wykazu hipotecznego, natomiast dotychczasowy wykaz, o ile nowe ciała hipoteczne wyczerpują jego stan posiadania, należy zamknąć, jako nieposiadający znaczenia.

Jeżeli sprostowanie stanu hipotecznego da sie dokonać według postanowień § 104-go powszechnej ustawy hipotecznej, natenczas rozdział ten nie będzie miał zastosowania, a sprostowanie winien zarządzić sąd hipoteczny z urzędu na zasadzie wymienionych postanowień.

Motywy przedłożenia rządowego do § 1, zgodnego w swojem brzmieniu z § 1-szym ustawy opiewają: [str. 27] Ustawa normuje przedewszystkiem założenia, od których zależy postępowanie sprostowawcze wedle postanowień pierwszego rozdziału ustawy, tudzież określa czynności urzędu ksiąg gruntowych, przez które w odnośnych przypadkach ma być zaprowadzony porządek w księgach.

Pod postanowienia tego rozdziału podpadają wykazy hipoteczne takich posiadłości, które przedstawiają jedność hipoteczną, w rzeczywistości jednak stanowią kilka samoistnych przedmiotów obrotu. Niezgodność po-

---

Die Berichtigung erfolgt durch Teilung des Grundbuchskörpers unter gleichzeitiger Eintragung des Eigentumsrechtes der nach den Bestimmungen dieses Abschnittes zu ermittelnden Personen und durch Zuweisung der auf dem geteilten Grundbuchskörper haftenden Lasten.

Jeder neu gebildete Grundbuchskörper ist in eine eigene Grundbuchseinlage einzutragen und ist die bisherige Grundbuchseinlage, wofern deren Gutsbestand durch die neuen Grundbuchskörper erschöpft wird, als wirkungslos abzuschliessen.

Erscheint die Berichtigung des Grundbuchsstandes nach den Bestimmungen des § 104 des allgemeinen Grundbuchsgesetzes durchfuhrbar, so ist die Anwendung dieses Abschnittes ausgeschlossen und die Berichtigung auf Grund der bezeichneten Bestimmungen von dem Grundbuchsgerichte von Amts wegen zu verfugen.

między księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania jest tutaj objektywna i subjektywna; odnosi się tak do rozmiaru ciała hipotecznego, jak i do osoby właściciela.

Odnośne braki ksiąg gruntowych są różnorakie, stosownie do ich pochodzenia i natury.

Najprostszy przypadek jest ten, że część składowa ciała hipotecznego lub kilka, a nawet wszystkie jego części składowe, zostały nabyte przez trzecie osoby, przez akty prawne między żyjącymi lub w drodze dziedziczenia, a przepisane w obowiązujących przepisach hipoteczne odpisanie nabytych posiadłości i ich przeniesienie do własnych wykazów hipotecznych nie zostało dokonane. Wskutek tego faktycznie wydzielone posiadłości przypisane są nieprawnie zawsze jeszcze przy ciele hipotecznem dobra szczepowego, jako jego części składowe. Takie braki ksiąg gruntowych mają swoją przyczynę w zaniechaniu czynności hipotecznej, odpowiadającej nabyciu prawa. W innych przypadkach są posiadłości jednego ciała hipotecznego podzielonę w całości lub w części między kilka osób wedle fizycznych części. W księdze gruntowej jednak wpisaną jest współwłasność odnośnie do całego ciała hipotecznego, gdyż i tutaj zaniechano hipotecznego odpisania poszczególnych fizycznych części posiadłości, a wpisano posiadaczy tych części, jako współwłaścicieli całego ciała hipotecznego z oznaczeniem lub bez oznaczenia udziałów. Te braki (fikcyjny stosunek współwłasności) mają swoją przyczynę w nieprawnem udokumentowaniu i zaintabulowaniu aktu podziału względnie nabycia. Braki te mogą być także wywołane tem, że zaniechano hipotecznego wpisu późniejszego fizycznego podziału, jeżeli mianowicie ten fizyczny podział nastąpił dopiero po hipotecznym wpisie stosunku współwłasności.

Dalej należą tu przypadki, w których do ciała hipotecznego wpisano posiadłości, które nigdy nie należały do odnośnej osoby, lub które przynajmniej w czasie wpisu nie znajdowały się już w jej posiadaniu.

Częstokroć pochodzą wymienione wyżej braki ksiąg gruntowych z czasów ich założenia, a częściowo wywołane zostały przez przepisane ustawowo przeniesienie niezgodnej ze stanem prawnym treści ze starych ksiąg gruntowych (tabul krajowych). Częstokroć jednak wywołane zostały te braki dopiero później przez pozasądowe akty prawne lub przez sądowe czynności urzędowe, odnoszące się do ciał hipotecznych, których stan posiadania przy zakładaniu ksiąg został wpisanym w zupełnym porządku.

[str. 28]. Zastosowanie postępowania sprostowawczego wedle rozdziału 1-go zależnem jest od tej okoliczności, czy brak w księgach gruntowych istniał w pewnej oznaczonej chwili. Jako rozstrzygający przyjęto w tym względzie dzień, w którym komisarz miejscowy rozpoczyna swoją działalność w odnośnym okręgu sądowym.

Księgi gruntowe nie odniosłyby korzyści, gdyby chwila decydująca o sprostowaniu została tak bardzo cofniętą wstecz, że z powodu długości czasu z trudnością tylko możnaby stwierdzić, czy już wówczas istniał brak w księgach gruntowych, czy nie. Również nie byłoby z pożytkiem dla

ksiąg gruntowych, gdyby bardzo wiele wykazów hipotecznych, w których wadliwość zaistniała dopiero w międzyczasie, było od sprostowania wykluczonych. Nie można przeto cofnąć się wstecz, aż do chwili otwarcia księgi gruntowej. Tak samo nie nadaje się przyjęcie chwili wejścia w życie nowej ustawy za moment decydujący w tym kierunku, tem bardziej, że prace sanacyjne ze względu na wielkość całego zadania i na ograniczone środki we wykonaniu prawdopodobnie we wielu okręgach będą mogły być rozpoczęte dopiero po upływie wielu lat po wejściu w życie tej ustawy.

Z drugiej strony należy interesowanym odebrać nadzieję, że i wtedy będą mogli sprostować księgę gruntową wedle ułatwiających postanowień tego rozdziału, gdy uporządkowany stan hipoteczny popsują już po rozpoczęciu przez komisarza miejscowego czynności w powiecie. W takich przypadkach nie jest rzeczą niesłuszną, aby strony przymuszone były do zaprowadzenia porządku w księgach gruntowych, na podstawie § 3-go ustawy z 23 maja 1883 L. 83 d. u. p., tembardziej, że porrzebne dokumenty mogą uzyskać łatwiej, gdy akty prawne, powodujące zmianę stanu hipotecznego, pochodzą z najnowszego czasu.

Cel, do którego dążyć ma postępowanie sprostowawcze w razie niezgodności, podpadającej pod § 1, określony jest naturą rzeczy. Może on na tem tylko polegać, że posiadłości, które są złączone w jednem ciele hipotecznem, a jednak tworzą samodzielne przedmioty obrotu, zostaną wydzielone i osobno dopisane na rzecz ich prawdziwych właścicieli, przyczem także mają być uwzględnione i stosunki stanu biernego (przekazanie ciężarów § 12 i nast.) Jeżeli stan ksiąg gruntowych jest prostszy i odpisanie mniejsze, to wykaz szczepowy może być w regule dalej utrzymywany dla części składowych ciała hipotecznego, które pozostaną jeszcze po wydzieleniu Jeżeli natomiast parcelacya ciała hipotecznego, składającego się z licznych parcel, jest silną, to z hipoteczno-technicznych względów okaże się bardziej pożądanem zupełne rozdzielenie stanu posiadania, tak, że pierwotny wykaz hipoteczny należy zamknąć jako bezprzedmiotowy.

Niektóre braki, podpadające pod te paragrafy, mogą byc usunięte na podstawie § 104-go powszech. ust. hip. Ten przepis ustawowy ma zastosowanie przy prostowaniu takich błędów, które popełnione zostały przy wpisywaniu, mianowicie wówczas, gdy dokonano wpisu niezgodnie z uchwałą hipoteczną (błędy manipulacyjne). Postanowienie to ustawy należy jednak odpowiednio i wówczas zastosować, gdy błąd w hipotecznym stanie posiadania pochodzi z czasów założenia ksiąg, w szczególności, gdy wpis nie odpowiada stwierdzonemu aktami rezultatowi dochodzeń, przedsięwziętych przy zakładaniu ksiąg, lub gdy, w razie przeniesienia stanu posiadania z poprzedniej księgi gruntowej, przeniesienie to nie nastąpiło tak, jak opiewała poprzednia księga gruntowa (n. p. błędne oznaczenie części składowych ciała hipotecznego, mylne podanie nazwiska właściciela). Jednakże sprostowanie według § 104 powszech. ustawy hip. może być przeprowadzonem tylko o tyle, o ile może nastąpić bez pokrzywdzenia tym-

czasem nabytych praw trzecich osób (r. m. s. z 26 paźdz. r. 1894 l. 40 d. r.). Jeżeli zaś sprostowanie według tego postanowienia ustawowego nie może nastąpić z powodu braku zgody interesowanych trzecich osób, to je należy przeprowadzić wedle niniejszej ustawy.

W rozdziale pierwszym chodzi o dzielenie hipoteczne realności fizycznie na gruncie podzielonych w celu doprowadzenia do zgodności stanu hipotecznego ze stanem faktycznym na gruncie.

Założeniem faktycznem zastosowania przepisu zawartego w § 1 jest, aby istniała niezgodność między faktycznym stanem posiadania a stanem hipotecznym. Ponieważ wedle § 24 do postępowania sprostowawczego znajdują w ogólności uzupełniające zastosowanie postanowienia obowiązujące dla postępowania w sprawach niespornych, a wedle drugiego ustępu tegoż paragrafu tylko w postępowaniu przekazawczem i tylko co do okoliczności spornych w dwóch kierunkach tam wymienionych dopuszczalnym jest formalny, analogicznie do przepisów procedury cywilnej przeprowadzić się mający dowód ze świadków, znawców i z przesłuchania stron, powstaje kwestya, w jaki sposób ustalić ma sędzia w razie sporu posiadanie faktyczne w postępowaniu sprostowawczem. Zwłaszcza ze względu na § 9 ust. 4 ustalenie to może mieć doniosłe znaczenie.

Może być np. spornem, czy istnieje posiadanie, czy też tylko dzierżenie (§ 309 u. c.)[1]), mogą być sporne rozmiary posiadania itp. Jakkolwiek § 2 l. 7 post. niesp. co do okoliczności faktycznych, które dadzą się wyjaśnić tylko przez formalne postępowanie dowodowe, każe odsyłać strony na drogę prawa, to jednak z przepisu tego w związku z § 24 ust. 2 u. s. h. nie można wnosić, żeby odesłanie takie w postępowaniu sprostowawczem co do spornej kwestyi faktycznego posiadania

[1]) tylko w tych granicach badanym będzie tytuł posiadania (§ 36 ust. 3 r. w.), natomiast kwestya dobrej lub złej wiary nie będzie w tem stadyum sprawy roztrząsaną, por. dotyczące przepisy u. z. h. i Jaworskiego II, 10, 113; por. także § 26 w przeciwstawieniu do § 33 [32] rozp. wyk. o założ. ks. gr. dla Tyrolu i Kraju Przedarulańskiego do tego Bartscha, Grundbuchgesetz[3], 773, 774; faktyczne posiadanie stanowiące wedle § 1 ust. z 23 maja 1883 nr. 83 dz. u. p. podstawę do nałożenia obowiązku uiszczenia podatku gruntowego, rozumieć należy również jako posiadanie prawne: Mensi art. Grundsteuer w Österr. Staatswörterbuch II[2], 597).

mogło nastąpić. Ustawa bowiem (w § 9 i n.) normuje wyraźnie, co do jakich kwestyi odesłanie na drogę prawa ma miejsce, skąd wypływa, że w innych, o ile nie ma miejsca przeprowadzenie formalnych dowodów wedle ust. 2 § 24, ma nastąpić ustalenie w myśl ogólnych przepisów o postępowaniu niespornem (§ 2 l. 5 post. niesp.). Do kwestyi na tej drodze ustalić się mających zaliczyć wypadnie także kwestyę faktycznego posiadania, zwłszcza, że także ustawa o postępowaniu niespornem przewiduje ustalenie podobne kwestyi posiadania (§§ 97, 98, 104 post. niesp.).

Zauważyć należy, że ustawa krajowa z 9 grudnia 1899 nr. 20 dz. u. kr. z r. 1900, o dzieleniu gruntów wspólnych i t. d. (= kr. u. dz. r.) w § 10 przewiduje wyraźnie możliwość sporów także co do posiadania pojedynczych części gruntów, normując kompetencyę władz agrarnych (por. § 12 tudzież § 65 tamże), które jednak przy przeprowadzeniu dowodu stosować mają analogicznie postanowienia zawarte w §§ 266—389 p. c., o ile wogóle zastosowanie tych postanowień w postępowaniu przy przeprowadzeniu czynności agrarnych okazuje się możliwem (§ 52 rozp. min. z 18 stycznia 1903 nr. 22 dz. u. kr. = r. dz. r.) a rozpatrują spory graniczne według §§ 850—853 u. c. (§ 53 r. dz. r.). § 26 rozp. wyk. o założ. ks. gr. dla Tyrolu i kraju Przedarulańskiego postanawia, że jeżeli między stronami powstanie spór co do posiadania nieruchomości, to mają być ofiarowane przez nie dowody, które komisarz za stanowcze uważa, przeprowadzone, i ma być rozstrzygnięcie komisarza ustnie ogłoszone.

Oczywiście, że faktyczny stan posiadania rozumiany być może tylko w znaczeniu posiadania odpowiadającego prawu własności (§ 309 u. c., mot. rząd. str. 32, por. mot. Kom. str. 6), tak, że nie można np. mówić o faktycznem posiadaniu tam, gdzie strona trzyma grunt tylko czasowo w miejsce spłaty, z mocy służącego jej dożywocia, z mocy constitutum possessorium (§ 428 u. c.), w miejsce procentu od pożyczonej sumy (por. dekr. nadw. z 24 grudnia 1816 nr. 1305 zb. u. s.), z mocy kontraktu pozornie tylko własność przenoszącego (§ 916 u. c.), i t. p. O ile jednak przy takich stosunkach prawnych da się zauważyć niezgodność między stanem hipotecznym a stanem

prawnym, w szczególności luka w księdze gruntowej, będzie rzeczą komisarza miejscowego zawiadomić o tem sąd hipoteczny (por. wyżej uw. 2). O czasie, z którego stan posiadania rozstrzyga, wspomnieliśmy już wyżej (w uwagach wstępnych). I do tego czasu odnoszą się uwagi tyczące się sposobu ustalenia (w drodze niespornej).

Trzy przypadki niezgodności stanu hipotecznego z faktycznym stanem posiadania podpadają pod postanowienia rozdziału I. ustawy; wspólne jest im, że realność dotycząca w księdze gruntowej jedno tylko stanowi ciało hipoteczne, faktycznie zaś odrębnie wedle fizycznych części znajduje się w posiadaniu dwu lub więcej osób. Przypadki te są:

1) jeżeli co do realności w księdze gruntowej nastąpił podział idealny, w rzeczywistości zaś podział fizyczny;

2) jeżeli fizyczne oddzielenie części składowych ciała pipotecznego książkowo nie zostało przeprowadzone;

3) jeżeli niezgodność pochodzi z innych przyczyn.

Tutaj nastręczać będzie w praktyce pewnych trudności fakt podziału fizycznego realności (przypadek pierwszy) względnie fizycznego oddzielenia części składowych (przypadek drugi). Najczęstsze są wypadki, że w spadku po zmarłym gospodarzu spadkobiercy dział na gruncie wprawdzie przeprowadzili, ale do hipoteki go nie wnieśli (z powodu braku mapek podziałowych i t. d.). Gdy dział fizyczny w zupełności i stanowczo przeprowadzono na gruncie, odpowiednie sprostowanie księgi gruntowej nie będzie z większemi trudnościami połączone. Inaczej już, gdy dział przeprowadzono przy równoczesnem ustanowieniu całkowitych lub częściowych spłat (§ 22 u. s. h.), lub gdy go przeprowadzono jednostronnie, a przynajmniej bez zgody wszystkich interesowanych (§ 841 u. c.). O ile w pierwszym z tych dwóch wypadków wystarczy wyśledzenie i odpowiednie zabezpieczenie dotyczącego zobowiązania wzajemnego, o tyle w drugim powstaje pytanie, czy ma się tu do czynienia rzeczywiście z działem w rozumieniu § 2 ustawy.

Wedle brzmienia ustawy sprostowanie księgi gruntowej ma tu być tylko hipotecznem przeprowadzeniem działu fizycznego na gruncie już przeprowadzonego, ma ono przedstawić w księdze gruntowej stan prawdziwy, dział rzeczywiście do-

konany, nie zaś dopiero dział ten przeprowadzać na gruncie równocześnie z działem hipotecznym [1]). W tem leży istotna różnica postępowania sprostowawczego wedle u. s h., a postępowania wedle kr. u. dz. r., która to ostatnia ustawa ma na celu m. i. podział dopiero fizyczny także gruntów używanych spólnie lub kolejno przez współuprawnionych (§ 1 lit. *b* kr. u. dz. r.), zaliczając atoli do tych gruntów (w § 2) — nie naruszając wszakże praw przez zasiedzenie nabytych — także te grunta, które w myśl § 1 podlegały pierwej wspólnemu użytkowaniu, następnie jednak przeszły wskutek fizycznego podziału w posiadanie prywatne, jeżeli podział ten nastąpił nie tylko bez zezwolenia właściwej władzy, ale także i w księgach gruntowych nie został przeprowadzony. Mimo to sądzimy, że należałoby przepis § 1 u. s. h. rozszerzająco tłumaczyć, jeżeli się chce, aby ustawa zmierzająca do uporządkowania ksiąg gruntowych celu swego nie chybiła. Doświadczenie codzienne uczy, że nawet działy już dziesiątki lat na gruncie przeprowadzone bywają przez interesentów kwestyonowane; trudno imputować ustawodawcy zamiar ignorowania takich podziałów, a z przepisu § 9 ust. 4 wnosićby należało, że w każdym razie podziały od lat dziesięciu istniejące (por. także §§ 68 ust. 4, 74 ust. 3 kr. u. dz. r.) winny być respektowane. Skoro więc ustawa w § 1 kładzie główny nacisk na fakt posiadania części fizycznych realności, to wypadnie stanąć na stanowisku, że objęte są nią także działy właściwie niedokończone, mniej lub więcej

[1]) Tak samo Hilsenrad 18, który przeciwstawia § 351 o. e Rozszerzenie pewne tego zasadniczego stanowiska ustawy zawiera § 30 ust. 5 r. w, wedle którego gdy się okaże, że należące do spadku nieruchomości zostały fizycznie podzielone, lub gdy uprawnieni do spadku dział taki nieruchomości przedsięwziąć zamierzają, ma być akt działu przy udziale organu ewidencyjnego protokolarnie sporządzony i przy sprostowaniu księgi gruntowej odpowiednio uwzględniony lub sądowi spadkowemu dla wzięcia w rachubę przy przyznaniu spadku udzielony. (R. w. poszło tu za radą Tałasiewicza cyt. art). Należy tu również § 9 ust. 2 r. w., wedle którego komisarz miejscowy pouczać ma strony o ważności i błogich skutkach trwałego i wyraźnego opalikowania poszczególnych nieruchomości, tudzież dążyć ma do osiągnięcia zgody ich na takie opalikowanie i do bezzwłocznego onegoż przeprowadzenia (§ 845 u. c. — por. w tym względzie także p. 8 rozp. min z 9 lutego 1907 nr. 29 dz. u. p).

jednostronne, że zaś kr. u. dz. r. znajduje zastosowanie tam gdzie spólności wogóle nie zniesiono. W przypadku atoli omówionym w § 2 kr. u. dz. r. zachodzi zbieg kompetencyi komisarza miejscowego prostującego księgę gruntową wedle obecnej ustawy a władzy agrarnej, bo przypadki podziału fizycznego realności, do którego według ustawy potrzebnem było zezwolenie władzy administracyjnej (dotychczas nie udzielone) wedle § 27 u. s. h. podpadają także pod obecną ustawę; o kompetencyi będzie tu więc w każdym wypadku rozstrzygać wyprzedzenie [1]).

Z brzmienia § 1 u. s. h. nie można wnosić, by podział fizyczny sprzeczny z podziałem hipotecznym musiał być temu podziałowi współczesny lub musiał go wyprzedzić — bo przepis ten pokrywa niewątpliwie wszystkie przypadki sprzeczności bez względu na to, kiedy nastąpił jeden i drugi dział (tak wyraźnie mot. rząd.. 27).

Przypadek pierwszy niezgodności w ustępie pierwszym § 1 ustawy przewidziany będzie zachodził np. gdy w księdze gruntowej wpisano części idealne spadkobierców wedle dekretu dziedzictwa, bez uwzględnienia działu fizycznego odpowiadającego treści rozporządzenia ostatniej woli; gdy nie uwzględniono zapisów poszczególnych spadkodawcy na rzecz osób trzecich przez spadkobiercę na gruncie wypełnionych, zajdzie przypadek drugi; gdy zaś w księdze gruntowej zapisaną jest dotąd jako właścicielka masa spadkowa zmarłego, zajdzie wypadek trzeci.

Jak już wspomnieliśmy, nie tyczy się jednak przepis ten ustawy przypadków przeznaczenia czasowego pewnych gruntów w skład ciała hipotecznego wchodzących pewnym osobom; tylko o ile takie prawa rzeczowe podpadałyby pod zobowiązania wzajemne w § 22 ustawy przewidziane, mogłoby nastąpić ich zabezpieczenie w trakcie postępowania sprostowawczego wedle u. s. h. (por. także § 97 ust. hip.) [2]).

[1]) jak z mot. rząd. 41 do § 27 widać, ten przypadek musiano chyba przeoczyć (zob. także § 94 r. w.); tłumaczy się to poniekąd tem, że obecnego § 27 brakowało jeszcze w pierwszym projekcie sądom do zaopiniowania udzielonym.

[2]) Nie zawadzi wspomnieć, że ustawa hipoteczna dla Bośni i Herce-

Mówiąc o dziale fizycznym nie możemy pominąć kwestyi działu budynków wedle części materyalnych i wogóle traktowania budynków przy sposobności przeprowadzenia działu ciała hipotecznego. Jeżeli grunta w skład realności wchodzące są podzielone fizycznie, sprzecznie ze stanem hipotecznym — budynki jednak na tej realności są bądź podzielone wedle części materyalnych, sprzecznie z ustawą z 30 marca 1879 nr. 50 dz. u. p.[1]), bądź znajdują się we współposiadaniu — jak należy w takim razie sobie postąpić? Niewątpliwie, że z pojęciem gospodarstwa (włościańskiego) nie da się pogodzić rozrywanie części na całość się składających[2]), tak że w zasadzie tworzenie osobnego ciała hipotecznego dla budynków jakoby w niepodzielonej wspólności pozostających dałoby się racyonalnie pomyśleć tylko w ten sposób, iżby ciało hipoteczne z budynków

gowiny w § 153, temu paragrafowi odpowiadającym, opuściła słowo: »gleichzeitig«, co w motywach str. 43 bliżej uzasadniono, zaznaczając w końcu: »Dem Landmanne fallen selten so feine Distinktionen auf und ist er in solchen Fällen gewöhnlich das Opfer von Übervorteilung«.

[1]) Sprzeczność taka nie zachodzi tam, gdzie dom podzielony jest jedynie w kierunku pionowym: postanawia tak wyraźnie § 26 rozp. wyk. dla Tyrolu i kraju przedarulańskiego, który każe w tym przypadku podzielić parcelę budowlaną (tak rozstrzygnięto np. w przypadkach c. k. sądu krajowego w Krakowie Bc V 162/7 [O. N. T. z 10 grudnia 1907 L. 15155], Bc V 172/7, Bc V 181/7 (por. także Krainza-Pfaffa-Ehrenzweiga System I[4] 244 nast. i powołaną tamże literaturę). Za podzielnością w takich przypadkach przemawia także wzgląd, że w największej części rozchodzić się tu będzie o budynki drewniane, które włościanie uważają za ruchomości podzielne (por. np. O. N. T. z 2 marca 1905 l. 627 Ref. sąd. 1905 str. 174, także O. z 20 lutego 1907 l. 18470 Bc V 174/6 c. k. sądu krajowego w Krakowie, w którem za moment stanowczy w powyższym kierunku uznano okoliczność, że dotycząca piwnica była murowaną). Podziałowi hipotecznemu nie będzie tu wszędzie stał na przeszkodzie wzgląd, że w zasadzie domy tam gdzie podział fizyczny jest dopuszczalny, traktowane bywają jako jedno ciało hipoteczne (por. Barticha w Österr. Staatswörterbuch art. Grundbuch II[2], str. 581). Co do traktowania budynków wedle ustawy hipotecznej dla Bośni i Hercegowiny zob. §§ 5, 6, 19, 44, 50, 51 tej ustawy; w instrukcyi wykonawczej do rzeczonej ustawy, w ustępie IV, podniesiono przemijający charakter budowli, których sposób budowy ułatwia przeniesienie z miejsca na miejsce.

[2]) podnoszą to również motywa do ust. hip. dla Bośni i Hercegowiny str. 27 nast.

utworzone stanowiło realność przynależną do realności głównych i wpisanem było na rzecz (każdoczesnych) właścicieli tych realności w odpowiednich idealnych częściach bez wymienienia nazwisk (por. § 128 l. 3 r. dz. r.)[1]). Ponieważ postępowanie sprostowawcze wedle obecnej ustawy ma tylko hipotecznie przeprowadzić dział na gruncie już przeprowadzony, więc nie będzie można zarządzić przeniesienia budynków (na sposób § 27 ustawy z 9 grudnia 1899 nr. 18 dz. u. kr. z r. 1900, o komasyi gruntów rolnych = kr. u. k., względnie §§ 103 l. 2, 131 r. k., zob. także mot. rząd. 41 do § 27), chyba tylko w wypadku, gdy zastano dział dotyczący w trakcie ukończenia, polegającego właśnie na rozdzieleniu budynków, w którym to razie — jak sądzimy — przepis § 1, o czasowej granicy zastosowania ustawy, nie będzie stał na przeszkodzie uwzględnieniu stanu rzeczy wolą stron objętego a jeszcze niezupełnie w życie wprowadzonego, byleby ukończenie działu bezzwłocznie nastąpiło. Nie sądzimy również, aby pewne drobne różnice perfekcyi dokonanego działu jeszcze na przeszkodzie stojące nie mogły być w postępowaniu sprostowawczem wyrównane i w ślad zatem jako wyrównane przyjęte[2]). Różnice takie pod względem przyjęcia zaistnienia działu hipotecznie przeprowadzić się mającego nie powinny mieć ujemnego wpływu (nawet poza zastosowaniem § 7 ust. 5 ustawy). Ustalenie przyjścia do skutku działu łączy się ściśle z ustaleniem faktycznego stanu posiadania i mają do niego zastosowanie uwagi powyższe o sposobie tego ustalenia.

Jeżeli grunta pewne używane są kolejno przez współuprawnionych (por. § 1 lit. *b* kr. u. dz. r.), nie ma w rzeczywi-

---

[1]) Realności przynależne nie mogą być prawidłowo odrębnym przedmiotem obrotu (por. O. N. T. u Scheya uw. do § 294 u. c. tudzież O. z 31 stycznia 1900 l. 18538 zb. VIII nr. 3261 i z 28 lutego 1907 l. 21595/6 Przegl. pr. i adm. 1907 str. 74). W dyskusyi przeprowadzonej w tym przedmiocie w Towarzystwie prawniczem krakowskiem zarzucono sztuczność konstrukcyi w tekście proponowanej; musimy jednak przy niej obstawać, póki nie będzie wskazaną naturalniejsza a celowi odpowiadająca.

[2]) w myśl zasady: minima non curat praetor — przyczem jednak musi się też brać słuszny wzgląd na prawa wierzycieli, ewentualnie w grę wchodzące.

stości podziału, tak że gruntów takich postępowanie sprostowawcze wedle u. s. h. nie dotyczy. Pożądanem byłoby tylko, aby stosunki takie w księdze gruntowe (we formie adnotacyi § 20 lit. *a* ust. hip.) mogły być uwidocznione, by więc w razie natrafienia na takie kolejne używanie gruntów zawiadomiono o tem sądy hipoteczne dla dalszego zarządzenia (por wyżej uw. 2). Również nie stosuje się przepis § 1 u. s. h. do przypadku wykonywanego przez osobę trzecią, posiadania przyznanego przez właściciela nieruchomości prawa wydobywania minerałów żywicznych; w tym bowiem przypadku nie ma się do czynienia z działem samejże nieruchomości, lecz z oddzieleniem od prawa własności powyższego prawa, które następuje w sposób w §§ 1 nast., 22 ustawy z 9 stycznia 1907 nr. 7 dz. u. p. przewidziany [1]).

[1]) Natomiast z powodu, że wedle § 3 rozp min. spraw. z 15 kwietnia 1907 nr. 107 dz. u. p. prawo wydobywania minerałow żywicznych wedle § 1 ust. 1, 3 i 4 ustawy z 9 stycznia 1907 nr. 7 dz. u. p. może być oddzielone tylko od nieruchomości i miejscowo ograniczonych części nieruchomości, nie zaś od poszczególnych udziałów we współwłasności nieruchomości, tak że niedopuszczalnem jest utworzenie pola naftowego dla prawa wydobywania oddzielonego od idealnych części nieruchomości — który to przepis wedle § 11 ust. ost. powoł. rozp. min ma być przestrzestrzeganym przy przenoszeniu praw naftowych w postępowaniu wedle § 23 ust. z 9 stycznia 1907 — okazuje się, że w razie istnienia fikcyjnej współwłasności, sprostowanie księgi gruntowej przez usunięcie fikcyjnej wspólności wyprzedzić musi przeniesienie wedle powoł. § 23 prawa naftowego fikcyjną część idealną nieruchomości obciążającego, które przedtem byłoby niedopuszczalnem. Konsekwencye stąd wysnuło ministerstwo sprawiedliwości zarządzając reskryptem z 18 maja 1906 l. 12307 (Prezyd. s. kr. wyż. Kraków z 10 czerwca 1907 Praes. 7290), że czynności mające na celu przeniesienie praw naftowych zapisanych w księgach gruntowych, z tychże ksiąg do ksiąg naftowych, na teraz mają się ograniczać tylko do tych praw naftowych, które odnoszą się do całych ciał hipotecznych, zaś przeniesienie praw naftowych ubezpieczonych na idealnych częściach ciał hipotecznych nastąpi dopiero w toku postępowania mającego na celu sprostowanie ksiąg gruntowych, które zostanie wdrożone w myśl u. s. h. (zob. także okólnik Prezyd. c. k. wyż. sądu kraj. we Lwowie z 20 stycznia 1907 Praes. $\frac{1098}{17 \mathrm{R} 17}$ Ref. sąd. 1907 str. 20). Wedle § 39 ust. 4 i 5 (por. nadto § 80 ust. 3) r. w. prawa naftowe nie mają być przenoszone do nowych wykazów hipotecznych, lecz z postępowaniem przekazawczem przeprowa-

Bukowińska ustawa o zakładaniu ksiąg gruntowych (z 8 marca 1873 nr. 23 dz. u. kr.) postanawiała w § 25, że jeżeli w księdze publicznej mającej być uważaną za księgę gruntową kilku współwłaścicieli zapisanych jest wprawdzie wedle udziałów w stosunku do całości oznaczonych, zastaje się jednak tych zapisanych współwłaścicieli w posiadaniu części fizycznie oddzielonych, ta ma być w razie przyzwolenia wszystkich współwłaścicieli dla każdego z nich w miarę jego faktycznego posiadania utworzone odrębne ciało hipoteczne. Przepis ten zalecający tworzenie odrębnych ciał hipotecznych, w porównaniu z innemi ustawami krajowemi o zakładaniu ksiąg gruntowych będący natury wyjątkowej (Burckhard, System des österr. Privatrechtes III. 241 nr. 6), nie musiał jednak w praktyce zbyt często znaleść zastosowania. Obecnie więc ustawodawca zrobiwszy smutne doświadczenia wprowadza w miejsce wówczas jeszcze fakultatywnego przymusowy dział hipoteczny od dobrej woli współwłaścicieli hipotecznych niezależny (por. także Hilsenrada 83).

Sprostowanie księgi gruntowej przez podział ciała hipotecznego, wedle ustępu drugiego § 1 łączy się z dwomá ustaleniami, mianowicie:

1) osób, na rzecz których równocześnie prawo własności ma być w nowo utworzonych ciałach hipotecznych wpisane (§ 9);

2) ciężarów, które na te ciała hipoteczne mają być przekazane (§ 12).

Ustęp trzeci § 1, wedle którego każde nowo utworzone

dzonem być ma równocześnie także postępowanie względem przeniesienia praw naftowych do księgi naftowej wedle § 23 ustawy z 9 stycznia 1907 nr. 7 dz. u. p. i rozp. min. z 15 kwietnia 1907 nr. 107 dz. u. p. Przy podziale ciała hipotecznego i wykonaniu uchwały przekazującej należy przedsięwziąć także przeniesienie praw naftowych do księgi naftowej. Przeniesienie to ma być uwidocznione w przeglądzie prowadzić się mającym wedle § 9 powoł. rozp. Gdy się okaże, że prawa naftowe ciążą na idealnej części nieruchomości i że także nadal przy podziale ciała hipotecznego obciążaćby miały tylko udział we współwłasności, to nie mają być takie prawa naftowe przenoszone ani do nowego wykazu hipotecznego, ani do księgi naftowej, lecz mają być przy przekazaniu ciężarów przy podaniu powodów pominięte (§ 11 ust. 7 powoł. rozp. min.).

ciało hipoteczne ma być wpisane do osobnego wykazu hipotecznego a dotychczasowy wykaz hipoteczny ma być jako bezskuteczny zamknięty, o ile jego stan posiadania wyczerpany jest przez nowe ciała hipoteczne — nie jest (na co zwrócono już uwagę w dyskusyi nad projektem ustawy w Towarzystwie prawniczem krakowskiem przeprowadzonej) dość szczęśliwie sformułowany: gdyż oczywiście wykaz dotychczasowy zamknięty być winien tylko w tym razie, gdy względy przejrzystości księgi to nakazują lub gdy dotycząca nieruchomość przechodzi w całości do innej księgi § 3 ust. 3 ust. hip., por. § 89 rozp. wyk. dla Tyrolu — inaczej mot. rząd. 28).

Ten ostatni wypadek zajdzie w szczególności wówczas, gdy z majętności tabularnej wskutek parcelacyi nie pozostaje żadna część kwalifikująca się do pozostania nadal w księdze tabularnej (por. ustawę z 21 marca 1888 nr. 41 i § 2 ustawy z 2 stycznia 1894 nr. 16 dz. u. kr., oraz Jaworski I, 64 nast.). Nadto stylizacya tego ustępu nie jest dokładną także dla tego bo nie uwzględnia możliwości przypisania wydzielonej części fizycznej do innego ciała hipotecznego tego samego właściciela (§ 8 ust. 4)[1]).

Wedle końcowego ustępu § 1, jeżeli możliwem jest sprostowanie stanu hipotecznego wedle postanowień § 105 ust. hip., wykluczonem jest zastosowanie u. s. h., a sprostowanie zarządzić ma z urzędu sąd hipoteczny wedle powołanego paragrafu. Przepis ten wedle § 28 ust. 1, ma być stosowany analogicznie także w przypadkach, któreby inaczej podpadały pod rozdział II. ustawy. Hilsenrad 6 (zob. jednak także Klanga 221 uw. 17) twierdzi, że ustawa przyznaje pierwszeństwo tylko przepisowi § 104 ust. hip., co ma być ścieśniająco tłumaczonem, tak że ustawa obecna wykluczać ma postępowanie zalecone rozp.

[1]) Wedle § 52 ust. 2 r. w. co do pytania, czy dotychczasowy wykaz hipoteczny ma być utrzymany czy też od użytku usunięty (§ 1 ust. 3 i § 8 ust. 3 u. s. h.), należy uwzględnić, że przy całkowitem rozdzieleniu ciała hipotecznego okazuje się wskazanem zupełne rozpisanie jego części składowych przy wykreśleniu wykazu, że natomiast przy mniej znacznych odpisaniach i przy bardziej pojedynczym stanie księgi gruntowej, przy którym zawikłań obawiać się nie trzeba, dotychczasowy wykaz dalej prowadzony być ma.

min. spraw. z 26 października 1894 nr. 40 dz. rozp. (por. lp. 113 protokołu wizytacyi sądów powiatowych) i że w razie wątpliwości, czy § 104 ust. hip. może w pewnym wypadku znaleść zastosowanie, należy dać pierwszeństwo obecnej ustawie. Zapatrywanie to uważamy w rzeczy głównej za mylne. Powołane rozp. min. rozróżnia dwie kategorye usterek zaszłych przy założeniu księgi gruntowej: pierwsza[1]) podpada pod § 104 ust. 3 ust. hip., a tem samem co do niej wedle § 1 ust. 4 szybszy i prostszy proceder, wedle owego przepisu przewidziany, wyklucza zastosowanie postępowania wedle u. s. h., druga[2]) nie podpada pod § 104 ust. 3, zatem znajdą do niej zastosowanie przepisy u. s. h. Rozstrzygnięcie w pewnym wypadku, gdy zachodzi wątpliwość, które postępowanie ma mieć zastosowanie, zależeć będzie wyłącznie od tego, które postępowanie raźniej i skuteczniej doprowadzi do usunięcia dotyczącej usterki. Mot. rząd. 28 i § 5 ust. 4 (por. także § 32 ust. 1) r. w., kładą natomiast nacisk na przyzwolenie interesowanych osób trzecich, którego brak miałby uzasadnić zastosowanie obecnej ustawy w miejsce § 104 ust. hip. Odnośnie do tego nie zawadzi wspomnieć, że § 160 ust. hip. dla Bośni i Hercegowiny odpowiadający naszemu § 104, każe tylko zawiadomić interesowanego o zarządzonem sprostowaniu, gdy przesłuchanie stron wedle motywów str. 44 miałoby mieć miejsce tylko w szczególnych przypadkach. Do wypadków sprostowania w czasie w § 1 względnie § 28 u. s. h. oznaczonym w toku będących, które podpa-

[1]) np. części składowe ciała hipotecznego zostały błędnie oznaczone; nazwisko właściciela zostało przekręcone (por. także mot. rząd. 21 — Bartscha 846, 849, ale i Jaworskiego II, 104).

[2]) np. pewna parcela zapisana jest jako własność osoby, do której nigdy nie należała, bo zapisano ją zamiast na rzecz małoletniego, na rzecz opiekuna, zamiast na rzecz żony, na rzecz męża, lub też zapisano ją na rzecz osoby sfingowanej; parcele należące do różnych osób lub do różnych ciał hipotecznych zostały pomięszane; jednak parcela przychodzi w kilku ciałach hipotecznych; w wypadkach, w których wedle ustaw o zakładaniu ksiąg gruntowych przy wyśledzeniu praw własności, ostatnie faktyczne posiadanie miało być ustalone i miało służyć za podstawę wpisu w księdze gruntowej, wpisano za właściciela nie ostatniego faktycznego posiadacza, ale poprzednika jego; parcelę faktycznie podzieloną traktowano jako jeszcze nie podzieloną.

dają pod obecną ustawę, znajdą zastosowanie powyższe uwagi wstępne o stosunku obecnej ustawy do § 3 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p.

§ 2.

Sprostowanie stanu hipotecznego odbywa się na podstawie postępowania sprostowawczego, określonego w tym rozdziale.

Do wdrożenia i przeprowadzenia postępowania sprostowawczego powołani są komisarze miejscowi (komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych), których ustanawia Minister sprawiedliwości na propozycyę prezydenta wyższego sądu krajowego z grona urzędników sędziowskich, posiadających uzdolnienie do sprawowania urzędu sędziowskiego, i to albo dla okręgu pewnego sądu powiatowego, albo też dla okręgu wyższego sądu krajowego.

Motywy p. przy § 5.

Przepis § 2, który wedle § 28 ust. 3 znajdować ma analogiczne zastosowanie w przypadkach sprostowania tylko karty własności, normuje, że sprostowanie stanu hipotecznego nastąpić ma w postępowaniu sprostowawczem w tym rozdziale oznaczonem i wprowadza do wdrożenia i przeprowadzenia tego postępowania (odmiennie aniżeli § 14 gal. ust. o założ. ks. gr. (= gal. u. z. h.) komisarzy miejscowych (komisarzy dla sprostowania księgi gruntowej)[1]). Mianuje ich minister sprawie-

---

§ 2. Die Berichtigung des Grundbuchsstandes erfolgt auf Grund des in diesem Abschnitte bestimmten Berichtigungsverfahrens.

Zur Einleitung und Durchführung des Berichtigungsverfahrens sind Lokalkommissäre (Grundbuchsberichtigungskommissäre) berufen, welche der Justizminister auf Vorschlag des Präsidenten des Oberlandesgerichtes aus der Zahl der für das Richteramt befähigten richterlichen Beamten entweder für den Sprengel eines Bezirksgerichtes oder für den Oberlandesgerichtssprengel bestellt.

---

[1]) Szybalski i Giżowski tłumaczą: »Komisarze lokalni (hipoteczni komisarze sprostowawczy)«. Pierwszy de lege ferenda oświadczył się był (867, 870 nast.) — niesłusznie — przeciw tej instytucyi.

dliwości (znowu inaczej niż powoł. § 14 ust. 2) na wniosek prezydenta sądu krajowego wyższego z liczby urzędników sędziowskich, do urzędu sędziowskiego uzdolnionych albo dla okręgu sądu powiatowego, albo dla okręgu sądu krajowego wyższego [1]).

Wedle motywów rządowych (str. 29) pomyślane były dwa rodzaje komisarzy miejscowych: jedni mieli być ustanowieni poza systemizowanym personalem sądowym jako sędziowie samoistni (to byliby komisarze ustanowieni dla okręgu sądu krajowego wyższego), drudzy mieli być wzięci z systemizowanego personalu dotyczącego sądu (to byliby komisarze ustanowieni dla okręgu sądu powiatowego). Co do pierwszej kategoryi przyświecała ustawodawcy widocznie ta sama myśl, jaka kierowała przy wprowadzeniu instytucyi odrębnych komisarzy miejscowych przy zakładaniu ksiąg gruntowych w kraju Przedarulańskim (Bartsch 772): chciano mianowicie przez poruczenie dotyczących czynności urzędnikom należycie przygotowanym i wyszkolonym zapewnić jednolite i szybsze przeprowadzenie postępowania. Co do drugiej kategoryi zbliża się ustawa do systemu zamierzonego zasadniczo w § 14 gal. u. s. h.[2]), polegającego na spożytkowaniu wiadomości sędziego miejscowego o stosunkach danych ksiąg gruntowych. Jeżeli komisarz miejscowy ustanowiony jest dla okręgu sądu powiatowego, to powinien on jednak niewątpliwie być kompetentnym do prostowania także ksiąg tabularnych dotyczącego okręgu (mimo

[1]) § 15 ust. o założ. ks. gr. dla Tyrolu względnie dla kraju Przedarulańskiego zna także komisarzy miejscowych, ustanowionych dla poszczególnych gmin. Zob. co do uwzględniania urządzeń ustaw Tyrolskich Zolla (młodszego) Przegl. pr. i adm. 1907 str. 305 nast. uw. 1. Powyższe dwie kategorye komisarzy odpowiadają podziałowi pomocniczych urzędników sędziowskich w § 3 ust. org.; nie wypływa zaś z przepisu tego bynajmniej, by już ustawodawca miał tu na myśli powoływanie komisarzy także tylko do prostowania wykazów dóbr tabularnych (§ 7 ust. 3 i form. 3 r. w. — instytucya zupełnie niepraktyczna, także na Bukowinie, mimo że tu księgi dla dóbr tabularnych całego kraju tj. dwóch obwodów trybunałów sądowych, prowadzone są w Czerniowcach, § 3 u. z. h.).

[2]) ale komisarz miejscowy wedle u. s h. nie jest »przydzielonym... dotyczącemu sądowi powiatowemu, do tymczasowego pełnienia służby« (cyt. § 14 ust 2).

odmiennego brzmienia § 7 ust. 3 i form. 3 r. w.), skoro z natury rzeczy prostowanie ksiąg tych odbywać się winno równocześnie z prostowaniem ksiąg dla dotyczących mniejszych posiadłości, tak samo jak to miało miejsce przy pierwszem zakładaniu księgi gruntowej (por. §§ 16 nast. gal. u. s. h. i § 48 rozp. min. spraw. z 18 maja 1874 nr. 43 dz. u. kr. [= gal. r. z. h.], a także § 9 ust. 3 i 4 r. w.). Podobnie będzie się rzecz miała z prostowaniem księgi dla miasta, w którem sąd kolegialny pierwszej instancyi ma swoją siedzibę (por. § 14 ust. 3 gal. u. z. h.). Końcowy ustęp § 7 r. w. przewiduje jednak tylko możliwość powierzenia komisarzowi dla sprostowania księgi gruntowej także sprostowania wykazów tabularnych, nieruchomości tabularnych znajdujących się w jego okręgu sądowym.

Zresztą u. s. h. ani r. w. nie określa bliżej stanowiska urzędowego i wynagrodzenia komisarza miejscowego; rzecz ta unormowaną będzie zapewne odrębnie (por. §§ 5, 134 r. dz. r.; zob. także § 110 kr. u. dz. r. i § 137 r. dz. r. o lokalnościach dla komisarza miejscowego [1]), § 139 r. dz. r. o dostarczeniu rekwizytów do prac polnych, narzędzi i materyałów, § 112 kr. u. dz. r. o asygnowanym komisarzowi miejscowemu funduszu podręcznym i t. d.; tu należą także np. §§ 4, 7 rozp. wyk. dla Tyrolu i kraju Przedarulańskiego) [2]). Ważnem jest w szczególności należyte unormowanie stosunku komisarza miejscowego do urzędnika ewidencyi katastru podatku gruntowego (§ 7 u. s. h. § 15 r. w., por. §§ 61, 63 kr. u. dz. r. §§ 14, 48, 65, 74 r. dz. r., §§ 3, 10, 22 rozp. nam. z 21 marca 1893 l. 36665 nr. 26 dz. u. kr., a także § 15 ust. 5 ust. o założeniu ksiąg gruntowych dla Tyrolu). Dla Bośni i Hercegowiny stosunek ten unor-

[1]) w tym względzie jedynie form. 20 do § 68 r. w. odwołuje się do dotyczącego postanowienia § 37 gal. u. z. h.; tak samo wskazuje na ten przepis § 14 ust. 4 r. w.

[2]) Dla Bośni i Hercegowiny stanowisko komisarza zakładającego księgi gruntowe normowała instrukcya, zatwierdzona rozp. wspólnego ministerstwa z 4 stycznia 1885 l. 8193/B. H. ex 1884 (p. 3 nast.); tamże p. 53 nast. normują pauszalia kancelaryjne i na oświetlenie, p. 62 nast. asystencyę wojskową, pomoc żandarmeryi i gmin. Co do pieczęci urzędowej por. z jednej strony form. 7 i 11, z drugiej form. 22 r. w.; wątpliwość stąd powstającą usuwa jednak § 4 ust. 1 r. w.

mowany był szczegółowo w p. 10 nast. powołanej wyżej instrukcyi.

Obok komisarza miejscowego określa ustawa poza pomocą prawną, pod którą podpada także postanowienie § 23 ust. 3 przy końcu, osobny zakres działania sądu hipotecznego pod względem hipotecznego przeprowadzenia wyników postępowania sprostowawczego w myśl § 1 i współdziałania w toku postępowania, także w charakterze sądu depozytowego i depozyt rozdzielającego (§§ 4 ust. 2, 6, 8, 10, 11, 14 ust. 2, 24 ust. 6, 25, 26, 28, 29, 31; nadto § 14 r. w.).

§ 3.

Komisarz miejscowy rozstrzyga w postępowaniu sprostowawczem, jako sędzia samoistny. Ma on prawo żądania pomocy prawnej od sądów i innych władz państwowych, tudzież autonomicznych.

Do rozpraw według § 16-go i przeprowadzenia dowodu według § 24-go, ustępu 2-go, musi być przybrany zaprzysiężony protokolant.

Motywy p. przy § 5.

Postanowienie, że komisarz miejscowy orzeka w postępowaniu sprostowawczem jako sędzia samoistny (por. § 14 ust. 4 gal. u. z. h.), nie wyklucza traktowania go, choćby był ustanowiony dla okręgu sądu powiatowego (§ 2 ust. 2), jako sędziego samoistnego zarówno funkcye jurysdykcyjne sądu powiatowego (§ 5 n. j.) jak trybunału pierwszej instancyi (§ 7 ust. 3 n. j.) sprawującego, według tego czy rozchodzi się o sprostowanie księgi gruntowej dla mniejszej posiadłości czy też dla dóbr tabularnych lub realności miejskich w siedzibie try-

---

§ 3. Der Lokalkommissär entscheidet im Berichtigungsverfahren als Einzelrichter. Er ist berechtigt, von den Gerichten und andern staatlichen sowie autonomen Behörden Rechtshilfe zu beanspruchen.

Bei den Verhandlungen nach § 16 und den Beweisaufnahmen nach § 24, Absatz 2, muss ein beeideter Schriftführer zugezogen werden.

bunału pierwszej instancyi (§ 118 n. j.)[1]. Stosownie do tego rekurs od rozstrzygnień komisarza miejscowego (§ 24 ustawy) iśćby powinien w drugiej instancyi (w myśl §§ 3, 4 n. j.) bądź do trybunału pierwszej instancyi bądź do sądu krajowego wyższego (inaczej jednak stanowi § 10 ust. 2 r. w.).

W sposobie wykonywania prawa orzekania leży istotna różnica w porównaniu z komisarzem miejscowym u z. h., gdy bowiem ten ostatni kwestye sporne rozstrzyga we formie sporządzenia i sprostowania arkuszy posiadania (§§ 27 nast. gal. u. z. h. por. § 78 r. w.) względnie sporządzenia wykazów (§§ 30 nast. tejże ustawy, por. § 79 r. w.), co do których następnie dopiero ma miejsce postępowanie sprostowawcze wedle ustawy z 25 lipca 1871 nr. 96 dz. u. p. (= u. u. h.), komisarz miejscowy wedle u. s. h. wydaje uchwały stanowcze (§§ 9, 20) podlegające zaczepieniu rekursem (§ 24 ust. 3)[2]. Co do kompetencyi do rozstrzygania komisarza miejscowego wedle kr. u. dz. r. zob. §§ 12, 44 tej ustawy.

Konsekwencyą samodzielnego stanowiska komisarza miejscowego jest, że uprawniony on jest do żądania pomocy prawnej od sądów i innych władz rządowych jakoteż autonomicznych, co ustawa wyraźnie wypowiada (por. także § 9 r. dz. r.). Oczywiście, że pomoc prawna od sądu (w rozumieniu § 37 n. j.) żądaną być może tylko co do czynności, do których komisarz miejscowy sam byłby uprawniony, tak że np. przeprowadzenia dowodów w § 24 ust. 2 przewidzianych żądać można tylko co do faktów spornych tam wymienionych.

Udział zaprzysięgłego protokolanta przewiduje ustawa tylko przy rozprawach wedle § 16 nad projektem uchwały

[1]) Zob. także uwagi Tałasiewicza cyt art. Stylizacya odmienna powoł. § 14 ust. 4 gal. u. z h.: »Urzędnicy sądowi w ten sposób do założenia ksiąg hipotecznych powołani, sprawują samoistnie wszystkie czynności, które niniejsza ustawa sądom i sędziom powiatowym przekazuje« (por. Jaworskiego II. 7), znajduje swe wytłumaczenie także w tem, że instytucya sędziów jednostkowych przy trybunałach w rozumieniu § 7 ust. 3, 4 n. j. nie była znaną dawnej ustawie

[2]) Ustawa hipoteczna dla Bośni i Hercegowiny w § 60 wyraźnie postanawia: Gegen die Verfugungen des Grundbuchsanlegungs-Kommisars und gegen den Inhalt der Einlagen findet ein unter die Kompetenz der Gerichte oder des Obergerichtes fallendes Rechtsmittel nicht statt.

przekazującej tudzież przy przeprowadzeniu dowodów wedle § 24 ust. 2 (inaczej aniżeli wedle § 15 gal. u. z. h., który kazał przybrać przysięgłego protokolistę do wszystkich rozpraw ze stronami) [1]. Nie ma postanowienia na wzór § 20 gal. u. z. h. nakazującego przyzwanie do dochodzeń dwóch mężów zaufania, wybranych przez reprezentacyę gminy, jako świadków sądowych (zob. jednak § 76 ust. 5 r. w. i por. Jaworskiego II, 9).

§ obecny wedle § 28 ust. 1 ma znaleść analogiczne zastosowanie w postępowaniu tyczącem się sprostowania tylko karty własności; cytat dotyczący odnośnie do ustępu drugiego § 3 ma jednak tylko takie znaczenie, że w postępowaniu rzeczonem nie potrzeba przyzwać wogóle zaprzysięgłego protokolanta, bo dwa wypadki wyjątkowe, w których udział takiego protokolanta obowiązkowo jest przepisany, wedle brzmienia § 28 ust. 1 w postępowaniu tam unormowanem zajść nie mogą.

§ 4.

Minister sprawiedliwości oznacza siedzibę urzędową i plan robót komisarza miejscowego, tudzież chwilę, w której komisarz ma rozpocząć działalność w przeznaczonym sobie okręgu.

Nazwisko ustanowionego komisarza miejscowego, jego siedzibę urzędową, tudzież chwilę rozpoczęcia czynności urzędowych w okręgu sądu hipotecznego winien ten sąd podać do powszechnej wiadomości w sposób zwyczajom miejscowym odpowiadający. Równocześnie należy wezwać interesowanych, aby zawiadomili komisarza miejscowego, stosownie do szczegółowych za-

---

§ 4. Der Justizminister bestimmt den Amtssitz und den Arbeitsplan des Lokalkommissars sowie den Zeitpunkt, in dem der Lokalkommissar in dem ihm zugewiesenen Bezirke seine Tatigkeit aufzunehmen hat.

Der Name des bestellten Lokalkommissars, der Amtssitz desselben und der Zeitpunkt des Beginnes seiner Amtswirksamkeit im Sprengel des Grundbuchsgerichtes sind von dem Grundbuchsgerichte in ortsublicher

[1] R. w. § 27 ust. 3 rozszerza przymus przybierania protokolisty na protokolarne sporządzanie dokumentów.

rządzeń, które będą przezeń wydane, o podlegających postępowaniu, unormowanemu w tym rozdziale, przypadkach niezgodności stanu hipotecznego z faktycznym stanem posiadania.

Motywy p. przy § 5.

Siedzibę urzędową i plan pracy komisarza miejscowego jakoteż czas, w którym komisarz ten podjąć ma czynności w przeznaczonym mu powiecie, oznacza minister sprawiedliwości [1]).

Siedziba urzędowa będzie z reguły identyczną z siedzibą sądu powiatowego. w którego okręgu przeprowadza się czynności sprostowawcze, bez względu na to czy komisarz ustanowiony jest wedle § 2 ust. 2 tylko dla okręgu tego sądu powiatowego czy też dla okręgu sądu krajowego wyższego. Wobec bowiem charakteru postępowania, rozkładającego się w każdym poszczególnym wypadku (z wyjątkiem wypadków całkiem prostych, § 15 ustawy) na kilka stadyów — wobec konieczności równoczesnego przygotowania wdrożenia postępowania sprostowawczego dla większej ilości gmin, zarządzenie takie, z mocy którego gdy sprostowanie ksiąg gruntowych w pewnych gminach dalej od siedziby sądu powiatowego położonych wymaga dłuższego czasu, ustanowionoby siedzibę komisarza w jednej z tych gmin, nie wydaje się być możliwem (inaczej § 8 r. dz. r., wedle którego miejsce siedziby urzędowej komisarza miejscowego wyznacza każdorazowo przewodniczący komisyi krajowej, uwzględniając przytem najodpowiedniejsze przeprowadzenie czynności agrarnych, dla których ustanowiono komisarza miejscowego). Należy jednak — tak samo jak to czyni § 8 ust. 2 r. dz. r. — odróżnić od siedziby urzędowej lokal kancelaryjny w gminach, w obrębie których mają się przeprowadzać czynności sprostowawcze.

Weise mit der Aufforderung öffentlich kundzumachen, dem Lokalkommissar gemäss den von ihm zu treffenden näheren Anordnungen die nach diesem Abschnitte zu behandelnden Falle der Nichtübereinstimmung des Grundbuchsstandes mit dem tatsächlichen Besitzstande zur Kenntnis zu bringen.

[1]) Por, postanowienia co do planu pracy w § 7 rozp. wyk. dla Tyrolu

Plan pracy [1]) pokrywa się z porządkiem czynności w celu sprostowania ksiąg gruntowych przedsiębrać się mających (por. § 7 rozp. wyk. dla Tyrolu — porządek ten wedle § 1 gal. r. z. h. wyznaczać mieli prezydenci sądów kolegialnych pierwszej instancyi po zasięgnięciu zdania sądów powiatowych). Wedle § 2 powoł. r. z. h. przy oznaczeniu porządku, w jakim dokonywać się miały czynności w gminach, należało uwzględnić z jednej strony rozporządzalne siły robocze a z drugiej strony potrzeby obrotu; przytem o ile możności dbać miano o to: ażeby czynności rozpoczęte zostały w jak najkrótszym czasie po dokonanem sprostowaniu katastru, a to szczególnie w tych gminach katastralnych, w których stan posiadania częstym ulega zmianom; w razie wątpliwości zaś miały te gminy mieć pierwszeństwo, co do których prawdopodobnie czynności w krótszym czasie dokończone być mogły. Podobne momenta (zob. także powoł. § 7 rozp. wyk. dla Tyrolu) decydują przy sprostowaniu ksiąg gruntowych wedle u. s. h., w ślad § 7 r. w., z tą głównie różnicą, że w miejsce sprostowania katastru wstępuje tu zupełna rewizya stanu posiadania wedle § 24 ustawy z 23 maja 1883 nr. 83 dz. u. p. i dotyczącego rozporządzenia wykonawczego (rozp. min. skarbu z 11 czerwca 1883 nr. 83, 61 dz. u. p.). Decyduje wszakże wedle tegoż § 7 przedewszystkiem większa potrzeba, tak że caeteris partibus nawet gminy, w których zachodzi potrzeba całkowitego odnowienia księgi gruntowej w myśl § 21 ustawy z 25 lipca 1871 r. nr. 96 dz. u. p. (rozdział III. u. s. h.), powinnyby mieć przed innemi pierwszeństwo (por. motywa rządowe 29). Nadto ważny jest wzgląd, aby wedle możności gminy łączące się ze sobą, w szczególności kilka gmin katastralnych wchodzących w skład jednej gminy miejscowej traktowane były bezpośrednio po sobie.

Czas, w którym komisarz miejscowy w przeznaczonym mu powiecie czynności podjąć ma, nie jest identyczny z wdrożeniem postępowania sprostowawczego w pewnej gminie względ-

[1]) Co do dziennego czasu pracy w postępowaniu agrarnem por rozp. Nam. z 21 marca 1903 l. 36665 nr. 26 dz u. kr. § 17; dla Bośni i Hercegowiny normował go § 35 powołanej już instrukcyi

dnie w pewnych gminach wedle § 6, bo wedle ustępu drugiego § 4 jest to czas, od którego począwszy interesowani podać mają do wiadomości komisarza miejscowego wypadki niezgodności stanu hipotecznego z faktycznym stanem posiadania wedle obecnej ustawy traktować się mające. Ale i tu odróżnić znowu trzeba w ślad § 17 r. w. stadyum wstępne od stadyum, w którem komisarz miejscowy przystępuje już do robót wstępnych przed wdrożeniem postępowania sprostowawczego w pewnej gminie. Wdrożenie samo postępowania sprostowawczego zależy wedle § 5 od dojścia do wiadomości komisarza takich wypadków. Zachodzi tu różnica w porównaniu z postępowaniem wedle kr. u. dz. r., wedle której (§ 57) ustanowienie komisarza miejscowego następuje dopiero wskutek wniesionej prowokacyi podziału.

Nazwisko ustanowionego komisarza miejscowego, siedzibę urzędową jego i czas rozpoczęcia jego urzędowania w okręgu sądu hipotecznego ma ten sąd publicznie obwieścić w sposób odpowiadający zwyczajom miejscowym (§ 11 r. w.), z wezwaniem do podania do wiadomości komisarza stosownie do bliższych zarządzeń przez tegoż wydać się mających wyż wspomnianych wypadków niezgodności (§ 14 form. 6 r. w.).

Sądem hipotecznym jest w myśl § 118 n. j. nietylko sąd powiatowy, ale także trybunał pierwszej instancyi (co do posiadłości tabularnych i realności miejskich w siedzibie trybunału). Z użytych w ustawie słów: »w okręgu sądu hipotecznego« zdaje się wypływać, że miano tu na myśli dotyczące księgi powiatu sądowego (por. w § 2 ust. 2 słowa: »dla okręgu sądu powiatowego«), że więc mamy tu do czynienia z niedość ścisłem wyrażeniem się ustawodawcy (por. także § 14 ust. 2, gdzie wzmianka o sądzie hipotecznym nie odnosi się chyba do odległego sądu hipotecznego dla dóbr tabularnych i § 23 ust. 3, tę samą niejasność stylizacyi spotyka się w różnych postanowieniach r. w.). Obwieszczenie powyższe zarządzą oba sądy hipoteczne co do swoich ksiąg wspólnie (§ 14 ust. 2 r. w.), jeżeli komisarz miejscowy załatwia równocześnie czynności sprostowawcze w przeznaczonym mu powiecie do załatwienia będące, tyczące się ksiąg gruntowych zarówno w gminach wiejskich jak w mieście w siedzibie trybunału (jeżeli jest to

powiat sądowy tego miasta) jak wreszcie w dobrach tabularnych dotyczącego powiatu [1]).

Siedziba urzędowa komisarza miejscowego decyduje przedewszystkiem o tem, gdzie mają podawać interesowani wiadomości w § 4 ust. 2 przywiedzione; tam adresowane będą pisma władz, od którycfi komisarz żąda pomocy prawnej; tam pełnić będzie komisarz urząd swój, o ile ustawa inaczej nie postanawia (§ 7, por. § 14 ust. 2) lub o ile urzędowanie w dotyczącej gminie z innych względów nie okaże się wskazanem, np. dla zaoszczędzenia interesowanym znaczniejszych kosstów i straty czasu [2]).

Komisarz, któremu poruczono sprostowanie ksiąg gruntowych pewnego powiatu, powinien wyczerpać wszystkie czynności sprostowawcze danego powiatu; jedynie plan pracy, więc porządek czynności (którego jednak w obwieszczeniu się nie podaje) zależeć będzie od okolicznoćci wyżej omówionych, które decydować więc także będą np. o tem, w której chwili komisarz zacznie prostować księgi miejskie w trybunale prowadzone. Wdrożenie postępowania sprostowawczego natomiast, jak widać z § 6, odnosić się winno do ksiąg pewnej gminy (a tam znowu do nieruchomości, indywidualnie oznaczonych). Obwieszczenie nastąpić ma w sposób zwyczajom miejscowym odpowiedni [3]), nie więc w gazecie urzędowej (inaczej § 17 gal. u. z. h.); trzeba je będzie uskutecznić we wszystkich gminach i obszarach dworskich (por. powoł. § 17; § 11 r. w. nie stoi temu na prze-

[1]) Por. § 48 gal. r. z. h. W form. 6 do § 14 r. w. nie wypełniono drukiem oznaczenia rodzaju sądu, w którego okręgu sprostowanie gruntowych ma być przeprowadzonem, ani też oznaczenia rodzaju sądu, od którego pochodzi obwieszczenie, a natomiast przy podpisie wydrukowano słowa: »c k. sędzia powiatowy« — co jest oczywiście sprzecznem.

[2]) Tam podawane będą m. i. także rekursy wedle obecnej ustawy od uchwał komisarza miejscowego dopuszczalne (por. np. art. I. ustawy z 12 czerwca 1900, nr. 48 dz. u. kr dla Tyrolu). Gdy komisarz miejscowy z danego okręgu odejdzie, czynności w jego zakres dotąd wpadające załatwiać będzie dotyczący sąd hipoteczny (§§ 14 ust. 7, 25 ust. 3 r. w.; por. § 9 ust. 3 rozp. wyk. dla Tyrolu).

[3]) § 11, form. 6 do § 14 r. w., por. co do tego także np. § 45 r. k., § 20 rozp. wyk. dla Tyrolu.

szkodzie). Naturalnie, że prócz tego wypadnie także przybić obwieszczenie na tablicy sądowej (§ 11 r. w. por. powoł. § 20 rozp. wyk. dla Tyrolu) [1]). Bliższe zarządzenia co do sposobu podania wiadomości wydać ma komisarz miejscowy. Znaczy to, że komisarz oznaczyć np. może i pewne okresy czasu co do podawania wiadomości z pewnych gmin, których księgi wedle porządku czynności wcześniej lub później mają być sprostowane — że oznaczyć on może czas i miejsce, w których odbierać będzie zgłoszenia, ewentualnie w dotyczących gminach, przy sposobności rewizyi (reambulacyi) i t. d. R. w. w § 17 przepisuje odpowiedni formularz 7, tyczący się sprostowania księgi gruntowej dla pewnej gminy katastralnej, zawierający także zawiadomienie o dniu, w którym komisarz miejscowy dla odebrania zgłoszeń przybędzie do gminy. Ustęp końcowy formularza tyczy się przypadków unormowanych w § 21 r. w. W razie zamierzonej reambulacyi należałoby i o tem wzmiankę uczynić. O samemże wdrożeniu postępowania sprostowawczego mówi jednak dopiero § 5.

§ 4 wedle § 28 ust. 1 znajduje analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdziału II.; w odróżnieniu jednak od tego ostatniego przepisu dzień, w którym komisarz miejscowy wedle § 4 rozpocząć ma czynności w poruczonym mu okręgu, decyduje o tem, wedle § 1, czy pewien przypadek niezgodności między stanem hipotecznym a stanem faktycznego posiadania podpadnie jeszcze pod zastosowanie rozdziału I. ustawy lub nie. O ile nie podpadnie, będzie jednak rzeczą komisarza miejscowego, podać go do wiadomości sądu hipotecznego celem postąpienia sobie po myśli § 3 ust. z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p. (jak to przepisuje wyraźnie r. w. § 58 co do niezgodności, które podpadałyby pod rozdział II ustawy, ale powstały dopiero po 25 grudnia 1906).

[1]) Oprócz ogłoszenia edyktu wypadnie wedle możności i w inny sposób postarać się o to, by strony były odpowiednio pouczone o znaczeniu wdrożonego postępowania (§ 14 ust. 3 r. w. por. § 23 ust. 2 u. u. h.). Por. w ogólności formularz edyktu w postępowaniu agrarnem u Bartscha 891.

§ 5.

Postępowanie sprostowawcze winien komisarz miejscowy wdrożyć i przeprowadzić z urzędu we wszystkich przypadkach, któreby jakimkolwiek sposobem doszły do jego wiadomości.

Motywy przedłożenia rządowego do §§ 2—5, zgodnych z odnośnymi paragrafami obecnej ustawy z tym jednym wyjątkiem, że w § 5-tym dodano wyrazy »jakimkolwiek sposobem«, opiewają:

[str. 28]. Wedle powszechnej ustawy hip. (§ 26) wymagane są do wpisu nabycia praw dokumenty zdatne do uzyskania wpisu. Muszą one zawierać ważny tytuł prawny. Przestrzeganie tego warunku w postępowaniu sprostowawczem uczyniłoby sanacyę w przeważającej liczbie wypadków niemożliwą wobec tego, że strony często nie posiadają odpowiednich dokumentów. Należy więc odstąpić od tego wymagania i przy sprostowaniu stanu hipotecznego zadowolnić się temi podstawami, które dadzą się uzyskać z urzędowych dochodzeń stosunków prawnych i faktycznych. W tym duchu postanawia § 2 ustęp 1, że sprostowanie stanu hipotecznego następuje na podstawie postępowania sprostowawczego, określonego w tym rozdziale. Rękojmię trafności dochodzeń komisarza miejscowego stanowi samo postępowanie.

[str. 29]. Ze względu na prywatno-prawną naturę stosnnków prawnych, które tu wchodzą w grę, należy poruczyć odnośne dochodzenia urzędnikom sędziowskim. Wielkie wymagania, które należy z powodu ważności i trudności zadań komisarza miejscowego stawiać do jego znajomości spraw hipotecznych, do jego pilności i wytrwałości, czynią pożądanem, aby komisarzy miejscowych mianował minister sprawiedliwości na wniosek prezydenta sądu wyższego. Minister sprawiedliwości ma także prawo wyznaczyć plan pracy. Wielkie rozpowszechnienie usterek, objawiających się prawie we wszystkich okręgach sądowych w większej lub mniejszej mierze, z drugiej zaś strony wypływająca ze stosunków osobistych i ze względów budżetowych niemożliwość rozpoczęcia prac sprostowawczych we wszystkich powiatach odrazu sprawiają, że kolej, wedle której w poszczególnych okręgach ma być praca dokonywaną, winna być oznaczoną wedle planu Na wybór okręgów sądowych będą wpływać przedewszystkiem wielkość wad, dalej wypływające stąd trudności w prowadzeniu ksiąg i w obrocie realnym, a wreszcie jakość operatów katastralnych odnośnych gmin.

Nie jest pożądanem przekazywanie dochodzenia zasadniczo sądom, z jednej strony ze względu na wielkość odnośnej pracy, z drugiej strony ze względu na stosunki urzędowe normalnych agend sądowych. Natomiast

---

§ 5. Das Berichtigungsverfahren ist von dem Lokalkommissär von Amts wegen in allen Fällen einzuleiten und durchzuführen, die ihm auf irgend welche Weise zur Kenntnis kommen.

postępowanie prac sprostowawczych może tylko zyskać na szybkości, jeżeli ustanowi się osobnych komisarzy miejscowych poza systemizowanym personalem sądowym, wyposażonych w samodzielność sędziów samoistnych i w prawo żądania pomocy prawnej od władz państwowych i autonomicznych. Nie wyklucza to jednak, że w poszczególnych okręgach sądowych szczególnie tam, gdzie prace sprostowawcze są mniejsze, komisarz sprostowawczy wziętym będzie z systemizowanego sędziowskiego personalu odnośnego sądu.

Strona techniczna postępowania winna być w myśl § 58 u. o. s. możliwie uproszczoną, a pisanie ograniczonem. Audyencye i rozprawy ze stronami wymagają tak, jak w postępowaniu niespornem, spisania odpowiednich protokółów przez komisarza miejscowego (§ 38 u. o. s.) lub przez zaprzysiężonego pisarza. Przywołanie zaprzysiężonego pisarza (§ 3 ustęp 2) jest obligatoryjnem tylko przy audyencyi, wyznaczonej co do zarzutów podniesionych przeciwko projektowi przekazującemu, tudzież przy odnośnej rozprawie, a dalej przy przeprowadzeniu dowodów w przypadkach fikcyjnej współwłasności, celem zbadania okoliczności wymienionych w § 24 ustęp 2. Przywołanie pisarza zaprzysiężonego jest tu obligatoryjnem z powodu spornego charakteru odnośnych okoliczności i z powodu ich szczególnej ważności dla postępowania.

Przez publiczne wezwanie ludności osiąga się to, że, skoro tylko komisarz miejscowy swoją działalność w powiecie rozpocznie, interesowane strony donoszą mu o przypadkach, które mają być sprostowane wedle tej ustawy. Strony zapewniają sobie przez to doniesienie w danym przypadku zastosowanie postępowania odnośnie do wykazów hipotecznych, co do których są interesowane.

Do doniesień stron należy tem więcej wagi przykładać, że ze samej księgi gruntowej nie jest widoczną niezgodność z faktycznym stanem posiadania; doniesienia te jednak nie są zasadniczo warunkiem rozpoczęcia postępowania, gdyż inaczej należałoby się obawiać, że sprostowanie odbywać się będzie tylko w szczupłym zakresie. Sprostowanie następuje przeciwnie odnośnie do wszystkich przypadków niezgodności, które dojdą w jakikolwiek sposób do wiadomości komisarza miejscowego, w szczególności także odnośnie do tych przypadków niezgodności, które sam spostrzeże przy sposobności regulowania zakomunikowanych mu przypadków.

Przedsiębranie z urzędu własnych mniej lub więcej obszernych urzędowych dochodzeń, rewizyi ksiąg gruntowych i reambulacyi kompleksów posiadania, celem zbadania dywergencyi, nie jest wykluczonem, jeżeli wedle spostrzeżeń są dane, że pewne księgi gruntowe znajdują się we wyższym stopniu nieporządku. Administracyi sprawiedliwości zastrzega się zarządzenie skutecznych środków, wiodących do tego celu, a w szczególności zarządzenie, czy i o ile należy przedsięwziąć rewizyą pewnych ksiąg gruntowych, jako przygotowanie do postępowania sprostowawczego. Natomiast nie zaleca rząd ustawowego zarządzenia powszechnej rewizyi

wszystkich ksiąg gruntowych, miałaby ona bowiem ten skutek, że zużyłaby wiele pracy, ze szkodą rzeczywiście koniecznych operacyj sprostowawczych, pracy, której nakład nie da się z góry przewidzieć, jako konieczny.

Ogólny interes, związany z porządkiem w księgach gruntowych, wymaga, aby komisarz miejscowy postępował z urzędu, ażeby nie był zależny w toku postępowania od wniosków stron i aby także przeprowadzenie rezultatów postopowania w księdze gruntowej następowało z urzędu.

Z przepisu tego, wedle którego komisarz miejscowy z urzędu wdrożyć i przeprowadzić ma postępowanie sprostowawcze we wszystkich wypadkach, które w jakikolwiekbądź sposób dostają się do jego wiadomości (słowa: »w jakikolwiek bądź sposób«, które znajdowały się już w motywach rządowych str. 29, komisya Izby posłów przeniosła do samejże ustawy celem usunięcia wszelkich wątpliwości, motywa str. 9)[1]) — wypływa, że wezwanie do zgłoszeń wedle § 4 ust. 2 ma tylko znaczenie posiłkowe i że komisarz miejscowy ze względu na oficyalny charakter postępowania sam ma się starać o dowiedzenie się o wszystkich wypadkach niezgodności podpadających pod I. rozdział ustawy (tak samo wedle § 28 ust. 1 o wypadkach podpadających pod rozdział II-gi). Dowie się on o nich przedewszystkiem przez przejęcie w toku będących lub zaniechanych spraw usunięcia niezgodności wedle ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p. i z czasu założenia ksiąg gruntowych (w myśl powyższych uwag wstępnych str. 3 a, 17, § 20 r. w.). Prócz tego wskazaną będzie z reguły (jakkolwiek mot. rząd. 29 zastrzegają wydanie odpowiednich zarządzeń tylko co do pewnych ksiąg znajdujących się w wyższym stopniu w nieporządku), zupełna rewizya ksiąg gruntowych, połączona z reambulacyą stanu posiadania[2]). Rewizya ksiąg gruntowych (zrazu

[1]) Zob. krytykę pierwotnego przepisu u Szybalskiego 865.

[2]) Por. Szybalskiego 868 nast. i mot. kom. str. 5 — mylnie w tym względzie Łobos »Słowo Polskie« nr. 154 z 3 kwietnia 1907 str. 4, (o tem R. r. w Przegl. pr. i admin. 1907 str. 534 i anonim w Ref. sąd. 1907 r. str. 83 nast.), który zdaje się nie liczyć z możliwością takiego procederu. R. w. przewiduje reambulacyę wyraźnie tylko w przypadku nowego założenia księgi gruntowej (§ 72), ale nie obejdzie się bez niej i w przypadkach, o których mowa w § 29 ust. 2, w których przeprowadzonem być ma z urzędu dokładne porównanie księgi gruntowej z katastrem.

bez reambulacyi) wykaże już daty dla postępowania sprostowawczego stanowcze. I tak przegląd księgi gruntowej wykaże przedewszystkiem realności włościańskie, które w księdze gruntowej zapisane są jako współwłasność kilku osób dorosłych, nie-małżonków, od dłuższego czasu. Co do tych realności już z góry przyjąć będzie można, że są one faktycznie podzielone, że więc podpadają pod postępowanie sprostowawcze [1]). Podobnie będzie się rzecz miała z realnościami zapisanemi, zwłaszcza od dłuższego czasu, jako własność osób już zmarłych względnie mas spadkowych tychże. Przy takiem informacyjnem przeglądnięciu księgi gruntowej będzie też trzeba zwracać uwagę na — wykreślone choćby już — adnotacye skarg o własność i o zniesienie współwłasności, poczem wypadnie przeglądnąć również dotyczące akta spadkowe, procesowe i egzekucyjne (por. § 10 ust. 4 § 20 r. w.). W tych więc wypadkach, w których już taki przegląd księgi i aktów wykaże wypadki niezgodności, będzie mógł komisarz miejscowy wdrożyć postępowanie sprostowawcze mimo braku odpowiedniego zgłoszenia. Tem pewniej będzie to mógł uczynić w wypadkach stwierdzonych zapomocą reambulacyi [2]).

---

[1]) To też r. w. w § 21 ust. 1 przepisuje w razie gdy wedle spostrzeżeń sądu hipotecznego i komisarza prostującego większa ilość przypadków współwłasności w księdze gruntowej pewnej gminy katastralnej zapisanych nie odpowiada faktycznym stosunkom prawnym, wciągnięcie wszystkich ciał hipotecznych przypisanych kilku współwłaścicielom z urzędu do wpisu form. 8 obejmującego przypadki niezgodności między księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania. Należy jednak — mimo że r. w. tej różnicy nie czyni — wyłączyć tu nieruchomości stanowiące współwłasność małżonków, ze względu, że między małżonkami istnieje zazwyczaj współwłasność rzeczywista, nie fikcyjna.

[2]) Trafnie podnosi Szybalski (869), że czynności, mające na celu sprostowanie wadliwych ksiąg gruntowych, powinny obejmować dwa okresy:

1) postępowanie wstępne czyli przygotowawcze, mające na celu dokładne zbadanie i wyszukanie wszelkich wadliwości i niedokładności, istniejących w dotychczasowych księgach gruntowych;

2) postępowanie sprostowawcze.

Ten też podział przyjęło r. w., którego §§ 17—21 traktują o robotach wstępnych, §§ 22—51 o dochodzeniach, §§ 52—57 o wykonaniu sprostowania księgi gruntowej (wedle rozdziału I. u. s. h.).

O ile komisarz miejscowy ustanowiony będzie z personalu dotyczącego sądu powiatowego, będzie on oczywiście mógł korzystać poza tem z wiadomości przy urzędowaniu przy tym sądzie nabytych.

Zarówno przeciw uchwale komisarza odmawiającej żądaniu o sprostowanie stanu hipotecznego jak przeciw uchwale zarządzającej postępowanie sprostowawcze służy wedle § 24 ust. 3 środek prawny rekursu [1]), który jednak odnośnie do tej ostatniej uchwały nie ma skutku wstrzymującego.

§ 6.

O wdrożeniu postępowania sprostowawczego winien komisarz miejscowy uwiadomić wszystkich interesowanych (właścicieli hipotecznych, posiadaczy faktycznych, wierzycieli hipotecznych, podzastawników, tudzież innych uprawnionych z ciężarów hipotecznych) zapomocą uchwały, która ma być doręczona do rąk własnych.

Wdrożenie postępowania sprostowawczego winien komisarz miejscowy podać w odnośnej gminie do powszechnej wiadomości [illegible] zwyczajowo praktykowanym tamże sposobem, wymieniając ciała hipoteczne, które mają być poddane takiemu postępowaniu, tudzież poszczególne parcele tych ciał hipotecznych, a sąd hipo-

---

§ 6. Von der Einleitung des Berichtigungsverfahrens hat der Lokalkommissär alle Beteiligten (bücherliche Eigentümer, tatsächliche Besitzer, Hypothekargläubiger, Afterpfandgläubiger und sonstige aus bücherlichen Lasten Berechtigte) mittels Bescheides, der zu eigenen Handen zuzustellen ist, zu verständigen.

Die Einleitung des Berichtigungsverfahrens ist von dem Lokalkommissär unter Bezeichnung der dem Berichtigungsverfahren zu unterwerfenden Grundbuchskörper und der einzelnen Parzellen dieser Grundbuchskörper in der betreffenden Gemeinde in ortsüblicher Weise öffentlich kundzumachen und auf Veranlassung des Lokalkommissärs von dem Grundbuchsgerichte grundbücherlich anzumerken.

Betrifft das Berichtigungsverfahren die Abschreibung einzelner

---

[1]) Form. 9. i 10 do § 23 r. w. nie wymieniają w pouczeniu środka prawnego przedstawienia (zob. uw. do § 24).

teczny winien na interwencyę komisarza miejscowego uczynić w księgach gruntowych adnotacyę o wdrożeniu tego postępowania.

Jeżeli postępowanie sprostowawcze dotyczy odpisania poszczególnych parcel, natenczas tak obwieszczenie, jak i adnotacyę w księdze gruntowej, należy odpowiednio ograniczyć.

Obwieszczenie zawierać ma wzmiankę, że wszystkie osoby, które mają prawny interes w ustaleniu stosunków posiadania i w uregulowaniu stanu ciężarów, mogą się stawić i podać wszelkie okoliczności, służące do wyjaśnienia stanu rzeczy lub do ochrony ich praw.

Adnotacya w księdze gruntowej ma ten skutek, że późniejsze wpisy hipoteczne nie uzasadniają prawa do uczestnictwa w postępowaniu sprostowawczem. Nadto przy przeprowadzeniu wyników postępowania sprostowawczego w księgach gruntowych późniejsze wpisy będą utrzymane w mocy tylko o tyle, o ile dadzą się pogodzić z tymi wynikami. W szczególności wpisy na idealną część nieruchomości, uskutecznione po takiej adnotacyi, należy przenieść na wstępujące w miejsce tej idealnej części (§ 7 ustęp 2) ciało hipoteczne, jeżeli zostanie sprawdzonem, że właścicielem tego ciała hipotecznego jest ta osoba, przeciw której wpisy są skierowane.

Parzellen, so sind die Kundmachung und die grundbücherliche Anmerkung entsprechend einzuschränken.

Die Kundmachung hat die Bemerkung zu enthalten, dass alle Personen, die an der Ermittlung der Besitzverhältnisse und an der Regelung des Lastenstandes ein rechtliches Interesse haben, erscheinen und alles zur Aufklärung oder zur Wahrung ihrer Rechte Geeignete vorbringen können.

Die Anmerkung hat zur Folge, dass durch spätere grundbücherliche Eintragungen ein Anspruch auf Teilnahme an dem Berichtigungsverfahren nicht begründet wird. Auch werden die späteren Eintragungen bei der grundbücherlichen Durchführung der Ergebnisse des Berichtigungsverfahrens nur insoweit aufrechterhalten, als sie mit diesen Ergebnissen vereinbar sind. Insbesondere sind die nach der Anmerkung auf einen ideellen Liegenschaftsteil vorgenommenen Eintragungen auf den an dessen Stelle tretenden Grundbuchskörper (§ 7, Absatz 2) zu übertragen, wenn als Eigentümer des letzteren diejenige Person festgestellt worden ist, gegen welche sie gerichtet sind.

Motywy przedłożenia rządowego do §-6 opiewają (str. 30):

Tylko wówczas istnieje rękojmia, że dochodzenia będą przeprowadzone odpowiednio do celu, do którego dążą, tj. do sprostowania ksiąg, jeżeli wszystkie osoby, które mają w tem prawny interes, będą miały sposobność wzięcia udziału w dochodzeniach i bronienia swoich praw. W tym celu wdrożenie postępowania i jego przedmiot muszą być przez edykt podane do publicznej wiadomości.

O ile o osobach interesowanych można się dowiedzieć z księgi gruntowej, lub o ile one są znane skądinąd komisarzowi, jest szczególnie wskazanem, aby były osobiście zawiadomione.

Wezwanie edyktalne jest niezbędne, ponieważ faktyczni posiadacze w czasie rozpoczęcia postępowania nie zawsze będą z wszelką pewnością znani i ponieważ wedle § 22 powinny być uwzględnione także i nie wpisane w księdze gruntowej ciężary, o które pretensya, jako o wzajemne zobowiązanie, powstała wskutek zmiany w posiadaniu. Odnośni uprawnieni przeto powinni być o postępowaniu uwiadomieni i powinni w niem wziąć udział. Z drugiej strony potrzeba, aby przez uskutecznienie adnotacyi w odnośnych wykazach hipotecznych koło uprawnionych do udziału w rozprawie było zamknięte, a to dlatego, aby powstrzymać utrudnienie i powikłanie postępowania z powodu przystępowania nowych uczestników.

Adnotacya nie utrudnia zasadniczo obrotu nieruchomościami i dokonywania dalszych wpisów hipotecznych. Jednakowoż skuteczność późniejszych wpisów może być tylko o tyle utrzymaną, o ile się da pogodzić z rezultatami postępowania. Takie wpisy przeto należy w każdym razie przy przeprowadzaniu rezultatów postępowania uwzględnić, jednakże tylko o tyle, o ile to jest możliwe ze względu na te rezultaty. N. p. wpisany po adnotacyi nabywca ciała hipotecznego, którego część wedle stwierdzenia komisarza już wpierw została odsprzedaną bez hipoteczuego jednak odpisania jej, musi się pogodzić przy regulowaniu stanu hipotecznego z odpisaniem tej części i musi się zadowolnić przypisaniem mu własności tylko co do tych posiadłości, o których stwierdzonem zostało, że stanowią faktyczny stan posiadania jego poprzednika

Komisarz, który w pewnym powiecie rozpoczął swoją czynność (w myśl § 4), wdrażając wedle § 5 postępowanie sprostowawcze we wszystkich przypadkach, o jakich się dowiaduje, wydaje w tym względzie uchwałę, która doręczoną być ma wszystkim interesowanym (w tym czasie już wiadomym) do rąk własnych (zob. form. 9, 10 do § 23 r. w.[1]). Jako interesowanych wymienia ustawa obok właściciela

[1]) Z reguły przez pocztę § 23 ust. 5 r. w. § 88 p. c., Ott, Rechtsfursorgeverfahren 203, Bartsch 759 uw. 4 — inaczej § 8 gal. r. z. h.: Jaworski II 73.

hipotecznego i faktycznego posiadacza, wierzycieli hipotecznych i nadzastawnych oraz innych z mocy ciężarów hipotecznych uprawnionych. Wszystkim tym osobom służy więc prawo rekursu od uchwały; służy ono jednak niewątpliwie także innym interesowanym, o którychby w chwili wdrożenia postępowania jeszcze nie wiedziano a którzy dowiadują się o wdrożeniu postępowania w trakcie jego (arg. z ustępu 4 §). Zdaje się wszakże, że osoby te będą mogły wnieść rekurs do protokołu komisarza miejscowego (por. § 520 p. c, art. I ust. z dnia 12 czerwca 1900 nr. 48 dz. u. kr. dla Tyrolu) i że osobne doręczenie im uchwały w tem stadyum nie może być wymaganem, byleby publiczne obwieszczenie ustępem 2 § przepisane (form. 11 do § 23 r. w.) prawidłowo nastąpiło, od którego należałoby też liczyć czasokres do wniesienia rekursu.

Że w chwili wdrożenia postępowania poszczególni interesanci mogą być jeszcze niewiadomi, za tem przemawia brzmienie § 7 ust. 1, wedle którego ustalenie faktycznych stosunków posiadania odbywa się już we wdrożonem postępowaniu sprostowawczem. Trudno przyjąć, by ustawodawca takich interesantów chciał mieć jeszcze w tem spóźnionem stadyum osobno przez doręczenie uchwały zawiadomionych [1]). Brak przepisanego zawiadomienia czyniłby postępowanie nieważnem w miarę przepisów § 477 ll. 4 i 5 p. c. (por. § 23 ust. 2 u. s. h. i § 25 rozp. wyk. dla Tyrolu).

Wdrożenie postępowania sprostowawczego ma być z jednej strony przez komisarza miejscowego w dotyczącej gminie (w obszarze dworskim) w sposób w miejscu zwyczajny publicznie obwieszczone, z drugiej ma ono być na wskutek zarządzenia komisarza miejscowego przez urząd hipoteczny w księdze gruntowej zanotowane.

[1]) Mot. rząd. str. 30 uzasadniają tem właśnie potrzebę edyktalnego ogłoszenia, że posiadacze faktyczni w czasie wdrożenia postępowania nie zawsze będą dostatecznie wiadomi i że uwzględnione być muszą wedle § 22 u. s. h. zobowiązania wzajemne do księgi gruntowej nie wpisane, dać więc trzeba dotyczącym uprawnionym w ten sposób możność dowiedzenia się o postępowaniu i wzięcia w niem udziału. — Przeciwne zdanie wyrażone w dyskusyi Towarzystwa prawniczego krakowskiego nie zdaje się więc być uzasadnionem.

O obwieszczenie w gminie (na obszarze dworskim) odniesie się oczywiście komisarz miejscowy do urzędu gminnego (przełożonego obszaru dworskiego), § 11 r. w. Obwieszczenie to wymienić ma ciała hipoteczne ulegające sprostowaniu tudzież poszczególne parcele tychże ciał, a jeżeli tyczy się tylko odpisania pewnych parcel, ma być odpowiednio ograniczonem. Znowu więc widzimy, że ustawa przypuszcza, że komisarz miejscowy o tem, które ciała hipoteczne a nawet które parcele w skład ich wchodzące wymagają sprostowania, w tem stadyum postępowania ma wiadomość (§ 5), mimo że wedle § 7 dochodzenia i przesłuchania, mające na celu ustalenie faktycznych stosunków posiadania i niezgodność tychże z księgą gruntową, mają dopiero później nastąpić. Naturalnie jednak, że w miarę jak komisarz miejscowy dopiero w trakcie dochodzeń i przesłuchań wedle § 7 zarządzonych dowiaduje się o nowych wypadkach sprostowania wymagających (przewidują to wyraźnie mot. rząd. 19), wyda on dodatkowo uchwały wdrażające postępowanie sprostowawcze po myśli § 6 względnie także rozszerzy uchwały już wydane. Ustawa nie ogranicza w tym względzie komisarza miejscowego co do czasu i sądzić wypada, że też plan pracy (wedle § 4 ustanowiony) nie powinien go zbytnio krępować (mimo rubr. 8 i 9 form. 2 do § 7 r. w.); nie będzie więc także wykluczonem sukcesywne prostowanie księgi w pewnej gminie nawet z przerwami, jak długo komisarz miejscowy w przydzielonym mu powiecie urzędować będzie (por. jednak § 5 ust. 5, § 60 ust. 2 r. w. [1]). Jeżeli całe ciało hipoteczne uledz ma sprostowaniu, to wymienienie w obwieszczeniu wszystkich parcel w skład jego wchodzących może być nieraz zbytecznem — ale ustawa zdaje się nakazywać bezwzględnie wymienienie to we wszystkich takich wypadkach

[1]) W takiem urządzeniu rzeczy nie ma zd. n. nic dla interesowanych niebezpiecznego. Oczywiście jednak z chwilą jak komisarz miejscowy w pewnym okręgu urzędować przestanie, ustanie też możność dodatkowych czynności sprostowawczych w gminach tego okręgu. Decyzya w tym względzie w myśl § 4 należy do ministerstwa sprawiedliwości i wskazanem będzie także termin końcowy urzędowania komisarza miejscowego w pewnym okręgu na pewien czas naprzód w sposób w § 4 wskazany obwieścić.

(por. form 11 do § 23 r. w. — por. jednak co do analogicznego przypadku w postępowaniu agrarnem Bartscha 879, 891). Obwieszczenie ma obejmować uwagę, że wszystkie osoby mające interes prawny w ustaleniu stosunków posiadania i w uregulowaniu stanu ciężarów, mogą się jawić i przytoczyć wszystko przydatne do wyjaśnienia lub do strzeżenia ich praw. Będzie więc musiało obwieszczenie zawierać także bliższe daty co do czasu przedsięwzięcia dotyczących czynności sprostowawczych (dochodzeń i przesłuchań zob. form. 9—11 do 3—23 r. w.).

Kto ma prawny interes w ustaleniu stosunków posiadania i w uregulowaniu stanu ciężarów? Oczywiście, że ustawa ma tu na myśli osoby, którym zawiadomienia w myśl ustępu pierwszego § nie doręczono, które wówczas jeszcze — ze stanu księgi gruntowej i z dokonanych już zgłoszeń — nie były komisarzowi miejscowemu wiadome. Są to więc osoby pozahipotecznie z mocy praw rzeczowych interesowane; ale i osobom mającym tylko tytuł obligatoryjny nie będzie można odmówić udziału w postępowaniu w rozumieniu ustępu czwartego (np. osobom uprawnionym z kontraktów kupna sprzedaży, zamiany itp., które nie nabyły jeszcze praw rzeczowych, w szczególności z uwagi na § 22 ustawy — zob. mot. rząd. do tego § str. 39).

Obwieszczenie wedle § 6 nastąpić ma w dotyczącej gminie a równocześnie także w obszarze dworskim, należącym do tej samej gminy katastralnej, nadto zaś w sąsiednich gminach i obszarach dworskich (§ 11 r. w.): różni się ono tem od obwieszczenia wedle § 4, które winno być uskutecznionem we wszystkich gmianach i obszarach dworskich danego powiatu sądowego (por. § 60 kr. u. d. r. [1]).

Obok obwieszczenia zarządzoną być ma wedle § 6 także adnotacya hipoteczna wdrożenia postępowania sprostowawczego, która również w razie gdy postępowanie tyczy się odpisania poszczególnych parcel, ma być odpowiednio ograniczoną. Hil-

[1]) Wedle § 23 ust. 7 r. w. ma być obwieszczenie ze względów utylitarności wedle możności łącznie wydanem względem większej ilości wykazów hipotecznych (czego jednak w form należycie — zdaje się — nie uwzględniono).

senrad 7, 11, 64 twierdzi, że adnotacya ta ma być uskutecznioną w postępowaniu wedle rozdziału I. na wszystkich trzech kartach, w postępowaniu wedle rozdziału II. na karcie B ewentualnie także C, co uważamy za mylne, bo adnotacya zamieszczoną być winna w zasadzie tylko na tej karcie, której sprostowanie dotyczy, zatem w razie sprostwowania wedle rozdziału I. ustawy na karcie A, w razie sprostowania wedle rozdziału II., w którem § 6 wedle § 28 ust. 1 znajduje analogiczne zastosowanie, na karcie B. Wprawdzie w sprostowaniu wedle rozdziału I. następują także zmiany na karcie B i C, w postępowaniu wedle rozdziału II. także na karcie C; są one jednak tylko następstwem sprostowania karty A względnie B § 1 ust 2, 28 [1]).

Co się zresztą tyczy sprostowania wedle rozdziału II., to skoro w niem karta C pozostać ma w zasadzie bez zmiany, zawiadomienie o wdrożeniu postępowania sprostowawczego z reguły nie potrzebuje być doręczanem osobom wedle karty C uprawnionym a osoby mające interes prawny w uregulowaniu stanu ciężarów nie mają w zasadzie udziału w postępowaniu. Mimo to sądzimy, że całkiem bezbzględnie udziału tego wykluczać nie należy, jakkolwiek ustawa regulacyi stanu ciężarów nie przewiduje. W przypadku bowiem analogicznym do § 13 ust. 4 tj. gdy na karcie C uzyskane zostały wpisy przeciw osobie mylnie za właściciela ciała hipotecznego zapisanej jako dłużnikowi osobistemu a uprawniony nie może się powoływać ze skutkiem na zaufanie do ksiąg gruntowych, pożądanem byłoby usunięcie także nieprawnego wpisu na karcie C w toku postępowania spostowawczego wedle u. s. h., jak to swego czasu wśród dyskusyi nad projektem ustawy w Towarzystwie prawniczem krakowskiem zaznaczono. Mimo więc że ustawa odpowiedniego postanowienia nie zawiera, byłoby wskazanem dążyć do zapobieżenia niepotrzebnemu procesowi przez osiągnięcie porozumienia stron co do wykreślenia nieprawnie wpisanego ciężaru (§ 7 ust. 5, znajdujący również analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdziału II.). O tyle więc

[1]) R. w. § 23 ust. 8 każe wykonać adnotacyę we wszystkich przypadkach w drugim oddziale karty A.

umożliwienie dotyczącym osobom wedle karty C prawnie interesowanym wzięcia udziału w postępowaniu sprostowawczem wedle rozdziału II. byłoby usprawiedliwionem [1]).

Adnotacya hipoteczna wedle ustępu piątego § 6 ma za skutek, że późniejsze wpisy hipoteczne nie uzasadniają prawa do udziału w postępowaniu sprostowawczem. Postanowienie to zd. n. musi być brane *cum grano salis*: jeżeli bowiem adnotacyę uskutecznia się równocześnie z obwieszczeniem obejmującem wezwanie osób uprawnionych do jawienia się, dawania wyjaśnień itd., to przecież osoby z mocy późniejszych wpisów hipotecznych uprawnione już w myśl obwieszczenia będą mogły wziąść udział w postępowaniu. Nadto będzie oczywiście leżało w interesie urzeczywistnienia stosunków prawdziwych przyzywanie takich z mocy późniejszych wpisów uprawnionych, zwłaszcza że w czasie adnotacyi mogą istnieć wpisy jeszcze nie prawomocne, które wskutek rekursu po adnotacyi ulegają zmianie. Przepis powyższy może mieć tylko znaczenie więcej formalne, że nieprzyzwanie takich później uprawnionych nie uzasadniałoby nieważności z § 477 l. 5 p c. Że tak jest, wypływa to i stąd, że przecież interesantami postępowania są także posiadacze faktyczni; jeżeli o takim posiadaczu komisarz dowie się dopiero w toku postępowania, winien go przyzwać: tem bardziej winien to uczynić, gdy posiadacz uzyskał nadto wpis hipoteczny

Z powyższem zastrzeżeniem rozumieć też należy dalsze postanowienie końcowego ustępu § 6. że wpisy późniejsze przy hipotecznem przeprowadzeniu wyników postępowania sprostowawczego tylko o tyle mają być utrzymane, o ile dają się pogodzić z tymi wynikami — i że w szczególności wpisy po adnotacyi uskutecznione na idealnej części nieruchomości mają być przeniesione na ciało hipoteczne w jej miejsce wstępujące (§ 7 ust. 2), jeżeli za właściciela onegoż ustalono osobę, przeciw której one są skierowane. Postanowienie to tyczyć się będzie także kroków egzekucyjnych, więc np egzekucyi przez intabulacyę prawa zastawu, dalej adnotacyi zarządu przymusowego, wdrożenia postępowania licytacyjnego itd. Postępowa-

[1]) R w. § 59 kwestyi tej nie dotyka.

nie sprostowawcze nie wstrzymuje egzekucyi (por. § 31 kr. u. dz. r.[1]), zwłaszcza że odpowiednie uwzględnienie w postępowaniu licytacyjnem niezgodności między stanem hipotecznym a stanem posiadania przewiduje już § 27 ust. 2 ord. szac. (por. także § 170 l. 5 o. e. i rozp. min. spraw. z 25 czerwca 1905 L. 9242/5 Ref. sąd. 1905 str. 154). Oczywiście jednak wpisy w drodze egzekucyi uskutecznione, więc także wpisy tyczące się przybicia licytacyjnego, będą podlegały postanowieniom obecnej ustawy i musi być rzeczą sędziego egzekucyjnego dopilnować, aby adnotacya wdrożenia postępowania sprostowawczego w postępowaniu licytacyjnem, w szczególności przy oszacowaniu i przy ustaleniu warunków licytacyi odpowiednio do jej znaczenia (w myśl § 6 ust. 5 u. s. h.) uwzględnioną została.

Zachodzi pytanie, czy sąd hipoteczny urzędując po myśli § 6 ust. 5, przesłuchać ma poprzednio interesowanych lub nie (§§ 8 ust. 3, 10 ust. 2, 21 ust. 2). Zdaje się, że przesłuchanie takie z reguły nie będzie potrzebnem (por. podobne przypadki §§ 57, 65 ust. 2, 72 ust 3 ust. hip. — motywa rząd. 32 nie dają w tym względzie wyjaśnienia): nie podzielamy wątpliwości poruszonych w tym względzie w dyskusyi Towarzystwa prawniczego krakowskiego.

Z wyjątkiem postanowień tyczących się ciężarów § 6 wedle § 28 ust. 1 stosowany być ma analogicznie w postępowaniu sprostowawczem wedle rozdziału II. ustawy.

Do grona osób interesowanych w myśl ustępu 1 § 6 należeć będą w szczególności także interesowani wedle osnowy karty A właściciele realności służebnych, bo jakkolwiek służebności w zasadzie nie są objęte postępowaniem sprostowawczem jako przedmiot właściwy sprostowania, to przecież nie należy pogardzać sposobnością do ugodowego (§ 7 ust. 5) załatwienia nastręczających się możliwie wskutek podziału ciała hipotecznego kwestyi w przedmiocie ograniczenia lub uregulowania takich służebności[2]). Przy podziale realności, które stanowią przynależność innych realności, lub z których

[1]) Także § 46 ust hip. dla Bośni i Hercegowiny.

[2]) Por. także § 52 ust. 3 r. w.

własnością połączony jest udział w realnościach przynależnych (tzw. spółkach), interesowanemi będą osoby mające udział w spółkach, zwłaszcza że zajdzie kwestya podzielności spółek, (por. § 27 u. s. h. a co do spółek podobnych w kraju Przedarulańskim art. IX ustawy z 1 marca 1900 nr. 44 dz. u. p. i Bartscha 770 nast., co do lasów gminnych § 21 ustawy lasowej).

Co do osób z mocy splatów (niewłaściwie) na karcie B zanotowanych uprawnionych, to wątpliwości nie ulega, że będą one miały udział w postępowaniu sprostowawczem wedle rozdziału I. Czy także w postępowaniu wedle rozdziału II.? Gdy adnotacye dotyczące co do istoty swej równają się wpisom prawa zastawu a w każdym razie dotyczą ciężarów właściwie na kartę C należących a nie przedmiotów wedle § 20 ust. hip. notować się mających, uprawnieni z nich wedle brzmienia ustawy w postępowaniu praw ich nie tangującem nie będą mieli udziału (z zastrzeżeniem powyższem co do możności przyzwania ich).

Natomiast inne adnotacye na rzecz osób trzecich na karcie B umieszczone spowodują niewątpliwie potrzebę przyzwania tych osób do postępowania nie tylko wedle rozdziału I., ale także wedle rozdziału II. (np. substytutów)

§ 7.

W postępowaniu sprostowawczem winien komisarz miejscowy okoliczności, mające według niniejszej ustawy rozstrzygające znaczenie co do podziału nieruchomości i co do przekazania ciężarów, których przedmiotem są te nieruchomości, mianowicie faktyczne stosunki posiadania i ich niezgodność z księgą grun-

---

§ 7. Im Berichtigungsverfahren hat der Lokalkommissär die fur die Teilung der Liegenschaft und fur die Zuweisung der darauf haftenden Lasten zufolge dieses Gesetzes massgebenden Umstände, namentlich die tatsächlichen Besitzverhältnisse und deren Nichtübereinstimmung mit dem Grundbuche, an Ort und Stelle und in der Regel mit Beiziehung des Vermessungsbeamten des Grundsteuerkatasters durch geeignete Erhebungen und Vernehmungen festzustellen. Über die Mitwirkung des Vermessungsbeamten werden nähere Bestimmungen dem Verordnungswege vorbehalten.

tową, sprawdzić zapomocą stosownych dochodzeń i przesłuchiwań na miejscu i z zasady przy pomocy przybranego urzędnika mierniczego katastru podatku gruntowego. Współdziałanie urzędników mierniczych unormowanem zostanie szczegółowo w drodze rozporządzenia.

W szczególności w sprawie ciężarów przesłuchiwać należy także wszystkich uprawnionych. Przytem, o ile samoistnie obciążone udziały współwłasności stosownie do § 1-go mają być zastąpione nowo utworzyć się mającemi ciałami hipotecznemi, należy sprawdzić, które fizyczne części nieruchomości odpowiadają tym częściom idealnym, a gdyby takie sprawdzenie było niemożliwe, stwierdzić owe części nieruchomości, ku których obciążeniu skierowany był faktycznie zamiar stron przy hipotecznem obciążaniu.

Dochodzenia, podjęte z okazyi zakładania nowych ksiąg gruntowych, należy przy postępowaniu sprostowawczem w stosowny sposób uwzględnić.

Potrzebne wyjaśnienia interesowanych należy w braku odnośnych dokumentów spisać protokolarnie.

Jeżeli pretensye stron są ze sobą sprzeczne, należy według możności dążyć do doprowadzenia do ugody.

Motywy do § 7 opiewają (str. 30):

Cel postępowania określa przedmiot i rozmiar dochodzeń. Czynność

Hinsichtlich der Lasten hat insbesondere auch die Vernehmung der sämtlichen Berechtigten zu erfolgen. Hiebei sind, soweit selbständig belastete Miteigentumsanteile gemäss § 1 durch neu zu bildende Grundbuchskörper zu ersetzen sind, die diesen ideellen Teilen entsprechenden physischeñ Liegenschaftsteile und wenn deren Feststellung nicht möglich ist, jene Liegenschaftsteile zu erheben, auf deren Belastung die Absicht der Parteien bei der bücherlichen Belastung tatsächlich gerichtet war.

Die aus Anlass der Anlegung der neuen Grundbücher gepflogenen Ermittlungen sind im Berichtigungsverfahren entsprechend zu berücksichtigen.

Die nötigen Erklärungen der Beteiligten sind in Ermanglung bezüglicher Urkunden zu Protokoll zu nehmen.

Bei widerstreitenden Parteiansprüchen ist tunlichst auf eine Einigung der Beteiligten hinzuwirken.

komisarza miejscowego winna się przedewszystkiem zwrócić do zbadania faktycznego stanu posiadania i do porównania z hipotecznymi wpisami na karcie stanu własności, aby uzyskać substrat, potrzebny do sprostowania księgi gruntowej, odpowiednio do faktycznego posiadania. Dochodzenia jednak powinny objąć wszystkie stosunki, od których zawisłym jest porządek w stanie biernym. Istotną rolę odgrywa przytem identyczność posiadłości i jej przedstawienie na karcie stanu posiadania i na mapie hipotecznej.

Aby stronom ułatwić udział w postępowaniu sprostowawczem i aby zapewnić możliwie najbardziej pewne badanie odnośnych stosunków, wydaje się zarządzenie, aby dochodzenia były dokonywane na miejscu. Ze względu na stosunki wzajemne między księgą gruntową a katastrem podatku gruntowego, należy celem przyspieszenia tych dochodzeń, w szczególności celem przeprowadzenia koniecznych pomiarów gruntu, celem sporządzenia szkiców sytuacyjnych, celem poprawienia mapy hipotecznej i dla innych technicznych robót, przyzwać urzędnika mierniczego katastralnego, a to aby uniknąć błędu, który przy zakładaniu ksiąg gruntowych był przez to popełniony, że komisarze, zakładający księgi, z braku pomocy techników byli zmuszeni sami wykonywać pomiary gruntów lub też zapisywać natrafione faktyczne podziały posiadłości w sposób nie odpowiadający prawdziwemu stanowi rzeczy. Od przyzwania urzędnika mierniczego możnaby chyba wówczas odstąpić, gdyby co do identyczności posiadłości nie zachodziła żadna wątpliwość i gdyby dostarczone zostały zdatne szkice sytuacyjne. Bliższe postanowienia co do tego punktu wydane zostaną w drodze rozporządzenia.

Ustalenie faktycznych stosunków posiadania wpływa także i na uporządkowanie stanu biernego. Wogólności należy naturalnie trzymać się tego, aby przy podziale ciała hipotecznego istniejący stan bierny był materyalnie zabezpieczony, a potem, aby wpisane na ciele hipotecznem ciężary były po myśli § 1 ustawy z 6 lutego 1869 r. l. 18 d. u. p. przeniesione na wszystkie stąd nowo utworzone ciała hipoteczne. Takie postępowanie nie sprowadziłoby jednak w tym przypadku zadawalniającego uregulowania ciężarów, ciążących samoistnie na udziałach współwłasności, ani pod względem formalnym, ani pod względem materyalnym, jeżeli zachodzi fikcyjna współwłasność, a (str. 31) obciążony udział współwłasności stanowi tylko fałszywie idealną część wszystkich do ciała hipotecznego należących posiadłości, w rzeczywistości jednak reprezentuje posiadłość wydzieloną fizycznie. Tutaj fachowe uporządkowanie stanu biernego może nastąpić tylko wedle zasady, że nie udział we własności, lecz odpowiadająca mu fizyczna część posiadłości stanowi właściwy przedmiot obrotu i że do niej odnosi się też obciążenie udziałów współwłasności, że przeto obciążenie udziału współwłasności należy uważać zawsze za obciążenie odpowiedniej fizycznej części posiadłości i że to obciążenie bez dalszych zastrzeżeń na tę część należy przenieść.

Ze względu na ten sposób przekazywania ciężarów, ustanawia ustęp 2

normę, że w przypadkach fikcyjnej współwłasności, należy zbadać fizyczne części posiadłości, odpowiadające obciążonym udziałom współwłasności.

Tymczasem mogłyby jednak ewentualnie dochodzenia w tym kierunku natrafić na szczególne trudności i nie doprowadzić do rezultatu. Może się to zdarzyć przy takich ciałach hipotecznych, przy których fizyczne podziały gruntu zaszły w wielkiej liczbie i sięgają dawnych czasów, przyczem pierwotne części kilkakrotnie przehodziły w różnych udziałach na uczestników już wpisanych w księdze gruntowej lub dopiero mających być wpisanymi. Tutaj może się okazać, że komuś przypisano dwa lub więcej udziałów na ciele hipotecznem i że posiada dwie lub więcej fizycznie oddzielonych posiadłości, a nie można przytem stwierdzić, która z tych posiadłości pokrywa się z obciążonym udziałem współwłasności. W takich przypadkach nie pozostaje nic innego, jak sięgnąć do odnośnego aktu prawnego i do jego formy ujawnienia się i zbadać, do którego przedmiotu skierowany był zamiar stron przy obciążaniu udziałów współwłasności. Należy także przesłuchać uprawnionego. Oprócz tego ustawa umożliwia w § 24 ustęp 2 zastosowanie surowszych środków dowodowych celem zbadania prawdziwego stanu rzeczy.

Ale także jeżeli pominiemy takie przypadki, to przesłuchanie uprawnionych ma wielkie znaczenie z jednej strony w interesie istniejących praw, z drugiej strony w interesie porządku ksiąg, odpowiadającego efektywnemu stanowi biernemu, zwłaszcza, że takie przesłuchanie nadaje się szczególnie no tego, aby ustalić podstawy umożliwiające, by przekazanie względnie przeniesienie nie należących się ciężarów było zaniechane (§ 2 ust. 5).

Ustawa zarządza przeto przesłuchanie wszystkich uprawnionych z tych praw obciążających posiadłość.

Ponieważ różnice pomiędzy stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania częstokroć sięgają do czasu założenia ksiąg i ponieważ dochodzenia i protokoły z czasu założenia ksiąg mogą dostarczyć danych do ocenienia stosunków prawnych, przeto komisarz miejscowy ma obowiązek uwzględniać we właściwy sposób te dawniejsze dochodzenia.

Brak odpowiednich dokumentów i wskazówek będzie mógł często być zastąpionym przez wyjaśnienia stron, które trzeba protokolarnie spisać w celu użycia ich, jako podstawy hipotecznego postępowania.

W interesie odpowiedniego postępowania i zadawalniającego rezultatu akcyi sanacyjnej tudzież w interesie utrzymania zgodnego stosunku między uczestnikami, musi komisarz miejscowy uważać za swoje szczególne zadanie, aby przy sprzecznych roszczeniach stron dążyć do ich pogodzenia, do czego najlepszym środkiem jest sumienne, objektywne zbadanie stanu rzeczy i właściwe objaśnienie stron. Rozumie się samo przez się, że powinien się wstrzymać od wszelkiego przynaglania, aby uniknąć pozoru stronniczości lub zamiaru, że pragnie uwolnić się od pracy.

§ 7, który z wyjątkiem ustępu drugiego tyczącego się ciężarów, ma wedle § 28 ust. 1 analogiczne zastosowanie

w postępowaniu wedle rozdziału II., określa podstawowe ustalenia potrzebne w postępowaniu sprostowawczem i sposób ich uskutecznienia. Mają być tedy ustalone okoliczności wedle ustawy tej stanowcze dla podziału nieruchomości i przekazania istniejących ciężarów, więc faktyczne stosunki posiadania i niezgodność ich z księgą gruntową. Już wyżej objaśniliśmy przedmiot ten ustaleń i zaznaczyliśmy, że skoro ustalenia następują dopiero po wdrożeniu postępowania sprostowawczego, rozmiary postępowania pod względem przedmiotu i podmiotów występują dopiero w toku dotyczących dochodzeń.

Ustalenia mają być dokonane — jak wspomnieliśmy, na ogół wedle zasad zwyczajnego postępowania niespornego § 24 ust. 1 — na miejscu[1]) a z reguły za przybraniem urzędnika pomiarowego katastru podatku gruntowego, przez odpowiednie dochodzenia i przesłuchania (wyrażenie nieścisłe, bo przesłuchania są tylko jedną formą dochodzeń). O udziale urzędnika pomiarowego zapowiedziano wydanie szczegółowych postanowień w drodze rozporządzenia[2]).

[1]) § 24 r. w. — co do potrzeby ułożenia planu reambulacyi por. § 39 rozp. wyk. dla Tyrolu. — W tem że czynność ma być dokonaną bez wyjątku na miejscu, tkwi istotna różnica postępowania wedle obecnej ustawy w porównaniu z postępowaniem wedle gal. u. z. h. (zob. dotyczące przepisy u Jaworskiego II 74, 106). Bezwzględnego urzędowania na miejscu wymagała ustawa hip. dla Bośni i Hercogowiny §§ 34 nast. (zob. motywa do tej ustawy str. 37).

[2]) Por. na razie np. powoł. już wyżej § 39 rozp. wyk. dla Tyrolu. R. w. § 15 postanawia w zasadzie, że komisarzom dla sprostowania ksiąg gruntowych przydaje się organ ewidencyi stale, celem współdziałania. Normuje dalej przez wyliczenie przykładowe dotyczących czynności zakres działania tego organu ewidencyi, dodając przytem uwagi w ustępach drugim, trzecim i czwartym dotyczące sposobu wykonania pewnego rodzaju czynności; wreszcie w ustępie piątym zawiera postanowienie ogólne (któremu brak jednak szczegółowego wskazania zasad postępowania): iż komisarz prostujący przy rozkładzie czynności w postępowaniu sprostowawczem załatwić się mających ma oględnie baczyć na to, aby czynności organu ewidencyi i funkcyonaryuszy sądowych w sposób celowi odpowiedni jedne w drugie wchodziły. Niewątpliwie, że rozchodzić się będzie o to, aby siła robocza każdego z członków komisyi miejscowej należycie była wyzyskana, aby więc czasu nie marnowano i w szczególności organ ewidencyjny, gdy komisarzowi miejscowemu bezpośrednio nie jest potrzebny,

Już wyżej podnieśliśmy ważność tych wydać się mających postanowień, od których zależeć będzie mniej lub więcej wydatny wynik całej akcyi sprostowawczej [1]).

O ile wywiady w myśl § 5 odbywają się już przy udziale urzędnika pomiarowego (geometry), mianowicie zapomocą zupełnej rewizyi księgi gruntowej połączonej z reambulacyą, możnaby pomyśleć o pewnem uproszczeniu i skróceniu postępowania; w tym razie bowiem ustalenia § 7 mogłyby być już w tem pierwszem stadyum wywiadów antycypowane, tak iżby komisarz miejscowy z geometrą nie potrzebował aż dwa razy zjeżdżać na miejsce [2]). Ustawa — co prawda — takiego uproszczenia nie przewiduje; ale odpowiadałoby ono niewątpliwie zamiarom ustawodawcy. Musieliby jednak w tym razie intereso-

bądź kończył roboty rozpoczęte bądź przygotowywał nowe (por. także § 35 instrukcyi dla Bośni i Hercegowiny).

[1]) Por. Szybalskiego 866, 869 nast a co do potrzeby ustanowienia po jednym geometrze ewidencyjnym dla okręgu każdego sądu powiatowego i zasadniczej zmiany jego dotychczasowych przepisów służbowych mot. kom. 4 a także ankietę hipoteczną dolno-austryacką z 23 kwietnia 1906, np. w Ger. H. 1906 str. 414. — Hilsenrad 72 (za motywami rządowemi 30) podnosi słusznie doniosłość postanowienia § 7, w porównaniu z postępowaniem przy założeniu ksiąg gruntowych (§ 27 gal. r. z. h); w motywach l. c. (por. także § 24 r. w.) wspomniano o przypadku, w którym miałoby się obejść bez udziału geometry: jeżeli co do identyczności nieruchomości nie ma wątpliwości a są do dyspozycyi przydatne szkice sytuacyjne (zob. także motywa 18 co do szkodliwych następstw braku udziału organów kastastralnych przy zakładaniu ksiąg gruntowych; str. 24 co do potrzeby przydania komisarzom dla sprostowania ksiąg gruntowych organów katastralnych do regularnej pomocy i współdziałania, mimo pewnych trudności, na jakie natrafiłoby pozyskanie potrzebnych organów katastralnych. Mot. kom. 4 wychodzą z założenia że czynności sprostowawcze na miejscu wykonane będą (zawsze) za przybraniem urzędnika pomiarowego katastru podatku gruntowego. — Niestety § 15 ust 4 r. w. zaznaczywszy, że czynności wykonać się mające przez organ ewidencyjny przydziela mu komisarz miejscowy, zastrzega równocześnie, że organ ewidencyjny pozostaje podporządkowany administracyi skarbowej: postanowienie to n. zd. wcale nieodpowiednie i skuteczność akcyi sanacyjnej na szwank narażające!

[2]) Hilsenrad 25 bierze w rachubę tylko możliwość przygotowania w tem stadyum ustaleń późniejszych, które zaleca. Por. także mot. do ust. hip. dla Bośni i Hercegowiny 37.

wani zrzec się wyraźnie paawa naganienia dotyczących usterek formalnych i złożyć już w tem pierwszem stadyum oświadczenia dla dokonania ustaleń potrzebne.

Co do ciężarów nastąpić ma (w postępowaniu wedle rozdziału I.) także przesłuchanie wszystkich uprawnionych (jak już wspomnieliśmy, także uprawnionych z mocy spłatów równowartości części realności na karcie B — niewłaściwie — zanotowanych). Postanowienie to rozumieć jednak należy nie dosłownie: bo co do ciężarów, dla których hipoteka pozostaje bez zmiany, przesłuchanie nie jest koniecznem (§ 1 ust. z 6 lutego 1869 nr. 18 d. u. p.). Dlatego też zaniechanie zawiadomienia dotyczących uprawnionych (po myśli § 6 ust. 1) nie stanowiłoby nieważności.

Wedle brzmienia ustępu drugiego § 7 mają odnośnie do ciężarów jako okoliczności dla ich przekazania stanowcze badane być w tem stadyum postępowania fizyczne części realności odpowiadające częściom idealnym samoistnie obciążonym, dla których wedle § 1 tworzyć się ma nowe ciała hipoteczne, a jeżeli ustalenie ich jest niemożliwem, te części nieruchomości, na których obciążenie zamiar stron przy obciążeniu hipotecznem faktycznie był skierowany. Jeżeli np. realność zaintabulowaną jest po $^1/_4$ części jako własność osób A, B, C, D, a w stanie biernym połowy z $^1/_4$ części obecnie do osoby B hipotecznie należącej, niegdyś osoby E własnej, wpisanem jest prawo zastawu dla sumy 500 K na rzecz ozoby F i jeżeli realność faktycznie podzieloną jest fizycznie między hipotecznych współwłaścicieli, to będzie trzeba ustalić, czy suma 500 K obciąża faktycznie połowę z fizycznej części osoby B czy też inną jej część — trzeba więc będzie ustalić, czy w czasie intabulacyi prawa zastawu, istniał już podział fizyczny i przy obciążeniu był w rachubę brany, czy więc osoba E zezwalając na intabulacyę prawa zastawu na swojej $^1/_8$ części miała na myśli swoją część fizyczną i czy w tej myśli działała także osoba F, uzyskująca prawo zastawu (por. takze mot. rząd. 32). Fakt jednak, że części prawem zastawu obciążonej odpowiadają tylko niektóre parcele wchodzące w skład ciała hipotecznego na rzecz osoby B w miejsce $^1/_4$ części ruchomości utworzonego, nie może z reguły dać powodu do segregowania tych parcel

w osobnem ciele hipotecznem, bo takiego wpływu ciężarów na prawa własności ustawa nie przewiduje (zob. jednak § 25 ust. o założ. ks. gr. dla Tyrolu, § 25 takiejże ustawy dla kraju Przedarulańskiego, §§ 82, 88, 89 rozp. wyk. dla Tyrolu [1]). Gdyby natomiast w przedstawionym przypadku rozchodziło się nie o prawo zastawu, ale np. o służebność dożywotnego użytkowania, możnaby ograniczyć ją stosownie do § 12 ust. 2 ust. hip.

Już w tem stadyum postępowania obejmować może rozprawa dwa dalsze momenta, mianowicie: 1) przewidziane w ustępie 5 § 12 ustawowe wymogi do intabulacyi wykreślenia; 2) wspomnianą w § 13 ust. 1 wiedzę wierzyciela o tem, że fizyczna część nieruchomości będąca właściwie własnością dłużnika (w miejsce części idealnej), służąca za hipotekę, mniejszą ma wartość od części idealnej na rzecz dłużnika zaintabulowanej (odmienna stylizacya ustępu drugiego § 24 polega na *lapsus calami*, na co zwrócono już uwagę w dyskusyi Towarzystwa prawniczego krakowskiego nad projektem ustawy przeprowadzonej).

Oba te momenty są dla przekazania ciężarów stanowcze a ustawa nie zastrzega ustalenia ich do późniejszego stadyum postępowania. Jakkolwiek zaś w następnych §§ rozdziału I. ustawa rozróżnia jako regułę odrębne stadyum uchwały działowej tyczącej się praw własności od stadyum uchwały przekazującej tyczącej się ciężarów, to w obecnem stadyum dochodzenia przeprowadzone być mają łącznie w obu kierunkach.

Wspomnieliśmy już o tem, dla których ustaleń dopuszcza ustawa (§ 24 ust. 2) środków dowodowych w postępowaniu niespornem (§ 2 l. 7 post. niep.) z reguły niedopuszczalnych [2]). Do nich nie zalicza się ustalenia części fizycznej odpowiadającej obciążonej części idealnej tudież ustalenia wymogów ustawowych dla intabulacyi wykreślenia. Wypływa stąd, że ustalenia te dokonane być mogą tylko w ramach zwyczajnego po-

[1]) § 39 ust. 1 r. w. wspomina tylko o przypadku, gdy wartość fizycznej części nieruchomości wstępującej w miejsce idealnego udziału we własności jest większą, niż odpowiadałoby idealnemu udziałowi — postanawiając, że okoliczność ta nie stanowi przeszkody w przeniesieniu ciężarów z udziału idealnego na fizyczną część nieruchomości.

[2]) Por. natomiast § 58 r. k.

stępowania niespornego (§ 24 ust. 1), że więc może tu się rozchodzić tylko o ustalenia na podstawie porozumienia stron lub też na podstawie dokumentów publicznych, nie wymagające odrębnych dowodów (zob. § 15 ust. 1 r. w.).

W ustępie trzecim § 7 (tak samo § 10 ust. 3 r. w.) wywienia ustawa w szczególności dochodzenia z powodu założenia nowych ksiąg gruntowych, nakazując odpowiednie uwzględnienie ich w postępowaniu sprostowawczem. Ale wątpliwości nie ulega, że tak samo uwzględnione być muszą akta spraw spornych, egzekucyjnych i niespornych, wiszących i już ukończonych, tyczących się danej nieruchomości [1]), za wskazówką zwłaszcza dotychczasowych wpisów hipotecznych i wspomnianych aktów dochodzeń odszukać się mające (§ 2 l. 6 post. niesp.). Akta te muszą być przygotowane wcześnie, by uniknąć niepotrzebnej straty czasu, i mogą one też być wcześniej przeglądnięte; ale mimo to nie obejdzie się bez nich nieraz, a tak samo bez mapy, na miejscu, w gminie.

Co się w szczególności tyczy mapy hipotecznej, to zauważył wprawdzie Łobos, »Słowo Polskie« z 3 marca 1907, nr. 154 str. 3, że użycie map hipotecznych w polu do dochodzeń przy prostowaniu ksiąg musi być wykluczone, również z tego powodu, że są one dla toku spraw bieżących sądowi niezbędnie potrzebne. W takim przypadku trzebaby wygotować odbitkę mapy dla użytku komisarza miejscowego (por. §§ 4, 8 i i. r. w. [2]). Tymczasem § 24 ust. z r. w. zajął inne stanowisko, bo pozwala na to, aby jeśli to da się uczynić bez naruszenia toku czynności przy sądzie hipotecznym, komisarz miejscowy zabrał ze sobą do dochodzeń księgę gruntową i mapę hipoteczną, przyczem ma jednak mieć największe staranie o oszczędzanie księgi i mapy.

Wedle ustępu czwartego § 7 (§ 10 ust. 5 r. w.) mają być w braku dotyczących dokumentów potrzebne oświadczenia i układy interesowanych protokołowane. Gdy rozchodzi się o oświadczenia (układy) tyczące się aktów prawnych dawniej

[1]) § 10 ust. 4, § 20 r. w.; por. § 56 r. k.

[2]) Na stan map katastralnych w Galicyi bardzo pesymistycznie zapatruje się Barczewski, Rektyfikacya ksiąg gruntowych (o nim anonim Ref. sąd. 1907 str. 84).

już zawartych, więc tylko o dodatkowe stwierdzenie tych aktów, sądzić należy, że oświadczenia takie protokolarne będą wystarczające także w tym razie gdy do ważności aktów pierwotnych potrzebną była forma aktu notaryalnego[1]). Ze względu na postanowienie § 39 ust. 5, wedle którego od przeniesienia praw dokonującego się na mocy przepisów obecnej ustawy, mają być uiszczone należytości skarbowe, jeśli od aktów przeniesienia, na których polega posiadanie osób mających być wpisanemi za właścicieli, należytości jeszcze nie wymierzono i nie uiszczono — będzie wskazanem, oświadczeniami protokolarnemi objąć także kwestyą, czy na dotyczący akt prawny istniał już może dokument pisemny, który był zgłoszony do wymiaru należytości (§ 1 l. 1 ust. o należyt.) a później zaginął, lub czy nie opłacono już należytości od innego rodzaju przeniesienia na wypadek śmierci (§ 1 B ust. o należyt.). Także pożądanem będzie ustalenie czasu dokonanego przeniesienia (§§ 49 lit. a, 50 ust. o należyt. — zob. form. 7 lit. c do § 17 r. w.), bo należytość wymierzoną być winna od wartości, jaką miał przedmiot przeniesienia w tym czasie[2]). Będzie to ważnem także w przypadkach, w których w księdze gruntowej figuruje wpis masy spadkowej lub osoby zmarłej przed kilkudziesięciu laty. Zresztą co do sposobu protokołowania zob. §§ 26, 27 r. w. w przeciwstawieniu do § 76 tamże i § 26 gal. u. z. h. (por. także szczegółowe postanowienia §§ 41—46 rozp. wyk. dla Tyrolu).

W razie sprzecznych roszczeń stron ma komisarz miejscowy starać się wedle możności o osiągnięcie porozumienia

[1]) Por. natomiast § 28 rozp. wyk. dla Tyrolu. — Mot. rząd. 19 stwierdzają dotychczasową praktykę protokolarnego sporządzania umów przy stosowaniu ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p. (por także Bartscha 758, 770, zresztą już § 433 u. c. a odnośnie do Bośni i Hercegowiny §§ 4, 96 i 134 ust. hip. i rozp., dotyczące organizacyi i zakresu działania komisyi hipotecznych itd.). Wierzytelny odpis protokołu udzieli komisarz miejscowy do wymiaru należytości (§ 16 r. w., por. § 67 rozp. wyk. dla Tyrolu).

[2]) Zbyt skąpy w powyższych kierunkach jest przepis § 16 ust. 2 r. w., wedle którego (tylko) gdy strony podają, że dotycząca umowa zgłoszoną już była do wymiaru należytości, ale zaginęła, ma być o tem uczynioną wzmianka w piśmie do urzędu wymiaru należytości wystosowanem.

interesowanych. Na postanowienie to końcowego ustępu § 7 kładzie słusznie nacisk Zoll (młodszy) w Przegl. pr. i adm. 1907 str. 310 oraz Hilsenrad 8: wobec bowiem tego że inaczej zapada decyzya stanowcza już w tem postępowaniu co do różnych punktów, na podstawie ustaleń przedsięwziętych w postępowaniu w zasadzie niespornem bez możności materyalnej kontroli w II. instancyi, porozumienie się będzie niejednokrotnie dla interesowanych korzystniejszem — nawet co do punktów prejudycyalnych dla kwestyi odesłania do drogi prawa (§ 9 ust. 4). Niemniej zaś słusznie podnoszą mot. rząd. 31: że do doprowadzenia do zgody stron najlepszym środkiem będzie sumienne, przedmiotowe zbadanie stanu rzeczy i należyte objaśnienie stron (zob. także § 9 r. w.).

§ 8.

Jeżeli między wszystkimi interesowanymi przyjdzie do zgody w sprawie sprostowania stanu hipotecznego, komisarz miejscowy winien o wyniku zawiadomić sąd hipoteczny.

Gdy to nastąpi winien sąd hipoteczny stosownie do porozumienia, do jakiego doszło między stronami, przeprowadzić z urzędu w księdze gruntowej podział nieruchomości i przekazanie ciężarów, przy zastosowaniu § 1-go, ustępów 2 i 3. Gdyby przytem wypadło przenieść pewne prawo zastawu na dwa lub więcej ciał hipotecznych, przeniesienie to uskutecznić trzeba przy zastosowaniu przepisów o hipotekach łącznych.

---

§ 8. Kommt eine Einigung uber die Berichtigung des Grundbuchsstandes zwischen allen Beteiligten zu stande, so hat der Lokalkommissär das Ergebnis dem Grundbuchsgerichte mitzuteilen.

Dem Grundbuchsgerichte liegt sodann ob, von Amts wegen in Gemässheit des erzielten Einverständnisses die Teilung der Liegenschaft und die Zuweisung der Lasten unter Anwendung des § 1, Absatz 2 und 3, im Grundbuche durchzuführen. Ist hiebei ein Pfandrecht auf zwei oder mehrere Grundbuchskörper zu überweisen, so hat diese Überweisung unter Beobachtung der Vorschriften über Simultanhypotheken zu erfolgen.

Zugleich ist hinsichtlich der Eintragungen, welche der Anmerkung der Einleitung des Berichtigungsverfahrens nachgefolgt sind, die Bestim-

Jednocześnie zastosować należy co do wpisów, które nastąpiły dopiero po adnotacyi o wdrożeniu postępowania sprostowawczego, postanowienia § 6-go, ustępu 5-go, samą zaś adnotacyę wykreślić z dotychczasowego wykazu hipotecznego, o ile ten wykaz będzie utrzymany i nadal w mocy.

Obowiązujące postanowienia ustawowe, dotyczące dozwolonego dopisywania nieruchomości do istniejącego już ciała hipotecznego tego samego właściciela, pozostają nienaruszone.

Motywa do § 8 opiewają:

[str. 31]. Zadanie komisarza staje się prostem, jeżeli między interesowanymi przyszło do porozumienia co do sposobu sprostowania stanu hipotecznego. Należy wówczas tylko na to baczyć, czy zgoda jest zupełną w subiektywnym i obiektywnym kierunku, czy wszystkie osoby, które wedle stanu księgi gruntowej i wedle faktycznego stanu rzeczy są interesowane w sprawie, zgadzają się zupełnie tak co do stosunków posiadania, jak i co do stanu biernego.

Komisarz ma wówczas obowiązek treść ugody dokładnie spisać w protokole i to w takiej formie, aby na podstawie protokołu mogły być przeprowadzone te zmiany księgi gruntowej, co do których zawartą została ugoda.

[str. 32]. Przeprowadzenie czynności urzędowej hipotecznej jest naturalnie rzeczą sądu hipotecznego, do którego przeto komisarz ma akt odesłać. W tym względzie mają zastosowanie w szczególności obowiązujące ustawowe przepisy o hipotecznem dzieleniu posiadłości i o otwieraniu nowych wykazów względnie dopisywaniu do istniejących wykazów tudzież postanowienia o hipotekach łącznych.

Przez postanowienie zawarte w § 1 ust. 3 co do wpisu nowo utworzonych ciał hipotecznych do własnych wykazów hipotecznych, nie powinno być dopisywanie do już istniejących ciał hipotecznych tego samego właściciela wykluczonem, o ile wedle ogólnych zasad (z powodu różnicy obciążenia lub różnicy w ograniczeniach własności) nie zachodzi żadna przeciwko temu przeszkoda (§ 5 i 23 gal. ust, § 5 i 27 bukow. ust. o zakładaniu ksiąg). W interesie utrzymywania ksiąg należy nawet dopisywanie popierać, jednakowoż nie powinno ono następować w żadnym przypadku przeciwko zdeklarowanej woli właściciela.

---

mung des § 6, Absatz 5, in Anwendung zu bringen und in der bisherigen Grundbuchseinlage, falls sie aufrecht erhalten wird, die erwähnte Anmerkung zu löschen.

Die bestehenden gesetzlichen Bestimmungen über die zulässige Zuschreibung von Liegenschaften zu einem bereits bestehenden Grundbuchskörper desselben Eigentümers bleiben unberürt.

Przy przeprowadzaniu protokolarnej ugody interesowanych jest także obowiązkiem sądu hipotecznego uwzględniać wpisy, które dokonane zostały po adnotacyi o rozpoczęciu postępowania sprostowawczego i co do nich w myśl § 6 ustęp 5 w ten sposób postępować, aby, o ile to możliwe, były utrzymane względnie doprowadzone do zgodności z nowym stanem hipotecznym, gdyby zaś to się zrobić nie dało, aby były wykreślone.

W razie porozumienia wszystkich interesowanych (więc właścicieli hipotecznych, faktycznych posiadaczy, wierzycieli hipotecznych i t. d. § 6 ust. 1) co do sprostowania stanu hipotecznego nie powinno być zd. n. zasadniczej przeszkody przeciw objęciu niem także drobnych zamian gruntów, także przeniesienia budynków w celach arondacyi (komasacyi); nie przemawia przeciw temu w szczególności wzgląd na wpisy po adnotacyi wdrożenia postępowania sprostowawczego uzyskane, których skuteczność wedle ustępu 5 § 6, wobec zamknięcia hipoteki, zależną jest od wyników postępowania sprostowawczego. Rzeczą komisarza miejscowego będzie w każdym razie dopilnować, aby owo porozumienie było wyczerpującem, aby nie pozostawiało żadnych kwestyi nierozstrzygniętych, które musiałyby w przyszłości dać powód do procesów (§ 2. l. 11 post. niesp.). W szczególności będzie trzeba unormować istniejące lub ustanowić się mające służebności (§ 842 u. c.) i umożliwić ich intabulacyę (por. § 22 ustawy, § 34 ust. 2 r. w.). Porozumienie w postępowaniu wedle rozdziału I., tyczy się również przekazania — ciężarów częściowego tylko porozumienia co do podziału realności, z pominięciem kwestyi przekazania ciężarów, ustawa jakoby nie uwzględnia. Mimo to sądziłby jednak wypadało, że będzie ono miało swoje znaczenie (tak wyraźnie § 9 r. w.): nie możnaby bowiem zrozumieć, dla czego gdy co do podziału samego realności jest zgoda, komisarz miejscowy musiałby dopiero (po myśli § 9) rzecz tę normować uchwałą działową, zwłaszcza, że uchwała ta, której się osobom z mocy praw rzeczowych uprawnionym wcale nie doręcza, praw tych osób nie dotyka. W miarę więc jak między stronami przyszło do skutku porozumienie co do podziału realności, komisarz miejscowy będzie w możności należytego udokumentowania onegoż, w którym to razie — choćby zatwierdziwszy porozumienie to tak nazwaną uchwałą działową, co do której interesowani (§ 9) zrzekliby

się równocześnie doręczenia (§ 36 ust. 7 r. w.) — przystąpiłby odrazu do załatwienia spornej kwestyi przekazania ciężarów (§ 12).

§ 8 — w miejsce którego w postępowaniu wedle rozdziału II. występuje § 29 — obejmuje postanowienia tyczące się urzędowania sądu hipotecznego w przypadku zupełnego porozumienia wszystkich interesowanych. W tym razie komisarz miejscowy udziela wyniki tego porozumienia [1]) sądowi hipotecznemu, który przeprowadza z urzędu (wyjątek od zasady § 76 ustawy hip.) stosownie do osiągniętego porozumienia podział nieruchomości i przekazanie ciężarów w księdze gruntowej. Zastosuje on w tym względzie przepisy ustępów 2 i 3 § 1, ale w danym razie będzie mógł zarządzić także w miejsce utworzenia nowego ciała hipotecznego przypisanie takiej nieruchomości do istniejącego już ciała hipotecznego tego samego właściciela, o ile zachodzą wymogi § 5 gal. u. z. h., t. j. jeżeli posiadłości dotyczące nie są rozmaicie obciążone i także pod względem ograniczeń prawa własności żadnej między niemi niema różnicy, lub jeżeli przeszkody te równocześnie z tem połączeniem usunięte zostaną (zob. § 30 ust. 8 r. w.; mot. rząd. str. 32 zaznaczają jednak, że przypisanie takie nie może w żadnym razie nastąpić wbrew wyraźnej woli właściciela). Jeżeli przytem prawo zastawu przekazane być ma na dwa lub więcej ciał hipotecznych, to przekazanie to nastąpić ma przy zastosowaniu przepisów o hipotekach łącznych. Równocześnie zastosuje sąd hipoteczny do wpisów po adnotacyi wdrożenia postępowania sprostowawczego uskutecznionych przepis ust. 5 § 6 t. j. wstrzyma je o tyle, o ile dadzą się pogodzić z wynikami postępowania sprostowawczego, a wpisy uskutecznione po tej adnotacyi na idealnej części nieruchomości przeniesie na ciało hipoteczne w jej miejsce wstępujące, jeżeli za właściciela jego ustaloną została osoba, przeciw której one są skierowane. W pierwszym razie wpisy te uskutecznione po zamknięciu hipoteki wykreśli.

[1]) więc przedewszystkiem protokół obejmujący zgodne oświadczenia (§ 31 ust. hip. §§ 35 ust. 2, 51 r. w.); w razie potrzeby przyzwolenia na dział władzy administracyjnej zasięgnie komisarz poprzednio tego przyzwolenia w myśl § 27.

Wreszcie wykreśli w dotyczącym wykazie hipotecznym, jeżeli tenże utrzymanym będzie, adnotacyę wdrożenia postępowania sprostowawczego (§ 55 r. w.). Oczywiście, że porozumienie stron za podstawę czynności hipotecznej służące, może być, jak każda inna umowa, z ogólnych przyczyn prawa cywilnego zaczepionem, także więc w razie gdy zmierza do pokrzywdzenia wierzycieli, po myśli postanowień ustawy z 16 marca 1884 nr. 36 dz. u. p. Komisarz miejscowy, w myśl ogólnych zasad postępowania niespornego (§ 2 post. niesp.) będzie musiał czuwać nad tem, aby prawa osób trzecich nie biorących udziału w postępowaniu nie zostały naruszone; również nie zaakceptuje on umowy widocznie pozornej (§ 916 u. c.).

Z drugiej strony zadanie jego ogranicza się do usunięcia niezgodności między stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania. Gdyby więc na mocy porozumienia stron ktoś inny od dotychczasowego posiadacza wstępując w posiadanie uznany został równocześnie za właściciela (por. § 16 p. c.), porozumienie takie będzie musiało być uznane za dopuszczalne, naturalnie z tem zastrzeżeniem, iż nie może ono przesądzać praw osób trzecich, w szczególności osób z mocy praw rzeczowych uprawnionych, które uzyskały wpisy przed zamknięciem hipoteki.

Porównując § 8 z mającym w jego miejsce zastosowanie w postępowaniu według rozdziału II. § 29, okazuje się, że ten ostatni paragraf przewiduje porozumienie oczywiście tylko między jedynie (wedle systemu ustawy) interesowanymi w tem postępowaniu właścicielami hipotecznymi i faktycznymi posiadaczami. Sąd hipoteczny ma tu przeprowadzić jedynie sprostowanie wpisu prawa własności, wykreślić (tak samo jak ewentualnie wedle § 8) adnotacyę wdrożenia postępowania sprostowawczego, nadto wykreślić także wpisy uskutecznione po tej adnotacyi. To ostatnie postanowienie § 29 wymaga jednak pewnego ograniczenia: wykreślenie bowiem wpisów późniejszych wedle § 6 ust. 5, mającego wedle § 28 ust. 1 analogiczne zastosowanie w postępowaniu według rozdziału II., nastąpić winno tylko o tyle, o ile wpisy te nie dadzą się pogodzić z wynikami postępowania sprostowawczego. Wpisy więc uzyskane z mocy tytułów prawa publicznego, przeciw każdoczesnemu właścicie-

lowi nieruchomości skutecznych (np. będące w związku z wywłaszczeniem lub ustanowieniem służebności wedle ustawy wodnej, z wykupem ciężarów gruntowych i t. p.) będą musiały być utrzymane.

Wedle § 24 ust. 6 uchwała zarządzająca wpis hipoteczny wedle § 8, podlega przepisom o postępowaniu w sprawach hipotecznych (zob. w tym względzie § 55 ust. 3 r. w. i uwagi niżej do § 24). Skoro zaś wedle § 28 ust. 1 przepis § 24 ust. 6 ma analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdziału II. a w miejsce § 8 w tem ostatniem postępowaniu wstępuje § 29, więc analogiczne zastosowanie § 24 ust. 6 w postępowaniu wedle rozdziału II. odnieść należy do uchwały zarządzającej wpis hipoteczny w myśl § 29, mimo, że § 24 ust. 6 tego ostatniego paragrafu nie powołuje (wadliwa redakcya).

§ 9.

Jeżeli w sprawie uporządkowania całego stanu hipotecznego nie może przyjść do zgody między wszystkimi interesowanymi, natenczas komisarz miejscowy, sprawdziwszy wszystkie okoliczności, mające rozstrzygające znaczenie dla podziału nieruchomości, ma orzec (uchwałą działową) taki podział nieruchomości, jaki wynika z faktycznego posiadania.

W uchwale działowej wymienić należy parcele, które mają być złączone w każdem z osobna, nowo utworzyć się mającem ciele hipotecznem.

---

§ 9. Kann eine Einigung uber die Ordnung des gesamten Grundbuchstandes zwischen allen Beteiligten nicht erzielt werden, so hat der Lokalkommissär, sobald die für die Teilung der Liegenschaft massgebenden Umstände festgestellt sind, die aus dem tatsächlichen Besitze sich ergebende Teilung der Liegenschaft mittels Bescheides (Teilungsbescheid) auszusprechen.

In dem Teilungsbescheide sind die in jedem einzelnen der neu zu bildenden Grundbuchskörper zu vereinigenden Parzellen anzuführen.

In Ansehung jener Liegenschaftsteile, bezüglich welcher ein Streit uber die vorzunehmende Eintragung des Eigentumsrechtes nicht besteht, sind auch die in den betreffenden Einlagen als Eigentumer einzutragenden Personen bestimmt zu bezeichnen.

Jeżeli chodzi o takie części nieruchomości, względem których niema sporu o dokonać się mające wpisanie prawa własności, oznaczyć należy dokładnie także osoby, które mają być wpisane do odnośnych wykazów hipotecznych, jako właściciele.

Co do reszty części nieruchomości oznaczyć należy dokładnie owe osoby, między któremi zachodzi spór o dokonać się mający wpis prawa własności, a wśród nich znowu tę osobę, która w razie, gdyby reszta osób, mających pretensye, nie wniosła pozwu w stosownym terminie, albo wniesionego pozwu w należyty sposób nie podtrzymywała, ma być wpisana w odnośnym wykazie hipotecznym, jako właściciel. Termin, który w tym celu należy wyznaczyć, wynosić ma przynajmniej jeden miesiąc. Przytem rola pozwanego przypada faktycznemu posiadaczowi. Jednakże na rzecz osoby, niezapisanej jako właściciel w księdze gruntowej, można właściciela hipotecznego odesłać na drogę prawa tylko w takim razie, jeżeli ani on, ani jego poprzednik prawny w przeciągu okresu dziesięcioletniego, licząc od chwili wdrożenia postępowania sprostowawczego wstecz, nie był ani w faktycznem posiadaniu ani w spółposiadaniu.

Uchwałę działową doręczyć należy do rąk własnych tak hipotecznym właścicielom nieruchomości, która ma być podzielona, jak i wszystkim osobom, które mają być wpisane jako

---

Hinsichtlich der übrigen Liegenschaftsteile sind die Personen, zwischen welchen ein Streit über die vorzunehmende Eintragung des Eigentumsrechtes besteht und unter diesen jene Person bestimmt zu bezeichnen, welche in der betreffenden Einlage als Eigentümer einzutragen ist, falls die übrigen Anspruch erhebenden Personen binnen einer angemessenen Frist die Klage nicht einbringen oder die eingebrachte Klage nicht gehörig fortsetzen. Diese Frist ist mit mindestens einem Monat zu bestimmen. Hiebei ist die Rolle des Beklagten dem tatsächlichen Besitzer zuzuweisen. Es kann jedoch der bücherliche Eigentümer zu Gunsten einer im Grundbuche als Eigentümer nicht eingetragenen Person nur dann auf den Klagsweg gewiesen werden, wenn weder er noch sein Rechtsvorgänger sich in einem Zeitraume von zehn Jahren von der Einleitung des Berichtigungsverfahrens zurückgerechnet, im tatsächlichen Besitze oder Mitbesitze befunden hat.

Der Teilungsbescheid ist den bücherlichen Eigentümern der zu teilenden Liegenschaft und allen jenen Personen, welche als Eigentümer der

właściciele poszczególnych części nieruchomości, oraz tym, których odsyła się na drogę pozwu.

Motywa rządowe do § 9 opiewają:

[str. 32]. Jeżeli uczestnicy nie mogą się porozumieć co do sprostowania wykazu hipotecznego, to komisarz miejscowy winien przedsięwziąć te dochodzenia, które by mu pozwoliły rozstrzygnąć kwestyę, w jaki sposób części składowe jednolitego ciała hipotecznego miałyby być rozłożone na kilka hipotecznych jednostek. Rezultaty tych dochodzeń co do stanu posiadania i co do własności winien komisarz miejscowy oznaczyć dokumentem przez uchwałę działową.

Podstawą uchwały komisarza jest faktyczne posiadanie, rzeczywiste owładnięcie przez rozmaitych właścicieli posiadłości, złączonych w ciele hipotecznem Faktyczne stosunki posiadania i sposób rozłożenia ciała hipotecznego muszą być pierwej zupełnie wyjaśnione, nim się przystąpi do uregulowania stanu biernego. W każdym razie jednak przy badaniu stanu posiadania należy uwzględnić także i obciążenie o tyle, o ile ono może dostarczyć danych do stwierdzenia identyczności jednostek obrotu, wchodzących tutaj w grę. Samo przekazanie ciężarów odbywa się w późniejszem stadyum (§ 12 i nast.).

Faktyczne posiadanie służy za podstawę wpisu prawa własności. Trzymanie się wymagania, że do wpisu potrzeba dokumentu zdatnego do intabulacyi (w znaczeniu szerszem) i zawierającego ważny tytuł, uczyniłoby sanacyę ksiąg gruntowych po największej części niemożliwą. Staje się przeto nieuchronnem uznanie faktycznego posiadania, jako momentu rozstrzygającego w kwestyach podziału ciała hipotecznego; brak dokumentów nabycia nie powinien być przyczyną odmówienia wpisu.

Ze względu jednak na ustawowe pojęcie posiadania — w przeciwieństwie do stanu prostego dzierżenia — należy zawsze zbadać, czy wykonywanie faktycznego władztwa nad nieruchomością odbywa się w sposób, pozwalający rozpoznać wolę dzierżyciela uważania posiadłości za swoją, czy przeto rzeczywiście zachodzi »posiadanie«. Należy wskutek tego o ile możności zbadać, na jakiej podstawie polega stosunek posiadania.

Ogólna reguła hipoteczna, że prawna skuteczność wpisów hipotecznych kończy się dopiero z ich wykreśleniem i ustanowiona odpowiednio do tego także i w ustawach o zakładaniu gsiąg gruniowych norma o przenoszeniu wpisów ze starych do nowych ksiąg, nie mogą być utrzymane w pełnym rygorze przy prostowaniu ksiąg gruntowych. Postanowienia te doznają już przez to osłabienia, że uczestnikom wolno w drodze porozumienia żądać wpisania faktycznego posiadacza za właściciela zamiast tej osoby, która jest wpisaną w księdze. Nawet jednak wówczas, jeżeli nie na-

---

einzelnen Liegenschaftsteile eingetragen werden sollen, sowie denjenigen, die auf den Klagsweg gewiesen werden, zu eigenen Handen zuzustellen.

stąpiło zupełne porozumienie, faktycznemu posiadaniu należy, stosownie do okoliczności, przyznać większe znaczenie, niż stanowi ksiąg gruntowych. Przemawia za tem notoryczne doświadczenie, że istniejące wpisy hipoteczne są w bardzo wielu przypadkach rzeczywiście nietrafne, wskutek czego publiczna wiarygodność stanu hipotecznego już znacznie się obniżyła.

Jeżeli księgi gruntowe znajdują się już raz w stanie nieporządku, jak to jest obecnie, to poprawa ich jest niemożliwą bez naruszenia zasady materyalnej jawności. Przywrócenie stanu hipotecznego, odpowiadającego materyalnemu stanowi prawnemu, byłoby połączone z niezmiernemi trudnościami, a częstokroć byłoby zupełnie niemożliwem, gdyby miało nastąpić na drodze normalnej. Odnosi się to przedewszystkiem [str. 33] do pewnych starszych wpisów; im dalej wstecz sięga chwila, od której datuje się nieprawdziwość księgi gruntowej, tem trudniejszem jest i tem większych wymaga kosztów zdobycie potrzebnych dokumentów, uzasadniających nabycie przez wpisanych do ksiąg uprawnionych i ich sukcesorów.

Z drugiej strony zasada materyalnej jawności nie może być bezwarunkowo pozbawioną mocy, gdyż to wstrząsnęłoby bez wątpienia wielką ilością wpisów, dokonanych wedle przepisanej formy i odpowiadających stanowi rzeczy, a więc wstrząsnęłoby licznemi dobrze nabytemi i jeszcze skutecznemi prawami.

Uwagi te nakazują zakreślenie pewnej czasowej granicy i wiodą do wniosku, że zasadę materyalnej jawności należy wtedy tylko do pewnego stopnia usunąć na bok, gdy stan hipoteczny od dłuższego czasu był niezgodny ze stanem faktycznym.

W tym duchu określa ustęp 4 skutek, przyznany w postępowaniu sprostowawczem faktycznemu posiadaniu w przypadku sprzecznych ze sobą roszczeń o własność. Stosownie do tego kwestya tkwi w tem, czy między mającymi roszczenie o własność znajdują się osoby, wpisane do ksiąg, jako właściciele, czy nie. Jeżeli zachodzi ten ostatni przypadek lub jeżeli rzecz jest sporną tylko między osobami, które wpisane są za współwłaścicieli odnośnego ciała hipotecznego, natenczas księga winna być sprostowaną przez wpisanie za właściciela tego, kto jest faktycznym posiadaczem posiadłości względnie jej części. Jeżeli natomiast spór o wpis własności powstanie między osobami, wpisanemi do księgi za właścicieli, a nie wpisanemi, to istniejący wpis własności nie jest decydującym wobec faktycznego posiadania, jeżeli w ciągu ostatnich dziesięciu lat ani właściciel hipoteczny ani jego następcy prawni nie znajdowali się w faktycznem posiadaniu lub współposiadaniu.

Jeżeli posiadanie nie było wykonywanem przez tak długi czas, to wielkie prawdopodobieństwo przemawia już za tem, że wpisany za właściciela nie ma już w rzeczywistości prawa własności. Przypadki posiadania pozornego dłuższego nad lat dziesięć są nieprawdopodobne; gdyby jednak wyjątkowo miały się wydarzyć, to dla tych wyjątków nie dałby się usprawiedliwić zakaz wpisywania do ksiąg bardzo licznych prawnych posiadaczy, którzy, jak to najczęściej bywa, nie mogą wykazać tytułu swego posiadania.

Także i przy zakładaniu ksiąg w tych miejscowościach, gdzie ksiąg pierwej nie było, obowiązany był komisarz, zakładający księgi, przyjmować za podstawę swoich czynności urzędowych ostatnie faktyczne posiadanie, nie żądając wykazania ważnego tytułu prawnego, jeżeli nie można było uzyskać wystarczających wyjaśnień o spornych stosunkach prawnych.

W razie niejasnych i spornych stosunków prawnych może uchwała podziału ze względu na naturę postępowania niespornego (§ 24 ust. 1), zawierać tylko warunkowe orzeczenie o podziale ciała hipotecznego lub o kwestyi własności. Komisarz musi się, stosownie do wyżej określonych punktów widzenia, zdecydować, kogo uznaje za mającego być wpisanym za właściela posiadłości, zawsze jednak pod warunkiem, że w zwyczajnej drodze prawa nie zapadnie inne rozstrzygnięcie. Tych przeto, których roszczeń nie uznaje, musi odesłać na drogę prawa, do czego winien wyznaczyć odpowiedni termin. Powierzenie komisarzowi miejscowemu stanowczego orzecznictwa o spornych stosunkach prawnych rozszerzyłoby nadto jego działalność, a właściwy sąd procesowy uwolniłoby bez powodu od jego zadań. Rozumie się samo przez się, że przekonanie, które powziął komisarz miejscowy o stosunkach posiadania, nie przesądza decyzyi, która ma zapaść w zwykłej drodze prawa.

Osoby, odesłane na drogę prawa, mają w zakreślonym im terminie przystąpić do wykazania swego lepszego prawa wedle ogólnych ustawowych przepisów. Zaniechanie jednak dochodzenia swego prawa nie pociąga za sobą materyalno prawnych konsekwencyi. Termin do wniesienia skargi nie ma dla materyalnej pretensyi znaczenia ani terminu przedawnienia ani terminu prekluzyjnego. Zaniechanie dochodzenia swego prawa ma tylko ten skutek, że postępowanie sprostowawcze nie będzie dłużej wstrzymywanem i że strona przeciwna będzie wpisaną za właściciela, wedle postanowienia komisarza miejscowego, zawartego w uchwale działowej. Wynika to z ostatniego ustępu § 10-go. Natomiast strona, która przyznaje sobie silniejsze prawo, może go zawsze dochodzić, dopóki to prawo nie zgaśnie przez przedawnienie.

Przeciwko uchwale podziału, która z powodu swego zasadniczego znaczenia dla stanu posiadania i własności winna być doręczoną wszystkim uczestnikom do własnych rąk, wnieść można wedle § 24 ust. 3 osobny rekurs ze skutkiem zawieszającym.

Jeżeli porozumienie co do uporządkowania całego stanu księgi gruntowej między wszystkimi interesowanymi nie dało się osiągnąć, (zob. jednak powyższe uwagi do § 8) natenczas ma komisarz miejscowy, z chwilą jak ustalono okoliczności stanowcze dla działu nieruchomości, orzec uchwałą działową[1]) podział realności wypływający z faktycznego posiadania.

[1]) tak samo tłumaczy Szybalski; natomiast Giżowski tłumaczy: »uchwałą na podział«, ale w §§ 14, 15 mówi znowu o »uchwale działowej«

Orzeczenie to musi się zatem oprzeć na ustaleniach wspomnianych okoliczności stanowczych w myśl § 7, w szczególności tyczących się ostatniego stanu posiadania i jego kwalifikacyi [1]). Już ta uchwała (nie dopiero uchwała przekazujaca ciężary, arg. z § 22 i cytowanego tamże § 10) unormować winna służebności w myśl § 842 u. c., ich intabulacyę i pierwszeństwo [2]). Rozstrzygnie ona również kwestyę podziału budynków. Natomiast o wykreśleniu spłatów równowartości na karcie *B* zanotowanych, w miejsce których wstąpiły właśnie przy podziale części fizyczne, orzeknie dopiero uchwała przekazująca (por. § 12 ust. 5.).

W uchwale działowej wymienione być mają parcele wejść mające do każdego z nowo utworzyć się mających ciał hipotecznych.

Co do tych części realności, względem których nie ma sporu co do przedsięwziąć się mającego wpisu prawa własności, mają być także stanowczo oznaczone osoby jako właściciele w dotyczących wykazach wpisać się mające.

Inaczej ma się rzecz z częściami nieruchomości, co do których istnieje spór. Tu mają być dokładnie oznaczone osoby, między któremi istnieje spór co do przedsięwziąć się mającego wpisu prawa własności a z pomiędzy nich osoba, która zapisaną być ma w dotyczącym wykazie jako właściciel, jeżeli inne osoby roszczenia podnoszące w stosownym czasokresie, na co

---

a także o uchwale »o podziale« (ciała hipotecznego). Krawczyk obok nazwy »uchwała działowa« używa także: »uchwała na podział«.

[1]) »Über die faktischen Besitzverhältnisse... muss volle Klarheit geschaffen sein« — powiadają mot. rząd. 32. — Orzeczenie to usunie także przypadki sprzeczności stanu hipote»znego w mot. rząd. 20 pod 4 wspomniane: gdy udziały jednego z współwłaścicieli, wbrew przepisowi § 10 ust. hip., nie są cyfrowo oznaczone — gdy wszystkie udziały nie wyczerpują jednostki lub ją przewyższają (zob. § 32 r. w.). Wedle § 96 ust. 3 r. w. komisarz gdy rozstrzyga o sprzecznych roszczeniach stron, dodać ma odpowiednie uzasadnienie co do każdego punktu spornego; wedle zaś § 32 ust. 2 r. w. uchwała działowa rozciągać się ma w każdym wypadku na wszystkie parcele w ciele hipotecznem dotąd złączone.

[2]) Wedle §§ 34 ust. 2, 35 ust. 3, 27 ust. 2, 44, 59 ust. 1 r. w. nastąpić to może tylko za zgodą interesowanych.

najmniej jeden miesiąc zakreślić się mającym, skargi nie wytoczą lub wytoczonej należycie popierać nie będą.

Jest to więc prowizoryczne unormowanie stanu hipotecznego, podobnie jak to ma miejsce wedle § 231 o. e. w uchwale działowej co do licytacyjnej ceny kupna z roszczeniami zaoponowanemi, co do których opozycyę na drogę prawa odesłano [1]).

Postanowienie o minimalnem trwaniu czasokresu do wytoczenia skargi zamieściła komisya Izby posłów na wniosek posła dra. Ofnera (mot. 9), aby uchronić strony przed zaskoczeniem. Niewątpliwie zaś czasokres ten (z ważnych powodów § 9 ust. 2 u. u. h.) będzie mógł być przedłużonym przez komisarza miejscowego, choć nie na długo, już ze względu na ograniczony tylko czas urzędowania w danym powiecie komisarza; będzie miał do niego zastosowanie zresztą także § 89 ust. org.

Osoba więc w uchwale działowej oznaczona ma być intabulowaną za właścicielkę:

1) jeżeli przeciwnik skargi na czasie nie wniósł;

2) jeżeli skargę wprawdzie na czasie wniósł, ale jej należycie nie popierał. W tym drugim przypadku, mimo że przeciwnik w myśl przepisów procedury cywilnej byłby w możności ze swej strony wpływać na dalsze popieranie i ukończenie sporu, już nienależyte popieranie go ze strony powoda powoduje wpis hipoteczny na korzyść przeciwnika. Powstają tu znowu dwie kwestye:

a) kiedy ma miejsce nienależyte popieranie sporu?

b) jaki wpływ ma na dalszy tok sporu na razie zaniedbanego zarządzenie wpisu hipotecznego?

Ocenienie pierwszej kwestyi zależeć będzie przeważnie

---

[1]) Mot. rząd. 33 usprawiedliwiają, że stanowczego rozstrzygnięcia spornych stosunków prawnych nie powierzono samemuż komisarzowi miejscowemu, bo nadmiernie by go to obciążyło, a odjętoby pracy bez powodu właściwemu sądowi procesowemu. Dodają nadto uwagę (powtórzoną za motywami do ustawy Tyrolskiej, zob. u Bartscha 774), że samo przez się się rozumie, że przekonanie, jakiego nabiera komisarz miejscowy pod względem stosunku posiadania, nie może przesądzać rozstrzygnienia sądowego w zwyczajnej drodze prawa uzyskać się mającego. Nie mniej jednak wątpić także nie można, że przekonanie to będzie nieraz ważnym czynnikiem przy rozstrzygnięciu sporu w myśl § 272 p. c.

od okoliczności danego wypadku, tak samo jak ocenienie podobnego stanu rzeczy przy zastosowaniu § 1497 u. c. (por. np. Stubenrauch[8] II, str. 969 uw. 4)[1]). Co do drugiej kwestyi, to niewątpliwie zmieniony stan hipoteczny spowoduje potrzebę odpowiedniego zmodyfikowania względnie uzupełnienia żądania skargi.

Oprócz powyższych dwóch przypadków w uchwale działowej co do uskutecznienia wpisu hipotecznego przewidzianych rozróżnić atoli należy jeszcze dalsze. I tak, gdy spór wytoczony wyrokiem lub ugodą zakończony będzie (por. stylizacyę § 31 ustawy), wpis wykonany będzie stosownie do osnowy tytułu egzekucyjnego, więc alko na korzyść powoda, albo na kórzyść przeciwnika, albo też częściowo na korzyść jednego i drugiego.

Żądanie skargi skierowane będzie o uznanie prawa własności i wpis hipoteczny; jeżeli skarży osoba z mocy zanotowanego na karcie *B* spłatu równowartości uprawniona, w miejsce którego wstąpiła owa część nieruchomości, wskazanem będzie oświadczenie co do równoczesnego wykreślenia tego spłatu. Skoro role procesowe stron w uchwale działowej oznaczone zostały ze skutkiem tam przewidzianym, to sądzić należy, że nie będzie dopuszczalną ani skarga wzajemna, ani skarga osoby trzeciej w drodze interwencyi głównej, mimo że postępowanie sprostowawcze w przypadku zaniedbania drogi skargi nie niweczy materyalnych praw silniejszych, a tylko odmawia im w razie niedochodzenia w toku postępowania wpływu formalnego na to postępowanie (mot. rząd. 33 — także wyrażenie się tychże mot. 40: (Ebenso) bleibt den Parteien die Geltendmachung eines besseren Rechtes gegenüber dem neu hergestellten Grunbuchsstande im Prozesswege unbenommen — odniesione być może tylko do przypadków, gdy sprostowanie księgi wedle obecnej ustawy nastąpiło bez procesu względnie nie na podstawie przeprowadzonego procesu. Podobnie nieściśle wyrażają się mot. kom. 6).

Co do tego, w jaki sposób role procesowe w uchwale działowej oznaczone być mają, postanawia ustawa dalej w ust

[1]) Hilsenrad 19 sądzi (mylnie), że spoczywanie postępowania uzasadnia zawsze zarzut nienależytego popierania sporu.

4 § 9: że rola pozwanego ma być przydzieloną zasadniczo faktycznemu posiadaczowi (zgodnie z zasadą § 323 u. c.)[1], że jednak właściciel hipoteczny tylko wtedy na korzyść osoby w księdze gruntowej za właściciela niezapisanej na drogę skargi odsyłany być może, jeżeli ani on ani jego poprzednik w czasokresie lat dziesięciu, licząc wstecz od wdrożenia postępowania sprostowawczego (zapewne od daty dotyczącej uchwały, a nie dopiero od jej obwieszczenia lub hipotecznego zanotowania) nie znajdował się w faktycznem posiadaniu lub współposiadaniu[2]. Ustalenie, czy właściciel hipoteczny w tym czasie znajdował lub nie znajdował się kiedy w faktycznem posiadaniu lub współposiadaniu, nastąpić ma w myśl § 24 ust. 1 wedle ogólnych zasad postępowania niespornego, co natrafić może na trudności, zwłaszcza gdy rozchodzić się będzie także o kwalifikacyę posiadania jako takiego w odróżnieniu od dzierżenia (§ 309 u. c.)[3].

Co do dziesięciolecia por. także §§ 68, 74 kr. u. dz. r.

Ciekawe powstaną komplikacye wówczas, gdy za właściciela nieruchomości zapisaną jest masa spadkowa lub osoba zmarła od lat kilkudziesięciu. Kogo wówczas uważać za właściciela hipotecznego i jak unormować role procesowe? Jeżeli spór istnieć będzie między spadkobiercą a osobą trzecią, to będzie trzeba uważać spadkobiercę już po myśli § 547 u. c. za właściciela hipotecznego, bo wedle zasady reprezentacyi za pokrytego wpisem na rzecz spadkodawcy względnie masy spadkowej tegoż opiewającym. Jeżeli jednak spór istnieć będzie między kilkoma

[1] przeciw temu (de lege ferenda) Zoll młodszy Przegl. pr. i adm. 1907, str. 516. Tak samo normuje rzecz w zasadzie ust. hip. dla Bośni i Hercegowiny § 39 (zob. mot. do tej ustawy 38).

[2] Ustęp ten tłumaczy mylnie Hilsenrad 19, 63, jak gdyby potrzebnem było wykonywanie lub niewykonywanie posiadania przez lat 10, gdy tymczasem wedle brzmienia ustawy wystarcza, gdy posiadanie lub współposiadanie istniało kiedykolwiek (przez *modicum tempus*) w czasokresie ostatnich lat dziesięciu (co do istoty tak samo Klang 231 uw. 45).

[3] Przepisy § 9 tyczące się ról procesowych stron, będą prawdziwem dobrodziejstwem w tak częstych przypadkach, w których spekulant nabył od rzekomego uprawnionego idealną część realności, która nigdy w posiadaniu sprzedawcy się nie znajdowała, gdy ten ostatni od posiadacza otrzymał dawno zupełny spłat z gruntu.

spadkobiercami lub między spadkobiercą a legataryuszem, to nie będzie można uważać żadnego z nich wobec drugiego za wyłącznego właściciela hipotecznego. Tu więc i wogóle we wszystkich wypadkach wątpliwych decydować będzie reguła to jest przyznanie roli pozwanego faktycznemu posiadaczowi [1]).

Uchwała działowa wedle ostatniego ustępu § 9 (§ 36 ust. 6 r. w.) doręczoną być ma do rąk własnych właścicielom hipotecznym podzielić się mającej realności i wszystkim osobom za właścicieli poszczególnych części realności zapisać się mającym, jakoteż tym, których odsyła się na drogę prawa. Nie doręcza się jej wierzycielom i innym osobom z mocy ciężarów rzeczowo uprawnionym, mimo że mogą one mieć interes prawny w tem, aby dłużnik ich wpisany został za właściciela. Wedle bowiem dwóch ostatnich zdań ust. 4 § 9 wierzyciele nie zaliczają się do osób w pierwszem zdaniu tegoż ustępu wymienionych »pretensyę podnoszących«; wypływa to także z ust. 1 § 14, gdzie ustawa odróżnia wyraźnie osoby z mocy praw rzeczowych uprawnione od osób mających być zapisanemi za właścicieli hipotecznych i osób na drogę skargi odesłanych.

Tylko więc tym osobom, którym uchwała działowa ma być

---

[1]) Ustawa sama nie przewiduje wstrzymania wdrożenia lub ukończenia postępowania sprostowawczego do czasu ukończenia pertraktacyi spadku (por. natomiast § 33 r. w. dla Tyrolu, § 32 r. w. dla kraju Przedarulańskiego, §§ 45 i 47 ust hip. dla Bośni i Hercegowiny). W każdym razie sądziłby należało, że tam gdzie nieruchomość jest już w posiadaniu osoby trzeciej, wstrzymanie takie nie będzie wskazanem § 30 ust. 4 i 5 r. w. postanawia, że wpis prawa własności na rzecz spadkobiercy lub zapisobiercy nie może nastąpić przed przyznaniem lub szczegółowem przyzwoleniem władzy spadkowej; że zatem w protokole dochodzeń w tym przypadku zaznaczyć należy, iż dekret przyznania spadku nie został jeszcze wydany i że wskutek tego prawo własności wpisuje się na rzecz spadkodawcy. Ma jednak komisarz miejscowy baczyć na to, aby późniejsze przyznanie sdadku lub szczegółowe przyzwolenie, jak długo to jeszcze jest możliwem, zostało w protokole uwzględnionem. W razie zaś gdy pertraktacyi spadku jeszcze nie wdrożono, ma komisarz miejscowy to spowodować. Podobnie należy sobie postąpić wedle ust. 6 § 30 r. w, jeżeli nieruchomość przed dniem dochodzeń została licytacyjnie sprzedaną a nabywca nie dopełnił jeszcze wszystkich warunków, od których zależy wpis jego.

doręczoną, służy też w myśl § 24 ust. 3 od niej rekurs ze skutkiem wstrzymującym w myśl §§ 10 i 12[1]).

Przepisy § 9 ust. 4 mają wedle § 30 analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdziału II. (§ 59 ust. 2 i 3 r. w.). Uchwała ma być tak samo wszystkim interesowanym (tu wierzyciele już z mocy ustawy są z pojęcia tego wyłączeni) do rąk własnych doręczoną i może być zaczepioną na wzór uchwały działowej (§ 9 względnie 24).

Co do kompetencyi sądu, w którym odesłany na drogę prawa ze skargą wystąpić ma, obowiązują ogólne przepisy, więc przedewszystkiem § 81 n. j., tak że skarga wytoczoną będzie — zależnie od wartości przedmiotu sporu — albo w sądzie powiatowym albo w trybunale pierwszej instancyi miejsca położenia nieruchomości (por. § 26 u. u. h.).

W związku z przepisem § 9 rozebrać należy pytanie co do wzajemnego stosunku postępowania sprostowawczego wedle obecnej ustawy a odrębnego procesu, którego przedmiotem jest usunięcie niezgodności między stanem hipotecznym a stanem faktycznego posiadania.

Są tu możliwe trzy przypadki:

1) gdy skargę wytoczono (o tyle) przed zanotowaniem wdrożenia postępowania sprostowawczego, odnośnie do części fizycznej lub całej realności pod rozdział I. ustawy podpadającej, z powodu niezgodności powstałej przed podjęciem czynności w danym okręgu przez komisarza miejscowego — odnośnie zaś do realności pod rozdział II. ustawy podpadającej, z powodu niezgodności powstałej przed 25 grudnia 1906;

2) gdy skargę wytoczono (o tyle) po zanotowaniu wdrożenia postępowania sprostowawczego z powodu niezgodności pochodzących z czasu pod 1) oznaczonego;

---

[1]) Nie będzie zresztą przeszkody także przeciw ustnemu ogłoszeniu uchwały działowej obecnym zaraz przy rozprawie (por. § 44 kr. u. dz. r. i § 26 r. w. dla Tyrolu), którzy ewentualnie, celem uproszczenia i przyspieszenia sprawy będą mogli także zrzec się protokolarnie rekursu, a także doręczenia na piśmie (§ 36 ust. 7 r. w.). Jeżeli do działu potrzebnem jest przyzwolenie władzy administracyjnej, zasięgnie komisarz miejscowy jeszcze przed doręczeniem uchwały działowej tego przyzwolenia (§ 27): w tym razie wstrzyma się także z ustnem ogłoszeniem uchwały.

3) gdy skargę wytoczono (o tyle) przed albo po zanotowaniu wdrożenia postępowania sprostowawczego, z powodu niezgodności powstałych po czasie pod 1) oznaczonym.

Przypadek pierwszy podpadałby pod u. s. h., ale skardze nic nie stoi na przeszkodzie; komisarz miejscowy odmówi następnie o tyle (choćby na teraz) wdrożenia postępowania sprostowawczego, a jeżeliby je wdrożył, powinien je każdego czasu z urzędu albo na wniosek zastanowić.

W przypadku drugim sędzia procesowy odrzucić winien skargę na teraz z powodu niedopuszczalności drogi prawa[1]).

Przypadek trzeci pod obecną ustawę wogóle nie podpada. Należy tu jednak uczynić zastrzeżenie, że musi się rzeczywiście rozchodzić o powstanie niezgodności między stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania po czasie pod 1) oznaczonym, tak że np. skarga opierająca się w pierwszym rzędzie wprawdzie na późniejszym akcie nabycia, w drugim jednak na pierwotnem powstaniu niezgodności jeszcze w czasie pod 1) oznaczonym, podpadać będzie pod przypadek pierwszy względnie drugi, zależnie od tego, czy wniesiono ją przed czy po zanotowaniu wdrożenia postępowania sprostowawczego.

Czy jednak rozstrzygnięcie powyższe pierwszego i drugiego przypadku jest słusznem? Ani ustawa, ani motywa nie zawierają żadnej wzmianki, z którejby ono wprost wysnuć się dało. Przepis § 6 ust. 5, normujący skutki prawne adnotacyi wdrożenia postępowania sprostowawczego skutku wykluczenia odrębnych procesów na czas trwania postępowania nie przewiduje; z drugiej strony także § 9 ust. 4, normujący uregulowanie ról procesowych przez komisarza miejscowego, nie przewiduje ewentualności, że spór w tym czasie odrębnie mógłby już być wytoczony, jak to czyni np. § 8 ust. 2 u. u. h. Jeśli się zważy, że odesłanie stron przez komisarza miejscowego na drogę skargi, połączone z unormowaniem ról procesowych, ma ten skutek, że także wyrok oddalający żądanie skargi posiadacza hipotecznego spowodować może zmianę dotychczasowego stanu hipotecznego, że wogóle o sprostowaniu księgi gruntowej

[1]) W dyskusyi Towarzystwa prawniczego krakowskiego kilku mowców oświadczyło się przeciw temu zapatrywaniu.

rozstrzygać ma (nie jakiś proces odrębny, ale) proces wytoczony na zarządzenie komisarza miejscowego, to dojść się musi do wniosku, że wykluczyć trzeba konkurencyę procesu odrębnego a postępowania sprostowawczego wraz z łączącym się z niem procesem, zwłaszcza że jak to mot. rząd. do § 9 str. 33 podnoszą, wyniki postępowania sprostowawczego hipotecznie przeprowadzone w przypadku zaniedbania wstąpienia na drogę skargi nie uwłaczają prawu następnego dochodzenia niniejszego prawa, jak długo prawo to nie zgasło przez przedawnienie (por. natomiast § 11 u. u. h.). Wobec tego więc także przyjęcie, że decydować tu winno w zasadzie wyprzedzenie, zdaje się być usprawiedliwione.

Jeżeli proces już jest w toku, komisarz miejscowy nie będzie przeprowadzał równoległego postępowania sprostowawczego, zwłaszcza że wyrok w procesie zapadający ma znaczenie dekleratywne i odniesiony być musi do dnia wniesienia skargi, tak jak gdyby w tym dniu był wydany, mimo że dopiero później staje się wykonalnym.

Jeżeli procesu jeszcze niema, a postępowanie sprostowawcze wdrożono, wytoczenie w toku tego postępowania odrębnego procesu, który do zamierzonego skutku doprowadzić nie może, musi być wykluczonem[1]). Rozchodzi się jednak o to, która chwila jest tu decydującą. Zd. n. tylko chwila wdrożenia postępowania sprostowawczego co do pewnej nieruchomości względnie dotyczącej adnotacyi hipotecznej: odtąd bowiem aż do wykreślenia tej adnotacyi (§§ 8 ust. 3, 10 ust. 2, 21 ust. 2, 29 ust. 2, 21) trwa stan pewnej winkulacyi nieruchomości dla celów sprostowania księgi gruntowej. Wykluczenie wytoczenia odrębnych procesów już w czasie wcześniejszym w §§ 1 względnie 28 oznaczonym nie dałoby się usprawiedliwić; w szczególności z użytych w tych paragrafach słów: »die Berichtigung...

[1]) Prawda, że w konsekwencyi musi się przyjąć — mimo braku wyraźnego postanowienia w ustawie na wzór np. § 8 ust. konk. — wstrzymanie przedawnienia dotyczącego roszczenia w czasie od zanotowania wdrożenia postępowania sprostowawczego do (prawomocnego) odesłania uchwałą działową na drogę prawa. Ale konsekwencya ta wydaje się nam więcej usprawiedliwioną od stanu, jaki się stwarza przez dopuszczenie skargi odrębnej w tym czasie.

hat... zu erfolgen« nie można wnioskować, w braku odpowiedniego wyraźnego postanowienia, by sprostowanie odtąd t. j. od dnia, w którym komisarz miejscowy w dotyczącym okręgu podejmuje swoje czynności względnie od 25 grudnia 1906, tylko wedle obecnej ustawy mogło nastąpić, nie więc w drodze odrębnego procesu lub bez procesu.

Także przy badaniu obecnej kwestyi natrafia się na poważne komplikacye, jakie spowodować może różne oznaczenie czasokresu początkowego zastosowania postępowania sprostowawczego wedle obecnej ustawy w § 1 a w 28. Jeżeli spór co do nieruchomości, która podpadałaby zresztą pod rozdział II. ustawy, wytoczono — mniejsza już, z jakiego powodu — tylko o pewną ilość parcel tej nieruchomości: czy komisarz miejscowy do reszty parcel zastosuje termin § 1 czy § 28? Np. jedna i ta sama osoba nabyła dwoma kontraktami najpierw część, następnie resztę realności; skarżyła o część poprzednio nabytą i spór wisi, co do reszty wdrożyć się ma postępowanie sprostowawcze. Tutaj od wyniku wytoczonego już sporu zależeć będzie, czy rzeczywiście cała realność należy się jednej czy dwom osobom: wskazanem więc będzie wstrzymać się z wdrożeniem postępowania sprostowawczego aż do rozstrzygnięcia procesu i w miarę tego rozstrzygnięcia zastosować termin § 28 czy też § 1.

Jeżeli spór wytoczono a strony zgłaszają się do komisarza miejscowego, oświadczając iż zarządziwszy spoczywanie postępowania proszą o wdrożenie postępowania sprostowawczego — wdrożenie to przed cofnięciem skargi nie będzie mogło nastąpić: możliwem jednak jest działanie komisarza miejscowego w kierunku doprowadzenia do ugody, w którym to razie także dodatkowo cofnięcie skargi i wdrożenie formalne postępowania sprostowawczego będzie możliwem (zob. także uw. do § 10).

§ 10.

Jeżeli posiadłość nie jest obciążona hipotecznie, komisarz miejscowy winien uchwałę działową, skoro stanie się prawomocną, udzielić sądowi hipotecznemu, potwierdzając jej prawomocność.

---

§ 10. Ist die Liegenschaft bücherlich unbelastet, so hat der Lokalkommisär nach Eintritt der Rechtskraft des Teilungsbescheides diesen Be-

Rzeczą sądu hipoteczneyo będzie przeprowadzić następnie z urzędu podział ciała hipotecznego w księdze gruntowej, stosownie do wyników postępowania działowego, według przepisów, zawartych w § 8.

Jeżeli w uchwale działowej nastąpiło w sprawie poszczególnych części posiadłości odesłanie na drogę pozwu, natenczas sąd hipoteczny winien swoją urzędową działalność hipoteczną przeprowadzić niezwłocznie o tyle, o ile możliwem jest stanowcze przeprowadzenie, zresztą jednak wstrzymać się ma z wykonaniem aż do rozstrzygnięcia sporu prawnego.

Motywy rządowe do § 10 opiewają:

[str. 33]. Jeżeli posiadłość nie jest hipotecznie obciążoną, to z natury rzeczy odpada drugie stadyum działalności komisarza miejscowego, polegające na przekazaniu ciężarów (§ 12 i nast.). Komisarz [str. 34] czekać ma wówczas tylko na prawomocność uchwały działowej, a następnie sprawę odesłać do sądu hipotecznego, który ma obowiązek przeprowadzić hipotecznie tę uchwałę.

Sąd hipoteczny winien z urzędu czuwać nad hipotecznem przeprowadzeniem. Ma ono nastąpić, gdy tylko i o ile okaże się to wedle stanu rzeczy możliwem, aby realnemu obrotowi zapewnić stałą podstawę. Natomiast przeprowadzenie stosunków, nie ustalonych stanowczo przez uchwałę działową, winno być wstrzymanem, aby uniknąć wpisywania nie uporządkowanych jeszcze zupełnie ciał hipotecznych, przy których należałoby uskuteczniać adnotacyę sporu, i aby oszczędzić sobie pracy, jakiej wymagałoby to prowizoryczne postępowanie hipoteczne i jego późniejsza zmiana. Jeżeli np. z pośród kilku ciał hipotecznych, które mają być utworzone, tylko jedno lub drugie jest sporne, to odpisanie niespornych posiadłości winno bezzwłocznie nastąpić, posiadłość zaś, znajdująca się w procesie, winna tymczasem, niezmieniona, pozostać we wykazie szczepowym.

---

scheid unter Bestätigung der Rechtskraft dem Grundbuchsgerichte mitzuteilen.

Dem Grundbuchsgerichte obliegt sodann, von Amts wegen die bücherliche Teilung des Grundbuchskörpers in Gemässheit der Ergebnisse des Teilungsverfahrens nach den im § 8 enthaltenen Vorschriften durchzuführen.

Hat im Teilungsbescheide eine Verweisung auf den Klagsweg hinsichtlich einzelner Liegenschaftsteile stattgefunden, so hat das Grundbuchsgericht die Grundbuchsamtshandlung insoweit, als deren endgültige Durchführung tunlich erscheint, sofort zu vollziehen, sonst aber mit dem Vollzuge erst nach erfolgter Austragung des Rechtsstreites vorzugehen.

Jeżeli nieruchomość hipotecznie nie jest obciążoną, ma komisarz miejscowy po prawomocności uchwały działowej udzielić ją sądowi hipotecznemu z potwierdzeniem prawomocności (§ 37 ust. 1 r. w.).

Sąd hipoteczny ma następnie z urzędu przeprowadzić dział hipoteczny ciała hipotecznego stosownie do wyników postępowania działowego wedle przepisów zawartych w § 8. Oczywiście, że odpadają tu przepisy o przekazaniu ciężarów, skoro tych brak. Przewidziane jest tylko wedle § 22 (§ 37 ust. 2 r. w.) równoczesne z wpisem prawa własności zabezpieczenie zobowiązań wzajemnych (prawa zastawu, służebności). Natomiast znajdą zastosowanie przepisy § 8, tyczące się wpisów po adnotacyi wdrożenia postępowania sprostowawczego uskutecznionych, mianowicie co do tych wpisów postąpi sąd hipoteczny i w tym przypadku po myśli § 8 ust. 5.

Sprostowanie mapy hipotecznej [1]) (ewentualnie w razie gdyby tego okazała się potrzeba, sporządzenie nowej mapy z uwzględnieniem sprostowań) nastąpić winno z reguły dopiero po przeprowadzeniu uchwały hipotecznej w księdze głównej (tak wyraźnie § 15 ust. 3 r. w.); w wypadkach jednak sprowania według obecnej ustawy już dla zaoszczędzenia na czasie wskazanem może będzie, aby urzędnik pomiarowy stwierdzający dokonany podział parcel (§ 7), podział w porozumieniu z komisarzem miejscowym od razu i w operatach katastralnych i w mapie hipotecznej przeprowadził (por. §§ 39, 40, 66 rozp. wyk. dla Tyrolu), co musiałoby znaleść wyraz w uchwale działowej [2]).

[1]) Brak postanowień w ustawie w tym względzie wytyka Zoll (młodszy) w Przegl. pr. i adm. 1907 str. 311 uw. 1. — W motywach rząd. 21 stwierdzono jako jednę z usterek ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie znaczne zużycie map hipotecznych i stan ich do dalszego użytku ledwie przydatny (por. także § 15 ust. 2 r. w.); w mot. kom. 9 ograniczono się do zaznaczenia, że jednem z ważnych zadań sprostowania ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie jest sprostowanie map hipotecznych nie zgadzających się z mapami katastralnemi.

[2]) Nie będzie stał temu na przeszkodzie wzgląd, że rekurs od uchwały działowej ma skutek wstrzymujący, zwłaszcza o ile da się przewidzieć, że w tym kierunku uchwała działowa albo wcale zaczepioną nie zostanie albo że przynajmniej rekurs nie będzie mógł być skuteczny. R. w. § 73

Jeżeli w uchwale działowej nastąpiło odesłanie na drogę skargi względem poszczególnych części nieruchomości, ma sąd hipoteczny czynność hipoteczną, o ile ostateczne przeprowadzenie jej okazuje się możliwem, zaraz wykonać, inaczej ma przystąpić do wykonania dopiero po ukończeniu sporu [1]). Znaczy to: że tam gdzie spór istnieje co do części nieruchomości, która może być odrębnie traktowaną, tak że wynik sporu co do niej nie ma wpływu na sprostowanie księgi gruntowej co do innych części nieruchomości, to ostatnie sprostowanie ma być wykonanem niezależnie od nierozstrzygniętego jeszcze sporu co do części nieruchomości. Wobec tego nie będzie tu nawet potrzeba czekać na upływ czasokresu zakreślonego do wytoczenia skargi co do części nieruchomości, chociaż czekanie takie może czasem okazać się praktycznem celem uproszczenia całej czynności (mot. kom. 7 nie czynią tego rozróżnienia).

Naturalnie, że przy takiem częściowem wykonaniu czynności sprostowawczej (po myśli § 8, 6 ust. 5) musi się postępować bardzo oględnie; odpowiednio także wypadnie ograniczyć wykreślenie adnotacyi wdrożenia postępowania sprostowawczego. Uchwałę hipoteczną doręczyć wypadnie także osobom interesowanym co do części w sporze będącej.

Wykonanie czynności hipotecznej po rozstrzygnięciu sporu (również z urzędu zarządzić się mające) stosować się musi do osnowy tego rozstrzygnięcia (wyroku, ugody).

Postanawia to odnośnie do postępowania wedle rozdziału II-go wyraźnie § 31, nakazujący postąpienie z urzędu po myśli § 29 po prawomocnem rozstrzygnięciu o przedsięwziąć się mającym wpisie prawa własności, stosownie do wyników przeprowadzonego postępowania (§ 36), względnie zapadłych pod tym względem wyroków (oczywiście, że na równi z wyrokiem stoi ugoda sądowa, która nie tylko przed wytoczeniem sporu wedle

ust. 4 (por. także § 82 ust. 9) dopuszcza w toku dochodzeń w postępowaniu w przedmiocie nowego założenia księgi natychmiastowego przeprowadzenia zmian w kopii mapy co do stwierdzonych zmian w oznaczeniu, w obszarze i w kształcie parcel.

[1]) Względnie po bezskutecznym upływie czesokresu do wniesienia skargi wyznaczonego lub po stwierdzeniu nienależytego popierania skargi (§ 11, por. § 34 u s. h. § 53 r. w.).

§ 29 wobec komisarza miejscowego, ale i później w sporze wobec sądu procesowego jest dopuszczalną).

Nie ma zapewne zasadniczej przeszkody przeciw temu, aby w toku sporu przed sądem wedle ogólnych zasad normy jurysdykcyjnej właściwym mogło nastąpić odesłanie stron po myśli § 204 ust. 2 p. c. celem zawarcia ugody przed komisarza miejscowego.

Uchwała sądu hipotecznego dział hipoteczny zarządzająca doręczoną będzie w myśl ogólnych przepisów § 123 ust. hip. (§ 55 ust. 3 r. w.), więc także władzy katastralnej, mimo że urzędnik jej brał udział w postępowaniu (podobnie jak w przypadkach § 3 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p.). Wedle § 24 ust. 6 podlega ta uchwała wogóle przepisom o postępowaniu w sprawach hipotecznych (zob. niżej uwagi do § 24).

§ 11.

Sąd hipoteczny ma sprawdzić, przesłuchując w razie potrzeby strony interesowane, czy strona udała się, stosownie do uchwały działowej, na drogę pozwu w wyznaczonym terminie i czy pozew należycie popierała.

Jeżeli nie udano się w porę na drogę pozwu lub jeżeli nie popierano go należycie i jeżeli z tego powodu ma być zaniechaną zmiana w osobie właściciela hipotecznego, natenczas należy wykreślić adnotacyę wdrożenia postępowania sprostowawczego.

Jeżeli w takim przypadku istnieją warunki § 3-go ustawy z dniu 23 maja 1883 l. 82 d. u. p., natenczas należy dążyć do

---

§ 11. Ob der im Teilungsbescheide vorbehaltene Klagsweg rechtzeitig betreten worden ist und die Klage gehörig fortgesetzt wird, hat das Grundbuchsgericht nötigenfalls durch Einvernehmung der Beteiligten zu erheben.

Hat wegen nicht rechtzeitiger Betretung des Klagsweges oder wegen nicht gehöriger Fortsetzung der Klage eine Änderung in der Person des grundbücherlichen Eigentümers zu unterbleiben, so ist die Anmerkung der Einleitung des Berichtigungsverfahrens zu loschen.

In solchem Falle ist beim Vorhandensein der Voraussetzungen des

uporządkowania stanu hipotecznego przez zastosowanie określonych tam środków przymusowych.

Motywy rządowe do § 11 opiewają:

[str. 34]. Sąd hipoteczny winien, ze względu na charakter postępowania sprostowawczego, w tych przypadkach, w których uchwała działowa zawiera odesłanie na drogę prawa, z urzędu badać, czy spełniły się warunki, od których zależy hipoteczne przeprowadzenie uchwały działowej. Będzie przeto obowiązkiem sądu hipotecznego sprawdzenie, czy pozew został w porę wniesionym i czy go należycie popierano. We wielu przypadkach sąd hipoteczny będzie zarazem sądem procesowym i z tego powodu będzie poinformowanym o stanie sprawy, już bez dalszych zachodów. W innych przypadkach, w razie potrzeby, należy przesłuchać strony w sposób analogiczny do § 45 pow. ust. hip. w przypadku usprawiedliwienia prenotacyi.

Jeżeli udano się na drogę prawa, to wynik procesu jest decydującym dla uporządkowania stanu hipotecznego (§ 10 ust. 3) Uznany w sporze właściciel obowiązany jest na wezwanie przedłożyć wyrok sadowy, celem wpisania jego prawa własności W razie nieposłuszeństwa można go do tego zmusić środkami przymusowymi.

Jeżeli odesłany na drogę prawa faktyczny posiadacz nie spełni przez swoje bierne zachowanie się warunku, od którego zależy stosownie do uchwały działowej jego wpisanie za właściciela, natenczas wpis musi być zaniechanym. W przypadku takim istnieć będzie niestety i nadal, mimo postępowania sprostowawczego, niezgodność między hipotecznym a faktycznym stanem posiadania, a przeciwko opieszałemu faktycznemu posiadaczowi zastosować należy § 3 ustawy z d. 23 maja 1883 r. l. 82 dz. u. p., aby doprowadzić stan hipoteczny do przepisanego ustawą porzadku.

§ 11, który wedle § 28 ust. 1 znajduje analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdziału II., postanawia (zob. także § 53 ust. 5 r. w.), że sąd hipoteczny ma w razie potrzeby przez przesłuchanie interesowanych zbadać, czy na zastrzeżoną w uchwale działowej drogę skargi na czasie wstąpiono i czy skarga należycie jest popieraną. Przesłuchanie ma być (odmiennie aniżeli wedle § 10 ust. 2 u. u. h.) zarządzonem tylko w razie potrzeby, bo sąd hipoteczny postępujący z urzędu, jeżeli jest zarazem procesowym (§ 81 n. j.), może z własnych

---

§ 3 des Gesetzes vom 23 Mai 1883, R. G. Bl. Nr. 82, auf die Ordnung des Grundbuchsstandes durch Anwendung der dort bezeichneten Zwangsmittel zu dringen.

aktów (§ 2 l. 6 post. niesp.) stwierdzić, czy skarga została na czasie wytoczoną i czy jest należycie popieraną (mot. rząd. 34).

Jeżeli skargi na czasie nie wniesiono lub należycie nie popierano, zajść mogą dwa przypadki:

1) albo skargę wytoczyć i popierać miał właściciel hipoteczny, albo też

2) posiadacz faktyczny.

W pierwszym przypadku zarządzi sąd hipoteczny z urzędu, w myśl zapowiedzenia w uchwale działowej, wpis posiadacza faktycznego za właściciela i na tem sprawa w tem postępowaniu będzie stanowczo załatwioną; w drugim wedle ustępu drugiego §, jeżeli nie ma miejsca zmiana w osobie właściciela hipotecznego, ma być jedynie wykreśloną [1]) adnotacya postępowania sprostowawczego. Jeżeli (po myśli § 10 ust. 3) czynność sprostowawczą częściowo wykonano, częściowo wstrzymano się z wykonaniem aż do ukończenia sporu, pozostawiając dotyczącą część nieruchomości w pierwotnym wykazie hipotecznym (por. § 1 ust. 3), to nastąpi w tym wykazie obecnie wykreślenie adnotacyi postępowania sprostowawczego wedle § 6 zarządzonej; jeżeli natomiast częściowe wykonanie czynności okazało się zrazu niemożliwem, to nastąpi obecnie to wykonanie i wykreślenie adnotacyi. Zostawiając niezmienioną co do osoby właściciela hipotecznego część nieruchomości w pierwotnym wykazie, uniknie się potrzeby zamykania tego wykazu. Gdy jednak wskutek niewniesienia lub nienależytego popierania skargi przez faktycznego posiadacza dotychczasowy stan hipoteczny pozostaje bez zmiany, utrwalałaby się w ten sposób niezgodność między stanem hipotecznym a stanem faktycznego posiadania. Niezgodność ta wprawdzie w postępowaniu u. s. h. nowo wprowadzonem usuniętą być nie może — ale pozostaje jeszcze droga wskazana § 3 ustawy z 22 maja 1883 nr. 82 dz. u. p., na którą też ustęp trzeci § 11 wstąpić w tym wypadku nakazuje [2]), jeżeli zachodzą wymogi powoł.

[1]) Również z urzędu (odmiennie aniżeli wedle u. u. h. por. Bartscha 747).

[2]) § 56 r. w. dodaje, iż należy przez odpowiednie pouczenie posiadacza faktycznego starać się o to, aby on swemu obowiązkowi ustawo-

§ 3. To ostatnie zastrzeżenie nie ma — zdaje się — większego znaczenia, bo formalny wymóg zastosowania tego § stwarza już obecna ustawa przez to, że sąd hipoteczny dowiaduje się od komisarza miejscowego i urzędującego z nim wspólnie urzędnika pomiarowego, że prawo własności pretendowane przez posiadacza fizycznego nie zostało w księdze gruntowej wpisane; nie można zaś ograniczać zastosowania powoł. § 3 do przypadków, gdy prawo własności między posiadaczem faktycznym a hipotecznym nie jest sporne (O. N. T. u Pitreicha uw. 1 do cyt. §), jak skoro § 11 obecnej ustawy ma na myśli wogóle tylko wypadki sporności takiego prawa, tak że inaczej § 3 cyt. już z góry nie mógły znaleść tu zastosowania.

Uchwała zarządzająca wpis hipoteczny wedle § 11 podlega wedle § 24 ust. 6 przepisom o postępowaniu w sprawach hipotecznych.

§ 12.

Jeżeli posiadłość jest hipotecznie obciążona, komisarz miejscowy winien po prawomocności uchwały działowej sporządzić projekt przekazania ciężarów, gdy tylko sprawdzone zostały okoliczności, rozstrzygające w sprawie przekazania ciężarów.

W projekcie należy ciężary, których przedmiotem są poszczególne części idealne ciała hipotecznego, o ile części te wskutek uchwały działowej mają być zastąpione ciałami hipotecznemi nowo utworzyć się mającemi, przekazać stosownie do okoliczno-

---

wemu do uporządkowania stanu księgi gruntowej przez wstąpienie na drogę skargi i należyte jej popieranie lub w inny sposób do celu przydatny zadość uczynił.

---

§ 12. Ist die Liegenschaft bücherlich belastet, so hat der Lokalkommissär nach Eintritt der Rechtskraft des Teilungsbescheides einen Zuweisungsentwurf hinsichtlich der Lasten anzufertigen, sobald die für die Zuweisung der Lasten massgebenden Umstände festgestellt sind.

In dem Entwurfe sind die Lasten, welche auf einzelnen ideellen Teilen des Grundbuchskörpers haften, falls diese Teile zufolge des Teilungsbescheides durch neu zu bildende Grundbuchskörper zu ersetzen sind, nach Massgabe der im Berichtigungsverfahren festgestellten Umstände in der

ści, sprawdzonych w postępowaniu sprostowawczem, w ten sposób, iżby na miejsce części idealnych weszły odpowiadające im fizyczne części posiadłości, które strony miały przy dokonywaniu hipotecznego obciążenia faktycznie zamiar obciążyć.

Wszystkie inne ciężary przekazać należy zgodnie z dotychczasowym stanem hipotecznym na nowo utworzyć się mające ciała hipoteczne, jeżeli zaś odnoszą się tylko do idealnych części, na takie same idealne części wszystkich nowych ciał hipotecznych.

Jeżeli idzie o prawa zastawu, które wypada przekazać na dwa lub więcej ciał hipotecznych, należy przy przekazywaniu trzymać się przepisów o hipotekach łącznych.

Na prośbę obowiązanego należy zaniechać przekazania takich ciężarów, co do których sprawdzone będą ustawowe warunki, wymagane do wpisu ich wykreślenia.

W projekcie należy podać w taki sposób, jak się to robi w ogólnym wyciągu hipotecznym, poszczególne, nowo utworzyć się mające ciała hipoteczne, a to stosownie do wyników postępowania działowego, względnie stosownie do wyroków, które w tym kierunku ewentualnie zapadły, a nadto oznaczyć ciężary,

---

Art zu uberweisen, dass an Stelle der ideellen Teile die denselben entsprechenden physischen Liegenschaftsteile und, wenn deren Feststellung nicht möglich war, jene Liegenschaftsteile treten, auf deren Belastung die Absicht der Parteien bei der bucherlichen Belastung tatsächlich gerichtet war.

Alle übrigen Lasten sind in Gemässheit des bisherigen Grundbuchsstandes auf die neu zu bildenden Grundbuchskörper, falls sie aber nur auf ideellen Teilen haften, auf gleiche ideelle Teile der sämtlichen neuen Grundbuchskörper zu uberweisen.

Bei Pfandrechten, welche auf zwei oder mehrere Grundbuchskörper zu überweisen sind, hat die Uberweisung unter Beobachtung der Vorschriften über Simultanhypotheken zu erfolgen.

Auf Ansuchen des Verpflichteten unterbleibt die Überweisung solcher Lasten, hinsichtlich deren die gesetzlichen Voraussetzungen für die Einverleibung der Löschung festgestellt werden.

In dem Entwurfe sind die einzelnen neu zu bildenden Grundbuchskörper in Gemässheit der Ergebnisse des Teilungsverfahrens, beziehungsweise der etwa darüber gefällten Urteile, dann die auf jeden der neu zu

które mają być przekazane na każde nowo utworzyć się mające ciało hipoteczne.

Motywy rządowe do § 12 opiewają:

[str. 34]. Jeżeli sposób rozłożenia stanu posiadania ciała hipotecznego na kilka ciał hipotecznych został prawomocnie rozstrzygniętym, a ciało hipoteczne jest obciążone, natenczas należy starać się o uporządkowanie także stanu biernego i ustalić dokumentem sposób przekazania ciężarów, w celu przeprowadzenia tego w księgach.

Do tego celu służy projekt, który komisarz miejscowy ma sporządzić w sprawie przekazania ciężarów, po przeprowadzeniu odpowiednich dochodzeń. Projekt ten ma przedstawić obraz, które ciężary i z jakiem pierwszeństwem stopnia mają być wpisane na poszczególne nowe ciała hipoteczne Należy go przeto sporządzić w sposób przejrzysty, jak się to czyni przy zwykłych wyciągach hipotecznych.

Projekt ten podpada pod postępowanie reklamacyjne, unormowane w § 16 i nast.

W sprawie przekazania ciężarów decydującym jest stan bierny wykazu szczepowego o tyle, że materyalnie nie powinno się zmieniać przedmiotu i rozmiaru obciążenia. Jeżeli ciężary mają za przedmiot całe ciało hipoteczne lub poszczególne idealne udziały, należy je przenieść w równym rozmiarze na wszystkie części składowe ciała hipotecznego w nowo utworzonych dla nich wykazach hipotecznych lub na ich odpowiednie udziały, przyczem należy zastosować przepisy o hipotekach łącznych.

Te hipoteczne zasady doznają jednak istotnego ograniczenia, jeżeli w przypadkach fikcyjnej współwłasności poszczególne udziały, mające być przy podziale ciała hipotecznego zastąpionymi przez fizyczne części posiadłości, są samoistnie obciążone. Tutaj odnośna fizyczna część musi być uważana jako właściwy przedmiot obciążenia, jak to już przy § 7 zostało wykazanem, w razie potrzeby zaś należy celem ustalenia rzeczywiście obciążonej części posiadłości zbadać prawdziwą wolę stron, aby wedle tego dokonać przekazania ciężarów.

[str. 35] Przepisane w § 7 ust. 2 przesłuchanie wszystkich uprawnionych popiera w sposób istotny uporządkowanie stanu biernego. Bardzo często obciążano ciało hipoteczne, gdy poszczególne jego części były już sprzedane. Chociaż wierzyciel znał ten stan rzeczy, wpisywano przecież niewłaściwie ciężar na całem ciele hipotecznem, ponieważ wierzyciel nie miał innego sposobu wyjścia, a to z powodu, że sprzedane części składowe nie zostały hipotecznie odpisane. W takich przypadkach przeniesienie ciężaru na wszystkie nowo utworzyć się mające ciała hipoteczne po myśli § 12 ust. 3 krzywdziłoby posiadaczy tych posiadłości, które w czasie obciążenia nie należały faktycznie do ciała hipotecznego. Przy przesłuchaniu upraw-

---

bildenden Grundbuchskörper zu überweisenden Lasten nach Art eines allgemeinen Grundbuchsauszuges anzugeben.

nionych należy przeto dążyć do tego, aby zaniechano przeniesienia ciężaru na takie posiadłości. W innych przypadkach może się okazać, że wpisane prawa już zgasły. I tutaj przeto należy tak w interesie zobowiązanych, jak i w interesie uproszczenia postępowania sprostowawczego, starać się, aby takie nie należące się ciężary nie były przenoszone. W tym celu komisarz miejscowy winien decydujące okoliczności w takiej formie ustalić, któraby pozwalała uważać wykreślenie ciężaru lub zaniechanie jego przeniesienia za uzasadnione, ewentualnie należy zebrane w tym kierunku dokumenty dołączyć do aktów. Ustęp 5 zawiera odpowiednią dyrektywę.

Przepisy §§ 12—21 nie mają zastosowania w postępowaniu według rozdziału II-go: tyczą się one przekazania ciężarów, które w postępowaniu według rozdziału II-go nie ma miejsca [1]).

Jeżeli nieruchomość podzielona uchwałą działową jest hipotecznie obciążoną, to ma komisarz miejscowy po prawomocności uchwały działowej wygotować projekt przekazania ciężarów [2]), jak tylko okoliczności stanowcze dla przekazania ciężarów zostały ustalone.

Do tej więc drugiej fazy czynności sprostowawczej przyjść może z reguły dopiero:

1) gdy uchwała działowa stała się prawomocną;

2) gdy okoliczności stanowcze dla przekazania ciężarów zostały ustalone.

---

[1]) O ileby zgodnie z tekstem się przyjęło, że prawa zastawu w drodze egzekucyi nabyte na zaufanie do księgi gruntowej wogole powoływać się nie mogą, przepisy te nie będą miały większego znaczenia.

[2]) Szybalski tłumaczy: »projekt repartycyi długów hipotecznych«; Giżowski: »projekt przeniesienia ciężarów (hipotecznych«, ale w §§ 13 ust. ust i 21 ust 2 mowi znowu o »przekazaniu«, w § 18 o »projekcie sprostowawczym«; Krawczyk mówi o »projekcie na przeniesienie ciężarow«, obok czego kładzie: »plan przydzielenia ciężarów«. Por. przykłady projektu przekazania u Hilsenrada 59 nast.

Zachodzi pytanie: czy (odwrotnie od przypadku omówionego przy § 8) nie byłoby możliwem częściowe porozumienie się interesowanych co do regulacyi ciężarow, mimo braku zgody co do regulacyi własności? Zd. n. możliwości takiej wykluczyć nie można, w którym to razie postąpi sobie komisarz miejscowy analogicznie, jak to przyjęliśmy odnośnie do częściowego porozumienia, tyczącego się tylko regulacyi własności. Wyraźnie za dopuszczalnością uwzględnienia takiego częściowego porozumienia się § 9 r. w.

Od tej reguły wprowadza ustawa w § 15 wyjątek, pozwalając w przypadkach pojedynczych na równoczesne z uchwałą działową wygotowanie projektu przekazania ciężarów; oczywiście jednak okoliczności stanowcze dla ustalenia ciężarów muszą i tutaj być już ustalone.

Jakie to są okoliczności, wspomnieliśmy już przy omówieniu § 7, który to przepis normuje właśnie obowiązek komisarza miejscowego ustalenia równoczesnego okoliczności stanowczych tak dla działu nieruchomości jak dla przekazania ciężarów. Jeżeli rozchodzi się o przekazanie ciężarów dotyczących części nieruchomości, co do których istnieje spór o wpis prawa własności po myśli § 9 na drogę skargi odesłany, to przekazanie z reguły nie będzie wstrzymane aż do załatwienia kwestyi spornej o własność. Bez znaczenia jest w tym względzie okoliczność, że w ustępie 6 paragrafu wspomniano wyraźnie o zapadłych możliwie odnośnie do wyników postępowania działowego wyrokach, które w projekcie przekazania mają być wzięte za podstawę, bo uwzględnienie takich wyroków, o ile już zapadły, nie jest równoznacznem z wyczekiwaniem ich zapadnięcia. Również nie jest jeszcze decydującym wzgląd, że w § 21 normującym hipoteczne przeprowadzenie uchwały działowej i przekazującej powołano także § 10 ust. 3, bo cytat ten ma widocznie takie znaczenie, iż co do części nieruchomości, co do których nie ma sporu o własność, owe hipoteczne przeprowadzenie czasem ze względu na część jeszcze sporną może się okazać na razie niewykonalnem; nie wypływa zaś z tego, że co do części nieruchomości w sporze będącej uchwały przekazującej wcale się nie wydaje. Natomiast za powyższem tłumaczeniem przemawiają §§ 35 i 36 ustawy, których brzmienie nie pozwala wnosić, aby chciano tu unormować przypadki wyjątkowe inaczej, a z których wprost wypływa, że postępowanie przekazawcze wedle §§ 12—22 przeprowadza się przed rozstrzygnięciem sporu o własność.

Okazuje się więc, że z reguły bez względu na niezałatwiony spór o własność pewnej części nieruchomości, przekazanie ciężarów nietylko co do części niespornych, ale i co do części spornej powinno nastąpić. W takim razie może się jednak okazać potrzeba ewentualnych (warunkowych) przekazań

i może też i tak być, że ewentualności od wyniku sporu zależne dokładnie przewidzieć się nie dadzą. W podobnych wypadkach wstrzymanie przekazania ciężarów nietylko co do części spornej, ale i co do części niespornych może się okazać usprawiedliwionem.

W projekcie przekazane być mają ciężary ciążące na poszczególnych idealnych częściach ciała hipotecznego, jeżeli części te wskutek uchwały działowej zastąpione być mają nowo utworzyć się mającemi ciałami hipotecznemi, w miarę okoliczności w postępowaniu sprostowawczem ustalonych, w ten sposób, że w miejsce części idealnych wstępują odpowiadające im fizyczne części nieruchomości [1]), a jeżeli ustalenie ich nie było możliwem, części nieruchomości, na których obciążenie zamiar stron przy hipotecznem obciążeniu faktycznie był skierowany (§ 39 ust. 1 r. w.; niejasne w tym względzie mot kom. 7). § 39 ust. 2 r. w. podać każe w projekcie przekazania powody decydujące o ustaleniu gruntów w ten sposób obciążyć się mających.

Te i dalsze postanowienia § 12, łącznie z przepisami § 6 nast. o przyzwaniu wierzycieli do postępowania sprostowawczego, wstępują w miejsce dotyczących postanowień ustawy z 6 lutego 1869 nr. 18 dz. u. p.

Jeżeli więc np. na podstawie aktu działu spadkowego na połowie ciała hipotecznego, niegdyś Kazimierza D. własnej, ciężyło prawo zastawu dla spłaty 40 K na rzecz Franciszki D., a ciało hipoteczne na mocy uchwały działowej rozpadło się na trzy ciała hipoteczne, z których dwa na małoletnich B. względnie na Katarzynę R. przypadające wstępują w miejsce idealnej połowy Kazimierza D., to owe prawo zastawu przekazane być powinno na te dwa ciała hipoteczne, w przymiocie hipoteki łącznej. Gdyby zaś Kazimierz D. już po wpisaniu prawa zastawu dla owych 40 K był nabył od siostry Franciszki dalszą $^1/_4$ część realności, tak że w czasie wdrożenia postępowania sprostowawczego byłby właścicielem hipotecznym $^3/_4$ części

[1]) Co do przeniesienia prawa naftowego wedle § 23 ustawy z 9 stycznia 1907 nr. 7 dz. u. p. t. j. przez utworzenie pola naftowego zob. §§ 3. i 11 ust. ost. rozp. min. spraw. z 15 kwietnia 1907 nr. 107 dz. u. p. i powyżej uw. do § 1.

realności, w miejsce których wstąpiłyby owe dwa ciała hipo teczne, to powstałoby pytanie (wyżej już poruszone), w jaki sposób przekazać owe 40 K na te nowe ciała hipoteczne. Zdaje się, że należałoby przekazać je na idealne części tych ciał odpowiadające pierwotnej hipotece, więc jeżeli każde z nich przedstawia po $^3/_8$ części całego ciała hipotecznego, z których po $^2/_8$ części całego ciała były obciążone hipotecznie prawem zastawu, należałoby obciążyć po $^2/_3$ części każdego z tych ciał. Przepis § 13 ust. hip. nie stoi temu na przeszkodzie, bo nie idzie o nowe obciążenie, ale o przeniesienie ciężaru już istniejącego. (Jest to przypadek przeciwny omówionego w § 39 ust. 3 r. w.)

Wszystkie inne ciężary (wedle ustępu 3 §) mają być stosownie do dotychczasowego stanu hipotecznego przekazane na nowo utworzyć się mające ciała hipoteczne, jeżeli zaś ciążą tylko na idealnych częściach, na równe idealne części wszystkich nowych ciał hipotecznych. Klang 230 uważa przepis ten za trudny do zrozumienia. W każdym razie wypływa z niego, że ciężary obciążające np. całe podzielone ciało hipoteczne przekazane będą na wszystkie nowo powstałe, ciężary obciążające idealne części, jak w powyższym przykładzie, na odpowiednie idealne części nowych ciał hipotecznych. Ale podobnie nastąpi przekazanie także, jeżeli dział fizyczny w czasie wpisu jeszcze nie był przeprowadzony, tak że ciężar obciąża w samej rzeczy idealną, nie fizyczną część realności do dłużnika należącą: arg. ze słów: »w miarę okoliczności w postępowaniu sprostowawczem ustalonych« tudzież z ustępu 1 § 13, wedle którego niezgodność stanu hipotecznego ze stanem faktycznego posiadania istnieć musiała już w czasie dokonania wpisu (i ta więc okoliczność musi być w sposób § 24 ust. 1 przewidziany ustaloną). Co do służebności będzie należało (zgodnie z Klangiem 233) uwzględnić w razie odpowiedniego ustalenia ograniczenie ich do pewnej przestrzeni, po myśli § 12 ust. 2 ust. hip. (por. § 48 ust. 5 r. w.). Co do praw zastawu, które na dwa lub więcej ciał hipotecznych mają być przekazane, nastąpić ma przekazanie przy zastosowaniu przepisów o hipotekach łącznych (ustęp 4 §).

Ważnem jest postanowienie ustępu 5 §, wedle którego

na żądanie zobowiązanego zaniechanem być ma przekazanie ciężarów, względem których ustalono wymogi ustawowe dla intabulacyi wykreślenia [1]). Powyżej już poruszyliśmy kwestyę co do sposobu tego ustalenia. Klang 222 sądzi, że postanowienie, iż zaniechanie przekazania ma tu nastąpić tylko na żądanie zobowiązanego, jest nieodpowiednie, że należało przepisać zarządzenie takie z urzędu. W każdym razie będzie rzeczą komisarza miejscowego pouczyć zobowiązanego o służącem mu prawie i udzielić mu potrzebnych w tym celu wskazówek (Hilsenrad 24). Pod postanowienie ustępu 5 podpadną pretensye zapłacone, służebności osobiste zgasłe wskutek śmierci uprawnionego i t. p., nie podpadną pretensye, co do których zachodziły zresztą wymogi amortyzacyi w myśl §§ 118 nast. ust. hip. (por. § 80 ust. 1 r. w. i Bartscha 739). Dotyczący wniosek zobowiązanego w myśl § 39 ustawy wolnym byłby od stempla, nawet gdyby pretensya przekraczała granicę 200 K w ustawach z 31 marca 1875 nr. 52 i 28 grudnia 1890 nr. 234 dz. u. p. oznaczoną.

Do pretensyi takich, co do których wymogi ustawowe dla wykreślenia ustalone zostają w postępowaniu sprostowawczem, należeć będą np. pretensye z tytułu spłatów równowartości udziałów na karcie B zanotowanych, w miejsce których uprawnieni otrzymali część gruntu, właśnie z mocy uchwały działowej na ich rzecz wydzieloną.

Jeżeli pretensya, której przekazania w myśl ustępu 5 § zaniechano, cięży łącznie na innych jeszcze realnościach nieobjętych postępowaniem sprostowawczem, wypadnie zarządzić z urzędu wykreślenie jej także z innych hipotek (§ 52 ust. 4 r. w.).

Ale przepis ustępu 5 § należałoby n. zd. tłumaczyć rozszerzająco, tak iżby obejmował także wpisy niedopuszczalne, niegdyś sprzecznie z ustawą dozwolone (podobnie jak wedle ustaw o zakładaniu ksiąg gruntowych dla Tyrolu i kraju Przedarulańskiego, art. XVII ust. z 17 marca 1897 nr. 77 dz. u. p.

[1]) Mot. rząd. 31 m. i. potrzebą usunięcia takich ciężarów motywują przewidziane w § 7 przesłuchanie wszystkich z mocy ciężarów interesowanych.

art. XII ust. z 1 marca 1900 nr. 44 dz. u. p. — Bartsch 758, 487 nast. — usuwa się wpisy nieważne). Jeżeli np. na udział realności stanowiącej t. zw. spółkę, dozwolono odrębnej egzekucyi sprzecznie z istotą prawną takiej realności stanowiącej przynależność kilku gospodarstw, będzie można wpis taki obecnie wykreślić, obok możliwego sprostowania kart A. i B. (por. co do takich spółek w Tyrolu i kraju Przedarulańskim §§ 34 [33 nast.] i 49 rozp. wykon, § 37 ust. o założ. ks. gr. dla kraju Przedarulańskiego i Bartscha 760). Wpisy w drodze egzekucyi uzyskane, o ile okaże się w myśl § 13 ust. 4, że obciążonym udziałom we współwłasności nie odpowiada żadna fizyczna część nieruchomości, nie będą przekazane, jeżeli stan taki t. j. brak odpowiedniej fizycznej części w majątku dłużnika istniał już w czasie uzyskania wpisu, co oczywiście w sposób § 24 ust. 1 przewidziany ustalonem być musi. Nie będzie tu zaś — mimo ustępu 1 § 13 — decydował wzgląd, czy wierzyciel o tym stanie wiedział (wiedzieć musiał) lub nie, bo w myśl zaczynającej już coraz bardziej przeważać judykatury N. T., zgodnie z przepisem § 892 niem. kod. cyw., przyjąć należy, że zaufanie do ksiąg gruntowych przy nabyciu praw w drodze egzekucyi nie doznaje w ogóle ochrony (por np. O. N. T. z 10 lutego 1903 l. 1880 zb. VI nr. 2255 i z 2 grudnia 1903 l. 16258 Bc V 142/3 ck. sądu krajowego w Krakowie)[1]. Już wyżej zaznaczyliśmy, że pożądanem byłoby, mimo odmiennego brzmienia ustawy, analogiczne zastosowanie przepisów §§ 12 ust. 5, 13 ust. 4 także w postępowaniu według rozdziału II.

Według końcowego (6) ustępu § 12 podane być mają w projekcie poszczególne nowo utworzyć się mające ciała hipoteczne stosownie do wyników postępowania działowego względnie do zapadłych możliwie wyroków, następnie ciężary przekazać się mające na każde z nowo utworzyć się mających ciał hipotecznych, sposobem ogólnego wyciągu hipotecznego. Projekt

[1]) Tak samo Hilsenrad 23, 24. Jest to rozszerzenie zasady stosowanej odnośnie do prawa zastawu w drodze przymusowej na ruchomościach nabytego do nieruchomości (por. judykaturę u Scheya uw. 2 do § 456 u. c., także Wellspachera, Vertrauen auf äussere Tatbestände 183 uw. 14)

więc, który tylko odnośnie do przekazania ciężarów obejmuje nową dyspozycyę, co do samego działu zaś ogranicza się do sformułowania wyników postępowania obecnie już zaczepieniu nie ulegających — uwzględniać ma możliwie zapadłe już wyroki w sporach wedle § 9 zastrzeżonych, a na równi z wyrokami niezawodnie także ugody sądowe spory owe kończące. Równie jednak będzie on musiał uwzględnić okoliczność, że skargi na czasie nie wniesiono lub sporu należycie nie popierano (także np. skargę cofnięto), jako stanowczy wpływ na sposób przekazania ciężarów wywierającą.

Z formy dla projektu przez ustawę przepisanej zdawałoby się wypływać, że nie ma on — na sposób uchwały sądowej na sprzeczne wnioski stron zapadającej — zawierać uzasadnienia (§§ 2 l. 8, 9 ust. 3, 13 post. niesp. § 428 p. c.); tymczasem — jak wspomnieliśmy — § 39 ust. 2 r. w. przewiduje takie uzasadnienie w podanym tam kierunku, a tak samo § 41 ust. 3 r. w. co do żądania sumy wyrównawczej względnie kaucyi, a § 43 ust. 3 r. w. co do pominięcia zgasłych ciężarów. Jeden z przypadków, w których przekazanie ciężarów ma być (częściowo) zaniechanem, przewiduje ust. 3 § 39 r. w.: jeżeli mianowicie przy dochodzeniach okaże się, że ciężary, które wedle zgodnej woli stron nie miały dotyczeć poszczególnych części składowych ciała hipotecznego obecnie wyłączanych, wpisano na całem ciele hipotecznem dla tego, bo hipoteczny rozdział części obciążyć się mających od innych nie był przeprowadzony, ma być zaniechanem przeniesienie ciężarów na części składowe wyłączyć się mające. Wedle § 44 r. w. objęte być mają projektem przekazu, w razie zgody interesowanych, zobowiązania wzajemne, o których wpis komisarz po myśli § 22 u. s. h. starać się ma.

§ 13.

Jeżeli bezpieczeństwo prawa, ciążącego na poszczególnych idealnych częściach ciała hipotecznego, które ma być podzielone,

---

§ 13. Ist die Sicherheit eines Rechtes, das auf einzelnen ideellen Teilen des zu teilenden Grundbuchskorpers haftet, durch die gemass § 12,

miałoby wskutek przeniesienia na odpowiednią część fizyczną posiadłości, stosownie do § 12-go ustępu 2-go, doznać uszczuplenia z powodu mniejszej wartości tej części fizycznej, natenczas wierzyciel, o ile w chwili, gdy został wpisany do księgi gruntowej, jako uprawniony, nie wiedział o tym stosunku wartości, może zażądać, aby w sądzie złożono odpowiednią sumę wyrównawczą, a na przypadek, gdyby tego nie uczyniono, aby dla tej sumy, jako kaucyi, wpisano prawo zastawu na tych nowo utworzyć się mających ciałach hipotecznych, które, w porównaniu z zastąpionemi przez nie częściami idealnemi posiadłości, mają wyższą wartość i to według stosunku, jaki przypada na poszczególne ciała hipoteczne (ustęp 2) i odpowiednio do pierwszeństwa, służącego jego prawu hipotecznemu.

Komisarz miejscowy ma obowiązek ustalić sumę wyrównawczą albo kaucyjną według różnicy wartości między obciążonemi hipotecznie idealnemi częściami posiadłości a nowem ciałem hipotecznem, na które ma być przeniesione prawo hipoteczne, tudzież oznaczyć ciała hipoteczne, które mają być obciążone kaucyą, jakoteż owe kwoty częściowe, które przypadają stosunkowo na poszczególne ciała hipoteczne, biorąc za podstawę nadwyżkę wartości wszystkich obciążyć się mających posiadłości.

Absatz 2, erfolgende Uberweisung auf den entsprechenden physischen Liegenschaftsteil wegen geringeren Wertes des letzteren beeintrachtigt, so kann der Glaubiger, sofern er zur Zeit, da er als Berechtigter in das Grundbuch eingetragen wurde, von diesem Wertverhaltnisse nicht Kenntnis hatte, das Begehren stellen, dass eine entsprechende Ausgleichungssumme zu Gericht erlegt und fur den Fall, als der gerichtliche Erlag unterbleiben sollte, diese Summe als Kaution auf diejenigen neu zu bildenden Grundbuchskörper, die gegenuber den durch sie ersetzten ideellen Liegenschaftsteilen einen hoheren Wert besitzen, nach dem die einzelnen Grundbuchskörper treffenden Verhaltnisse (Absatz 2) und nach Massgabe der seinem bücherlichen Rechte zustehenden Rangordnung pfandrechtlich eingetragen werde.

Dem Lokalkommissar liegt ob, die Ausgleichungs- oder Kautionssumme nach dem Wertunterschiede zwischen den bucherlich belasteten ideellen Liegenschaftsteilen und dem neuen Grundbuchskörper, auf welchen das bucherliche Recht uberwiesen werden soll, festzusetzen und die mit der Kaution zu belastenden Grundbuchskörper sowie die Teilbetrage hievon, die auf die einzelnen Grundbuchskörper bei Zugrundelegung des

Przy ustaleniu wartości obciążonych hipotecznie udziałów współwłasności i przy obliczaniu wartości obciążyć się mających przedmiotów, nie należy uwzględniać takiego ewentualnego zwiększenia wartości danego ciała hipotecznego lub poszczególnych jego części, które nastąpiło już po wpisaniu odnośnego prawa wskutek zaprowadzenia ulepszeń.

Powyższe postanowienia mają odpowiednie zastosowanie w takich przypadkach, w których przekazanie prawa nie może nastąpić z tego powodu, że według wyniku dochodzeń obciążonym udziałom współwłasności nie odpowiada fizyczna część posiadłości.

Motywy rządowe do § 13 dostarczają następujących wyjaśnień:

[str. 35]. Postanowienie, zawarte w § 13-ym ma zastosowanie w razie fikcyjnej współwłasności. Przyczyną stanu, który to postanowienie wywołał, bywa ta okoliczność, że przy konstruowaniu fikcyjnej współwłasności oznacza się w celu wpisania poszczególnych udziałów najczęściej bardzo powierzchownie stosunek fizycznych części do całości, już to wedle wartości, już to wedle obszaru — i to bez dokonania pomiaru i bez oszacowania. Drugą przyczyną bywa to, że przy pertraktacyach spadkowych wpisuje się wszystkich dziedziców, jako współwłaścicieli, bez względu na to, że niektórzy już wcześniej w inny sposób zostali zaspokojeni.

Warunkiem zastosowania § 13 jest, aby wierzyciel w czasie wpisu nie wiedział, że obowiązany, wpisany w części idealnej, jest w rzeczywistości posiadaczem mniej wartościowej fizycznej części posiadłości, inaczej bowiem niema mowy o jego bona fides. Przyjęcie tego warunku, wypływającego ze zasady materyalnej jawności, tłomaczą motywy koniecznością położenia tamy spekulacyom, które się rozwinęły właśnie na tle nieuporządkowanych naszych stosunków hipotecznych.

Mehrwertes aller zu belastenden Objekte verhältnismässig entfallen, zu bestimmen.

Bei Ermittlung des Wertes der bücherlich belasteten Miteigentumsanteile und bei Berechnung des Mehrwertes der zu belastenden Objekte haben etwaige Werterhöhungen, die bei dem Grundbuchskörper oder einzelnen Bestandteilen desselben nach Eintragung des betreffenden Rechtes durch bewirkte Verbesserungen eingetreten sind, ausser Anschlag zu bleiben.

Vorstehende Bestimmungen finden sinngemässe Anwendung, wenn die Überweisung des Rechtes aus dem Grunde unterbleibt, weil nach dem Ergebnisse der Erhebungen den belasteten Miteigentumsanteilen kein physischer Liegenschaftsteil entspricht.

Suma wyrównawcza stanowi przedmiot zespokojenia tych rzeczowo uprawnionych, którzy doznali pokrzywdzenia wskutek zastąpienia obciążonego udziału we współwłasności przaz posiadłość, mającą mniejszą wartość (§ 26).

Ustawa nie przyjęła zasady obciążania sumą kaucyjną wszystkich tych posiadłości, które mają wyższą wartość, w sposobie hypoteki łącznej, ale rozłożyła ją na poszczególne posiadłości w stosunku do zwiększenia się ich wartości. z dwóch powodów: raz dlatego, aby przez stworzenie solidarnej odpowiedzialności nie dawać okazyi do dalszych zawikłań, a powtóre, aby posiadaczom tych posiadłości ułatwić uwolnienie się od ciężaru kaucyjnego, stosownie do § 25.

Oznaczenie wysokości sumy kaucyjnej porucza ustawa komisarzowi z jednej strony dlatego, aby wierzyciela uwolnić od kosztów odnośnego dochodzenia, z drugiej zaś strony, aby zapobiedz jego dowolności.

Różnicę wartości należy oznaczyć wedle stanu posiadłości w chwili wpisywania odnośnego prawa, stąd wypływa też postanowienie zawarte w ustępie 3-cim. Motywy przytaczają dla wyjaśnienia następujący przykład: Parcela o obszarze 4 Har i wartości kor. 1000 została fizycznie podzieloną między A. i B tak, że każdy z nich miał 2 Har o wartości kor. 500. Hipotecznie został każdy z nich wpisany, jako współwłaściciel w połowie. A. wybudował na swojej części dom wartości kor. 1000, a nadto podniósł jeszcze jego wartość przez melioracye o kor 100 tak, że obecnie część jego ma wartość kor 16 0 Wartość części B., który obciążył ją na rzecz N. kwotą kor. 600, pozostała ta sama. Ogólna wartość całego ciała hipotecznego wynosi obecnie kor. 2100, z czego przypadałoby na każdego współwłaściciela po kor. 1050 Wedle stanu hipotecznego wierzytelność N. ciąży na przedmiocie wartości kor. 1050, faktycznie jednak tylko na udziale B. o wartości kor 500. Nie dałoby się więc usprawiedliwić i byłoby dla A z uszczerbkiem, gdyby wierzycielowi N. przyznano sumę wyrównawczą lub kaucyą w kwocie kor. 550 (1050—500) i gdyby podwyższenie wartości, zdobyte przez A., wyszło na korzyść N.

Ostatni ustęp § 13 odnosi się do przypadków, gdy w księdze gruntowej przypisano udziały we współwłasności osobom, które w rzeczywistości nigdy nie uzyskały i nie posiadały żadnego udziału realności. Gdyby mimo tego taki udział został obciążony, należy uprawnionego, jeżeli jest w dobrej wierze, chronić przez analogiczne zastosowanie przepisów o sumie wyrównawczej względnie kaucyjnej.

Dalszą treść projektu przekazu normuje § 13. Jeżeli bezpieczeństwo prawa ciążącego na poszczególnych idealnych częściach podzielić się mającego ciała hipotecznego przez następujące po myśli § 12 ust. 2 przekazanie na odpowiednią fizyczną część nieruchomości z powodu mniejszej wartości tej osta-

tniej [1]) jest naruszone, to może wierzyciel, jeżeli on w czasie gdy jako uprawniony do księgi gruntowej wpisany został, o tym stosunku wartości nie miał wiadomości, postawić żądanie, aby odpowiednia suma wyrównawcza do sądu złożona, a na wypadek gdyby skład sądowy nie został uskuteczniony, aby suma ta jako kaucya wpisana została sposobem prawa zastawu na tych nowo utworzyć się mających ciałach hipotecznych, które w porównaniu z zastąpionemi niemi idealnemi częściami nieruchomości wyższą mają wartość, wedle stosunku na poszczególne ciała hipoteczne wypadającego (ustęp 2) i w miarę pierwszeństwa jego prawu hipotecznemu przysługującego.

Zarządzenie tym ustępem paragrafu objęte ma więc być wydane tylko na wniosek wierzyciela (§ 40 ust. 2 r. w.), ale wniosek taki postawiony być może nietylko w stadyum § 7, w którym to razie załatwienie onegoż, czyto przychylne czy też nieprzychylne, mieścić się będzie w projekcie przekazu wedle § 12, ale także jeszcze w stadyum późniejszem zapomocą zarzutów przeciw projektowi przekazania (§ 16 ust. 3, por. § 41 ust. 3 r. w.), mianowicie zarzuty w tym względzie będą albo oparte na zażaleniu przeciw nieuwzględnieniu wniosku wedle § 13 już w stadyum § 7 postawionego, albo też na nowo postawionym wniosku. Ale wniosek nowy w tem późniejszem stadyum nie jest bez ograniczenia dopuszczalny, jeżeli mógł on być postawiony w stadyum wcześniejszem; wypływa to z § 17 l. 3, wedle którego już nawet komisarz miejscowy odrzucić ma zarzuty przeciw projektowi przekazania, jeżeli zaczepione przekazanie zgadza się z oświadczeniami przez zaczepiającego w postępowaniu sprostowawczem poprzednio złożonemi [2]).

Założeniem faktycznem takiego wniosku wierzyciela jest

[1]) Więc idzie o mniejszą wartość fizycznej części, nie części idealnej, jak mylnie powiedziano w § 24 ust. 2 (na tę oczywistą omyłkę zwrócono już uwagę swego czasu w dyskusyi przeprowadzonej nad projektem ustawy w krakowskiem Towarzystwie prawniczem)

[2]) § 40 r. w. zaznacza tylko, że w interesie koncentracyi postępowania leży, aby wniosek, o którym tu mowa, postawiony był już przy rozprawie przed sporządzeniem projektu przekazania, tak iżby można brać wzgląd na to roszczenie już w tym projekcie.

przedewszystkiem, aby bezpieczeństwo jego prawa było na uszczerbek narażone. Jeżeli prawo wierzyciela także wedle projektu przekazania zatrzymuje bezpieczeństwo ustawowe odpowiadające § 1374 u. c. (§ 17 l. 5), jeżeli bezpieczeństwo dotychczasowe nie jest umniejszone (§ 17 l. 6), jeżeli wreszcie zobowiązany zapomocą częściowej upłaty, do przyjęcia której wierzyciel na każdy wypadek jest obowiązany, dla resztującej wierzytelności stwarza wystarczające wedle powyższego bezpieczeństwo (§ 17 l. 7), wniosek wedle § 13 przedstawiać się będzie jako nieuzasadniony (§ 41 ust. 2 r. w.), przyczem wedle końcowego ustępu § 17 na niekorzyść wierzyciela uwzględni się także podwyższenie bezpieczeństwa tkwiące w substytucyi całego ciała hipotecznego w miejsce idealnej części.

Aby bezpieczeństwo prawa wierzyciela ucierpieć mogło, musi fizyczna część realności mieć mniejszą wartość od idealnej: wartość ta musi być w myśl § 24 ust. 1 ustaloną, oczywiście tylko w tym wypadku, jeżeli wierzyciel wniosek wedle § 13 rzeczywiście postawi.

Wniosku wedle § 13 nie może postawić zd. n. wierzyciel, który nabył wpis w drodze egzekucyi, ze względu, że tenże — jak już wyżej zaznaczono — na zaufanie do ksiąg gruntowych co do różnicy wartości między częścią nieruchomości idealną a fizyczną powoływać się nie może [1]).

[1]) Podnieść jednak należy, że motywa rządowe stoją w tym względzie na innem stanowisku (por. np. mot. do § 17, gdzie dopuszczalność częściowej upłaty motywowano opinią sądu krajowego wyższego we Lwowie, wedle której rozchodziłby się tu miało bez wyjątku o wypadki, gdzie prawo zastawu ustanowiono w drodze przymusowej). W innem miejscu (str. 21) stwierdzają jednak motywa te, że wedle sprawozdania sądu krajowego wyższego we Lwowie, sądy w procesach spowodowanych rożnemi usterkami ksiąg gruntowych uważają, że nie mogą stosować ustawy w całej jej surowości, gdyż równałoby się to popieraniu podstępu a nie zawsze jest możliwem, przy ścisłem stosowaniu postanowień ustawy o zaufaniu do ksiąg gruntowych doprowadzić do urzeczywistnienia prawa materyalnego. Por. tamże str. 22, 35 wzmiankę o spekulacyi, której przedmiotem stały się fikcyjne udziały we współwłasności. — Na str. 41 mot. rząd. wyrażono przypuszczenie, że przypadki ustanowienia kaucyi nie będą zbyt częste — jeżeli wyłączy się z zastosowania danego przepisu prawa zastawu w drodze egzekucyi nabyte, to można przewidzieć, że przypadki w mowie będące będą nawet stosunkowo rzadkie.

Co do innych wierzytelności dalszym wymogiem ustawowym wniosku jest, aby wierzyciel w czasie uzyskania wpisu nie wiedział o różnicy wartości. Wyrażenie się ustawy w tym względzie nie jest ścisłe: rozchodzić się bowiem będzie właściwie o wiedzę jego o tem, że dłużnik jest właścicielem fizycznej a nie idealnej części nieruchomości. Na równi z wiedzą (w myśl §§ 326, 1297 u. c) stać będzie także zawiniony brak wiedzy, co motywa komisyi Izby Posłów (str. 8) wyraźnie podnoszą (mimo to znowu nieściśle § 41 ust. 1 r. w., w którym jednak słowa: »noch Lage des Falles« mogą posłużyć na poparcie naszego stanowiska) [1]).

Ustalenie wiedzy względnie zawinionego braku wiedzy nastąpić ma przy użyciu środków dowodowych w § 24 ust. 2 przewidzianych [2]).

Żądanie wierzyciela obejmuje jedno główne, drugie ewentualne: główne o złożenie do sądu sumy wyrównawczej, ewentualne o zaintabulowanie tej sumy jako kaucyi.

Co do żądania głównego, to skierowanem ono być może tylko przeciw dotychczasowemu dłużnikowi hipotecznemu (tak samo Klang 231, mylnie Hilsenrad 25): że tak jest, że w szczególności adresatami tego żądania nie są właściciele ciał hipotecznych absorbujących nadwyżkę wartości części idealnej, to wypływa już stąd, że w § 25 przyznano dopiero rzeczonym właścicielom prawo zwolnienia się od obciążenia swych ciał hipotecznych przez złożenie do sądu kwot na ich realności przypadających (inaczej mot. kom. 8). R. w. § 42 ust. 2 zaznacza natomiast, że § 13 u. s. h. tylko w ogólności ustanawia wymóg złożenia sumy wyrównawczej i skutki niezłożenia, że wy-

[1]) Por. w tym względzie także Wellspaehera, Vertrauen auf äussere Tatbestände, str. 19 i uw. 42 i powoł. tamże art. 4 ust. 2 i 1012 szwajc. proj. kod. cyw.

[2]) Stylizacya ustawy, wedle której wierzyciel postawić może żądanie, o ile nie wiedział i t. d., wskazywałaby na to, że fakt braku wiedzy należy tu do *fundamentum agendi*, nie do drogi zarzutu innych interesowanych. W rzeczywistości tak jednak nie jest O ile zła wiara wierzyciela komisarzowi miejscowemu skądinąd nie będzie wiadomą, i tu domniemanie przemawiać będzie za dobrą wiarą (§ 328 u. c.), nieuwłaczając oczywiście obowiązkowi komisarza miejscowego postępowania z urzędu (§ 2 l. 5 post. niesp. zob § 41 ust. 3 r. w.).

raźne oznaczenie zobowiązanego w ustawie pominięto, tak że składu dokonać może każdy, kto ma w nim interes, więc zarówno dotychczasowy dłużnik hipoteczny, jak właściciele części nieruchomości obciążyć się mających.

W jakim sądzie suma wyrównawcza ma być złożoną? Ze względu na kompetencyę do jej rozdziału w § 26 unormowaną sądziéby należało, że w sądzie hipotecznym, kompetentnym do dokonania rozdziału, tak że w razie dokonania składu w sądzie niewłaściwym sąd ten obowiązanymby był kwotę złożoną przesłać właściwemu sądowi (analog. § 44 n. j. — art. XVIII ust. wpr. n. j. tyczący się składu dokonanego wedle przepisów prawa cywilnego nie odnosi się do danego wypadku), ewentualnie zaś odmówić przyjęcia składu.

Skład taki wedle §§ 13 i 25 u. s. h. wolny jest od taksy depozytowej w myśl § 39 ust. 6 u. s. h, wskutek czego też § 57 r. w. każe w uchwale skład przyjmującej wymienić przymiot składu jako sumy wyrównawczej lub kaucyjnej i powód składu przy równoczesnem oznaczeniu wierzytelności. na pokrycie której składu dokonano.

Na czyją rzecz suma wyrównawcza ma być złożoną? Nie na rzecz żądającego wierzyciela: okazuje sic to z § 26, wedle którego kwoty do sądu złożone mają być użyte na zaspokojenie osób rzeczowo uprawnionych odnośnie do ciała hipotecznego, którego mniejsza wartość spowodowała potrzebę składu. Skład więc nastąpić winien na rzecz tych osób, bez względu na to czy jeden tylko czy więcej czy wszyscy wierzyciele są narażeni na utratę bezpieczeństwa i który z tych wierzycieli postawił odnośny wniosek.

Suma wyrównawcza ma być odpowiednią: ma ona być mianowicie wedle ustępu 2 § ustaloną wedle stosunku wartości między obciążonemi hipotecznie idealnemi częściami nieruchomości a nowem ciałem hipotecznem, na które prawo hipoteczne ma być przekazane. Obliczenie weźmie więc za podstawę wartość obciążonej części idealnej np. 1000 K, z tego strąci wartość wstępującej w jej miejsce części fizycznej np. 800 K: sumę wyrównawczą stanowić będzie kwota 200 K, jeżeli wierzyciele, którzy wniosek postawili tracą bezpieczeństwo dotychczasowe dla takiej kwoty. Gdyby natomiast bez-

pieczeństwo dotychczasowe (niekoniecznie § 1374 u. c. odpowiadające: § 17 l. 6 ustawy) narażone było tylko dla mniejszej kwoty, np. 40 K, sumę wyrównawczą stanowić będzie ta ostatnia kwota. (Klang 233 przyjmuje tylko pierwszą kwotę, ale czyż można tę kwotę w drugim przypadku nazwać odpowiednią, jak ustawa się wyraża?) Jeżeli obciążonym częściom nieruchomości żadna fizyczna jej część nie odpowiada (ustęp 4 paragrafu), suma wyrównawcza równać się będzie całej wartości obciążonej części idealnej (w przykładzie — przypadek pierwszy — 1000 K).

Żądanie ewentualne — na wypadek niezłożenia sumy wyrównawczej (jeżeliby złożono część jej, czego ustawa nie wyklucza — por. § 54 r. w. — nastąpiłaby odpowiednia redukcya) — tyczy się zaintabulowania prawa zastawu dla tej sumy jako kaucyi na tych nowo utworzyć się mających ciałach hipotecznych, które w porównaniu z zastępionemi przez nie idealnemi częściami nieruchomości wyższą posiadają wartość, a to:

1) wedle stosunku przypadającego na poszczególne ciała hipoteczne;

2) w miarę pierwszeństwa przysługującego prawu hipotecznemu żądającego wpisu.

Na wypadek więc niezłożenia sumy wyrównawczej ma być jednak równocześnie z oznaczeniem pewnej sumy (mot. rząd. 36, 39), wydanem postanowienie o intabulacyi sumy kaucyjnej tej samej wysokości (jeżeli dłużnik odmówił złożenia sumy wyrównawczej, można ograniczyć się do ustanowienia sumy kaucyjnej; w innych wypadkach uchwała opiewać winna alternatywnie, mot. rząd. 39). Ma ona być zaintabulowaną tylko na tych ciałach hipotecznych, które w porównaniu z zastąpionemi przez nie idealnemi częściami nieruchomości wyższą posiadają wartość. Jeżeli więc np. realność w księdze gruntowej stanowiła współwłasność osób A. B. C. D. po $^1/_4$ części a na $^1/_4$ części osoby A. ciężyło prawo zastawu dla wierzyciela R., które traci na bezpieczeństwie, wskutek czego obliczono sumę wyrównawczą odpowiadającą różnicy między obciążoną częścią idealną a fizyczną osobie A. z podziału przypadłą na 200 K, to suma ta — przypuściwszy że fizyczna część osobie B. w miejsce idealnej $^1/_4$ z mocy działu przypadła nie przedstawia większej wartości

od $^1/_4$ idealnej, może być zaintabulowaną jako kaucya tylko na ciałach hipotecznych w miejsce po $^1/_4$ części osób C. i D. utworzyć się mających.

Intabulowaną ona być ma wedle stosunku przypadającego na poszczególne ciała hipoteczne. Mianowicie wedle ustępu 2 § ma komisarz miejscowy oznaczyć ciała hipoteczne kaucyą obciążyć się mające jakoteż kwoty częściowe tejże, przypadające stosunkowo na poszczególne ciała hipoteczne przy wzięciu za podstawę nadwyżki wartości wszystkich przedmiotów, obciążyć się mających. Jeżeli więc w powyższym przykładzie w miejsce dwóch czwartych (po $^1/_4$) części realności osób C. i D. wstąpiły dwa ciała hipoteczne (po jednem), które oba razem w porównaniu z $^2/_4$ częściami idealnemi przestawiają wartość o 1500 K wyższą, z której to nadwyżki na ciało C. przypada 700, na ciało D. 800 K — to suma kaucyjna rozdzieloną będzie na te dwa ciała w stosunku 7:8 czyli na ciało C. przypadnie 93 K 33 h. na ciało D. 106 K 66 h. — To jest wypadek prosty, gdzie w miejsce każdej $^1/_4$ części wstępuje jedno ciało hipoteczne. Gdyby zaś np. w miejsce $^1/_4$ części osoby D. wstąpiły dwa ciała hipoteczne, wypadałoby kwotę 106 K 65 h rozdzielić między te dwa ciała w stosunku ich wartości i t. p. Mogą tu oczywiście zajść znaczne komplikacye, które w sposób wyczerpujący przewidziane i z góry rozwiązane być nie mogą [1]).

Intabulacya dokonaną być ma w miarę pierwszeństwa przysługującego prawu hipotecznemu żądającego wpisu, zatem z tem pierwszeństwem. Jeżeli wpisu żąda kilku wierzycieli, natenczas intabulacya dokonaną będzie z pierwszeństwem pierwszego z nich. Jeżeli wierzytelność ciąży łącznie na innej jeszcze nieruchomości, to wypadnie uwzględnić także ten moment i jeżeli wierzytelność na tem drugiem ciele hipotecznem łącznie z bezpieczeństwem wskutek działu uszczuplonem, ma bezpieczeństwo § 1374 u. c. odpowiadające, nie zajdzie potrzeba ustanowienia sumy wyrównawczej (kaucyjnej): da się to wy-

[1]) R. w. § 40 ust. 2 zaznacza, że przy stawianiu dotyczącego żądania wierzyciel nie jest obowiązany do dokładnego cyfrowego skonkretyzowania swego roszczenia, lecz ustalenie sumy pozostawione jest komisarzowi, który przytem przestrzegać ma przepisów zawartych w ustępach 2 i 3 § 13 u. s. h.

snuć z § 17 l. 5 ustawy, mimo zasady § 15 ust. 2 ust. hip. (por. także § 96 o. e.). Wprawdzie ustawa uwzględnienia takiej łącznej hipoteki wyraźnie nie przewiduje a uwzględnienie to — zwłaszcza gdy hipoteka łączna znajduje się w innej gmieni lub w okręgu innego sądu — spowodować może pewne trudności, ale wobec brzmienia § 17 l. 5, nie ograniczającego się do ciała hipotecznego, sprostowaniu ulegającego, powyższe jego tłumaczenie wydaje się być uzasadnionem. Ograniczenia, jakie w tym względzie wprowadza Hilsenrad, 26: że owe drugie ciało hipoteczne musi całe służyć za hipotekę, że musi samo dla siebie dostarczać dostatecznego bezpieczeństwa i że musi należeć do tego samego dłużnika, nie uważamy za słuszne. Jeżeli natomiast wierzytelność, przy uwzględnieniu hipoteki łącznej, traci na dotychczasowem bezpieczeństwie nie mając ustawowego, to oznaczy się sumę wyrównawczą (kaucyjną) biorąc w rachubę hipotekę łączną, analogicznie do § 222 o. e. (Hilsenrad): że zapatrywanie to jest słuszne, wynika z § 26, wedle którego rozdział kwot do sądu złożonych nastąpić ma przy analogicznem zastosowaniu przepisów o rozdziale ceny kupna przy przymusowych licytacyach nieruchomości — boć oczywiście znaleść tu musi zastosowanie także § 222 o. e. — a nie ma podstawy do różnego traktowania sumy kaucyjnej intabulowanej, a takiejże sumy do sądu złożonej (por. zwłaszcza § 25 ust. 2).

W razie intabulacyi sumy kaucyjnej będą uprawnieni wierzyciele, których szczegółowo oznaczyć wypadnie, z intabulacyi tej mieli takie same prawa względem dotyczących ciał hipotecznych, jakie służyły im odnośnie do obciążonej idealnej części nieruchomości. Suma ta będzie stanowiła wspólność, kiedyś w myśl § 26 rozdzielić się mającą (tak samo Klang 233 uw. 66). Inne pojmowanie rzeczy, mianowicie przyjęcie, że kaucya intabulowaną być ma na rzecz wierzycieli żądających (tego zdania możliwie Hilsenrad), nie da się pogodzić z §§ 25, 26 ustawy. Jeżeli ustawodawca inną miał myśl, winien ją był zrozumiale wyrazić; obecnie tłumaczenie inne sprowadzałoby do ustawy sprzeczność, której unikać przedewszystkiem potrzeba. Wprawdzie w mot. rząd. do § 26, str. 41 (por. także str. 36 i mot. kom. 8) podniesiono, że złożona suma pieniężna

ma być użytą sposobem uzupełnienia na pokrycie praw na uszczerbek narażonych — ale zwrot ten sam przez się niejasny — nie wystarcza, aby przyjąć, że przy rozdziale uczestniczą tylko wierzyciele żądający a nie także poprzedzający ich, przez ustąpienie których pierwsi zyskują na pokryciu; również nie można tego jeszcze wnioskować z postanowienia § 13 ust. 1, że kaucya wpisaną być ma w miarę pierwszeństwa przysługującego prawu wierzyciela, który postawił żądanie.

Powstaje pytanie: kiedy? przez kogo i w jaki sposób kaucya taka, raz zaintabulowana, będzie zrealizowaną? Jeżeli właściciel ciała hipotecznego dobrowolnie nie złoży dotyczącej sumy do sądu, do czego wedle § 25 ust. 2 także później jest uprawniony (por. § 42 ust. 1 r. w.), to realizacyę takiej kaucyi — oprócz przypadku, gdy ciało hipoteczne przez innego wierzyciela na licytacyę zostanie wystawione i tu przy rozdziale ceny kupna przyjdzie do przekazania kaucyi po myśli § 224 o. e. — przeprowadzić będzie można dopiero, gdy ona stanie się płatną. Trzeba bowiem mieć na względzie istotę samej kaucyi jako zabezpieczenia z tytułu ewikcyi względnie poręki na wypadek nie uzyskania pokrycia u właściwego dłużnika — konstrukcya odmienna tego stosunku jako solidarnej na równi z dłużnikiem głównym odpowiedzialności nie odpowiadałaby zwyczajnemu pojęciu kaucyi (§ 6 u. c.) i musiałaby była na wzór § 1357 u. c., znaleść niedwuznaczny wyraz w ustawie. Jeżeli na rzecz właściwego dłużnika w miejsce idealnej części nieruchomości utworzono osobne ciało tabularne, to należałoby się zatem dla dopuszczenia realizacyi kaucyi domagać, aby brak pokrycia w tem ciele tabularnem rzeczywiście się okazał, więc przy rozdziale licytacyjnej ceny kupna; natomiast nie będzie wymaganem, aby brak pokrycia wykazany został także bezskutecznością egzekucyi przeciw dłużnikowi osobistemu prowadzonej. Jeżeli zaś zajdzie wypadek przewidziany w czwartym ustępie § 13, tj. jeżeli na rzecz właściwego dłużnika nie tworzy się żadnego ciała tabularnego, to kaucya — na ten wypadek mylnie tak nazwana — stanie się płatną bez względu na możność pokrycia z innego majątku.

Realizacyę kaucyi popierać będzie mógł każdy z wierzycieli, którego wierzytelność w myśl § 26 ust. 2 konkuruje do

sumy kaucyjnej. Jeżeli poprzedził rozdział licytacyjnej ceny kupna ciała tabularnego dłużnika głównego, to treść dotyczącej uchwały działowej w związku z wynikami rozprawy działowej i wyciągiem hipotecznym, który służył za podstawę rozdziału (§ 214 o. e.), będą służyły do wykazania legitymacyi dotyczącego wierzyciela. Wskazanem zresztą będzie, aby sędzia egzekucyjny w uchwale działowej istnienie kaucyi odpowiednio uwzględniał i na wzór §§ 222 ust. 4 o. e. oznaczał dokładnie osoby do zaspokojenia się z kaucyi uprawnione. W tym razie analogicznie do powoł. § 222 ust. 4 dla dotyczącego roszczenia będzie można prowadzić wprost egzekucyę na ciało hipoteczne sumą kaucyjną obciążone (por. odp. na pyt. do § 222 o. e., ale co do tego przepisu także zdania przeciwne Krainza-Pfaffa-Ehrenzweiga I[4] 853, Tilscha 162, Neumanna koment. do o. e. 631, Goldmanna w Jur. Blätter 1906 str. 590 i i. tudzież O. N. T. 6 lutego 1903 L. 16543/2 zb. V nr. 2250 i z 9 czerwca 1903 L. 6708 Richl 1904 str. 61), zwłaszcza gdy dla pretensyi uzyskano już tytuł egzekucyjny[1]). Odsyłanie dochodzenia pretensyi do osobnej drogi prawa nie odpowiadałoby tu woli ustawodawcy. Jeżeli natomiast nie było poprzednio rozdziału licytacyjnej ceny kupna (przypadek ustępu 4 § 13), to realizacya sumy kaucyjnej będzie musiała nastąpić drogą procesu, (bo przyjmuje się, że brak dla dotyczącej pretensyi do kaucyi konkurującej tytułu egzekucyjnego) w którym jednak, o ile nie występują wszyscy wierzyciele do kaucyi konkurujący, legitymacya powoda samoistnie musi być badana, a o prawach innych bez ich udziału orzeczonem być nie może (nie mają tu zastosowania §§ 837, 838 u. c. ani też nie jest to jeden z przypadków t. zw. rozszerzonej prawomocności, np. §§ 232 ust. 2, 310 ust. 2 o. e. § 136 ust. konk.).

Właścicielowi ciała hipotecznego, kaucyą obciążonego,

[1]) Ważny moment odróżniający postępowanie na podstawie obecnej ustawy od postępowania wedle § 222 o. e. tkwi w tem, że właściciele ciał hipotecznych kaucyą obciążonych są uczestnikami postępowania, w którem o intabulacyi kaucyi się orzeka, gdy tymczasem właściciele realności, na których intabuluje się roszczenie zwrotu wedle § 222 o. e., w rozprawie działowej (z reguły) udziału nie biorą.

służy niewątpliwie regres do właściwego dłużnika, jeżeli dług tegoż ze swego majątku zaspokoił i będzie tu miał zastosowanie § 1358 u. c. (inaczej Klang 232).

Wedle ustępu 3 § 13 nie ma się uwzględniać przy ustalaniu wartości udziałów we współwłasności hipotecznie obciążonych i przy obliczeniu nadwyżki wartości przedmiotów obciążyć się mających, możliwych podwyższeń wartości, zaszłych przy ciele hipotecznem lub poszczególnych jego częściach składowych po wpisaniu dotyczącego prawa przez dokonane melioracye. Pod pojęcie melioracyi podpada np. wystawienie domu na fizycznej części realności nie należącej do dłużnika (por. przykład przedstawiony w mot. rząd. 36): jeżeli w czasie uzyskania wpisu domu nie było, nie można uwzględniać wartości tego domu jako podwyższenia wartości całej nieruchomości, a następnie brać w rachubę stosunku wartości fizycznej części dłużnika do wartości idealnej części tegoż z całej nieruchomości wraz z domem. Ograniczenie to wypływa jednak z ustępu pierwszego, wedle którego stanowczy stosunek wartości istnieć musiał już w czasie wpisu. Z przepisu tego wypływa zarazem, że postanowienie ustępu trzeciego o melioracyach jest za ciasne, bo podwyższenie późniejsze wartości, wpływające na stosunek wartości, o którym mowa w ustępie pierwszym, nie będzie uwzględnionem, jakikolwiek by był jego powód [1])

Na odwrót znajduje tu zastosowanie postanowienie ustępu 2 § 7, wedle którego uwzględnionem być ma przy oznaczeniu stosunku wartości podwyższenie bezpieczeństwa polegające na podstawieniu całego ciała hipotecznego w miejsce idealnej części. Ustęp 4 § 13, normujący analogiczne zastosowanie przepisów poprzednich ustępów w przypadku, gdy przekazanie prawa nie ma miejsca z powodu, że wedle wyniku dochodzeń obciążonym udziałom we współwłasności nie odpowiada żadna fizyczna część realności — miałby doniosłe znaczenie w tym razie, gdyby zapatrywanie nasze, że wpisy w drodze egzekucyi uzyskane wogóle nie mają być chronione, nie zostało w pełnej mierze zaakceptowanem. Ileż to w praktyce znanych jest

[1]) Kiedy nastąpiło podwyższenie wartości, musi być ustalonem po myśli § 24 ust. 1.

wypadków, w których uzyskano wpis prawa zastawu dla wierzytelności na idealną część nieruchomości, która do dłużnika albo nigdy nie należała, albo w czasie wpisu już nie należy (por. mot. kom. 8)! (Nie idzie tu naturalnie o wpisy uzyskane jedynie wskutek omyłki np. co do identyczności dwóch osób o jednem nazwisku [§ 10 ust. 6 r. w.], gdyż omyłki takie, podpadające także już pod § 104 ust. hip. — § 1 ust. 4 ustawy — będą mogły być zawsze traktowane po myśli § 12 ust. 5). I tu wymaganym jest wniosek wierzyciela o ustanowienie sumy wyrównawczej względnie kaucyjnej, którego wypadnie w tym względzie zapytać; przeciwny wniosek dłużnika o (pominięcie) nie jest wymagany. Zdanie Klanga (231), że ustęp 4 § 13 należy uzupełnić z ustępu 2 § 12 w ten sposób, że warunkiem jego zastosowania jest także, że nie można było sprawdzić, na jaką część realności skierowany był zamiar stron, jest bez znaczenia, bo założeniem ustępu 4 § 13 jest, że sprawdzono pozytywnie, że obciążonym idealnym udziałom we współwłasności nie odpowiadała żadna fizyczna część nieruchomości — gdy tymczasem § 12 ust. 2 mówi o niemożności sprawdzenia odpowiednich fizycznych części. Różnica wartości między obciążoną częścią idealną a częścią fizyczną w jej miejsce wstępującą, służąca za podstawę oznaczenia sumy wyrównawczej, względnie kaucyjnej, równa się tu wartości części idealnej, bo wartość części fizycznej równa się zeru (mylnie Klang 233).

§ 14.

O sporządzeniu projektu przekazania ciężarów winien komisarz miejscowy zapomocą uchwały, którą należy doręczyć do rąk własnych, uwiadomić wszystkie osoby, które mają być zapisane, jako hipoteczni właściciele poszczególnych części posiadłości, tudzież tych, którzy uchwałą działową odesłani zostali na drogę

---

§ 14. Von der Fertigstellung des Zuweisungsentwurfes hat der Lokalkommissar alle Personen, welche als bucherliche Eigentumer der einzelnen Liegenschaftsteile eingetragen werden sollen, sowie diejenigen, die mit dem Teilungsbescheide auf den Klagsweg gewiesen wurden, ferner alle Personen, für welche bucherliche Rechte auf dem zu teilenden Grund-

pozwu, wreszcie wszystkie osoby, na rzecz których ciążą prawa hipoteczne na podzielić się mającem ciele hipotecznem.

Projekt powinien być najmniej przez 14 dni dostępnym w sądzie hipotecznym lub w innem miejscu, które komisarz miejscowy wyznaczy dla wszystkich stron interesowanych, a sam komisarz lub przeznaczony do tego urzędnik sądu hipotecznego winien go im na żądanie w stosowny sposób objasnić.

Strony interesowane mają nadto prawo brać odpisy projektu lub wyciągi z niego, które sporządzać im należy na ich koszt.

W uchwale należy zwrócić interesowanym uwagę na prawa, które im służą w myśl drugiego i trzeciego ustępu.

Z motywów rządowych do §-u 14-go należy podnieść:

[str. 37]. Zarządzenia tego §-u dążą do poinformowania interesowanych o projekcie przed tem, nim stanie się on przedmiotem postępowania reklamacyjnego (§ 16).

Motywy przypuszczają dalej, że projekty będą niejednokrotnie bardzo obszerne i że z tego powodu wydawane będą liczne wyciągi w zwyczajny sposob, praktykowany w księgach gruntowych,

O wygotowaniu projektu przekazania zawiadomić ma komisarz miejscowy zapomocą uchwały do rąk własnych doręczyć się mającej wszystkie osoby, które zapisane być mają za właścicieli hipotecznych poszczególnych części nieruchomości, jakoteż osoby odesłane uchwałą działową na drogę skargi, dalej wszystkie osoby, dla których ciążą prawa hipoteczne, na ciele hipotecznem podzielić się mającem. Odmiennie od §-u 18 nie przewiduje ustawa w przypadku unormowanym w § 14 — tak

---

buchskorper haften, mittels Bescheides, der zu eigenen Handen zuzustellen ist, zu verstandigen.

Der Entwurf ist bei dem Grundbuchsgerichte oder an einem andern, von dem Lokalkommissar zu bestimmenden Orte allen Beteiligten durch miudestens 14 Tage zur Einsicht offen zu halten und ihnen uber Begehren von dem Lokalkommissar oder einem dazu bestimmten Beamten des Gruudbuchsgerichtes entsprechend zu erklären.

Die Beteiligten sind aber auch berechtigt, Abschriften des Zuweisungsentwurfes oder Auszüge daraus zu erheben, die ihnen auf ihre Kosten auszufertigen sind.

In dem Bescheide sind die Beteiligten auf die ihnen nach dem zweiten und dritten Absatze zustehenden Befugnisse aufmerksam zu machen.

samo w przypadku § 9 — ustnego ogłoszenia uchwały, także w przypadkach pojedyńczych, podpadających pod § 15; sądzićby jednak wypadało, że przeciw takiemu ustnemu ogłoszeniu — tak samo w przypadku § 9 — nie będzie żadnej przeszkody, a proceder taki przyczynić się może do przyspieszenia finalizacyi sprawy. Osoby w pierwszym ustępie § 14 wymienione są in thesi w przekazaniu ciężarów interesowanemi (Beteiligte); jako takim służą im prawa w dalszych ustępach § przewidziane. Natomiast nie wypływa stąd jeszcze, czy służy im w pewnym wypadku prawo wnoszenia zarzutów przeciw projektowi przekazania — gdyż to zależeć będzie od tego, czy prawa ich dotyczącą częścią projektu są dotknięte.

Z porównania § 14 ust. 1, z § 9 ust. 5 okazuje się, że o wygotowaniu projektu przekazania zawiadamia się w części te same, w części inne osoby. Mianowicie na równi z uchwałą działową doręcza się zawiadomienie o wygotowaniu projektu przekazania osobom, które mają być zapisane za właścicieli hipotecznych poszczególnych części nieruchomości i osobom, odesłanym na drogę skargi. Natomiast odmiennie od uchwały działowej nie doręcza się owego zawiadomienia dotychczasowym właścicielom hipotecznym, jeżeli nie mają być zapisani za właścicieli poszczególnych części nieruchomości lub jeżeli nie zostali odesłani na drogę skargi; uchwały działowej nie doręcza się znowu osobom, dla których ciążą prawa hipoteczne na podzielić się mającem ciele hipotecznem (które otrzymują zawiadomienie o wygotowaniu projektu przekazania). Tym samym osobom, które otrzymują zawiadomienie o wygotowaniu projektu przekazania, doręcza się także następnie uchwałę przekazującą (§ 20 ust. 3).

Dla uproszczenia manipulacyi (mot. rząd. 37) ustawa nie zarządza doręczenia samego wygotowania projektu przekazania wszystkim interesowanym, a każe tylko wyłożyć ten projekt w sądzie hipotecznym lub w innem miejscu przez komisarza miejscowego oznaczyć się mającem (wedle form. 13 do § 45 r. w. w kancelaryi gminnej) do wglądu dla wszystkich interesowanych najmniej przez 14 dni (por. analogiczne postanowienia § 28 gal. u. z. h., §§ 66, 76 i 93 kr. u. dz. r § 112 r. dz. r.). Projekt ten objaśniać ma w odpowiedni sposób inte-

resowanym na żądanie komisarz miejscowy lub przeznaczony do tego (przez przełożonego sądu § 45 ust. 3 r. w.) urzędnik (niekoniecznie sędziowski) sądu hipotecznego, co wedle mot. l. c. okaże się przypuszczalnie skuteczniejszem od doręczenia odpisu stronom. Podobnie jak wedle powoł. § 112 r. dz. r. będzie musiał w danym razie komisarz miejscowy w miejscu wyłożenia projektu być obecnym i podać naprzód do wiadomości dotyczące dnie i godziny urzędowe. Wedle § 45 ust. 3 r. w. audyencyę w tym celu wyznaczyć należy mniej więcej na środek czasokresu (zob. zresztą form. 13).

Interesowani są jednak także uprawnieni do podniesienia na swój koszt[1]) odpisów lub wyciągów z projektu przekazania.

Na uprawnienia te zwróconą ma być interesowanym uwaga w uchwale (zob. form. 13).

§ 15.

W przypadkach niezawikłanych można projekt przekazania ciężarów sporządzić równocześnie z uchwałą działową i uwiadomienie stron interesowanych o sporządzeniu projektu (§ 14 ustęp 1) połączyć z uchwałą działową.

Motywa rządowe podnoszą:

(Str. 37) W ogólności postępowanie sprostowawcze dzieli się na dwa następujące po sobie stadya: na ustalenie stanu posiadania i na przekazanie ciężarów. W prostych przypadkach jednak, gdzie nie należy obawiać się powikłania, można dla przyspieszenia prac połączyć oba stadya.

W przypadkach pojedynczych może być projekt przekazania wygotowany równocześnie z uchwałą działową i może być połączone zawiadomienie interesowanych o wygotowaniu projektu przekazania (§ 14 ust. 1) z uchwałą działową.

---

§ 15. In einfachen Fällen kann der Zuweisungsentwurf gleichzeitig mit dem Teilungsbescheide ausgefertigt und die Verständigung der Beteiligten von der Fertigstellung des Zuweisungsentwurfes (§ 14, Absatz 1) mit dem Teilungsbescheide verbunden werden.

---

[1]) wedle § 45 ust. 4 r. w. 40 h od strony.

Będzie to miało miesce zwłaszcza w przypadkach, gdy co do samego działu między dotyczącymi interesowanymi (§ 9 ust. 5) nie ma sporu, ale nie ma zgody co do przekazania ciężarów.

Zalecałoby się zaś jaknajszersze stosowanie w praktyce tego uproszczonego procederu § 51 r. w. (zob. już Szybalskiego 866 nast.). Połączenie takie nie wpływa oczywiście na możność zaczepienia rekursem po myśli § 24 ust. 3 połączonej z zawiadomieniem o wygotowaniu projektu przekazania uchwały działowej; samo połączenie i zawiadomienie nie mogą być zaczepione rekursem (§ 24 ust. 4).

§ 16.

Gdy minie termin, oznaczowy w § 14, i doręczone zostaną odpisy lub wyciągi projektu przekazania ciężarów, o które strony zgłosiły się w przeciągu tego terminu, winien komisarz miejscowy wyznaczyć audyencyę w celu wysłuchania zarzutów przeciw projektowi, tudzież przeciw takim jego zmianom lub uzupełnieniom, któreby poczynione być miały wskutek zarzutów. Na tę audyencyę zawezwać należy wszystkie osoby, wymienione w § 14, zapomocą uchwały, która ma być doręczona do rąk własnych.

Cel audyencyi należy w uchwale wymienić i zwrócić przytem uwagę stron interesowanych na to, że zarzuty przeciw projektowi, tudzież przeciw zmianom i uzupełnieniom, któreby miały być poczynione wskutek zarzutów, mogą być przedstawione tylko przed audyencyą albo na audyencyi, tudzież że zarzuty, poczynione po zamknięciu audyencyi, nie mogłyby być uwzględnione.

---

§ 16. Sobald die im § 14 bestimmte Frist verstrichen ist und die innerhalb dieser Frist zur Behebung angemeldeten Abschriften oder Auszüge aus dem Zuweisungsentwurfe zugestellt sind, hat der Lokalkommissar eine Tagsatzung zur Entgegennahme von Einwendungen gegen den Zuweisungsentwurf sowie gegen die infolge von Einwendungen eintretenden Änderungen oder Ergänzungen des Entwurfes zu bestimmen. Hiezu sind alle im § 14 genannten Personen mittels eines zu eigenen Handen zuzustellenden Bescheides vorzuladen.

Wierzyciel, któremu służy wedle § 13-go roszczenie o sumę wyrównawczą lub o kaucyą, winien dochodzić tego roszczenia, zgłaszając je jako zarzut przeciw projektowi przekazania ciężarów, o ile nie dochodził go już przed sporządzeniem projektu i o ile nie zostało już w projekcie uwzględnionem.

Z motywów rządowych należy podnieść:

(Str. 37) Postępowanie reklamacyjne, które zarządza § 16, ma dwa cele: interesowanym daje sposobność dochodzenia zmian w projekcie wierzycielowi zaś w przypadku, o którym mówi § 13, możność żądania sumy wyrównawczej lub kaucyi, jeżeli tego wcześniej nie uczynił.

Ustawa wybrała drogę audyencyi, aby przez bezpośrednie zetknięcie się interesowanych stan rzeczy mógł być bliżej wyjaśnionym, aby załatwienie zarzutów mogło być przyspieszone, aby mogła być powziętą decyzya co do tych zarzutów, które się przedstawiają, jako uzasadnione, aby wreszcie wobec tych decyzyi strony interesowane mogły zaraz zająć stanowisko.

Audyencya jest ostatnim terminem do wnoszenia zarzutów.

Gdy czasokres w § 14 oznaczony upłynie i zamówione w tym czasokresie odpisy wyciągu z projektu przekazania zostały doręczone, wyznaczyć ma komisarz miejscowy audyencyę do przyjęcia zarzutów przeciw projektowi przekazania jakoteż przeciw zmianom i uzupełnieniom projektu spowodowanym zarzutami. Przy audyencyi tej [1]) mają się więc strony w powyższych kierunkach rozprawiać (por. §§ 19 ust. 1, 23 ust. 1, 36 ust. 3). W tym celu wezwane być mają wszystkie osoby w § 14 wymienione (in thesi interesowane) zapomocą uchwały do rąk

---

Der Zweck der Tagsatzung ist in dem Bescheide anzugeben und dabei den Beteiligten zu bedeuten, dass Einwendungen gegen den Entwurf sowie gegen die infolge von Einwendungen eintretenden Änderungen oder Ergänzungen des Entwurfes nur vor oder bei dieser Tagsatzung vorgebracht werden können und dass nach Schluss der Tagsatzung vorgebrachte Einwendungen unberücksichtigt bleiben würden.

Der dem Gläubiger nach § 13 zustehende Anspruch auf eine Ausgleichungssumme oder Kaution ist, wenn er nicht schon vor Fertigstellung des Zuweisungsentwurfes erhoben und in diesem berücksiehtigt worden ist, mittels Einwendung gegen den Zuweisungsentwurf geltend zu machen.

[1]) O udziale przy niej przysięgłego protokolisty stanowi § 3 ust. 2.

własnych doręczyć się mającej. Klang (223) zwraca uwagę, że ze względu na przepis § 22 do audyencyi tej wezwać wypadnie także osoby pozahipotecznie uprawnione; nie można też będzie (zgodnie z Hilsenradem 30 nast.) odmówić udziału w audyencyi osobom takim, którym — choćby dla braku wiadomości o ich istnieniu — wezwania nie doręczono.

Cel audyencyi ma być w uchwale podany i ma być przytem interesowanym oznajmionem, że zarzuty przeciw projektowi jakoteż przeciw zmianom lub uzupełnieniom projektu zarzutami spowodowanym mogą być podnoszone tylko przed lub przy audyencyi i że zarzuty podniesione po zamknięciu audyencyi nie byłyby uwzględnione.

Ponieważ zmiany lub uzupełnienia projektu przekazu na skutek zarzutów dokonane być mogą dopiero przy audyencyi, więc stylizacya tego ustępu § nie jest całkiem poprawna, o ile wypływałoby z niego, że zarzuty przeciw takim zmianom lub uzupełnieniom mogłyby być wniesione także jeszcze przed audyencyą (poprawniej form. 15 do § 46 r. w.).

Wedle trzeciego ustępu § ma być roszczenie przysługujące wierzycielowi wedle § 13 do sumy wyrównawczej lub kaucyi — jeżeli już przed wygotowaniem projektu przekazania nie zostało podniesione i w tymże uwzględnione — dochodzone sposobem zarzutu przeciw projektowi przekazania.

Zachodzi pytanie, czy roszczenie tego rodzaju będzie mogło być podniesione w tem późniejszem stadyum postępowania także w tym razie, gdy mogło ono być bez przeszkody podnoszone już w stadyum wcześniejszem (§§ 7, 13). Ustawa (także mot. rząd. 37) w tym względzie nie rozróżnia; mimo to twierdzić wypada, że wierzyciel musiałby wykazać słuszny powód, dla którego roszczenia teraz dopiero dochodzi, bo inaczej wykluczyćby można taki zarzut jego już np. wedle § 17 l. 3 (zaczepione przekazanie pozostaje w zgodzie z oświadczeniami przez zaczepiającego w postępowaniu sprostowawczem już poprzednio złożonemi), zwłaszcza gdy wierzyciel o stanie prawnym odpowiednio pouczony został (por. § 40 ust. 1 r. w.). Wedle § 47 r. w. przy ustnem podawaniu zarzutów ma się stronom być pomocnym ku postawieniu ściśle określonego żądania i odpowiedniemu uzasadnieniu zarzutów. Jeżeli nie są

w stanie przytoczyć powodów, to mają być pouczone o bezowocności zarzutów, ale gdy mimo to przy zarzutach obstają, nie wolno odmówić ich protokołowania. Dokonane pouczenie (tak w tym jak i w innych podobnych przypadkach) ma być w protokole uwidocznionem.

§ 17.

Zarzuty przeciw projektowi przekazania ciężarów powinien komisarz miejscowy odrzucić, jeżeli

1. z zarzutu nie można wyrozumieć określonego żądania,

2. jeżeli zarzut nie zawiera takich okoliczności, któreby wskazywały, że założenia, służące za podstawę projektu przekazania ciężarów, są nietrafne,

3. jeżeli przekazanie, przeciwko któremu podniesiono zarzuty, zgadza się z oświadczeniami, złożonemi już przedtem przez wnoszącego zarzut w postępowaniu sprostowawczem,

4. jeżeli przekazanie, przeciwko któremu podniesiono zarzut, odpowiada dotychczasowemu stanowi hipotecznemu,

5. jeżeli odnośne prawo hipoteczne posiada także według projektu przekazania ciężarów bezpieczeństwo ustawowe, odpowiadające §-owi 1374 kod. cyw.,

6. jeżeli bezpieczeństwo dotychczasowe, jakkolwiek nie odpo-

---

§ 17. Einwendungen gegen den Zuweisungsentwurf sind von dem Lokalkommissär zurückzuweisen, wenn:

1. aus der Einwendung ein bestimmtes Begehren nicht zu entnehmen ist,

2. wenn die Einwendung keine solchen Umstände enthält, welche die dem Zuweisungsentwurfe zu Grunde gelegten Voraussetzungen als unzutreffend erscheinen lassen,

3. wenn die angefochtene Überweisung mit den von dem Anfechtenden im Berichtigungsverfahren schon früher abgegebenen Erklärungen im Einklange steht,

4. wenn die angefochtene Überweisung dem bisherigen Grundbuchsstande entspricht,

5. wenn das betreffende bücherliche Recht auch nach dem Zuweisungsentwurfe die dem § 1374 a. b. G. B. entsprechende gesetzliche Sicherheit besitzt,

wiadające ustawie, nie doznało uszczuplenia w projekcie przekazania ciężarów, wreszcie

7. jeżeli przez zapłatę częściową, którą wierzyciel w każdym razie obowiązany jest przyjąć, dla pozostałej wierzytelności stworzono bezpieczeństwo, które w myśl l. 5 i 6 uważać należy za odpowiednie.

Przy rozstrzyganiu, czy dotychczasowe bezpieczeństwo nie doznało uszczuplenia (l. 6, względnie l. 7), należy przedewszystkiem odpowiednio uwzględnić także podwyższenie bezpieczeństwa, które nastąpiło wskutek podstawienia całego ciała hipotecznego w miejsce pewnej tylko części, oznaczonej w stosunku do całości.

Z motywów rządowych do § 17 przytaczamy:

(Str. 58) Zarzuty, przywiedzione pod l. 1, 2 i 3, są natury formalnej. Odrzucenie ich nie zawiera niesłuszności. Reszta zarzutów jest natury materyalnej, a motywy uzasadniają, że ich odrzucenie nie jest niesłusznem. Wyjaśnienia dostarczają przytoczone w motywach przykłady. Jako przykład zarzutu wedle l. 4 podają motywy przypadek, gdy ciążące na ciele hipotecznem prawo zastawu zostaje przeniesionem w sposobie hipoteki łącznej na wszystkie nowo otworzyć się mające ciała hipoteczne. Przykładem zarzutu wedle l. 6 jest przypadek substytucyi równowartościowej fizycznej części posiadłości w miejsce udziału we współwłasności, gdy ta była fikcyjną, lub przypadek ograniczenia służebności gruntowej, ciążącej na pewnej oznaczonej parceli, do tej właśnie parceli po jej odpisaniu od dobra szczepowego. W żadnym z tych przypadków miara bezpieczeństwa nie uległa zmniejszeniu wskutek zmiany przedmiotu.

Ostatni ustęp § 17 znajduje w motywach następujące objaśnienie:

Jeżeli miara bezpieczeństwa przekazanych praw w przypadkach fikcyjnej współwłasności jest zakwestyonowaną, natenczas jest rzeczą uzasadnioną, aby przy ocenieniu wartości została uwzględnioną także i ta

---

6. wenn die bisherige, obgleich nicht gesetzliche Sicherheit nach dem Zuweisungsentwurfe nicht gemindert erscheint, oder endlich wenn

7. durch eine Teilzahlung, zu deren Annahme der Gläubiger jedenfalls verpflichtet ist, für die Restforderung eine nach Z. 5 oder 6 als entsprechend anzusehende Sicherheit geschaffen wird.

Bei der Entscheidung darüber, ob die bisherige Sicherheit ungeschmälert ist (Z. 6 beziehungsweise Z. 7), ist insbesondere auch auf die Erhöbung der Sicherheit, die durch Substituierung eines gąnzen Grundbuchskörpers an Stelle eines aliquoten Teiles eines solchen erfolgt, entsprechend Rüchsicht zu nehmen.

okoliczność, że pozycya uprawnionego stała się pomyślniejszą przez to, że jego prawo, ciążące dotychczas na udziale we współwłasności, przekazanem obecnie zostało na samoistne nowe ciało hipoteczne. Pozycya uprawnionego stała się przez to pomyślniejszą dlatego, że, jak doświadczenie uczy, samoistne ciała hipoteczne mogą być łatwiej i korzystniej sprzedawane, niż części idealne większej posiadłości. Wskutek tego należy po myśli ustępu 8 uwzględnić to powiększenie wartości nowego ciała hipotecznego lub powiększenie bezpieczeństwa.

§ ten przyznaje w siedmiu przypadkach komisarzowi miejscowemu prawo odrzucenia zarzutów przeciw projektowi przekazania (por. także § 48 r. w.).

Przypadek pierwszy: że z zarzutu nie można powziąść dokładnie oznaczonego żądania — jest natury czysto formalnej. Nie można jednak przepisu tego tłumaczyć w ten sposób, iżby komisarz miejscowy przyjmujący zarzuty przy audyencyi (§ 16) nie miał obowiązku przez odpowiednie pouczenie (por. § 14 ust. 2 tudzież § 47 r. w.) starać się o możliwe usunięcie usterki formalnej, mianowicie udzielić wskazówki stronie co do należytego sformułowania żądania (np. w przypadku § 16 ust. 3 żądania sumy wyrównawczej ewentualnie kaucyi).

Przypadek drugi: że zarzut nie zawiera żadnych takich okoliczności, wobec których założenia, służące za podstawę projektowi przekazania, okazują się nietrafnemi — będzie miał np. miejsce w przypadkach, gdy przekazano ciężar w drodze egzekucyi wpisany bez ustanowienia sumy wyrównawczej, mimo że wierzyciel powoływał się na zaufanie do księgi gruntowej w rozumieniu § 13 — jeżeli przyjmie się za słuszne zapatrywanie, że ciężary w drodze egzekucyi wpisane nie korzystają z ochrony zaufania do księgi gruntowej (por. § 892 niem. kod. cyw.). Zachodzi pytanie, czy zarzut nieważności (niedopuszczalności) pierwotnego wpisu będzie zarzutem opartym na okoliczności, w obec której założenie służące za podstawę projektowi przekazania przedstawia się jako nietrafne (jeżeli mianowicie projekt wpis dotyczący traktuje jako prawnie skuteczny i w ślad za tem wydaje postanowienia co do przekazania). Zdaniem naszem mogą zajść wypadki nieważności, które w postępowaniu sprostowawczem będą mogły być uchylone, tak że odrzucenie zarzutu dotyczącego w myśl § 17 l. 2 nie będzie wskazanem. Mogą to być jednak tylko wypadki pod względem

faktycznym niewątpliwe, co okazuje się stąd, że w postępowaniu przekazawczem nie ma miejsca odsyłanie strony na drogę skargi (jak w postępowaniu działowem wedle § 9 ust. 4) i że tu mimo to ustawa w § 24 ust. 2 (§ 18 ust. 2) przewiduje ustalenie tylko dwóch rodzajów spornych okoliczności faktycznych zapomocą formalnego postępowania dowodowego (§ 2 l. 7 post. niesp.).

Przypadek trzeci: że przekazanie zaczepione zgodne jest z oświadczeniami przez zaczepiającego w postępowaniu sprostowawczem już poprzednio złożonemi — wyraża pośrednio zasadę, że strony oświadczeniami przez komisarza miejscowego (arg. z § 3 ust. 2) zaprotokołowanemi lub w inny sposób w aktach udokumentowanemi są związane. Gdy zaś następnie przekazanie następuje w myśl takiego oświadczenia, strona nie ma legitymacyi do zaczepiania onegoż, bo nie jest niem uciążoną (por. § 472 ust. 1 p. c. a także analogiczne postanowienia §§ 187, 234 o. e.). Wprawdzie ustawa ma na myśli przedewszystkiem oświadczenia wyraźne, ale sądzimy, że pod dany przepis mogą być podciągnięte także przypadki, gdy z treści oświadczenia przez zaczepiającego złożonego, tyczącego się innego przedmiotu, wola jego także w kierunku, którego tyczy się zarzut, mogła być wywnioskowaną (§§ 6, 914 u c.). Jeszcze jeden krok dalej zrobiliśmy powyżej (uw. do § 16), traktując na równi z takiem oświadczeniem zaczepiającego zachowanie się jego w poprzedniem postępowaniu, pozwalające wnosić za jego wolę nierobienia użytku z prawa przyznanego mu w § 13 (§ 863 u. c.).

Z drugiej strony jednak — mimo że ustawa nie czyni tu różnicy — przyjąć wypada, że oświadczenie takie poprzednie nie ma znaczenia bezwzględnie wiążącego w tym stopniu, iż wykluczonem byłoby nawet powoływanie się na zaszły niezawiniony błąd (por. np. § 266 ust. 2 p. c.: odwołanie przyznania m. i. z powodu błędu). Wypływa to zdaniem naszem stąd, że mamy tu do czynienia z postępowaniem niespornem i to z dwoma stadyami jego w tej samej instancyi, gdzie ścisłe przestrzeganie formalności już z istotnego charakteru postępowania jest wykluczone. Nie można również twierdzić, by z oświadczenia na niezawinionym błędzie polegającego inna strona nabyła

prawa, któreby jej już odebrane być nie mogły (§§ 871 nast. u. c.). Tyczeć się to więc będzie także przypadku ustanowienia względnie nieustanowienia sumy wyrównawczej (kaucyjnej).

Przypadek czwarty: że przekazanie zaczepione odpowiada dotychczasowemu stanowi hipotecznemu, tyczy się wypadków, w których podział ciała hipotecznego pozostaje bez wpływu na dotychczasowy stan hipoteczny danego ciężaru, gdy więc przekazano go wedle ustępów 3 i 4 § 12 na nowo utworzone ciała hipoteczne albo na równe idealne części wszystkich nowych ciał hipotecznych (§ 48 ust. 4 r. w., mot. rząd. 38).

Przypadek piąty zachodzi, gdy dotyczące prawo hipoteczne także wedle projektu przekazania posiada bezpieczeństwo ustawowe odpowiadające § 1374 u. c. Jest to przypadek analogiczny do §§ 22 ust. 3, 34 ust. 1 ust. z 18 lutego 1878 nr. 30 dz. u. p., wedle których dopuszczalny jest układ między przedsiębiorstwem kolejowem a wywłaszczonym co do wynagrodzenia wskutek wywłaszczenia świadczyć się mającego bez zgody osób rzeczowo uprawnionych i pominięty być może skład sądowy wynagrodzenia mimo istnienia rzeczowych uprawnień osób trzecich (podobnie § 22 ust. 2 ustawy o drogach koniecznych, § 9 ust. z 6 lutego 1869 nr. 18 dz. u. p.. §§ 29 ust. 2, 39 ust. 3 ust. o księgach kolejowych). Także więc w przypadku żądania ustanowienia sumy wyrównawczej względnie kaucyjnej żądanie to będzie odrzucone, jeżeli dotyczące prawo hipoteczne zatrzymuje powyższe ustawowe bezpieczeństwo mimo przekazania go z części idealnej na część fizyczną o mniejszej wartości, dla której utworzono nowe ciało hipoteczne. Czy istnieje takie bezpieczeństwo, ustalić trzeba będzie w sposób § 24 ust. 1 przepisany (§ 18 ust. 2), więc przez oszacowanie nieruchomości, obliczenie ciężarów poprzedzających itd. Ordynacya szacunkowa z 25 lipca 1897 nr. 175 d. u. p. nie będzie tu miała zastosowania wedle § 33 tejże (O. N. T. z 23 grudnia 1902 l. 17295 zb. V nr. 2140, Ott, Geschichte und Grundlehren des österr. Rechtsfürsorgeverfahrens, str. 191; mylnie Hilsenrad 26 i O. N. T. z 20 marca 1901 l. 3490 zb. IV nr. 1343). Hilsenrad 27 podniósł, że przepis § 17 l. 5 stanowi rozszerzenie zakresu zastosowania § 96 o. e., wprowadzając ograniczenie nadmiernego obciążenia do wysokości pupilarnego bezpieczeństwa

także poza postępowaniem egzekucyjnem i bez wniosku. O ile jednak rozchodzi się o wpisy w drodze egzekucyi uzyskane, to żądanie ustanowienia sumy wyrównawczej względnie kaucyjnej nie będzie wogóle miało miejsca, bez względu na istnienie bezpieczeństwa pupilarnego, z chwilą jak się przyjmie, że wierzyciel w tych wypadkach na zaufanie do księgi gruntowej w rozumieniu § 13 ust. 1 powoływać się nie może.

Przypadek szósty: że dotychczasowe, chociaż nie ustawowe bezpieczeństwo wedle projektu przekazania nie przedstawia się jako umniejszone, wykluczy również żądanie ustanowienia sumy wyrównawczej (kaucyjnej). I tego przypadku tyczą się powyższe uwagi co do sposobu ustalenia bezpieczeństwa (przez porównanie bezpieczeństwa dawniejszego z następnem [1]).

Wedle § 17 l. 7 wolno jest ofiarować wierzycielowi częściową upłatę, a to w tym celu, aby pozostała reszta wierzytelności miała bezpieczeństwo wedle l. 5 albo 6 za odpowiednie uznać się mające, w którym to razie również zarzut przeciw projektowi przekazania oparty na tem, że wierzytelność utraciła bezpieczeństwo ustawowe § 1374 u. c. odpowiadające lub też że bezpieczeństwo dotychczasowe nie ustawowe zostało umniejszone, będzie odrzucony, jeżeli właśnie wskutek częściowej upłaty pozostała reszta wierzytelności zatrzymuje odpowiednie bezpieczeństwo. Przepis ten wprowadza wyjątek od zasady § 1415 u. c., że wierzyciel nie jest obowiązany do przyjmowania częściowych upłat, tudzież od zasady § 902 u. c., wedle której wierzyciel nie jest obowiązany do przyjmowania zapłaty przed czasem płatności (podobnie § 8 ust. z 6 lutego 1869 nr. 18 dz. u. p., Hilsenrad 27, § 29 ust. 1 ust. o księgach kolejowych — w odróżnieniu od tych przepisów wedle u. s. h. wierzycielowi nie zastrzeżono osobistego prawa do odszkodowania z powodu uszczerbku przez przedwczesną upłatę możliwie doznanego). Taką częściową upłatę będzie mógł ofiarować w przypadku § 13 ust. 1 nie tylko zobowiązany wpisany za właściciela nowego ciała hipotecznego wstępującego w miej-

[1]) Mot. rząd. l. c. i § 48 ust. 5 r. w. zaliczają tu także przypadek, gdy służebność gruntową obciążającą w rzeczywistości pewną parcelę ograniczono do tej parceli po jej wydzieleniu z realności szczepowej.

sce obciążonej idealnej części, aby uchylić potrzebę ustalenia sumy wyrównawczej, ale także właściciele ciał hipotecznych ewentualnie sumami kaucyjnemi obciążyć się mających (arg. z § 25) — oczywiście że będą oni i w tym wypadku mieli regres do zobowiązanego (§ 1358 u. c.). W razie nieprzyjęcia ofiarowanej kwoty przez wierzyciela służyć będzie prawo składu w myśl § 1425 u. c. (art. XVIII. ust. wpr. nj.); skład taki jako nie dokonany na podstawie u. s. h. nie będzie wolny od taksy depozytowej w myśl § 39 ust. 6 u. s. h.

Wedle końcowego ustępu § przy rozstrzygnięciu o tem, czy dotychczasowe bezpieczeństwo jest nienaruszone (l. 6 względnie l. 7), ma być w szczególności brany odpowiedni wzgląd także na zwiększenie bezpieczeństwa spowodowane podstawieniem całego ciała hipotecznego w miejsce niewydzielonej części; i to postanowienie znajdzie zastosowanie w przypadku żądania sumy wyrównawczej (kaucyjnej) a ustalenie, w jakim stopniu nastąpiło zwiększenie bezpieczeństwa, będzie równoznacznem z ustaleniem nadwyżki wartości nowego całego ciała hipotecznego w porównaniu z idealną częścią szczepowego ciała i nastąpi w sposób zwyczajny (§§ 18 ust. 2, 24 ust. 1). Wedle motywów rządowych l. c. myślano tu o łatwiejszem i korzystniejszem pozbyciu (zob. także K l a n g a 230 nr. 40). Ustawa przepisując w § 17, że zarzuty mają być odrzucone (sind zurückzuweizen) także w przypadkach pod ll. 5 i 6 względnie także 7 wymienionych nie czyni uwzględnienia dotyczących okoliczności zależnem od podniesienia odpowiedniego zarzutu przez jednego z interesowanych (z wyjątkiem l. 7, gdzie upłata musi być ofiarowaną): wypływa stąd, że komisarz miejscowy istnienie wymogów ll. 5 i 6 § dla odrzucenia zarzutów w danym razie (także) z urzędu ustalić ma (nie dość jasno w tym względzie mot. rząd. l. c., raczej jednak za tekstem — inaczej wedle powoł. § 22 ust. 4 ustawy z 18 lutego 1878 nr. 30 dz. u. p. i § 22 ust. 3 ustawy o drogach koniecznych, gdzie sąd hipoteczny wydaje poświadczenie o istnieniu wymaganego bezpieczeństwa na podstawie przekonania nabytego przez przedsięwzięte dochodzenie, tylko na żądanie jednej ze stron względnie właściciela nieruchomości). Moment ten nie jest bez znaczenia przy rozstrzygnięciu pytania, kto ma ponieść koszta

z dotyczącem ustaleniem połączone (por. § 39 ust. 3 i mot. do tego §).

§ 18.

O przyjęciu lub nieprzyjęciu podniesionych zarzutów, a w szczególności także o złożeniu sumy wyrównawczej i zabezpieczeniu kaucyi winien komisarz miejscowy rozstrzygnąć przed końcem pierwszej audyencyi (§ 16).

Okoliczności, które w tym względzie mają znaczenie decydujące, winien komisarz miejscowy stwierdzić według przepisów obowiązujących w ogólności w sprawie postępowania sprostowawczego.

W razie przyjęcia jakiegoś zarzutu, należy projekt przekazania ciężazów w stosowny sposób zmienić, a jeżeli zachodzi przypadek, określony w § 16, ustępie 3, uzupełnić.

Tym osobom, na których prawo wpływa dopuszczone przez komisarza zmienienie lub uzupełnienie projektu, należy dać przed zamknięciem audyencyi sposobność do podniesienia zarzutów przeciw zmienionemu i uzupełnionemu projektowi przekazania ciężarów.

Motywy p. przy § 19.

O dopuszczeniu lub odrzuceniu podniesionych zarzutów, w szczególności także o złożeniu sumy wyrównawczej i zabez-

---

§ 18. Uber die Zulassung oder Zurückweisung erhobener Einwendungen, insbesondere auch über den Erlag der Ausgleichungssumme und die Sicherstellung der Kaution hat der Lokalkommissär vor Schluss der ersten Tagsatzung (§ 16) zu entscheiden,

Die hiefür massgebenden Umstände hat der Lokalkommissär nach den für das Berichtigungsverfahren im allgemeinen geltenden Vorschriften festzustellen.

Wird eine Einwendung zugelassen. so ist der Entwurf entsprechend abzuändern und im Falle des § 16, Absatz 3, zu ergänzen.

Jenen Personen, deren Rechte durch eine von dem Lokalkommissär zugelassene Änderung oder Ergänzung des Zuweisungsentwurfes berührt werden, ist vor Schluss der Tagsatzung Gelegenheit zu geben, ihre Einwendungen gegen den geänderten oder ergänzten Zuweisungsentwurf vorzubringen.

pieczeniu kaucyi rozstrzygnąć ma komisarz miejscowy przed zamknięciem pierwszej audyencyi (§ 16 — § 49 ust. 1 r. w.). Przeciw decyzyi tej wedle § 24 ust. 4 odrębny środek prawny nie jest dopuszczalny; można żalić się na nią dopiero w rekursie przeciw uchwale przekazującej wedle § 20 wydanej (§ 24 ust. 3, por. § 515 p. c.). Jak zaraz z § 19 ust. 1 widać, rozstrzygnięcie powyższe tylko z reguły zapaść ma przed zamknięciem pierwszej audyencyi — jeżeli bowiem wydanie onegoż nie jest możliwem, audyencya ma być odroczoną (Klang 223 widział w tem nawet sprzeczność, której usunięcia się domagał). Jak Hilsenrad 33 podnosi, wobec brzmienia ustawy zastrzeżenie rozstrzygnięcia o zarzutach do pisemnego wygotowania (na sposób § 415 p. c.) nie jest dopuszczalne, mimo że wydanie samejże uchwały przekazującej wedle § 20 następuje dopiero na piśmie.

Ustęp drugi § zaznacza jeszcze wyraźnie — co zresztą rozumiałoby się samo przez się — że okoliczności dla rozstrzygnięcia zarzutów stanowcze ustalić ma komisarz miejscowy wedle przepisów obowiązujących wogóle dla postępowania sprostowawczego, więc przez stosowne dochodzenia i przesłuchania (§ 7 ust. 1) i wedle zasad w § 24 wyrażonych.

W razie dopuszczenia zarzutu ma być projekt odpowiednio zmieniony a w przypadku § 16 ust. 3 tj. w razie uwzględnienia żądania o ustanowienie sumy wyrównawczej (kaucyjnej) uzupełniony. W porównaniu z postępowaniem działowem zachodzi, jak już podnieśliśmy, ta ważna różnica, że nie ma w postępowaniu przekazawczem odesłania na drogę prawa, chociażby ustalone być musiały sporne okoliczności faktyczne w rozumieniu § 2 l. 7 post. niesp.

Wedle czwartego ustępu § osobom, których prawa dotknięte są przez dopuszczoną przez komisarza miejscowego zmianę lub uzupełnienie projektu przekazania, daną być ma przed zamknięciem audyencyi sposobność do podniesienia zarzutów przeciw zmienionemu lub uzupełnionemu projektowi przekazania. Wobec przepisu § 16 ust. 2, wedle którego w wezwaniu do audyencyi mieścić się ma pouczenie o tem, że zarzuty przeciw zmianom lub uzupełnieniom projektu tylko przy audyencyi podniesione być mogą, już doręczenie wezwania

obejmującego powyższe pouczenie spowodować winno dotyczących interesowanych do stawienia się przy audyencyi i skorzystania przy niej z prawa podnoszenia zarzutów. Ale przepis ustępu 4 § 18 ma na myśli dalej idącą ingerencyę komisarza miejscowego, polegającą na wytłumaczeniu interesowanym doniosłości dopuszczonej zmiany lub uzupełnienia projektu, na pouczeniu ich o tem, o ile przez to prawa ich są dotknięte, dalej o tem, że służy im prawo podnoszenia zarzutów i zapytaniu, czy zarzuty wnoszą. Wszystko to odnosi się do przypadku, gdy interesowany, któremu wezwanie do audyencyi doręczono, przy audyencyi tej rzeczywiście stanął; w tym razie winien będzie także protokół audyencyi stwierdzić zachowanie przepisu tu omawianego jako formalności istotnej przez ustawę nakazanej (§ 47 r. w.).

Jak jednak ma się rzecz w tym względzie wówczas, gdy interesowany mimo doręczonego mu należycie wezwania do audyencyi, przy niej nie stanie? Zdaje się, że w tym wypadku — a tak samo w wypadku gdy interesowany stanąwszy oświadczenia żadnego w powyższym kierunku nie wniesie — nie będzie potrzeba ustanawiać dlań zastępcy w myśl § 23 ust. 2, bo ten ostatni przepis ma na myśli głównie przesłuchanie (Vernehmung) potrzebne do ustaleń w § 7 wymienionych, w którym to wypadku ustanowienie zastępcy (w przeciwstawieniu do ustępu 1 § 23, verb. »hat«) pozostawia uznaniu komisarza miejscowego (verb. »kann«, por. także § 12 ust. 2 r. w.)[1]. Tu zaś rozchodzi się, poza ustaleniami w ustępie 2 § 18 wzmiankowanemi, o oświadczenie na przedsięwzięte już na podstawie dokonanych ustaleń, zmiany lub uzupełnienia projektu. W każdym razie sądziłby należało, że zaniechanie ustanowienia zastępcy w tym wypadku, pozostawionego wogóle jedynie uznaniu komisarza miejscowego, nie będzie stanowiło istotnej usterki postępowania.

Pewne wątpliwości nasuwa tu jednak przepis § 19 ust. 2, wedle którego w razie odroczenia audyencyi osoby nieobecne a interesowane mają być do odroczonej audyencyi osobno we-

[1]) nadto wszędzie wymaganem jest do ustanowienia zastępcy, aby dalszy tok postępowania tego wymagał (wstęp § 23), co tu nie zachodzi.

zwane, przyczem ma być podaną do ich wiadomości treść zmian lub uzupełnień projektu i mają one otrzymać pouczenie analogiczne do § 16 ust. 2. Ale zd. n. z przepisu tego nakazującego pewne postąpienie na wypadek odroczenia audyencyi nie można jeszcze wysnuwać kategorycznego wniosku co do postąpienia przepisanego w przypadku, gdy audyencyę w jednym dniu się kończy, a który z interesowanych w postanowionej zmianie lub uzupełnieniu projektu nie jest obecny. Wszak np. w § 212 ust. 3 o. e. ustawodawca uznał za potrzebne wyraźnie postanowić, że w razie odroczenia audyencyi do rozprawy działowej nie ma się wystosowywać nowych wezwań do osób przy ogłoszeniu przerwania rozprawy nieobecnych, co wobec zaszłej już w tym czasie prekluzyi osób niejawiących się samo przez się by się rozumiało. W obecnem postępowaniu niespornem wzywanie osób niejawiących się do odroczonej audyencyi wobec braku prekluzyi wytłumaczone nie pozwala jeszcze na dorozumiewanie się analogicznego zamiaru ustawodawcy w przypadku, gdy audyencyę kończy się w jednym dniu; nie ma więc w tym przypadku konieczności w razie nieobecności strony interesowanej czy to ustanowienia dla niej zastępcy w myśl § 23 ust. 2, czy też odroczenia audyencyi i ponownego jej wezwania po myśli § 19 ust. 2 nast. (tak samo, zdaje się, Klang 223).

§ 19.

Jeżeli audyencya, przeznaczona do wysłuchania zarzutów, nie może być ukończoną w jednym dniu, a w szczególności, jeżeli nie można natychmiast wydać orzeczenia w sprawie podniesionych zarzutów, należy ją na krótki termin odroczyć i o tem uwiadomić osoby, obecne przy przerwaniu rozprawy.

---

§ 19. Kann die zur Entgegennahme von Einwendungen bestimmte Tagsatzung nicht an einem Tage beendet, namentlich die Entscheidung über erhobene Einwendungen nicht sofort getroffen werden, so ist die Tagsatzung auf kurze Frist zu erstrecken und dies den anwesenden Personen bei Unterbrechung der Verhandlung zu verkünden.

Jene Personen, denen Zufolge des § 18, Absatz 4, das Recht zur

Te osoby, które w myśl § 18 ust. 4 mają zastrzeżone prawo podnoszenia zarzutów, należy wezwać zapomocą rezolucyi, która ma być doręczona do rąk własnych, także na dalszy ciąg audyencyi, o ile ich nie można ustnie uwiadomić o odroczeniu audyencyi.

Należy im przytem podać do wiadomości owe zmiany lub uzupełnienia projektu przekazania ciężarów, które nastąpiły wskutek przyjętych zarzutów.

Zawezwanie to następuje z tym skutkiem prawnym na przypadek niestawienia się, który jest przewidziany w § 16-ym ust. 2-im, na co w rezolucyi należy wyraźnie zwrócić uwagę zawezwanych.

[str. 38]. Motywy do §§ 18 i 19 zaznaczają, że regułą powinno być rozstrzygnięcie zarzutów odrazu na pierwszej audyencyi. Wyjątek przewidzianym jest w § 19, jeżeli rozstrzygnięcie zarzutów wymaga dalszych dochodzeń i ustaleń, które nie mogą nastąpić na pierwszej audyencyi. Zdarzać się to będzie przy większych, silnie rozparcelowanych dobrach, gdy stan bierny jest zawikłany.

Wezwanie pisemne w razie odroczenia audyencyi koniecznem jest tylko wówczas, gdy komisarz miejscowy dopuścił zmiany lub uzupełnienia w projekcie, a osoby, na których prawa ma to wpływ, nie były obecne przy końcu audyencyi

Jeżeli audyencya do przyjęcia zarzutów przeznaczona nie może być w jednym dniu skończoną, jeżeli mianowicie rozstrzygnięcie wniesionych zarzutów nie może być zaraz wydanem, to ma być audyencya na krótki czas odroczoną i ma to być oznajmionem osobom obecnym przy przerwaniu rozprawy (anal. do § 137 p. c., mot. rząd. 38). Wedle tego przepisu odroczenie audyencyi dopuszczalne jest tylko wówczas. gdy rozstrzygnięcie

---

Erhebung von Einwendungen vorbehalten ist, sind, falls ihnen die erstreckte Tagsatzung nicht mündlich bekanntgegeben werden kann, mittels eines zu eigenen Handen zuzustellenden Bescheides auch zur erstreckten Tagsatzung vorzuladen.

Hiebei sind ihnen die infolge zugelassener Einwendungen erfolgten Änderungen oder Ergänzungen des Zuweisungsentwurfes bekannt zu geben

Die Vorladung erfolgt mit der in § 16, Absatz 2, ausgesprochenen Rechtsfolge für den Fall des Nichterscheinens, auf welche die vorgeladenen in dem Bescheide ausdrücklich aufmerksam zu machen sind.

wniesionych zarzutów zaraz nastąpić nie może (verb. namentlich). Przeszkoda w tym względzie może polegać albo w tem, że komisarz miejscowy z powodu zawikłanego stanu faktycznego nie jest w stanie przystąpić odrazu do rozstrzygnięcia (por. § 415 p. c.) [1]) — co jednak z reguły odroczenia audyencyi usprawiedliwić nie może (por. § 134 ust. 2 i 4 p. c.); albo też okazuje się potrzeba wezwania stron interesowanych, które do tego czasu wezwania z jakiegobądź powodu nie otrzymały (np. dowiedziano się dopiero później o istnieniu); albo wreszcie potrzeba dalszych dochodzeń, w szczczególności także w kierunku w § 24 ust. 2 wskazanym (por. § 134 l. 3 p. c.). Natomiast — jak to już wyżej do § 18 zauważyliśmy — odroczenie nie będzie z reguły koniecznem w przypadku, gdy która ze stron interesowanych mimo należytego doręczenia wezwania przy pierwszej audyencyi nie jawiła się.

Innego zdania pod tym względem jest Hilsenrad 31 nast. Zaznaczając słusznie, że audyencya odroczona służyć ma wyłącznie do załatwienia materyału rozprawy, który przy pierwszej audyencyi pozostał niezałatwiony i że podnoszenie nowych zarzutów jest tu w zasadzie wykluczonem — twierdzi jednak, że jeżeli osoby interesowane przy pierwszej audyencyi się nie jawiły, ma być rozprawa w celu dania im sposobności do oświadczenia się na dopuszczoną zmianę lub uzupełnienie projektu w każdym wypadku odroczoną. Ma to wypływać zdaniem tego autora stąd, że ustawa w razie niejawienia się przy audyencyi przyjmuje tylko zgodę osoby niejawiącej się na projekt przekazania, gdy tymczasem w razie zmiany lub uzupełnienia projektu musi być w każdym wypadku osobom niejawiącym się daną możność strzeżenia swych praw. Tymczasem gdyby tak było, przepis § 16 ust. 2 (por. także form. 15 do § 46 r. w.), nakazujący już w wezwaniu do pierwszej audyencyi pouczać interesowanych, że zarzuty przeciw zmianom lub uzupełnieniom projektu tylko przy tej audyencyi mogą być podniesione i że zarzuty podniesione po zamknięciu audyencyi nie zostałyby uwzględnione — byłby bez znaczenia (§§ 6, 914

[1]) mot. rząd. l. c. i § 49 ust. 2 r. w. wspominają o dobrach większych mocno rozparcelowanych z zawikłanym stanem ciężarów.

u. c.), czego przy tłumaczeniu ustawy przypuścić nie można, z drugiej strony okazywałaby się zbyt często potrzeba odraczania audyencyi z winy opieszałej osoby interesowanej z niepowetowaną szkodą osób sprawę należycie popierających.

Wedle drugiego ustępu paragrafu, osoby, którym w ślad § 18 ust. 4 zastrzeżone jest prawo do wnoszenia zarzutów, a którym audyencya odroczona ustnie nie może być do wiadomosci podaną, mają być także do odroczonej audyencyi wezwane zapomocą uchwały do rąk własnych doręczyć się mającej. Nie ma więc tu miejsca ustanowienie zastępcy w myśl § 23 ust. 2 (zapewne także i przy odroczonej audyencyi, gdyby dotyczący interesowany także przy tej audyencyi nie jawił się). Wyrażenie się ustawy: »którym... prawo do wnoszenia zarzutów jest zastrzeżone«, możnaby także tłumaczyć w ten sposób, iż mają to być osoby, którym dotąd wezwania w myśl § 16 ust. 2 nie doręczono; ze względu jednak na charakter zasadniczy postępowania niespornego nie będzie przeszkodą przeciw wzywaniu ponownemu do odroczonej audyencyi także osób, które wezwanie do pierwszej audyencyi otrzymały a przy niej nie jawiły się (stylizacya mot. rząd. l. c. niejasna).

Przytem ma się podać do wiadomości dotyczących interesowanych zmiany lub uzupełnienia projektu przekazania dokonane wskutek dopuszczonych zarzutów: w ten sposób daje się sposobność do wnoszenia zarzutów przy audyencyi odroczonej po myśli § 18 ust. 4.

Wedle ust. 4 paragrafu wezwanie do odroczonej audyencyi następuje z wyrażonym w § 16 ust. 2 skutkiem prawnym na wypadek niejawienia się, na który należy zwrócić wyraźnie uwagę wezwanych w uchwale. Także ten przepis przemawia przeciw temu, by niejawienie się osób interesowanych w postanowionej zmianie lub uzupełnieniu projektu przekazania poprzednio należycie wezwanych do pierwszej audyencyi, uzasadniało potrzebę odroczenia audyencyi ze względu na § 18 ust. 4: wypływa bowiem z niego, że osoby te już do pierwszej audyencyi ze skutkiem prawnym § 16 ust. 2 na wypadek niejawienia się były wezwane, a ponowne wezwanie nie różniłoby się pod tym względem od wezwania pierwszego.

§ 20.

Po zamknięciu audyencyi, przeznaczonej do wysłuchania zarzutów przeciw projektowi przekazania ciężarów, winien komisarz miejscowy wygotować uchwałę przekazującą. W tej uchwale należy albo zatwierdzić projekt przekazania albo też postanowione stosownie do ewentualnie przyjętych zarzutów zmiany i uzupełnienia przedstawić w taki sposób, aby przedstawienie to mogło posłużyć za odpowiednią podstawę do przeprowadzenia wpisu hipotecznego.

Gdy chodzi o złożenie do depozytu sądowego (§ 13), oznaczyć należy w tej uchwale zarazem stosowny termin, w przeciągu którego strony mają je uskutecznić i z uskutecznienia wykazać się przed komisarzem miejscowym.

Uchwała przekazująca ma być doręczona osobom w § 14 wymienionym do rąk własnych.

Motywy do § 20 opiewają:

[str. 39]. Wyniki postępowania reklamacyjnego należy ustalić w dokumencie. Komisarz miejscowy ma wydać uchwałę przekazującą. Z uchwały tej w połączeniu z projektem przekazania musi być widocznem uregulowanie położenia prawnego i sposób, w jaki zostaną przeprowadzone wpisy hipoteczne. Należy unikać niepotrzebnej pisaniny. Jeżeli projekt przekazania ciężarów został przyjęty bez zmiany, to wystarczy stwierdzenie tego w uchwale przekazującej. W innych przypadkach należy w uchwale uwydatnić postanowione zmiany i uzupełnienia projektu, jeżeli nie jest koniecznem dla przeglądu, aby zmiana lub uzupełnienie zostały w pełnem brzmieniu w nowej formie przyjęte do uchwały przekazującej.

---

§ 20. Nach Schluss der zur Entgegennahme von Einwendungen gegen den Zuwe.sungsentwurf bestimmten Tagsatzung hat der Lokalkommisär den Zuweisungsbescheid auszufertigen. In diesem ist der Zuweisungsentwurf zu genehmigen oder es sind die in Gemässheit der etwa zugelassenen Einwendungen beschlossenen Abänderungen oder Ergänzungen des Zuweisungsentwurfes in solcher Weise darzustellen, dass dadurch eine geeignete Grundlage für die grundbücherliche Durchführung geschaffen wird.

Kommen gerichtliche Erläge in Frage (§ 13), so ist in dem Bescheide zugleich eine angemessene Frist zu bestimmen, binnen welcher die Parteien selbe zu bewirken und sich darüber bei dem Lokalkommissär auszuweisen haben.

Der Zuweisungsbescheid ist den im § 14 genannten Personen zu eigenen Handen zuzustellen.

Jeżeli wpis hipoteczny jest zależnym od wyrównania różnic wartości po myśli § 13, to uchwała przekazująca ma służyć do udokumentowania odnośnych zarządzeń, a w szczególności winna zawierać postanowienie, czy i w jakim terminie ma być złożona suma wyrównawcza, czy też i w jaki sposób ma być wpisana hipoteka kaucyjna. Jeżeli zobowiązany nie odmówił już złożenia sumy wyrównawczej, to uchwała winna brzmieć alternatywnie.

Przeciwko uchwale przekazującej służy osobny środek prawny rekursu (§ 24 ust. 3).

Przed zamknięciem pierwszej audyencyi a w razie jej odroczenia przed zamknięciem audyencyi odroczonej rozstrzyga komisarz miejscowy wniesione zarzuty, ogłaszając rozstrzygnięcie to ustnie. Natomiast formalne wygotowanie uchwały przekazującej [1]) nastąpić ma dopiero po zamknięciu audyencyi. Treść tej uchwały podaje § 20: mianowicie albo zatwierdza się nią projekt przekazania, albo też przedstawia się w niej uchwalone stosownie do dopuszczonych możliwie zarzutów zmiany lub uzupełnienia projektu przekazania w taki sposób, że przez to stwarza się przydatną podstawę dla przeprowadzenia hipotecznego. Co do formy różni się uchwała przekazująca od projektu przekazania w drugim przypadku, bo gdy wedle § 12 ust. 6 projekt przekazania ma być ułożony na sposób ogólnego wyciągu hipotecznego, to uchwała przekazująca, zmieniająca lub uzupełniająca projekt przekazania ma być ułożony tylko w takiej formie, aby na jej podstawie wpisy hipoteczne mogły być bez trudności dozwolone i wykonane, a to wskutek uchwały sądu hipotecznego wedle ustępu 3 § 21 w krótkiem sformułowaniu z powołaniem się na uchwałę przekazującą wydanej (§ 50 r. w. por. także mot. rząd. 39).

Gdy wchodzą w grę składy sądowe (§ 13), ma być w uchwale równocześnie oznaczony stosowny czasokres, w którym strony [2]) mają ich dokonać i z tego przed komisarzem miejscowym się wykazać. Czasokres ten będzie mógł być przez komisarza miejscowego przedłużonym; dopiero po jego upływie —

[1]) zob. przykład takiej uchwały u Hilsenrada 62. Co do przekładu na język polski: »uchwała przekazująca« zgodnie Giżowski; Szybalski tłumaczy: »uchwała repartycyjna«.

[2]) w myśl uwag do § 13.

jakkolwiek to w ustawie nie jest wyraźnie powiedzianem — może nastąpić udzielenie uchwały przekazującej sądowi hipotecznemu po myśli § 21 ust. 1, bo przedtem niewiadomo jeszcze, czy suma wyrównawcza lub jaka jej część ma być zaintabulowaną jako kaucya po myśli § 13; nie przemawia przeciw temu stylizacya ustępu 1 § 21 (verb. sobald), bo mimo że uchwała przekazująca stała się prawomocną, nie może ona służyć za podstawę wpisów hipotecznych, jak długo nie upłynął jeszcze czasokres, w którym strona ma prawo wykazać się jeszcze przed komisarzem miejscowym z dokonania składu. Jeżeli czasokres wyznaczony upłynął, a strona nie wykazała się przed komisarzem miejscowym z dokonania składu, będzie musiała być zarządzoną intabulacya odpowiedniej sumy kaucyjnej, chyba że strona dodatkowo jeszcze wykaże się z dokonania składu przed sądem hipotecznym. Sąd hipoteczny zresztą będzie mógł uwzględnić własną urzędową wiadomość (por. § 269 p. c.), gdy skład dokonano do jego depozytu (zob. uw. do § 13).

Uchwała przekazująca doręczoną być ma do rąk własnych wszystkim tym osobom, które wedle § 14 zawiadomione być miały o wygotowaniu projektu przekazania. Osobom tym służy przeciw niej rekurs ze skutkiem wstrzymującym (§ 24 ust. 3), w którym oraz (por. § 515 p. c.) podnieść mogą zażalenia przeciw wszystkim poprzednim zarządzeniom i rozstrzygnięciom komisarza miejscowego w postępowaniu przekazawczem wydanym, w szczególności także przeciw rozstrzygnięciom na zarzuty (§ 18) zapadłym. Rekurs wniesiony być winien na ręce komisarza miejscowego (arg. z § 24 ust. 5; por. także § 45 us.) 3 kr. u. dz. r.).

§ 21.

Gdy uchwała przekazująca ciężary stanie się prawomocną, komisarz miejscowy winien potwierdzić jej prawomocność i odesłać ją sądowi hipotecznemu, dołączając do niej projekt przeka-

---

§ 21. Sobaid der Zuweisungsbescheid in Rechtskraft erwachsen ist, hat der Lokalkommissär den Bescheid unter Bestätigung der Rechtskraft samt dem Zuweisungsentwurfe und den etwaigen Nachweisen über die bewirkten gerichtlichen Erläge dem Grundbuchsgerichte mitzuteilen.

zania ciężarów, ewentualnie także dowody, że złożenie do depozytu sądowego zostało dokonanem.

Rzeczą sądu hipotecznego będzie przeprowadzić następnie w księdze gruntowej z urzędu podział ciała hipotecznego i przekazanie obciążających je praw, zgodnie z uchwałą przekazującą i dowodami depozytowymi, a to według przepisów § 8-go i 10-go ust. 3-go.

Uchwałę hipoteczną ułożyć należy w krótkości z powołaniem się na uchwałę przekazującą.

Z motywów rządowych do § 21 podnosimy:

[str. 39]. Wpis wyników postępowania sprostowawczego jest naturalnie rzeczą sądu hipotecznego. Uchwały hipoteczne mają być wedle obowiązujących przepisów tak redagowane, aby urzędnik utrzymujący księgi mógł wpisać uchwałę wedle jej brzmienia. To ustawowe postanowienie wywołałoby jednak w postępowaniu sprostowawczem bardzo obszerne uchwały hipoteczne, dlatego należy tutaj zalecić krótszą redakcyę z powołaniem się na uchwałę przekazującą.

Sąd hipoteczny może także z dostarczonych mu dokumentów ocenić, czy spełniły się przywiedzione w uchwale przekazującej warunki, od których zależy, aby wpis hipoteki kaucyjnej na poszczególne fizyczne części posiadłości odpadł.

Po urośnięciu uchwały przekazującej w moc prawa, ma komisarz miejscowy udzielić ją sądowi hipotecznemn z potwierdzeniem prawomocności wraz z projektem przekazania i możliwymi dowodami co do dokonanych sądowych składów. Ponieważ jednak skład nastąpić winien w sądzie hipotecznym, wystarczy także powołanie dotyczących aktów (§ 269 p. c., por. także mot. rząd. 39). Równocześnie udzieli komisarz sądowi także uchwałę działową, o ile nie została ona (w myśl § 15) połączoną z projektem przekazania. Ustawa o tem wyraźnie nie wspomina, zdaje się, wskutek przeoczenia; ale inaczej być nie może (por. § 52 ust. 1 r. w.).

Dem Grundbuchsgerichte obliegt sodann, von Amts wegen die bücherliche Teilung des Grundbuchskörpers und die Zuweisung der darauf haftenden Lasten in Gemässheit des Zuweisungsbescheides und der Erlagsnachweise nach den Vorschriften der § 8 und 10, Absatz 3, durchzuführen.

Der Grundbuchsbescheid ist in kurzer Fassung mit Bezugnahme auf den Zuweisungsbescheid zu entwerfen.

Rzeczą sądu hipotecznego jest następnie, z urzędu przeprowadzić dział hipoteczny ciała hipotecznego i przekazanie istniejących ciężarów stosownie do uchwały przekazującej i dowodów dokonanych składów wedle przepisów §§ 8 i 10 ust. 3 (mieści się w tem także już wobec § 44 r. w. możliwe uwzględnienie zobowiązań wzajemnych po myśli § 22 — inaczej aniżeli w przypadku § 37 ust. 2 r. w.). W szczególności zarządzi sąd hipoteczny, jeżeli nie będzie wykazanem względnie z aktów wiadomem, że skład sumy wyrównawczej lub pewnej jej części nastąpił, intabulacyę sumy kaucyjnej lub pewnej jej części (§ 54 r. w.). Jeżeli zobowiązany złożył całą sumę wyrównawczą, odpadnie intabulacya kaucyi; jeżeli który z właścicieli obciążyć się mających ciał hipotecznych złożył odpowiednią część sumy wyrównawczej, odpadnie intabulacya sumy kaucyjnej na jego realności. Niewątpliwie ten ostatni skutek wywoła także złożenie dotyczącej części sumy wyrównawczej z odpowiedniem przeznaczeniem (wymienieniem zwolnionego ciała hipotecznego) przez zobowiązanego. Zachodzi jednak pytanie, czy ten ostatni będzie też mógł złożyć część sumy wyrównawczej bez specyalnego przeznaczenia z tym skutkiem, że zmniejszy się stosunkowo wysokość wszystkich sum kaucyjnych. Zdaje się, że gdy wysokość sumy wyrównawczej i poszczególnych sum kaucyjnych w uchwale przekazującej jest cyfrowo oznaczoną, przeciw uwzględnieniu takiego częściowego składu nie będzie zasadniczej przeszkody, jakkolwiek ustawa przypadku takiego nie przewiduje — w którym to razie musiałby jednak komisarz miejscowy wydać dodatkowo do uchwały przekazującej uchwałę uzupełniającą, normującą cyfrowo wysokość intabulować się mających sum kaucyjnych względnie stosunkowe częściowe kwoty wskutek składu zmniejszone, na poszczególne ciała hipoteczne przypadające. Uchwałę tę po prawomocności udzieliłby sądowi hipotecznemu równocześnie z uchwałą przekazującą.

Z cytatu § 10 ust. 3 wypływa, że wykonanie hipoteczne uchwały przekazującej co do części nieruchomości, co do których nastąpiło odesłanie w uchwale działowej na drogę skargi, ma być wstrzymanem aż do ukończenia dotyczącego sporu [1]).

[1]) por. także §§ 35, 36 ust. 2.

Wynik sporu może być częściowo korzystny, częściowo niekorzystny dla jednej ze stron; jeżeli takiego wyniku w uchwale przekazującej nie przewidziano, będzie musiało nastąpić dodatkowe wydanie zmienionej odpowiednio uchwały przekazującej.

Ustęp 3 paragrafu normujący wspomnianą już krótszą formę uchwały hipotecznej stanowi wyłom z pod ogólnej zasady § 98 ust. hip.; wywołany on został względem, że ustawa nakazując ujęcie w formy do wpisu hipotecznego przydatne projektu przekazania, a następnie uchwały przekonującej, uczyniła już wszystko co potrzeba, aby przy wykonaniu wpisu treść jego była, niewątpliwie ustaloną, i że z drugiej strony potrzeba powtórzenia w uchwale hipotecznej całej treści uchwały przekazującej, niejednokrotnie bardzo rozległej, wywołałaby niepotrzebną pisaninę (mot. rząd. 39).

W ogólności uchwała w myśl § 21 wpis hipoteczny zarządzająca podlega przepisom o postępowaniu w sprawach hipotecznych (§ 24 ust. 6, zob. niżej uwagi do tego paragrafu).

§ 22.

Przy sprostowaniu ksiąg gruntowych uwzględnić należy także te niezahipotekowane prawa zastawu i inne ciężary, o które, jako o zobowiązania wzajemne, odnoszące się do nabycia posiadłości, pretensya powstała z tytułu prawnego, uzasadnionego przed adnotacyą wdrożenia postępowania sprostowawczego w księdze gruntowej. Uwzględnić je jednak należy tylko o tyle, o ile pomiędzy wszystkiemi stronami interesowanemi przyjdzie do porozumienia. W takim razie komisarz miejscowy, zarządzając przeprowadzenie hipotecznych wpisów wyników postępo-

---

§ 22. Bei der Berichtigung der Grundbücher sind auch jene grundbücherlich nicht eingetragenen Pfand- und sonstigen Belastungsrechte, die aus einem vor der grundbücherlichen Anmerkung der Einleitung des Berichtigungsverfahrens begründeten Rechtstitel betreffs der Erwerbung einer Liegenschaft als Gegenverpflichtungen in Anspruch genommen werden, insoweit zu berücksichtigen, als sich unter allen Beteiligten ein Einverständnis ergibt. In diesem Falle hat der Lokalkommissär bei Veranlassung der grundbücherlichen Durchführung der Ergebnisse des Berichtigungs-

wania sprostowawczego (§ 8, 10, 21), winien postarać się zarazem o wpisanie takich praw obciążających.

Jeżeli takich praw na posiadłości, podlegającej postępowaniu sprostowawczemu, dochodzi się przeciw wtaścicielowi w drodze procesu, wolno uczynić adnotacyę pozwu.

Taka adnotacyą ma ten skutek, że pozew jest skuteczny także przeciw każdemu późniejszemu właścicielowi posiadłości.

[str. 39]. Motywy do § 22 wymieniają przykładowo, jako zobowiązania wzajemne, uzasadnione w nabyciu posiadłości, t. zw. Kaufschillingsrechte, wymowy lub służebności, których wykonywanie nie jest zagrożone, o ile posiadacz realności nie może nią, jako nie wpisaną na jego imię, dysponować hipotecznie.

Uprawnieni z takich praw mogą wziąć udział w postępowaniu, umożliwia im to bowiem edyktalne wezwanie po myśli § 6.

Jeżeli sprawa nie została załatwiona ugodowo, to uprawnieni mają dochodzić swych praw w drodze procesu, a ustawa pozwala im osobnym przepisem na wpis adnotacyi sporu ze zwykłym jej skutkiem.

§ 22, znajdujący także wedle § 28 ust. 1 analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdziału II. ustawy, tyczącem się sprostowania wpisu jedynie na karcie własności[1]), przewiduje możliwość uwzględnienia przy sprostowaniu ksiąg gruntowych wzajemnych zobowiązań osób za właścicieli hipotecznych wpisać się mających. Jest to więc przepis odpowiedni zasadzie § 1052 u. c. § 97 ust. hip. a jest naturalną rzeczą, że tylko przy takiem uwzględnieniu wynik sprostowania odpowiadać będzie prawdziwemu stanowi rzeczy. Ale ustawa uwzględnienie to czyni zależnem od zgody wszystkich interesowanych, w ten

---

verfahrens (§ 8, 10, 21) zugleich auch für die Eintragung solcher Belastungsrechte Sorge zu tragen.

Werden derartige Rechte auf eine dem Berichtigungsverfahren unterzogene Liegenschaft im Prozesswege gegen den Eigentumer geltend gemacht, so ist die Anmerkung der Klage zulässig.

Diese Anmerkung hat zur Folge, dass die Klage ihre Wirksamkeit auch gegen jeden späteren Eigentümer der Liegenschaft äussert.

[1]) por. § 59 ust. 1 r. w. — nie wypływa stąd jednak, by takie wzajemne zobowiązanie w razie nowego założenia księgi gruntowej podpadało pod § 7 lit. *a* u. u. h., jak chce Hilsenrad 90 (zob. § 84 ust. 2 r. w. i niżej uw. do § 36 — por. także Bartscha 885).

sposób, że w razie braku takiej zgody nie przewiduje nawet wyraźnego odesłania osoby uprawnionej do drogi prawa. Przepis tyczy się praw zastawu i innych z obciążenia realności wynikających, roszczonych jako zobowiązanie wzajemne odnośnie do nabycia nieruchomości z mocy tytułu prawnego pochodzącego z czasu przed hipotecznem zanotowaniem wdrożenia postępowania sprostowawczego (§ 6). Jeżeli więc nabycie części nieruchomości polega np. na kontrakcie kupna-sprzedaży przed podanym czasem zawartym, a cena kupna nie została dotąd w całości lub części uiszczoną, będzie możliwem wpisanie równoczesne z wpisem prawa własności prawa zastawu dla całej względnie dla resztującej ceny kupna; jeżeli na rzecz pozbywającego zastrzeżono dożywotnie użytkowanie pozbytej części nieruchomości w całości lub w części, lub jeżeli ustanowiono służebność gruntową np. przechodu, przejazdu i przegonu bydła (por. § 34 ust. 2 r. w.), prawa te mogą być równoczesnie zabezpieczone — tak samo zabezpieczy się różnego rodzaju wymowy. Natomiast nie podpada pod dany przepis przypadek, gdy w miejsce spłatu równowartości idealnej części realności na karcie *B* (niewłaściwie) zanotowanego odstąpiono fizyczną część realności, bo do wykreślenia dotyczącej adnotacyi po stwierdzeniu jej bezprzedmiotowości wypadnie zastosować analogicznie § 12 ust. 5.

Jeżeli więc co do zobowiązania wzajemnego istnieje zgoda wszystkich interesowanych, ma komisarz miejscowy przy zarządzeniu hipotecznego przeprowadzenia wyników postępowania sprostowawczego (§§ 8, 10, 21) starać się równocześnie o wpis takich obciążeń. Znaczy to: ze ma udzielić sądowi hipotecznemu, ewentualnie wraz z uchwałą działową względnie także przekazującą, protokół obejmujący zgodne oświadczenia interesowanych, zwracając uwagę sądu na te oświadczenia, które sąd następnie z urzędu uwzględni.

W braku zgody wszystkich interesowanych (t. j. wszystkich tych, na których sferę prawną wpis rzeczonych zobowiązań wzajemnych by wpływał) nie przewiduje ustawa żadnego zarządzenia [1]), tak że w tym wypadku (niestety) sprostowanie

[1]) Wedle § 35 ust. 3 r. w. ma się jednak pouczyć stronę roszcze-

księgi gruntowej ma o tyle charakter połowiczny. Dopuszcza on jedynie na wypadek dochodzenia takich praw do nieruchomości podpadłej postępowaniu sprostowawczemu w drodze procesu przeciw właścicielowi, adnotacyi skargi, powodującej skuteczność tejże także przeciw każdemu późniejszemu właścicielowi. Dopuszczenie takiej adnotacyi nie stanowi właściwie rozszerzenia zakresu dopuszczalnych adnotacyi wedle ustawy hipotecznej, bo rozchodzi się tu w rzeczy samej o rozerwanie całości aktu prawnego, który powinien był być prawidłowo cały zahipotekowany, gdy tymczasem zahipotekowano jedną tylko jego stronę. Uprawniony na mocy zobowiązania wzajemnego jest więc materyalnie takiem jednostronnem postępowaniem w prawach swoich pokrzywdzony (anal. § 61 ust. hip.). Adnotacya będzie oczywiście skuteczną także przeciw trzecim osobom, salwując pierwszeństwo hipoteczne dla samego prawa (obawy wyrażone w tym względzie przez Klanga 233 uważamy za płonne, mimo że stylizacya ustawy rzeczywiście nieszczególnie trafna, a także mot. rząd. 39 mówią tylko o skuteczności skargi przeciw każdemu późniejszemu właścicielowi); uskuteczni się ją na karcie *C*, na której wpisanem być ma samo prawo.

Pod pojęcie zobowiązań wzajemnych § 22 nie podpadają ograniczenia (np. substytucye) osoby za właściciela hipotecznego zapisać się mającej, wedle § 9 ust. 2 gal. u. z. h. na karcie *B* uwidocznione a do karty *C* zaciągane (por. Jaworskiego II 57 nast.). Takie ograniczenia muszą być ustalone i uwzględnione stanowczo w uchwale działowej po myśli § 9.

§ 23.

Jeżeli dalsze prowadzenie postępowania wymaga doręczenia wezwania lub uchwały osobom, których pobyt jest nieznany

---

§ 23. Erfordert der Fortgang des Verfahrens die Zustellung einer Vorladung oder eines Bescheides an Personen, deren Aufenthalt unbekannt

---

nie takie podnoszącą, że wolno jej dochodzić roszczenia w drodze procesu i zabezpieczyć je przez adnotacyę hipoteczną. Udzielenie pouczenia ma być w protokole uwidocznione.

i które nie ustanowiły pełnomocników, lub też osobom niewłasnowolnym, których ustawowi zastępcy są nieznani, natenczas komisarz miejscowy winien dla takich osób ustanowić zastępców do rozpraw, odbywających się w tem postępowaniu. Ustanowienia takich zastępców nie trzeba ogłaszać w czasopismach publicznych.

Tak samo może być ustanowiony zastępca także w tym przypadku, gdy osoba do przesłuchania wezwana nie stawi się lub nie złoży żadnego oświadczenia.

Zastępcami ustanawiać należy w pierwszym rzędzie osoby, obeznane ze stosunkami, o które w danym razie chodzi, ile możności z odnośnej gminy. Także funkcyonaryuszy sądu, w którego okręgu leży posiadłość, podlegająca postępowaniu sprostowawczemu, można ustanawiać zastępcami, szczególnie wtedy, gdy chodzi o posiadłości lub prawa mniejszej wartości, a ustanowienie innych zastępców byłoby połączone ze stosunkowo znacznymi kosztami dla stron. W takim przypadku komisarz miejscowy zwrócić się ma do naczelnika sądu z prośbą o wskazanie mu osoby sądowej, nadającej się do tego celu.

[str. 40]. Motywy odróżniają potrzebę ustanowienia zastępców przy wdrożeniu postępowania sprostowawczego od potrzeby ustanowienia ich

---

ist und die keine Bevollmächtigten bestellt haben, oder an nicht eigenberechtigte Personen, deren gesetzliche Vertreter nicht bekannt sind, so hat der Lokalkommissär den bezeichneten Pérsonen für die in diesem Verfahren stattfindenden Verhandlungen Vertreter zu bestellen. Eine Verlautbarung dieser Bestellung durch öffentliche Zeitungsblätter ist nicht erforderlich.

In gleicher Weise kann ein Vertreter auch dann bestellt werden, wenn eine zur Vernehmung vorgeladene Person nicht erscheint oder keine Äusserung abgibt.

Als Vertreter sind zunächst mit den in Frage kommenden Verhältnissen vertraute Personen, womöglich aus der betreffenden Gemeinde, zu bestellen. Auch Organe des Gerichtes, in dessen Sprengel die dem Berichtigungsverfahren unterworfene Liegenschaft sich befindet, köonen als Vertreter bestellt werden, insbesondere dann, wenn es sich um Liegenschaften oder Rechte von geringem Werte handelt und die Bestellung andrer Vertreter für die Parteien unverhältnismässige Kosten zur Folge hätte. In diesem Falle hat sich der Lokalkommissär wegen Namhaftmachung einer geeigneten Gerichtsperson an den Gerichtsvorstand zu wenden.

w ciągu postępowania. W pierwszym przypadku komisarz miejscowy zażąda ustanowienia lub wymienienia ich nazwisk od sądu, który jest do tego powołany wedle ogólnych norm jurysdykcyjnych (§ 112 n. j.). W drugim przypadku wchodzi w zastosowanie § 23 t. j. zastępcę ustanawia komisarz miejscowy, podobnie jak to miało miejsce przy zakładaniu ksiąg, gdzie taką samą władzę miał komisarz zakładający księgi.

§ 23, znajdujący także wedle § 28 ust. 1 analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdzialu II. ustawy, postanawia o zarządzeniach w toku postępowania, tyczących się zastępstwa stron nieobecnych lub nieczynnych a mających na celu zapobieżenie zatamowaniu postępowania wskutek tego rodzaju przeszkód.

Jeżeli dalszy tok postępowania wymaga doręczenia wezwania lub uchwały osobom, których pobyt jest niewiadomy i które nie ustanowiły pełnomocników, lub osobom niewłasnowolnym, których zastępcy prawni nie są wiadomi, ma komisarz miejscowy dla rzeczonych osób do rozpraw odbywających się w tem postępowaniu ustanowić zastępców [1]). Obwieszczenie tego ustanowienia przez gazety nie jest potrzebnem. W taki sam sposób ustanowiony być może zastępca także wtedy, gdy osoba wezwana do przesłuchania nie stanie lub nie złoży żadnego oświadczenia.

Tu należy podnieść najpierw, że ustanowienie zastępcy tyczy się wedle brzmienia ustawy i § 12 ust. 1 r. w. rozpraw

[1]) R. w. § 12 tak w dwóch przypadkach dopiero wspomnianych jakoteż w dalszym, gdy osoba dotycząca całkiem jest nieznana — i to bez względu czy we wszystkich trzech przypadkach potrzeba ustanowienia zastępców okaże się przed czy przy wdrożeniu postępowania sprostowawczego — każe komisarzowi starać się przedewszystkiem o ustanowienie i wymienienie zastępców w sądzie wedle ogólnych norm jurysdykcyi (§ 112 n. j.) powołanym (zob. form. 5 do tego paragrafu). W ustępie drugim zastrzeżono kompetencyę komisarza do ustanowienia zastępcy wedle przepisów § 23 u. s. h. w razie gdy konieczność tego okaże się w toku wdrożonego już postępowania. Znoszenie się komisarza z sądem, w którego siedzibie pierwszy urzęduje, powinnoby się jednak raczej odbywać w krótkiej drodze (por. § 14 r. w.). Mot. rząd. 40 stały również na stanowisku, że tylko w razie gdy konieczność ustanowienia zastępców okaże się przy wdrożeniu postępowania sprostowawczego, ma komisarz miejscowy o ustanowienie lub wymienienie zastępców odnieść się do sądu wedle ogólnych norm jurysdykcyjnych (§ 112 n. j.) do tego powołanego.

(Verhandlungen); zdawałoby się więc, że nie odnosi się ono do części postępowania poza rozprawami leżących [1]). Tak jednak nie jest: trudno przypuścić, by zamiarem ustawodawcy było zakres działania zastępcy ograniczyć tylko do udziału w rozprawach, zwłaszcza że odgraniczenie zakresu kompetencyjnego natrafiałoby w tym razie na poważne trudności przez ustawodawcę chyba nie zamierzone. I tak powstałoby zaraz pytanie, czy zastępcy ustanowionemu, który przy rozprawie uczestniczył, doręczyć należy uchwałę wydaną na podstawie tej rozprawy, czy doręczyć mu należy uchwałę wdrażającą postępowanie sprostowawcze, jeżeli już w tem stadyum okazują się przeszkody w § 23 przewidziane, czy jest on uprawniony do zaczepiania tych uchwał — poza rozprawą — rekursem w myśl § 24 ust. 3, w szczególności jeżeli w uchwale działowej lub przekazującej nie uwzględniono jego wniosków względnie zarzutów i t. p.? Wobec tak niepraktycznych konsekwencyj, do których prowadzi takie dosłowne tłumaczenie danego przepisu, będzie raczej wskazanem możność ustanowienia zastępców przez komisarza miejscowego przyjąć także dla stadyum postępowania poza rozprawą w ścisłem tego słowa znaczeniu [2]). Wyraz: rozprawa (Verhandlungen) w ustawie użyty wkradł się do niej widocznie z analogicznego postanowienia § 19 gal. u. z. h., gdzie jednak wyraz ten był na miejscu. skoro w postępowaniu przy zakładaniu księgi gruntowej uchwał samoistnym środkiem prawnym zaczepialnych nie wydawano (por. także § 21 ust. o założ. ks. gr. dla Tyrolu i kraju Przedarulańskiego).

Oczywiście, że zanim komisarz miejscowy ustanowi zastępcę, winien on w przypadkach ustępu 1 paragrafu istnienie wymogów ustawowych w tym względzie mieć uprawdopodobnione, względnie winien wyczerpać będące do jego dyspozycyi środki wywiadowcze jak akta, wyjaśnienia urzędowe itd.

---

[1]) Nie odróżnia tego należycie Hilsenrad 71.

[2]) R. w. § 13 ust. 2 stoi też na tem stanowisku mówiąc że zakres umocowania zastępców na podstawie § 23 u. s. h. ustanowionych ogranicza się do strzeżenia praw zastąpionych przez nich osób w postępowaniu sprostowawczem.

Porównując postanowienia ustępów 1 i 2 paragrafu z analogicznemi postanowieniami powołanego już § 19 gal. u. z. h., okazuje się, że w przypadkach ustępu 1 wstępuje obecnie kompetencya komisarza miejscowego w miejsce unormowanej w powoł. § 19 kompetencyi sądu powiatowego [1]); w przypadku niestawienia się osoby zawezwanej (ustęp 2) już także powoł. § 19 normował kompetencyę komisarza miejscowego — natomiast nieznanem było w ogóle temu ostatniemu § ustanowienie zastępcy dla osoby, która stawiwszy się nie złoży żadnego oświadczenia (nie dość ściśle w tym względzie mot. rząd. 40) [2]).

Różnica między ustępem 1 a 2 paragrafu polegająca na tem, że wedle ustępu 1 ustanowienie zastępców jest obowiązkowem (verb. hat), wedle ustępu 2 zależy od uznania komisarza miejscowego (verb. kann), zachodziła już także wedle § 19 ust. o założ. ks. gr., który ustanowienie zastępcy w razie niestawienia się osoby zawezwanej nakazywał na ten wypadek, jeżeli tego dalszy tok dochodzeń wymagać będzie (zob. także uw. do § 18).

W kwestyi, czy zastępca taki do ważności oświadczeń wymagających zazwyczaj zatwierdzenia sądu nadkuratelarnego (§§ 233, 282 u. c., O. N. T. z 12 czerwca 1907 präs. 123 zb. urz. nr. 1010 ks. jud. 180), zatwierdzenia względnie upoważnienia takiego potrzebować będzie, Hilsenrad 29, powołując się na § 23 u. u. h. i § 29 ustawy o założ. ks. gr. dla Tyrolu, wyraża zapatrywanie, że zatwierdzenie takie będzie potrzebnem

---

[1]) Por. także § 37 kr. u. dz. r.: Jeżeli ten, ktorego praw podział lub regulacya dotyczą, nie może być wyśledzonym, albo jeżeli miejsce jego pobytu nie jest wiadomem. a nie pozostawił pełnomocnika, natenczas komisarz miejscowy postara się u sądu w myśl § 276 u. c. o ustanowienie dlań kuratora.

[2]) Mylnie rozróżnia Hilsenrad 71, że koszta kuratora tylko dla strony należycie wezwanej a niejawiącej się tudzież dla strony oświadczenia nieskładającej ustanowionego ponieść ma ta strona: z ustępu trzeciego § 23 wypływa bowiem, że koszta te strona, dla której kuratora ustanowiono, w każdym przypadku ponieść ma. Argumentacya tego autora z § 19 ust. 2 ust. o założ. ks. gr. dla innych krajów koronnych i § 21 ust. 2 ust. dla Tyrolu dla tego także jest chybiona, że ustawy galicyjska i bukowińska o zał. ks. gr. różnią się tu właśnie od ustaw innych krajów, którym brak także postanowienia odpowiadającego § 37 ust. 1 ust. gal.

(tylko) w przypadkach gdyby dla nieobecnych lub niewłasnowolnych celem strzeżenia ich praw okazać się miała potrzeba takich czynności prawnych, które sięgają poza ochronę ich interesów w postępowaniu sprostowawczem, a służą nabyciu lub pozbyciu praw materyalnych. Wyrażenie to niezbyt jasne, zwłaszcza że i powołane przepisy go nie wyjaśniają. Powoł. § 23 postanawia, iż należy się postarać o to, by władzom opiekuńczym zwrócono uwagę na zabezpieczenie praw małoletnich lub osób będących pod kuratelą; powoł. zaś § 21 odpowiada § 19 gal. u. z. h. [1]). Nie zawadzi wspomnieć, w jaki sposób dana kwestya uregulowaną została w kr. u. dz. r. § 28 tej ustawy postanawia, że zeznane w toku postępowania podziałowego lub regulacyjnego oświadczenia (deklaracye), jakoteż zawarte ugody, nie wymagają ani przyzwolenia ze strony trzecich osób, ani też nie podlegają zatwierdzeniu władz administracyjnych lub opiekuńczych, wyjąwszy zastrzeżone (ową) ustawą zatwierdzenie ze strony Wydziału powiatowego lub krajowego. Atoli zamiast

[1]) Tu należy wspomnieć o § 20 rozp. wykon. dla Tyrolu, wedle którego, gdy natrafi się na posiadaczy, względem których zachodzą stosunki w § 21 ustawy oznaczone, mają być dotyczące zawiadomienia wystosowane do sądu hipotecznego, względnie do władzy opiekuńczej (wedle formularza) a sądy mają wkroczenie komisarza jak najrychlej załatwić, aby ten następnie wcześnie mógł wezwać ustanowionych zastępców do dochodzeń — dalej o § 25 ust. 3 nast. tamże, wedle którego ustanowienie zastępców stosownie do § 21 ust. 2 przez komisarza dokonać się mające może mieć miejsce nie tylko dla posiadaczy własnowolnych, których mieszkanie jest wiadomem, ale także dla takich posiadaczy niewłasnowolnych lub dla takich posiadaczy z pobytu niewiadomych, dla których wedle ustępu 1 § 21 zastępcy zostali przez sąd ustanowieni, ale nie jawili się. Czy dalszy tok dochodzeń czyni koniecznem ustanowienie zastępców dla niejawiących się posiadaczy, ma być ocenionem wedle następujących punktów widzenia: Jeżeli komisarz okoliczności w § 23 ustawy (odpowiadającym § 21 ust. gal.) wymienione sprawdzić może przez informacyjne przesłuchanie mężów zaufania, z dokumentów lub w inny sposób, ustanowienie zastępcy nie jest koniecznem; inaczej ma być zawsze ustanowiony zastępca dla nieobecnego posiadacza w inny sposób nie zastąpionego. Przed ustanowieniem zastępcy należy skonstatować dokonane doręczenie wezwania do dochodzeń. Jako zastępca ma być z reguły ustanowiony, kto zwykle pomocny jest posiadaczowi w jego interesach, zresztą współwłaściciel, domownik albo sąsiad.

zatwierdzenia władzy opiekuńczej potrzebne jest zatwierdzenie komisyi krajowej lub ministeryalnej. Jeżeli gminy bez własnego statutu, części gminy, albo zakłady takich gmin uczestniczą w postępowaniu podziałowem lub regulacyjnem jako bezpośrednio interesowane strony, to po wdrożeniu postępowania Wydział powiatowy winien ustanowić dla nich zastępcę (względnie zastępców). Zastępca upoważniony jest do zawierania w imieniu gminy, części gminy lub zakładu gminnego układów i ugód, w których one mają mieć udział, jednak z zastrzeżeniem przepisanego w pierwszym wstępie tego paragrafu zatwierdzenia. Wedle § 44 r. dz. r. o wymagane w myśl § 28 kr. u. dz. r. zatwierdzenie przez komisyę krajową oświadczeń, złożonych w imieniu osob pod opieką zostających i zawartych układów względnie o potrzebne w myśl § 28 kr. u. dz. r. zatwierdzenie przez Wydział powiatowy ugód i układów, zawartych przez ustanowionych zastępców imieniem gminy, części gminy lub zakładów gminnych, należy z reguły postarać się równocześnie z przedłożeniem do zatwierdzenia planu czynności agrarnych. Jeżeli jednak wcześniejsza decyzya komisyi krajowej, albo wydziału powiatowego co do potrzebnego zatwierdzenia, leży w interesie osób, pozostających pod opieką, gminy, części gminy lub zakładu gminnego, albo jeżeli tej decyzyi wymaga prawidłowy dalszy tok postępowania, komisarz miejscowy ma zaraz po złożeniu dotyczącego oświadczenia lub po zawarciu ugody lub układu, postarać się o zatwierdzenie komisyi krajowej, względnie Wydziału powiatowego [1]).

W rzeczy głównej należy n. zd. przystąpić do zapatrywania Hilsenrada. Za tem, że nietylko zastępcy wedle § 23 ustanowieni, ale także inni zastępcy prawni, jak ojcowie, opiekunowie i kuratorowie, nie będą potrzebowali do oświadczeń w ramy postępowania sprostowawczego wpadających upoważnienia względnie zatwierdzenia władzy nadopiekuńczej względnie nadkuratelarnej, przemawia wzgląd praktyczny, aby postępowania nie rozrywano i nie przewlekano, zwłaszcza że

[1]) Por. co do komisyi krajowej § 17 ust. o założ. ks. gr. dla Tyrolu i projekt Szybalskiego 875.

komisarzowi miejscowemu jako urzędnikowi sędziowskiemu o wyższej kwalifikacyi (któremu § 23 przyznaje większe atrybucye niż odpowiedni przepis § 19 gal. u. z. h.) potrzebna piecza nad osobami przez zastępców działającemi może być powierzoną (arg. z § 26 ust. 3 ust. org.), (także w przypadkach, wchodzacych zresztą w zakres uchwały senatu trybunału pierwszej instancyi [§§ 110, 109 ust. 2 n. j.] pożądanem będzie możliwie rozszerzające tłumaczenie atrybucyi komisarza miejscowego). Także § 27 ustawy, wedle którego gdy do fizycznego działu nieruchomości potrzebnem jest przyzwolenie władz administracyjnych, przyzwolenia tego komisarz miejscowy zasięgnąć ma, da się przytoczyć na uzasadnienie zapatrywania, że w przypadkach, gdy idzie ze względu na osobę przez zastępcę działającą o zezwolenie nadopiekuńcze lub nadkuratelarne, takowe w postępowaniu sprostowawczem nie jest wymaganem [1]).

Wedle trzeciego ustępu paragratu jako zastępców ustanowić się ma przedewszystkiem osoby ze stosunkami w grę wchodzącymi obznajomione (§ 13 ust. 1 r. w.), wedle możności z dotyczącej gminy (nie adwokatów: Hilsenrad 8 nast. — por. także powoł. wyżej rozp. wyk. dla Tyrolu). Także organy sądu, w którego okręgu znajduje się nieruchomość podpadająca pod postępowanie sprostowawcze (będzie to zapewne także w przypadkach sprostowania ksiąg majętności tabularnych sąd powiatowy a nie trybunał pierwszej instancyi) mogą być ustanowione zastępcami [2]), zwłaszcza wtedy, gdy rozchodzi się o nieruchomości lub prawa o nieznacznej wartości a ustanowienie

[1]) Baczyć jednak ma komisarz miejscowy na to, aby oświadczenia złożone przez zastępców odpowiadały stanowi prawnemu i faktycznemu (§ 13 ust. 2 r. w.). — Tałasiewicz cyt. art. podniósł był zarzut, że (ówczesny) projekt ustawy nie mówi wyraźnie, czy zastępcy (przez komisarza ustanowieni) będą uprawnieni do zawierania ugody w imieniu osób zastąpionych — zaznaczając, że kwestya ta dla szybkiego załatwiania sprostowań bardzo ważna powinna być wyraźnie i stanowczo ustaloną i to (w ślad § 276 u. c.) w sposób potwierdzający.

[2]) Mot. rząd. 40 na uzasadnienie tego postanowienia przytaczają także, że organa sądu z mocy swych urzędowych funkcyj nie rzadko mają sposobność poznania konkretnych stosunków prawnych odnoszących się do nieruchomości ich okręgu.

innych zastępców powodowałoby dla stron niestosunkowe koszta. Ocenienie tego momentu będzie rzeczą komisarza miejscowego, który jednak o wymienienie nadającej się do funkcyi zastępcy osoby sądowej odnieść się ma do przełożonego sądu (powiatowego). Ten ostatni przepis, ograniczający komisarza miejscowego w wyborze zastępcy z pośród personalu sądowego, (w porównaniu np. z analogicznym przepisem § 64 l. 4 p. c.) tłumaczy się łatwo tem, że zastępca także przy dochodzeniach na miejscu interweniować musi, co połączonem być może ze znaczniejszym uszczerbkiem dla służby sądowej i że z drugiej strony komisarz miejscowy nie wchodzący sam w skład personalu dotyczącego sądu, ze stosunkami tegoż nie jest tak obeznany jak np. sędzia procesowy w przypadku § 64 l. 4 p. c. (mot. rząd. 40 podają jako motyw, że komisarzowi miejscowemu nie służy prawo dyspozycyi organami sądu).

§ 24.

Do postępowania sprostowawczego stosuje się uzupełniająco w ogólności te postanowienia, które obowiązują o postępowaniu sądowem w sprawach niespornych.

Jednakże w postępowaniu przekazawczem (§ 12 do 22) można co do faktów spornych, które mają znaczenie dla osądzenia kwestyi, jakie części posiadłości zamierzały strony w rzeczywistosci obciążyć (§ 7, 12), lub czy wierzyciel wiedział o mniejszej wartości obciążonej idealnej części posiadłości w chwili,

---

§ 24. Auf das Berichtigungsverfahren finden im allgemeinen die fur das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten ausser Streitsachen geltenden Bestimmungen ergänzend Anwendung.

Jedoch kann im Zuweisungsverfahren (§ 12 bis 22) uber streitige Tatsachen, die fur die Beurteilung der Frage erheblich sind, auf welche Liegenschaftsteile die Absicht der Parteien bei der Belastung tatsächlich gerichtet war (§ 7. 12), oder ob der Gläubiger zur Zeit, da er als Berechtigter in das Grundbuch eingetragen wurde, von der Minderwertigkeit des belasteten ideellen Liegenschaftsteiles Kenntnis hatte (§ 13), die Beweisführung durch Einvernehmung von Zeugen und Sachverstandigen erforderlichen Falls unter Eid erfolgen und ist auch der Beweis durch Vernehmung

gdy go wpisano jako uprawnionego do księgi gruntowej (§ 13), przeprowadzić dowód przez przesłuchanie świadków i biegłych, w razie potrzeby nawet pod przysięgą, a nadto też dozwolony jest w takich razach dowód przez przesłuchanie stron. Przytem mieć będą odpowiednie zastosowanie odnośne postanowienia procedury cywilnej.

Nadto obowiązywać będzie ograniczenie, że oddzielne środki prawne są dozwolone tylko przeciw odrzuceniu żądania sprostowania stanu hipotecznego i przeciw uchwale, zarządzającej wdrożenie postępowania sprostowawczego (§ 5), następnie przeciw uchwale działowej (§ 9) i przekazującej (§ 20). Rekurs przeciw rezolucyi o wdrożeniu postępowania sprostowawczego nie ma skutku zawieszającego.

Przeciw wszystkim innym zarządzeniom i orzeczeniom komisarza miejscowego, w szczególności przeciw orzeczeniom w sprawie zarzutów (§ 18), nie służy stronom oddzielny środek prawny.

Środki prawne, które w myśl tych postanowień są niedozwolone, powinien komisarz miejscowy odrzucić z urzędu.

Uchwały, któremi zarządzono wpis hipoteczny na zasadzie §§ 8, 10, 11 lub 21, podlegają przepisom o postępowaniu w sprawach hipotecznych.

---

der Parteien zulässig. Hiebei finden die einschlägigen Bestimmungen der Zivilprocessordnung finngemässe Anwendung.

Ferner gilt die Beschränkung, dass abgesonderte Rechtsmittel nur gegen die Abweisung des Begehrens auf Berichtigung des Grundbuchsstandes und gegen den Beschluss auf Einleitung des Berichtigungsverfahrens (§ 5), dann gegen den Teilungsbescheid (§ 9) und den Zuweisungsbescheid (§ 20) zulässig sind. Der Rekurs gegen den Einleitungsbeschlus hat keine aufschiebende Wirkung.

Alle andern Verfügungen und Entscheidungen des Lokalkommissärs, insbesondere die Entscheidungen über Einwendungen (§ 18), sind mittels eines abgesonderten Rechtsmittels nicht anfechtbar.

Rechtsmittel, welche nach diesen Bestimmungen unzulässig sind, hat der Lokalkommissär von Amts wegen zurückzuweisen.

Bescheide, durch welche eine grundbücherliche Eintragung auf Grund der § 8, 10, 11 oder 21 verfügt wird, unterliegen den Vorschriften über das Verfahren in Grundbuchssachen.

[str. 40]. Motywy uzasadniają, dlaczego do postępowania sprostowawczego stosować należy przepisy o postępowaniu niespornem, potem zaś kontynuują:

Sporne kwestye własności jednak, od których rozstrzygnięcia zależy sprostowanie księgi gruntowej, należą do zwykłej drogi prawa (§ 9 ust. 4), Również wolno stronom dochodzić w drodze procesu swego lepszego prawa, jeżeli czują się pokrzywdzone nowo ustalonym stanem księgi gruntowej.

Dalsze wywody motywów zawierają legislacyjne przyczyny odnośnych postanowień, nie dają jednak dogmatycznych objaśnień.

Ustęp pierwszy tego paragrafu, który wedle § 28 ust. 1 znajduje analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle II-go rozdziału ustawy, każe stosować w ogólności uzupełniająco do postępowania sprostowawczego postanowienia obowiązujące dla postępowania sądowego w sprawach niespornych (zob. także § 10 r. w.). Mimo to, jak już zaznaczyliśmy, w postępowaniu tem rozmaitego rodzaju sporne okoliczności stanowcze będą musiały być pozytywnie ustalone, niezgodnie z przepisem § 2 l. 7 post. niesp. Odnośnie do samego posiadania ustalenie może wymagać również formalnych dowodów, co przewiduje np. wyraźnie § 26 rozp. wyk. dla Tyrolu, postanawiając, że jeżeli między stronami powstanie spór co do posiadania nieruchomości, to mają być ofiarowane przez nie dowody, które komisarz uważa za stanowcze, przeprowadzone i ma być rozstrzygnięcie komisarza ustnie ogłoszonem. Charakter istotny postępowania niespornego (por. Otta 78) nie jest tu wszędzie zachowany (nie dość jasno, zwłaszcza co do ustalenia ostatniego faktycznego posiadania, Klang Jur. Bl. 1906 str. 210).

Skoro postępowanie toczyć się ma zasadniczo wedle zasad postępowania w sprawach niespornych, to wynika stąd np. że nie może być mowy w tem postępowaniu o obowiązku zwrotu kosztów, chociażby nieusprawiedliwionem wkroczeniem innej strony spowodowanych (a contr. § 44 ust. z 18 lutego 1878 nr. 30 dz. u. p., § 25 ust. o drogach koniecznych, por. Bartscha 756, tak samo odnośnie do III-go rozdziału ustawy Hilsenrad 68).

Przywrócenie do pierwotnego stanu stosować się będzie po myśli § 17 post. niesp. do przepisów procedury cywilnej, z wyjątkiem postępowania tyczącego się rozdziału kaucyi wedle

§ 26, gdyż tu wedle anal. § 58 ust. 2 o. e. restytucya będzie wykluczoną.

Co do sposobu ustalenia wartości względnie oszacowania obowiązywać będą również, jak już zaznaczyliśmy, postanowienia ogólne w sprawach niespornych obowiązujące (mylnie Hilsenrad 26, który podnosi natomiast słusznie, że koszta oszacowania wedle § 39 ponosi Skarb Państwa); należytości znawców oznaczy po myśli §§ 280, 113 post. niesp. komisarz miejscowy (analogiczne zastosowanie przepisów procedury cywilnej, jakie ma na myśli zapewne Hilsenrad l. c., jest tu wobec tego zbytecznem, § 272 post. niesp.; inaczej ma się jednak rzecz w razie prowadzenia dowodu ze znawców wedle ustępu 2 paragrafu, gdzie mają analogiczne zastosowanie przepisy dotyczące procedury cywilnej — nie da się zaprzeczyć, że rozróżnianie takie z ustawy samej wypływające, zbytecznie rzecz komplikuje).

Ustęp 2 § 24 odnosi się tylko do postępowania wedle rozdziału I-go ustawy i normuje dopuszczalność w postępowaniu przekazawczem [1]) (§§ 12—22) formalnego postępowania dowodowego (§ 2 l. 7 post. niesp.) celem ustalenia dwóch rodzajów spornych okoliczności faktycznych (zob. także § 38 ust. r. w.), mianowicie:

1) w kwestyi, na które części nieruchomości zamiar stron przy obciążeniu faktycznie był skierowany (§§ 7, 12);

2) w kwestyi, czy wierzyciel w czasie, gdy jako uprawniony wpisany został do księgi gruntowej, wiedział o mniejszej wartości fizycznej części nieruchomości do dłużnika w istocie należącej (§ 13, w ustawie zaszła wspomniana już omyłka, jakoby rozchodziło się o mniejszą wartość obciążonej idealnej części nieruchomości).

Dla ustaleniä tych dwóch rodzajów spornych okoliczności

[1]) Giżowski tłumaczy: »w postępowaniu przekazującem«, natomiast w §§ 34 i 35 »postępowanie przekazawcze«; Szybalski: »w postępowaniu odnoszącem się do repartycyi długów hipotecznych«, inaczej znowu w § 35 (»wyników postępowania sprostowawczego komisarza lokalnego, ustalających stan bierny«).

faktycznych[1]) dopuszczalnem jest prowadzenie dowodu przez przesłuchanie świadków i znawców w razie potrzeby pod przysięgą a także przez przesłuchanie stron — przyczem znajdują analogiczne zastosowanie, dotyczące postanowienia procedury cywilnej. Są to więc co do świadków §§ 320—350, co do znawców §§ 351—367, co do przesłuchania stron §§ 371—383 pc.; może być także dopuszczonem ubezpieczenie dowodu ze świadków lub znawców przy analogicznem zastosowaniu §§ 384 do 389 pc. (tak wyraźnie mot. rząd. 40). Co do rekursu od zarządzeń karnych przeciw świadkowi lub znawcy znajdzie analogiczne zastosowanie § 522 pc.

Przepis ustępu 2 §, o ile wymienia tylko trzy rodzaje dowodów, tłumaczy się tem, że uwzględnienie aktów i dokumentów tudzież wyników naoczni sądowej (§ 7) nastąpić może już wedle zasad postępowania niespornego (§ 24 ust. 1); dowody te nie wymagają formalnego postępowania dowodowego wedle zasad procedury cywilnej (§ 2 l. 7 post. niesp.).

Wobec tego, że tylko dla wspomnianych dwóch rodzajów spornych okoliczności faktycznych przewidziane w ustępie drugim § formalne postępowanie dowodowe jest dopuszczalne, powstaje pytanie: jak się ma rzecz z innemi spornemi okolicznościami faktycznemi? Wyżej staraliśmy się wykazać, że o ile ustawa wyraźnie nie odsyła (w § 9) ustalenia ich do osobnej drogi prawa, ustalenie to nastąpi w obecnem postępowaniu przy użyciu środków zwyczajnych w postępowaniu niespornem dopuszczalnych — chociaż niewątpliwie natrafi ono nieraz na pewne trudności. Z przepisu § 2 l. 7 post. niesp. nie można wnioskować, że ustalenia takie należy i w tem postępowaniu odsyłać do zwyczajnej drogi prawa: tyczeć się to będzie zwłaszcza ustaleń, o których wspominają §§ 9 ust. 4, 12 ust. 5 (por. takze Klanga 223, Hilsenrada 24).

Wprowadzenie formalnego postępowania dowodowego w postępowaniu niespornem nie jest zresztą nowością: bo np. przesłuchanie stron pod przysięgą zna już ustawa o uznaniu za zmarłego z 16 lutego 1883 nr. 20 dz. u. p. (§§ 3 ust. 3, 10

[1]) Mylnie zatem w tym względzie wyrażają się mot. kom. 8.—O udziale przysięgłego protokolisty w tem postępowaniu stanowi § 3 ust. 2.

ust. 2). Z dopuszczenia tego dowodu w obecnej ustawie dla stwierdzenia wiedzy wierzyciela o mniejszej wartości fizycznej części nieruchomości wnioskuje Hilsenrad 28, że ustawa rozstrzyga w ten sposób pytanie, które było sporne za czasów obowiązywania § 48 ust. 2 ust. z 16 marca 1894 nr. 36 dz. u. p., czy dowod taki może być prowadzony wprost na fakt wiedzy lub braku wiedzy. Zd. n. wnioskowanie to jest mylne; ustawa kwestyi tej wcale nie rozstrzyga, ale rozwiązaną ona być musi (twierdząco) po myśli znajdujących tu analogiczne zastosowanie przepisów procedury cywilnej (§ 371 ust. 1). Skoro mają tu wogóle mieć analogiczne zastosowanie przepisy procedury cywilnej, to w szczególności będzie miał także zastosowanie przepis § 272 pc. o swobodnem ocenieniu wyniku przeprowadzonych dowodów. W konsekwencyi tego przepisu (podobnie jak np. w sporach prowizoryalnych) w razie rekursu od uchwały przekazującej sąd rekursowy nie będzie w możności dokonania samoistnych ustaleń odmiennych od ustaleń komisarza miejscowego, skoro ustawa nie przewiduje przeprowadzenia dowodów w instancyi rekursowej (por. z jednej strony § 526 ust. 1 zd. 2 pc., z drugiej § 47 kr. u. dz. r.).

Ze względu na strukturę danego postępowania, w którem odnośnie do dowodów obowiązują w drodze analogii przepisy procedury cywilnej, należy wykluczyć zastosowanie przepisu § 10 post. niesp. o możności wprowadzenia w rekursie nowych okoliczności i środków dowodowych (por. w tym względzie także uwagi Klanga 223, inaczej Hilsenrad 70). Oczywiście jednak sąd rekursowy w razie dostrzeżenia usterek postępowania I. instancyi, analogicznie do § 496 pc., będzie mógł znieść uchwałę przekazującą i zarządzić np. uzupełnienie przeprowadzonych dowodów przez komisarza miejscowego (por. § 49 kr. u. dz. r.).

Ustępy 3—5 § 24, które wedle § 28 znajdują analogiczne zastosowanie w postępowaniu według II. rozdziału ustawy, normują środki prawne, służące od postanowień komisarza miejscowego, ustęp 6 również i w postępowaniu według II. rozdziału zastosowanie mający, tyczy się zapadających wedle obecnej ustawy uchwał sądu hipotecznego.

Odrębne środki prawne w rozumieniu § 515 pc. dopuszczalne są tylko przeciw:

1) odmówieniu żądaniu o sprostowanie stanu hipotecznego — jeżeli zatem komisarz miejscowy, któremu strona w myśl § 4 podała do wiadomości przypadek niezgodności stanu hipotecznego z faktycznym stanem posiadania, uzna, że nie zachodzą wymogi wdrożenia postępowania sprostowawczego;

2) uchwale na wdrożenie postępowania sprostowawczego (§ 5) — jeżeli po wdrożeniu postępowania sprostowawczego okaże się, że już pierwotnie niewłaściwie je wdrożono i wskutek tego zastanowi się postępowanie, uchwała taka ulegnie zaczepieniu jak ad 1);

3) uchwale działowej (§ 9)[1]) i

4) uchwale przekazującej (§ 20).

Odmiennie od zasady § 12 post. niesp. rekurs od uchwały wdrażającej postępowanie sprostowawcze nie ma skutku wstrzymującego; natomiast uchwały działowa i przekazująca po myśli §§ 10 i 21 (również inaczej aniżeli wedle § 12 post. niesp.) mogą być wykonane hipotecznie dopiero po prawomocności (tak samo uchwała w postępowaniu wedle rozdziału II. w miejsce działowej wstępująca, wedle § 30 ust. 3). Wszystkie inne zarządzenia i rozstrzygnięcia komisarza miejscowego, w szczególności rozstrzygnięcia na zarzuty (§ 18) nie mogą być zaczepione odrębnym środkiem prawnym. Rozstrzygnięcie zatem np. na zarzuty zapadłe, po myśli § 515 pc. może być zaczepione dopiero rekursem od uchwały przekazującej wniesionym, tak, że w tem dopiero stadyum rozpatrzone będzie np. rozstrzygnięcie tyczące się odrzucenia zarzutów z przyczyn w § 17 wymienionych.

Środki prawne, wedle tych przepisów niedopuszczalne, odrzucić ma z urzędu komisarz miejscowy, odmiennie aniżeli wedle § 9 post. niesp. Czy od takiej uchwały odrzucającej służy środek prawny i czy ma on być przedłożony wyższej instancyi? Z powołanych przepisów § 24 wnosi Hilsenrad 7, że i od uchwały odrzucającej nie ma rekursu a wniesiony od-

[1]) Tak samo uchwale wedle § 30 ust. 2 w miejsce działowej wstępującej.

rzuci komisarz miejscowy — zdania tego podzielić nie można, niepodobna bowiem wykluczyć srodka prawnego tam, gdzie sporną jest np. istota danej uchwały i kwestya, czy uchwała podpada lub nie podpada, czy to wprost czy to w drodze interpretacyi *ex ratione legis* pod kategorye uchwał w ustępie trzecim § wymienione. Wogóle z pojęcia odrębnego środka prawnego (§ 515 pc.) wnioskować należy, że wykluczenie rekursu odnosi się tylko do przypadków, w których da się pomyśleć połączenie zażalenia od pewnego zarządzenia lub rozstrzygnięcia z rekursem od następnej uchwały: gdzie możność taka nie zachodzi, np. przy ustaleniu należytości znawców, przy nałozeniu kary porządkowej na świadka itp., odrębny rekurs będzie mimo przepisu § 24 ust. 4 dopuszczalny (*cessante ratione legis cessat lex ipsa*).

Użycie wyrazu: »środki prawne« (Rechtsmittel) w § nie jest dość ścisłe, bo rozchodzi się widocznie tylko o środki prawne dewolutywne, czyli o rekursy, nie też o przedstawienia w myśl §§ 9 nast. post. niesp. O ile z danej uchwały strony jeszcze w pewnym kierunku praw nie nabyły, jeżeli np. rozchodzi się o sprostowanie myłki rachunkowej lub tp. (§§ 419, 430 pc.) albo o uzupełnienie uchwały (§§ 423, 430 pc.), będzie mógł być uczyniony wniosek o sprostowanie lub uzupełnienie u komisarza miejscowego, który ewentualnie może być uznany za przedstawienie. Takie przedstawienie może być skierowane także przeciw zarządzeniom i rozstrzygnięciom, przeciw którym odrębny rekurs nie byłby dopuszczalny. Przeciw uchwałom, dopuszczającym odrębny rekurs, może być wniesione także przedstawienie po myśli § 9 post. niesp., (por. w tym względzie Bartscha 754) które jednak może mieć znaczenie o tyle, o ile osoby trzecie praw z uchwały nie nabyły, co tylko wyjątkowo może mieć miejsce. Że ustawa przez odrębne środki prawne rozumie tylko rekursy odrębne, na to wskazuje użyty w drugiem zdaniu ustępu 3 wyraz: »rekurs«. O ileby wyjątkowo rekursem zaczepiono uchwałę w kierunku, w którym mogłoby było być wniesione przedstawienie, będzie komisarz

[1]) Dla tego pouczenie w form. 9 i 10 do § 23 r. w. nie wymienia przedstawienia jako dopuszczalnego środka prawnego.

miejscowy w możności po myśli § 9 post. niesp. uwzględnienia rekursu we własnym zakresie działania; z reguły jednak nastąpi przedłożenie rekursu wyższej instancyi (inaczej Hilsenrad 70).

Z postanowienia, że komisarz miejscowy uprawniony i obowiązany jest do odrzucenia rekursów wedle ustępów 3 i 4 § niedopuszczalnych, można wnioskować, że będzie on też — odmiennie aniżeli wedle § 11 ust. 2 post. niesp. — uprawniony do odrzucenia rekursów spóźnionych (inaczej Hilsenrad 70). Z porównania bowiem przepisów procedury cywilnej o traktowaniu w I. instancyi środków prawnych spóźnionych a niedopuszczalnych (§§ 468, 507, 523) wypływa, że w zasadzie uważa się rozstrzygnięcie kwestyi spóźnienia za bardziej proste, mogące być pozostawione I. instancyi, rozstrzygnięcie zaś kwestyi dopuszczalności środka prawnego za trudniejsze, powierzone dlatego przeważnie instancyi wyższej. Jeżeli więc ustawa obecna powierza komisarzowi miejscowemu odrzucenie (niektórych) rekursów niedopuszczalnych, to należy przypuścić, że chciała ona pozostawić mu także odrzucenie rekursów spóźnionych. Przemawia za tem wzgląd dalszy, że z uchwał w ustępie 3 § wymienionych, które odrębnym środkiem prawnym zaczepione być mogą, już wedle ich istoty z reguły osoby trzecie prawa nabyć musiały, tak, że odpada motyw ustawodawczy w § 11 ust. 2 post. niesp. wyrażony, dla którego nakazano tu przedkładanie instancyi wyższej rekursów spóźnionych. Praktyka sądowa np. także w przypadkach § 30 ust. z 18 lutego 1878 nr. 30 dz. u. p. i § 16 ust. o drogach koniecznych staje na stanowisku, że rekursu spóźnionego stronie przeciwnej do wniesienia oświadczenia doręczać nie należy, lecz że należy go już w I. instancyi z miejsca odrzucić. Od uchwały wszakże komisarza miejscowego rekurs jako spóźniony odrzucającej dopuszczalny będzie znowu *ex ratione legis* (tak samo jak od uchwały odrzucającej rekurs jako niedopuszczalny) odrębny rekurs.

W braku odmiennego wyraźnego postanowienia będą w postępowaniu obecnem dopuszczalne także nadzwyczajne rekursy rewizyjne w miarę § 16 post. niesp. (zgodnie Hilsenrad 70).

Rozstrzygnięcie instancyi rekursowej może być różnorakie; może ono:

1) odrzucić rekurs jako spóźniony lub niedopuszczalny, o ile nie zwróci w tym celu aktów komisarzowi miejscowemu do postąpienia tak we własnym zakresie działania — co do obliczenia czasokresu do rekursu obowiązują §§ 11, 7 post. niesp. § 89 ust. org., z tą jednakże zd. n. różnicą, że przedłużenie czasokresu do rekursu przez wniesienie najpierw tylko przedstawienia będzie tu wykluczonem a tylko od uchwały przedstawienia nie uwzględniającej dopuszczalny będzie odrębny rekurs, który będzie jednak musiał ograniczyć się do zaczepienia tej ostatniej uchwały, nie będzie zaś mógł być skierowany przeciw uchwale pierwotnej, o ile jej komisarz miejscowy na skutek przedstawienia zmienić nie był uprawniony. Wypływa to właśnie stąd, że ustawa w ustępie trzecim § ma na myśli tylko rekursy. Od uchwały odrzucającej rekurs jako spóźniony lub niedopuszczalny służyć będzie wedle uwag powyższych odrębny środek prawny;

2) uchwałę zaczepioną znieść czy to z przyczyny nieważności czy też z przyczyny braków postępowania i zarządzić wydanie ponownej uchwały po usunięciu wytkniętych usterek (§§ 477, 478, 496 pc. por. powoł. już § 49 kr. u. dz. r.). Od takiej uchwały nie będzie dopuszczalny odrębny środek prawny;

3) uchwałę zaczepioną zatwierdzić lub zmienić, ewentualnie po zarządzeniu potrzebnych dochodzeń (§ 526 ust. 1 zd. 2 pc.), jednak bez ponowienia lub uzupełnienia dowodów (*a contr.* § 488 pc.). Od takiej uchwały służyć będzie odrębny środek prawny, ale od uchwały zatwierdzającej tylko w miarę § 16 post. niesp.

Wedle końcowego ustępu § 24 uchwały, któremi zarządza się wpis hipoteczny na podstawie §§ 8, 10, 11 lub 21, podlegają przepisom o postępowaniu w sprawach hipotecznych [1]).

[1]) Również tym przepisom podlegać będzie w ogólności uchwała sądu hipotecznego tycząca się zarządzenia adnotacyi wedle § 6 ust. 2, ale zarządzenie komisarza miejscowego do sądu hipotecznego wystosowane ulega zaczepieniu wraz z uchwałą wdrażającą postępowanie sprostowawcze, z którą jedną całość stanowi.

Znaczy to, że sąd hipoteczny zarządzający dotyczące wpisy stosować ma, poza normami powołanych §§ ustawy, przepisy ustawy hipotecznej i ustawy z 6 lutego 1869 nr. 18 dz. u. p. Tyczy się to w szczególności kwestyi doręczeń i dopuszczalności czasokresów, tudzież manipulacyi rekursów (mot. rząd. 41). Rekursy te podane być muszą do sądu hipotecznego, nie do komisarza miejscowego, ale tok instancyi będzie ten sam co od uchwały komisarza (arg. z § 14 ustawy z 6 lutego 1869 nr. 18 dz. u. p.).

Ustawa nie przewiduje przypadku konfliktu między sądem hipotecznym a komisarzem miejscowym (por. § 14 ust. 2 ust. z 6 lutego 1869), ale przypadek taki zajść może. W tym razie musi być następnie rzeczą komisarza miejscowego przeszkodę dotyczącą usunąć — uchwała ta podlegać będzie odrębnemu rekursowi na równi z uchwałą nią uzupełnioną lub sprostowaną.

Rzecz naturalna, że przed całkowitem przeprowadzeniem hipotecznem a także przed prawomocnością jego uchwał komisarz miejscowy nie będzie mógł opuścić całkowicie danego okręgu sądowego; w myśl bowiem zasady § 412 pc. ustalenia podstawowe przedsięwzięte być mogą tylko przez sędziego, który dochodzenia na miejscu i dowody oraz rozprawę ze stronami przeprowadził; w razie zaś potrzeby uzupełnienia przy zmianie osoby komisarza musiałoby całe postępowanie w dotyczącej sprawie na nowo być przeprowadzonem, z oczywistym uszczerbkiem, bo kosztem i stratą czasu dla interesowanych i Skarbu Państwa. Może zajść jednak także wypadek, że bez zmiany w osobie komisarza się nie obejdzie (por. § 478 ust. 3 pc.). Postanawia tak np. kr. u. dz. r. w powoł. § 49: Jeżeli komisya krajowa lub ministeryalna wskutek odwołania lub z mocy nadzoru urzędowego spostrzeze, że przy instruowaniu sprawy zaszły istotne braki, że pominięte zostały widocznie ważne okoliczności, lub że ustawa została naruszoną w taki sposób, iż to może mieć wpływ na wynik całego podziału lub regulacyi, albo, iż przez to poszczególni interesowani zostali w swych prawach pokrzywdzeni, natenczas zarządzić ma nową rozprawę lub dochodzenie i może poruczyć przeprowadzenie ich nawet innemu komisarzowi miejscowemu.

§ 25.

Jeżeli ciało hipoteczne ma być obciążone kaucyą lub kwotą kaucyjną (§ 13), to ci, którzy mają być wpisani za właścicieli tego ciała, mogą uwolnić się od tego obciążenia, składając w sądzie kwotę, przypadającą na ich posiadłość.

Właściciele mogą wykonać to prawo także kiedykolwiek później.

Z motywów rządowych podnosimy:

[str. 41]. Cyfrową wysokość kaucyi oznacza się w postępowaniu przekazawczem; właściciel posiadłości może złożyć ją do depozytu sądowego już przed hipotecznem wpisaniem przekazanych ciężarów, aby w ten sposób zapobiedz hipotecznemu obciążeniu swojej posiadłości. Jeżeli tego zaniecha, np. z powodu trudności we wypłatach, to nie traci przez to prawa żądania, aby posiadłość jego była uwolnioną od kaucyi. Prawo to może wykonać kiedykólwiek także i po dokonaniu wpisu kaucyi.

Paragraf ten, który zarówno jak zaraz następny zostaje w ścisłym związku z § 13, zastrzega osobom, które zapisane być mają za właścicieli ciał hipotecznych kaucyą lub kwotą kaucyjną obciążyć się mających. prawo uwolnienia się od tego obciążenia przez złożenie do sądu kwoty na ich nieruchomość przypadającej. Jeżeli więc wcześniej (po myśli § 13) sumy wyrównawczej do sądu nie złożono, jeżeli nie skorzystano z przepisu § 17 l. 7, dającego możność częściowej upłaty ze skutkiem uchylającym potrzebę ustanowienia sumy wyrównawczej (kaucyjnej), to skład kaucyi względnie części jej na realność dotyczącą przypadającej, nastąpić może jeszcze przed zarządzeniem intabulacyi przez sąd hipoteczny a po przesłaniu już aktów temu sądowi przez komisarza miejscowego (§ 21 ust. 1). W tym razie sąd hipoteczny, tak samo jak w przypadku gdy z nadesłanych przez komisarza miejscowego dokumentów dowie się o złożeniu kaucyi lub jej części, zaniecha intabulacyi; w tym

---

§ 25. Diejenigen, die als Eigentümer der mit der Kaution oder einer Kautionsquote zu belastenden Grundbuchskörper (§ 13) eingetragen werden sollen, können sich von dieser Belastung dadurch befreien, dass sie den auf ihre Liegenschaft entfallenden Betrag zu Gericht erlegen.

Dieses Recht kann von den Eigentümern auch in der Folge ausgeubt werden.

celu wystarczy, jeżeli o dokonanym składzie ma wiadomość z własnych aktów.

Ustęp drugi §, wedle którego prawo to właścicieli, mianowicie zwolnienia się od obciążenia przez skład, wykonanem być może także później, ma takie znaczenie, że w tym wypadku wykreślenie intabulowanej kaucyi również z urzędu winno być zarządzonem; wypływa to zd. n. stąd. że w przypadku gdy przed intabulacyą skład nastąpił, intabulacya z urzędu ma być zaniechaną, i że prawo właściciela po dokonanej intabulacyi wedle brzmienia ustawy jest identyczne (*verb.* dieses Recht) z prawem przed intabulacyą (inaczej Klang 224, z powołaniem się na § 76 ust. hip.).

Wedle § 42 ust. 1 r. w. ma komisarz zwrócić uwagę właścicieli ciał hipotecznych kaucyą lub kwotą kaucyjną obciążyć się mających, na możność uwolnienia się w myśl § 25 u. s. h. od tego obciążenia przez skład sądowy kwoty na ich nieruchomość przypadającej i ma być dokonane pouczenie w protokole uwidocznionem.

Co do wolności składu od taksy depozytowej i związku z tem przepisu § 57 r. w. zob. uw. do § 13.

§ 26.

Kwot złożonych w sądzie (§ 13, 25) użyć należy na zaspokojenie tych, na rzecz których ciążą prawa rzeczowe na owem ciele hipotecznem, którego mniejsza wartość spowodowała konieczność złożenia. Stosować przytem należy odpowiednio postanowienie o rozdziale ceny kupna przy przymusowych licytacyach nieruchomości, chyba że wierzyciele zrzekną się takiego

---

§ 26. Die gerichtlich erlegten Beträge (§ 13, 25) sind zur Befriedigung derjenigen, für welche dingliche Rechte auf jenem Grundbuchskörper haften, dessen geringerer Wert den Erlag notwendig gemacht hat, in sinngemässer Anwendung der Bestimmungen über die Verteilung des Meistbotes bei Zwangsversteigerungen von Liegenschaften zu verwenden, es sei denn, dass die Gläubiger auf diese Verwendung verzichten; in letzterem Falle ist die erlegte Geldsumme oder der von den Gläubigern nicht

użycia tych kwot. W tym ostatnim przypadku złożoną sumę pieniężną lub tę jej część, do której wierzyciele nie roszczą sobie pretensyi, wydać należy temu, kto ją złożył. Odnośne zarządzenia należy wdrożyć i przeprowadzić z urzędu.

Motywy rządowe podnoszą:

[str. 41]. Złożenie do depozytu sądowego sumy wyrównawczej lub kaucyjnej wywołane jest tą przyczyną, że posiadłość, która w postępowaniu przekazawczem wstąpiła w miejsce obciążonego udziału we współwłasności, ma mniejszą wartość i że przez to prawa, ciążące na udziale we współwłasności, doznają po przekazaniu ich na wydzieloną posiadłość uszczerbku w swojem bezpieczeństwie, który przez złożenie sumy ma być właśnie wyrównany. Jest przeto jasną rzeczą, że ta suma ma być uzupełniająco użytą do pokrycia owych praw, o ile uprawnieni wyraźnie się tego nie zrzekną, uważając, że ich prawa i bez tego mają dostateczne bezpieczeństwo.

Kwoty (wedle §§ 13, 25) do sądu złożone mają być użyte na zaspokojenie tych, na rzecz których ciążą prawa rzeczowe [1]) na ciele hipotecznem, którego mniejsza wartość spowodowała potrzebę składu, a to w analogicznem zastosowaniu postanowień o rozdziale ceny kupna przy przymusowych licytacyach nieruchomości, chyba że wierzyciele zrzekną się tego użycia. W tym ostatnim wypadku złożona suma pieniężna lub część tejże przez wierzycieli nie pretendowana ma być składającemu (więc albo właścicielowi obciążonej pierwotnie idealnej części tj. pierwotnemn dłużnikowi hipotecznemu, ewentualnie zarazem osobistemu, albo właścicielowi ciała hipotecznego kaucyą lub częścią tejże obciążonego lub obciążyć sie mającego) wydaną. Dotyczące zarządzenia mają być z urzędu wdrożone i przeprowadzone.

Kompetentnym do przeprowadzenia działu będzie sąd hipoteczny (nie komisarz miejscowy), w którym skład nastąpił, w tym względzie zachodzi różnica w porównaniu z § 18 l. 1

---

in Anspruch genommene Teil derselben dem Erleger auszufolgen. Die bezüglichen Verfügungen sind von Amts wegen einzuleiten und durchzufuhren.

[1]) wobec brzmienia ustawy sprzeczne z niem wyrażenie się mot. rząd. 41, jakoby rozchodziło się o pokrycie »der beeinträchtigten Belastungsrechte«, nie wchodzi w rachubę (zob. uw. do § 13).

o. e., gdyż co do realności miejskich, dla których księgę gruntową prowadzi trybunał pierwszej instancyi, sądem (egzekucyjnym) rozdzielającym cenę kupna jest sąd powiatowy w siedzibie trybunału.

Postanowienia ordynacyi egzekucyjnej o rozdziale licytacyjnej ceny kupna nieruchomości (§§ 209—236, 239 l. 7, ust. 2 i 3)[1]) mają być tylko analogicznie stosowane, podobnie jak wedle § 22 ust. 4 ustawy o drogach koniecznych i § 34 ust. 2 ustawy z 18 lutego 1878 nr. 30 dz. u. p. (w tym ostatnim przepisie nie wzmiankowano o tem ograniczeniu). Rozpisanie rozprawy działowej nastąpi z pouczeniem wedle osnowy § 26, które zapewne sformułować wypadnie w ten sposób, że oprócz wierzyciela, który postawił w myśl § 13 wniosek o ustanowienie sumy wyrównawczej względnie kaucyjnej ci tylko wierzyciele przyjdą do zaspokojenia, którzy pretensye swoje zgłoszą, gdyż inaczej uważani będą za zrzekających się. W miejsce dnia przybicia przy obliczeniach (§§ 216, 217 o. e.) wstąpi dzień składu. Wykonanie uchwały działowej (odmiennie od § 236 o. e.) nastąpić winno z urzędu. Do rekursu stosować się będzie § 234 o. e., zresztą jednak co do dopuszczalności i czasokresu przepisy postępowania niespornego (tak samo jak wedle ustawy o drogach koniecznych i ustawy z 18 lutego 1878 nr. 30 dz. u. p.). Postanowienie, przewidujące zrzeczenie się wierzycieli i zarządzenie na ten wypadek wydać się mające zgodne jest prawie dosłownie z brzmieniem powoł. § 22 ust. 4 ustawy o drogach koniecznych — zachodzi tylko ta istotna różnica, że ten ostatni przepis przewiduje wydanie dotyczącej kwoty uprawnionemu właścicielowi gruntu, gdy tu wydanie następuje do rąk składającego.

§ 27.

Jeżeli na fizyczny podział posiadłości potrzeba według ustawy zezwolenia władz administracyjnych, to komisarz miej-

§ 27. Ist zur physischen Teilung einer Liegenschaft nach dem Gesetze die Zustimmung der Verwaltungsbehörden erforderlich, so hat der

[1]) por. co do zastosowania w szczególności § 213 o. e. § 92 rozp. wyk. dla Tyrolu.

scowy winien w razie, gdy pomiędzy stronami przyszło w odnośnym przypadku do porozumienia, zasięgnąć tego zezwolenia, zanim jeszcze zarządzi urzędowanie hipoteczne (§ 8, ustęp 1), w razie przeciwnym zaś, zanim uchwała działowa będzie doręczona stronom (§ 9, ustęp 5). Jeżeli takiego zezwolenia odmówiono, podział posiadłości nie może nastąpić i trzeba tylko uwiadomić o tem strony.

Motywy rządowe do § 27 opiewają:

[str. 41]. W postępowaniu sprostowawczem może się wydarzyć, że posiadłości, wpisane w księdze gruntowej na rzecz gminy, należące do majątku zakładowego gminy lub jej zakładów, nie mogące przeto wedle ordynacyi gminnej podlegać podziałowi bez uchwały sejmu lub nie mogące być sprzedawanemi bez przyzwolenia rsprezentacyi powiatowej (na Bukowinie Wydziału krajowego), przeszły faktycznie w posiadanie osób prywatnych. Mogą się dostać w posiadanie osób prywatnych także i inne posiadłości, co do których wymagane, w razie ich podziału, zezwolenie władz administracyjnych (tak w szczególności wedle § 21 ustawy lasowej z 3 grudnia 1852 l. 250 dz. u. p.) nie zostało uzyskanem.

Także i w postępowaniu sprostowawczem liczyć się należy z obowiązującymi w sprawach dzielenia i pozbywania przepisami. Dotychczasowe doświadczenie pokazało, że często pomija się te przepisy, należało przeto w ustawie wyraźną o nich uczynić wzmiankę i włożyć na komisarza miejscowego obowiązek postarania się o odnośne zezwolenie władz administracyjnych

Rozumie się samo przez się, że ta ustawa nie narusza unormowanej w galicyjskiej ustawie z d. 9 grudnia r. 1899 l. 20 dz. u. kr. z r. 1900 kompetencyi władz agrarnych w sprawie dzielenia wspólnych gruntów i w sprawie regulacyi wspólnych praw używania. Organy przeto, przeprowadzające sprostowanie ksiąg, winny uwzględniać wypływające z tej ustawy ograniczenie ich kompetencyi.

Jeżeli do fizycznego podziału nieruchomości wedle ustawy wymaganem jest przyzwolenie władz administracyjnych, to ma

---

Lokalkommissär im Falle einer bezüglichen Einigung der Parteien vor Veranlassung der Grundbuchsamtshandlung (§ 8, Absatz 1), sonst aber vor Zustellung des Teilungsbescheides an die Parteien (§ 9, Absatz 5) die Zustimmung einzuholen. Wird die Zustimmung versagt, so hat die Teilung zu unterbleiben und sind lediglich die Parteien davon zu verständigen.

[1]) Paragrafu tego nie było w projekcie pierwotnym sądom do ocenienia udzielonym (Szybalski 858).

komisarz miejscowy w razie zgody stron przed zarządzeniem czynności hipotecznej (§ 8 ust. 1), zresztą zaś przed doręczeniem stronom uchwały działowej (§ 9 ust. 5) zasięgnąć przyzwolenia (§ 33 r. w.). W razie odmowy ma być dział zaniechanym a tylko strony o tem zawiadomione [1]).

Pod ten przepis ustawy (przeciw któremu oświadczył się był *de lege ferenda* Klang 224) podpadną np. lasy stanowiące własność spółek § 33 ust. 1 r. w. (por. w tym względzie co do Bukowiny art. Marcheta, Forstrecht, w Osterr. Staatswörterbuch II[2] 137 nast. i przypadek rozstrzygnięty O. Tr. adm. z 16 stycznia 1906 l. 65 nr. 4092 (A)), dalej nieruchomości jak zwłaszcza pastwiska i lasy, stanowiące dobro gminne (mot. rząd. 41 — § 21 ustawy lasowej, §§ 30 lit. a, 99 lit. a, 66 ust. 2, 100 krajowej ustawy gminnej z 12 sierpnia 1866 nr. 9, względnie z 17 czerwca 1874 nr. 50 dz. u. kr., §§ 26 lit. d, 102 lit. a, 72 ust. 2, 103 ustawy gminnej dla 30 miast z 13 marca 1889 nr. 24 dz. u. kr., §§ 25 lit. d, 98 lit. a, 67 ust. 2, 99 ustawy gminnej z 3 lipca 1896 nr. 51 dz. u. kr. dla miast nieobjętych poprzednią ustawą i znaczniejszych gmin). Wedle powoł. § 21 ustawy lasowej do rozdziału lasów gminnych potrzebnem jest przyzwolenie namiestnictwa, co wedle judykatury Trybunału administracyjnego (O. z 10 czerwca 1901 l. 4589 B. 390 A) stosuje się również do lasów ekwiwalentowych, odstąpionych spółkom w myśl § 31 pat. ces. z 5 lipca 1853 nr. 130 dz. u. p.; nadto zaś wedle powołanych przepisów ustaw gminnych uchwały rad gminnych (miejskich) tyczące się pozbywania itd. rzeczy, należącej do zakładowego majątku lub dobra gminy, albo jej zakładów, wymagają zatwierdzenia rady powiatowej, a do podziału zakładowego majątku lub dobra gminnego między członków gminy potrzebną jest uchwała sajmu krajowego, za pośrednictwem Rady powiatowej zasięgnąć się mająca. Tego więc przyzwolenia zasięgnąć musi komisarz miejscowy w czasie w § oznaczonym [2]). Ustawa nie przewiduje procederu, jaki

[1]) Możliwą będzie także częściowa odmowa i częściowe zaniechanie.

[2]) Por. także statut miasta Lwowa § 35 lit. b (uchwała Rady miejskiej względnie także zatwierdzenie Wydziału krajowego) — wedle § 76 ust. 2 tamże podział majątku lub dobra gminy między jej członków jest wzbroniony. § 60 l. 11 statutu miasta Krakowa również do pozbywania nie-

w tym względzie ma być zachowanym. Wedle § 54 kr. u. dz. r. przewidziana osobna uchwała Sejmu krajowego, co do podziału dobra gminnego, pozostaje i nadal w swej mocy — należy jej zasięgnąć bezpośrednio po wniesieniu prowokacyi; natomiast ustawa ta nie przewiduje potrzeby w innych powyższych przypadkach współdziałania władz administracyjnych (por. § 28 kr. u. dz. r.). Wedle § 8 kr. u. k., jeśli między gruntami, które mają stanowić przedmiot komasacyi, znajdują się grunta, stanowiące dobro gminne, natenczas podział tych gruntów nastąpić może o tyle tylko, o ile na wniosek Wydziału krajowego przyzwolony został uchwałą sejmową. Zdaje się, że komisarz miejscowy będzie mógł odnieść się w tym przedmiocie wprost, z jednej strony do Namiestnictwa, z drugiej do Rady powiatowej[1]). Przeciw odmownej decyzyi Namiestnictwa służyć bę-

---

ruchomości wymaga uchwały Rady miejskiej względnie także zezwolenia Wydziału krajowego — natomiast brak w tym statucie przepisu na wzór powoł. § 76 ust. 2 statutu lwowskiego.

[2]) Nadmienić wypada, że jeszcze pod dniem 20 czerwca 1906 L. 39366 wystosował Wydział krajowy we Lwowie do Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie pismo następującej treści:

»W sprawie własności majątków gminnych zdarzają się wypadki, że nieruchomy majątek gminny jest w księgach gruntowych pod dotyczącemi parcelami katastralnemi jako własność gminy wpisany, mimo, że pewną parcelę posiada fizycznie w dobrej wierze ktoś inny. W danym wypadku sądy powiatowe, prostujące stan posiadania w księgach gruntowych, przeprowadzają rozprawy ze stronami bez poprzedniego zawiadomienia o tem Wydziału powiatowego, a po przesłuchaniu stron interesowanych zaraz stan posiadania w księgach gruntowych przeprowadzają. Wobec tego Wydział krajowy uprasza c. k. Prezydyum o wydanie stosownego zarządzenia, ażeby w takich razach sądy przed terminem uwiadamiały właściwy Wydział powiatowy celem ewentualnego wzięcia udziału w rozprawie. Wydziały powiatowe bowiem z mocy postanowień § 98 ustawy gminnej są powołane do czuwania nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gmin i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone, powinny zatem mieć możność złożenia w sądzie stosownego oświadczenia w tych wypadkach, w których pod pozorem sprostowania wpisu hipotecznego grunt gminny sposobem dawnym lub odpłatnym, jednak bez wymaganej uchwały Rady gminnej, zatwierdzonej przez Radę powiatową, miałby przejść na osobę prywatną«.

Wskutek tego Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego reskry-

dzie interesowanym prawo rekursu do Ministerstwa rolnictwa, przeciw odmownej decyzyi Rady powiatowej prawo rekursu do Wydziału krajowego, jakkolwiek dosłowne brzmienie ustawy przemawiałoby przeciw temu (zaznaczyć należy, że w klauzuli wykonawczej § 40 opuszczono przez pomyłkę wzmiankę o ministerstwie rolnictwa, co jednak nie ma większego znaczenia. Por. także sposób unormowania toku instancyi, mianowicie wnoszenia środków prawnych do władz agrarnych na ręce sądów, w § 38 r. dz. r.)[1]).

O możliwym przypadku kolizyi między komisarzem miejscowym wedle kr. u. dz. r. ze względu na § 2 tej ostatniej ustawy wspomnieliśmy już wyżej.

Nie podpada właściwie pod § 27, który tyczy się przyzwolenia władzy administracyjnej na podział fizyczny nieruchomości, kwestya konsensu Namiestnictwa i Wydziału krajowego, wymaganego do utworzenia w tabuli krajowej nowego wykazu hipotecznego dla kawałka gruntu, wydzielonego z ciała tabularnego, lub dla kawałka gruntu z innej księgi gruntowej do tabuli krajowej przenieść się mającego (Jaworski I. 65 nast.), dalej kwestya stwierdzenia warunków ustawowych dla wcielenia posiadłości nietabularnych lub wydzielonych z nich

---

ptem z 3 czerwca 1907 Prez. $\frac{5546}{19\ R\ 17}$ poleciło wszystkim sądom I. instancyi, aby w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych, gdy się rozchodzi o parcele, które w księdze gruntowej wpisane są na własność gminy, a które w rzeczywistości znajdują się w posiadaniu innej osoby, zawiadamiały o dochodzeniach, wdrożonych dla sprostowania księgi gruntowej i o audyencyach, wyznaczonych do tych dochodzeń, także właściwy Wydział powiatowy w celu ewentualnego wzięcia udziału w rozprawie.

Zob. nadto reskrypt Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie z 16 czerwca 1907 Prez. $\frac{12641}{19\ R\ 17}$, u Krawczyka 30.

[1]) zob. także analogiczne urządzenie drogi środków prawnych w §§ 3, 6 i 8 rozp. min. z 6 maja 1897 nr. 153 dz. u. p., tyczącego się egzekucyi przeciw gminom lub przeciw zakładom za publiczne lub ogólnie pożyteczne uznanym.

Co do podziału dobra gminnego tylko na cele użytkowania między poszczególne realności por. § 37 rozp. wyk. dla Tyrolu, § 38 rozp. wyk. dla kraju Przedarulańskiego.

części składowych do wykazu hipotecznego posiadłości tabularnej § 1 ust. 2 ust. kraj. z 2 stycznia 1894 nr. 16 dz. u. kr. (Jaworski I. 63, 67 — inaczej ma się rzecz na Bukowinie, zob. Dutczaka w Österr. Richter-Ztg. 1907 str. 48 nast.). Mimo to sądzićby należało, że i co do tych kwestyi ewentualne wnioski stron, które służyć mają następnie za podstawę urzędowania sądu hipotecznego (por. § 8 ust. 4), uczynione być winny wobec komisarza miejscowego, który odniesie się w tym względzie do wymienionych władz administracyjnych; odmowa spowoduje tu utworzenie dla dotyczących nieruchomości ciał hipotecznych w księdze gruntowej dla mniejszych posiadłości.

II. Sprostowanie wpisu na karcie własności.

§ 28.

Gdy idzie o posiadłości, które tworzą jedno ciało hipoteczne, a w chwili wejścia w życie tej ustawy są w faktycznem posiadaniu nie tych osób, które są wpisane w księdze gruntowej, jako właściciele, lecz osób innych — niepodzielone lub podzielone według udziałów idealnych — to sprostowanie stanu hipotecznego, nie zgadzającego się z faktycznym stanem posiadania, odbyć się ma przy odpowiedniem zastosowaniu § 1-go ust. 4-go, §§-ów 2-go do 6-go, § 7-go, ust. 1-go i 3-go do 5-go, wreszcie §§-ów 11-go, 22-go, 23-go, 24-go, ust. 1-go, 3-go do 6-go.

Sprostowania dokonywa się przez wpisanie prawa wła-

II. Berichtigung der Eintragung im Eigentumsblatte.

§ 28. Bei Liegenschaften, welche einen Grundbuchskörper bilden und sich zur Zeit, da dieses Gesetz in Wirksamkeit tritt — ungeteilt oder geteilt nach ideellen Anteilen — im tatsächlichen Besitze andrer als der in das Grundbuch als Eigentümer eingetragenen Personen befinden, hat die Berichtigung des mit dem tatsächlichem Besitzstande nicht übereinstimmenden Grundbuchsstandes unter sinngemässer Anwendung des § 1, Absatz 4, der § 2 bis 6, des § 7, Absatz 1 und 3 bis 5, dann der § 11, 22, 23, 24, Absatz 1 und 3 bis 6, zu erfolgen.

Die Berichtigung erfolgt durch Eintragung des Eigentumsrechtes der

sności osób, według postanowień tego rozdziału oznaczyć się mających, do dotychczasowych wykazów hipotecznych.

Motywy rządowe p. przy § 31.

Potrzebę szczegółowych postanowień na wypadek gdy sprostowanie dotyczy tylko karty własności, uzasadniają dwie okoliczności:

1) odmienny zakres zastowania co do czasu, z którego pochodzi niezgodność stanu hipotecznego ze stanem posiadania na gruncie;

2) wyłączenie od sprostowania nie tylko karty stanu posiadania, ale i karty ciężarów.

Przy nieruchomościach, które tworzą ciało hipoteczne, a w czasie wejścia w życie u. s. h. (25 grudnia 1906 § 50 r. w.) niepodzielone albo podzielone wedle części idealnych — znajdują się w faktycznem posiadaniu innych osób od wpisanych w księdze gruntowej za właścicieli, ma sprostowanie stanu hipotecznego nie zgadzającego się ze stanem faktycznego posiadania nastąpić przy analogicznem zastosowaniu § 1 ust. 4, §§ 2 — 6, § 7 ust. 1 i 3 — 5, §§ 11, 22, 23. 24 ust. 1 i 3 — 6 [1]). Sprostowanie dokonuje się przez wpis prawa własności osób wedle postanowień tego rozdziału zbadać się mających w dotychczasowych wykazach hipotecznych.

Paragraf ten omówiliśmy już wyżej, mianowicie wyjaśniliśmy stosunek jego do paragrafów I. rozdziału w nim powołanych, przy odnośnych paragrafach.

Tu należy tylko jeszcze podnieść, że sprostowanie wpisów na karcie własności będzie miało miejsce nie tylko wówczas, gdy osoba A. lub też osoby A. B. C. znajdować się będzie (będą) jako rzeczywista właścicielka (rzeczywiste właścicielki) w faktycznem posiadaniu realności zaintabulowanej jako własność osoby D. albo też osób D. E. F. w idealnych częściach, ale

nach den Bestimmungen dieses Abschnittes zu ermittelnden Personen in den bisherigen Grundbuchseinlagen.

[1]) Nie całkiem ściśle wyrażają się mot. kom. 8, że są to postanowienia odnoszące się do zbadania prawdziwego właściciela.

także wtedy, gdy wpis hipoteczny własności w idealnych częściach osób A. B. C. nie będzie odpowiadał faktycznemu posiadaniu tychże osób również w idealnych częściach np. osoby A. B. C. wpisane są za właścicieli po $^1/_3$ części, posiadają zaś faktycznie: A. $^1/_2$, B. i C. po $^1/_4$ części.

Już wyżej zaznaczono, że całkowite wyłączenie od sprostowania wedle rozdziału II. ustawy karty ciężarów[1]) nie jest usprawiedliwione, że w duchu ustawy będzie trzeba przynajmniej w drodze porozumienia interesowanych starać się o zastosowanie §§ 12 ust. 5, 13 ust. 4, w § 28 niepowołanych. Jeżeli więc przy sposobności sprostowania karty własności okaże się np., że adnotacya niawłaściwie na karcie B uskuteczniona, tycząca się jakoby ograniczenia prawa własności obowiązkiem spłacenia równowartości części realności na rzecz pewnych osób nie odpowiada rzeczywistości, z powodu, że spłaty dotyczące zostały już uiszczone — jeżeli okaże się, że wierzyciel osoby D. zaintabulowanej jako właścicielki realności uzyskał (w drodze egzekucyi lub w złej wierze) wpis prawa zastawu na realność, stanowiącą w rzeczywistości własność faktycznej posiadaczki, osoby A, to będzie wskazanem dążyć już w ramach obecnego postępowania sprostowawczego do usunięcia tych wpisów, bez dopuszczenia do procesów, których skutek jest niewątpliwy. Tu będzie rzeczą komisarza miejscowego starać się choćby w tych ciasnych granicach o wypełnienie luki w ustawie (swego czasu w dyskusyi nad projektem ustawy w Towarzystwie prawniczem krakowskiem daremnie wytykanej).

§ 29.

Jeżeli między właścicielami hipotecznymi a posiadaczami faktycznymi dojdzie do porozumienia w sprawie sprostowania

§ 29. Kommt eine Einigung über die Berichtigung des Grundbuchsstandes zwischen den bücherlichen Eigentümern und den tatsächlichen Besitzern zu stande, so hat der Lokalkommissär das Ergebnis dem Grundbuchsgerichte mitzuteilen.

[1]) nie należy tu kwestya zobowiązań wzajemnych wedle § 22, który ma tu być analogicznie stosowany (mot. rząd. 42; § 59 ust. 1 r. w.)

stanu hipotecznego, winien komisarz miejscowy uwiadomić o tym wyniku sąd hipoteczny.

Rzeczą sądu hipotecznego będzie następnie sprostować z urzędu, stosownie do osiągniętego porozumienia, wpis prawa własności w księdze gruntowej i wykreślić adnotacyę o wdrożeniu postępowania sprostowawczego, tudzież wpisy, które dokonane zostały po adnotacyi.

Motywy rządowe p. przy § 31.

Jeżeli porozumienie co do sprostowania stanu hipotecznego między właścicielami hipotecznymi a faktycznymi posiadaczami przyjdzie do skutku, to ma komisarz miejscowy wynik udzielić sądowi hipotecznemu. Rzeczą jest następnie sądu hipotecznego, z urzędu stosownie do osiągniętego porozumienia sprostować wpis hipoteczny prawa własności i wykreślić adnotacyę wdrożenia postępowania sprostowawczego i wpisy, które nastąpiły po adnotacyi.

§ ten wstępuje w miejsce odpowiedniego § 8 rozdziału I. i został już wyżej w uwagach do tego ostatniego § omówiony. Należy tylko podnieść, że porozumienie tyczy się tu sprostowania karty własności i wystarcza do przeprowadzenia hipotecznego, bez względu na kartę ciężarów, gdy wedle rozdziału I. porozumienie, aby mogło służyć za podstawę przeprowadzenia hipotecznego, musi obejmować uporządkowanie całego stanu hipotecznego (§ 9 ust. 1).

§ 30.

Jeżeli ugody nie można osiągnąć, komisarz miejscowy winien zastosować odpowiednio postanowienia § 9, ust. 4.

Dem Grundbuchsgerichte obliegt sodann, von Amts wegen in Gemässheit des erzielten Einverständnisses die bücherliche Eintragung des Eigentumsrechtes zu berichtigen, dle Anmerkung der Einleitung des Berichtigungsverfahrens und jene Eintragungen zu löschen, die nach der Anmerkung erfolgt sind.

---

§ 30. Kann eine Einigung nicht erzielt werden, so hat der Lokalkommissär die Bestimmungen des § 9, Absatz 4, sinngemäss anzuwenden.

Uchwałę doręczyć należy wszystkim stronom interesowanym do rąk własnych. Przeciwko tej uchwale służą środki prawne, jak przeciw uchwale działowej (§ 9 względnie 24).

Gdy uchwała stanie się prawomocną, komisarz miejscowy winien potwierdzić jej prawomocność i przesłać ją sądowi hipotecznemu.

Motywy rządowe p. § 31.

Jeżeli zgoda nie może być osiągniętą, to ma komisarz miejscowy zastosować analogicznie przepisy § 9 ust. 4 (§ 59 ust. 2 r. w.). Uchwała ma być doręczoną wszystkim interesowanym do rąk własnych i może być zaczepioną na sposób uchwały działowej (§ 9 względnie 24). Po prawomocności uchwały ma komisarz miejscowy udzielić ją sądowi hipotecznemu z potwierdzeniem prawomocności (§ 59 ust. 3 r. w.).

§ ten wstępuje w pierwszych dwóch ustępach w miejsce odpowiedniego § 9 rozdziału I., którego ustęp 4 każe analogicznie stosować. Ponieważ ciężarów w postępowaniu wedle rozdziału II. się nie reguluje, odpada tu różne traktowanie przypadku, gdy nieruchomość nie jest obciążona (§§ 10 nast.) a gdy jest obciążona (§§ 12 nast.): w obu przypadkach ma komisarz miejscowy wedle ustępu 3 § sobie postąpić, które to postanowienie odpowiada ustępowi 1 § 10, odnoszącemu się tylko do przypadku, gdy realność nie jest hipotecznie obciążoną.

§ 31.

Gdy w sprawie dokonać się mającego wpisu prawa własności zapadnie prawomocne rozstrzygnięcie, sąd hipoteczny postąpić ma z urzędu według przepisów § 29-go, a to stosownie

---

Der Bescheid ist allen Beteiligten zu eigenen Handen zuzustellen und nach Art eines Teilungsbescheides (§ 9 beziehungsweise 24) anfechtbar.

Das Rechtskraft des Bescheides hat der Lokalkommissär den Bescheid unter Bestätigung der Rechtskraft dem Grundbuchsgerichte mitzuteilen.

---

§. 31. Sobald über die vorzunehmende Eintragung des Eigentumsrechtes rechtskräftig entschieden ist, hat das Grundbuchsgericht in Gemässheit der Ergebnisse des durchgeführten Verfahrens (§ 30), beziehungs-

do wyników przeprowadzonego postępowania (§ 30), względnie do wydanych w tej mierze wyroków.

Z motywów rządowych do rozdziału drugiego (§§ 28 do 31) podnieść należy:

[str. 42]. Pod postanowienia drugiego rozdziału podpadają te różnice między stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania, które wypływają stąd, że ciało hipoteczne albo już w czasie zakładania ksiąg zostało wpisane na rzecz osoby, której w rzeczywistości nie służyło prawo własności, albo że w czasie zakładania ksiąg prawo własności zostało trafnie wpisane, przy późniejszych jednak zmianach zaniechano sprostowania wpisu prawa własności.

Przy zakładaniu ksiąg tam, gdzie istniały księgi z wcześniejszych czasów (tabule krajowe), musiał być stan hipoteczny, często nie jasny i nie zgadzający się z rzeczywistością, przenoszonym do nowych ksiąg, ale i tam, gdzie ksiąg nie było, wpisywano nieraz za właścicieli osoby, którym się to nie należało, a nawet osoby fikcyjne.

Wartość posiadłości wiejskich jest mała. Mimo tego zmiana posiadania jest częstą. Przyczynia się do tego i ruch emigracyjny. Zawarte kontrakty kupna jednak nie były po największej części hipotecznie przeprowadzone, a także i w razie spadku stan hipoteczny nie ulegał zmianie od generacyi do generacyi.

Wskutek tych okoliczności liczba przypadków, w których stan hipoteczny różni się od faktycznego, jest znaczną. W przypadkach tych chodzi — w przeciwstawieniu do przypadków unormowanych w rozdziale pierwszym — o takie posiadłości, w których kto inny jest właścicielem hipotecznym, a kto inny faktycznym posiadaczem, tym ostatnim jednak jest albo jedna osoba, albo kilka w częściach idealnych, ale posiadłość jest fizycznie niepodzielona. Sprostowanie odnosić się przeto będzie tylko do wpisu prawa własności, a nie do zmiany w obszarze ciała hipotecznego.

Granicę czasu, od której zależy wciągnięcie przypadku pod postanowienia drugiego rozdziału, oznaczono w ten sposób, że sprostowanie należy tylko wówczas odroczyć, gdy różnica między stanem faktycznym a hipotecznym pochodzi z czasu przed wejściem w życie tej ustawy. Jeżeli różnica powstała później, rozdział drugi nie ma zastosowania, gdyż nie ma wówczas szczególnego powodu, aby takie nowe przypadki dywergencyi wciągać do postępowania. Wedle § 3 u. z d. 23 maja r. 1883 l. 82 d. u. p. nabywca posiadłości jest zobowiązany postarać się o wpis swego prawa własności. Równałoby się więc premii za niewypełnienie tego ustawowego przepisu, gdyby także i przyszłe zmiany, gdy ciała hipoteczne będą już uporządkowane, były subsumowane pod drugi rozdział, bez takich ważnych przyczyn, jakie zachodzą przy obecnysh dywergencyach.

---

weise der darüber gefällten Urteile nach den im § 29 enthaltenen Vorschriften von Amts wegen vorzugehen.

Postępowanie określone w drugim rozdziale jest prostsze od postępowania rozdziału pierwszego, tutaj bowiem są bezprzedmiotowemi postanowienia o dzieleniu ciała hip., o uchwale działowej i o przeniesieniu ciężarów w razie fikcyjnej współwłasności. Natomiast mają zastosowanie ogólne postanowienia o stanowisku komisarza miejscowego, o postępowaniu z urzędu i odpowiednio przepisy o faktycznem posiadaniu, jako podstawie sprostowania, tudzież o uznaniu w pewnych okolicznościach większej mocy faktycznego posiadania nawet wobec stanu hipotecznego. Także i tutaj należy uwzględnić pozahipoteczne zobowiązania wzajemne nabywcy posiadłości.

W sprawie przeprowadzenia uchwały sprostowawczej komisarza miejscowego zasługuje na uwagę, wobec § 10 ust. 3, postanowienie § 31, wedle którego w razie odesłania roszczeń o własność na drogę prawa, czynności hipoteczne zaczynają się dopiero po ukończeniu procesu, chodzi tu bowiem zawsze o sporne prawo na całem ciele hipotecznem.

Skoro tylko o przedsięwziąć się mającym wpisie prawa własności prawomocnie rozstrzygnięto, ma sąd hipoteczny stosownie do wyników przeprowadzonego postępowania (§ 30), względnie zapadłych w tym względzie wyroków postąpić sobie z urzędu wedle przepisów zawartych w § 29. Paragraf ten wstępujący w miejsce ustępów 2 i 3, § 10 musi być brany w związku z mającym wedle § 28 ust. 1 analogiczne zastosowanie w postępowaniu wedle rozdziału II. przepisem § 11. Powołując się na uwagi do tego ostatniego paragrafu tudzież na omówienie § 31 w uwagach do § 10, zaznaczamy tylko jeszcze, że wyrażenie paragrafu: »Sobald über die vorzunehmende Eintragung des Eigentumsrechtes rechtskräftig entschieden ist«, nie jest dość ścisłe, nie oddaje bowiem należycie właściwej myśli ustawodawcy, obejmującej przypadki:

1) stanowczego załatwienia kwestyi regulacyi własności w uchwale komisarza miejscowego;

2) załatwienia całkowitego tej kwestyi w zapadłym na skutek odesłania stron do drogi prawa wyroku względnie zawartej w dotyczącym sporze ugodzie;

3) załatwienia częściowego kwestyi we wyroku (ugodzie), w części poza wyrokiem (ugodą), wskutek nie wytoczenia na czas skargi lub nienależytego jej popierania;

4) całkowitego załatwienia kwestyi w ten ostatni sposób.

Jest możliwem także, że uchwała komisarza miejscowego załatwi kwestyę w części tylko stanowczo, w części odeszle

stronę na drogę prawa: jeżeli spór istnieje co do niektórych tylko idealnych części, jak w przykładzie w uwadze do § 28 omówionym, gdy w miejsce intabulowanych dotychczas na rzecz osób A, B, C po $^1/_8$ części wpisane być mają na rzecz A $^1/_2$, na rzecz B i B po $^1/_4$ części. Gdyby tu spór istniał tylko między osobą A i C co do $^1/_{12}$ części a $^1/_{12}$ część między A i B nie była sporną, należałoby wedle dosłownego brzmienia § 31, stylizowanego odmiennie od § 10 ust. 3, także ze sprostowaniem wpisu w stosunku między osobami A i B czekać wyniku sporu między A i C. Tak jednak nie jest: nie można dopatrzeć się racyonalnej przyczyny, dlaczegoby sprostowanie częściowo możliwe nie miało być odrazu uskutecznionem, tak samo jak w przypadku § 10 ust. 3. Raczej nasuwa się przypuszczenie, że ustawodawca podobnej ewentualności nie przewidział, wobec czego analogia z § 10 ust. 3 jest tu usprawiedliwioną (mimo odmiennej treści mot. rząd. 42).

III. Postanowienia na przypadek zakładania na nowo ksiąg gruntowych lub części księgi gruntowej.

Wedle § 21 u. u. h., jeżeli księga gruntowa lub jej część ma być wznowioną z tego powodu, że zaginęła lub stała się niezdatna do użytku [1]), należy z urzędu wdrożyć przepisane tą ustawą postępowanie w celu ustalenia księgi gruntowej, a to w miarę wznowić się mającej treści księgi. W przypadku takim może być skróconym do trzech miesięcy, tak ten termin edyktalny, który ma być wyznaczonym wedle § 6 (termin pierwszego edyktu, wynoszący zresztą od roku do roku i sześciu miesięcy), jak i ten, który ma być wyznaczonym wedle § 14 (termin drugiego edyktu, wynoszący zresztą od sześciu miesięcy do jednego roku, § 85 ust. 5 r. w. Zresztą miałyby przy takiem wznowieniu księgi gruntowej lub jej części znaleść zastosowanie dalsze postanowienia powołanej ustawy (Jaworski II 24) [2]).

[1]) Należy wtedy stosować także analogicznie przepisy gal. u. z. h. (§ 38 tej ustawy).

[2]) Dla przypadków zastosowania obecnej ustawy możność skrócenia terminu pierwszego edyktu o tyle jest niepraktyczną, że wedle § 36 ust. 1 nawet przeciwnie przedłużenie tego terminu jest przewidziane (por. § 83 ust. 4 r. w.).

Przypadki, w których może się okazać potrzeba nowego założenia księgi gruntowej z przyczyn w powyższym § 21 podanych, przewidują np. r. k. w § 143 i r. dz. r. w § 131, wedle których sprostowanie księgi gruntowej na podstawie wyników komasacyi względnie dzielenia uskutecznia się z urzędu. Skoro nadejdą akta od władz agrarnych, — opiewają paragrafy te w dalszym ciągu — ma wyższy sąd krajowy natychmiast udzielić wskazówek sądowi hipotecznemu, czy przeprowadzenie rezultatów komasacyi ma nastąpić w dotychczasowej księdze gruntowej, czy też ma być założoną nowa księga gruntowa [1]). W ostatnim wypadku ma sąd hipoteczny na podstawie aktów dostarczonych przez władze agrarne, jakoteż na podstawie dotychczasowych wpisów stosownie do postanowień §§ 31—33 gal. u. z. h. sporządzić nowe wykazy hipoteczne i spis w myśl § 33 tej ustawy. Prostując księgę gruntową, obowiązany jest sąd hipoteczny trzymać się dat, udzielonych przez władze agrarne. Jeżeli zachodzą jakie wątpliwości, winien sąd hipoteczny odnieść się o wyjaśnienia do komisarza miejscowego, a gdy postępowanie jest już zamknięte, w drodze wyższego sądy krajowego do komisyi krajowej [2]).

Potrzeba nowego założenia księgi gruntowej lub części tejże może się więc okazać albo wskutek braków, które wedle obecnej ustawy dają powód do sprostowania księgi, o ile zaś występują w wyższym stopniu podpadającym pod § 21 u. u. h., zmuszają do całkowitego lub częściowego nowego założenia, albo też niezależnie od tych braków, z innych przyczyn. Do obu przypadków odnoszą się postanowienia rozdziału III [3]).

[1]) por. co do tego Bartscha 883.

[2]) Dalszy przypadek, w którym może się okazać potrzeba nowego założenia księgi gruntowej, ma miejsce w razie zmian w obszarze gmin katastralnych, połączonych z nowem onumerowaniem parcel (Bartsch 741 nast. 754; tamże powołane rozp. min. sprawiedl. z 5 kwietnia 1884 L. 3328).

[3]) Hilsenrad 65 nast. (mylnie) ma na myśli tylko przypadek pierwszy. Mot. rząd. 43 i § 6 ust. 1 r. w. określają jako nieprzydatność księgi do użytku stan taki, gdy istotna różnica między wpisami hipotecznymi i dotyczącemi przedstawieniami na mapie z jednej a rzeczywistym stanem prawnym z drugiej strony objawia się w takich rozmiarach, że na księdze gruntowej w rzeczy głównej polegać już nie można i usunięcie usterek

W szczególności potrzeba częściowego lub całkowitego nowego założenia księgi gruntowej może się ujawnić dopiero w toku rewizyi księgi gruntowej w połączeniu z reambulacyą przez komisarza miejscowego w celach obecnej ustawy uskutecznionej (por. §§ 21, 24 a także § 8 ust. 5 r. w.). W takim wypadku winien będzie komisarz miejscowy przedłożyć odpowiednie wnioski ze szczegółowem uzasadnieniem prezydyum sądu krajowego wyższego w drodze sądu hipotecznego i prezydyum trybunału pierwszej instancyi.

Do kogo należy jednak decyzya pod tym względem, czy pewna księga gruntowa w całości lub w pewnej części wymaga wznowienia? Powołane wyżej przepisy ustaw agrarnych wskazują na kompetencyę wyższego sądu krajowego; natomiast ustawy o założeniu ksiąg gruntowych dla Tyrolu i kraju Przedarulańskiego (§ 38 ust. 2) przewidują rozstrzygnięcie ministra sprawiedliwości po wysłuchaniu sądu wyższego. W ramach obecnej ustawy przyjąć wypadnie tę ostatnią kompetencyę (arg. z §§ 2, 4); postanawia tak wyraźnie § 6 ust. 2 r. w., wedle którego konieczność nowego założenia ustaloną być ma uchwałą sądu krajowego wyższego zatwierdzoną przez ministerstwo sprawiedliwości.

Przeciw uchwale na nowe założenie księgi gruntowej i przeciw zawiadomieniu o mających się odbyć dochodzeniach wedle § 71 ust. 6 r. w. nie ma miejsca środek prawny.

§ 32.

Także w przypadku zakładania na nowo ksiąg gruntowych lub części księgi gruntowej winna być niniejsza ustawa

---

III. Bestimmungen für den Fall der Neuanlegung von Grundbüchern oder Teilen eines Grundbuches.

§ 32. Dieses Gesetz ist auch im Falle der Neuanlegung von Grundbüchern oder von Teilen eines Grundbuches von den zur Vornahme der Neuanlegung berufenen Organen hinsichtlich der unter die Bestimmungen

w drodze zwyczajnej jest całkiem niemożliwe lub da się przeprowadzić tylko z nadzwyczajnemi trudnościami i niestosunkowymi kosztami.

ze zmianami i uzupełnieniami, zawartemi w następujących paragrafach, odpowiednio stosowana przez powołane do tej czynności organy do tych posiadłości, które podlegają postanowieniom tej ustawy.

Motywy rządowe do § 32 podnoszą:

[str. 43]. Założenie na nowo ksiąg gruntowych lub części księgi gruntowej staje się wtedy koniecznem, gdy księga lub jej część zaginęła lub stała się niezdolną do użytku (§ 38 gal. § 42 buk. ust. o zakł ks.). Ustawa nie czyni różnicy między przyczynami, które czynią księgę niezdolną do użytku. Księga jest wtedy niezdatną do użytku, gdy między wpisami a mapą z jednej strony, rzeczywistem zaś położeniem prawnem z drugiej strony, zachodzą różnice w takim rozmiarze, że do księgi nie można mieć w ogólności zaufania, a usterki nie dadzą się usunąć w sposób normalny lub dałyby się usunąć tylko z wielkiemi trudnościami i niestosunkowo wielkimi kosztami.

Gdyby założenie na nowo (przywrócenie) księgi gruntowej lub jej części stało się koniecznem, to powinny mieć zastosowanie przepisy ustaw o założeniu ksiąg i ustawy z 25 lipca 1871 l. 96 d. u. p. o postępowaniu sprostowawczem. Wedle tych przepisów postępowanie przy zakładaniu ksiąg ma dwa stadya: stadyum przygotowawcze, polegające na dochodzeniach i na sporządzeniu nowego projektu księgi, tudzież stadyum otwarcia księgi, po którem następuje postępowanie w sprawie zgłoszeń i zarzutów tudzież ustalenia stanu biernego. Bezwzględne trzymanie się tych ustaw nie doprowadziłoby jednak do przywrocenia zupełnie trafnego aparatu hipotecznego, nie możnaby bowiem pominąć przepisu ustawowego, wedle którego należy przenieść do nowych ksiąg wpisy stanu posiadania i stanu biernego, dokonane w poprzednich księgach, bez bliższego zbadania odnośnych stosunków prawnych.

Jakkolwiek wpisy w księgach niezdatnych do użycia są, wedle istniejących stosunków, pozbawione zewnętrznej mocy i nie mogą być wskutek tego przenoszone, bez zastrzeżeń, do ksiąg, które mają być na nowo założone, to jednak nie uchodziłoby je poprostu ignorować. Dotychczas przeto dla założenia ksiąg istniejące przepisy należy poddać rewizyi, aby takie usterki, które można usunąć — poza założeniem nowych ksiąg — na podstawie niniejszej nowej ustawy, mogły być przedmiotem dochodzeń i sprostowania.

Ten cel ma spełnić rozdział trzeci.

Po myśli przepisów rozdziału pierwszego i drugiego należy zwrócić szczególną uwagę przy zakładaniu nowych ksiąg na rzeczywiste stosunki

---

dieses Gesetzes fallenden Liegenschaften sinngemäss mit den in den folgenden Paragraphen enthaltenen Abweichungen und Ergänzungen anzuwenden.

posiadania i przy przepisanych (§ 21 ust. o zakł. ksiąg) dochodzeniach, w razie niezgodności dotychczasowego stanu hipotecznego z faktycznym stanem posiadania, przedewszystkiem stwierdzić, czy ciało hipoteczne ma być podzielone i jakie nowe ciała hipoteczne mają wstąpić w jego miejsce, czy też ma nastąpić tylko zmiana na karcie własności. W pierwszym przypadku dochodzenia winny objąć także i uporządkowanie stanu biernego.

Paragraf ten każe stosować obecną ustawę także w przypadku nowego założenia ksiąg grontowych lub części księgi gruntowej; mianowicie stosować ją mają:

1) organa do nowego założenia ksiąg powołane,

2) względem nieruchomości podpadających pod postanowienia tej ustawy.

Lecz zastosowanie to ma być:

3) tylko analogiczne i

4) z odmianami i uzupełnieniami w następnych paragrafach zawartemi.

Ad 1. Do organów do nowego założenia ksiąg powołanych należy urzędnik sądowy dochodzeniem kierujący, w § 14 gal. u. z. h. przewidziany. W jego miejsce wstąpi odtąd komisarz miejscowy wedle obecnej ustawy, który zatem obok czynności powierzonych mu w gal. u. z. h. pełnić będzie także funkcye poruczone mu w u. s. h. (mot. rząd. 43; co do istoty podobnie Hilsenrad 72 — mot. kom. 9 wyrażają się, że zakres działania organów powołanych do nowego założenia księgi gruntowej doznaje rozszerzenia przez postanowienia rozdziałów I. i II.).

Wedle § 6 ust. 3 i 4 r. w. jeżeli nowe założenie ma się rozciągać nie tylko na księgę gruntową co do nietabularnych majętności pewnej gminy katastralnej, lecz także na wykazy majętności tabularnych tejże gminy, to ma to być w uchwale przy oznaczeniu dotyczących wykazów tabuli krajowej osobno przytoczonem. Komisarz miejscowy ustanowiony do wdrożenia i przeprowadzenia postępowania sprostowawczego powołany jest także do przeprowadzenia uchwalonego w każdym wypadku nowego założenia ksiąg gruntowych w przeznaczonym mu okręgu sądowym, jeżeli w poszczególnym wypadku inaczej nie zarządza się.

Ad 2. Jeżeli założenie nowej księgi gruntowej lub części

tejże obejmuje także nieruchomości, co do których nie zachodzą braki uzasadniające zastosowanie obecnej ustawy, to nieruchomości tych postępowanie sprostowawcze wedle tej ustawy dotyczeć nie będzie. Aby więc pewna nieruchomość w toku zakładania nowej księgi gruntowej podpadła pod zastosowanie także III. rozdziału obecnej ustawy, potrzeba, aby zachodziła co do niej niezgodność między (dotychczasowym) stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania, wymagająca sprostowania bądź wedle rozdziału I., bądź wedle rozdziału II. ustawy (por. § 61 r. w.)[1]).

Ad 3. Że ustawa obecna w przypadku nowego założenia ksiąg tylko analogicznie znaleść ma zastosowanie, znaczy, że postępowanie sprostowawcze wedle tej ustawy pomieścić się musi w ramach postępowania w przedmiocie założenia księgi gruntowej i uledz modyfikacyom przez to spowodowanym, tworząc niejako epizod w tem obszerniejszem postępowaniu. W szczególności w stadyum zarządzeń przygotowawczych wedle §§ 16 nast., 38 gal. u. z. h. (por. § 62 r. w.) możliwem będzie połączenie ogłoszenia w myśl § 17 rzeczonej ustawy z ogłoszeniem w myśl § 4 ust. 2 u s. h.; natomiast odpadnie, jak słusznie podnosi Hilsenrad, w ramach założenia księgi gruntowej adnotacya wdrożenia postępowania sprostowawczego w myśl § 6 (wedle § 71 ust. 7 r. w. hipoteczne zanotowanie wdrożenia postępowania w przedmiocie założenia księgi ma być zaniechanem).

W miejsce § 19 wstąpi § 23 u. s. h., o ile się od pierwszego różni (zgodnie Hilsenrad 71), w miejsce § 15 § 3 ust. 2 u. s. h. (tak samo Hilsenrad 68). § 20 wymagający obecności dwóch mężów zaufania do postępowania wedle u. s. h. będzie się również odnosił (form. 20 do § 68 r. w.).

Odnośnie do przedmiotu dochodzeń obowiązywać będzie § 22 z przystosowaniem do obecnej ustawy, a w miejsce §§ 23 ust. 1, 25, §§ 7 nast. u. s. h. z modyfikacyą wyrażoną w §§ 33 nast.

[1]) nie idzie jednak za tem, aby niektóre postanowienia obecnej ustawy *ex ratione legis* nie mogły być stosowane także do realności pod sprostowanie wedle obecnej ustawy zresztą nie podpadających, np. § 12 ust. 5 (Hilsenrad 84)

Wedle § 74 r. w. gdy w toku rozpraw ze stronami, względem pewnej parceli nie stanowiącej sama dla siebie w księdze gruntowej ciała pipotecznego, lecz razem z innemi nieruchomościami złączonej w jedno ciało hipoteczne, wynikne między stronami spór, to mają być względem traktowania tej parceli i ciała hipotecznego stosowane analogicznie postanowienia u. s. h. o dziale ciał hipotecznych. Ma zatem miejsce wydanie uchwały działowej (§ 36 r. w.), lecz przy uwzględnieniu przepisu § 33 u. s. h., wedle którego wyrzeczenie co do osoby za właściciela hipotecznego wpisać się mającej opiewać ma bezwarunkowo i zawierać oznaczenie czasokresu do skargi dla strony przeciwnej (§ 9 ust 4 u. s. h.). Przepis § 33 u. s. h. przychodzi do zastosowania także poza przypadkami rozdziału ciała hipotecznego, gdy natrafia się na niezgodność między stanem posiadania hipotecznym a faktycznym w rozumieniu § 28 u. s. h. a co do zapisania właściciela istnieje spór między kilkoma osobami.

Wedle § 75 r. w. przy nieruchomościach, które wbrew stanowi faktycznemu w księdze gruntowej złączone są w jedno ciało hipoteczne (§ 1 u. s. h.), ma komisarz zakładający, jeżeli ciało hipoteczne jest obciążone, po prawomocności uchwały działowej wejść w uporządkowanie stanu ciężarów. Przytem postąpić sobie należy wedle przepisów §§ 38—51 r. w.

§ 33.

Wynik rozpraw, przeprowadzonych w kwestyi stanu posiadania i ciężarów, stanowić ma podstawę sporządzenia odnośnych wykazów hipotecznych projektu nowej księgi gruntowej.

Orzeczenie, które osoby mają być wpisane za właścicieli hipotecznych, winno w każdym razie opiewać bezwarunkowo, w przypadkach spornych jednak należy równocześnie wyzna-

---

§ 33. Das Ergebnis der uber den Besitz- und Lastenstand gepflogenen Verhandlungen hat als Grundlage für die Verfassung der betreffenden Einlagen des neuen Grundbuchsentwurfes zu dienen.

Der Auspruch über die als bücherliche Eigentümer einzutragenden

czyć stronie przeciwnej stosowny termin, w którym ma się udać na drogę pozwu.

Motywy rządowe p. przy § 34.

Jakkolwiek wyniki rozpraw co do stanu posiadania i ciężarów odbytych służyć mają za podstawę dla sporządzenia dotyczących wykazów hipotecznych projektu nowej księgi gruntowej, to odnośnie do nieruchomości podpadających pod postanowienia obecnej ustawy ma miejsce także postępowanie w §§ 27—29 gal. u. z. h. przewidziane, mianowicie sporządzenie i sprostowanie arkuszy posiadania [1]); nie można więc na podstawie rozpraw co do stanu posiadania i ciężarów wedle obecnej ustawy odbytych przystąpić wprost do sporządzenia wykazów hipotecznych wedle §§ 30 nast. gal. u. z. h., więc z uwzględnieniem §§ 8, 10, 11 u. s. h. § 78 r. w. (por. Hilsenrada 74) postanawia, że przewidziane w § 27 gal. u. z. h. arkusze posiadania mają być sporządzone na podstawie dochodzeń przeprowadzonych co do stosunków posiadania i własności po prawomocności wszystkich uchwał działowych bez uwzględnienia postępowania przekazawczego i mają być wyłożone. Zarzuty przeciw prawdziwości arkuszy posiadania są niedopuszczalne, o ile wpis odpowiada prawomocnej uchwale działowej; ma to być w obwieszczeniu, którem ogłoszono wyłożenie arkuszy posiadania, wyraźnie zaznaczonem.

Wedle § 79 ust. 1 r. w. wykazy hipoteczne sporządzone być mają na podstawie wyników wszystkich dochodzeń odbytych co do stanu posiadania i ciężarów, zatem w szczególności stosownie do prawomocnych uchwał działowych i przekazujących, a to przez komisarza miejscowego z możliwą pomocą sądu hipotecznego.

Różnica w porównaniu z § 9 ust. 4, § 30 u. s. h. zachodzi w tem, że gdy wedle tych ostatnich przepisów orzeka komisarz miejscowy w razie sporu, kto ma być wpisany za wła-

---

Personen hat in allen Fällen bedingungslos zu lauten, jedoch ist in Streitfällen unter einem der Gegenpartei eine angemessene Frist zu bestimmen, binnen welcher sie den Klagsweg zu betreten hat.

[1]) por. co do postępowania agrarnego Bartscha 886 nast.

ściciela, jeżeli inni pretendenci skargi nie wniosą lub wniesionej należycie popierać nie będą, wskutek czego wykonanie wpisu nastąpić ma w tym wypadku po myśli §§ 10, 11, 31 dopiero po załatwieniu kwestyi spornej — to wedle § 33 ust. 2 orzeczenie co do osób mających być zapisanemi za właścicieli hipotecznych opiewać ma we wszystkich przypadkach bezwarunkowo, a w wypadkach spornych wyznaczyć się ma stronie przeciwnej zarazem stosowny czasokres, w którym wstąpić ma na drogę skargi (w myśl § 9 ust. 4 co najmniej jednego miesiąca), który może być przedłużony. W razie jednak odesłania strony w uchwale działowej lub uchwale wedle § 30 u. s. h. wydanej na drogę skargi nie ma wedle drugiego ustępu § 79 r. w. sporządzenie dotyczących wykazów nastąpić przed upływem czasokresu do skargi zakreślonego.

§ 34.

Odesłanie na drogę pozwu i postępowanie w celu przekazania ciężarów, przepisanne w §§ 12 do 22, nie wstrzymuje sporządzenia projektu księgi gruntowej.

Przy sporządzeniu projektu księgi gruntowej nie uwzględnia się odesłania na drogę pozwu, jeżeli się po wysłuchaniu odnośnej strony pokaże, że mimo upływu wyznaczonego terminu nie wniesiono pozwu, lub że wniesiony pozew nie był należycie popierany.

W przeciwnym przypadku należy równocześnie z wpisaniem prawa własności do projektu księgi gruntowej uwidocznić także wniesienie pozwu zapomocą adnotacyi.

---

§ 34. Durch die Verweisung auf den Klagsweg und durch das in den § 12 bis 22 vorgeschriebene Zuweisungsverfahren wird die Verfassung des Grundbuchsentwurfes nicht behindert.

Bei Verfassung des Grundbuchsentwurfes bleibt die Verweisung auf den Klagsweg unberücksichtigt, wenn sich nach Vernehmung der betreffenden Partei herausstellt, dass die Einbringung der Klage ungeachtet des Ablaufs der hiezu bestimmten Frist unterblieb oder dass die eingebrachte Klage nicht gehörig fortgesetzt wird.

Im andern Falle ist bei Eintragung des Eigentumsrechtes in den Grundbuchsentwurf zugleich auch die eingebrachte Klage durch eine Anmerkung ersichtlich zu machen.

Motywy rządowe do §§ 33 i 34 opiewają:

[str. 43]. Po sporządzeniu projektu nowej księgi gruntowej następuje postępowanie sprostowawcze po myśli ustawy z 25 lipca 1871 l. 96 d u. p. Warunkiem przewidzianych w tem postępowaniu zgłoszeń roszczeń stron są stanowczo opiewające wpisy. Wskutek tego należy w każdym przypadku wpisać (str. 44) we wszystkich wykazach za właścicieli oznaczone osoby bezwarunkowo, a nie można, w razie spornych roszczeń o prawo własności, wpisywać go warunkowo, mianowicie że prawo własności osoby wpisanej ma być zależne od tego, że strona przeciwna nie uda się na drogę prawa. Z tego też powodu orzeczenie komisarza miejscowego, oznaczające osobę, która ma być wpisana za właściciela, musi opiewać zawsze bezwarunkowo, a więc inaczej, jak przy uchwale działowej (§ 9 ust. 4) i przy uchwale, o której mówi § 30 ust. 1.

Mimo tego jednak nie należy wstrzymywać sporządzenia wykazów tych ciał hipotecznych, które są sporne, aż do ukończenia procesów, które się o nie toczą.

Byłoby to bezcelowem, gdyż postępowanie sprostowawcze może być z reguły przeprowadzone tylko równocześnie dla całego operatu księgi gruntowej. Postępowanie sprostowawcze, następujące po sporządzeniu projektów księgi gruntowej, pozwala raczej — odmiennie od postanowień rozdziału pierwszego i drugiego w sprawie hipotecznego przeprowadzenia sprostowawczego — przystąpić natychmiast do sporządzenia projektu księgi gruntowej na podstawie dochodzeń komisarza miejscowego, a nie wymaga, aby wyczekiwać na rezultaty ewentualnych sporów i postępowania przekazawczego. Proces i przekazanie ciężarów mogą postępować naprzód w ciągu postępowania sprostowawczego wedle ustawy z r. 1871, a wynik ich będzie uwzględniony jeszcze w ciągu tego postępowania. Przez to można postępowanie sprostowawczę rychlej ukończyć.

I tu jednak należy baczyć, aby nie zostały naruszone interesy tych osób, które w uchwale działowej zostały odesłane na drogę prawa ze swem żądaniem o wpis ich prawa własności. Ma się to stać przy sporządzeniu projektu księgi gruntowej z urzędu, jeżeli strona skargę do tego czasu wniosła i popiera ją należycie. Jeżeli tak nie jest, to przy sporządzaniu projektu nie będzie uwzględnionem odesłanie na drogę pozwu; stronie jednak wolno w razie, gdyby skargę wniosła później, żądać w ciągu postępowania sprostowawczego (które następuje po sporządzeniu projektu) adnotacyi jej roszczenia, przez co sprawa jest aż do ukończenia procesu w zawieszeniu.

Przez odesłanie do drogi skargi [1]) i przez postępowanie przekazawcze w §§ 12—22 przepisane (w przypadkach podpa-

[1]) mylnie twierdzi Hilsenrad 83, że nastąpić ono ma tylko wedle możności już w postępowaniu w przedmiocie założenia księgi gruntowej.

dających pod rozdział I. ustawy) nie wstrzymuje się sporządzenie projektu księgi gruntowej (odmiennie aniżeliby to wedle §§ 10 ust. 3, 21 i 31 miejsce mieć musiało).

Przy sporządzeniu projektu księgi gruntowej w razie gdy nastąpiło odesłanie do drogi skargi, postąpić sobie należy dwojako, wedle tego, czy w tym czasie wniesienia skargi mimo upływu czasokresu w tym celu wyznaczonego zaniechano lub wniesionej skargi należycie nie popierano (§§ 9 ust. 4, 11), czy też strony nie trafia w tym względzie żaden zarzut. W przypadku pierwszym odesłania na drogę skargi wcale się nie uwzględnia, wpisuje się więc za właściciela osobę w uchwale komisarza miejscowego oznaczoną bez żadnych zastrzeżeń [1]); w drugim wpisuje się wprawdzie tę samą osobę za właściciela, ale równocześnie uwidacznia się zapomocą adnotacyi wniesioną skargę [2]).

Z postanowienia tego widać, że sporządzenie projektu wykazu hipotecznego nastąpić może dopiero po upływie czasokresu do wniesienia skargi wyznaczonego (podobnie jak w przypadku §§ 10 ust. 3, 31) co też — jak już nadmieniono — wyraźnie postanawia § 79 ust. 2 r. w.

Czy skargę wniesiono względnie czy jest ona należycie popieraną, stwierdzić ma sąd hipoteczny przez przesłuchanie dotyczącej strony: stylizacya ustawy jest tu wadliwą i przyjąć wypada, że i w tym przypadku przesłuchanie nie zawsze będzie potrzebnem, a o ile zostanie zarządzonem, że rozciągać się ma na wszystkich interesowanych, jak wedle § 11 ust. 9, odmiennie pod tym względem stylizowanego, ale tą samą *ratio legis* pokrytego.

Ustawa nie wyraża jasno, co ma się dziać w tem stadyum postępowania z ciężarami w przypadkach podpadających pod rozdział I. ustawy, w których wdrożono postępowanie przeka-

[1]) por. analogiczne postępowanie § 39 ust. hip. dla Bośni i Hercegowiny.

[2]) Wedle mot. rząd. 44 adnotacyę taką zarządza się również w razie wniesienia skargi jeszcze w toku postępowania sprostowawczego wedle u. u. h.

zawcze. Mimo że wdrożenie tego postępowania nie wstrzymuje sporządzenia wykazu hipotecznego, nie może być mowy o przeniesieniu ciężarów na sposób § 32 u. z. h., lecz ciężary te wpisane będą przez sąd hipoteczny w miarę § 21 (mylnie w tym względzie Hilsenrad 73). Mot. rząd. 44 zaznaczają, że powodzenie procesu i przekazanie ciężarów może się odbyć w czasie trwania postępowania sprostowawczego wedle u. u. h. i że wyniki jednego i drugiego uwzględnia się następnie jeszcze w toku tego postępowania: przepisy te zmierzają do osiągnięcia rychlejszego zakończenia postępowania sprostowawczego.

Wedle § 80 r. w. przed przedłożeniem operatu do wdrożenia postępowania sprostowawczego wedle u. u. h. mają być poszczególne wykazy co do stanu ciężarów uzupełnione. Przytem przy tych nieruchomościach, względem których miało miejsce postępowanie przekazawcze, mają być wyniki tego postępowania wpisane w kartach ciężarów, przy innych zaś nieruchomościach, w miarę jak to wedle stanu dotychczasowej księgi gruntowej okazuje się możliwem, ciężary tam zapisane przeniesione do kart ciężarów nowych wykazów, o ile przeniesienie poszczególnych ciężarów nie ma być zaniechanem z powodu iż nadają się do amortyzacyi (§ 32 ust. 2 gal. u. z. h.). Nowo sprawdzone służebności i inne ciężary wpisane być mają po ciężarach wpisanych już w dotychczasowej księdze gruntowej z pierwszeństwem »od dnia otwarcia księgi gruntowej nie przesądzając wykazać się mającego lepszego pierwszeństwa«.

Końcowy ustęp powołanego § 80 r. w. stanowi o traktowaniu praw naftowych: nie mają one być w żadnym razie do nowej księgi gruntowej przenoszone. Jeżeli względem ciała hipotecznego, na którem one ciążą, nie odbyło się postępowanie przekazawcze, to ma być przeprowadzone przez sąd hipoteczny przepisane w § 23 ustawy z 9 stycznia 1907 nr. 7 dz. u. p. postępowanie celem przeniesienia praw naftowych do księgi naftowej a wyniki onegoż mają być uwzględnione przy wpisaniu stanu ciężarów dotyczącego ciała hipotecznego do wykazu nowej księgi gruntowej (por. także § 39 ust. 4 i 5 r. w.).

§ 35.

Zmiany wpisów hipotecznych, uzasadnione prawomocnem rozstrzygnięciem sporu, należy uskutecznić z urzędu. Gdyby wytworzony przez to stan rzeczy mógł wpłynąć na wynik postępowania w sprawie przekazania ciężarów, przeprowadzonego według §§ 12 do 22, to uwiadomienie o tej czynności urzędowej hipotecznej przesłać należy do rąk własnych nie tylko stronom, na rzecz których albo przeciw którym ta czynność się odbywa, lecz nadto także wszystkim innym interesowanym osobom.

Motywy rządowe p. przy § 36.

Zmiany wpisów hipotecznych prawomocnem rozstrzygnięciem sporu (w przedłożeniu rządowem stało wskutek omyłki pisarskiej: »rozprawy spornej«) wywołane mają być z urzędu przeprowadzone. Jeżeli stan rzeczy przez to stworzony wpłynąć może na wyniki przeprowadzonego wedle §§ 12—22 postępowania przekazawczego, to mają być o tej czynności hipotecznej oprócz stron, na rzecz których lub przeciw którym ona ma miejsce, zawiadomione także do rąk własnych wszystkie inne osoby w tem interesowane.

Jeżeli więc wskutek prawomocnego rozstrzygnięcia sporu (wyrokiem lub ugodą) nie osoba na podstawie § 34 za właściciela wpisana, ale inna wpisaną być ma za właściciela całego ciała hipotecznego albo części onegoż, to zmiany dotyczące, także przez (dalszy) podział ciała hipotecznego, zarządzi sąd hipoteczny z urzędu. Mot. rząd. 44 uzasadniają to odstąpienie od norm u. u. h. z jednej strony celem zaoszczędzenia stronom procesowym kosztów, z drugiej interesem osób trzecich w kwestyi przekazania ciężarów w grę wchodzącym. W tym czasie

---

§ 35. Die durch die rechtskräftige Entscheidung des Streites begründeten Änderungen grundbücherlicher Eintragungen sind von Amts wegen durchzuführen. Erscheint die hiedurch geschaffene Sachlage geeignet, das Ergebnis des nach den § 12 bis 22 durchgeführten Zuweisungsverfahrens zu beeinflussen, so sind von dieser Grundbuchsamtshandlung nebst jenen Parteien, für oder gegen welche dieselbe erfolgt, auch alle andern hieran beteiligten Personen zu eigenen Handen zu verständigen.

postępowanie przekazawcze może być już ukończone i wyniki onegoż hipotecznie przeprowadzone, albo też nie. W ostatnim przypadku będzie można w postępowaniu tem uwzględnić treść rozstrzygnięcia sporu po myśli § 12 ust. 6 bez względu na stadyum postępowania, czy znajduje się ono jeszcze w pierwszej, czy wyższej instancyi, czy akta znajdują się jeszcze u komisarza miejscowego czy już w sądzie hipotecznym (sprawy tej i zachować się mającego procederu ustawa nie normuje); w pierwszym wpis ciężarów w myśl § 21 dokonany nie ulegnie już zmianie, mimo adnotacyi skargi wedle § 34 ust. 3 uskutecznionej, a mają być o dokonanej zmianie wpisu własności zawiadomieni tylko wszyscy z mocy rzeczowych uprawnień interesowani do rąk własnych, a to w tym celu, aby mogli jeszcze w dalszym czasokresie w § 36 określonym zgłosić roszczenia swoje zmierzające do zmiany lub uzupełnienia przeprowadzonych hipotecznie wyników postępowania przekazawczego [1]).

Wedle § 83 ust. 2 i 3 r. w. wdrożeniu postępowania sprostowawczego względem nowo założonej księgi gruntowej nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że w uchwałach działowych lub w uchwałach wydanych wedle § 30 u. s. h. następują odesłania na drogę skargi i że w następstwie przeprowadzone być mają procesy o własność. Do wezwania edyktalnego wedle § 6 u. u. h. wydać się mającego do wnoszenia zgłoszeń po myśli § 7 *a* i *b* u. u. h. przyjęte być ma ograniczenie, że od zgłoszenia są wyłączone: odnośnie do roszczczeń wymienionych w § 7 *a* te które już w postępowaniu sprostowawczem były badane i na drogę prawa odesłane, odnośnie do ciężarów wymienionych w § 7 *b*, te których odmówiono stronie roszczenie podnoszącej już w postępowaniu przekazawczem [2]).

---

[1]) por. także postanowienia art. VII ust. z 17 marca 1897 nr. 77 dz. u. p. dla Tyrolu i art. II. ustawy z 1 marca 1900 nr. 44 dz. u p, dla kraju Przedarulańskiego, o obowiązkowem zawiadomieniu stron w sposob §§ 123 i 124 ust. hip. przewidziany o wpisach (także wykreśleniach) przedsiębranych w postępowaniu sprostowawczem u. u. h.

[2]) W § 5 ust. 4 rozp. min. spraw. z 15 czerwca 1885 nr. 36 gal. dz. u. kr. ex 1886, dotyczącego założenia i prowadzenia ksiąg naftowych, znajdowało się postanowienie, że jeżeli pole naftowe oddzielone zostaje od nieruchomości wciągniętej do księgi gruntowej, co do ktorej nie upłynęły je-

§ 36.

Przed upływem sześciu miesięcy od chwili uskutecznienia wpisów hipotecznych, które mają nastąpić na podstawie ostatecznych rozstrzygnięć co do wszystkich roszczeń, odesłanych na drogę pozwu (§ 33, ustęp 2), nie wolno w postępowaniu sprostowawczem zamykać pierwszego terminu edyktalnego, określonego w § 6-ym ustawy z dnia 25 lipca 1871, d. u. p. l. 96. Gdyby ze względu na to zaszła potrzeba przedłużenia tego terminu, prawo do tego służy wyższemu sądowi krajowemu.

Wszystkie osoby, które wskutek zmiany stanu rzeczy, spowodowanej rozstrzygnięciem procesu, podnoszą roszczenie o zmianę lub uzupełnienie przeprowadzonego w księgach gruntowych wyniku postępowania przekazawczego (§§ 12 do 22), winny się zgłosić ze swoją pretensyą najpóźniej na trzy miesiące przed upływem ustanowionego lub przedłużonego pierwszego terminu edyktalnego.

Każde takie zgłoszenie winien sąd niezwłocznie adnotować w odnośnym wykazie hipotecznym i wdrożyć w tej sprawie rozprawę ze wszystkimi interesowanymi (§ 16).

Rozprawę należy w każdym razie zamknąć przed upływem pierwszego terminu edyktalnego.

---

§ 36. Vor Ablauf von sechs Monaten nach Vornahme der grundbücherlichen Eintragungen, welche auf Grund der endgültigen Entscheidungen über alle auf den Klagsweg gewiesenen Ausprüche (§ 33, Absatz 2) zu erfolgeu haben, darf die im § 6 des Gesétzes vom 25 Juli 1871, R. G. Bl. Nr. 96, gedachte erste Ediktalfrist im Richtigstellungsverfahren nicht abgeschlossen werden. Die mit Rücksicht hierauf etwa notwendig werdende Verlängerung dieser Ediktalfrist steht dem Oberlandesgerichte zu.

Alle Personen, welche infolge der durch eine Prozessentscheidung geänderten Sachlage eine Änderung oder Erganzung des bücherlich durchgeführten Ergebnisses des Zuweisungsverfahrens (§§ 12 bis 22) in Anspruch

---

szcze terminy edyktalne w postępowaniu dla sprostowania prowadzonemi to sąd zanotować ma terminy edyktalne w pierwszym dziale karty A (tak zw. karty pola naftowego). Po upływie terminów edyktalnych adnotacya ta ma być z urzędu wykreślona. Przepis powyższy uchylony został obecnie § 1 rozp. min. spraw. z 15 kwietnia 1907 nr. 107 dz. u. p. (por. § 5 tego rozporządzenia).

Jeżeli takie zgłoszenie daje innym interesowanym również powód do domagania się zmiany lub uzupełnienia stanu hipotecznego, to roszczenie to winno być podniesionem przy rozprawie i niezwłocznie adnotowanem w odnośnych wykazach hipotecznych.

Na podstawie wyników rozprawy należy przeprowadzić postępowanie w myśl § 21, ust. 2 i 3.

Motywy rządowe do §§ 35 i 36 opiewają:

[str. 44]. W postępowaniu sprostowawczem wedle ustawy z 25 lipca 1871 l 96 dz. u. p. należy wszystkie roszczenia, które dążą do zmiany wpisów, zawartych w projekcie księgi gruntowej, a odnoszących się do stanu posiadania i własności, tudzież należy wszystkie ciężary, które nie zostały wpisane do projektu już przy poprzednich dochodzeniach, zgłosić w sądzie hipotecznym w ciągu terminu edyktalnego, po którego upływie naznaczyć należy drugi termin edyktalny do wniesienia ewentualnych zarzutów. Jeżeli zachodzą przypadki odesłania na drogę pozwu, te jest rzeczą stron, stosownie do wyniku procesu, prosić o wpis prawa własności, przyznanego wyrokiem, lub domagać się wykreślenia adnotacyi, odnoszącej się do sporu o wpisaną do księgi własność

W tych kierunkach uległo postępowanie sprostowawcze zmianie, jeżeli przy zakładaniu nowych ksiąg ma być zastosowaną także i obecna ustawa.

Przedewszystktem postanawia § 35, że wpis wyników procesu ma nastąpić z urzędu. Postanowienie to wydane zostało nie tylko ze względu na stony procesowe, aby im oszczędzić kosztów, lecz także ze względu na te trzecie osoby, które w sprawie nowowytworzonego stanu hipotecznego są z tego powodu interesowane, ponieważ wynik procesu wywarł wpływ na podstawę przekazania ciężarów, co je skłania do chwycezia się pewnych środków w celu zabezpieczenia swych praw. Ze względu na te okliczności powinno nastąpić równocześnie z wpisem rozstrzygnięć procesowych zawiadomienie wszystkich uczestników.

---

nehmen, haben ihren Anspruch längstens dri Monate vor Ablauf der festgesetzten oder verlängerten ersten Ediktalfrist anzumelden.

Das Gericht hat jede solche Anmeldung sofort i der betreffenden Einlage anzumerken und hierüber eine Verhandlung mit allen Beteiligten einzuleiten (§ 16). Die Verhandlung ist jedenfalls vor Ablauf der ersten Ediktalfrist abzuschliessen.

Gibt die Anmeldung andern Betéiligten Anlass, gleichfalls eine Änderung oder Ergänzung des Grundbuchsstandes zu beanspruchen, so ist dieser Anspruch bei der Verhandlung zu erheben und sofort in den betreffenden Grundbuchseinlagen anzumerken.

Auf Grund der Ergebnisse der Verhandlung ist im Sinne des § 21, Absatz 2 und 3, vorzugehen.

Okazuje się dalej potrzeba wydania uzupełniających postanowień, aby w przypadkach sporu — również ze względu na premisy przekazania ciężarów, bo te ewentualnie mogą uledz zmianie wskutek rozstrzygnięcia procesu — dać potrzebny czas do zgłoszenia wynikających stąd roszczeń i do przeprowadzenia odnośnych dalszych rozpraw, nim się przystąpi do wyznaczenia drugiego terminu edyktalnego, przeznaczonego do wnoszenia zarzutów.

[str. 45]. Wedle § 6 ustawy z 25 lipca 1871 l. 96 d. u. p. wynosić ma wyznaczony przez sąd krajowy wyższy termin do zgłoszeń nie mniej, niż rok, a nie więcej, niż półtora roku. Przy zakładaniu nowej księgi lub jej części termin ten może być skrócony do trzech miesięcy (§ 21 ust. z roku 1871). Termin ten jednak może być, jeżeli ogólne powody tego wymagają, na wniosek sądu wyższego krajowego, przedłużony przez ministra sprawiedliwości (§ 24 ust. z roku 1871).

Spory o wpis własności, prowokowane w postępowaniu wedle niniejszej ustawy, przypadają z reguły na czas postępowania sprostowawczego. Aby trzecim osobom, które wskutek wyniku procesu mają powód do zgłoszenia swych roszczeń, dać do tego dostateczny czas, z drugiej zaś strony aby umożliwić przeprowadzenie na czas rozpraw, które się wskutek tego okazują potrzebnemi, zarządza § 36, aby pierwszy termin edyktalny trwał co najmniej sześć miesięcy po wpisaniu wyniku procesu do ksiąg, aby roszczenia stron, wywołane rozstrzygnięciem procesu, były wniesione najdłużej na trzy miesiące przed upływem terminu i aby odnośne rozprawy zostały w każdym razie zamknięte przed upływem terminu.

Przed upływem sześciu miesięcy po przedsięwzięciu wpisów hipotecznych które nastąpić mają na podstawie ostatecznych rozstrzygnięć co do wszystkich roszczeń na drogę skargi odesłanych (§ 33 ust. 2), termin pierwszego edyktu w postępowaniu sprostowawczem w § 6 u. u. h. wspomniany nie może być ukończony. Przedłużenie tego terminu edyktalnego ze względu na to okazujące się możliwie koniecznem przysługa sądowi krajowemu wyższemu [1]).

[1]) odmiennie aniżeli wedle § 24 ust 2 u. u. h. normującego kompetencyę ministra sprawiedliwości — Hilsenrad 89.

Wedle § 85 r. w. ma sąd hipoteczny przy otwarciu nowej księgi gruntowej w porozumieniu z komisarzem miejscowym sporządzić dokładny zapisek co do tych wypadków, w których po myśli § 34 u. s. h. nastąpiła adnotacya skargi. Sąd hipoteczny ma się następnie o dalszym toku wszystkich dotyczących procesów dowiadywać co najmniej raz w miesiącu, wedle możności w krótkiej drodze, a wynik wywiadów notować w zapisku. Sądy procesowe udzielać mają z urzędu zapadłe w tych procesach rozstrzygnięcia po prawomocności sądowi hipotecznemu. Od hipotecznego

Jakkolwiek więc w przypadkach wznowienia księgi gruntowej wedle § 21 u. u. h. termin pierwszego edyktu, wynoszący zresztą wedle § 6 tejże ustawy od roku do roku i sześciu miesięcy, może być skrócony do trzech miesięcy, to postanowienie to, o ile rozchodzi się o księgi gruntowe podpadające choćby w części tylko pod sprostowanie wedle obecnej ustawy, nie jest praktyczne, gdyż przeciwnie możliwem jest przedłużenie tego terminu ponad zwyczajny czas[1]). Jeżeli mianowicie w dniu otwarcia nowej księgi gruntowej (§ 3 u. u. h.)[2]), od którego liczy się termin pierwszego edyktu, nie upłynął jeszcze czasokres do wniesienia skargi zakreślony, to zdarzyć się może, że proces następnie wytoczony nie tylko w skróconym terminie, ale i w zwyczajnym rocznym a nawet półrocznym nie będzie jeszcze skończony we wszystkich instancyach, tak że okaże się potrzeba przedłużenia terminu pierwotnie na czas krótszy wyznaczonego, skoro wedle ustępu 1 § 36 jeszcze po skończeniu sporu i po wykonaniu wpisów hipotecznych w myśl § 35 sześć miesięcy terminu edyktalnego pozostać musi. Cel tego sześciomiesięcznego czasu określają dalsze ustępy § 36. Obok więc zgłoszeń wedle § 7 lit. *a* u. u. h. dokonać się mających, tyczących się zmiany wpisów na kartach *A* i *B*, i obok zgłoszeń wedle § 7 lit. *b*, tyczących się praw zastawu, służebności lub innych praw nadających się do wpisu hipotecznego a należących do dawnego stanu ciężarów[3]) — przychodzą tu zgłoszenia osób, które wskutek zmienionego przez rozstrzygnięcie procesu stanu rzeczy domagają się zmiany lub uzupełnienia przeprowadzo-

przeprowadzenia wyników tych procesów zależy trwanie pierwszego terminu edyktalnego. Rzeczą tedy sądu hipotecznego jest, przy pomocy wspomnianego zapisku oględnie baczyć na stan rzeczy i gdyby wedle tego okazało się koniecznem przedłużenie terminu edyktalnego, wcześnie zdać sprawę sądowi krajowemu wyższemu (§ 36 ust. 1 u. s. h.). Do tego samego celu służy także przepisany § 90 r. w. dla sądów hipotecznych zapisek form. 30 co do wyznaczonych terminów edyktalnych (zob. ustęp 4 tego paragrafu).

[1]) por. § 83 ust. 4 r. w.; nie zdaje sobie z tego dobrze sprawy Hilsenrad 74.

[2]) oznaczenie tego dnia obecnie wedle § 4 l. 17 ustawy z 24 lutego 1907 nr. 41 dz. u. h. nie wymaga uchwały senatu; tak samo nie wymaga jej wydanie edyktów w §§ 14, 20—22 u. u. h. przepisanych.

[3]) mylnie co do tego Hilsenrad 89.

nych hipotecznie wyników postępowania przekazawczego (§§ 12 do 22)[1]. Osoby te, którym po myśli § 35 doręczono do własnych rąk uchwałę sądu hipotecznego zarządzającą zmianę wpisów na kartach *A* i *B* rozstrzygnięciem procesu spowodowaną, mają najdalej na trzy miesiące przed upływem wyznaczonego lub przedłużonego terminu pierwszego edyktu zgłosić swoje roszczenie, w kierunku zmiany lub uzupełnienia wyników postępowania przekazawczego po myśli § 21 hipotecznie przeprowadzonego. To hipoteczne przeprowadzenie wyników postępowania przekazawczego, które wedle § 34 ust. 1 nie stało na przeszkodzie sporządzeniu projektu księgi gruntowej, mogło nastąpić już po otwarciu nowej księgi gruntowej w terminie pierwszego edyktu, zwłaszcza że uchwała przekazująca rekursem mogła być zaczepioną. Wskutek zmiany następnej wpisów na kartach *A* i *B* wyniki postępowania przekazawczego mogą nie odpowiadać w całości lub w części wpisom na kartach *A* i *B*: jeżeli np. za właściciela hipotecznego uznano osobę R (pierwotnie wpisaną) w miejsce osoby P a dług hipoteczny osoby R popszednio za właściciela wpisanej, ciążący na rzecz osoby S, w postępowaniu przekazawczem wyeliminowano po myśli § 13 ust. 4. W takim wypadku ma osoba S zgłosić wynikające stąd roszczenie w czasie powyż podanym.

Jak ma się rzecz wówczas, gdy wyniki postępowania przekazawczego nie są jeszcze w czasie rozstrzygnięcia sporu hipotecznie przeprowadzone, wspomnieliśmy już wyżej.

Traktowanie takiego zgłoszenia jest odmienne od trakto-

[1]) Hilsenrad 90 zalicza mylnie roszczenia z § 22 ustawy do podpadających pod § 7 lit. *a* u. u. h. (zob. obecnie wyraźną wzmiankę w § 84 ust. 2 r. w.). Wedle ustępu 1 § 84 r. w. jeżeli zgłoszone roszczenie faktycznego posiadacza o zmianę wpisu własności oparto na tem, że nieruchomość przeszło dziesięć lat od wdrożenia postępowania sprostowawczego wstecz licząc faktycznie nie była posiadaną przez wpisanego właściciela i tegoż poprzednika, to gdy przy rozprawie odbytej wedle § 9 u. u. h. porozumienia nie osiągnięto a fakt przez zgłaszającego twierdzony zostaje ustalony, nie ma być zgłaszający na drogę prawa odesłany, lecz wpis ma być zmieniony po myśli zgłoszenia, a właściciel w księdze gruntowej zapisany ma być na drogę skargi odesłany. Do wstąpienia na drogę skargi ma sąd zakreślić odpowiedni czasokres, który ma być oznaczony na najmniej miesiąc i może być przedłużony z ważnych powodów.

wania zgłoszenia dawnych ciężarów wedle § 13 u. u. h. Gdy bowiem wedle powołanego § 13 prawa obciążające posiadłości, zgłoszone stosownie do postanowień § 12, należy wpisać na odnośnem ciele hipotecznem, zgłoszenie roszczenia wedle § 36 u. s. h. ma być w dotyczącym wykazie przez sąd hipoteczny zanotowane i ma być nad niem przez tenże sąd (więc nie już przez komisarza miejscowego) wdrożona rozprawa z wszystkimi interesowanymi po myśli § 16. Rozprawa ta ma być w każdym razie zamkniętą przed upływem terminu pierwszego edyktu.

Z doręczeniem uchwały wedle § 35 zapadającej wypadnie zapewne połączyć pouczenie interesowanych o przysługujących im prawach (por. § 23 ust. 2 u. u. h. i § 86 r w.); nadto wedle § 83 ust. 5 r. w. pierwszy edykt oprócz treści § 6 u. u. h. wskazanej obejmować powinien również (ewentualne) wezwanie do zgłoszeń w myśl § 35 (por. § 72 r. w. dla Tyrolu). Zachodzi pytanie: jaki skutek ma zaniedbanie czasokresu w drugim ustępie § 36 oznaczonego? czy zgłoszenie później wniesione może być przyjętem, czy też ma być odrzuconem? Wobec tego że rozchodzi się tu o czynność, dla której wykonania zakreśloną jest część terminu pierwszego edyktu, sądzić należy, że i tu odnoszą się postanowienia tyczące się treści pierwszego edyktu, zawarte w § 6 u. u. h., t. j. że prawnym skutkiem zaniedbania terminu jest utrata prawa dochodzenia roszczeń, które mają być zgłoszone, przeciwko tym trzecim osobom, które nabywają prawa hipoteczne w dobrej wierze na podstawie wpisów zawartych w księdze gruntowej, a nie zaprzeczonych, i że restytucya zaniedbanego terminu i przedłużenie go dla poszczególnych stron jest niedopuszczalnem, dalej przepis § 25 tej ustawy, wedle którego zgłoszenia lub sprzeciwy, doręczone po upływie terminu edyktalnego przeznaczonego do ich wniesienia, należy odrzucić z urzędu. Zgłoszenie więc spóźnione będzie musiało być z miejsca odrzuconem, mimo że termin pierwszego edyktu jeszcze nie upłynął, że więc inne zgłoszenia karty ciężarów się tyczące a pod § 7 lit. *b* u. u. h. podpadające mogą być jeszcze wniesione.

Jeżeli zgłoszenie innym interesowanym daje powód do domagania się również zmiany lub uzupełnienia stanu księgi gruntowej, to ma być roszczenie to podniesione przy rozprawie

i natychmiast w dotyczących wykazach hipotecznych zanotowanem. Na podstawie wyników rozprawy postąpi sobie następnie sąd po myśli § 21 ust. 2 i 3. Zanotowanie zgłoszenia w toku rozprawy podniesionego nastąpi na podstawie dotyczącego protokołu i zwykłego polecenia sądu w krótkiej drodze wystosowanego (videat księga gruntowa). Pierwszeństwo jest tu w zasadzie obojętne, wobec będącego jeszcze w toku postępowania sprostowawczego (arg. z § 17 u. u. h.).

Zgłoszenie podniesione przy rozprawie nastąpić może z natury rzeczy także w ostatnich trzech miesiącach przed upływem terminu pierwszego edyktu: jest to więc wyjątek od zasady w ustępie 2 paragrafu wyrażonej[1]). Gdy jednak wyjątek ten odnosi się tylko do roszczeń spowodowanych innem zgłoszeniem, będzie rzeczą sądu hipotecznego zbadać, czy roszczenie dodatkowo zgłoszone zostaje rzeczywiście w związku ze zgłoszeniem poprzedniem, a w razie gdyby tak nie było traktować je jako spóźnione (nie rozchodzi się tu jednak tylko o zarzuty przeciw zmianom lub uzupełnieniom wskutek zarzutów pierwotnych dokonanym, o których mowa w § 16 ust. 1 a które bez ograniczeń dopuszczone być muszą stosownie do postanowień tego paragrafu). Także żądanie o ustanowienie sumy wyrównawczej względnie kaucyjnej będzie mogło być podniesionem.

Odmiennie od przepisów ustawy tyczących się postępowania komisarza miejscowego, wedle których ma być wydaną uchwała przekazująca rekursowi podlegająca, która dopiero po prawomocności służyć ma za podstawę wpisów przez sąd hipoteczny zarządzić się mających — tu sąd hipoteczny ma postąpić sobie zaraz po myśli § 21 ust. 2 i 3: znaczy to, że na podstawie wyników rozprawy wyda uchwałę przekazującą względnie zmianę lub uzupełnienie wydanej poprzednio przez komisarza miejscowego uchwały przekazującej, połączone już z zarządzeniem dotyczących wpisów — wyrażenie się ustawy

[1]) Instytucya ta przypomina t. zw. Anschlussberufung i Anschlussrevision niem. pc. (§§ 521, 556); zachodzi jednak istotna różnica w tem, że przy tych środkach prawnych strony przeciwnej związek z zażaleniem pierwotnem nie jest wymagany (por. np. Petersena Koment. do niem. p. c. uw. 1 do § 521)

myśli tej jedynie możliwej należycie nie oddaje, bo ustępy 2 i 3 § 21 całkiem odmiennie są stylizowane a analogia jest tu bardzo daleka.

Co do środków prawnych przysługujących od uchwał w postępowaniu wedle rozdziału III. ustawy, to rekurs dopuszczalnym będzie wedle ogólnych zasad od uchwały odrzucającej zgłoszenie jako spóźnione; od uchwały wspomnianej w § 33 służy rekurs analogicznie do rekursu od uchwały działowej (§§ 9, 24 ust. 3). Natomiast uchwały zarządzające wpis i adnotacyę skargi wedle § 34 tudzież uchwały zarządzające wpis wedle § 35 i wpis wyników postępowania przekazawczego, wreszcie uchwały zarządzające adnotacye zgłoszeń niemniej uchwały przekazujące i zarządzające wpisy wedle § 36, mimo brzmienia § 24 ust 6 nie będą podlegały rekursowi, gdyż dotyczące wpisy mają być zaczepione zapomocą zgłoszeń w terminie pierwszego względnie zapomocą zarzutów w terminie drugiego edyktu (co do tych ostatnich §§ 14 nast. u. u. h., por. analogiczną judykaturę u Bartscha 755 uw. 4 i mot. rząd. 44; inaczej w szczegółach Hilsenrad 69, który też 92 nast. nie docenia znaczenia drugiego edyktu w sprawach pod obecną ustawę podpadających, chociaż zresztą stosunek obecnej ustawy do (buk.) u. z. h. i do u. u. h. stara się widocznie wyczerpująco omówić).

IV. Postanowienia końcowe.

§ 37.

Po wejściu w życie tej ustawy nie wolno stwierdzać dokumentami fizycznych podziałów gruntu w formie stosunków współwłasności, o ile odnoszą się do posiadłości, co do których

---

IV. Schlussbestimmungen.

§ 37. Nach Beginn der Wirksamkeit dieses Gesetzes ist die Beurkundung physischer Grundteilungen in Form von Miteigentumsverhältnissen in Ansehung von Liegenschaften, bei denen eine solche Ntchtübereinstimmung zwischen dem Grundbuchsstande und dem tatsächlichen Besitzstande im Zeitpunkte der Urkundenaufnahme nicht obwaltet, unstatthaft.

w chwili spisywania dokumentu nie zachodzi taka niezgodność między stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania.

Tak samo zabronione jest uwierzytelnianie podpisów na takich dokumentach.

[str. 45]. Motywy rządowe widzą główną przyczynę niedostatków galicyjskich ksiąg gruntowych w rozpowszechnionym zwyczaju wystawiania dokumentów i wpisywania do ksiąg współwłasności, gdy tymczasem rzeczywiście istnieje podział fizyczny. Na przyszłość należy tego unikać, przynajmniej co do tych ciał hipotecznych, co do których w chwili spisywania dokumentu już nie zachodzi fikcyjna współwłasność. Z tego powodu ustawa uznaje za niedopuszczalne wystawianie takich dokumentów i legalizowanie na nich podpisów. Bez takiego postanowienia stosunki popadłyby znowu w zamięszanie. Nie trzymanie się tego zakazu przez notaryuszów, adwokatów, urzędników sądowych itd. może ich narazić na postępowanie dyscyplinarne.

Po wejściu w moc obowiązującą obecnej ustawy t. j. po 25 grudnia 1906 udokumentowanie fizycznych podziałów gruntów we formie stosunków współwłasności względem nieruchomości, przy których taka niezgodność między stanem księgi gruntowej a faktycznym stanem posiadania w czasie sporządzenia dokumentu nie zachodzi, jest niedopuszczalnem. Podobnie zabronionem jest uwierzytelnianie podpisów na takich dokumentach. Przepis ten zmierza do zapobieżenia na przyszłość powstawaniu fikcyjnych stosunków współwłasności, usunięcie których ma na celu rozdział I. ustawy. Rozchodzi się tu w gruncie rzeczy o pewien rodzaj aktów pozornych (§ 916 u. c.), które także już przed obecną ustawą, o ile jako takie rozpoznać się dały, odrzucane były przez sądy jako nie nadające się za podstawę do wpisów hipotecznych np. w przypadku R. V. 247/6 (por. także R. V. 310/7) c. k. sądu krajowego w Krakowie[1]). Ustawa nie idzie jednak tak daleko, aby dokumentom wbrew jej zakazowi sporządzonym odmawiała wszelkiego znaczenia;

Desgleichen ist die Beglaubigung der Unterschriften auf solchen Urkunden verboten.

[1]) niezdecydowany pod tym względem Hilsenrad 95; dość bałamutne są (skąpe zresztą) uwagi Krawczyka 154 nast.

nieprzestrzeganie zakazu pociągnie za sobą jedynie ewentualne dochodzenie dyscyplinarne przeciw dotyczącemu notaryuszowi, adwokatowi lub urzędnikowi sądowemu (mot. rząd. 45).

Zakaz stosuje się do nieruchomości, przy których w czasie sporządzenia dokumentu niezgodność między stanem księgi gruntowej a faktycznym stanem posiadania jeszcze nie istnieje, tak, że sporządzenie dokumentu pozornego niezgodność rzeczoną dopiero by stwarzało; jeżeli natomiast nieruchomość, której tyczy się dokument, już w czasie jego sporządzenia była na gruncie fizycznie, w księdze gruntowej w idealnych częściach podzielona, to sporządzenie dokumentu ustanawiającego dalszy dział w częściach jakoby idealnych tej nieruchomości względnie jej jakoby idealnej części, nie ma być zabronionem. Ograniczenie to tłumaczy się tem, że zakaz bezwzględny przed sprostowaniem stanu księgi gruntowej na podstawie obecnej ustawy (rozdział I. ewentualnie III.) nakładałby na stronę niestosunkowo ciężkie obowiązki i ofiary, które po uporządkowaniu stanu księgi wedle obecnej ustawy odpadają [1]).

Mimo że przepis ten wraz z całą ustawą obowiązuje tylko w Galicyi i na Bukowinie, wątpić chyba nie można, że przestrzeganym on będzie (co do istoty) także w innych krajach koronnych jako wypływ ogólnej normy § 916 u. c.

Chcąc atoli ocenić właściwą doniosłość danego przepisu ustawy, należy — jak już nadmieniono — cofnąć się do czasu przed wejściem w życie u. s. h. i zapytać, w jaki sposób dokumenty, o jakich mowa w § 37, wówczas były traktowane. (Już w dyskusyi w krakowskiem Towarzystwie prawniczem nad projektem ustawy przeprowadzonej rzecz ta była przedmiotem szczegółowego wyłuszczenia). Jeżeli w tym czasie dawniejszym czy to z dokumentu samego były widocznem, czy

[1]) por. odmienną nieco zasadę wyrażoną co do podziału budynków wbrew przepisom ustawy z 30 marca 1879 nr. 50 dz. u. p. w §§ 2 i 3 tej ustawy. Stylizacya § 37 nie zabrania jednak (niestety) sporządzania dokumentów pozornych, o których mowa, także w przyszłości, po uporządkowaniu stanu księgi wedle obecnej ustawy, jeżeli tylko w czasie sporządzenia dokumentu niezgodność między stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania (na nowo) zaistniała.

też skąd inąd sądowi było wiadomem (§ 2 l. 6 post. niesp) [1]). że przedmiotem przeniesienia jest część fizyczna nieruchomości (§ 11 ust. hip.), gdy tymczasem wedle dokumentu miano stworzyć lub też utwierdzić czy też powiększyć fikcyjną współwłasność, odmawiały niektóre sądy wpisu hipotecznego sprzecznego z rzeczywistym stanem posiadania, wychodząc z założenia, że idzie tu o akt pozorny (§ 916 u. c.), który nie może służyć za podstawę przeprowadzenia hipotecznego, wobec § 11 ust. hip. oraz zasady § 11 ustawy z 23 maja 1883 nr. 83 dz. u. p., iż kataster podatku gruntowego oraz księgi gruntowe mają być w ciągłej zgodności utrzymywane, czyli że stan hipoteczny ma być odzwierciedleniem prawdziwych (nie fikcyjnych) stosunków prawnych. Jeżeli wedle § 3 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p. sąd hipoteczny w przypadkach tam określonych wdrożyć ma z urzędu postępowanie mające na celu uporządkowanie stanu księgi gruntowej, t. j. usunięcie sprzeczności między stanem hipotecznym a stanem faktycznego posiadania, to słusznym wydaje się wniosek, że ten sam sąd nie powinien przyłożyć ręki pomocnej tam, gdzie wedle wniosku o wpis hipoteczny niezgodność stanu księgi gruntowej ze stanem faktycznego posiadania ma być czy to stwierdzoną czy to powiększoną, lecz że raczej odmawiając przedewszystkiem wpisu skieruje w ten sposób sprawę na właściwą drogę hipotecznego przeprowadzenia działu fizycznego.

Jeżeli słusznem było przed wejściem w życie u. s. h. to zapatrywanie w licznych uchwałach wyrażone, to powstaje pytanie, jaki wpływ na stan prawny wywiera wejście w życie nowej ustawy.

Wyrażenie się mot. rząd. 25 i 45 oraz mot. kom. 9 nie pozwala zd. n. na przyjęcie, że przez wprowadzenie przepisu § 37 ma w tym względzie nastąpić — niejako wskutek autentycznej odmiennej interpretacyi ustawodawcy — zmiana na gorsze, że więc odtąd dokumenty przed wejściem w życie

[1]) że przepis § 2 l. 6 post. niesp stosuje się także do spraw hipotecznych, wypowiedziano dobitnie np. w uchwale c. k. sądu krajowego w Krakowie z 25 maja 1903 R. V. 47/3, zatwierdzonej O. N. T. z 4 lutego 1904 l. 1628 (por. także Otta 197).

ustawy zeznane mogłyby posłużyć za podstawę wpisu hipotecznego, mimo że stwarzają, utwierdzają lub zwiększają fikcyjną współwłasność, że dalej dokumenty po wejściu w życie ustawy zeznane mogłyby posłużyć za podstawę wpisu, mimo że utwierdzają lub zwiększają fikcyjną współwłasność. Ustawa zabrania wyraźnie tylko sporządzania wymienionych dokumentów, nie mówi nic o traktowaniu wniosków o wpis hipoteczny na ich podstawie podanych; zabraniając zaś wyraźnie sporządzania pewnych dokumentów nie wypowiada przez to jeszcze, że sporządzanie innych dokumentów jest dozwolonem (por. mot. rząd. 45 verb. »zumindest«). W pierwszym kierunku nie przemawia przeciw zdaniu tu wyrażonemu argument, że ustawa winna być tak tłumaczoną, aby miała skutek (§ 914 u. c.): bardzo dobrze bowiem można zrozumieć, że sporządzanie pewnych dokumentów dla utrwalenia »tytułu« prawnego może być dopuszczalnem, co nie przesądza jeszcze możności doprowadzenia tak wadliwego tytułu do »sposobu nabycia« prawa przez wpis hipoteczny.

Fikcyjna współwłasność w czasie sporządzenia dokumentu istniejąca powstać mogła bez dokumentu, na gruncie, powstać zaś mogła równie dobrze przed jak po wejściu w życie u. s. h., przed i po przeprowadzeniu postępowania sprostowawczego wedle tej ustawy. Nie można chyba przypuścić, aby wszystkie takie istniejące faktycznie fikcyjne współwłasności wedle rozumnego zamiaru ułatawodawcy uprawniały do hipotecznego przeprowadzenia dokumentów ten stan fikcyjny utwierdzających lub zwiększających.

§ 38.

Po wejściu w życie tej ustawy należy w sprawie spuścizn, w skład których wchodzą nieruchomości, nawet, gdy nie chodzi o przypadki, w §§ 165 i 166 cesarskiego patentu z dnia 9-ego

---

§ 38. Nach Beginn der Wirksamkeit dieses Gesetzes ist in Ansehung von Verlassenschaften, zu denen Liegenschaften gehören, auch ausser den Fällen der § 165 und 166 des kaiserlichen Patentes vom 9 August 1854, R. G. Bl. Nr. 208, eine gerichtliche Verhandlung behufs Vornahme

sierpnia 1854, d. u. p. l. 208, przewidziane, zarządzać sądową rozprawę w celu dokonania podziału spadku, jeżeli choćby tylko jedna ze stron interesowanych tego zażądała.

Wskutek takiego wniosku winien sąd wszystkich interesowanych zawezwać na audyencyę i starać się o ugodę.

Motywy rządowe:

[str. 45]. §§ 165 i 166 ces pat. z r. 1854 zawierają przepisy o podziale spadku tylko w tych przypadkach, gdzie w spadku uczestniczą niewłasnowolni. W takich przypadkach rzeczą sądu jest starać się o podział spadku, jeżeli fizycznie jest możliwy do przeprowadzenia i odpowiada celowi. Doświadczenie uczy, że interwencya sądu wydaje dobre owoce, ustawa przeto rozszerza przypadki, w których sąd ma interweniować, także i na spadki pełnoletnich, którzy mogą żądać pomocy sądu przy podziale spadków, jeżeli w nich znajdują się nieruchomości, a sąd tej pomocy odmówić nie może.

I ten przepis ma na celu zapobieżenie na przyszłość powstawaniu i utrwalaniu fikcyjnych współwłasności podpodających sprostowaniu wedle rozdziału I. ustawy. Wedle § 166 post. niesp. przeprowadzenie działu spadku przepisane jest tylko tam, gdzie w spadku uczestniczą (także) osoby małoletnie lub kurandzi; gdy uczestniczą sami tyko pełnoletni, ingerencya sądu w kierunku dobrowolnego działu zależy wedle § 171 post. niesp. od tego, aby wszyscy spadkobiercy sądowego przeprowadzenia działu żądali (por. w tym względzie zwłaszcza Otta, 130; judykatura chwiejna, zob. u Tałasiewicza uw. do § 171 post. niesp.). Obecnie także tam gdzie w spadku uczestniczą tylko sami pełnoletni, dział ma być próbowany, choćby tylko jedna ze stron interesowanych tego żądała — o ile jednak nie przyjdzie do porozumienia między stronami, misya sędziego pokoju (Ott 276) spełznie na niczem, jak to miało miejsce w braku zgody także w przypadku powoł. § 171. Ustawa nie dotyka kwestyi, czy ma być przedewszystkiem tentowany dział w ścisłem znaczeniu, czy też objęcie spadku przez jednego ze spad-

---

der Erbteilung zu pflegen, sobald es auch nur eine der beteiligten Parteien beantragt.

Infolge eines solcher Antrages hat das Gericht sämtliche Beteiligte zu einer Tagsatzung vorzuladen und auf eine Einigung derselben hinzuwirken.

kobierców za spłatą współspadkobierców (por. w tym względzie zwłaszcza Némethy'ego, Die Formularien des Verfahrens ausser Streitsachen, str. 37 uw. 1, 61 uw. 2 i Matakiewicza Ref. sąd. 1907 str. 4).

Także § 38 obowiązuje wraz z całą ustawą tylko w Galicyi i na Bukowinie, skutkiem czego zmiana § 171 post. niesp. innych krajów koronnych nie dotyczy; mimo to przypuścić wypada, że przyjmie się ona i w tych krajach choćby drogą *usus fori*, zwłaszcza że i u nas dotąd ściśle brzmienia § 171 się nie trzymano, tak że § 38 daje właściwie tylko praktyce dotychczasowej sankcyę ustawową (por. w tym względzie np. przypadek rozstrzygnięty w sprawie R. V 50/7 c. k. sądu krajowego w Krakowie — *de lege ferenda* zaś uwagi Lakenbachera Ger. H. 1905 str. 566, 568, Hilsenrada 96 nast. oraz Tałasiewicza cyt. art.) [1]).

§ 39.

Czynności urzędowe w postępowaniu, które określają postanowienia zawarte w §§ 1 do 36 niniejszej ustawy, są uwolnione od stempli i należytości.

---

§ 39. Die Amtshandlungen in dem durch die § 1 bis 36 dieses Gesetzes vorgezeichneten Verfahren geniessen Stempel- und Gebührenfreiheit. Diese kommt allen Protokollen, Ausfertigungen, Eingaben und Bei-

[1]) Żałować może wypada, że jako jeden ze środków zaradczych na przyszłość przeciw powstawaniu i utrwaleniu się niezgodności między stanem posiadania a stanem hipotecznym nie przyjęto postanowienia na wzór §§ 205 nast. ust. hip. dla Bośni i Hercegowiny, wedle którego nabywający nieruchomość obowiązany jest, w przypadku gdy przeniesienie hipoteczne nie następuje z urzędu, postarać się o nie w ciągu roku od dnia zawarcia umowy licząc, pod grzywną 10—1000 K (motywa do tych paragrafów str. 45 nast. przytaczamy jako charakterystyczne w dosłownem brzmieniu: »Das Grundbuch erfüllt nur dann seine Bestimmung vollkommen, wenn der Grundbuchsstand dem faktischen Zustande enspricht, wenn neu abgeschlossene Rechtsgeschäfte sofort zur Eintragung gelangen, der ausserbücherliche Realitätenverkehr ausgeschlossen wird und bei der Bevölkerung die Ansicht verschwindet, als hätte die Urkunde im Sacke mehr Wert als die Eintragung in das öffentliche Buch...«).

Uwolnienie to należy się wszystkim protokołom, wygotowaniom, podaniom i załącznikom o tyle, o ile służyć mają tylko do przeprowadzenia unormowanego w tej ustawie postępowania, z wyłączeniem rozpraw, zastrzeżonych drodze prawa.

Korespondencye w stosunkach między sądami a stronami interesowanemi są uwolnione od opłaty pocztowej.

Skarb państwa nie ma pretensyi o zwrot poniesionych kosztów, a w szczególności należytości komisyjnych organów państwowych.

Za przeniesienie praw, które nastąpi na podstawie postępowania w tej ustawie przepisanego, opłacane będą należytości tylko o tyle, o ile od aktów przeniesienia, na których opiera się posiadanie osób, mających być wpisanemi w księdze gruntowej za właścicieli, nie wymierzono i nie niszczono jeszcze należytości za przeniesienie.

Deponowanie w sądzie, uskutecznione na zasadzie tej ustawy, jest uwolnione od opłaty za przechowanie.

[str. 46]. Motywy rządowe tłómaczą postanowienia tego paragrafu tem, że ze sanacyą ksiąg gruntowych związane są ważne publiczne interesy. Przypominają także motywy, że ustępy 1 i 2 odpowadają § 28 ustawy z 25 czerwca 1871 l. 96 dz. u. p.

---

lagen insoweit zu, als sie nur zur Durchführung des in diesem Gesetze geregelten Verfahrens, mit Ausschluss der dem Rechtswege vorbehaltenen Verhandlungen, zu dienen bestimmt sind.

Die vorkommenden Korrespondenzen im Verkehre zwischen den Gerichten und den Interessenten sind portofrei.

Ein Anspruch des Staatsschätzes auf Ersatz der demselben erwachsenden Kosten, insbesondere der Kommissionsgebühren staatlicher Organe, findet nicht statt.

Für die Übertragung von Rechten, welche auf Grund des in diesem Gesetze vorgezeichneten Verfahrens erfolgt, sind Übertragungsgebühren nur insoweit zu entrichten, als für die Übertragungsakte, auf welchen der Besitz der als Eigentümer in das Grundbuch einzutragenden Personen beruht, eine Übertragungsgebühr noch nicht bemessen und entrichtet worden ist.

Die auf Grund dieses Gesetzes vorgenommenen gerichtlichen Erläge sind von der Entrichtung der Verwahrungsgebühr befreit.

Pierwsze dwa ustępy paragrafu identyczne są w rzeczy samej z § 28 u. u. h. (mot. rząd. 46).

Wedle ustępu 3 korespondencye wydarzające się między sądami a interesentami wolne są od porta. W tym względzie wydała już c. k. gal. Dyrekcya poczt i telegrafów we Lwowie wedle pisma z 17 stycznia 1907 l. 6702/V (akt Prez. $\frac{1048}{3\,P/17}$ c. k. sądu kajowego wyższego, Prez. $\frac{949}{19/7}$ c. k. sądu krajowego w Krakowie) [1]) wskazówki do c. k. urzędów pocztowych, w których powiedziano: Uprawnienie to odnosi się także do korespondencyi w obrocie miejscowym. Warunkiem do rzeczywistego uznania takich korespondencyi za wolne od opłaty pocztowej jest — jak zresztą zawsze — przestrzeganie postanowień zawartych w art. V. ust. z 2 października 1865 nr. 108 dz. u. p. o bezpłatnem używaniu c. k. Zakładu pocztowego, co do zewnętrznego uposażenia. W myśl tego artykułu wystarczy dla urzędowych korespondencyi między sądami a komisarzami dla sprostowania ksiąg gruntowych prócz pieczęci i oznaczenia nadawcy klauzula: »Sprawa służbowa«. Przy tem ma być podany charakter komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych, np. przez dodanie: »Jako komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych« lub »Jako komisarz miejscowy«. Tego rodzaju korespondencye do osób prywatnych skierowane, należy oznaczyć klauzulą: »Sprawa służbowa — wolna od opłaty pocztowej«, jeśli mają być wolne od tej opłaty; podczas gdy podania osób prywatnych do sądów lub tychże komisarzy dla sprostowania ksiąg grutowych adresowane, powinny być oznaczone klauzulą: »W sprawach sprostowania ksiąg gruntowych« lub »Na urzędowe wezwanie«, jeśli się je ma uważać za wolne od opłaty pocztowej.

Z ustępu 4 paragrafu, wedle którego Skarbowi państwa nie należy się zwrot kosztów temuż urastających [1]), w szczególności kosztów komisyi organów państwowych, konkluduje

[1]) zob. reskrypt Prezydyum c. k. sądu krajowego wyższego we Lwowie z 14 maja 1907 Prez. $\frac{1858}{19\,R/7}$, u Krawczyka 162 nast.

[2]) nie będą się więc należały (zgodnie zresztą już z ustępem 3) żadne należytości za doręczenia.

Hilsenrad 26, że koszta oszacowania wedle § 13 poniesie Skarb państwa bez regresu do interesowanych. Zasadę tę musianoby atoli rozciągnąć także na inne koszta dochodzeń, w szczególności na należytości świadków i znawców słuchanych w myśl § 24 ust 2. Ustawa pod tym względem milczy; mimo to i mimo wymienienia szczegółowego kosztów komisyi organów państwowych [1]) trudno stąd wnioskować, że innego rodzaju koszta ponieść mają interesowani i gdyby taki był zamiar ustawodawcy musiałby on był znaleść dobitniejszy wyraz w samej ustawie [2]). Gal. u. z. h. była w tym względzie — co prawda — jaśniej stylizowana, bo w § 37 ust. 1 powiedziano, że posiadacze nieruchomości do ksiąg hipotecznych wpisać się mających, nie będą pociągani do ponoszenia kosztów z założeniem ksiąg hipotecznych połączonych — ale postanowienie to potrzebne tam było w przeciwstawieniu do ustępów 2 i 3 tegoż paragrafu, wedle

[1]) por. w tym względzie także § 108 kr. u. dz. r. w przeciwstawieniu do § 111, gdzie mowa o dyetach i kosztach podróży znawców, potrzebnych do szacowania i o wynagrodzeniach ludzi użytych do wskazywania granic, i do § 114 l. 6 tamże, gdzie mowa o kosztach oznaczenia granic znakami granicznymi i t. d.

[2]) zwłaszcza że w mot. rząd. 46 motywowano ważnymi interesami publicznymi ze sanacyą ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie związanymi także ogólnikowo: »die Bestimmungen des 4. Absatzes hinsichtlich der den Staatsschatz treffenden Kosten«. Zob. jednak co do kosztów kuratora wyraźną wzmiankę w § 23 ust 3, nadto w mot. rząd. 23 wzmiankę charakteryzującą postępowanie wedle obecnej ustawy jako: »ein den Parteien so weit als möglich entgegenkommendes, sie mit Kosten und Gebühren nicht erheblich belastendes Verfahren« (por. także § 14 ust. 3 r. w.). Ale gdyby rzeczywiście koszta z oszacowaniem nieruchomości i z dowodami § 24 ust. 2 połączone trafiać miały interesowanych: kto miałby je ponosić w przypadku § 13 — czy wierzyciel stawiający wniosek o oznaczenie sumy wyrównawczej (kaucyjnej) — por. w tym względzie także wyrażenie się mot. rząd. 36 — czy dotychczasowy dłużnik hipoteczny — czy właściciel ciała hipotecznego sumą kaucyjną obciążyć się mającego — obaj ostatni broniący się zarzutem, że wierzyciel nie może się powoływać na zaufanie do księgi gruntowej, lub że zachodzą wymogi § 17 l. 5—7? kto miałby ponieść koszta w wypadku ustalenia części nieruchomości, na której obciążenie zamiar stron był skierowany (§§ 24 ust. 2, 12 ust. 2)? Pomija się tu naturalnie przypadek, gdy strona wykazuje wymogi dla przyznania jej prawa ubogich (por. w tym względzie § 13 rozp. ces. z 26 grudnia 1897 nr. 305 dz. u. p. i np. Némethy'ego, Formularien[3] 104, uw. 1).

których gminy i wydzielone obszary dworskie obowiązane były dostarczyć lokalów potrzebnych do urzędowych rozpraw, utrzymywać je w stanie należytym, w razie potrzeby opalać i także starać się o dostarczenie pomocy potrzebnej do poparcia czynności urzędowych. Analogicznego postanowienia do powołanych właśnie ustępów 2 i 3 § 37 gal. u. z. h. (por. także § 110 kr. u. dz. r.) w ustawie obecnej brak; wzmiankowano o tem dopiero w § 14 ust. 4 r. w.[1]).

Wedle ust. 5 paragrafu od przeniesienia praw, następującego na podstawie postępowania w ustawie obecnej przepisanego, należytości skarbowe tylko o tyle mają być uiszczone, o ile od aktów przeniesienia, na których polega posiadanie osób za właścicieli do księgi gruntowej wpisać się mających, należytość jeszcze nie została wymierzoną i uiszczoną. Jak już wyżej podnieśliśmy. postanowienie to pociągnie za ten skutek, że w największej ilości wypadków należytość ponownie będzie musiała być uiszczoną, bo chociażby komisarz miejscowy należycie przestrzegał ciążącego na nim obowiązku pouczenia stron o obowiązku dostarczenia dowodu uiszczenia w swoim czasie należytości (zob. także § 16 ust. 2 i form. 7 lit. *e* do § 17 r. w. dowód taki rzadko tylko będzie mógł być dostarczony względnie uznany będzie przez władzę skarbową za wystarczający. Również podnieśliśmy już także potrzebę ustalenia w toku dochodzeń czasu dokonanego przeniesienia, aby przy wymiarze

[1]) u Hilsenrada 71 widocznem jest niedocenienie powyższych różnic w stylizacyi § 39 u. s. h. a § 37 gal. u. z. h. Co do wpływu kwestyi kosztów na powstanie niezgodności sprostowaniu wedle obecnej ustawy podpadających por. także mot. rząd. 18. Por. także § 29 ustawy z 9 stycznia 1907 nr. 7 dz. u. p. (o księgach naftowych) w związku z § 23 ust. 5 tamże i § 10 ust. 2 rozp. min. spraw. z 15 kwietnia 1907 nr. 107 dz. u. p. oraz § 1 ust. 2 rozp. min. roln. z 20 kwietnia 1907 nr. 109 dz. u. p. (koszta oględzin miejscowych okręgowego urzędu górniczego). Wątpliwości co do możności przerzucenia ponoszenia wszelkich kosztów na Skarb państwa zwiększają bodaj jeszcze postanowienia §§ 9 ust. 2 i 30 ust. 5 r. w., przewidujące przeprowadzenie działów fizycznych i opalikowanie granic w ramach postępowania sprostowawczego; w każdym razie z § 14 ust. 3 r. w. wnioskować można, że ministerstwa sprawiedliwości i skarbu, które rozporządzenie to wydały, są zdania, że § 37 gal. u. z h. w całej rozciągłości, więc także jego ustęp pierwszy obowiązuje również w postępowaniu sprostowawczem wedle u. s. h.

należytości wartość z tego czasu a nie obecna wyższa wziętą była za podstawę.

Końcowy (6) ustęp paragrafu normuje wreszcie wolność składów sądowych na podstawie tej ustawy przedsięwziętych od uiszczenia taksy depozytowej. Są to więc składy dokonane wedle §§ 13 i 25 (zob. także § 57 r. w.); natomiast nie należy tu ewentualny skład w myśl § 17 l. 7 i § 1425 u. c. dokonany. Pośrednio z przepisu tego wypływa, że składy w ustawie przewidziane następują zawsze do depozytu sądowego, nigdy do księgi pieniężnej.

§ 40.

Wykonanie tej ustawy, która zacznie obowiązywać z dniem ogłoszenia, polecam Moim Ministrom sprawiedliwości, finansów i handlu.

Paragraf ten ustanawia jako dzień początkowy obowiązywania obecnej ustawy dzień jej ogłoszenia t. j. 25 grudnia 1906 Z tym dniem weszły rzeczywiście w życie postanowienia zawarte w §§ 37, 38, nie wymagające żadnych wstępnych zarządzeń tudzież rozporządzenia wykonawczego, któreby wypełniło mnogie luki, wyjaśniło wątpliwości i usunęło sprzeczności [1]). Wykonanie ustawy poruczonem jest ministrom sprawiedliwości, skarbu i handlu, mimo że zdawało się, że nie obejdzie się, ze względu zwłaszcza na §§ 3 ust. 1 i 27, tudzież na zbieg kompetencyi komisarza miejscowego wedle u. s. h. a komisarza miejscowego wedle kr. u. dz. r., bez udziału ministra rolnictwa a także spraw wewnętrznych. W wydaniu r. w. ministerstwo handlu nie wzięło udziału.

---

§ 40. Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes, welches mit dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit tritt, sind Meine Minister der Justiz, der Finanzen und des Handels beauftragt.

---

[1]) zob. wzmiankę o tem rozporządzeniu (obecnie już wydanem) u Giżowskiego 711. R. w. ogłoszone 30 października 1907, weszło w życie z tymże dniem (§ 95).

Rozporządzenie wykonawcze ministerstw sprawiedliwości i skarbu

z dnia 11 października 1907 l. 243 d. u. p. do ustawy z dnia 11 grudnia 1906 l. 246 d. u p. o sprostowaniu ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie.

I. Postanowienia ogólne.

(§§ 1 do 16).

Skrócone oznaczenie ustaw i rozporządzeń.

§ 1.

Ustawy i rozporządzenia, mające związek z sprostowaniem ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie, oznaczać się będzie w niniejszem rozporządzeniu w następującej skróconej formie:

1. Powszechną ustawę o księgach gruntowych z dnia 25 lipca 1871., l. 95 d. u. p., jako: »ust. hip.«;

2. ustawę z dnia 25 lipca 1871., l. 96 d. u. p., o postępo-

Vollzugsverordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen v. 11 October 1907 R. G. B. Nr. 243 zu dem Gesetze vom 11 Dezember 1906 R. G. B. Nr. 246 betreffend die Berichtigung der Grundbücher in Galizien und in der Bukovina.

I. Allgemeine Bestimmungen (§§ 1—16).

Abgekürzte Bezeichnung der Gesetze und Verordnungen.

§ 1. In dieser Verordnung werden die mit der Grundbuchsberichtigung in Galizien und in der Bukowina im Zusammenhang stehenden Gesetze und Verordnungen in folgender abgekürzter Form bezeichnet:

1. Das allgemeine Grundbuchsgesetz vom 25. Juli 1871, R. G. Bl. Nr. 95, als: »a. G. G.«;

2. das Gesetz vom 25. Juli 1871, R. G. Bl. Nr. 96, über das Verfahren zum Zwecke der Richtigstellung von Grundbüchern im Falle deren An-

waniu celem ustalenia ksiąg gruntowych w razie ich zakładania, uzupełniania, odnawiania lub zmiany jako: »u. u. h.« (ustawa o ustaleniu ksiąg gruntowych);

3. galicyjską ustawę krajową z dnia 20 marca 1874, l. 29, d. u. kr. o zakładaniu ksiąg gruntowych w Galicyi i o ich wewnętrznem urządzeniu jako: »gal. u. z. h.« (galicyjska ustawa o zakładaniu ksiąg gruntowych).

4. rozporządzenie wykonawcze z dnia 18. maja 1874. l. 43., d. u. kr. do tej ustawy o zakładaniu ksiąg gruntowych jako: »gal. r. u. z. h.« (galicyjskie rozporządzenie o zakładaniu ksiąg gruntowych);

5. bukowińską ustawę krajową z dnia 8 marca 1873. l. 23. d. u. kr., o zakładaniu ksiąg gruntowych na Bukowinie i ich wewnętrznem urządzeniu jako: »buk. u. z. h.« (bukowińska ustawa o zakładaniu ksiąg gruntowych);

6. rozporządzenie wykonawcze z dnia 8 maja 1873 l. 26, d. u. kr. do tej ustawy o zakładaniu ksiąg jako: »buk. r. u. z. h.« (bukowińskie rozporządzenie o zakładaniu ksiąg gruntowych);

7. ustawę z dnia 11 grudnia 1906., l. 246. d. u. p. o sprostowaniu ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie jako: »u. s. h.« (ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych).

---

legung, Ergänzung, Wiederherstellung oder Änderung als: »G. R. G.« (Grundbuchsrichtigstellungsgesetz);

3. das galizische Landesgesetz vom 20. März 1874, R. G. Bl. Nr. 29, über die Anlegung von Grundbüchern in Galizien und über deren innere Einrichtung als: »gal. G. A. G.« (galizisches Grundbuchsanlegungsgesetz);

4. die Vollzugsverordnung vom 18. Mai 1874, L. G. Bl. Nr. 43, zu diesem Grundbuchsanlegungsgesetze als: »gal. G. A. V.« (galizische Grundbuchsanlegungsverordnung);

5. das Bukowinaer Landesgesetz vom 8. März 1873, L. G. Bl. Nr. 23, über die Anlegung von Grundbüchern in der Bukowina und über deren innere Einrichtung als: »buk. G. A. G.« (Bukowinaer Grundbuchsanlegungsgesetz);

6. die Vollzugsverordnung vom 8 Mai 1873 L. G. Bl. Nr. 26, zu diesem Anlegungsgesetze als »buk. G. A. V.« (Bukowinaer Grundbuchsanlegungsverordnung);

7. das Gezetz vom 11. Dezember 1906, R. G. Bl. Nr. 246, betreffend die Berichtigung der Grundbücher in Galizien und in der Bukowina als: »G. B. G.« (Grundbuchsberichtigungsgesetz).

Przez wyraz »rozporządzenie wykonawcze« (r. w.) rozumieć należy niniejsze rozporządzenie.

Instrukcyę sądową dla sądów pierwszej i drugiej instancyi (rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5 maja 1897., l. 112 d. u. p.) oznaczać się będzie skróceniem »instr. sąd«.

Por. § 1 r. w. dla Voralbergu.

Dzienniki i akta.

§ 2.

Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych oraz sąd hipoteczny winien akta, odnoszące się w ogóle do sprostowania ksiąg gruntowych, składać w myśl § 263. ust. 3 instr. sąd. zaraz od początku w okładkach i utrzymywać przy-
Wzór 1 tem dziennik (przegląd aktów) według wzoru 1., przy czem obowiązywać będą przepisy § 270, ustęp 4 instr. sąd.

Liczby porządkowe zaczynają się od 1 i biegną nieprzerwanie aż do ukończenia sprostowania ksiąg gruntowych w powiecie.

Jako sygnatury aktów należy używać liter »G. B«. (Grundbuchsberichtigung — sprostowanie ksiąg gruntowych). Liczbę

Unter dem Ausdrucke »Vollzugsverordnung« (V. V.) ist die gegenwärtige Verordnung zu verstehen.

Die Geschäftsordnung für die Gerichte erster und zweiter Instanz (Justizministerialverordnung vom 5. Mai 1897, R. G. Bl. 112) wird mit »G. O.« bezeichnet.

Tagebücher und Akten.

§ 2. Die auf die Grundbuchsberichtigung im allgemeinen sich beziehenden Akten sind vom Grundbuchsberichtigungskommissär und vom Grundbuchsgerichte nach § 263, Absatz 3, G. O. gleich von Anfang an in Aktendeckel einzulegen, und ist hiezu ein Tagebuch (Aktenübersicht) nach
Form 1. Formular 1 zu führen, wobei die Vorschriften des § 270, Absatz 4, G. O. zu gelten haben.

Die Ordnungsnummern beginnen mit 1 und laufen ohne Unterbrechung bis zur Beendigung der Grundbuchsberichtigung im Bezirke fort.

Als Aktenzeichen sind die Buchstaben »G. B.« (Grndbuchsberichtigung) anzuwenden. Die Geschäftszahl wird durch Hinzutritt der Ordnungsnummer gebildet, z. B. $\frac{\text{G. B.}}{14}$

czynności tworzy się przez podanie liczby porządkowej n. p. G. B.
14.

Po ukończeniu sprostowania ksiąg gruntowych należy złożyć akt do aktów prezydyalnych sądu.

Por. § 2 Voralb.

§ 3.

W ten sam sposób należy składać w okładkach akta sprostowania ksiąg gruntowych, odnoszące się do każdej poszczególnej gminy katastralnej, z wyjątkiem wykazu przypadków niezgodności pomiędzy księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania (§ 19., wzór 8) oraz pism, odnoszących się do sprostowania poszczególnych wykazów hipotecznych tudzież z wyjątkiem operatów (protokołów, dochodzeń, wykazów i t. d) w postępowaniu zmierzającem do założenia nowych ksiąg, które to operaty będą osobno oprawione; przy tem utrzymywać należy również dziennik według wzoru 1; w dzienniku tym należy jednak podać w górnym prawym rogu nazwę odnośnej gminy katastralnej, a nagłówek dziennika ma opiewać: »Dziennik aktu sprostowania księgi gruntowej gminy katastralnej...«

Nach Beendigung der Grundbuchsberichtigung ist der Akt bei den Präsidialakten des Gerichtes zu hinterlegen.

§ 3. In gleicher Weise sind die jede einzelne Katastralgemeinde betreffenden Grundbuchsberichtigungsakten mit Ausnahme des Verzeichnisses der Fälle der Nichtübereinstimmung des Grundbuches mit dem tatsächlichen Besitzstand (§ 19, Formular 8) und der auf die Berichtigung der einzelnen Grundbuchseinlagen sich beziehenden Schriftstücke sowie der abgesondert einzubindenden Operate im Neuanlegungsverfahren (Erhebungsprotokolle, Verzeichnisse u. s. w.) in Aktendeckel einzulegen und ist hiezu gleichfalls ein Tagebuch nach Formular 1 zu führen; in diesem ist jedoch in der oberen Ecke rechts der Name der betreffenden Katastralgemeinde anzugeben und hat die Ubersicht zu lauten: »Tagebuch für den Grundbuchsberichtigungsakt der Katastralgemeinde...«

Das Aktenzeichen besteht aus dem Buchstaben »G. B.« (Grundbuchsberichtigung), im Falle der Neuanlegung von Grundbüchern aus den Buchstaben »G. A « (Grundbuchsanlegung) unter Beifügung des Namens der Katastralgemeinde, z. B. »G. B. Sopotnia«, »G. A. Machów.

Sygnatura aktu składa się z liter »G. B.« (Grundbuchsberichtigung — sprostowanie ksiąg gruntownych), a w razie zakładania ksiąg gruntowych na nowo z liter »G. A.« (Grundbuchsanlegung — zakładanie ksiąg gruntowych), z dodaniem nazwy gminy katastralnej np. »G. B. Sopotnia«, «G. A. Machów«.

Liczbę czynności tworzy się z sygnatury aktu przez dodanie liczby porządkowej na przykład $\frac{\text{»G. B. Sopotnia«}}{14.}$

Po ukończeniu sprostowania ksiąg gruntowych, należy akta, odnoszące się do ksiąg gruntowych poszczególnych gmin, (oraz wykaz według wzoru 8 i akta dotyczące poszczególnych wykazów hipotecznych, tudzież wspomniane poprzednio operaty w postępowaniu odnoszącem się do założenia nowych ksiąg) przechować w sądowych aktach hipotecznych.

Por. § 3 Voralb.

Pieczęć urzędowa, druki i okładki na akta.

§ 4.

Komisarz dla sprostowania ksiąg winien używać pieczęci urzędowej z c. k. orłem i umieszczonym dokoła napisem: »C. k. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych«. Pieczęci tej należy używać także przy zakładaniu nowych ksiąg gruntowych.

Druki potrzebne przy sprostowaniu ksiąg gruntowych za-

Die Geschäftszahl wird aus dem Aktenzeichen unter Hinzutritt der Ordnungsnummer gebildet zum Beispiel $\frac{\text{»G. B. Sopotnia«}}{14}$

Nach Beendigung der Grundbuchsberichtigung sind die auf die Grundbücher der einzelnen Gemeinden sich beziehenden Akten (einschliesslich des Verzeichnisses nach Formular 8 und der auf die einzelnen Grundbuchseinlagen sich beziehenden Geschäftsstücke sowie der vorerwähnten Operate im Neuanlegungsverfahren) bei den Grundbuchsakten des Gerichtes zu verwahren.

Amtssiegel, Drucksorten und Aktendeckel.

§ 4. Der Berichtigungskommissär hat ein Amtssiegel zu führen, welches den k. k. Adler und die Umschrift »K. k. Grundbuchsberichtigungskommissär« enthält. Dieses Siegel ist auch bei der Neuanlegung von Grundbüchern zu verwenden.

Die für die Grundsbuchsberichtigung nötigen Drucksorten werden fur

mówi prezydyum sądu krajowego wyższego dla okręgu sądu krajowego wyższego i będzie je utrzymywało w przeglądzie.

Komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych i sądy hipoteczne winny celem uzyskania potrzebnych druków zwracać się do prezydyum sądu krajowego wyższego, które zarządzi, aby im druki te bezpośrednio przesłano. Z dwóch egzemplarzy potwiordzenia dostawy, które należy dołączyć do każdej przesyłki druków, a które odbierający winien podpisać, należy jeden egzemplarz zwrócić drukarni, a drugi przedłożyć prezydyum sądu krajowego wyższego bez sprawozdania.

Prezydyum sądu krajowego wyższego pokryje bezpośrednio wydatki na kopie map i druki. Postara się ono również o przesłanie komisarzom i sądom hipotecznym potrzebnych okładek na akta, oraz pieczęci urzędowych i pieczątek.

Por. § 4 Voralb.

Rodzaje sprostowania ksiąg gruntowych.

§ 5.

Jeżeli przy poszczególnych ciałach hipotecznych albo przy wielkiej ich ilości zachodzą przypadki niezgodności stanu hipotecznego z faktycznym stanem posiadania, a nie okaże się,

---

den Oberlandesgerichtssprengel durch das Oberlandesgerichtspräsidium bestellt und in Evidenz gehalten.

Die Grundbuchsberichtigungskommissäre und Grundbuchsgerichte haben sich wegen Beschaffung der nötigen Drucksorten an das Oberlandesgerichtspräsidium zu wenden, welches veranlassen wird, dass ihnen die Drucksorten unmittelbar zugesendet werden. Von dem jeder Drucksortensendung in zweifacher Ausfertigung beigeschlossenen und vom Empfänger zu fertigenden Lieferschein ist ein Pare der Druckerei zurückzusenden, das andere Pare dem Oberlandederichtspräsidium ohne Bericht vorzulegen.

Das Oberlandesgerichtspräsidium wird die Kosten der Mappenkopien und Drucksorten unmittelbar berichtigen. Es wird ferner für die Zusendung der nötigen Aktendeckel sowie der Amtssiegel und Stampiglien an die Komissäre und Grundbuchsgerichte Sorge tragen.

Arten der Grundbuchsberichtigung.

§ 5. Wofern bei einzelnen Grundbuchskörpern oder bei einer grosseren Anzahl derselben Fälle der Nichtübereinstimmung des Grundbuchsstandes mit dem tatsächlichen Besitzstand vorkommen, ohne das die Neu-

w myśl § 6-go, potrzeba założenia na nowo księgi gruntowej lub pewnej części księgi gruntowej, natenczas stosowane będą w sprawie sprostowania odnośnych wykazów hipotecznych, według rodzaju niezgodności, postanowicnia I. lub II. rozdziału u. s. h.

Rozdział I odnosi się do takich nieruchomości. które są połączone w jedno ciało hipoteczne, w rzeczywistości atoli nie tworzą jednolitej całości, lecz należą w częściach do kilku osób, ponieważ naprzykład nie przeprowadzono w księdze gruntowej dokonanego przez strony podziału fizycznego albo też nie odpisano kawałka gruntu, który z ciała hipotecznego został odsprzedany.

Rozdział II. odnosi się natomiast do takich ciał hipotecznych, które, jakkolwiek nie są faktycznie podzielone, należą jednak w całości lub w poszczególnych częściach idealnych do innej osoby, a nie do właściciela hipotecznego, przy których więc sprostowania wymaga wpis prawa własności, a nie ulegnie zmianie rozmiar ciała hipotecznego.

W myśl § 1. ustępu 4. u. s. h., należy zastosować niniejszą ustawę, jeżeli sprostowaniu mylnego wpisu wedle § 104. ust. hip. stoi na przeszkodzie brak zezwolenia trzecich interesowanych osób.

Postępowanie sprostowawcze należy, o ile możności, prze-

---

anlegung des Grundbuches oder eines Grundbuchsteiles im Sinne des § 6 notwendig erscheint, finden auf die Berichtigung der betreffenden Grundbuchseinlagen je nach der Art der Nichtübereinstimmung die Bestimmungen des Abschnittes I oder II G. B. G. Anwendung.

Der Abschnitt 1 bezieht sich auf die Liegenschaften, die in einem Grundbuchskörper vereinigt sind, in Wirklichkeit aber keine Einheit bilden, sondern nach Stücken mehreren Personen gehören, weil zum Beispiel eine von den Parteien vorgenommene physische Teilung im Grundbuche nicht durchgeführt oder ein vom Grundbuchskörper abverkauftes Grundstück nicht abgeschrieben wurde.

Der Abschnit II betrifft hingegen jene Grundbuchskörper, die, wenngleich faktisch nicht geteilt, zur Gänze oder in einzelnen ideellen Anteilen einem anderen als dem grundbücherlichen Eigentümer gehören, bei denen somit die Eigentumsanschreibung einer Berichtigung bedarf, ohne dass eine Änderung im Umfange des Grundbuchskörpers einzutreten hat.

Im Sinne des § 1, Absatz 4, G. B. G., ist die Anwendbarkeit dieses Gesetzes vorhanden, wenn der Berichtigung der fehlerhaften Eintragung

prowadzić w jednym ciągu odnośnie do wszystkich mylnych wykazów hipotecznych tej samej gminy katastralnej.

§ 6.

Jeżeli w pewnej księdze gruntowej lub w pewnej części księgi gruntowej istnieje pomiędzy wpisami hipotecznymi i przedstawieniem, zawartem w mapach, z jednej strony a rzeczywistym stanem prawnym z drugiej strony istotna niezgodność w takim rozmiarze, iż w ogóle nie można już zaufać księdze gruntowej, i jeżeli usunięcie niedokładności w drodze prawidłowej lub przy zastosowaniu I i II. rozdziału u. s. h. okazuje się w ogóle niemożliwe albo dałoby się przeprowadzić jedynie wśród nadzwyczajnych trudności i było połączone z niestosunkowymi kosztami, natenczas zachodzi potrzeba założenia na nowo księgi gruntowej lub jej części.

Konieczność nowego założenia ksiąg stwierdza uchwała sądu krajowego wyższego, zatwierdzona przez ministerstwo sprawiedliwości.

Jeżeli założenie księgi na nowo rozciągnąć się ma nie tylko na księgę gruntową nietabularnych posiadłości pew-

---

nach § 104 a. G. G. der Mangel der Zustimmung der beteiligten dritten Personen entgegensteht.

Das Berichtigungsverfahren ist tunlichst in Einem Zuge betreffs aller fehlerhaften Grundbuchseinlagen derselben Katastralgemeinde durchzuführen.

§ 6. Besteht bei einem Grundbuche oder Grundbuchsteile zwischen den bücherlichen Eintragungen und den Darstellungen in den Mappen einerseits und der wirklichen Rechtslage andrerseits eine wesentliche Nichtübereinstimmung in solchem Umfange, dass auf das Grundbuch oder den Grundbuchsteil im grossen und ganzen kein Verlass mehr ist, und erscheint die Beseitigung der Unrichtigkeiten auf regelmässigem Wege oder bei Anwendung der Abschnitte I und II G. B. G. überhaupt untunlich oder nur mit ausserordentlichen Schwierigkeiten und unverhältnismässigen Kosten durchfuhrbar, so ist der Fall der Neuanlegung des Grundbuches oder Grundbuchsteiles gegeben.

Die Notwendigkeit der Neuanlegung ist durch einen vom Justitzministerium genehmigten Beschluss des Oberlandesgerichtes festzustellen.

Soll die Neuanlegung sich nicht bloss auf das Grundbuch über die nicht landtäflichen Liegenschaften einer Katastralgemeinde erstrecken, sondern auch die Einlagen der landtäflichen Liegenschaften der Gemeinde

nej gminy katastralnej, lecz obejmować ma także wykazy posiadłości tabularnych gminy, natenczas należy to osobno przytoczyć w uchwale, wymieniając odnośne wykazy tabuli krajowej.

Kamisarz miejscowy (komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych), ustanowiony dla wdrożenia i przeprowadzenia postępowania sprostowawczego, powołany jest również do założenia w przydzielonym mu okręgu sądowym nowych ksiąg gruntowych, które w danym razie uchwalono założyć, o ile w poszczególnych przypadkach nie będą wydane odmienne zarządzenia.

Plan pracy i preliminarze kosztów.

§ 7.

Komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych winni corocznie do dnia 1. października, po poprzedniem porozumieniu się z właściwą ewidencyą katastru podatku gruntowego, przedkładać prezydyum sądu krajowego wyższego za pośrednictwem sądów hipotecznych i prezydyów trybunałów pierwszej instancyi (na Bukowinie: za pośrednictwem komisyi dla spraw zakładania ksiąg gruntowych, ustanowionych przy trybunałach pierwszej instancyi) plan pracy odnośnie do czynności w sprawie sprostowania ksiąg gruntowych, które w najbliż-

---

umfassen, ist dies im Beschlusse unter Bezeichnung der betreffenden Landtafeleinlagen besonders anzuführen.

Der zur Einleitung und Durchführung des Berichtigungsverfahrens bestellte Lokalkommissär (Grundbuchsberichtigungskommissár) ist auch zur Durchföhrung der jeweils beschlossenen Neuanlegung von Grundbüchern in dem ihm zugewiesenen Gerichtssprengel berufen, wenn nicht im einzelnen Falle anders verfügt wird.

Arbeitsplan und Kostenvoranschläge.

§ 7. Die Grundbuchsberichtigungskommissäre haben alljährlich bis 1. Oktober nach vorherigem Einvernehmen mit der zuständigen Evidenzhaltung des Grundsteuerkatasters dem Oberlandesgerichtspräsidium auf dem Wege der Grundbuchsgerichte und der Präsidien der Gerichtshöfe erster Instanz (in der Bukowina: der bei den Gerichtshöfen erster Instanz bestellten Kommissionen in Grundbuchsanlegungssachen) einen Arbeitsplan hinsichtlich der im nächsten Jahre auszuführenden Grundbuchsbe-

szym roku mają być wykonane. Oświadczenie ewidencyi należy dołączyć.

Plan pracy, odnoszącej się do ksiąg gruntowych, które obejmują posiadłości nietabularne, należy sporządzić według wzoru 2. W tym planie pracy należy wymienić gminy katastralne, w których zamierza się przeprowadzić sprostowanie ksiąg gruntowych, oraz podać zakres prac, które w poszczególnych gminach mają być wykonane. W razie zakładania ksiąg gruntowych na nowo należy wyszczególnić prace stosownie do poszczególnych okresów postępowania (prace wstępne, dochodzenia, sporządzenie wykazów hipotecznych) przez umieszczenie prostopadłej kreski (pałki |) w odnośnych przedziałkach (11. do 19.), natomiast odpada wypełnienie przedziałek 8. do 10. Wzór 2.

Komisarze, którym poruczono sprostowanie wykazów tabuli krajowej, winni wygotować plan pracy według wzoru 3. Jeżeli w czasie układania planu pracy są już znane te wykazy, które w najbliższym roku mają uledz sprostowaniu, natenczas należy podać w przedziałce 4. liczby wykazów i nazwy odno- Wzór 3.

---

richtigungsgeschäfte vorzulegen. Die Äusserung der Evidenzhaltung ist anzuschliessen.

Hinsichtlich der Grundbücher über nicht landtäfliche Liegenschaften ist der Arbeitsplan nach Formular 2 zu verfassen. In diesem Arbeitsplane sind die Katastralgemeinden, für welche die Vornahme der Grundbuchsberichtigung beabsichtigt ist, und der Umfang der in den einzelnen Gemeinden vorzunehmenden Arbeiten anzugeben. Im Falle der Neuanlegung von Grundbüchern sind die Arbeiten nach den einzelnen Stadien des Verfahrens (Vorarbeiten, Erhebungen, Verfassung der Grundbuchseinlagen) durch Einsetzung eines senkrechten Striches (Kopfstriches |) in den betreffenden Spalten (11 bis 19) zu detaillieren, wogegen die Ausfüllung der Spalten 8 bis 10 entfällt. Form 2.

Die mit der Berichtigung von Landtafeleinlagen betrauten Kommissäre haben den Arbeitsplan nach Formular 3 anzufertigen. Sind zur Zeit der Verfassung des Arbeitsplanes die im nächsten Jahre zu berichtigenden Einlagen schon bekannt, so sind die Einlagezahlen und die Namen der betreffenden Güter unter Beifügung des Namens der Katastralgemeinden und des Gerichtssprengels, in denen die Güter liegen, in der Spalte 4 anzugeben. Form 3.

Die Bedeutung der Rubriküberschriften in den Arbeitsplänen bezüglich der Abgrenzung der Arbeitsstadien ist aus den im § 89, Absatz 3—7

śnych dóbr z przytoczeniem nazwy gmin katastralnych i okręgu sądowego, w których te dobra leżą.

Znaczenie nagłówków rubryk w planach pracy, odnośnie do ograniczenia okresów pracy, wynika ze wskazówek, zawartych w § 89, ustępie 3.—7. r. w. w sprawie sporządzania wykazów kwartalnych.

Przy sporządzaniu planów pracy powinno się co do kolei, w jakiej sprostowanie ksiąg gruntowych ma następować w poszczególnych gminach, przestrzegać następujących zasad:

Przedewszystkiem uwzględnić należy te gminy katastralne, w których sprostowanie ksiąg gruntowych, z uwagi na dotychczasowy stan księgi gruntowej i z powodu panującego tamże więcej ożywionego obrotu nieruchomościami, przedstawia się, jako pilniejsze.

Niezależnie od tego punktu widzenia powinno się, o ile możności, przystępować do opracowania gmin, które łączą się z gminami już opracowanemi. W szczególności należy wówczas, jeżeli jedna gmina miejscowa składa się z kilku gmin katastralnych, przystąpić do opracowania tych gmin w bezpośrednim porządku kolejnym.

Przy rozpoczęciu czynności, mających na celu sprostowanie ksiąg gruntowych, można jednak ze względu na użyć się mające do tego siły przyznać pierwszeństwo takim gminom, w których prace te będą przypuszczalnie łatwiejsze.

V. V., für die Verfassung der Quartalausweise enthaltenen Anleitungen zu entnehmen.

Bei Verfassung der Arbeitspläne sind in Bezug auf die Aufeinanderfolge der Grundbuchsberichtigung in den einzelnen Gemeinden folgende Grundsätze zu beobachten:

Zunächst ist auf jene Katastralgemeinden Rücksicht zu nehmen, in denen sich die Grundbuchsberichtigung mit Rücksicht auf den derzeitigen Zustand des Grundbuches und wegen des dortselbst herrschenden lebhafteren Realverkehres als dringender darstellt.

Unbeschadet dieses Gesichtspunktes sollen die in Angriff zu nehmenden Gemeinden sich womöglich an bereits behandelte anschliessen. Insbesondere sollen, wenn eine Ortsgemeinde aus mehreren Katastralgemeinden besteht, diese Gemeinden unmittelbar nacheinander in Angriff genommen werden.

Am Beginn der Grundbuchsberichtigungsaktion kann jedoch mit

Największy nacisk należy na to położyć, aby operaty katastralne, których zużytkowanie potrzebne jest celem przeprowadzenia dochodzeń, przedstawiały najświeższy stan posiadania. Do sprostowania ksiąg gruntowych należy zatem w zasadzie przystąpić tylko wówczas, jeżeli w odnośnej gminie katastralnej podjęto niedawno przedtem zupełną rewizyę stanu posiadania (§ 24. ustawy z dnia 23. maja 1883., l. 83. d. u. p.) i jeżeli zmiany, stwierdzone przy tej sposobności, wraz z trwałemi zmianami w rodzaju uprawy (ustawa z dnia 12. lipca 1896., l. 121. d. u. p.), przeprowadzono w operatach katastralnych.

Jeżeli chodzi o założenie księgi gruntowej na nowo, wymaga się nadto w zasadzie, aby po tej rewizyi katastralnej na nowo wylitografowano mapę katastralną, której odbitkę spożytkować należy przy zakładaniu nowej księgi gruntowej. W razie, jeżeliby nie udało się dostarczyć odbitki, odpowiadającej najświeższemu stanowi, można wyjątkowo zgodzić się na spożytkowanie przy zakładaniu nowej księgi gruntowej dawniejszej odbitki z mapy, jednak tylko wówczas, jeżeli od czasu

---

Rücksicht auf die zur Verwendung kommenden Arbeitskräfte der Vortritt solchen Gemeinden gelassen werden, in denen sich die Arbeiten voraussichtlich einfacher gestalten werden.

Grösstes Gewicht ist darauf zu legen, dass die Katastralbehelfe, deren Benützung zur Durchführung der Erhebungen nötig ist, den neuesten Besitzstand darstellen. Die Grundbuchsberichtigung soll daher in der Regel nur dann in Angriff genommen werden, wenn in der betreffenden Katastralgemeinde die vollständige Revision des Besitzstandes kurz vorher stattgefunden hat (§ 24 des Gesetzes vom 23. Mai 1883, R. G. Bl. Nr. 83) und die dabei konstatierten Änderungen, einschiesslich der dauernden Kulturänderungen (Gesetz vom 12 Juli 1896, R. G. Bl. Nr. 121) in den Katastraloperaten durchgeführt wurden.

Wenn es sich um eine Neuanlegung des Grundbuches handelt, wird überdies in der Regel erfordert, dass nach dieser katastralen Revision eine Neulithographierung der Katastralmappe stattgefunden hat, wovon ein Abdruck für die Zwecke der Grundbuchsneuanlegung zu verwenden ist. Ausnahmsweise wäre es statthaft, falls ein dem neuesten Stande entsprechender Abdruck nicht beschafft werden könnte, bei der Grundbuchsneuanlegung einen älteren Mappenabdruck zu benützen, jedoch nur dann, wenn in der betreffenden Gemeinde seit der Lithographierung der Mappe nicht besonders zahlreiche Katastralveränderungen vorgefallen sind.

Die Katastralmappenarchive in Lemberg und Czernowitz sind bei

wylitografowania mapy nie zaszły w odnośnej gminie szczególnie liczne zmiany katastralne.

Przy zamawianiu kopii map należy upraszać archiwa map katastralnych we Lwowie i Czerniowcach o ich dokładne uzupełnienie i sprostowanie według poprawionej mapy katastralnej, a to w tym celu, aby uzyskać obraz najświeższego stanu posiadania.

W danym razie użyć należy odbitek, znajdujących się w sądach po ich ewentualnem sprostowaniu.

Odbitek mapy nie należy rozcinać na ćwiartki, lecz należy je przechowywać w osobnych okładkach w niepoprzecinanych sekcyach.

Jeżeli przy przedkładaniu planu pracy postawiono wnioski o założenie na nowo ksiąg gruntowych lub części ksiąg gruntowych, natenczas należy przedłożyć równocześnie także dochodzenia w tej mierze przeprowadzone.

Przełożeni sądów hipotecznych winni w porozumieniu z komisarzem dla sprostowania ksiąg gruntowych przedkładać oprócz planów pracy preliminarze na rok najbliższy co do wszystkich wydatków, spowodowanych sprostowaniem ksiąg
Wzór 4. gruntowych, a to według wzoru 4.

O ile to okaże się potrzebne dla zrozumienia i ocenienia planu pracy i preliminarza kosztów, należy krótko przedstawić stosunki, które uwzględniono przy ich układaniu.

Bestellung der Mappenabdrücke um deren genaue Ergänzung und Rektifizierung nach der richtiggestellten Katastralmappe zu ersuchen, um die Darstellung des neuesten Besitzstandes zu erzielen.

Geeignetenfalls sind jene Abdrücke, die sich bei den Gerichten befinden, nach allfalliger Rectifizierung zu verwenden.

Die Mappenabdrücke sind nicht in Quartblätter zu zerschneiden, sondern in nicht zerschnittenen Sektionen in eigenen Umschlägen zu verwahren.

Werden bei Vorlage des Arbeitsplanes Anträge auf Neuanlegung von Grundbüchern oder Grundbuchsteilen gestellt, so sind die in dieser Hinsicht gepflogenen Erhebungen mit vorzulegen.

Nebst den Arbeitsplänen sind von den Vorstehern der Grundbuchsgerichte im Einvernehmen mit dem Grundbuchsberichtigungskommissär Voranschläge für das nächste Jahr über alle durch die Grundbuchs-
Form. 4 berichtigung veranlassten Auslagen nach Formular 4 vorzulegen.

Komisarzowi dla sprostowania ksiąg gruntowych można poruczyć również sprostowanie wykazów tabuli krajowej posiadłości tabularnych, położonych w jego okręgu sądowym. W tym przypadku winien komisarz podać w planie pracy według wzoru 3, w przedziale 1. ogólną liczbę wykazów tabularnych w jego okręgu (nie zaś liczbę tych wykazów w okręgu trybunału). Por. § 7 r. w. dla Voralb.

§ 8.

Prezydya trybunałów pierwszej instancyi (na Bukowinie: komisye w sprawie zakładania ksiąg gruntowych) winny przedkładane plany pracy zaopatrzyć swoją opinią.

Prezydyum sądu krajowego wyższego zasięgnie uchwały sądu krajowego wyższego co do wniosków, postawionych w danym razie o założenie na nowo ksiąg gruntowych lub części ksiąg gruntowych, zestawi nastąpnie ogólny plan pracy i przedłoży odnośny przegląd tabelaryczny ministerstwu sprawiedliwości najdalej do końca października do zatwierdzenia, dołączając wszystkie potrzebne akta i swoją opinię.

Prezydyum sądu krajowego wyższego przedstawi zarazem ministerstwu sprawiedliwości przy przedłożeniu preliminarzy kosztów i przeglądu tabelarycznego, który ma być sporządzony,

---

Soweit es zum Verständnisse und zur Wurdigung des Arbeitsplanes und des Kostenvoranschlages notwendig erscheint, ist eine kurze Darstellung der bei deren Verfassung berücksichtigen Verhältnisse zu liefern.

Dom Grundbuchsberichtigungskommissär kann auch die Berichtigung der Landtafeleinlagen der in seinem Gerichtsbezirke befindlichen landtäflichen Liegenschaften übertragen werden. In solchem Falle hat der Kommissär in dem Arbeitsplane nach Formular 3 in Spalte 1 die Gesamtzahl dieser Landtafeleinlagen (nicht der des Gerichthofes) anzufuhren.

§ 8. Die Präsidien der Gerichtshöfe erster Instanz (in der Bukowina die Kommissionen in Grundbuchsanlegungssachen) haben den zur Vorlage gelangenden Arbeitsplänen ihre gutächtliche Äusserung beizuschliessen.

Das Oberlandesgerichtspräsidium wird uber die etwa vorliegenden Anträge auf Neuanlegung von Grundbüchern oder Grundbuchsteilen den Beschluss des Oberlandesgerichtes einholen, sodann den gesamten Arbeitsplan zusammenstellen und dem Justizministerium eine tabellarische Übersicht darüber unter Anschluss aller einschlagigen Akten mit seinem Gutachten bis längstens Ende Oktober zur Genehmigung vorlegen.

także wnioski swoje o przyznanie potrzebnej dotacyi na rok najbliższy. W przeglądzie tym należy zamieścić także systemizowane pobory personalu sądowego i ewidencyjnego, o ile one obciążają dotacyę, wyznaczoną na sprostowanie ksiąg gruntowych, oraz koszta kopii map, druków, okładek na akta, pieczęci urzędowych i pieczątek, które samo prezydyum sądu krajowego wyższego ma pokryć.

Po zatwierdzeniu planu pracy i przyznaniu dotacyi przez ministerstwo sprawiedliwości, postara się prezydyum sądu krajowego wyższego o dostarczenie potrzebnych kopii map.

Powyższe postanowienia nie wykluczają stawiania wniosków o założenie nowych ksiąg gruntowych lub części księgi gruntowej poza rocznym planem pracy, o ile to okaże się potrzebne. Por. § 7 Tyrolu.

Postępowanie komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych w ogólności.

§ 9.

W interesie odpowiedniego postępu prac sprostowawczych i zadawalniającego ich wyniku oraz w interesie utrzy-

---

Zugleich wird das Oberlandesgerichtsprasidium unter Vorlage der Kostenvoranschläge und einer darüber anzufertigenden tabellarischen Übersicht beim Justizministerium wegen Zuweisung der erforderlichen Dotation für das nächste Jahr Anträge stellen. In dieser Ubersicht sind auch die systemmässigen Bezüge des gerichtlichen und Evidenzhaltungspersonales, soweit sie die Grundbuchsberichtigungsdotation treffen, sowie die vom Oberlandesgerichtspräsidium selbst zu bestreitenden Kosten der Mappenkopien, Drucksorten und Aktendeckel, Amtssiegel und Stampiglien zu verzeichnen.

Nach Genehmigung des Arbeitsplanes und Zuweisung der Dotation durch das Justizministerium wird das Oberlandesgerichtspräsidium für die Lieferung der erforderlichen Mappenkopien Sorge tragen.

Die vorstehenden Bestimmungen schliessen nicht aus, dass auch ausser dem Jahresarbeitsplane Anträge auf Neuanlegung von Grunbüchern oder Grundbuchsteilen erstattet werden, sobald deren Notwendigkeit sich ergibt.

Verhalten des Berichtigungskommissärs im allgemeinen.

§ 9. Im Interesse eines entsprechenden Fortganges und befriedigenden Ergebnisses des Berichtigungsverfahrens sowie im Interesse der Erhaltung eines guten Einvernehmens unter den Beteiligten muss der Grundbuchsberichtigungskommissär es als seine vorzügliche Aufgabe betrachten, bei

mania dobrych stosunków pomiędzy interesowanymi, winien komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych uważać za swoje najcelniejsze zadanie, aby w razie sprzecznych żądań stron dążyć przedewszystkiem zawsze do zgodnego porozumienia się i na tej drodze uzyskać o ile możności zgodę interesowanych, czy to w sprawie uporządkowania całego stanu hipotecznego odnośnego wykazu czy też przynajmniej w sprawie sprostowania wpisu prawa własności lub stanu ciężaru. Najlepszym środkiem do tego będzie sumienne i przedmiotowe zbadanie stanu rzeczy i należyte objaśnienie stron. Oczywiście musi jednak komisarz powstrzymać się od wszelkiego zbyt silnego namawiania, aby niedopuścić cienia pozoru, iż postępuje stronniczo lub ma zamiar zrzucić z siebie ciężar pracy.

Komisarz dla sprostowania ksiąg winien dalej pouczyć strony o znaczeniu i dobroczynnych skutkach stałego i wyraźnego oznaczenia granic poszczególnych posiadłości i wpływać na to, aby strony zgodziły się na takie odgraniczenie oraz aby je bezzwłocznie przeprowadziły. (§ 845. p. ks. u. c.).

§ 10.

W postępowaniu sprostowawczem należy trzymać się zarządzeń § 7., u. s. h. Przytem mają w ogólności zastosowanie postanowienia postępowania niespornego, w myśl § 24. u. s. h.

---

widersteitenden Parteienansprüchen stets zunächst auf eine gütliche Einigung hinzuwirken, damit womöglich ein Einverständnis der Beteiligten, sei es uber die Ordnung des gesamten Grundbuchsstandes der betreffenden Einlage oder doch uber die Berichtigung der Eigentumseintragung oder des Lastenstandes erzielt werde. Dazu wird eine gewissenhafte und objektive Ermittlung der Sachlage und eine gehörige Aufklärung der Parteien das beste Mittel darbieten. Jedoch muss sich der Kommissär selbstverständlich jeder drängenden Uberredung enthalten, um den Schein eines parteiischen Vorgehens oder der Absicht, Arbeit von sich abzuwälzen, nicht aufkommen zu lassen.

Der Berichtigungskommissär hat ferner die Parteien über die Wichtigkeit und die wohltatigen Folgen einer festen und deutlichen Vermarkung der einzelnen Liegenschaften zu belehren und auf ihre Einigung uber eine solche Vermarkung auf deren ungesäumte Durchfuhrung hinzuwirken (§ 845 a. b. G. B.).

§ 10. Im Berichtigungsverfahren ist nach den Anordnungen des § 7,

Rekurs przeciw uchwałom komisarza dla sprostowania ksiąg idzie, o ile to jest dopuszczalne, do trybunału pierwszej instancyi.

Wybór źródeł informacyi i środków dowodowych, służących do zbadania okoliczności rozstrzygających, pozostawiony jest komisarzowi w myśl zasady postępowania z urzędu. Oprócz dokumentów, znajdujących się w rękach stron, należy także w odpowiedni sposób uwzględnić zwłaszcza protokóły dochodzeń, spisane w swoim czasie przy zakładaniu ksiąg gruntowych.

Nadto winien komisarz dla sprostowania ksiąg poinformować się należycie z aktów sądowych o wszystkich w toku będących pertraktacyach spadkowych, sporach i egzekucyach, odnoszących się do nieruchomości tych gmin katastralnych, które mają być opracowane.

W braku odnośnych dokumentów winien komisarz dla sprostowania ksiąg spisać protokolarnie oświadczenia i porozumienia się stron potrzebne do sprostowania ksiąg gruntowych.

Największej staranności należy w każdym przypadku dołożyć, celem stwierdzenia tożsamości osoby, zwłaszcza w gminach, w których tesame nazwiska powtarzają się w kilku ro-

---

G. B. G., vorzugehen. Dabei finden gemäss § 24, G. B. G., im allgemeinen die Bestimmungen des ausserstreitigen Verfahrens Anwendung.

Der Rekurs gegen Beschlüsse der Berichtigungskommissärs geht, soweit es zulässig ist, an den Gerichtshof erster Instanz.

Die Wahl der zur Erforschung der massgebenden Umstände dienlichen Auskunftsquellen und Beweismittel ist in Gemässheit des Offiziositätsprinzipes dem Kommissär überlassen. Ausser den in den Händen der Parteien befindlichen Urkunden werden insbesondere auch die bei der seinerzeitigen Anlegung der Grundbücher aufgenommenen Erhebungsprotokolle zur entsprechenden Berücksichtigung zu gelangen haben.

Ferner hat sich der Berichtigungskommissär über alle anhängigen Verlassenschaftsabhandlungen, Rechtsstreitigkeiten und Zwangsvollstreckungen in Ansehung der Liegenschaften der zu behandelnden Katastralgemeinden aus den Gerichtsakten gehörig zu informieren.

Die zur Grundbuchsberichtigung nötigen Erklärungen und Vereinbarungen der Parteien hat der Berichtigungskommissär in Ermanglung bezüglicher Urkunden zu Protokoll zu nehmen.

Grösste Sorgfalt ist jeweils der Feststellung der Personsidentität zu widmen, namentlich in Gemeinden, in denen gleiche Namen in mehreren

dzinach; stosownie do tego należy w uchwałach i innych dokumentach, które mają stanowić podstawę wpisów hipotecznych, oznaczać osoby dokładnie.

Obwieszczenia.

§ 11.

O ile publiczne obwieszczenie ma być uskutecznione według ustawy o sprostowaniu ksiąg gruntowych lub wedle niniejszego rozporządzenia wykonawczego w sposób używany w odnośnem miejscu, należy równocześnie z zarządzeniem tego ogłoszenia przesłać po jednym egzemplarzu obwieszczenia gminie miejscowej i wydzielonemu obszarowi dworskiemu, w obrębie których leżą dotyczące nieruchomości, tudzież sąsiednim gminom i sąsiednim wydzielonym obszarom dworskim, celem przybicia na ich tablicy urzędowej. Na każdym egzemplarzu obwieszczenia, które w ten sposób będzie wysłane, należy uwidocznić nazwę gminy lub wydzielonego obszaru dworskiego, w którym ono ma być ogłoszone. Jeden egzemplarz należy zawsze przybić także na tablicy urzędowej sądu hipotecznego.

Familien vorkommen und sind bienach die Personen in den Beschlüssen und sonstigen Urkunden, welche die Grundlage bücherlicher Eintragungen zu bilden haben, genau zu bezeichnen.

Kundmachungen.

§ 11. Wenn nach dem Grundbuchsberichtigungsgesetz oder dieser Vollzugsverordnung eine öffentliche Kundmachung in ortsüblicher Weise stattzufinden hat, ist bei Veranlassung dieser Verlautbarung zugleich je eine Ausfertigung des Kundmachungsdekretes an die Ortsgemeinde und das ausgeschiedene Gutsgebiet, in denen die in Betracht kommenden Liegenschaften sich befinden, sowie an die benachbarten Gemeinden und ausgeschiedenen Gutsgebiete zum Anschlag an deren Amtstafel zu senden. Auf jeder in dieser Weise hinausgegebenen Ausfertigung der Kundmachung ist der Name der Ortsgemeinde oder des ausgeschiedenen Gutsgebietes, in denen sie verlautbart werden soll, ersichtlich zu machen. Eine Ausfertigung der Kundmachung ist stets auch an der Amtstafel des Grundbuchsgerichtes anzuschlagen

Ustanowienie zastępców.

§ 12.

Jeżeli przed wdrożeniem lub przy wdrożeniu postępowania sprostowawczego okaże się potrzeba ustanowienia zastępców dla osób wpisanych do księgi gruntowej, lub z innych względów interesowanych, a to z powodu, iż albo całkiem nie są znane, albo są nieobecne i niewiadomo, gdzie przebywają, a nie mają pełnomocników, albo z powodu, iż ustawowi zastępcy osób interesowanych, a nie własnowolnych, nie są znani, natenczas jest obowiązkiem komisarza uzyskać od sądu powołanego do tego w myśl ogólnych norm jurysdykcyi (§ 112. n. j.) ustanowienie i wymienienie zastępców do rozpraw, które będą zarządzone celem sprostowania ksiąg gruntowych. Komisarz winien wystosować w tym celu do sądu odezwę we-
Wzór 5 dług wzoru 5., w której należy o ile możności zaproponować osoby nadające się na zastępców. Sąd obowiązany jest załatwić odezwę, jak można najprędzej.

Jeżeli natomiast zajdzie konieczność ustanowienia zastępcy w toku już wdrożonego postępowania, natenczas winien komisarz postąpić według przepisów § 23, u. s. h. Por. § 20 dla Voralb.

Bestellung von Vertretern.

§ 12. Ergibt sich vor oder bei Einleitung des Berichtigungsverfahrens die Notwendigkeit, Vertreter für die im Grundbuche eingetragenen oder sonst beteiligten Personen zu bestellen, weil sie entweder ganz unbekannt oder abwesend und unbekannten Aufenthaltes sind, ohne dass für sie Sachwalter bestehen oder weil die gesetzlichen Vertreter beteiligter nicht eigenberechtigter Personen unbekannt sind, so liegt dem Kommissar ob, die Bestellung und Namhaftmachung der Vertreter bei dem nach den allgemeinen Jurisdiktionsnormen (§ 112 I. N.) berufenen Gerichte für die zum Zwecke der Grundbuchsberichtigung stattfindenden Verhandlungen zu erwirken. Der Kommissar hat deshalb ein Ersuchschreiben an das Gericht
Form 5 nach Formular 5 zu richten, worin nach Tunlichkeit zu Vertretern sich eignende Personen in Vorschlag zu bringen sind. Das Gericht ist verpflichtet, das Ersuchschreiben mit tunlicher Beschleunigung zu erledigen.

Tritt hingegen die Notwendigkeit der Bestellung eines Vertreters im Zuge des bereits eingeleiteten Verfahrens ein, so hat der Kommissar nach den Vorschriften des § 23 G. B. G. vorzugehen,

§ 13.

Przy ustanawianiu zastępców w postępowaniu sprostowawczem należy starannie i oględnie zwracać na to uwagę, aby zastępcy byli obznajomieni z wchodzącymi w grę stosunkami osób, które mają zastępować, i aby między zastępcą a zastępowanym nie zachodziła sprzeczność interesów, aby zatem zastępstwo mogło przyczynić się do zasługującego na zaufanie stwierdzenia stanu prawnego i aby zapewniło jak najlepszą ochronę praw strony interesowanej.

Zakres władzy zastępców, ustanowionych na zasadzie § 23. u. s. h., ogranicza się do strzeżenia praw osób zastępowanych przez nich w postępowaniu sprostowawczem. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych winien baczyć na to, aby oświadczenia, które zastępcy ci składają, odpowiadały stanowi prawnemu i faktycznemu.

Współdziałanie sądu hipotecznego.

§ 14.

Gdy sąd hipoteczny otrzyma wiadomość o czasie, w którym komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych rozpocznie swoje czynności, winien wydać obwieszczenie przepisane w § 2. u. s. h. według wzoru 6. Wzor 6

---

§ 13. Bei der Bestellung von Vertretern im Berichtigungsverfahren ist mit Sorgfalt und Umsicht darauf Bedacht zu nehmen, dass die Vertreter mit den in Frage kommenden Verhaltnissen der von ihnen zu vertretenden Personen vertraut seien und dass zwischen dem Vetreter und dem Vertretenen keine Interessenkollision bestehe, dass mithin die Vertretung geeignet sei, eine verlassliche Ermittlung der Rechtslage zu fordern und die Rechte der beteiligten Partei bestens zu wahren.

Die Machtbefugnis der auf Grund des § 23, G. B. G., bestellten Vertreter ist auf die Wahrung der Rechte der von ihnen vertretenen Personen im Berichtigungsverfahren eingeschrankt. Der Berichtigungskommissar hat darauf zu achten, dass die von ihnen abgegebenen Erklarungen der Rechts- und Sachlage entsprechen.

Mitwirkung des Grundbuchsgerichtes.

§ 14. Sobald dem Grundbuchsgerichte der Zeitpunkt bekannt gegeben wird, in welchem der Grundbuchsberichtigungskommissar seine Tatigkeit aufzunehmen hat, hat es die im § 4, Absatz 2, G. B. G., angeordnete Kundmachung nach Formular 6 zu erlassen. Form. 6

Jeżeli w powiecie sądowym, przydzielonym komisarzowi dla sprostowania ksiąg, znajduje się kilka sądów hipotecznych, natenczas obwieszczenie to wydadzą przełożeni tych sądów wspólnie.

Sąd hipoteczny obowiązany jest użyczać komisarzowi dla sprostowania ksiąg wszelkiego możliwego poparcia. W szczególności winien przełożony sądu starać się pilnie, wraz z komisarzem dla sprostowania ksiąg, o pouczenie ludności o znaczeniu i celu sprostowania ksiąg gruntowych oraz o prawie bezpłatnego, protokolarnego donoszenia o przypadkach niezgodności księgi gruntowej z faktycznym stanem posiadania tudzież o skutkach zaniechania takich doniesień; w razie potrzeby powinno się wygłosić w gminie, w ciągu ostatnich 14-tu dni przed rozpoczęciem prac sprostowawczych ,łatwy do zrozumienia wykład w tym przedmiocie.

Przełożony sądu jest również obowiązany wspierać wydatnie komisarza dla sprostowania ksiąg przy zarządzeniach wstępnych, które będą potrzebne w sprawie niewadliwego współdziałania gmin. Odnosi się to mianowicie do zapewnienia sobie ubikacyi kancelaryjnych, ich oświetlania i opalania, oraz usług pomocniczych, potrzebnych do wykonywania czynności urzędowych. W tym względzie zwrócić się należy do gmin

---

Befinden sich in dem dem Berichtigungskommissär zugewiesenen Gerichtsbezirke mehrere Grundbuchsgerichte, so hat die Kundmachung von den Vorstehern dieser Gerichte gemeinsam zu erfolgen.

Das Grundbuchsgericht ist verpflichtet, dem Berichtigungskommissär jede tunliche Unterstützung zu gewähren. Insbesondere liegt dem Gerichtsvorsteher ob, gemeinsam mit dem Berichtigungskommissär sich die Belehrung der Bevölkerung über die Bedeutung und den Zweck der Grundbuchsberichtigung sowie über das Recht zur kostenlosen protokollarischen Anzeige der Fälle der Nichtübereinstimmung des Grundbuches mit dem tatsächlichen Besitzstande und über die Folgen der Unterlassung solcher Anzeigen angelegen sein zu lassen; allenfalls ist darüber innerhalb der letzten 14 Tage vor Beginn der Berichtigungsarbeiten in der Gemeinde ein leicht fasslicher Vortrag zu halten.

Der Gerichtsvorsteher ist ferner verpflichtet, den Berichtigungskommissär bei den Einleitungen, die in Bezug auf die anstandslose Mithilfe der Gemeinden nötig werden, tatkräftig zu unterstützen. Dies gilt namentlich von der Sicherstellung der Kanzleilokalitäten, deren Beleuchtung und Beheizung sowie von den zur Untestützung der Amtshandlungen nötigen

i wydzielonych obszarów dworskich z odwołaniem się na przepisy § 37., gal. u. z. h. i § 41. buk. u. z. h.

Przełożony sądu hipotecznego winien przez przeglądanie aktów i ustne porozumiewanie się z komisarzem dla sprostowania ksiąg informować się stale o postępie prac około sprostowania ksiąg gruntowych w okręgu sądowym i donosić w razie potrzeby przełożonemu prezydyum trybunału pierwszej instancyi o spostrzeżonych usterkach.

Przełożony sądu może za zezwoleniem prezydyum sądu krajowego wyższego wyznaczyć zamiast siebie innego urzędnika, uzdatnionego do samoistnego wykonywania urzędu sędziowskiego, celem współdziałania przy sprostowaniu ksiąg gruntowych.

Od chwili, gdy komisarz dla sprostowania ksiąg opuści powiat, należy załatwianie aktów urzędowych, odnoszących się do sprostowania ksiąg gruntowych, do sądu hipotecznego.

Współudział organów ewidencyjnych.

§ 15.

Komisarzom dla sprostowania ksiąg gruntowych przydzielonym będzie stale do współdziałania urzędnik ewidencyjny

---

Hilfsleistungen, wegen deren sich unter Hinweis auf die Vorschriften des § 37 gal. G. A. G. und § 41 buk. G. A. G. an die Gemeinden und ausgeschiedenen Gutsgebiete zu wenden ist.

Der Vorsteher des Grunbuchsgerichtes hat sich von dem Fortgang der Grundbuchsberichtigungsarbeiten im Gerichtsprengel durch Einsicht der Akten und mündlichen Verkehr mit dem Berichtigungskommissär in fortlaufender Kenntnis zu erhalten und wahrgenommene Gebrechen nötigenfalls dem vorgesetzten Prasidium des Gerichtshofes erster Instanz anzuzeigen.

Der Gerichtsvorsteher kann an seiner Stelle für die Mitwirkung bei der Grundbuchsberichtigung mit Genehmigung des Oberlandesgerichtspräsidiums einen anderen, für die selbstandige Ausubung des Richteramtes befähigten Beamten bestimmen.

Nach Abgang des Berichtigungskommissärs aus dem Bezirke liegt die Erledigung der Geschäftsstücke, die sich auf die Grundbuchsberichtigung beziehen, dem Grundbuchsgerichte ob.

Mitwirkung der Evidenzhaltungsorgane

§ 15. Den Grundbuchsberichtigungskommissären wird ein Evidenzhaltungsorgan ständig zur Mitwirkung beigegeben. Diesem obliegt insbe-

Obowiązkiem jego jest w szczególności dokonywanie potrzebnych pomiarów, (zdejmowanie planów podziału gruntów i innych zmian w obszarze parcel), sporządzanie planów sytuacyjnych (§ 31., ustęp 3.) i prostowanie mapy hipotecznej stosownie do wyników pomiarów. Organ ewidencyjny winien również, o ile zajdzie nieunikniona potrzeba, użyczać swojej pomocy przy porównywaniu księgi gruntowej z katastrem i przy badaniu zachodzących różnic tudzież przy stwierdzaniu tożsamości nieruchomości.

Przy pomiarach i przy sporządzaniu map dodatkowych należy postępować według instrukcyi, wydanych dla ewidencyi katastru podatku gruntowego.

W mapach hipotecznych, będących w użyciu, można przeprowadzić zmiany dopiero wówczas, gdy i o ile odpowiadają one wpisom, które uskutecznia się w księdze gruntowej.

Szkic podręczny, sporządzony przez organ ewidencyjny, ma po uwidocznieniu zmian w mapie hipotecznej służyć za środek pomocniczy przy przeprowadzaniu zmian w operacie katastru podatku gruntowego i winien być dołączony do tego operatu, jako istotna część składowa. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych przydzieli organowi ewidencyjnemu czyn-

---

sondere die Ausführung der erforderlichen Vermessungen (Aufnahme von Grundteilungen und sonstigen Änderungen im Umfange der Parzellen), die Anfertigung von Situationsskizzen (§ 31, Absatz 3) und die Berichtigung der Grundbuchsmappe nach den Ergebnissen der Bermessungen. Das Evidenzhaltungsorgan hat auch, insoweit es sich als unausweichlich darstellt, bei Vergleichung des Grundbuches mit dem Kataster und Erhebung der bestehenden Differenzen sowie bei Identifizierung der Liegenschaften Beihilfe zu leisten.

Bei den Vermessungen und bei Verfassung von Beimappen ist nach den für die Evidenzhaltung des Grundsteuerkatasters geltenden Instruktionen vorzugehen.

In den im Gebrauch stehenden Grundbuchsmappen können Änderungen erst vorgenommen werden, wenn und insoweit sie den im Grundbuche stattfindenden Eintragungen entsprechen.

Das vom Evidenzhaltungsorgane verfasste Manuale hat nach bewirkter Darstellung der Änderungen in der Grundbuchsmappe als Behelf bei der Durchführung der Änderungen im Operate des Grundsteuerkatasters zu dienen und ist diesem Operate als integrierender Bestandteil beizuschliessen. Die vom Evidenzhaltungsorgane zu besorgenden Verrichtungen

ności, które ma przeprowadzić. Organ ewidencyjny podlega jednak i nadal administracyi skarbowej, a prace jego ulegają zawodowo-technicznej kontroli organów nadzorczych ewidencyi katastru podatku gruntowego.

Komisarz dla sprostowania ksiąg winien przy rozdziale czynności, które w postępowaniu sprostowawczem mają być przedsięwzięte, zwracać oględnie uwagę na to, aby działalność organu ewidencyjnego i funkcyonaryuszy sądowych wiązała się z sobą w sposób celowy.

Uwiadomienie przesyłane urzędowi wymiaru należytości.

§ 16.

Jeżeli komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych spisał w myśl § 10. protokolarnie oświadczenia lub porozumienia się, na których polega posiadanie osoby mającej być wpisaną do księgi gruntowej za właściciela, albo jeżeli stwierdzono, iż umowa, na której opiera się prawo własności, ulegające wpisowi do ksiąg, nie jest jeszcze wciągnięta do księgi publicznej, natenczas należy przesłać urzędowi wymiaru należytości (§ 39., ust. 5.) u. s. h. wierzytelne odpisy odnośnego protokołu lub kontraktu, albo też wyciągi z nich.

---

werden ihm vom Grundbuchsberichtigungskommissär zugewiesen Das Evidenzhaltungsorgan bleibt jedoch der Finanzverwaltung untergeordnet und seine Arbeiten unterliegen der fachtechnischen Kontrolle der Aufsichtsorgane der Evidenzhaltung des Grundsteuerkatasters.

Der Berichtigungskommissär hat bei Einteilung der im Berichtigungsverfahren zu besorgenden Geschäfte mit Umsicht darauf bedacht zu sein, dass die Tätigkeit des Evidenzhaltungsorganes und der gerichtlichen Funktionäre in zweckmässiger Weise ineinander greife.

Mitteilung an das Gebührenbemessungsamt.

§ 16. Wenn der Grundbuchsberichtigungskommissär gemäss § 10 Erklärungen oder Vereinbarungen zu Protokoll genommen hat, auf denen der Besitz der als Eigentümer in das Grundbuch einzutragenden Person beruht, oder wenn erhoben wurde, dass der Vertrag, auf den sich das zur Verbücherung gelangende Eigentumsrecht gründet, in einem öffentlichen Buche noch nicht eingetragen ist, so sind beglaubigte Abschriften des betreffenden Protokolles oder Vertrages oder Auszüge hieraus dem Gebührenbemessungsamte mitzuteilen (§ 39, Absatz 5, G. B. G.).

Jeżeli strony utrzymują, iż dotyczącą umowę zgłoszono już do wymiaru należytości, że ona jednak zginęła, natenczas należy zaznaczyć to w uwiadomieniu, przesłanem urzędowi wymiaru należytości. Por. § 67 dla Tyrolu.

II. Postępowanie według I. i II. rozdziału u. s. h. (§§ 17 do 60).

A) Prace przedwstępne (§§ 17 do 21).

Zbadanie niedokładności księgi gruntowej.

§ 17.

Zadanie komisarza dla sprostowania ksiąg w postępowaniu według I. i II. rozdziału u. s. h. polega na stwierdzeniu stosunków prawnych, które stosownie do właściwego stanu prawnego mają być wpisane do ksiąg, a więc na przygotowaniu podstaw dla stworzenia stanu hipotecznego, odpowiadającego właściwemu stanowi prawnemu. Hipoteczne przeprowadzenie tego ustalenia należy do sądu hipotecznego.

Przed wdrożeniem postępowania sprostowawczego w pewnej gminie winien komisarz wydać publiczne wezwanie w sprawie donoszenia o wypadkach niezgodności między księgą
Wzór 7. gruntową a faktycznym stanem posiadania według wzoru 7.,

---

Führen die Parteien an, dass der gegenständliche Vertrag bereits zur Gebührenbemessung angemeldet wurde, jedoch in Verlust geraten sei, so ist dies in der Mitteilung an das Gebuhrenbemessungsamt beizufügen.

II. Verfahren nach dem I u. II Abschnitte G. B. G. (§§ 17 bis 60).

A) Vorarbeiten (§§ 17 do 21).

Ermittlung der Unrichtigkeiten des Grundbuches.

§ 17. Die Aufgabe des Berichtigungskommissärs im Verfahren nach dem I. und II. Abschnitte G. B. G. besteht in der Feststellung der nach der richtigen Rechtslage zu verbüchernden Rechtsverhältnisse, sohin in der Vorbereitung der Grundlagen für die Herstellung eines der richtigen Rechtslage entsprechenden Grundbuchsstandes. Die grundbücherliche Durchführung dieses Feststellungen ist Sache des Grundbuchsgerichtes.

Vor Einleitung des Berichtigungsverfahrens in einer Gemeinde hat der Kommissär die öffentliche Aufforderung zur Anzeige der Fälle der Nichtubereinstimmung des Grundbuches mit dem tatsächlichen Besitzstande
Form. 7. nach Formular 7 zu erlassen und für deren ortsübliche Verlautbarung Sorge zu tragen.

i postarać się o ogłoszenie tego wezwania w sposób używany w odnośnem miejscu.

Do wnoszenia doniesień wyznacza się okres 30. dniowy. Jednakowoż także doniesienia, wniesione po upływie tego okresu, należy w toku postępowania sprostowawczego uwzględnić, o ile to jeszcze jest możliwe.

Celem przyjmowania doniesień ustnych winien zresztą komisarz, uwzględniając zachodzące w tym względzie stosunki, wyznaczyć w odnośnej gminie termin na pewien dzień lub na kilka dni po sobie następujących. Do tej czynności urzędowej, przybrać należy przełożonego gminy, przełożonego wydzielonego obszaru dworskiego lub inną osobę zaufaną, znającą stosunki miejscowe.

Przez doniesienia stron i przez inne wywiady, podjęte przez komisarza, należy wyszukać, o ile możności, wszystkie bez wyjątku wykazy hipoteczne, o których sprostowanie trzeba się postarać.

§ 18.

Jednocześnie z wspomnianem obwieszczeniem winien komisarz wystosować do gminy i przełożeństwa obszaru dworskiego, do wydziału powiatowego oraz do towarzystw rolniczych, znajdujących się w okręgu sądowym, odezwę, aby zechciały

---

Zur Erstattung der Anzeigen ist eine Frist von 30 Tagen festzusetzen. Jedoch sind auch nach Ablauf dieser Frist erstattete Anzeigen im Zuge des Berichtigungsverfahrens zu berucksichtigen, soweit es noch tunlich ist.

Zur Entgegennahme mündlicher Anzeigen hat übrigens der Kommissär mit Bedachtnahme auf die obwaltenden einschlägigen Verhältnisse eine Tagsatzung auf einen oder mehrere aufeinander folgende Tage in der betreffenden Gemeinde zu bestimmen. Zu dieser Amtshandlung ist der Gemeindevorsteher, der Vorsteher des ausgeschiedenen Gutsgebietes oder eine andere der lokalen Verhältnisse kundige Vertrauensperson beizuziehen.

Durch die Anzeigen der Parteien und sonstige Erkundigungen des Kommissärs sollen tunlichst vollständig die Grundbuchseinlagen ermittelt werden, für deren Berichtigung Sorge zu tragen ist.

§ 18. Zugleich mit der erwähnten Kundmachung hat der Kommissär an die Ortsgemeinde und die Gutsgebietsvorstehung, an den Bezirksausschuss und die im Gerichtssprengel bestehenden landwirtschaftlichen Vereine das Ersuchen zu richten, dass sie die ihnen bekannten Fälle der

uwiadomić komisarza dla sprostowania ksiąg o znanych sobie przypadkach niezgodności pomiędzy księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania w odnośnej gminie (w odnośnym obszarze dworskim) i wpłynąć na strony, by rychło doniesły o przypadkach niezgodności, które stron tych dotyczą.

§ 19.

Komisarz winien wciągnąć przypadki niezgodności pomiędzy księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania do wy-
Wzór 8 kazu według wzoru 8. Doniesienia ustne należy wprost wpisać do wykazu. Z doniesień pisemnych należy przenieść tamże daty, a zarazem zaopatrzyć doniesienia te bieżącą liczbą pozycyi wykazu i powołać w drugiej przedziałce wykazu przez dodanie słowa »pisemnie«. Doniesienia pisemne należy na razie przechowywać pod wspólną okładką, a po wdrożeniu postępowania dołączyć do odnośnych szczegółowych aktów.

Wskutek każdego doniesienia wypełnić należy przedewszystkiem przedziałki 1. do 6., dalsze przedziałki wypełnia się dopiero w toku postępowania (§ 60). W przedziałce 5. należy w razie, jeżeli ciało hipoteczne wpisane jest na rzecz więcej, aniżeli czterech, współwłaścicieli, przytoczyć imiennie jedynie współwłaściciela, posiadającego największy udział, lub współ-

---

Nichtübereinstimmung zwischen dem Grundbuche und dem faktischen Besitzstande in der betreffenden Gemeinde (im betreffenden Gutsgebiete) dem Berichtigungskommissär zur Kenntnis bringen und auf die Parteien wegen rechtzeitiger Anzeige der sie bebreffenden Divergenzen einwirken mögen

§ 19. Die Fälle der Nichtübereinstimmung zwischen dem Grundbuche und faktischen Besitzstande hat der Kommissär in ein Verzeichnis nach
Form. 8 Formular 8 einzutragen. Die mündlich erstatteten Anzeigen sind unmittelbar in das Verzeichnis aufzunehmen. Aus den schriftlich überreichten Anzeigen sind die Daten dahin zu übertragen; zugleich sind diese Anzeigen mit der fortlaufenden Postnummer des Verzeichnisses zu versehen und in der zweiten Spalte des Verzeichnisses durch Beifügung des Wortes »schriftlich« zu berufen. Die schriftlichen Anzeigen sind einstweilen unter einem gemeinsamen Umschlag zu verwahren, bei Einleitung des Verfahrens sind sie den betreffenden Spezialakten beizulegen.

Über jede Anzeige sind zunächst die Spalten 1 bis 6 auszufüllen; die weiteren Spalten werden erst im Laufe des Verfahrens ausgefüllt (§ 60). In der Spalte 5 ist, wenn der Grundbuchskörper mehr als vier Miteigentü-

właściciela, wymienionego w księdze gruntowej na pierwszem miejscu, i dodać ilość pozostałych współwłaścicieli na przykład: »Jan Petrucki i 29 współwłaścicieli«.

W przedziałce 6. należy podać w sposób jasny, lecz z możliwem skróceniem rodzaj i źródło różnicy między faktycznym stanem posiadania a stanem hipotecznym, a to, jeżeli chodzi tylko o poszczególne części składowe ciała hipotecznego, z oznaczeniem odnośnych parcel; również przytoczyć należy posiadaczy faktycznych, których wymieniono, i podać adres ich mieszkania.

W miarę potrzeby skorzystać należy celem zanotowania dat także z przedziałki, przeznaczonej na uwagi, lub użyć w tym celu kartki, którą uważać się będzie za załącznik odnośnej pozycyi.

Jeżeli kilka pozycyi odnosi się do tego samego wykazu hipotecznego, natenczas winien komisarz zwracać uwagę na to, aby zaciągnąć je o ile możności pod liczbami pozycyi bezpośrednio po sobie następującemi. W każdym razie należy wzajemny związek pomiędzy kilku pozycyami, odnoszącemi się do tegosamego wykazu, uwidocznić zapomocą odsyłaczy w przedziałce 1., w myśl § 12., ustępu 4. i 5. instrukcyi hipotecznej z dnia 12. stycznia 1872. l. 5. d. u. p.

---

mern zugeschrieben ist, bloss der Miteigentümer des grössten Anteiles oder der im Grundbuche zuerst genannte Miteigentümer namentlich anzuführen und die Anzahl der übrigen Miteigentümer beizufügen, zum Beispiel: »Iohann Petrucki und 29 Miteigentümer«.

In der Spalte 6 ist die Art und der Ursprung der Abweichung des faktischen Besitzstandes vom Grundbuchsstand, und zwar wenn es sich bloss um einzelne Bestandteile des Grundbuchskörpers handelt, mit Bezeichnung der betreffenden Parzellen in klarer Weise, jedoch in tunlichster Kürze anzuführen; auch sind die namhaft gemachten faktischen Besitzer mit ihrer Wohnungsadresse beizusetzen.

Nach Erfordernis ist zur Notierung der Daten auch die Anmerkungsspalte zu benützen oder hiezu ein als Beilage der betreffenden Post zu behandelnder Zettel zu verwenden.

Betreffen mehrere Anzeigen dieselbe Grundbuchseinlage, so hat der Kommissär darauf zu achten, dass sie möglichst unter unmittelbar folgenden Postnummern eingetragen werden. Jedenfalls ist der Zusammenhang mehrerer Posten, die sich auf dieselbe Einlage beziehen, durch Verweisun-

Wpisy do wykazu powinny być uskutecznione starannie i wyraźnem pismem. Należy je umieszczać nie na samych liniach poprzecznych, lecz zawsze pomiędzy dwiema liniami poprzecznemi, a to tuż przy linii górnej, aby pozostało wolne miejsce na późniejsze dodatki.

Na stronie pierwszej, w miejscach wskazanych drukowanym napisem, należy zaopatrzyć wykaz nazwą gminy katastralnej i powiatu sądowego przy użyciu pieczątki.

O ile przypadki, wciągnięte do wykazu, użyte będą następnie przy postępowaniu celem założenia nowej księgi gruntowej, należy uwidocznić to w przedziałce, przeznaczonej na uwagi, słowami: »Postanowiono założyć księgę na nowo«.

§ 20.

Komisarz winien z urzędu wciągnąć do wykazu według wzoru 8. wszystkie przypadki niezgodności pomiędzy księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania, które doszły do wiadomości sądu hipotecznego. Odnosi się to zwłaszcza do zmian, wykazanych przez ewidencyę katastru podatku gruntowego za pomocą arkuszy ogłoszeń i wykazów różnic, których jeszcze nie przeprowadzono hipotecznie, do wszystkich przypad-

---

gen in der Spalte 1 im Sinne des § 12, Absatz 4 und 5, der Grundbuchsinstruktion vom 12. Jänner 1872, R. G. Bl. Nr. 5, ersichtlich zu machen.

Die Eintragungen im Verzeichnisse haben sorgfaltig mit deutlicher Schrift zu geschehen. Sie sind nicht an den Querlinien selbst, sondern zwischen je zwei Querlinien, und zwar knapp an der oberen Linie zu setzen, damit für nachträgliche Zusätze Raum bleibt.

Das Verzeichnis ist auf der ersten Seite an den durch den Druck dazu bestimmten Stellen mittels Stampiglie mit dem Namen der Katastralgemeinde und des Gerichtsbezirkes zu versehen.

Wofern die in das Verzechnis eingetragenen Falle nachträglich in das Verfahren zur Neuanlegung des Grunbuches geleitet werden, ist dies in der Anmerkungsspalte mit den Worten: »Neuanlegung beschlossen« ersichtlich zu machen.

§ 20. Alle dem Grunnbuchsgerichte zur Kenntnis gelangten Falle der Nichtübereinstimmung des Grundbuches mit dem faktischen Besitzstande hat der Kommissär von Amts wegen in das Verzeichnis Formular 8 einzutragen. Dies gilt insbefondere von den von der Evidenzhaltung des Grundsteuerkatasters mittels der Anmeldungsbögen und Differenzausweise mit-

ków, zanotowanych w wykazie niedoprowadzonej do skutku zgodności pomiędzy księgą gruntową a katastrem (punkt 3. rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2. lipca 1889. l. 35 d. r.) i do wszystkich przypadków, wynikających z aktów spadkowych i procesowych. W przedziałce 3. wykazu należy w krótkości powołać się na dotyczący akt, naprzykład: »arkusz zgłoszeń I.«, »spadek (sygnatura aktów)«.

§ 21.

Jeżeli według spostrzeżeń sądu hipotecznego i komisarza dla sprostowania ksiąg większa ilość stosunków współwłasności, wpisanych do księgi gruntowej pewnej gminy katastralnej, nie odpowiada faktycznym stosunkom prawnym, natenczas należy z urzędu wciągnąć do wykazu, wedle wzoru 8 wszystkie ciała hipoteczne, wpisane na rzecz kilku współwłaścicieli.

Jeżeli księga gruntowa okazuje się wadliwą do tego stopnia, iż celem gruntownego zbadania przypadków jej niezgodności z faktycznym stanem posiadania wskazanem jest dokładne porównanie księgi gruntowej z katastrem, natenczas należy przeprowadzić to porównanie z urzędu. Natrafione przypadki niezgodności należy wciągnąć do wspomnianego wykazu.

W obu przypadkach (ustęp 1. i 2.) powinno obwieszczenie

---

geteilten, noch nicht bücherlich durchgeführten Veränderungen, von allen im Verzeichnisse der unterbliebenen Herstellung de Übereinstimmung zwischen Grundbuch und Kataster vorgemerkten Fallen (Punkt 3 der Iustizministerialverordnung vom 2. Iuli 1889, V. Bl. Nr. 35) und von allen aus Verlassenschafts- und Prozessakten entnommenen Fällen. Auf den betreffenden Akt ist in Spalte 3 des Verzeichnisses kurz hinzuweisen, zum Beispiel »Anmeldungsbogen Z..«, »Verlassenschaft (Aktenzeichen)«.

§ 21. Entspricht nach den Wahrnehmungen des Grundbuchsgerichtes und des Berichtigungskommissärs eine grössere Zahl der im Grundbuche einer Katastralgemeinde eingetragenen Miteigentumsfälle nich den faktischen Rechtsverhältnissen, so sind alle Grundbuchskörper, die mehreren Miteigentümern zugeschrieben sind, von Amts wegen in das Verzeichnis Formular 8 auszunehmen.

Stellt sich das Grundbuch als derart mangelhaft dar, dass zur gründlichen Erhebung der Fälle der Nichtübereinstimmung desselben mit dem tatsächlichen Besitzstande eine genaue Vergleichung des Grundbuches mit dem Kataster zweckmässig erscheint, so ist diese Vergleichung von Amts

(§ 17.) zawierać osobną wzmiankę o pracach przedwstępnych, przedsięwziętych już przez komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych (o objęciu dochodzeniami wszystkich ciał hipotecznych, które są wpisane w księdze gruntowej, jako własności kilku osób, o porównaniu księgi gruntowej z katastrem). Wówczas wystarczy, jeżeli doniesienia stron ograniczą się do tych przypadków, których komisarz jeszcze nie wciągnął.

B) **Dochodzenia** (§§ 22 do 51).

Porządek kolejny dochodzeń.

§ 22.

W sprawie każdego poszczególnego wykazu hipotecznego, który ma być poddany sprostowaniu, należy w regule przeprowadzić samoistne postępowanie. W sprawie każdego wykazu winna zatem zapaść osobna uchwała działowa, osobny plan przekazania ciężarów i osobna uchwała przekazawcza Przytem postępować należy w porządku kolejnym przypadków niezgodności, wciągniętych do wykazu wedle wzoru 8., o ile odstąpienie od tego porządku nie okaże się korzystne ze względu na położenie topograficzne posiadłości gruntowej, która ma być objęta postępowaniem sprostowawczem, lub z innych względów.

---

wegen durchzuführen. Die vorgefundenen Falle der Nichtubereinstimmung sind in das erwähnte Verzeichnis einzutragen.

In beiden Fällen (Absatz 1 und 2) ist in der Kundmachung (§ 17) von der durch den Grundbuchsberichtigungskommissär bereits durchgeführten Vorarbeit (Einbeziehung aller im Grundbuche als Eigentum mehrerer Personen eingetragenen Grundbuchskörper in die Erhebungen, Vergleichung des Grundbuches mit dem Kataster) besondere Erwähnung zu machen. Es genugt dann, wenn die Anzeigen der Parteien sich auf jene Falle beschranken, die vom Kommissar noch nicht aufgenommen wurden.

B) Erhebungen (§§ 22 bis 51).
Reihenfolge der Erhebungen.

§ 22. Bezüglich jeder einzelnen der Berichtigung zu unterziehenden Grundbuchseinlage ist das Verfahren in der Regel selbständig durchzuführen. Es hat daher betreffs jeder Einlage ein eigener Teilungsbescheid, Zuweisungsentwurf und Zuweisungsbescheid zu erfliessen. Dabei ist nach der Reihenfolge der im Verzeichnisse Formular 8 eingetragenen Differenzfalle vorzugehen, wenn sich nicht mit Rücksicht auf die topographische

Łączne postępowanie co do kilku ciał hipotecznych winno o ile możności nastąpić wówczas, jeżeli ono okaże się wskazane ze względu na związek stosunków prawnych ciał hipotecznych, w szczególności, jeżeli posiadłość gruntowa jednego właściciela, stanowiąca całość gospodarczą, wpisana jest w częściach idealnych w kilku ciałach hipotecznych.

Oprócz przypadków takiego związku należy również w przypadkach prostych, o ile nie zachodzi z tego powodu obawa powikłań, wypracować uchwałę działową, plan przekazania ciężarów i uchwałę przekazawczą łącznie co do kilku wykazów, a to w każdym razie w formie tabeli.

Wdrożenie postępowania sprostowawczego.

§ 23.

Wdrożenie postępowania sprostowawczego następuje na mocy uchwały komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych. Przytem należy równocześnie wyznaczyć audyencyę w odnośnej gminie, celem podjęcia dotyczących dochodzeń i rozpraw.

Celem hipotecznego adnotowania wdrożenia postępowania sprostowawczego i celem osobistego zawiadomienia intereso-

---

Lage des in das Berichtigungsverfahren einzubeziehenden Grundbesitzes oder aus anderen Grunden ein Abgehen von dieser Reihenfolge als zweckmassig darstellt.

Eine gemeinsame Behandlung mehrerer Grundbuchskorper hat nach Tunlichkeit Platz zu greifen, wenn sie wegen Zusammenhanges der rechtlichen Beziehungen der Grundbuchskorper angezeigt erscheint, insbesondere wenn der eine wirtschaftliche Einheit bildende Grundbesitz eines Eigentumers zu ideellen Anteilen in mehreren Grundbuchskörpern eingetragen ist.

In einfachen Fallen sind auch ausser einem solchen Zusammenhange der Teilungsbescheid, Zuweisungsentwurf und Zuweisungsbescheid betreffs mehrerer Einlagen gemeinsam, allenfals in tabellarischer Form auszufertigen, wofern daraus keine Verwicklungen zu besorgen sind.

Einleitung des Berichtigungsverfahrens.

§ 23. Die Einleitung des Berichtigungsverfahrens erfolgt durch Beschluss des Grundbuchsberichtigungskommissars. Hiebei ist zugleich zur Vornahme der einschlagigen Erhebungen und Verhandlungen eine Tagsatzung in der betreffenden Gemeinde anzuberaumen.

Für die grundbucherliche Anmerkung der Einleitung des Berichti-

wanych w myśl § 6., ustęp 1., u. s. h., winien komisarz użyć
Wzór 9. formularza wedle wzoru 9.

Do władz, funduszów publicznych i zakładów, powołanych do zarządu i zastępstwa nieruchomości i praw, wchodzących w zakres administracyi publicznej, wysyła się zawiadomienia
Wzór 10. we formie pism według wzoru 10. Przytem przestrzegać należy rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19. października 1897., l. 37 d. r. W zawiadomieniach tych winno się podać wpis hipoteczny lub okoliczność faktyczną, które spowodowały zawiadomienie.

W wygotowaniach uchwał i odezw oraz w adresie należy umieścić nazwę gminy katastralnej i miejsca urzędowania komisarza, wyciśniętą za pomocą pieczątki.

Zawiadomienia zaopatrzyć potrzeba rewersem zwrotnym w ten sam sposób, jak doręczenia o sprawach hipotecznych, i przesłać pocztą, wyjąwszy, gdyby doręczenie przez pocztę było niemożliwe do wykonania; w tym przypadku trzeba uskutecznić doręczenie przez posłańca do rąk własnych, a uskutecznienie doręczenia potwierdzić na dowodzie doręczenia lub arkuszu doręczeń. Za pośrednictwem gmin i wydzielonych obszarów dworskich można uskutecznić doręczenia wówczas, jeżeli one oświadczą gotowość do tego i jeżeli ze względu na zacho-

---

gungsverfahrens und die individuelle Verständigung der Beteiligten nach
Form. 9. § 6, Absatz 1, G. B. G. hat der Kommissär das Formular 9 zu verwenden.

An Behörden, öffentliche Fonds und Anstalten, die berufen sind, Liegenschaften und Rechte, die in das Gebiet der öffentlichen Verwaltung einschlagen, zu verwalten und zu vertreten, ergehen die Verständigungen in
Form. 10. der Form von Schreiben nach Formular 10. Dabei ist die Iustizministerialverordnung vom 19. Oktober 1897, V. Bl. Nr. 37, zu beachten. In diesen Verständigengen ist die grundbücherliche Eintragung oder der Tatumstand anzugeben, durch welchen die Verständigung veranlasst wird.

In den Ausfertigungen der Bescheide und Schreiben sowie in der Adresse sind die Namen der Katastralgemeinde und des Amtsortes des Kommissärs mittels Stampiglie anzubringen.

Die Verständigungen sind mit einem Rückschein in gleicher Weise wie die Zustellungen in Grundbuchssachen zu versehen und zur Post zu geben, ausgenommen, es wäre die Zustellung durch die Post nicht tunlich; in diesem Falle ist die Zustellung durch einen Zustellboten zu eigenen Handen zu bewerkstelligen und der Vollzug auf dem Zustellschein oder Zustellungsbogen zu bestätigen. Durch Vermittlung der Gemeinden und aus-

dzące stosunki można po nich spodziewać się porządnego załatwienia czynności, połączonych z doręczeniem.

Do obwieszczeń publicznych w myśl § 6. ustęp 2. u. s. h. należy używać wzoru 11. Wzór 11.

Ze względów praktycznych winno się obwieszczenie ogłaszać, o ile możności, łącznie co do większego szeregu wykazów hipotecznych.

Hipoteczna adnotacya wdrożenia postępowania sprostowawczego ma we wszystkich przypadkach nastąpić na karcie A, w części drugiej.

§ 24.

Dochodzenie faktycznych stosunków posiadania należy przedsiębrać, aby zapewnić sobie pewny ich wynik, na miejscu w odnośnej gminie i to w zasadzie wspólnie z organem ewidencyjnem, zwłaszcza jeżeli przy tej sposobności potrzebne będą wyjaśnienia z operatów katastralnych lub pomiary.

Jeżeli to da się wykonać bez zatamowania toku czynności w sądzie hipotecznym, może komisarz dla sprostowania ksiąg wziąć do dochodzeń księgę gruntową i mapę hipoteczną. W tym przypadku jest on obowiązany starać się jaknajusilniej o szanowanie księgi i mapy.

---

geschiedenen Gutsgebiete können Zustellungen bewirkt werden, wenn diese sich dazu bereit erklären und nach Lage der Verhältnisse von ihnen eine ordentliche Besorgung des Zustellungsgeschäftes zu erwarten ist.

Fur öffentliche Kundmachungen im Sinne des § 6, Absatz 2, G. B. G. ist das Formular 11 zu verwenden. Form. 11.

Aus Zweckmässigkeitsgründen ist die Kundmachung womöglich binsichtlich einer grösseren Reihe von Grundbuchseinlagen gemeinsam zu erlassen.

Die grundbücherliche Anmerkung der Einleitung des Berichtigungsverfahrens hat in allen Fallen im Blatte A, zweite Abteilung, zu erfolgen.

§ 24. Die Erhebungen uber die tatsächlichen Besitzverhältnisse sollen, um ein verlassliches Ergebnis zu sichern, in der Regel, insbesondere wenn dabei Auskünfte aus den Katastraloperaten oder Vermessungen notwendig werden, mit Beiziehung des Evidenzhaltungsorganes stattfinden.

Wenn es ohne Störung des Geschäftsganges beim Grundbuchsgerichte tunlich ist, kann der Berichtigungskommissär das Grundbuch und die Grundbuchsmappe zu den Erhebungen mitnehmen. Dabei liegt ihm ob, auf die Schonung von Buch und Mappe grösste Sorgfalt zu verwenden.

Akta.

§ 25.

Akta, odnoszące się do sprostowania jednego wykazu hipotecznego, należy już od początku, jeżeli one prawdopodobnie będą miały większą objętość, umieścić w okładkach, przyczem prowadzić się ma dziennik według wzoru 1, jednak z nagłówkiem odpowiednio zmienionym.

Jako sygnatury aktów używać należy liter »G. B« (Grundbuchsberichtigung = sprostowanie ksiąg gruntowych), tudzież liczby formularza wykazu wedle wzoru 8, nazwy gminy katastralnej, a nadto odnośnej liczby pozycyi tegoż wykazu, naprzykład »G. B. 8. Sopotnia 15.« Liczbę czynności tworzy się przez dodanie liczby porządkowej, naprzykład: $\frac{\text{»G. B. 8. Sopotnia 15.«}}{3.}$

Akta, które wpłynęły do komisarza dla sprostowania ksiąg, należy po ukończeniu sprostowania ksiąg przechować wraz z resztą aktów, odnoszących się do tejsamej gminy katastralnej, w sądowych aktach hipotecznych, natomiast akta, wpływające do sądu hipotecznego, złożyć do aktów odnośnych wykazów hipotecznych.

Akten.

§ 25. Die auf die Berichtigung einer Grundbuchseinlage sich beziehenden Akten sind, wenn sie voraussichtlich von grösserem Umfange sein werden, von Anfang an in Aktendeckel einzulegen und ist hiezu ein Tagebuch nach Formular 1, jedoch mit entsprehend geanderter Aufschrift zu fuhren.

Als Aktenzeichen sind die Buchstaben »G. B.« (Grundbuchsberichtigung) nebst der Formulariennummer des Verzeichnisses Formular 8 und dem Namen der Katastralgemainde, ferner die betreffende Postzahl dieses Verzeichnisses anzuwenden, zum Beispiel »G. B. 8 Sopotnia 15«. Die Geschaftszahl wird durch Hinzutritt der Ordnungsnummer gebildet, zum Beispiel $\frac{\text{»G. B. 8 Sopotnia 15«.}}{3}$

Die beim Berichtigungskommissar aufgelaufenen Geschaftsstucke sind nach Beendigung der Grundbuchsberichtigung zusammen mit den ubrigen dieselbe Katastralgemeinde betreffenden Akten bei den Grundbuchsakten des Gerichtes zu verwahren, die beim Grundbuchsgerichte vorkommenden Geschaftsstucke hingegen zu den Akten der betreffenden Grudbuchseinlagen zu legen.

Protokół dochodzeń.

§ 26.

Z rozpraw, odnoszących się do każdego, odrębnie traktowanego ciała hipotecznego lub kilku ciał hipotecznych, łącznie traktowanych, należy prowadzić osobny protokół.

Protokół przygotować trzeba jeszcze przed rozpoczęciem rozpraw według wzoru 12. w ten sposób, iż stosownie do stanu hipotecznego przytoczy się przedewszystkiem stan majątku ciała hipotecznego lub kilku ciał hipotecznych, a mianowicie poszczególne przynależne parcele z dodaniem ich oznaczenia (numeru domu, rodzaju uprawy), następnie przedstawia się stosunki własności, a w końcu spisuje się ciężary w sposób sumaryczny, oznaczając w krótkości ich rodzaj i wysokość oraz dokumenty, stanowiące podstawę wpisu. Wzór 12

Numer domu (przedziałka 2.) uwidocznić należy jedynie przez wstawienie odnośnej liczby. Jeżeli parcela budowlana nie jest oznaczona numerem domu, natenczas nie wypełnia się tej przedziałki. Jeżeli dwie lub więcej miejscowości, znajdujących się w tej samej gminie katastralnej, mają samoistne numerowanie, natenczas należy zawsze dołączyć do numeru domu także oznaczenie miejscowości, a to w formie skróconej, literami łacińskiemi naprzykład U. (Uniszowa), O. (Ostrowczyk).

Erhebungsprotokoll.

§ 26. Uber die Verhandlung hinsichtlich eines jeden selbständig behandelten Grundbuchskorpers oder mehrerer gemeinsam behandelter Grundbuchskorper ist ein besonderes Protokoll zu fuhren.

Das Protokoll ist schon vor Beginn der Verhandlungen nach Formular 12 derart vorzubereiten, dass in Gemässheit des Grundbuchsstandes zunächst der Gutsbestand des Grundbuchskörpers oder der mehrerer Grundbuchskörper, und zwar die einzelnen zugehorigen Parzellen mit Beifugung ihrer Bezeichnung (Hausnummer, Kulturgattung) angeführt, sodann die Eigentumsverhaltnisse dargestellt und schliesslich die Lasten in summarischer Weise unter kurzer Bezeichnung ihrer Art und Hohe nebst den der Eintragung zu Grunde liegenden Urkunden verzeichnet werden. Form 12

Die Hausnummer (Spalte 2) ist durch blosse Einsetzung der betreffenden Zahl ersichtlich zu machen. Wenn eine Bauparzelle keine Hausnummer hat, ist die Spalte offen zu lassen. Sind zwei oder mehrere in derselben Katastralgemeinde befindliche Ortschaften selbständig numeriert, so ist jeder Hausnummer auch die Ortschaftsbezeichnung, und zwar in gekurzter

Innych dodatków, jakoto »Nr.« lub »miejscowość« nie dopisuje się. Jedynie w tych gminach, w których zaprowadzono ponumerowanie według domów, ulic i placów, należy dołączyć do numeru domu także oznaczenie ulicy i placu w skróceniu »ul«, »pl«, naprzykład »89 ul. polowa«, »5 pl. targowy«.

Numera domowe i oznaczenie rodzaju uprawy wpisuje się tuż przy górnej linii wiersza tak, aby na prawo i na dole pozostało jeszcze miejsce na późniejsze wpisy.

Jeżeli postępowanie sprostowawcze odnosi się do odpisania poszczególnych parcel (§ 6., ust. 3. u. s. h.), natenczas nie potrzeba przedstawiać w protokole całego stanu majątkowego, lecz wystarczy spisać jedynie te parcele, które mają być odpisane. Jednakowoż opuszczenie parcel obojętnych musi się uwidocznić zapomocą uwagi, która ma być umieszczona w nawiasie powyżej tabeli, przeznaczonej na przedstawienie stanu majątkowego.

§ 27.

Protokołować należy tylko wyniki rozprawy i to w krótkiem streszczeniu. Dochodzeń, które wśród tego czasu przeprowadzono, nie umieszcza się w protokole, wyjąwszy jeżeli

---

Form und in Lateinschrift beizusetzen, zum Beispiel U (Uniszowa), O (Ostrowczyk). Andere Zusätze als »Nr.« oder »Ortschaft« haben zu unterbleiben. Nur in jenen Gemeinden, in denen die Numerierung nach Hausern, Strassen und Plätzen besteht, ist der Hausnummer auch die Gassen-, Strassen- oder Platzbezeichnung in der Abkürzung »g«, »str«, »pl« beizusetzen, zum Beispiel »89 Riedg.«, »5 Marktpl «

Die Hausnummern und Kulturbezeichnungen sind knapp an die obere Linie der Zeilen zu setzen, so dass rechts und unten noch ein Raum für spätere Eintragungen bleibt.

Betrifft das Berichtigungsverfahren die Abschreibung einzelner Parzellen (§ 6, Absatz 3, G. B. G.), so ist es nicht nötig, im Protokolle den gesamten Gutsbestand des Grunbuchsköpers darzustellen, sondern es genugt bloss die abzuschreibenden Parzellen zu verzeichnen. Jedoch muss die Weglassung der nicht in Betracht kommenden Parzellen durch eine Bemerkung ersichtlich gemacht werden, die oberhalb der für die Darstellung des Gutsbestandes bestimmten Tabelle in Klammern anzubringen ist.

§ 27. Nur die Ergebnisse der Verhandlung sind, und zwar in kurzer Fassung zu protokollieren. Die Zwischenerhebungen sind in das Protokoll

komisarz ma rozstrzygać pomiędzy sprzecznemi roszczeniami stron albo wskutek sprzeciwienia się interesowanych. W tym przypadku należy uwidocznić w protokole istotne oświadczenia i dowody oraz rozstrzygnięcie wraz z powodami.

W protokole powinno się zawsze podać dzień i miejsce przedsięwzięcia stwierdzonych tamże dochodzeń i złożenia spisanych oświadczeń.

Przybranie zaprzysiężonego protokolanta jest dopuszczalne, nie jest one jednak potrzebne z wyjątkiem przypadków, o których mowa jest w § 3., ustępie 2. u. s. h. i z wyjątkiem przypadku protokolarnego sporządzania dokumentów.

Osoby, które przesłuchano, winny podpisać protokół.

Wyników dochodzeń, przedsiębranych na miejscu, nie protokołuje się osobno, lecz w razie zmiany czasu i miejsca przedsiębrania czynności urzędowej przerywa się protokół i kończy się go dopiero przy ukończeniu czynności urzędowej.

Dochodzenie stosunków posiadania i własności.

§ 28.

Rozprawa ze stronami rozpoczyna się od tego, iż pokazuje się im na mapie przedmiot posiadania, który dotychczas

---

nicht aufzunehmen, ausser es hat der Kommissar zwischen widerstreitenden Parteienansprüchen oder gegen den Widerspruch der Beteiligten zu entscheiden. In diesem Falle sind die wesentlichen Erklärungen und Beweise sowie die Entscheidung samt Gründen im Protokolle ersichtlich zu machen.

In jedem Protokolle ist der Tag und der Ort anzugeben, an welchem die darin beurkundeten Erhebungen vorgenommen und die niedergeschriebenen Erklärungen abgegeben wurden.

Die Beiziehung eines beeideten Schriftführers ist zulassig, jedoch mit Ausnahme der im § 3, Absatz 2, G. B. G. gedachten Falle und der protokollarischen Urkundenaufnahme nicht erforderlich.

Die einvernommenen Personen haben das Protokoll zu fertigen.

Die Ergebnisse von Erhebungen an Ort und Stelle werden nicht abgesondert protokolliert, sondern es wird das Protokoll, wenn sich Zeit und Ort der Amtshandlung ändern, abgebrochen und erst am Schlusse der Amtshandlung vollendet

Erhebung der Besitz- und Eigentumsverhältnisse.

§ 28. Die Verhandlung mit den Parteien beginnt damit, dass ihnen

złączony był w jedno ciało hipoteczne, albo jego części składowe, o które chodzi, i bada się przy odpowiedniem uwzględnieniu operatów katastralnych, czy stan majątkowy, oznaczenie parcel, użyte w księdze gruntowej (numer domu, rodzaj uprawy), i wpis prawa własności odpowiadają rzeczywistości i są zupełne, a to w tym celu, aby stworzyć podstawę do hipotecznego wpisu prawnego faktycznego posiadacza za właściciela.

§ 29.

Przy parcelach budowlanych należy zbadać ich przeznaczenie i wciągnąć je w skróceniu do przedziałki 4. protokołu, a mianowicie D = dom (budynek mieszkalny), P = podwórzec, G = budynek gospodarczy, Ch = chata i t. d.

Urzędnik ewidencyjny winien w toku dochodzeń stwierdzić zmiany w uprawie, stosownie do postanowień §§ 9. i 10. ustawy z dnia 12. lipca 1896., l. 121 dz. u. p.

W razie stwierdzenia zmian w uprawie należy zastosować terminologię przepisaną § 16. ustawy z dnia 24.maja 1869., l. 88 dz. u. p.

Jeżeli zbadano, iż budynek został zburzony, a wskutek tego cała parcela budowlana przestała jako taka istnieć i przy-

---

der bisher in einem Grundbuchskorper vereinigte Besitz oder die davon in Betracht kommenden Bestandteile auf der Mappe gezeigt und unter entsprechender Berücksichtigung der Katastraloperate die Richtigkeit und Vollstandigkeit des Gutsbestandes, der im Grundbuche vorkommenden Bezeichnung der Parzellen (Hausnummer, Kulturgattung) und der Eigentumseintragung geprüft wird, um eine Grundlage fur die grunbucherliche Eintragung des rechtmässigen faktischen Besitzers als Eigentümers zu schaffen.

§ 29. Bei Bauparzellen ist deren Bestimmung zu erheben und in gekurzter Form in der Spalte 4 des Protokolles einzutragen, und zwar H = Haus (Wohngebaude), ho = Hofraum, W = Wirtschaftsgebäude, hu = Hütte u. s. w.

Die Feststellung der Kulturanderungen ist im Zuge der Erhebungen von dem Evidenzhaltungsorgane nach Massgabe der Bestimmungen der §§ 9 und 10 des Gesetzes vom 12. Juli 1896, R. G. Bl. Nr. 121, vorzunehmen.

Im Falle erhobener Kulturanderungen ist die durch § 16 des Gesetzes vom 24. Mai 1869, R. G. Bl. Nr 88, vorgezeichnete Terminologie in Anwendung zu bringen.

Wird erhoben, dass ein Gebäude demoliert worden ist und dadurch

łączona została do sąsiedniej uprawy, natenczas należy w przedziałce 1. przekreślić liczbę parceli czerwonym kolorem, a w przedziałce 3. zamieścić uwagę: »Zburzono i przyłączono do parc. gruntowej...«

Jeżeli stwierdzono, iż na parceli gruntowej postawiono budynek na stałe, natenczas należy w tym kierunku przeprowadzić sprostowanie w protokole.

Każda parcela, której rozmiar i oznaczenie uznano za trafnie przyjęte, otrzymuje w przedziałce trzeciej protokołu znaczek (/), zrobiony ołówkiem. Jeżeli uznano przynależność parceli do odnośnej posiadłości względnie odnośnego posiadacza, to należy okoliczność tę zaprotokołować w ten sposób, iż w przedziałce trzeciej wyciśnie się pieczątką słowo »zgodnie«.

§ 30.

Jeżeli strony nie mogą przedłożyć dokumentu nabycia nieruchomości, do których roszczą sobie prawo, natenczas komisarz winien zapytać je o tytuły nabycia, a ich faktyczne wyjaśnienia, odnoszące się do tytułu nabycia, uwidocznić w protokole.

Jeżeli kilka osób podniosło roszczenie do jednej nieruchomości lub pewnej części nieruchomości, opierając je na fakty-

---

eine ganze Bauparzelle als solche zu bestehen aufgehört hat und der benachbarten Kultur einverleibt wurde, so ist in der Spalte 1 die Parzellennummer rot zu durchstreichen und in der Spalte 3 anzumerken: »Demoliert und zur Grundparz.... einverleibt«.

Wird festgestellt, dass auf einer Grundparzelle dauernd ein Gebäude errichtet worden ist, so ist die Berichtigung im Protokolle durchzuführen.

Jede hinsichtlich ihres Umfanges und ihrer Bezeichnung als richtig erhobene Parzelle erhält in der dritten Spalte des Protokolles mit Bleistift eine Virgula (/). Wird die Zugehörigkeit einer Parzelle zu dem betreffenden Besitze, beziehungsweise Besitzer anerkannt, so ist dies dadurch zu protokolleren, dass in der dritten Spalte mittels Stampiglie das Wort »richtig« aufgedruckt wird.

§ 30. Sind die Parteien nicht in der Lage, Erwerbungsurkunden über die von ihnen in Anspruch genommenen Liegenschaften vorzulegen, so sind sie vom Kommissar uber die Erwerbstitel zu befragen und ist ihr tatsächliches Vorbringen, das sich auf den behaupteten Erwerbstitel bezieht, im Protokolle ersichtlich zu machen.

cznem posiadaniu, natenczas należy przeprowadzić dochodzenia w myśl § 9. ustępu 4. u. s. h.

Wyniki stwierdzenia praw własności protokołuje się albo przez samo powołanie się na dotychczasowy stan hipoteczny albo przez wymienienie rzeczywistego posiadacza, różniącego się od właściciela hipotecznego, oraz tytułu nabycia.

Wpis prawa własności na rzecz dziedzica lub legataryusza nie może nastąpić przed przyznaniem spadku lub przed wydaniem osobnego pozwolenia ze strony władzy spadkowej. W protokole dochodzeń należy w takim razie zaznaczyć, iż dekret dziedzictwa nie został jeszcze wydany i że wskutek tego wpisuje się prawo własności na rzecz spadkodawcy. Komisarz dla sprostowania ksiąg winien jednak baczyć na to, aby przyznanie spadku lub osobne zezwolenie, które później nastąpią, doznały uwzględnienia w protokole, dopóki to jest jeszcze możliwe.

Gdyby postępowanie spadkowe nie było jeszcze w toku, natenczas winien komisarz dla sprostowania ksiąg postarać się o jego wdrożenie. Jeżeli okaże się, że nieruchomości, należące do spadku, uległy fizycznemu podziałowi, albo jeżeli upra-

---

Wenn auf eine Liegenschaft oder einen Liegenschaftsanteil von mehreren Personen Anspruch erhoben und dieser auf den faktischen Besitz gestützt wird, sind die Erhebungen im Sinne des § 9, Absatz 4, G. B. G. zu pflegen.

Die Ergebnisse der Feststellung der Eigentumsrechte werden entweder mit blosser Verweisung auf den bisherigen Grundbuchsstand oder mit Anführung des vom grundbücherlichen Eigentümer verschiedenen tatsächlichen Besitzers und des Titels der Erwerbung protokoliert.

Die Eintragung des Eigentumsrechtes für einen Erben oder Legatar kann nicht vor der Einantwortung oder speziellen Bewilligung der Verlassenschaftsbehörde erfolgen Im Erhebungsprotokolle ist daher in diesem Falle zu bemerken, dass die Einantwortungsurkunde noch nicht erflossen ist und infolgedessen das Eigentumsrecht für den Erblasser eingetragen wird. Der Berichtigungskommissar hat jedoch darauf zu sehen, dass die später erfolgende Einantwortung oder spezielle Bewilligung, solange es noch tunlich ist, im Protokolle berücksichtigt werde.

Sollte die Nachlassabhandlung noch nicht anhängig sein, hat der Berichtigungskommissär deren Einleitung zu veranlassen. Stellt sich heraus, dass die zum Nachlasse gehörenden Liegenschaften physisch geteilt wurden, oder beabsichtigen die Erbberechtigten eine solche Liegenschaftstei-

wnieni do spadku zamierzają przedsięwziąć taki podział nieruchomości, natenczas należy akt podziału sporządzić protokolarnie przy współudziale organu ewidencyjnego i uwzględnić go w odpowiedni sposób przy sprostowaniu księgi gruntowej albo też udzielić sądowi spadkowemu celem uwzględnienia przy przyznaniu spadku.

Analogicznie do ustępu 4. powinno się postąpić, jeżeli nieruchomość sprzedano w drodze licytacyi przed dniem dochodzeń, a nabywca nie dopełnił jeszcze wszystkich warunków. od których zależy jego wpisanie.

Do uwidocznienia związku pomiędzy kilku parcelami według nowo zbadanego stanu, które znajdują się w tych samych stosunkach prawnych i objęte są łącznie oświadczeniami złożonemi przez strony, zwłaszcza jeżeli parcele te stanowić mają razem jedno ciało hipoteczne tego samego właściciela, służy przedziałka 5. protokołu dochodzeń, w której poszczególne grupy parcel, pozostających w związku, wyszczególni się cyframi arabskiemi w bieżącym porządku kolejnym w ten sposób, iż parcele, należące do tej samej grupy, otrzymają tę samą cyfrę arabską.

Należy pouczyć strony w odpowiedni sposób o korzyściach, wynikających z połączenia kilku nieruchomości tego samego

---

lung vorzunehmen, so ist der Teilungsakt unter Mitwirkung des Evidenzhaltungsorganes protokollarisch aufzunehmen und bei der Grundbuchsberichtigung entsprechend zu berücksichtigen oder dem Abhandlungsgerichte zur Bedachtnahme bei der Einantwortung mitzuteilen.

Nach Absatz 4 ist sinngemäss vorzugehen, wenn die Liegenschaft vor dem Tage der Erhebung versteigert wurde und der Ersteher noch nicht alle Bedingungen erfullt hat, von denen seine Eintragung abhängt.

Zur Ersichtlichmachung des Zusammenhanges mehrerer Parzellen des ermittelten neuen Standes, die sich in gleichen Rechtsverhältnissen befinden und von den Erklärungen der Parteien gemeinsam betroffen werden, insbesondere wenn sie zusammen einen Grundbuchskörper desselben Eigentümers bilden sollen, dient Spalte 5 des Erhebungsprotokolles, in welcher die einzelnen Gruppen der zusammengehörigen Parzellen durch arabische Zahlen in fortlaufender Reihenfolge derart auseinandergehalten werden, dass die zu derselben Gruppe gehörenden Parzellen dieselbe arabische Zahl erhalten.

Die Parteien sind über die Zweckmässigkeit der Zusammenfassung

właściciela w jedno ciało hipoteczne, o ile połączenie takie jest według ustawy dopuszczalne.

§ 31.

Odnośnie do tych parcel, które w naturze są podzielone i należą w częściach do różnych osób, należy przedstawić w protokole stwierdzony nowy stan posiadania w sposób następujący:

W przedziałce 1. należy przekreślić parcelę czerwonym atramentem za pomocą poziomej kreski i zanotować podział w przedziałce 3. (»Badanie stanu majątkowego«) słowami »podzielona« lub »ma być podzialona«, stosownie do tego, czy podział w katastrze już przeprowadzono lub nie. Jeżeli parcelę już podzielono w katastrze, natenczas należy w przedziałce 4. (»Nowy stan«) przytoczyć numery parcel wynikłych z podziału, a to jeden numer pod drugim. Jeżeli natomiast parcela nie jest jeszcze podzielona w katastrze, natenczas winien organ ewidencyjny po stwierdzeniu linii podziału w naturze uskutecznić potrzebny pomiar i ponumerować części wynikłe z podziału.

Daty nowych parcel należy wstawić do przedziałki 4. Gdyby jednak nie można było pomiaru zaraz przeprowadzić, natenczas powinno się go uskutecznić dodatkowo, o ile możności najprędzej. W tym celu należy utrzymywać ewidencyę co do przeprowadzić się mającego pomiaru zapomocą uwagi, która za-

---

mehrerer Liegenschaften desselben Eigentumers zu einem Grundbuchskörper, falls sie gesetzlich zulässig erscheint, entsprechend zu belehren.

§ 31. Bei denjenigen Parzellen, die in der Natur geteilt sind und nach Stücken verschiedenen Personen gehören, ist der ermittelte neue Besitzstand im Protokolle in nachstehender Weise darzustellen:

In Spalte 1 ist die Parzelle mit roter Tinte durch einen horizontalen Strich zu durchstreichen und die Teilung in der Spalte 3 (»Prüfung des Gutsbestandes«) durch die Worte »geteilt« oder »zu teilen« vorzumerken, je nachdem die Teilung im Kataster schon durchgeführt ist oder nicht. Ist die Parzelle im Kataster schon geteilt, so sind die Nummern der Teilparzellen in der Spalte 4 (»Neuer Bestand«) untereinander anzufuhren. Ist dagegen die Parzelle im Kataster noch nicht geteilt, so hat das Evidenzhaltungsorgan nach Feststellung der Teilungslinie in der Natur die erforderliche Vermessung und Numerierung der Teilstücke vorzunehmen.

Die Daten der neuen Parzellen sind in Spalte 4 einzutragen. Sollte jedoch die Vermessung nicht sofort durchfuhrbar sein, so ist sie möglichst

wierać będzie liczbę pozycyi protokołu i liczby podzielić się mających parcel. Rozprawę należy, o ile możności, prowadzić dalej na podstawie szkicu, przedstawiającego położenie wszystkich parcel wynikłych z podziału i obejmujących nowe numera parcel. Szkic ten sporządzi organ ewidencyjny.

§ 32.

Jeżeli okaże się, że suma wpisanych udziałów współwłaścicieli wynosi więcej, aniżeli jedną jednostkę, albo też, iż suma ta nie wyczerpuje całej jednostki albo jeżeli zachodzą pozorne stosunki współwłasności bez cyfrowego oznaczenia udziałów poszczególnych uczestników, natenczas należy zbadać na podstawie aktów, odnoszących się do zakładania ksiąg gruntowych, i dokumentów dotyczących nabycia, a stanowiących podstawę wpisów, czy nie popełniono błędu przy wpisywaniu (§ 104 ust. hip.). Jeżeli to nie zachodzi, natenczas należy zbadać faktyczne stosunki posiadania i wpływać na porozumienie się stron. Gdyby nie można było doprowadzić do zgody, wówczas powinno się ustalić w protokole punkty sporne.

Uchwała działowa (§ 36) winna w każdym razie obejmować wszystkie parcele, które dotychczas połączone były w ciele hipotecznem.

---

bald nachzutragen. Die vorzunehmende Vermessung ist zu diesem Behufe in einer Vormerkung, welche die Postzahl des Protokolles und die Nummern der zu teilenden Parzellen zu enthalten hat, in Evidenz zu stellen Die Verhandlung ist auf Grund einer von Evidenzhaltungsorgan anzufertigenden Skizze, welche die Lage aller Teilparzellen darstellt und die neuen Parzellennummern enthält, womöglich fortzuführen.

§ 32. Ergibt sich, dass die Summe der eingetragenen Miteigentumsanteile mehr als eine Einheit beträgt oder dass durch diese Summe die ganze Einheit nicht erschöpft wird oder kommen fiktive Miteigentumsverhältnisse ohne ziffermässige Angabe der Anteile der einzelnen Teilhaber vor, so ist aus den Grundbuchsanlegungsakten und aus den Erwerbungsurkunden, die den Eintragungen zu Grunde liegen, zu erheben, ob nicht ein Fehler bei der Eintragung begangen wurde (§ 104 a. G. G.). Ist dies nicht der Fall, so sind die faktischen Besitzverhältnisse zu erheben und ist auf eine Einigung der Parteien hinzuwirken. Kann eine Einigung nicht erzielt werden, so sind die Streitpunkte im Protokolle festzustellen.

Der Teilungsbescheid (§ 36) hat sich jedenfalls auf sämtliche in dem Grundbuchskörper bisher vereinigten Parzellen zu erstrecken.

§ 33.

Jeżeli chodzi o fizyczny podział nieruchomości, należy przy rozprawach zwracać uwagę na to, czy co do niej nie istnieją ustawowe ograniczenia podziału lub pozbycia. Zachodzi to zwłaszcza przy gruntach gminnych, które należą do majątku zakładowego lub dóbr zakładowych gminy lub zakładów gminnych i które wskutek tego, według postanowień ordynacyi gminnej, nie mogą być dzielone bez uchwały sejmowej ani też pozbywane bez zezwolenia rady powiatowej lub wydziału krajowego. następnie przy gruntach lasowych, których podział w myśl § 21. ustawy lasowej z dnia 3. grudnia 1852., l. 250 dz. u. p., wymaga zezwolenia władzy politycznej.

W myśl § 27 u. s. h. komisarz ma obowiązek postarać się w odpowiednim okresie postępowania sprostowawczego o potrzebne zezwolenie władzy administracyjnej.

§ 34.

Przy rozprawach, odnoszących się do stosunków posiadania, należy w myśl § 22. u. s. h. zwracać zawsze uwagę także na niewpisane prawa zastawu i inne prawa obciążające, które przy sposobności pozahipotecznego przeniesienia posiadania,

---

§ 33. Bei den Verhandlungen ist, wenn es sich um die physische Teilung einer Liegenschaft handelt, darauf Bedacht zu nehmen, ob nicht rucksichtlich derselben gesetzliche Teilungs- oder Veräusserungsbeschränkungen bestehen, was insbesondere der Fall ist bei Gemeindegrundstücken, die zum Stammvermögen oder Stammgute der Gemeinde oder ihrer Anstalten gehören und deshalb nach den Bestimmungen der Gemeindeordnung ohne einen Landtagsbeschluss nicht verteilt und ohne Genehmigung der Bezirksvertretung oder des Landesausschusses nicht veräussert werden dürfen, ferner bei Waldgrundstücken, die nach § 21 des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852, R. G. Bl. Nr. 250, zur Teilung die Bewilligung der politischen Behörde erfordern.

Nach § 27 G. B. G. liegt dem Kommissär ob, die erforderliche Zustimmung der Verwaltungsbehörde im entsprechenden Stadium des Berichtigungsverfahrens einzuholen.

§ 34. Bei den Verhandlungen über die Besitzverhältnisse ist stets auch gemäss § 22 G. B. G. das Augenmerk auf die nicht eingetragenen Pfand- und sonstigen Belastungsrechte zu richten, die aus Anlass eines vor

dokonanego przed adnotacyą postępowania sprostowawczego, ustanowiono jako wzajemne zobowiązania nabywcy.

W szczególności należy przy tych nieruchomościach, które dotychczas złączone były w jedno ciało hipoteczne, w rzeczywistości jednak są faktycznie podzielone, zbadać służebności, istniejące pomiędzy odnośnymi gruntami. Jeżeli pomimo zapytywań nie podano służebności takich do wiadomości komisarza dla sprostowania ksiąg, natenczas należy zaznaczyć to wyraźnie w protokole.

§ 35.

Jeżeli pomiędzy wszystkimi interesowanymi przyjdzie do skutku zgoda co do okoliczności, wymienionych w § 28., natenczas należy, o ile stosownie do tego ciało hipoteczne ma uledz podziałowi, wdać się zarazem w rozpatrzenie stanu ciężarów, aby także w tym względzie doprowadzić, o ile możności, do zgody.

W razie zgody wszystkich interesowanych w sprawie uporządkowania całego stanu hipotecznego, winien komisarz stwierdzić w protokole, iż porozumienie nastąpiło, i po wypełnieniu przedziałki 6. protokołu uwiadomić sąd hipoteczny o wyniku w takiej formie, aby stąd można było dokładnie rozeznać

---

der Anmerkung des Berichtigungsverfahrens ausserbücherlich erfolgten Besitzüberganges als Gegenverpflichtungen des Erwerbers begründet wurden.

Insbesondere sind hinsichtlich derjenigen Liegenschaften, die bisher in einem Grundbuchskörper vereinigt, in Wirklichkeit aber faktisch gesondert sind, die Dienstbarkeiten zu ermitteln, die zwischen den betreffenden Grundstücken bestehen. Sind derartige Dienstbarkeiten trotz geschehener Umfrage nicht zur Kenntnis des Berichtigungskommissärs gebracht worden, so ist dies im Protokolle ausdrücklich zu bemerken.

§ 35. Kommt in den im § 28 erwähnten Richtungen eine Einigung zwischen allen Beteiligten zustande, so ist, falls hienach der Grundbuchskörper zur Teilung zu gelangen hat, zugleich in die Erörterung des Lastenstandes einzugehen, um auch darüber womöglich eine Einigung zu erzielen.

Im Falle der Einigung aller Beteiligten über die Ordnung des gesamten Grundbuchstandes hat der Kommissär die Einigung im Protokolle festzustellen und nach Ausfüllung der Spalte 6 des Protokolles das Ergebnis dem Grundbuchsgerichte in solcher Fassung mitzuteilen, dass daraus

nowy stan, odpowiadający porozumieniu się stron, oraz ocenić, czy należy wpisy uskutecznić w istniejącym wykazie hipotecznym czy też w wykazach hipotecznych, nowo otworzyć się mających, tudzież, aby uwiadomienie komisarza mogło stanowić pewną podstawę uskutecznić się mającego wpisu.

Jeżeli między interesowanymi przyjdzie do skutku porozumienie się, nie obejmujące jednak roszczenia co do wzajemnego świadczenia ze strony nabywcy w myśl § 22. u. s. h., natenczas spór, toczący się w tym względzie, nie stanowi przeszkody, aby postąpiono w myśl § 8. u. s. h. Stronę, która podnosi roszczenie takie, należy pouczyć, iż wolno jej dochodzić swego roszczenia w drodze sporu oraz iż przez wniesienie skargi na czasie i przez hipoteczne adnotowanie jej może zabezpieczyć sobie prawo swoje wobec każdego późniejszego właściciela nieruchomości. W protokole należy uczynić wzmiankę o udzieleniu pouczenia.

Uchwała działowa.

§ 36.

Uchwała działowa ma zawierać:

1. Oznaczenie ciała hipotecznego, które ma być podzielone, (liczbę wykazu hipotecznego), oraz wymienienie parcel i części

---

der der Einigung entsprechende neue Stand sowie die Verfügung, ob die Eintragungen in der bestehenden Grundbuchseinlage oder in neu zu eröffnenden Einlagen erfolgen sollen, deutlich entnommen werden und die Mitteilung des Kommissärs eine verlässliche Grundlage der vorzunehmenden Eintragung bilden könne.

Kommt eine Einigung zwischen den Beteiligten zu stande, ohne dass sie sich auch auf die beanspruchte Gegenleistung des Erwerbers im Sinne des § 22 G. B. G. erstreckt, so bildet der in diesem Punkte bestehende Streit kein Hindernis, nach § 8 G. B. G. vorzugehen. Die einen solchen Anspruch erhebende Partei ist zu belehren, dass es ihr freistehe, ihren Anspruch im Prozesswege geltend zu machen, und dass sie durch rechtzeitige Überreichung der Klage und deren grundbücherliche Anmerkung sich ihr Recht gegen jeden späteren Liegenschaftseigentümer sichern könne. Die Erteilung der Belehrung ist im Protokolle zu bemerken.

Teilungsbescheid.

§ 36. Der Teilungsbescheid hat zu enthalten:

1. Die Bezeichnung des zu teilenden Grundbuchskörpers (Zahl der

parcel, które mają być odpisane od ciała hipotecznego; części, powstałe przez oddzielenie, należy uporządkować według ciał hipotecznych, które z nich mają być utworzone, zarazem zaś przytoczyć, czy będą one wpisane do nowych wykazów hipotecznych, czy też dopisane do już istniejących;

2. nazwiska i dokładne adresy osób, które mają być wpisane za właścicieli poszczególnych części odłączonych, oraz osób odesłanych na drogę skargi.

W razie, jeżeli strony, podnoszące roszczenia o prawo własności, odesłano na drogę skargi, oznaczyć należy także termin do wniesienia skargi. Przytem powinno się uwzględniać w sposób przezorny stosunki miejscowe i gospodarcze. W żadnym przypadku nie można zakreślić terminu poniżej minimalnego jednomiesięcznego okresu, postanowionego w § 9., ustępie 4. u. s. h.

Jeżeli komisarz rozstrzyga o sprzecznych roszczeniach stron, natenczas należy dołączyć odnośnie do każdego punktu spornego uzasadnienie, odpowiadające stanowi rzeczy.

Uchwała zawiera wreszcie pouczenie o środkach prawnych, służących stronom, i o skutkach niedotrzymania terminu, zakresionego do wniesienia skargi.

Grundbuchseinlage) und die Angabe der Parzellen und Parzellenteile, die von dem Grundbuchskörper abzuschreiben sind; die Trennstücke sind nach den daraus zu bildenden Grundbuchskörpern zu ordnen und ist zugleich anzuführen, ob sie in neue Grundbuchseinlagen einzutragen oder bestehenden Einlagen zuzuschreiben sind;

2. die Namen und genaue Adressen der als Eigentümer der einzelnen Trennstücke einzutragenden und der auf den Klageweg gewiesenen Personen.

Findet eine Verweisung von Eigentumsansprüche erhebenden Parteien auf den Klageweg statt, so ist auch die Frist zur Einbringung der Klage zu bestimmen. Dabei ist mit umsichtiger Berücksichtigung der örtlichen und wirtschaftlichen Verhältnisse vorzugehen. In keinem Falle darf die Frist unter der im § 9, Absatz 4, G. B. G. normierten Mindestdauer von einem Monat festgesetzt werden.

Wenn der Kommissär uber widerstreitende Parteiansprüche entscheidet, ist betreffs jedes Streitpunktes eine sachgemässe Begründung beizufugen.

In den Bescheid ist endlich eine Belehrung über die den Parteien zustehenden Rechtsmittel und über die Folgen der Nichteinhaltung der Klagefrist aufzunehmen.

Przy wydaniu uchwały działowej i stosownie do jej osnowy powinno się wypełnić przedziałki 6. i 7. protokołu dochodzeń.

Doręczenie uchwały działowej następuje w myśl ustępu ostatniego § 9., u. s. h.

Zrzeczenie się doręczenia uchwały i zaczepienia tejże należy stwierdzić w protokole dochodzeń.

§ 37.

Jeżeli nieruchomość nie jest hipotecznie obciążona, natenczas winien komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych, po prawomocności uchwały działowej, udzielić ją sądowi hipotecznemu do dalszego urzędowania, stwierdzając zarazem jej prawomocność.

Jeżeli w myśl § 22. u. s. h. ustalono w drodze porozumienia się interesowanych wzajemne zobowiązania osoby, która ma być wpisana na właściciela, natenczas powinno się zarazem zarządzić wpisanie tych zobowiązań do ksiąg.

Uporządkowanie stanu ciężarów. Plan przekazania ciężarów.

§ 38.

Przy nieruchomościach hipotecznie obciążonych nie zarządza się zaraz po prawomocności uchwały działowej jej hipo-

---

Bei Erlassung des Teilungsbescheides und in Gemässheit desselben sind die Spalten 6 und 7 des Erhebungsprotokolles auszufüllen.

Die Zustellung des Teilungsbescheides erfolgt nach Massgabe des letzten Absatzes des § 9 G. B. G.

Verzichtleistungen auf die Zustellung des Bescheides und auf dessen Anfechtung sind im Erhebungsprotokolle zu beurkunden.

§ 37. Ist die Liegenschaft bücherlich unbelastet, so hat der Grundbuchsberechtigungskommissär nach Eintritt der Rechtskraft des Teilungsbescheides diesen unter Bestätigung der Rechtskraft dem Grundbuchsgerichte zur weiteren Amtshandlung mitzuteilen.

Falls Gegenverpflichtungen der als Eigentümer einzutragenden Personen im Sinne des § 22 G. B. G. durch Einverständnis der Beteiligten festgestellt wurden, ist zugleich deren Verbücherung zu veranlassen.

Ordnung des Lastenstandes. Zuweisungsentwurf.

§ 38. Bei bücherlich belasteten Liegenschaften findet nach Rechtskraft des Teilungsbescheides nicht sofort die Veranlassung des grundbü-

tecznego wykonania, lecz wdraża się postępowanie w sprawie przekazania ciężarów (§§ 12. do 21. u. s. h.), aby sprostować także stan ciężarów w sposób odpowiadający rzeczywistemu stanowi prawnemu.

W postępowaniu przekazawczem musi nastąpić przesłuchanie wszystkich uprawnionych.

Odnośnie do okoliczności spornych, wymienionych w § 24., ustępie 2., u. s. h. korzysta komisarz z środków dowodowych, którymi zresztą nie rozporządza się w postępowaniu niespornem. Z tych środków dowodowych należy korzystać w sposób oględny.

§ 39.

Okoliczność, iż wartość fizycznej części nieruchomości, wstępującej w miejsce idealnego udziału własności, jest większa, aniżeli odpowiadałoby to udziałowi idealnemu, nie stanowi przy uporządkowaniu stanu ciężarów przeszkody w przeniesieniu ciężarów z udziału idealnego na fizyczną część nieruchomości. Gdyby nie dało się uskutecznić przeniesienia ciężarów, ciążących dotychczas na idealnych udziałach ciała hipotecznego, na fizyczne części nieruchomości, odpowiadające tym udziałom fizycznym, natenczas należy z największą sta-

---

cherlichen Vollzuges statt, sondern es tritt das Lastenzuweisungsverfahren ein (§§ 12 bis 21 G B. G.), um auch den Lastenstand in einer der wirklichen Rechtslage entsprechenden Weise zu berichtigen.

Im Zuweisungsverfahren ist die Vernehmung der sämtlichen Berechtigten obligatorisch.

Hinsichtlich der im § 24, Absatz 2, G. B. G. erwähnten streitigen Umstände sind dem Kommissär Beweismittel an die Hand gegeben, die sonst im ausserstreitigen Verfahren nicht zu Gebote stehen. Von diesen Beweismitteln ist umsichtiger Gebrauch zu machen.

§ 39. Bei Ordnung des Lastenstandes bildet der Umstand, dass der Wert des an die Stelle eines ideellen Eigentumsanteiles tretenden physischen Liegenschaftsteiles grösser ist, als dem ideellen Anteile entsprechen würde, kein Hindernis für die Übertragung der Lasten von dem ideellen Anteile auf den physischen Liegenschaftsteil. Wenn die Übertragung der bisher auf ideellen Anteilen eines Grundbuchskörpers haftenden Lasten auf die den ideellen Anteilen entsprechenden physischen Liegenschaftsteile untunlich ware, ist die grösste Sorgfalt der Ermittlung derjenigen Grundstücke zu-

rannością wyszukać te kawałki gruntu, których obciążenie było rzeczywistą wolą strony przy ustanowieniu praw obciążających. Zapobiegać trzeba pokrzywdzeniu interesowanych przez wyzyskanie mylnej osnowy księgi gruntowej.

Komisarz dla sprostowania ksiąg winien w planie przekazania podać powody, decydujące o przeznaczeniu tych kawałków gruntu, które w powyższy sposób mają być obciążone.

Jeżeli w toku dochodzeń okaże się, że prawa obciążające, które według zgodnej woli stron nie miały dotykać poszczególnych, obecnie wydzielić się mających części składowych ciała hipotecznego, wpisano na całem ciele hipotecznem dlatego, iż hipoteczne rozdzielenie części składowych, które miały być obciążone, i tych, które miały być wolne od ciężarów, nie było przeprowadzone, natenczas winien komisarz dbać o to, aby praw obciążających nie przeniesiono na części składowe, które ma się wydzielić.

Praw naftowych nie przenosi się do nowych wykazów hipotecznych, lecz należy równocześnie z postępowaniem celem przekazania ciężarów przeprowadzić także postępowanie celem przeniesienia praw naftowych do księgi naftowej w myśl § 23., ustawy z dnia 9 stycznia 1907 r., l. 7. dz. u. p., i roz-

---

zuwenden, auf deren Belastastung der Wille der Partei bei der Begründung der Belastungsrechte tatsächlich gerichtet war. Eine Übervorteilung der Beteiligten durch Ausnützung des unrichtigen Inhaltes des Grundbuches soll hintangehalten werden.

Der Berichtigungskommissär hat die Gründe, die für die Ermittlung der in dieser Weise zu belastenden Grundstucke massgebend sind, in dem Zuweisungsentwurfe anzugeben.

Ergibt sich aus den Erhebungen, dass die Belastungsrechte, die nach dem übereinstimmenden Willen der Parteien einzelne nunmehr auszuscheidende Bestandteile des Grundbuchskörpers nicht betreffen sollten, deshalb auf den ganzen Grundbuchskörper eingetragen wurden, weil die grundbücherliche Auseinanderschreibung der zu belastenden und der frei zu lassenden Bestandteile nicht durchgeführt war, so hat der Kommissär darauf bedacht zu sein, dass die Übertragung der Belastungsrechte auf die auszuscheidenden Bestandteile unterbleibe.

Naphtharechte sind in die neuen Grundbuchseinlagen nicht zu übertragen, sondern es ist mit dem Lastenzuweisungsverfahren zugleich auch das Verfahren zur Übertragung der Naphtharechte in das Naphthabuch nach § 23 des Gesetzes vom 9. Jänner 1907, R. G. Bl. Nr. 7, und der Mi-

porządzenia ministeryalnego z dnia 15. kwietnia 1907., l. 107. dz. u. p. Przy podziale ciała hipotecznego i wykonaniu uchwały przekazującej należy przeprowadzić również przeniesienie praw naftowych do księgi naftowej. Przeniesienie to należy zaznaczyć w przeglądzie, który ma być uskuteczniony w myśl § 9. powołanego rozporządzenia.

Jeżeli okaże się, iż prawa naftowe ciążą na idealnej części nieruchomości, a także po podziale ciała hipotecznego miałyby nadal obciążać tylko jeden udział współwłasności, natenczas nie przenosi się takich praw naftowych ani do nowego wykazu hipotecznego ani do księgi naftowej, lecz pomija się je przy przekazaniu ciężarów, podając odnośne motywa (§ 11. ustęp 7., powołanego rozporządzenia ministeryalnego).

Wyrównanie wartości i kaucya.

§ 40.

Jeżeli wartość fizycznej części nieruchomości, wstępującej w miejsce obciążonego hipotecznie udziału współwłasności, jest mniejsza, aniżeli kwota, która z ogólnej wartości ciała hipotecznego przypada rachunkowo na udział współwłasności, natenczas może wierzyciel roszczenie o złożenie w sądzie sumy

---

nisterialverordnung vom 15. April 1907, R. G. Bl. Nr. 107 durchzufuhren. Bei der Teilung des Grundbuchskörpers und dem Vollzug des Zuweisungsbeschlusses ist auch mit der Übertragung der Naphtharechte in das Naphthabuch vorzugehen. Diese Übertragung ist in der nach § 9 der bezogenen Verordung zu führenden Übersicht zu bemerken.

Stellt sich heraus, dass Naphtharechte auf einem ideellen Liegenschaftsteile haften und auch fernerhin bei Teilung des Grundbuchskörpers nur einen Miteigentumsanteil zu belasten hätten, so sind solche Naphtharechte weder in die neue Grundbuchseinlage noch in das Naphthabuch zu übertragen, sondern bei der Lastenzuweisung unter Angabe der Gründe zu übergehen (§ 11, Absatz 7, der bezogenen Ministerialverordnung).

Wertausgleichung und Kaution.

§ 40. Ist der Wert des physischen Liegenschaftsteiles, der an die Stelle des grundbücherlich belasteten Miteigentumsanteiles tritt, geringer als der Wertbetrag, der vom Gesamtwerte des Grundbuchskörpers auf den Miteigentumsanteil rechnungsmässig entfällt, so kann der Gläubiger den ihm nach § 13 G. B. G. zustehenden Anspruch auf gerichtlichen Erlag ei-

wyrównawczej albo o wpisanie prawa zastawu dla sumy kaucyjnej, które to roszczenie służy mu w myśl § 13. u. s. h., podnieść już przed sporządzeniem planu przekazania albo w drodze zarzutu, wniesionego przeciw planowi przekazania. Dla skoncentrowania postępowania przedstawia się pierwsza droga, jako więcej pożądana, ponieważ w ten sposób można będzie roszczenie to uwzględnić już w planie przekazania.

Oznaczenie sumy wyrównawczej lub kaucyjnej następuje tylko na żądanie wierzyciela. Przy stawianiu żądania tego nie ma wierzyciel obowiązku dokładnego cyfrowego określenia swego roszczenia. Ustalenie sumy jest rzeczą komisarza, który winien przytem przestrzegać przepisów zawartych w ustępie 2. i 3. § 13., u. s. h.

§ 41.

Roszczenie w myśl § 13., u. s. h., jest wykluczone, jeżeli wierzyciel w chwili, gdy go do księgi gruntowej wpisano, jako uprawnionego, stosownie do okoliczności danego przypadku, wiedział o tem, iż fizyczna część nieruchomości, którą miano obciążyć, nie dosięga wartości idealnej części ciała hipotecznego, którą obciążono.

Roszczenie wykluczone jest dalej i wówczas, jeżeli pomimo

---

ner Ausgleichungssumme oder pfandrechtliche Eintragung einer Kautionssumme entweder schon bei der Verhandlung vor Anfertigung des Zuweisungsentwurfes oder erst mittels Einwendung gegen den Zuweisungsentwurf stellen. Im Interesse der Konzentration des Verfahrens erscheint das erstere anstrebenswert, damit auf den Anspruch schon im Zuweisungsentwurf Bedacht genommen werden könne.

Die Bestimmung einer Ausgleichungs- oder Kautionssumme erfolgt nur auf Begehren eines Gläubigers. Bei Stellung dieses Begehrens ist der Gläubiger nicht verpflichtet, seinen Anspruch ziffermässig genau zu konkretisieren. Die Feststellung der Summe ist dem Kommissär überlassen, der hiebei die in den Absätzen 2 und 3 des § 13 G. B. G. enthaltenen Vorschriften zu beobachten hat.

§ 41. Ein Anspruch im Sinne des § 13 G. B. G. ist ausgeschlossen, wenn der Gläubiger zur Zeit, da er als Berechtigter in das Grundbuch eingetragen wurde, nach Lage des Falles davon Kenntnis hatte, dass der zu belastende physische Liegenschaftsteil die Werthöhe des belasteten ideellen Teiles des Grundbuchskörpers nicht erreicht.

mniejszej wartości, jaką przedstawia fizyczna część nieruchomości, którą miano obciążyć, zachodzi jeden z wypadków § 17. l. 5—7., u. s. h.

Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych winien przy rozstrzyganiu wniosku wierzyciela ocenić starannie wyniki całej rozprawy i postępowania dowodowego i uzasadnić swe orzeczenie w planie przekazania przez przytoczenie okoliczności konkretnych, skłaniających go do uwzględnienia lub oddalenia żądania, albo też uczynić to w uchwale przekazania, jeżeli żądanie postawiono dopiero w drodze zarzutu, wniesionego przeciw powyższemu planowi. Przy ocenie okoliczności, które dotyczą znajomości mylnego stanu księgi gruntowej, należy mieć także na oku stosunki i zwyczaje odnośnej okolicy.

§ 42.

Komisarz winien zwrócić uwagę właścicieli ciał hipotecznych, które mają być obciążone kaucyą lub częścią kaucyi, iż mogą oni uwolnić się od tego obciążenia przez złożenie w sądzie kwoty, przypadającej na ich nieruchomości (§ 25., u. s. h.). Pouczenie. które dano, należy uwidocznić w protokole.

W § 13., u. s. h. postanowiono tylko w ogólności waru-

Der Anspruch ist ferner auch dann ausgeschlossen, wenn trotz des geringeren Wertes des zu belastenden physischen Liegenschafsteiles einer der Fälle des § 17, Z. 5—7, G. B. G. zutrifft.

Der Grundbuchsberichtigungskommissär hat bei der Entscheidung über den Antrag des Gläubigers die Ergebnisse der gesamten Verhandlung und Beweisführung sorgfältig zu würdigen und die Entscheidung durch Anführung der konkreten Umstände, die ihn zur Berücksichtigung oder Abweisung des Begehrens bestimmen, im Zuweisungsentwurfe oder, wenn das Begehren erst mittels Einwendung gegen diesen Entwurf gestellt wurde, im Zuweisungsbeschlusse zu begründen. Bei Würdigung der auf die Kenntnis der Unrichtigkeit des Grundbuches sich beziehenden Umstände ist auch auf die Verhältnisse und Gebräuche der betreffenden Gegend Rücksicht zu nehmen.

§ 42. Die Eigentümer der mit der Kaution oder einer Kautionsquote zu belastenden Grundbuchskörper sind vom Kommissär auf die Möglichkeit, sich durch gerichtlichen Erlag des auf ihre Liegenschaft entfallenden Betrages von dieser Belastung zu befreien (§ 25 G. B. G.), aufmerksam zu machen. Die erfolgte Belehrung ist im Protokolle ersichtlich zu machen.

nek złożenia sumy wyrównawczej i ustalono skutki niezłożenia tej sumy. Wyraźnego oznaczenia osoby obowiązanej nie ma w ustawie. Złożenie może być uskutecznione przez każdego, komu na tem zależy, a więc zarówno przez dotychczasowego dłużnika hipotecznego, jak i przez właścicieli tych części nieruchomości, które mają być obciążone.

Niezależne obciążenia.

§ 43.

Przy dochodzeniach uwzględnić należy, czy niektóre z wpisanych praw obciażających już nie zgasły. Przeniesienie nienależnych obciążeń będzie zaniechane, jeżeli nienależność wykazana jest dokumentami (kwitami ekstabulacyjnemi, deklaracyami uwalniającemi przedmiot z pod zastawu, wyrokami itd.), albo jeżeli uprawnieni oświadczą protokolarnie swoją zgodą.

Jeżeli odnośnie do wpisanych praw obciążających postawiono twierdzenie, iż one zostały uchylone w sposób pozahipoteczny, natenczas winien komisarz wciągnąć dotyczące oświadczenia stron do protokołu i dołączyć do tego odnośne dokumenta.

Der § 13 G. B. G. stellt nur das Erfordernis des Erlages der Ausgleichsumme im allgemeinen auf und setzt die Folgen des Nichterlages der Ausgleichssumme fest. Die ausdrückliche Bezeichnung des Verpflichteten ist im Gesetz offen gelassen. Der Erlag kann von jedem erfolgen, der ein Interesse an demselben hat, daher sowohl vom bisherigen Hypothekarschuldner als auch von den Eigentümern der zu belastenden Liegenschaftsteile.

Indebitehaftungen.

§ 43. Bei den Ermittlungen ist darauf Bedacht zu nehmen, ob nicht einzelne eingetragene Belastungsrechte bereits erloschen sind. Die Übertragung von Indebitehaftungen soll unterbleiben, wofern hiefür Urkunden (Löschungsquittungen, Pfandfreilassungserklärungen, Urteile u. s. w.) vorliegen oder die Berechtigten protokollarisch zustimmen.

Wird hinsichtlich eingetragener Belastungsrechte deren ausserbücherliche Aufhebung behauptet, so hat der Kommissär die bezüglichen Parteierklärungen zu Protokoll zu nehmen und die sich darauf beziehen-Urkunden dem Protokolle beizuschliessen.

Wird im Zuweisungsentwurf von der Übertragung von derlei Lasten abgesehen, so ist der Grunt hiefür anzuführen.

Jeżeli w planie przekazania pominięto przeniesienie ciężarów tego rodzaju, natenczas powinno się podać przyczynę tego.

Jeżeli istnieją wpisy wymowy na korzyść osób zmarłych, to należy wpłynąć na ich wykreślenie.

Zobowiązania wzajemne, ustanowione przy nabyciu nieruchomości.

§ 44.

Zobowiązania wzajemne nabywcy, ustanowione przy nabyciu nieruchomości, dokonanem przed adnotowaniem wdrożenia postępowania sprostowawczego, o których wpis winien komisarz postarać się w myśl § 22. u. s. h., o ile pomiędzy interesowanemi przyjdzie do porozumienia, należy objąć planem przekazania.

§ 45.

O sporządzeniu planu przekazania zawiadomić należy interesowanych przy użyciu formularza 13., do rąk własnych. Wzór 13.

W zawiadomieniach powinno się podawać według kalendarza termin, ustanowiony w § 14., ustępie 2. u. s. h., i naznaczyć go w ten sposób, aby wszyscy interesowani mieli o ile możności do rozporządzenia pełny okres terminu, a to także wówczas, gdyby zaszły opóźnienia w doręczeniu i gdyby musiano ustanowić zastępców.

Sind Ausgedingsrechte zu Gunsten verstorbener Personen eingetragen, ist auf deren Löschung hinzuwirken.

Bei der Liegenschaftserwerbung begründete Gegenverpflichtungen.

§ 44. Die anlässlich eines vor Anmerkung der Einleitung des Berichtigungsverfahrens stattgefundenen Liegenschaftserwerbes begründeten Gegenverpflichtungen des Erwerbes, für deren Eintragung der Kommissär gemäss § 22 G. B. G. Sorge zu tragen hat, falls sich unter den Beteiligten ein Einverständnis ergibt, sind in den Zuweisungsentwurf einzubeziehen.

§ 45. Die Verständigung der Beteiligten von der Fertigstellung des Zuweisungsentwurfes hat mittels Formular 13 zu eigenen Handen zu erfolgen.

Die im § 14, Absatz 2, G. B. G. festgesetzte Frist ist in den Verständigungen kalendermässig anzugeben und so zu bestimmen, dass sie allen Beteiligten, und zwar auch dann, wenn Verzögerungen in der Zustellung stattfinden sollten und Vertreter bestellt werden müssten, tunlichst in ungekürzter Dauer zustatten kommt. Form. 13.

Zarazem wyznaczyć należy audyencyę, przypadającą mniej więcej na połowę terminu, na której komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych lub urzędnik sądu hipotecznego, wyznaczony w tym celu przez przełożonego sądu, winien tym z pośrod interesowanych, którzy w tym celu zgłoszą się przy audyencyi, objaśnić plan przekazania; również należy pouczyć strony o warunkach, wśród których zarzuty przeciw planowi przekazania są dopuszczalne lub wykluczone.

Należytość za sporządzenie odpisów planu przekazania tudzież za wyciągi z tegoż należy policzyć po 40 h. za każdą stronę. W sprawie zamówień prowadzić należy osobne zapiski
Wzór 14. według wzoru 14. Należytości składa się w sądzie do księgi pieniężnej i odsyła co trzy miesiące do kasy państwowej. Nie uważa się zamówień za uskutecznione w ciągu terminu ustawowego (§ 16., ustępu 1., u. s. h.), jeżeli nie złożono należytości w ciągu tego terminu. W żadnym zaś przypadku nie można wydać zamawiającemu wyciągu lub odpisu przed złożeniem należytości.

Postępowanie reklamacyjne.

§ 46.

Termin do przyjęcia zarzutów przeciw planowi przekazania oraz przeciw zmianom lub uzupełnieniom planu, usku-

---

Zugleich ist eine etwa in die Mitte der Frist fallende Tagsatzung anzuberaumen, bei welcher der Zuweisungsentwurf den sich deshalb bei der Tagsatzung meldenden Beteiligten vom Grundbuchsberichtigungskommissär oder einen vom Gerichtsvorsteher dazu bestimmten Beamten des Grundbuchsgerichtes zu erläutern ist. Auch sind die Parteien darüber zu belehren, unter welchen Voraussetzungen Einwendungen gegen den Zeuweisungsentwurf zulässig oder ausgeschlossen sind.

Die Gebühr für die Anfertigung von Abschriften des Zuweisungsentwurfes oder für Auszüge aus demselben ist mit 40 h für jede Seite zu berechnen. Über die Bestellungen ist ein besonderer nach Vormerk Formu-
Form 14. lar 14 zu führen. Die Gebühren sind bei Gericht zum Geldbuch zu erlegen und alle drei Monate an die Staatskasse abzuführen. Die Bestellung gilt nicht als innerhalb der gesetzlichen Frist (§ 16, Absatz 1, G. B. G.) erfolgt, wenn die Gebühr nicht innerhalb dieser Frist erlegt wurde. Keinesfalls dürfen vor Erlag der Gebühr Auszug oder Abschrift dem Besteller ausgefolgt werden.

Reklamationsverfahren.

§ 46. Die Bestimmung der Tagsatzung zur Entgegennahme von Ein-

tecznionym wskutek zarzutów, wyznacza się za pomocą uchwały według wroru 15., którą doręczyć należy wszystkim interesowanym do rąk własnych. Wzór 15.

§ 47.

W razie ustnego wniesienia zarzutów nakłonić należy strony, aby postawiły jasno określone żądanie i zarzuty rzeczowo uzasadniły. Jeżeli strony nie mogą podać powodów, natenczas powinno się je pouczyć o bezowocności zarzutów. Nie można odmówić zaprotokołowania zarzutów, jeżeli strony pomimo tego przy nich obstają. Udzielenie pouczenia należy uwidocznić w protokole.

§ 48.

Zarzuty, które w myśl § 17. u. s. h. nie są uwzględniane, są częścią natury formalnej częścią materyalnej.

Do pierwszych należą takie zarzuty, które wogóle nie dostarczają podstawy do merytorycznego traktowania rzeczy, czy to z powodu, że nie obejmują określonego żądania (l. 1.), czy też z powodu, że nie można z nich rozpoznać, dla czego zaczepiono przekazanie ciężarów (l. 2.), albo z powodu, iż skie-

---

wendungen gegen den Zuweisungsentwurf und gegen die infolge von Einwendungen eintretenden Änderungen oder Ergänzungen des Entwurfes erfolgt mittels Bescheides nach Formular 15, der allen Beteiligten zu eigenen Handen zuzustellen ist. Form. 15.

§ 47. Bei mündlicher Anbringung von Einwendungen sind die Parteien anzuleiten, ein bestimmtes Begehren zu stellen und die Einwendungen sachgemäss zu begründen. Sind sie nicht in der Lage, Gründe vorzubringen, so sind sie über die Aussichtslosigkeit der Einwendungen zu belehren. Beharren sie dessenungeachtet auf den Einwendungen, darf deren Protokollierung nicht verweigert werden. Die erfolgte Belehrung ist im Protokolle ersichtlich zu machen.

§ 48. Die Einwendungen, die nach § 17 G. B. G. keine Berücksichtigung finden, sind teils formaler, teils materieller Natur.

Zu den ersteren gehören solche Einwendungen, die überhaupt keine Grundlage für eine meritorische Behandlung darbieten, sei es dass sie kein bestimmtes Begehren enthalten (Z 1.) oder dass sie nicht entnehmen lassen, weshalb die Lastenzuweisung angefochten wird (Z. 2) oder dass sie

rowane są przeciw przekazaniu ciężarów, odpowiadającemu oświadczeniom, jakie sam zaczepiający złożył przedtem (l. 3.),

Z przyczyn materyalnych oddala się zarzuty w przypadkach. podanych pod liczbami 4. do 7.

Zarzuty przedstawiają się, jako rzeczowo nieuzasadnione, przedewszystkiem wówczas, jeżeli dotychczasowy stan ciężarów przekazano na nowo utworzone ciała hipoteczne w ten sposób, iż prawo zażalenia przeciw temu w ogóle w myśl ustawy nie służy (l. 4.), na przykład jeżeli prawo zastawu ciążące na pewnem ciele hipotecznem przeniesiono łącznie na wszystkie nowo utworzone ciała hipoteczne.

W interesie poparcia czynności sprostowawczych niepowinien uprawniony z tytułu obciążenia nieruchomości módz zaczepiać takich zmian co do rozmiaru swego zabezpieczenia, które według ustaleń komisarza nie zagrażają jego prawu. Wierzyciel musi zgodzić się nawet na ograniczenie pierwotnego zabezpieczenia, jeżeli wierzytelność jego znajduje nadal pupilarne bezpieczeństwo w nowym przedmiocie zastawu (l. 5.), i musi pozwolić na przekazanie ciężarów przy zmianie przedmiotu zastawu, jeżeli zakres bezpieczeństwa nie zmniejsza się przez to, zwłaszcza, jeżeli podstawia się równowartościowy

---

sich gegen Lastenüberweisungen richten, die den eigenen früheren Erklärungen des Anfechtenden entsprechen (Z. 3).

Aus materiellen Gründen erfolgt die Zurückweisung der Einwendungen in den unter Zahl 4 bis 7 angefuhrten Fällen.

Die Einwendungen erscheinen als sachlich unbegründet zunächst dann, wenn der bisherige Lastenstand auf die neugebildeten Grundbuchskörper derart überwiesen wurde, dass dagegen ein Beschwerderecht gesetzlich überhaupt nicht zusteht (Z. 4). zum Beispiel wenn das auf einem Grundbuchskörper haftende Pfandrecht auf alle neugebildeten Grundbuchskörper simultan übertragen wurde.

Ferner soll im Interesse der Förderung der Berichtigungsaktion der Belastungsberechtigte solche Änderungen im Umfange seiner Sicherheit nicht anfechten können, die nach den Feststellungen des Kommissärs sein Recht nicht gefährden. Der Gläubiger muss selbst eine Schmälerung der ursprünglichen Sicherheit dulden, wenn seine Forderung in dem neuen Pfandgegenstande die pupillarmässige Sicherheit behält (Z. 5), und er muss die Lastenüberweisung bei einer Änderung des Pfandgegenstandes sich gefallen lassen, wenn das Mass der Sicherheit hiedurch nicht vermindert wird, insbesondere bei Substituierung eines gleichwertigen physischen Lie-

fizyczny udział w nieruchomości w miejsce obciążonego udziału współwłasności w przypadkach pozornej współwłasności, albo przy ograniczeniu służebności gruntowej na parcele, których ona dotyczy, w razie ich oddzielenia od obciążonego ciała hipotecznego (l. 6.).

Wreszcie w razie, jeżeli wierzytelność nie znajduje na nieruchomości obciążonej prawem zastawu, na którą ją przekazano, zupełnego bezpieczeństwa pupilarnego, albo jeżeli jej dotychczasowe bezpieczeństwo uległo zmniejszeniu wskutek przekazania, można umorzyć wierzytelność przez częściową zapłatę o tyle, ile trzeba do przywrócenia odpowiedniego stosunku bezpieczeństwa według liczby 5. lub 6. Przeciw temu sposobowi uregulowania ciężarów nie służą wierzycielowi zarzuty (l. 7.).

§ 49.

W interesie koncentracyi pąstępowania ma komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych w regule obowiązek wydania rozstrzygnięcia co do zarzutów przy pierwszej audyencyi reklamacyjnej (§ 18. ustęp 1., u. s. h.).

Wyjątek od tego przewidziany jest w § 19., u. s. h., jeżeli rozstrzygnięcie wymaga dalszych dochodzeń i ustaleń, których nie można przeprowadzić na pierwszej audyencyi, naprzy-

---

genschaftsanteiles an Stelle eines belasteten Miteigentumsanteiles in Fällen fiktiven Miteigentums oder bei Einschränkung einer Grunddienstbarkeit auf die davon betroffenen Parzellen im Falle deren Abtrennung vom belasteten Grundbuchskörper (Z. 6).

Endlich wird gestattet, falls eine Forderung auf der Pfandliegenschaft, auf die sie uberwiesen wurde, nicht vollständige pupillarmässige Sicherheit findet oder in ihrer bisherigen Sicherheit infolge der Überweisung gemindert ist, die Forderung durch Leistung einer Abschlagszahlung soweit zu tilgen, als es nötig ist, um ein entsprechendes Sicherheitsverhältnis nach Zahl 5 oder 6 herzustellen, Gegen eine solche Art der Lastenregulierung steht dem Gläubiger ein Einspruch nicht zu (Z. 7).

§ 49. Im Interesse der Konzentration des Verfahrens ist dem Grunbuchsberichtigungskomissar für den Regelfall zur Pflicht gemacht, die Entscheidung über die Einwendungen bei der ersten Reklamationstagsatzung zu fällen (§ 18, Absatz 1, G. B. G.).

Eine Ausnahme davon ist im § 19 G. B. G. vorgesehen, wenn die Entscheidung weitere Erhebungen und Feststellungen erfordert, die in

kład przy zawikłanym stanie ciężarów większych dóbr znacznie rozparcelowanych. W takim przypadku należy odroczyć audyencyę, jednakowoż tylko na krótki czas. Odroczona audyencya ogranicza się tylko do rozprawy nad materyałem, którego przy poprzedniej audyencyi nie załatwiono. Wnoszenie nowych zarzutów jest niedopuszczalne.

Zawiadomienie o nowej audyencyi winno nastąpić zaraz ustnie dla oszczędzenia czynności pisarskich i zarządzeń co do doręczenia. Jeżeli jednak komisarz postanowi przy pierwszej audyencyi dopuścić zmian lub uzupełnień planu przekazania i jeżeli osoby, których prawa przez to zostają dotknięte, przy końcu audyencyi nie są obecne, natenczas winien komisarz stosownie do § 19. u. s. h., postarać się o osobne pisemne wezwanie tych interesowanych wraz z odpowiedniem ich poinformowaniem i pouczeniem.

Uchwała przekazaniā ciężarów.

§ 50.

Pod względem wygotowania uchwały przekazania ciężarów dozwala § 20. u. s. h., dla ograniczenia czynności pisarskich na to ułatwienie formalne, iż w uchwale przekazania

---

der ersten Tagsatzung nicht durchgeführt werden können, zum Beispiel bei verwickeltem Lastenstande grösserer stark parzellierter Güter. In solchem Falle soll die Tagsatzung erstreckt werden, doch nur auf kurze Zeit. Die erstreckte Tagsatzung hat sich auf die Verhandlung über den bei der früheren Tagsatzung unerledigt gebliebenen Verhandlungsstoff zu beschränken. Das Vorbringen neuer Einwendungen ist unstatthaft. Die Bekanntmachung der neuen Tagsatzung hat zur Ersparung von Schreibwerk und Zustellungsverfügungen sofort mündlich zu geschehen. Falls jedoch der Kommissär bei der ersten Tagsatzung Änderungen oder Ergänzungen des Zuweisungsentwurfes zuzulassen findet und die Personen, deren Rechte davon berührt werden, bei Schluss der Tagsatzung nicht anwesend sind, hat der Kommissär gemäss § 19 G. B. G. für eine besondere schriftiche Vorladung nebst entsprechender Information und Belehrung dieser Beteiligten Sorge zu tragen.

Lastenzuweisungsbescheid.

§ 50. Hinsichtlich der Ausfertigung des Lastenzuweisungsbescheides lässt der § 20 G. B. G. zur Verminderung des Schreibwerkes die formelle Erleichterung zu, dass im Zuweisungsbescheide auf den Zuweisungsent-

można powołać się na plan przekazania i na ewentualne późniejsze jego zmiany i uzupełnienia, jednakowoż tylko wówczas i tylko o tyle, o ile stąd można będzie z łatwością rozpoznać uchwałę komisarza i nie trzeba będzie obawiać się wątpliwości pod względem wpisów hipotecznych, które na tej podstawie mają być przeprowadzone.

Połączenie dochodzeń co do stanu posiadania i ciężarów.

§ 51.

Połączenie postępowania w sprawie ustalenia posiadania i w sprawie przekazania ciężarów, o którem mowa w § 15. u. s. h. winno mieć miejsce, w interesie szybszego i tańszego postępu prac, we wszystkich przypadkach prostszych, w których nie ma powodu do obawy, iż z połączenia tego powstaną powikłania.

C) **Wykonanie sprostowania księgi gruntowej** (§§ 52 do 57).

§ 52.

Uwiadomienia, odnoszące się do hipotecznego przeprowadzenia wyników postępowania sprostowawczego. które sąd hipoteszny otrzymał od komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych, jakoto: protokoły, obejmujące porozumienia się stron co

---

wurf und die etwaigen nachträglichen Änderungen und Ergänzungen desselben Bezug genommen werden kann, jedoch nur dann und insoweit, als hieraus der Beschluss des Kommissärs unschwer zu entnehmen und ein Zweifel über die auf dieser Grundlage zu vollziehenden grundbücherlichen Eintragungen nicht zu besorgen ist.

Kumulierung der Erhebungen über den Besitz- und Lastenstand.

§ 51. Die im § 15 G. B. G. vorgesehene Vereinigung des Verfahrens in Bezug auf die Feststellung des Besitzstandes und auf die Lastenzuweisung hat im Interesse eines rascheren und billigeren Fortganges der Arbeiten in allen einfacheren Fällen stattzufinden, wo durch diese Vereinigung Verwicklungen nicht zu besorgen sind.

C. Vollzug der Grundbuchsberichtigung (§§ 52 bis 57).

§ 52. Die vom Grundbuchsberichtigungskommissär dem Grundbuchsgerichte zugekommenen Mitteilungen wegen bücherlichen Vollzuges der Ergebnisse des Berichtigungsverfahrens, als: die Protokolle über die Ver-

do uregulowania stanu hipotecznego, uchwały działowe, uchwały przekazania i inne środki pomocnicze, dotyczące sprostowania stanu hipotecznego, należy wciągnąć do dziennika dla spraw hipotecznych i poddać prawidłowemu załatwieniu. W tym względzie wchodzą w szczególności w zastosowanie także przepisy § 6., ustępu 5., u. s. h.

Pytanie, czy należy zatrzymać dotychczasowy wykaz hipoteczny, lub zaprzestać jego używania (§ 1., ust. 3. i § 8., ust. 3., u. s. h.), rozstrzygnąć należy w ten sposób, iż w razie całkowitego rozdzielenia ciała hipotecznego okazuje się wskazanem, aby drogą wpisów rozłączyć zupełnie jego części składowe, a wykaz hipoteczny zamknąć, natomiast zaś prowadzić dalej wykaz dotychczasowy w razie pomniejszych odpisywań i prostszego stanu hipotecznego, przy którym nienależy obawiać się powikłań.

Przy sposobności sprostowania pewnego wykazu należy postarać się także o odpowiednie sprostowanie tych wykazów hipotecznych i wykazów tabuli krajowej, w których znajdują się wpisy, powołujące się na wykaz sprostowany, a odnoszące się do służebności, hipotek łącznych, praw dzierżawy, odkupienia lub pierwszeństwa do kupna tudzież ciężarów realnych.

---

einbarungen der Parteien hinsichtlich der Regelung des Grundbuchsstandes, die Teilungs- und Zuweisungsbescheide und sonstige die Berichtigung des Grundbuchsstandes betreffenden Behelfe, sind in das Tagebuch für Grundbuchssachen einzutragen und der ordnungsmässigen Erledigung zuzuführen. Hiebei haben insbesondere auch die Vorschriften des § 6, Absatz 5, G. B, G. zur Anwendung zu kommen.

Betreffs der Frage, ob die bisherige Grunbuchseinlage aufrecht zu erhalten oder ausser Gebrauch zu setzen sei (§ 1, Absatz 3, und § 8, Absatz 3, G. B. G.), kommt in Betracht, dass bei gänzlicher Zerteilung des Grundbuchkörpers eine vollständige Auseinanderschreibung seiner Bestandteile unter Löschung der Einlage angezeigt erscheint, dass hingegen bei geringeren Abschreibungen und bei einfacheren Grundbuchsstande, bei dem Verwicklungen nicht zu besorgen sind, die bisherige Einlage weiterzuführen ist.

Anlässlich der Berichtigung einer Einlage ist auch für entsprechende Richtigstellung derjenigen Grundbuchs- und Landtafeleinlagen Sorge zu tragen, in denen auf die berichtigte Einlage Bezug nehmende Eintragungen über Servituten, Simultanhypotheken, Bestand-, Wiederkaufs- oder Vorkaufsrechte und Reallasten vorkommen. Die Richtigstellung erfolgt durch

Sprostowanie uskutecznia się przez wpisanie uwagi: »Przy sposobności sprostowania ksiąg gruntowych otrzymał wykaz powołany pod l. p. 3. nową l. «. Przed uwagą należy umieścić klauzulę wpływu. Jeżeli sprostowanie takie ma być przeprowadzone w księgach gruntowych innego sądu, natenczas przesyła się sądowi temu odpowiednie uwiadomienie.

Podobnie w razie, jeżeli w myśl § 12., ust. 5., u. s. h. nie przekazuje się ciężarów, ciążących w formie hipoteki łącznej na innych nieruchomościach, nie poddanych postępowaniu sprostowawczemu, powinno się zarządzić z urzędu ich wykreślenie z tych nieruchomości.

§ 53.

Jeżeli uchwała działowa obejmuje odesłanie na drogę skargi, nie może sąd hipoteczny przystąpić zaraz do wykonania odnośnej części uchwały.

Ponieważ wynik sporu wywiera wpływ na rodzaj wykonania hipotecznego, przeto winien sąd hipoteczny poinformować się o wdrożeniu i dalszym toku sporu w myśl § 11. ustęp 1., u. s. h. i postąpić stosownie do danego wyniku.

Przy protokolarnem wnoszeniu skargi winny sądy przychodzić stronom, o ile możności, z pomocą.

---

die Eintragung der Anmerkung: »Anlässlich der Grundbuchsberichtigung erhielt die unter P. Z. . . . berufene Einlage die neue Z. . . «. Der Anmerkung ist der Eingangsvermerk vorzusetzen. Hat eine solche Richtigstellung in den Grundbüchern eines anderen Gerichtes stattzufinden, so ist diesem die entsprechende Mitteilung zu machen.

Desgleichen ist, falls nach § 12, Absatz 5, G. B. G. die Überweisung von Lasten unterbleibt, die simultan auf anderen, dem Berichtigungsverfahren nicht unterzogenen Liegenschaften haften, von Amts wegen deren Löschung auf diesen Liegenschaften zu veranlassen.

§ 53. Wofern der Teilungsbescheid eine Verweisung auf den Klageweg enthält, darf das Grundbuchsgericht den betreffenden Teil des Bescheides nicht sofort vollziehen.

Da der Ausgang des Prozesses die Art des grundbücherlichen Vollzuges beeinflusst, liegt dem Grundbuchsgerichte ob, sich über die Einleitung und den Fortgang des Prozesses gemäss § 11, Absatz 1, G. B. G. Kenntnis zu verschaffen und dem jeweiligen Ergebnisse entsprechend vorzugehen.

Bei Anbringung der Klage zu Protokoll haben die Gerichte den Parteien tunlichst entgegenzukommen.

§ 54.

Na podstawie dowodów złożenia w sądzie sum kaucyjnych (§§ 13. i 25. u. s. h.), które to dowody prześle komisarz w myśl § 21., ustęp 1., u. s. h., lub których strony wprost dostarczą, oceni sąd hipoteczny, czy i o ile należy przeprowadzić zabezpieczenie sumy kaucyjnej prawem zastawu lub też czy przeprowadzenie, jako bezprzedmiotowe, niema nastąpić.

§ 55.

Równocześnie z hipotecznem wykonaniem sprostowania wykazu hipotecznego należy wykreślić adnotacyą wdrożenia postępowania sprostowawczego, o ile wykaz zatrzymuje się i nadal; w przeciwnym razie należy wykaz zamknąć.

Sprostować dalej należy także rejestry rzeczowe i osobowe. W razie, jeżeli istniejące rejestry nie nadają się więcej do użytku, powinno się założyć nowe, a to według wzorów przepisanych w §§ 63 i 65.

O wszystkich wpisach hipotecznych, przedsięwziętych na podstawie wyników postępowania sprostowawczego, zawiadomić należy interesowanych, stosownie do przepisów powszechnej ustawy hipotecznej.

---

§ 54. Auf Grund der vom Kommissär nach § 21, Absatz 1, G. B. G. übersendeten oder von den Parteien unmittelbar gelieferten Nachweise über die bewirkten gerichtlichen Erläge von Kautionsbeträgen (§§ 13 und 25 G. B. G.) wird das Grundbuchsgericht zu beurteilen haben, ob und inwieweit die pfandrechtliche Sicherstellung einer Kautionssumme zu vollziehen ist oder ob der Vollzug als gegenstandslos zu entfallen hat.

§ 55. Zugleich mit dem grundbücherlichen Vollzuge der Berichtigung der Grundbuchseinlage ist die Anmerkung der Einleitung des Grunbuchsberichtigungsverfahrens zu löschen, wenn die Einlage aufrechterhalten wird; andernfalls ist die Einlage zu löschen.

Ferner sind auch die Real-und Personalregister richtigzustellen. Sind die bestehenden Register unbrauchbar, so sind neue anzulegen, und zwar nach den in den §§ 63 und 65 vorgeschriebenen Formularien.

Von allen grundbücherlichen Eintragungen, die auf Grund der Ergebnisse des Berichtigungsverfahrens vorgenommen werden, sind die Beteiligten gemäss den Vorschriften des allgemeinen Grundbuchgesetzes zu verständigen.

§ 56.

W przypadku, o którym mowa w § 11., ustępie 2., u. s. h., winien sąd hipoteczny wciągnąć niezgodność pomiędzy stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania do uwagi, zawierającej spis różnic pomiędzy księgą gruntową a katastrem, następnie zaś postąpić stosownie do zarządzenia § 3. ustawy z dnia 23. maja 1883. l. 82., d. u. p. Aby jednak, o ile możności, uniknąć środków przymusowych, przewidzianych w tej ustawie, winien komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych i sąd hipoteczny przez odpowiednie pouczenie faktycznego posiadacza, którego odesłano na drogę skargi, wpłynąć na to, aby tenże uczynił zadość swemu obowiązkowi ustawowemu w sprawie uporządkowania hipoteki przez wniesienie skargi i należyte jej popieranie lub w inny sposób odpowiadający celowi.

Z wspomnianej wyżej uwagi należy wykreślić przypadki niezgodności, które załatwiono w toku postępowania sprostowawczego.

§ 57.

Jeżeli złożono w sądzie sumy wyrównawcze lub kaucyjne, stosownie do ustawy o sprostowaniu ksiąg gruntowych (§§ 13, i 25.), natenczas podać należy w uchwale, wydanej z powodu

---

§ 56. Bei Eintritt des im § 11, Absatz 2, G. B. G. vorgesehenen Falles hat das Grundbuchsgericht die Nichtübereinstimmung des Grundbuchsstandes mit dem faktischen Besitzstande in die Vormerkung der Differenzen zwischen Grundbuch und Kataster einzutragen und sodann nach Anordnung des § 3 des Gesetzes vom 23. Mai 1883, R. G. Bl. Nr. 82, vorzugehen. Um jedoch die Zwangsmassregel dieses Gesetzes tunlichst zu vermeiden, sollen der Grundbuchsberichtigungskommissär und das Grundbuchsgericht durch geeignete Belehrung des auf den Rechtsweg gewiesenen faktischen Besitzers dahin wirken, dass er seiner gesetzlichen Pflicht zur Herstellung der Grundbuchsordnung durch Betretung des Klageweges und dessen gehörige Forsetzung oder in sonst zweckdienlicher Weise nachkomme.

In der vorerwähnten Vormerkung sind die Differenzfälle, die im Berichtigungsverfahren erledigt wurden, zu löschen.

§ 57. Hat ein gerichtlicher Erlag von Ausgleichungs- oder Kautionsbeträgen nach dem Grundbuchsberichtigungsgesetze (§§ 13 und 25) stattgefunden, so ist im Erlagsbescheide die Beschaffenheit des Erlages als Aus-

złożenia, czy odnośną sumę złożono, jako sumę wyrównawczą lub kaucyjną, oraz powód złożenia, a równocześnie wymienić wierzytelność, na której pokrycie sumę tę złożono.

D) Szczegółowe postanowienia co do postępowania w myśl II. rozdziału u. s. h. (§§ 58 i 59).

§ 58.

Odnośnie do ciał hipotecznych, przy których zachodzi ten mylny stan, iż wpis prawa własności co do ciała hipotecznego lub poszczególnych części idealnych nie odpowiada faktycznemu stanowi posiadania, przyczem jednak nie chodzi o fizyczny podział ciała hipotecznego lub oddzielenie jego poszczególnych części składowych, ma zastosowanie rozdział II. u. s h., jeżeli błąd istniał już w czasie, w którym ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych nabyła mocy obowiązującej t. j. w dniu 25. grudnia 1906. Jeżeli niezgodność powstała dopiero później, natenczas winien komisarz dla sprostowania ksiąg donieść o przypadku tym sądowi hipotecznemu, który wciągnie go do uwagi, zawierającej spis różnic między księgą gruntową a katastrem, a następnie postąpi według § 3. ustawy z dnia 23. maja 1883., l. 82. d. u. p.

---

gleichungs- oder Kautionssumme und die Veranlassung des Erlages mit gleichzeitiger Bezeichnung der Forderung, zu deren Deckung der Erlag geschah, anzuführen.

D. Besondere Bestimmungen über das Verfahren nach dem II. Abschnitte G. B. G. (§§ 58 und 59).

§ 58. Bei Grundbuchskörpern, deren Unrichtigkeit darin besteht, dass die Eigentumsanschreibung bezüglich des ganzen Grundbuchskörper oder einzelner ideeller Teile dem tatsächlichen Besitzstande nicht entspricht, ohne dass jedoch eine physische Teilung des Grundbuchskörpers oder die Abtrennung einzelner Bestandteile davon in Frage kommt, findet der II. Abschnitt G. B. G. Anwendung, wenn die Unrichkeit zur Zeit des Inkrafttretens des Grundbuchsberichtigungsgesetzes, das ist am 25. Dezember 1906 bereits bestand. Ist die Nichtübereinstimmung erst später entstanden, hat der Berichtigungskommisär den Fall dem Grundbuchsgerichte anzuzeigen, welches ihn in die Vormerkung der Differenzen zwischen Grundbuch und Kataster einzutragen und sodann nach § 3 des Gesetzes vom 23. Mai 1883, R. G. Bl. Nr. 82, vorzugehen hat.

§ 59.

Postępowanie według rozdziału II. u. s. h. odbywa się o wiele prościej, aniżeli w przypadkach rozdziału I., ponieważ chodzi tutaj o sprostowanie przeniesienia własności, a ciężary uwzględnia się tylko o tyle, o ile w myśl § 22., u. s. h., trzeba zbadać ewentualne zobowiązania wzajemne, pochodzące z tytułu prawnego, dotąd niezahipotekowanego, i wciągnąć je uzupełniająco do stanu ciężarów, w razie zgodzenia się interesowanych.

Nie ma tu zatem miejsca ani postępowanie działowe, ani postępowanie co do przekazania ciężarów. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych stwierdza przez uchwałę w myśl § 30., u. s. h. wyniki rozprawy, o ile pomiędzy interesowanymi nie przyjdzie do zgody, której wykonanie należałoby wprost zarządzić.

Postanowienia niniejszego rozdzału II. r. w. mają zresztą zastosowanie także w postępowaniu według rozdziału II., u. s. h. Zwłaszcza zważyć należy, iż w postępowaniu tym uchwała komisarza, wydana w myśl § 30. u. s. h., stoi na równi z uchwałą działową; po jej prawomocności, postępuje się stosownie do §§ 36. i 53. r. w.

---

§ 59. Das Verfahren nach Abschnitt II. G. B. G. gestaltet sich wesentlich einfacher als in den Fällen des Abschnittes I, da es sich dabei nur um die Berichtigung der Eigenthumsübertragung handelt und die Lasten bloss insoweit in Betracht kommen, als etwaige Gegenverpflichtungen aus einem bisher nicht verbücherten Rechtstitel im Sinne des § 22. G. B. G. zu erheben und bei Einverständnis der Beteiligten ergänzungsweise in den Lastenstand einzutragen sind.

Es findet daher weder ein Eheilungs noch ein Zuweisungsverfahren statt. Die Ergebnisse der Verhandlung werden vom Grundbuchsberichtigungskommissär, falls nicht eine Einigung der Beteiligten zu stande kommt, deren Vollzug ohneweiters zu veranlassen ist, mittels Beschlusses gemäss § 30 G. B. G. festgestellt.

Im übrigen finden die Bestimmungen des gegenwärtigen II. Abschnittes V. V. auch im Verfahren nach dem II. Abschnitte G. B. G. Anwendung. Insbesondere kommt in Betracht, dass in diesem Verfahren dem Teilungsbescheid der Beschluss des Kommissärs gemäss § 30 G. B. G. analog ist; nach dessen Rechtskraft ist im Sinne der §§ 37 und 53 V. V. vorzugehen.

E) Rewizya operatu.

§ 60.

Postęp prac około sprostowania ksiąg gruntowych odnośnie do poszczególnych wykazów hipotecznych należy zawsze w wykazie, wzór 8., utrzymywać w dokładnej ewidencyi, zapisując w przedziałkach 7. do 11. w należytym czasie rozmaite okresy postępowania.

Przy zakończeniu postępowania sprostowawczego w pewnej gminie katastralnej, winien komisarz upewnić się, czy odnośnie do wszystkich przypadków niezgodności, wpisanych do wspomnianego wykazu, przeprowadzono postępowanie. Uskutecznienie przeglądu winien komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych potwierdzić w tymże wykazie, jeżeli znajdzie rzecz w porządku.

III. Zakładanie na nowo ksiąg gruntowych i części ksiąg gruntowych (§§ 61 do 88).

A) Postępowan.e aż do sporządzenia projektu księgi gruntowej (postępowanie przy zakładaniu (§§ 61 do 82)).

Postępowanie w ogólności.

§ 61.

Przy zakładaniu na nowo ksiąg gruntowych lub części ksiąg gruntowych należy postępować według przepisów gali-

---

E. Revision des Operates.

§ 60. Der Fortgang der Grundbuchsberichtigungsarbeiten hinsichtlich der einzelnen Grundbuchseinlagen ist in dem Verzeichnisse Formular 8 jeweils durch rechtzeitige Vormerkung der verschiedenen Verfahrensstadien in den Spalten 7 bis 11 in genauer Evidenz zu halten.

Bei dem Abschlusse des Berichtigungsverfahrens in einer Katastralgemeinde hat der Kommissär sich die Überzeugung zu verschaffen, ob hinsichtlich aller in dem erwähnten Verzeichnisse eingetragenen Differenzfälle das Verfahren durchgeführt wurde. Die erfolgte Durchsicht ist vom Grundbuchsberichtigungskommissär bei richtigem Befunde in diesem Verzeichnisse zu bestätigen. III. Neuanlegung von Grundbüchern und Grundbuchsteilen (§§ 61 bis 88).

III. Neuanlegung von Grundbüchern und Grundbuchsteilen (§§ 61 bis 88).

A. Verfahren bis zur Anfertigung des Grundbuchsentwurfes (Anlegungsverfahren [§§ 61 bis 82]).

Verfahren im allgemeinen.

§ 61. Bei Neuanlegung von Grundbüchern oder Grundbuchsteilen ist

cyjskiej i bukowińskiej ustawy o zakładaniu ksiąg gruntowych, oraz według wydanych odnośnie do ustaw tych rozporządzeń o zakładaniu ksiąg gruntowych, jednakowoż ze zmianami, wynikającemi z analogicznego zastosowania postanowień u. s. h. w myśl niniejszego rozporządzenia wykonawczego. O ile w niniejszym rozdziale III. nie zarządzono nic innego, stosowane będą inne postanowienia tego rozporządzenia wykonawczego w sposób odpowiedni.

Założenie księgi na nowo odnosi się do wszystkich nieruchomości, które mają być objęte nową księgą gruntową lub nowym wykazem tabuli krajowej (obszar gminy wraz z nieruchomościami tabularnemi lub bez nich, posiadłość tabularna). Cel założenia księgi na nowo polega na ustaleniu stanu hipotecznego co do wszystkich tych nieruchomości, odpowiednio do rzeczywistego położenia prawnego, z usunięciem wszystkich wadliwości hipotecznych.

Ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych zmienia o tyle postanowienia § 32. gal. u. z. h. i § 36. buk. u. z. h., iż do nowej księgi gruntowej nie przenosi się wprost dotychczasowego stanu hipotecznego, lecz właśnie wyniki postępowania przy zakładaniu służyć mają za podstawę do sporządzenia projektu nowej księgi gruntowej.

---

nach den Vorschriften des galizischen und Bukowinaer Grundbuchsanlegungsgesetzes nebst den hiezu erlassenen Grundbuchsanlegungsverordnungen vorzugehen, jedoch mit den Abweichungen, die sich bei sinngemässer Anwendung der Bestimmungen des Grundbuchsberichtigungsgesetzes gemäss der gegenwärtigen Vollzugsverordnung ergeben. Insoweit im gegenwärtigen Abschnitte III nichts anderes angeordnet ist, finden die sonstigen Bestimmungen dieser Vollzugsverordnung entsprechende Anwendung.

Die Neuenlegung erstreckt sich auf sämtliche in das neue Grundbuch oder die neue Landtafeleinlage anfzunehmenden Liegenschaften (Gemeindegebiet mit oder ohne die landtäflichen Liegenschaften, landtäflicher Besitz). Im Zwecke der Neuanlegung ist es gelegen, den Grundbuchsstand bezüglich aller dieser Liegenschaften der wirklichen Rechtslage entsprechend unter Beseitigung sämtlicher Grundbuchsgebrechen festzustellen.

Die Bestimmungen des § 32 gal. G. A. G. und des § 36 buk. G. A. G. sind durch das Berichtigungsgesetz insoferne abgeändert, als nicht der bisherige Grundbuchsstand in das neue Grundbuch ohneweiters zu übertragen ist, sondern die Ergebnisse des Anlegungsverfahrens als Grundlage fur die Verfassung des neuen Grundbuchsentwurfes zu dienen haben.

§ 62.

Skoro tylko postanowiono założyć na nowo księgę gruntową lub część księgi gruntowej i wciągnięto to do planu robót, winien komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych wdrożyć przedewszystkiem prace przygotowawcze celem dostarczenia materyału pomocniczego z katastru, podatku gruntowego, który ma być użyty w toku dochodzeń.

W sprawie zamówienia kopii mapy katastralnej według najświeższego stanu, winien komisarz odnieść się do prezydyum sądu krajowego wyższego (§§ 7. i 8., ust. 4. r. w.).

Zapiski, o których mowa w § 4. gal. z. h. i w § 6. buk. z. h., (wykaz nieruchomości, zapiski co do posiadania katastralnego poszczególnych posiadaczy i spis abecadłowy posiadaczy nieruchomości) należy sporządzić na podstawie operatów katastralnych, stosownie do postanowień §§ 63. do 65. r. w. i według wzorów tamże przepisanych.

Prócz tego należy sporządzić wykaz domów (§ 66.).

Wykazy założyć należy w rozmiarach, odpowiadających potrzebie odnośnej gminy. Każdy wykaz ma być oznaczony na pierwszej stronie, w miejscach, wskazanych odpowiednio wydrukowanym napisem, nazwą gminy katastralnej i powiatu sądowego, którą wyciśnie się pieczątką.

---

§ 62. Sobald die Neuanlegung eines Grundbuches oder Grundbuchsteiles beschlossen und in den Arbeitsplan aufgenommen worden ist, hat der Grundbuchsberichtigungskommissär zunächst die Vorarbeiten einzuleiten, um die Behelfe aus dem Grundsteuerkataster zu beschaffen, von denen bei den Erhebungen Gebrauch zu machen ist.

Wegen Bestellung einer Kopie der Katastralmappe nach dem neuesten Stande hat sich der Kommissär an das Oberlandesgerichtspräsidium zu wenden (§§ 7 und 8, Absatz 4, V. V.).

Die im § 4 gal. G. A. V. und § 6 buk. G. A. V. vorgesehenen Aufschreibungen (Verzeichnis der Liegenschaften, Aufschreibungen uber den Katastralbesitz der einzelnen Besitzer und alphabetisches Verzeichnis der Grundbesitzer) sind auf Grund der Katastraloperate nach den Vorschriften der §§ 63 bis 65 V. V. und den darin vorgezeichneten Formularien zu verfassen.

Ausserdem ist ein Häuserverzeichnis anzufertigen (§ 66).

Die Verzeichnisse sind in derjenigen Stärke anzulegen, die dem Bedarfe der betreffenden Gemeinde entspricht. Jedes Verzeichnis ist auf der

Należy sporządzić odrębne wykazy dla dóbr nietabularnych i tabularnych, a dla tych ostatnich postarać się o osobne karty mapy (§ 16. u. z. h.).

Wykaz nieruchomości.

§ 63.

Wykaz nieruchomości (wzór 16.) wypisać należy z protokołu parcel i z katastralnych arkuszy posiadłości gruntowych. Wzór 16.

Najpierw wpisuje się parcele budowlane, następnie zostawia się miejsce próżne, odpowiadające przynajmniej trzeciej części miejsca, użytego na wpisanie parcel budowlanych. Następnie idą na nowej karcie parcele gruntowe. Po ostatniej parceli gruntowej należy zostawić znowu odpowiednie miejsce wolne. Zresztą zaś nie powinno się zostawiać przedziału pomiędzy poszczególnymi wpisami.

Przed parcelami budowlanemi i gruntowemi umieszcza się w środku strony napis: »Parcele budowlane« względnie »Parcele gruntowe«.

Zarówno parcele budowlane, jak i gruntowe, powinny się wpisywać w porządku arytmetycznym, skutkiem czego przed rozpoczęciem wpisów należy zbadać istniejące ewentualnie dodatki do protokołu parcel i uwzględnić je przy wpisywaniu.

---

ersten Seite an den durch den Druck dazu bestimmten Stellen mittels Stampiglie mit dem Namen der Katastralgemeinde und des Gerichtsbezirkes zu versehen.

Die Verzeichnisse sind für die nicht landtaflichen und fur die landtäflichen Liegenschaften abgesondert anzufertigen und sind fur die letzteren besondere Mappenblätter zu beschaffen (§ 16 G. A. G.).

Liegenschaftsverzeichnis.

§ 63. Das Verzeichnis der Liegenschaften (Formular 16) ist aus dem Parzellenprotokolle und den Grundbesitzbogen des Katasters auszuziehen. Form. 16.

Zuerst kommen die Bauparzellen, dann bleibt ein Raum frei, der mindestens einem Drittel des für die Eintragung der Bauparzellen verwendeten Raumes entspricht. Hierauf beginnen auf einem neuen Blatte die Grundparzellen. Nach der letzen Grundparzelle ist wieder ein verhältnismässiger Raum frei zu lassen. Im übrigen darf zwischen den einzelnen Eintragungen kein Zwischenraum gelassen werden,

Vor den Bauparzellen und den Grundparzellen ist in der Mitte der

Na razie uskutecznia się wpisy tylko po stronie lewej, zaopatrzonej napisem: »Stan przy rozpoczęciu zakładania na nowo księgi gruntowej«; prawą stronę zostawia się tymczasowo próżną.

Odnośnie do wypełnienia przedziałki 2. obowiązuje postanowienia § 26., ustęp 3. 4.

Liczbę pozycyi protokołu dochodzeń wpisuje się do przedziałki 3. na podstawie zapisków o posiadaniu katastralnem (§ 64.).

Trzy ostatnie przedziałki 4.—6. pozostają na razie próżne.

Zapiski o posiadaniu katastralnem poszczególnych posiadaczy.

§ 64.

Zapiski o posiadaniu katastralnem poszczególnych posia-
Wzór 17. daczy (wzór 17.) należy wypisać z katastralnych arkuszy posiadłości gruntowych. Przytem założyć należy tak, jak w katastrze, dla każdego posiadacza i dla każdej grupy współposiadaczy osobny arkusz. Jeżeli posiadanie małżonków jest w ka-

---

Seite die Auffschrift: »Bauparzellen«, beziehungsweise »Grundparzellen« anzubringen.

Sowohl die Bau- als die Grundparzellen sind in arithmetischer Ordnung einzutragen, daher vor dem Beginne der Eintragungen die allfällig vorkommenden Nachträge zum parzellenprotokolle zu erheben und bei der Eintragung zu berücksichtigen sind.

Die Eintragungen erfolgen zunächst nur auf der linken mit der Aufschrift: »Stand bei Beginn der Grundbuchsneuanlegung« versehenen Seite; die rechte Seite bleibt vorläufig leer.

Hinsichtlich der Ausfüllung der Spalte 2 gelten die Bestimmungen des § 26, Absätze 3 und 4.

Die Eintragung der Postnummer des Erhebungsprotokolles in Spalte 3 hat an der Hand der Aufschreibungen über den Katastralbesitz (§ 64) zu geschehen.

Die drei letzten Spalten 4—6 bleiben vorläufig leer.

Aufschreibungen über den Katastralbesitz der einzelnen Besitzer.

§ 64. Die Aufschreibungen über den Katastralbesitz der
Form. 17. einzelnen Besitzer (Formular 17) sind aus den Grundbesitzbogen des Katasters auszuziehen. Hiebei ist wie im Kataster für jeden Besitzer sowie für jede Gemeinschaft von Mitbesitzern ein Bogen anzulegen. Ist in einem

tastralnym arkuszu posiadłości gruntowej łącznie zapisane, jakkolwiek nie istnieje wspólność co do wszystkich parcel tamże wciągniętych, natenczas odpowiednio do tego sporządza się także wspólny zapisek.

»Zapiski« te, których później używa się także, jako protokołu dochodzeń, oznacza się na górze obok wydrukowanych wyrazów »liczba pozycyi« tąsamą liczbą, nakreśloną wielkiemi wyraźnemi cyframi, którą ma odpowiedni katastralny arkusz posiadłości gruntowej.

Jeżeli w katastrze skasowano pewien arkusz posiadłości gruntowej, tak, iż w porządku kolejnym arkuszy posiadłości gruntowych brakuje jednej liczby, natenczas nie zakłada się także zapisku pod tą liczbą pozycyi. Liczby takich bezprzedmiotowych arkuszy posiadłości gruntowych należy utrzymywać w ewidencyi w dodatku do zapisków.

Napisy, znajdujące się dalej w nagłówku »Liczba arkusza posiadłości i liczba nowego wykazu hipotecznego« oraz miejsce obok napisu: »Według dochodzenia«, które przeznaczone są dla późniejszego uwidocznienia odnośnych dat, pozostawia się tymczasowo bez wpisu.

Pod następnym napisem, znajdującym się w nagłówku,

Grundbesitzbogen des Katasters der Besitz von Eheleuten zusammengeschrieben, obzwar eine Gemeinschaft nicht bezüglich aller darin eingetragenen Parzellen besteht, so wird dementsprechend auch eine gemeinsame Aufschreibung verfasst.

Diese »Aufschreibungen«, die in der Folge zugleich als Erhebungsprotokoll zur Verwendung gelangen, erhalten am Kopfe neben dem vorgedruckten Worte: »Postnummer« in grossen deutlichen Ziffern dieselbe Zahl, welche der entsprechende Grundbesitzbogen des Katasters trägt.

Ist im Kataster ein Grundbesitzbogen kassiert, so dass eine Zahl in der Reihenfolge der Grundbesitzbogen fehlt, so wird unter dieser Postnummer auch keine Aufschreibung angelegt. Die Zahlen solcher nicht wirksamer Grundbesitzbogen sind in einem Anhange zu den Aufschreibungen in in Evidenz zu halten.

Die am Kopfe weiters ersichtlichen Aufschriften: »Zahl des Besitzbogens und Zahl der neuen Grundbuchseinlage« sowie der Raum neben der Aufschrift: »nach der Erhebung«, die für die spätere Ersichtlichmachung der bezüglichen Daten bestimmt sind, sind vorläufig ohne Eintragung zu lassen.

Unter der folgenden am Kopfe befindlichen Aufschrift sind aus dem

należy wciągnąć z arkusza posiadłości gruntowej nazwisko posiadacza, jego przezwisko, ewentualną pospolitą nazwę majętności (oznaczenie majętności), a przy posiadłości, na której nie ma domu, także adres posiadacza. Jeżeli w arkuszu posiadłości gruntowej nie przychodzi pospolita nazwa majętności (oznaczenie majętności) lub potrzebny w danym razie inny adres posiadacza, natenczas należy wypisać daty te z »wykazu posiadaczy nieruchomości« albo »abecadłowego wykazu posiadaczy nieruchomości«. Jeżeli można poznać z arkusza posiadłości gruntowej, iż oprócz posiadacza imiennie wymienionego istnieje kilku współposiadaczy, natenczas należy to również podać, na przykład: N. N. i 5 współposiadaczy.

Miejsce obok napisu »Według dochodzenia« należy tymczasowo pozostawić próżne, celem wypełnienia go przy dochodzeniach.

Wypełnienie 1. i 2. przedziałki przychodzi do skutku w ten sam sposób, jak przy równorzędnych przedziałkach wykazu nieruchomości (§ 63.), jednakowoż przy paryfikacyi należy zamieścić nie uprawę, wynikającą z paryfikacyi, ale rzeczywiste przeznaczenie, o ile można je rozpoznać: na przykład tor kolejowy, młyn, kanał, plac składowy, droga, kopalnia gliny itd.

Grundbesitzbogen der Name des Besitzers, sein Vulgoname, der allfällige Vulgarname des Gutes (Gutsbezeichnung), bei unbehaustem Besitze auch die Adresse des Besitzers einzutragen. Fehlt im Grundbesitzbogen der Vulgarname des Gutes (die Gutsbezeichnung) oder die allenfalls nötige sonstige Adresse des Besitzers, so sind diese Daten aus dem »Verzeichnisse der Grunbesitzer« oder dem »alphabetischen Verzeichnisse der Grundbesitzer« zu entnehmen. Ist aus dem Grundbesitzbogen ersichtich, dass neben dem namentlich angeführten Besitzer mehrere Mitbesitzer vorhanden sind, so ist dies ebenfalls anzugeben, zum Beispiel: N. N. und 5 Mitbesitzer.

Der Raum neben der Aufschrift: »nach der Erhebung« ist zur Ausfüllung bei den Erhebungen vorläufig offen zu lassen.

Die Ausfüllung der Spalten 1 und 2 geschieht ebenso wie in den gleichnamigen Spalten im Verzeichnisse der Liegenschaften (§ 63), jedoch ist bei Parifikaten nicht die sich aus der Parifikation ergebende Kultur, sondern die wirkliche Bestimmung, soweit sie zu entnehmen ist, einzusetzen; zum Beispiel Bahnkörper, Mühle, Kanal, Lagerplatz, Weg, Lehmgrube u. dgl.

Hat eine Bauparzelle keine Hausnummer, so ist an Stelle der Nummer der Buchstabe B (= Bauarea) einzusetzen.

Jeżeli parcela budowlana nie ma numeru domu, natenczas wstawia się w miejsce numeru literę B. (= budowlany grunt).

Jeżeli operaty katastralne polegają na nowym pomiarze, przy którym dokonano nowego ponumerowania parcel, natenczas należy przy wypełnianiu przedziałek 4. do 6. użyć porównawczego zestawienia dawnych i nowych numerów parcel poszczególnych nieruchomości, którego dostarczy ewidencya katastru.

Jeżeli natomiast liczba parceli, wpisana w księdze gruntowej, zgadza się z liczbą parceli w przedziałce 1., natenczas należy w przedziałce 4. umieścić jedynie kreskę poziomą.

Odnośnie do parcel, wpisanych do tabuli krajowej lub do księgi kolejowej, należy do liczby wykazów w przedziałce 5. dodać potrzebne bliższe oznaczenie księgi publicznej.

Przedziałki 3. 7. do 10. należy na razie pozostawić próżne; wypełnia się je dopiero w toku dochodzeń.

Po przygotowaniu wszystkich tych zapisków o posiadaniu katastralnem, należy uwidocznić wszystkie liczby pozycyi zapisków w wykazie nieruchomości (wzór 16.) przy odnośnych

---

Bei Ausfüllung der Spalten 4 bis 6 ist, wenn die Katastraloperate auf einer Neuvermessung beruhen, bei welcher eine Umnumerierung der Parzellen stattgefunden hat, die von der Katasterevidenzhaltung mitgeteilte vergleichende Zusammenstellung der alten und neuen Parzellennummern der einzelnen Liegenschaften zu benützen.

Stimmt hingegen die im Grundbuche eingetragene Parzellennummer mit der Parzellennumme in Spalte 1 überein, so ist in Spalte 4 lediglich ein wagrechter Strich zu ziehen.

Bei Parzellen, die in der Landtafel oder im Eisenbahnbuche eingetragen sind, ist der Einlagezahl in Spalte 5 die erforderliche nähere Bezeichnung des öffentlichen Buches beizufügen.

Bei Parzellen, die im Bergbuche vorkommen, erfolgt die Hinweisung auf die bergbücherliche Eintragung.

Die Spalten 3, 7 bis 10 sind vorläufig offen zu lassen; sie werden erst im Zuge der Erhebungen ausgefüllt.

Nach dieser Vorbereitung sämtlicher Aufschreibungen über den Katastralbesitz sind alle Postnummern der Aufschreibungen im Verzeichnisse der Liegenschaften (Formular 16) bei den betreffenden Parzellen in Spalte 3 ersichtlich zu machen, und zwar knapp unter der oberen Linie, damit für die etwaigen ergänzenden Eintragungen Raum vorhanden bleibt.

parcelach w przedziałce 3., a to tuż poniżej górnej linii, aby pozostało miejsce na ewentualne uzupełniające wpisy.

Jeżeli okażą się różnice, nie spowodowane oczywistymi błędami pisarskimi, natenczas komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych winien je uchylić w drodze bezpośredniego porozumienia się z urzędnikiem ewidencyjnym.

Wykaz posiadaczy.

§ 65.

Wzór 18 Na wykaz posiadaczy nieruchomości należy użyć wzoru 18.

Do przedziałki pierwszej wpisuje się na podstawie wygotowanych i w tym celu abecadłowo uporządkowanych zapisków co do posiadania katastralnego (wzór 17.), nazwiska posiadaczy w porządku abecadłowym. Po każdej grupie nazwisk, zaczynających się od tej samej liczby, zostawia się miejsce próżne, co najmniej cztery razy tak duże, jak przestrzeń użyta.

W każdym razie należy zacząć grupę najbliższą na nowej karcie i to pa stronie prawej. Do nazwiska każdego posiadacza, który w opracowywanej gminie katastralnej posiada majętność zamieszkałą, należy oprócz jego przezwiska dodać numer domu i pospolitą nazwę majętności (oznaczenie majętności). Jeżeli tenże nie posiada w tej gminie katastralnej nie-

---

Ergeben sich Differenzen, die nicht durch offenbare Schreibfehler herbeigefuhrt sind, so hat sie der Grundbuchsangelegunskommissär durch unmittelbares Einvernehmen mit dem Evidenzhaltungsbeamten zu beheben.

Verzeichnis der Besitzer.

§ 65. Für das Verzeichnis der Grundbesitzer ist das For-
Form. 18 mular **18** zu verwenden.

In die erste Spalte sind auf Grund der fertiggestellten, zu diesem Zwecke alphabetisch zu ordnenden Aufschreibungen über den Katastralbesitz (Formular 17) die Namen der Besitzer in alphabetischer Ordnung einzutragen. Nach jeder Gruppe der mit demselben Buchstaben beginnenden Namen ist ein Raum frei zu lassen, der mindestens viermal so gross ist als der verwendete Raum.

Jedenfalls ist mit der nächsten Gruppe auf einem neuen Blatte, und zwar auf der rechten Seite zu beginnen. Dem Namen eines jeden Besitzers, der in der behandelten Katastralgemeinde eine behauste Liegenschaft besitz, ist ausser seinem Vulgonamen die Hausnummer und der Vulgarna-

ruchomości zamieszkałej, natenczas podać trzeba inny adres, na przykład: Olszewski Józef, dom Nr. 145.; Bojczuk Tomasz, dom Nr. 985.; Kurowski Karol w Ostrowie, ul. Kościelna 5.

W przedziałce »Liczba arkusza posiadłości« należy przedewszystkiem wpisać ołówkiem, tuż pod linią górną, liczby pozycyi zapisków. Zresztą przedziałka ta, tudzież dwie przedziałki ostatnie pozostają na razie próżne.

Wykaz domów.

§ 66.

Wykaz domów (wzór 19.) sporządzić należy przy użyciu »wykazu posiadaczy nieruchomości«, utrzymywanego przy katastrze, a jeżeli w miejsce tegoż prowadzi się wykaz abecadłowy, na podstawie tego ostatniego. Jeżeli w gminie katastralnej znajduje się dwie lub więcej miejscowości, posiadających samoistne numerowanie domów, tak iż tensam numer domu więcej razy się powtarza, natenczas należy wciągnąć do formularza owe miejscowości w porządku abecadłowym, a to każdą miejscowość wraz z szeregiem numerów jej domów. Nad każdym oddziałem należy w środku umieścić nazwę miejscowości. Wzór 19.

---

men des Gutes (die Gutsbezeichnung) beizufügen. Besitz derselbe keine behauste Liegenschaft in dieser Katastralgemeinde, so ist seine sonstige Adresse anzugeben, zum Beispiel: Olszewski Josef, Haus Nr. 145; Bojczuk Thomas, Haus Nr. 985; Kurowski Karl in Ostrów, Kirchgasse 5.

In die Spalte »Zahl des Besitzbogens« sind zunächst knapp unter den oberen Linie die Postnummern der Aufschreibungen mit Bleistift einzutragen. Im übrigen bleibt diese Spalte sowie die zwei letzten Spalten vorläufig leer.

Häuserverzeichnis.

§ 66. Das Häuserverzeichnis (Formular 19) ist mit Benützung des beim Kataster geführten »Verzeichnisses der Grundbesitzer«, falls dieses aber durch ein alphabetische Verzeichnis ersetzt ist, auf Grund des letzteren zu verfassen. Befinden sich in der Katastralgemeinde zwei oder mehrere Ortschaften mit selbständiger Häusernumerierung, so dass ein und dieselbe Hausnummer mehrfach vorkommt, so sind im Formulare die mehreren Ortschaften in alphabetischer Ordnung, jede Ortschaft mit der Reihe ihrer Hausnummern, einzutragen. Über jede Abteilung ist in der Mitte der Name der Ortschaft zu setzen. Form. 19.

Nach jeder Abteilung ist ein freier Raum, der mindestens einem Dritteile des für sie verwendeten Raumes entspricht, frei zu lassen.

Po każdym oddziale zostawia się miejsce próżne, odpowiadające co najmniej trzeciej części miejsca zużytkowanego.

W podobny sposób należy postąpić, jeżeli w pewnej gminie zaprowadzono ponumerowanie domów według ulic i placów.

Jeżeli w katastrze brakuje pewnego numeru w szeregu liczb, natenczas z pośród odnośnych przedziałek formularza należy wypełnić jedynie rubrykę, przeznaczoną na uwagi, słowem »wolny«.

Do przedziałki drugiej wciągnąć należy jedynie pospolitą nazwę majętności (oznaczenie majętności), nie zaś także nazwiska osób, uwidocznione w katastralnym wykazie domów.

Do przedziałki trzeciej »Liczba arkusza posiadłości« powinno się przedewszystkiem tuż pod linią górną wciągnąć ołówkiem z zapisków o posiadaniu katastralnem (wzór 17.) liczby pozycyi tych arkuszy, w których przychodzą odnośne numera domów. Zresztą zaś przedziałka ta oraz następujące przedziałki 4. i 5. pozostają tymczasowo próżne.

Na wykaz domów należy użyć takiej ilości druków, aby pozostało dość miejsca na wciągnięcie nowego wykazu, które w danym razie może okazać się potrzebne z powodu ewentualnego późniejszego zaopatrzenia domów nowymi numerami.

Jeżeli w miejscowości panuje ożywiony ruch budowlany

In gleicher Weise ist vorzugehen, wenn in einer Gemeinde die Häusernumerierung nach Gassen und Plätzen besteht.

Fehlt im Kataster eine Nummer in der Zahlenreihe, so ist im Formulare von den zugehörigen Spalten lediglich die Anmerkungsrubrik mit dem Worte »offen« auszufüllen.

In die zweite Spalte sind nur die Vulgarnamen des Gutes (Gutsbezeichnungen), nicht aber auch die im Häuserverzeichnisse des Katasters ersichtlichen Personennamen einzutragen.

In die dritte Spalte; »Zahl des Besitzbogens« sind zunächst knapp unter der oberen Linie aus den Aufschreibungen uber den Katastralbesitz (Formular 17) die Postnummern derjenigen Bogen, in welchen die betreffenden Hausnummern vorkommen, mit Bleistift einzutragen. Im übrigen bleibt diese Spalte sowie die folgenden Spalten 4 und 5 vorläufig offen.

Zum Häuserverzeichnisse sind so viele Drucksorten zu verwenden, dass für die infolge- einer allfälligen späteren Neunumerierung der Häuser etwa notwendig werdende Eintragung eines neuen Verzeichnisses genügend Raum bleibt.

Wenn in der Ortschaft eine lebhafte Bautätigkeit herrscht oder in

lub jeżeli ruchu takiego można się spodziewać, powinno się oczywiście i to także w odpowiedni sposób uwzględnić.

Uwzględnienie niezgodności znanych sądowi.

§ 67.

W myśl § 6. gal. r. u. z. h. i § 8. buk. r. u. z. h. winien komisarz dla zakładania ksiąg gr. złożyć do odnośnych aktów, a zwłaszcza o ile możności do odnośnych »zapisków« według wzoru 17. także wszystkie arkusze zgłoszeń i wykazy różnic ewidencyi katastru, które są jeszcze w toku przed sądem hipotecznym, celem ich uwzględnienia przy dochodzeniach, tudzież poinformować się na podstawie aktów sądowych o wszystkich przypadkach, zanotowanych w wykazie niedoprowadzenia do skutku zgodności pomiędzy księgą gruntową a katastrem (punkt 3. rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2. lipca 1889., l. 35 d. r.

Przygotowanie rozpraw ze stronami.

§ 68.

Po zebraniu wspomnianego materyału pomocniczego winien komisarz dla sprostowania ksiąg wystosować według wzoru 20 pisma do przełożonego gminy i przełożonego wy- Wzór 20.

Aussicht steht, ist selbstverständlich auch darauf gebührend Rücksicht zu nehmen.

Berücksichtigung der gerichtsbekannten Differenzen.

§ 67. Im Sinne des § 6 gal. G. A. V. und § 8 buk. G. A. V. hat der Anlegungskommissär bei Sammlung des für die Zwecke der Grundbuchsanlegung dienlichen Materiales auch alle beim Grundbuchsgerichte anhängigen Anmeldungsbogen und Differenzausweise der Katasterevidenzhaltung behufs Berücksichtigung bei den Erhebungen zu den Grundbuchsanlegungsakten, und zwar womöglich zu den betreffenden »Aufschreibungen« nach Formular 17 zu legen und sich über alle im Verzeichnisse der unterbliebenen Herstellung der Übereinstimmung zwischen Grundbuch und Kataster vorgemerkten Fälle (Punkt 3 der Justizministerialverordnung vom 2. Juli 1889, V. Bl. Nr. 35) aus den Gerichtsakten zu informieren.

Vorbereitung der Verhandlungen mit den Parteien.

§ 68. Nach Beschaffung der erwähnten Behelfe hat der Anlegungskommissär zum Zwecke der in den §§ 7 und 8 gal. G. A. V. und §§ 9

dzielonego obszaru dworskiego celem porozumienia się, przepisanego w §§ 7. i 8. gal. u. z. h. i §§ 9, i 10. buk. u. z. h.

Przy odnośnej konferencyi należy przejść wszystkie pozycye zapisków o posiadaniu katastralnem poszczególnych właścicieli nieruchomości oraz wykaz domów celem sprostowania i uzupełnienia ewentualnych mylnych nazwisk, adresów i oznaczeń domów: przy tem należy zwracać szczególną uwagę na stwierdzenie tożsamości osoby w razie istnienia tych samych nazwisk osób. Następnie należy zbadać, którzy z pośród posiadaczy są nie własnowolni lub nieobecni i które osoby są ich prawnymi zastępcami lub pełnomocnikami.

Wyniki konferencyi notuje się ołówkiem w odnośnych »zapiskach« przy nazwisku posiadacza, gdyby zaś uwaga wymagała więcej miejsca, to na kartce ewidencyjnej, którą przylepia się na zapisku.

Rozpisanie dochodzeń.

§ 69.

Komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych winien po omówieniu sprawy z delegatami gminy i wydzielonego obszaru dworskiego ustanowić dzień rozpoczęcia dochodzeń i miejsce,

---

und 10 buk. G. A. V. vorgeschriebenen Vereinbarungen Schreiben nach
Form. 20. Formular 20 an den Gemeindevorsteher und den Vorsteher des ausgeschiedenen Gutsgebietes zu richten.

Bei der bezüglichen Besprechung sind sämtliche Posten der Aufschreibungen über den Katastralbesitz der einzelnen Grundbesitzer und das Häuserverzeichnis durchzugehen, um allfällige unrichtige Namen. Adressen und Häuserbezeichnungen richtigzustellen und zu vervollständigen; dabei ist auf die Feststellung der Personsidentität bei gleichen Personennamen besonders zu achten. Ferner sind die Besitzer, die nicht eigenberechtigt oder die abwesend sind, sowie deren gesetzliche Vertreter oder Bevollmächtigte zu erheben.

Die Ergebnisse der Besprechung sind in den betreffenden »Aufschreibungen« bei dem Namen des Besitzers mit Beispiel anzumerken, wenn aber die Anmerkung einen grösseren Raum erfordern würde, auf einem der Besitzaufschreibung beizuklebenden Evidenzzettel zu notieren.

Auschreibung der Erhebungen.

§ 69. Nach der Besprechung mit dem Abgeordneten der Gemeinde und des ausgeschiedenen Gutsgebietes hat der Grundbuchsanlegungskom-

w którem dokumenta oznaczone w § 16. u. z. h. mają być wyłożone do publicznego przeglądu, tudzież zarządzić ich wyłożenie (a to kopii mapy wraz z wykazami według wzoru 16. do 19.).

Wyłożenie nastąpić ma w regule w odnośnej gminie, o ile istnieje tam odpowiednia kancelarya gminna i o ile nie zachodzi obawa co do porządnego przechowania i starannego obchodzenia się z dokumentami. Przesłanie do zwierzchności gminnej uskutecznia się pismem według wzoru 21. Wzór 21.

Celem przesyłki należy kopie mapy zwinąć w rulon i zapakować w puszce blaszanej o kształcie cylindra. Wyciągi z katastru należy zawsze wkładać między twarde okładki.

Jeżeli wymienione dokumenty wykłada się celem przeglądu w sądzie hipotecznym, wówczas należy porozumieć się w tym względzie z przełożonym sądu w krótkiej drodze, pomijając korespondencyę.

§ 70.

Z powodu zarządzenia dochodzeń i wyłożenia kopii map wraz z wykazami sporządza się edykt według wzoru 22. Nazwę gminy katastralnej i siedziby urzędowej komisarza dla zakładania ksiąg wyciska się pieczątką. Wzór 22.

---

missär den Tag des Beginnes der Erhebungen und den Ort, an welchem die im § 16 G. A. G. bezeichneten Behelfe zur allgemeinen Einsicht aufzulegen sind, festzusetzen und diese Auflegung (der Mappenkôpie samt den Verzeichnissen nach Formular 16 bis 19) zu veranlassen.

Die Auflegung hat in der Regel in der betreffenden Gemeinde zu geschehen, wenn daselbst eine geeignete Gemeindekanzlei besteht und gegen eine ordnungsmässige Aufbewahrung und sorgfältige Behandlung der Behelfe kein Bedenken obwaltet. Die Übersendung an die Gemeindevorstehung erfolgt mittels Schreibens nach Formular 21. Form. 21.

Zum Zwecke der Übersendung ist die Mappenkopie zusammenzurollen und in einer zylinderförmigen Blechbüchse zu verpacken. Die Auszüge aus dem Kataster (Verzeichnisse) sind in allen Fällen zwischen steife Deckel zu geben.

Werden die erwähnten Behelfe bei dem Grundbuchsgerichte aufgelegt, so sind mit Umgangnahme von Korrespondenzen die nötigen Vereinbarungen mit dem Gerichtsvorsteher im kurzen Wege zu treffen.

§ 70. Über die Anordnung der Erhebungen und Auflegung der Mappenkopie samt Verzeichnissen ist das Edikt nach Formular 22 auszuferti- Form. 22.

Pomiędzy dniem rozpoczęcia dochodzen a datą obwieszczenia musi upłynąć przeciąg co najmniej 30 dni. Edykt umieścić należy w gazecie krajowej i ogłosić w sposób przepisany w § 11. Ponad to przesłać należy po jednym jego
Wzór 23 egzemplarzu wraz z odezwą według wzoru 23. do politycznej władzy powiatowej, politycznej władzy krajowej, dyrekcyi lasów i domen, wydziału krajowego i prokuratoryi skarbu; jeden egzemplarz przedkłada się bez sprawozdania prezydyum sadu krajowego wyższego.

§ 71.

Komisarz dla zakładania ksiąg winien wystosować do wszystkich posiadaczy nieruchomości, wpisanych do sprostowanych »zapisków«. (wzór 17.), oraz do wszystkich innych interesowanych, wymienionych w § 6. u. s. h., bez względu na to, czy przebywają w gminie miejscowej, czy też po za nią,
Wzór 24 imienne zawiadomienia według wzoru 24. o wdrożeniu założenia nowej księgi gruntowej i wezwać ich równocześnie do wzięcia udziału w odnośnych dochodzeniach.

W tych wezwaniach i adresach na nich wycisnąć należy pieczątką nazwę gminy katastralnej oraz siedziby urzędowej komisarza.

---

gen. Die Einsetzung des Namens der Katastralgemeinde und des Amtsortes des Anlegungskommissärs erfolgt mittels Stampiglie.

Zwischen dem Tage des Beginnes der Erhebungen und dem Datum der Kundmachung muss ein Zeitraum von mindestens 30 Tagen liegen. Das Edikt ist in die Landeszeitung einzuschalten und in der im § 11 vorgeschriebenen Weise zu verlautbaren Überdies ist je ein Pare mit einem
Form. 23. Begleitschreiben nach Formular 23 an die politische Bezirksbehörde, an die politische Landesstelle, die Finanzlandesbehörde, die Forst- und Domänendirektion, an den Landesauschuss und die Finanzprokuratur zu senden; ein Pare ist ohne Bericht dem Oberlandesgerichtspräsidium vorzulegen.

§ 71. An sämtliche in den richtiggestellten »Aufschreibungen« (Formular 17) eingetragenen Liegenschaftsbesitzer und alle übrigen im § 6 G. B. G. genannten Beteiligten, gleichviel, ob sie sich in der Ortsgemeinde oder auswärts befinden, hat der Anlegungskommissär individuelle Verständigungen von der eingeleiteten Neuanlegung des Grundbuches mit gleichzeitiger Vorladung zur Beteiligung an den betreffenden Erhebungen nach
Form. 24 Formular 24 zu richten.

»Liczba pozycyi« wezwania jest taka sama, jak liczba pozycyi zapisku o posiadaniu (wzór 17. protokół dochodzeń), dotyczącego osoby zawezwanej; do liczby czynności na adresie należy dodać liczbę pozycyi zapisku o posiadaniu w formie ułamku na przykład G. A. Przeworsk $\frac{37}{3}$ (37 = liczba pozycyi zapisku o posiadaniu, 3 = liczba porządkowa dziennika, pod którą rozpisano dochodzenia).

Do władz, funduszów publicznych i zakładów, wymienionych w § 23., ustęp 3., wysyła się wezwania w formie pism według wzoru 25. Wzór 25.

Co do doręczania wezwań obowiązują postanowienia § 23 ust. 5.

Przeciw uchwale w sprawie założenia księgi gruntowej na nowo i przeciw zawiadomieniu o nastąpić mających dochodzeniach nie służy żaden środek prawny.

Wdrożenia postępowania celem założenia księgi na nowo nie adnotuje się hipotecznie.

In diesen Vorladungen und deren Adressen sind die Namen der Katastralgemeinde und des Amtsortes des Kommissärs mittels Stampiglie anzubringen.

Die »Postnummer« der Vorladung ist gleich der Postnummer der Besitzaufschreibung (Formular 17, Erhebungsprotokoll), bei welcher der Vorgeladene beteiligt ist; der Geschäftszahl auf der Adresse ist die Postnummer der Besitzaufschreibung in Bruchform beizufügen, zum Beispiel G. A. Przeworsk $\frac{37}{3}$ (37 = Postnummer der Bezitzaufschreibung, 3 = Ordnungsnummer des Tagebuches, unter der die Ausschreibung der Erhebungen erfolgte).

An die im § 23, Absatz 3, erwähnten Behörden, öffentlichen Fonds und Anstalten ergehen die Vorladungen in Form von Schreiben nach Formular 25. Form. 25.

Hinsichtlich der Zustellung der Vorladungen gelten die Bestimmungen des § 23, Absatz 5.

Gegen den Beschluss auf Neuanlegung des Grundbuches und gegen die Verständigung von den bevorstehenden Erhebungen findet ein Rechtsmittel nicht statt.

Eine grundbücherliche Anmerkung der Einleitung des Anlegungsverfahrens hat zu unterbleiben.

Obejście obszaru gminy.

§ 72.

W przeważnej części przypadków będzie to połączone z korzyścią dla pomyślnego i spokojnego postępu dochodzeń, jeżeli jeszcze przed rozpoczęciem właściwych rozpraw komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych w towarzystwie urzędnika ewidencyjnego i mężów zaufania obejdzie obszar gminny w tym celu, aby zapoznać się z topograficznymi stosunkami gminy.

Rozprawy ze stronami.

§ 73.

Postanowienia ustaw o zakładaniu ksiąg gruntowych, odnoszące się do przedmiotu dochodzeń, doznały uzupełnienia i zmiany wskutek przepisów ustawy o sprostowaniu ksiąg gruntowych o rozstrzygającem znaczeniu faktycznego posiadania oraz o uwzględnieniu i uporządkowaniu stanu ciężarów.

Odnośnie do badania faktycznych stosunków posiadania na miejscu, obowiązuje przepis § 24.

Rozprawa ze stroną rozpoczyna się zbadaniem posiadania. W tym celu należy okazać stronie na kopii mapy posiadłość,

---

Begehung des Gemeindegebietes.

§ 72. In den meisten Fällen wird es einen gedeihlichen und ungestörten Fortgange der Erhebungen forderlich sein, wenn schon vor dem Beginne der eigentlichen Verhandlungen eine Begehung des Gemeindegebietes durch den Grundbuchsanlegungskommissär in Gesellschaft des Evidenzhaltungsorganes und der Vertrauensmänner zu dem Behufe stattfindet, damit ihm die topographischen und orographischen Verhältnisse der Gemeinde bekannt werden.

Verhandlungen mit den Parteien.

§ 73. Die Bestimmungen der Grundbuchsanlegungsgesetze über den Gegenstand der Erhebungen erfuhren eine Ergänzung und Abänderung durch die Vorschriften des Grundbuchsberichtigungsgesetzes über die massgebende Bedeutung des faktischen Besitzes sowie über die Berücksichtigung und Ordnung des Lastenstandes.

Hinsichtlich der Erhebung der tatsächlichen Besitzverhältnisse an Ort und Stelle gilt die Vorschrift des § 24.

Die Verhandlung mit der Partei beginnt mit der Prüfung des Besitzes. Zu diesem Zwecke ist der Partei der für sie in der Aufschreibung

wpisaną na jej rzecz w zapisku (wzór 17.), i zbadać, czy posiadanie oraz znajdujące się w przedziałce 2. oznaczenie parcel (numer domu, rodzaj uprawy), jak również stosunki własności i prawa połączone z posiadaniem, są zgodne z rzeczywistością i czy są zupełne. Badanie to, które przeprowadzić należy z uwzględnieniem dotychczasowego stanu hipotecznego, o ile stan księgi gruntowej na to pozwoli, ma stworzyć podstawę dla hipotecznego wpisania prawnego posiadacza faktycznego za właściciela.

Przytem stosuje się w odpowiedni sposób przepisy §§ 28. do 34. z tem zastrzeżeniem, iż zbadane zmiany w oznaczeniu, rozmiarze i kształcie parcel przeprowadzić należy w kopii mapy w toku dochodzeń.

Jeżeli zbadano, że budynek uległ zburzeniu, a przez to parcela budowlana jako taka przestała istnieć i wcielona została do sąsiedniego rodzaju uprawy, natenczas należy przekreślić parcelę budowlaną w kopii mapy i w przedziałce 1. protokołu dochodzeń (§ 76.) czerwoną kreską poziomą, a w przedziałce 3. zamieścić uwagę: »zburzono i wcielono do parceli gruntowej«.

Jeżeli okaże się, że pewna parcela należy do innej posia-

(Formular 17) eingetragene Besitz in der Mappenkopie vorzuweisen und ist die Richtigkeit und Vollständigkeit des Besitzes und der in Spalte 2 vorkommenden Bezeichnung der Parzellen (Hausnummer, Kulturgattung) sowie der Eigentumsverhältnisse und der mit dem Besitze verbundenen Rechte, und zwar soweit es nach dem Zustande des Grundbuches tunlich erscheint mit Rücksichtnahme auf den bisherigen Grundbuchsstand zu untersuchen, um eine grundbürgerliche Eintragung des rechtmässigen faktischen Besitzers als Eigentümers zu schaffen.

Hiebei finden die Vorschriften der §§ 28 bis 34 entsprechend Anwendung mit der Massgabe, dass die erhobenen Veränderungen in der Bezeichnung, im Umfange und in der Gestalt der Parzellen während der Erhebungen in der Mappenkopie durchzuführen sind.

Wird erhoben, dass ein Gebäude demoliert wurde und dadurch eine Bauparzelle als solche zu bestehen aufgehört hat und der benachbarten Kultur einverleibt wurde, so ist die Bauparzelle in der Mappenkopie und in der Spalte 1 des Erhebungsprotokolles (§ 76) durch einen roten horizontalen Strich zu durchstreichen und ist in der Spalte 3 anzumerken: »demoliert und zur Grundparzelle . . . einverleibt«.

Stellt sich heraus, dass eine Parzelle zu einem anderen Besitze gehört, so ist deren Zahl mit roter Tinte durch einen horizontalen Strich zu

dłości, natenczas należy jej liczbę przekreślić czerwonym atramentem za pomocą kreski poziomej, a dopisać ją czerwonym atramentem na tym arkuszu »zapisków«, do którego ona należy. Odpisanie i dopisanie należy zaznaczyć czerwonym atramentem w obu arkuszach przy odnośnej parceli w przedziałce 3. słowami: »do pozycyi...« względnie »z pozycyi...«

W analogiczny sposób należy postąpić, jeżeli na rzecz posiadacza, którego się właśnie przesłuchuje, ma być dopisana parcela lub część parceli, przypisana już innemu posiadaczowi.

Jeżeli w chwili, gdy stwierdzono mylny stan posiadania, przesłuchanie owego drugiego posiadacza, na którego rzecz parcela ma być przepisana lub od którego posiadłości pewna parcela ma być odpisana, już miało miejsce, a przy sposobności tej nie stwierdzono mylnego stanu jego posiadania, natenczas wdrożyć należy ponowne przesłuchanie tegoż i utrzymać je w ewidencyi na kartce ewidencyjnej.

Jeżeli na przykład przy przesłuchaniu posiadacza w pozycyi 10. okaże się, że parcela 244., którą posiadacz w pozycyi 2. uznał przy swem przesłuchaniu za swoją, należy nie do niego, lecz do posiadacza w pozycyi 10., natenczas kartka ewidencyjna będzie opiewała:

---

durchstreichen und auf jenem Bogen der »Aufschreibungen«, in welchen sie gehört, mit roter Tinte zuzuschreiben. Die Ab- und Zuschreibung ist mit roter Tinte in beiden Bogen bei der betreffenden Parzelle in der Spalte 3 mit den Worten: »zu Post . . «, beziehungsweise: »von Post . . « anzumerken.

In analoger Weise ist vorzugehen, wenn dem eben in Vernehmung befindlichen Besitzer eine einem anderen Besitzer zugeschriebene Parzelle oder eine Teilparzelle zugeschrieben werden soll.

Ist zur Zeit, da die Unrichtigkeit eines Besitzes erhoben wird, der andere Besitzer, dem eine Parzelle abgeschrieben werden soll, schon vernommen, ohne dass die Unrichtigkeit seines Besitzes konstatiert worden wäre, so ist die neuerliche Vernehmung desselben einzuleiten und auf einen Evidenzzettel in Evidenz zu bringen.

Wenn zum Beispiel bei Vernehmung des Besitzers in Post 10 hervorkommt, dass die Parzelle 244, die vom Besitzer in Post 2 bei seiner Vernehmung als die seinige anerkannt wurde, nicht diesem, sondern dem Besitzer in Post 10 gehört, so wird der Evidenzzettel lauten:

10, 2.
Parcela 244, wpisana pod 2,
ma należeć do 10.

Przy ponownem przesłuchaniu posiadacza w pozycyi 2. wykreśli się w jego protokole liczbę parceli 244., czerwonym ołówkiem za pomocą kreski skośnej, biegnącej od strony lewej z góry na dół ku stronie prawej, a po dotychczasowem zakończeniu protokołu pod nagłówkiem »Dodatek« wpisze się ponownie daty parceli czarnym atramentem do przedziałek 1. i 2. Stosownie do wyniku rozprawy następują dalej te same wpisy, które odnośnie do tej parceli należało już pierwotnie uskutecznić.

Jeżeli posiadacz, na którego rzecz pewna parcela lub część parceli ma być przepisana, nie jest zamieszczony dotychczas w sprostowanych »zapiskach«, natenczas należy założyć dla niego nowy arkusz i oznaczyć go czerwonym atramentem »liczbą pozycyi«, następującą po ostatniej liczbie pozycyi zapisków albo założonych już na nowo arkuszy uzupełniających.

10, 2.
Parzelle 244, in 2 eingetragen,
soll zu 10 gehören.

Bei neuerlicher Vernehmung des Besitzers in Post 2 wird in seinem Protokolle die Nummer der Parzelle 244 mit Rotstift durch einen schräg von links oben nach rechts unten zu ziehenden Strich ausgestrichen und werden nach dem bisherigen Schlusse des Protokolles unter der Überschrift: »Nachtrag« die Daten der Parzelle neuerlich mit schwarzer Tinte, in die Spalten 1 und 2 eingetragen. Hierauf folgen gemäss dem Ergebnisse der Verhandlung dieselben Eintragungen, die sonst ursprünglich mit Bezug auf diese Parzelle hätten gesetzt werden sollen.

Wenn der Besitzer, dem eine Parzelle oder Teilparzelle zugeschrieben werden soll, bisher nicht in den richtiggestellten »Aufschreibungen« erscheint, ist für ihn ein neuer Bogen anzulegen und mittels roter Tinte

W arkuszu uzupełniającym należy miejsce obok umieszczonego w nagłówku napisu »według katastru podatku gruntowego« pozostawić nie wypełnione.

§ 74.

Jeżeli odnośnie do parceli, która w księdze gruntowej nie stanowi sama dla siebie ciała hipotecznego, lecz która wraz z innemi nieruchomościami połączona jest w jedno ciało hipoteczne, wyniknie spór między stronami, natenczas należy pod względem postępowania z tą parcelą i z ciałem hipotecznem zastosować analogicznie postanowienia ustawy o sprostowaniu ksiąg gruntowych, odnoszące się do podziału ciał hipotecznych.

Wydaje się zatem uchwałę działową (§ 36.), uwzględniając jednak postanowienie § 33. u. s. h., według którego orzeczenie co do osoby, mającej być wpisaną za właściciela hipotecznego, winno opiewać bezwarunkowo i obejmować oznaczenie terminu do wniesienia skargi przez stronę przeciwną (§ 9., ustęp 4. u. s. h.).

Powyższe postanowienie § 33. u. s. h. ma zastosowanie, oprócz przypadków rozdziału ciała hipotecznego, także wówczas, jeżeli znajdzie się niezgodność pomiędzy hipotecznym a fakty-

---

mit der »Postnummer« zu versehen, die auf die letzte Postnummer der Aufschreibung oder der bereits neu angelegten Ergänzungsbogen derselben folgt. In dem Ergänzungsbogen ist der Raum neben der am Kopfe befindlichen Aufschrift »nach dem Grundsteuerkataster« offen zu lassen.

§ 74. Ergibt sich hinsichtlich einer Parzelle, die im Grundbuche nicht für sich allein einen Grundbuchskörper bildet, sondern zusammen mit anderen Liegenschaften zu einem Grundbuchskörper vereinigt ist, zwischen den Parteien ein Streit, so sind für die Behandlung dieser Parzelle und des Grundbuchskörpers die Bestimmungen des Grundbuchsberichtigungsgesetzes über die Teilung von Grundbuchskörpern sinngemäss anzuwenden.

Es findet daher die Erlassung eines Teilungsbescheides (§ 36) statt, jedoch unter Bedachtnahme auf die Bestimmung des § 33 G. B. G., wonach der Ausspruch über die als bücherlicher Eigentümer einzutragende Person bedingungslos zu lauten und die Bestimmung einer Klagefrist für die Gegenpartei (§ 9, Absatz 4, G. B. G.) zu enthalten hat.

Diese Bestimmung des § 33 G. B. G. kommt auch ausser den Fallen Zerlegung einer des Grundbuchskörpers zur Anwendung, wenn eine Nichtübereinstimmung zwischen dem bücherlichen und dem tatsächlichen Be-

cznym stanem posiadania w myśl § 28. u. s. h. i jeżeli co do wpisania właściciela istnieje spór między kilku osobami.

§ 75.

Komisarz dla zakładania ksiąg winien przy nieruchomościach, które wbrew stanowi faktycznemu połączone są w księdze gruntowej jako jedno ciało hipoteczne (§ 1. u. s. h.), przystąpić po prawomocności uchwały działowej do uporządkowania stanu ciężarów, jeżeli ciało hipoteczne jest obciążone. Przytem postąpić należy według przepisów §§ 38. do 51.

Protokół dochodzeń.

§ 76.

Z przeprowadzonych dochodzeń spisuje się protokół zbiorowy, składający się z ogólnego wstępu, z protokołów poszczególnych (zapiski o posiadaniu według wzoru 17.) i zakończenia.

W miarę tego, jak dla posiadłości gruntowej każdego poszczególnego posiadacza sporządzono osobny zapisek, spisuje się osobny protokół na tym zapisku.

Pod względem protokołowania mają zastosowanie przepisy § 27.

Wyniki dochodzeń co do służebności gruntowych wpisuje

---

sitzstande im Sinne des § 28 G. B. G. vorgefunden wird und über die Eintragung des Eigentümers zwischen mehreren Personen ein Streit besteht.

§ 75. Bei Liegenschaften, die entgegen dem faktischen Stande im Grundbuche als ein Grundbuchskörper vereinigt sind (§ 1 G. B. G.), hat der Anlegungskommissär, wenn der Grundbuchskörper belastet ist, nach Rechtskraft des Teilungsbescheides in die Ordnung des Lastenstandes einzugehen. Dabei ist nach den Vorschriften der §§ 38 bis 51 vorzugehen.

Erhebungsprotokoll.

§ 76. Über die gepflogenen Erhebungen wird ein Gesamtprotokoll aufgenommen, das aus einem allgemeinen Eingange, den Einzelprotokollen (Besitzaufschreibungen nach Formular 17) und dem Schlusse besteht.

Nach Massgabe, als für den Grundbesitz jedes einzelnen Besitzers eine eigene Aufschreibung verfasst worden ist, wird ein besonderes Protokoll auf dieser Aufschreibung aufgenommen.

Hinsichtlich der Protokollfuhrung kommen die Vorschriften des § 27 zur Anwendung.

się tylko do protokołu, którym objęto dochodzenia co do nieruchomości obciążonej, w protokole nieruchomości uprawnionej odsyła się do protokołu, w którym służebność zaprotokołowano, za pomocą uwagi »służebność gruntowa, obacz protokół l. «.

Każdy protokół ma być podpisany także przez przybranych mężów zaufania.

Po ukończeniu wszystkich dochodzeń należy zamknąć protokół zbiorowy, a zakończenie to mają podpisać wszystkie osoby, wymienione na wstępie pomiędzy obecnemi.

Postanowienie § 26., ustęp ostatni gal. u. z. h. i § 30. ustęp ostat. buk. u. z. h., według których należy spisać odrębny protokół co do dochodzeń, odnoszących się do nieruchomości tabularnych, nie ulega zmianie.

Sprostowanie wykazów.

§ 77.

Wszystkie zmiany, stwierdzone odnośnie do dat katastru, należy przeprowadzić w wykazie nieruchomości, w wykazie imiennym i w wykazie domów.

Zmiany te uskutecznia się w ten sposób, iż wpisy, które

Die Ergebnisse der Erhebungen über Grunddienstbarkeiten werden nur in jenes Protokoll aufgenommen, in welches die Erhebungen über die belastete Liegenschaft eingetragen werden; im Protokolle der berechtigten Liegenschaft wird durch die Bemerkung «Grunddienstbarkeit, siehe Protokoll Nr. . . . « auf das Protokoll verwiesen, in welchem die Dienstbarkeit protokolliert ist.

Jedes Protokoll ist auch von den beigezogenen Vertrauensmännern zu fertigen.

Nach Beendigung sämtlicher Erhebungen ist das Gesamtprotokoll abzuschliessen und der Schluss von allen Personen, die im Eingange unter den Gegenwärtigen verzeichnet sind, zu unterschreiben.

Die Bestimmung des § 26, letzter Absatz, gal. G. A. G. und des § 30, letzter Absatz, buk. G. A. G., dass über die Erhebung, die sich auf landtafliche Liegenschaften beziehen, ein abgesondertes Protokoll aufzunehmen ist, bleibt unberührt.

Berichtigung der Verzeichnisse.

§ 77. Sämtliche in Bezug auf die Daten des Katasters erhobenen Änderungen sind im Verzeichnisse der Liegenschaften, im Namen- und Häuserverzeichnisse durchzuführen.

mają być wykreślone, przekreśla się czerwonym atramentem za pomocą poziomej kreski, a nowe wpisy wpisuje się czarnym atramentem.

Przy podziałach należy liczbę pierwotnej parceli przekreślić kreską poziomą; w przedziałce »Uwaga« po lewej stronie wykazu nieruchomości należy wpisać: »Podział«. Parcele powstałe z podziału wciąga się po przeciwległej (prawej) stronie czarnym atramentem. Wpisywanie nowych parcel należy rozpocząć zawsze u góry na pierwszej linii, dalsze wpisy łączą się z poprzedzającymi.

Jeżeli posiadacza faktycznego nie można wpisać do księgi gruntowej za właściciela, dla braku ustawowych wymagań, należy wymienić w wykazie imiennym zarówno posiadacza faktycznego. jak i hipotecznego, zarazem jednak uwidocznić okoliczność, iż zachodzi jedynie posiadanie faktyczne oraz związek odnośnych wykazów hipotecznych.

Arkusze posiadłości.

§ 78.

Arkusze posiadłości, o których mowa w § 27. gal u. z. h.

Die Durchfuhrung geschieht in der Weise, dass die zu löschenden Eintragungen durch einen horizontalen, mit roter Tinte zu ziehenden Strich durchgestrichen und die neuen Eintragungen mit schwarzer Tinte eingesetzt werden.

Bei Teilungen ist die Zahl der ursprunglichen Parzelle durch einen wagrechten Strich zu durchstreichen; in der Spalte »Anmerkung« auf der linken Seite des Liegenschaftsverzeichnisses ist einzutragen: »Teilung«. Die Teilparzellen sind auf der gegenüberliegenden (rechten) Seite mit schwarzer Tinte einzutragen. Mit der Eintragung der neuen Parzellen ist stets oben auf der ersten Linie zu beginnen, weitere Eintragungen schliessen sich an die vorhergehenden an.

Im Namensverzeichnisse sind, wenn der faktische Besitzer mangels der gesetzlichen Voraussetzungen nicht als Eigentumer in das Grundbuch eingetragen werden kann, sowohl der faktische als auch der bücherliche Besitzer anzuführen, zugleich ist aber der Umstand, dass bloss faktischer Besitz vorliegt, und der Zusammenhang der betreffenden Grundbuchseinlagen ersichtlich zu machen.

Besitzbogen.

§ 78. Die im § 27 gal. G. A. G. und § 31 buk. G. A. G. vorgesehenen Besitzbogen sind auf Grund der über die Besitz- und Eigentumsver-

i w § 31. buk. u. z. h. należy sporządzić na podstawie dochodzeń, przeprowadzonych co do stosunków posiadania i własności, po prawomocności wszystkich uchwał działowych, bez uwzględnienia postępowania przekazawczego i wyłożyć do ogólnego przeglądu wraz z innymi operatami dochodzeń stosownie do przepisu u. z. h. w właściwym sądzie hipotecznym lub w innem odpowiedniem miejscu; w myśl przepisu ustawy należy audyencyę wyznaczyć do dalszej rozprawy nad zarzutami, jakie w danym razie będą wniesione.

Arkusze posiadłości powinno się o ile możności sporządzić w formie wykazów hipotecznych.

Zarzuty przeciw prawdziwości arkuszy posiadłości są niedopuszczalne, o ile wpis odpowiada prawomocnej uchwale działowej; należy to wyraźnie zaznaczyć w obwieszczeniu, którem ogłasza się wyłożenie arkusza posiadłości.

Liczby arkuszy posiadłości powinno się wciągnąć do zapisku posiadania katastralnego (wzór 17.) obok odnośnego napisu, następnie do wykazu imiennego i wykazu domów w przedziałce na to przeznaczonej, a mianowicie w lewym brzegu przedziałki podłużnej i w górnym brzegu przedziałki poprzecznej. Jeżeli tensam posiadacz powtarza się w kilku arkuszach

---

haltnisse durchgeführten Erhebungen nach rechtskraft aller Teilungsbescheide ohne Berücksichtigung des Lastenzuweisungsverfahrens zu verfassen und nebst den übrigen Erhebungsoperaten nach Vorschrift des Grundbuchsanlegungsgesetzes bei dem zuständigen Grundbuchsgerichte oder an einem anderen entsprechenden Orte zur allgemeinen Einsicht aufzulegen und ist nach Vorschrift des Grundbuchsanlegungsgesetzes die Tagsatzung zur weiteren Verhandlung über allfällige Einwendungen anzuordnen.

Die Besitzbogen sind tunlichst in der Form von Grundbuchseinlagen anzufertigen.

Einwendungen gegen die Richtigkeit der Besitzbogen sind unstatthaft, soweit die Eintragung einem rechtskräftigen Teilungsbescheide entspricht; dies ist in der Kundmachung, mit welcher die Auflegung der Besitzbogen verlautbart wird, ausdrücklich zu bemerken.

Die Zahlen der Besitzbogen sind in der Aufschreibung über den Katastralbesitz (Formular 17) neben der betreffenden Aufschrift, ferner in dem Verzeichnisse der Liegenschaften, im Namens- und Häuserverzeichnisse in der dafür bestimmten Spalte, und zwar am linken Rande der Längsspalte und am oberen Rande der Querspalte einzutragen. Kommt ein und der-

posiadłości, natenczas należy w wykazie imiennym umieścić odnośne liczby obok siebie.

Wykazy hipoteczne.

§ 79.

Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych winien sporządzić wykazy hipoteczne na podstawie wyniku wszystkich dochodzeń, przeprowadzonych w sprawie stanu posiadania i ciężarów, a więc w szczególności stosownie do prawomocnych uchwał działowych i przekazujących ciężary i to o ile można przy współudziale sądu hipotecznego.

O ile w uchwale działowej lub w uchwale w myśl § 30. u. s. h. zamieszczono odesłanie na drogę sporu, nie sporządza się odnośnych wykazów przed upływem terminu zakreślonego do wniesienia skargi.

Na wykazy hipoteczne należy zużytkować druki, używane dotychczas w sądzie.

W nagłówku pierwszego działu karty stanu majętkowego umieszcza się przedewszystkiem na lewo u góry liczbę wykazu hipotecznego, wypisaną dużemi wyraźnemi cyframi arabskiemi, a na prawo u góry nazwę gminy katastralnej. W środku u góry należy wpisać znane ogólnie, stałe oznaczenie ciała

---

selbe Besitzer in mehreren Besitzbogen vor, so sind die betreffenden Zahlen im Namensverzeichnisse nebeneinander zu setzen.

Grundbuchseinlagen.

§ 79. Die Grundbuchseinlagen sind auf Grund der Ergebnisse aller über den Besitz- und Lastenstand gepflogenen Erhebungen, somit insbesondere in Gemässheit der rechtskräftigen Teilungs- und Zuweisungsbescheide vom Grundbuchsberichtigungskommissär unter tunlichster Beihilfe des Grundbuchsgerichtes zu verfassen.

Wofern im Teilungsbescheide oder in dem Beschlusse nach § 30 G. B. G. Verweisungen auf den Klageweg erfolgt sind, hat die Verfassung der betreffenden Einlagen nicht vor Ablauf der Klagefrist zu geschehen.

Für die Grundbuchseinlagen sind die bisher bei dem Gerichte gebrauchlichen Drucksorten zu verwenden.

Am Kopfe der ersten Abteilung des Gutsbestandsblattes kommt zunächst links oben die Zahl der Grundbuchseinlage in grossen deutlichen arabischen Ziffern, rechts oben der Name der Katastralgemeinde. In der Mitte oben ist die allgemein bekannte bestimmte Benennung des Grund-

hipotecznego lub stosunek niezupełnej własności (§ 7. ustęp ostatni u. z. h.). Jeżeli niema takiego oznaczenia lub takiego stosunku, natenczas nie wypełnia się odnośnego miejsca.

Do pierwszego działu karty stanu majątkowego (A_1) wciąga się dalej parcele, które według dochodzeń należą do odnośnego ciała hipotecznego, w porządku arytmetycznym, a to najpierw parcele budowlane, a następnie parcele gruntowe. Wszystkie parcele, należące do tego samego ciała hipotecznego, które wciąga się przy zakładaniu wykazu hipotecznego, otrzymują razem jedną jedyną liczbę pozycyi (1.). Każda parcela i każda grupa parcel, później dopisana, otrzymuje dalszą liczbę pozycyi (2., 3. itd.).

W przedziałce »Oznaczenie parceli« (numer domu, rodzaj uprawy) wpisuje się numera domów cyframi wpadającemi w oczy. Uprawę wciąga się według oznaczenia objętego zapiskami; wskutek tego wpisuje się paryfikaty nie według uprawy, z którą je zrównano, lecz według prawdziwego oznaczenia, na przykład: plac składowy, młyn, kanał. Wyraz »Paryfikat« odpada.

Wszystkie wpisy w wykazach hipotecznych należy oddzielić kreskami poziomemi, które pociągnie się przez całą stronę.

Na każdej karcie wykazu hipotecznego (z wyjątkiem

---

buchskörpers oder das vom vollständigen Eigentume verschiedene Verhältnis (§ 7, letzter Absatz, G. A. G.) einzusetzen. Fehlt eine solche Benennung oder ein solches Verhältnis, so bleibt der betreffende Raum leer.

In die erste Abteilung des Gutsbestandsblattes (A_1) sind sodann die nach den Erhebungen zu dem betreffenden Grundbuchskörper gehörigen Parzellen in arithmetischer Reihenfolge, und zwar zunächst die Bau- und sodann die Grundparzellen einzutragen. Sämtliche zu dem nämlichen Grundbuchskörper gehörigen Parzellen, die bei der Verfassung der Grundbuchseinlage eingetragen werden, bekommen zusammen eine einzige Postzahl (1). Jede Parzelle oder jede Gruppe von Parzellen, die später zugeschrieben wird, bekommt eine weitere Postzahl (2, 3 u. s. w.).

In der Spalte »Bezeichnung der Parzelle« (Hausnummer, Kulturgattung) sind die Hausnummern in auffallenden Ziffern anzusetzen. Die Kulturen werden mit ihrer in der Aufschreibung enthaltenen Bezeichnung eingetragen; daher werden Parifikate nicht mit der Kultur, der sie parifiziert sind, sondern mit der wirklichen Bezeichnung eingetragen, zum Beispiel: Lagerplatz, Mühle, Kanal. Der Ausdruk »Parifikat« bleibt weg.

Alle Eintragungen in den Grundbuchseinlagen sind durch eine horizontal über die ganze Seite zu ziehenden Strich abzuschliessen.

pierwszej karty arkusza nagłówkowego) umieści się na dolnym brzegu nazwę gminy katastralnej, wyciśniętą pieczątką, a na arkuszu nagłówkowym na lewo w górnym rogu liczbę protokółu dychodzeń, napisaną ołówkiem. Liczby wykazów hipotecznych należy zaznaczyć nietylko w nagłówku wykazu, lecz także w dolnym zewnętrznym rogu każdej strony wykazu, a to na brzegu nie zadrukowanym.

§ 80.

Przed przedłożeniem operatu celem wdrożenia postępowania, zmierzającego do ustalenia ksiąg w myśl ustawy z dnia 25. lipca 1871., l. 96. d. u. p., powinno się uzupełnić poszczególne wykazy co do stanu ciężarów. W tej mierze należy przy nieruchomościach, co do których miało miejsce postępowanie przekazawcze, wciągnąć do kart ciężarów wyniki tego postępowania, co do innych nieruchomosci zaś przenieść do kart ciężarów nowych wykazów, ciężary wpisane w dotychczasowej księdze gruntowej, o ile to jest możliwe ze względu na stan tejże księgi, wyjąwszy jeżeli przeniesienie poszczególnych ciężarów ma być zaniechane z powodu możności ich zamortyzowania (§ 32., ustęp II. gal. u. z. h., § 36. ustęp II. buk. u. z. h.).

Auf jedem Blatte einer Grundbuchseinlage (mit Ausnahme des ersten Blattes des Kopfbogens) ist am unteren Rande mittels Stampiglie der Name der Katastralgemeinde und auf dem Kopfbogen links in der oberen Ecke mit Bleistift die Nummer des Erhebungsprotokolles anzubringen. Die Zahlen der Grundbuchseinlagen sind nicht nur am Kopfe der Einlage, sondern auch auf der unteren äusseren Ecke einer jeden Seite der Einlage, und zwar auf dem unbedruckten Rande anzubringen.

§ 80. Vor der Vorlage des Operates zur Einleitung des Richtigstellungsverfahrens nach dem Gesetze vom 25. Juli 1871, R. G. Bl. Nr. 96, sind die einzelnen Einlagen bezüglich des Lastenstandes zu ergänzen. Hiebei sind bei denjenigen Liegenschaften, hinsichtlich welcher das Lastenzuweisungsverfahren stattgefunden hat, die Ergebnisse dieses Verfahrens in den Lastenblättern einzutragen, bei den anderen Liegenschaften aber die im bisherigen Grundbuche eingetragenen Lasten, soweit es nach dem Zustande dieses Grundbuches tunlich erscheint, in die Lastenblätter der neuen Einlagen zu übertragen, wofern nicht die Übertragung einzelner Lasten wegen deren Amortisierbarkeit (§ 32, Absatz 2, gal. G. A. G., § 36, Absatz 2, buk. G. A. G.) zu unterbleiben hat.

Służebności i inne prawa obciążające, świeżo stwierdzone, wpisać należy po ciężarach, wciągniętych już do dotychczasowej księgi gruntowej, z pierwszeństwem »od dnia otwarcia księgi gruntowej bez ujmy dla wykazać się mającego lepszego stopnia pierwszeństwa«.

Praw naftowych nie przenosi się w żadnym przypadku do nowej księgi gruntowej. Jeżeli odnośnie do ciała hipotecznego, na którem one ciążą, postępowanie celem przekazania ciężarów nie ma być przeprowadzone, natenczas winien sąd hipoteczny przeprowadzić postępowanie celem przeniesienia praw naftowych do księgi naftowej, które przepisuje § 23. ustawy z dnia 9. stycznia 1907. l. 7. d. u. p. i uwzględnić wynik tego postępowania, przy wpisywaniu stanu ciężarów odnośnego ciała hipotecznego do wykazu nowej księgi gruntowej.

§ 81.

Liczby nowych wykazów hipotecznych należy wciągnąć do zapisku posiadania katastralnego (wzór 17.) obok dotyczącego napisu, dalej do wykazu nieruchomości, wykazu imiennego i wykazu domów, a to do przedziałki »Liczba nowego wykazu hipotecznego« w lewym brzegu przedziałki poprzecznej. Jeżeli ten sam właściciel powtarza się w kilku wy-

---

Die neu ermittelten Dienstbarkeiten und sonstigen Belastungsrechte sind nach den bereits im bisherigen Grundbuche eingetragenen Lasten mit dem Range «vom Tage der Eröffnung des Grundbuches unbeschadet eines nachzuweisenden besseren Ranges« einzutragen.

Naphtharechte sind in das neue Grundbuch in keinem Falle zu übertragen. Hat hinsichtlich des Grundbuchskorpers, auf dem sie haften, ein Lastenzuweisungsverfahren nicht stattzufinden, so ist das im § 23 des Gesetzes vom 9. Jänner 1907, R. G. Bl. Nr. 7, angeordnete Verfahren zur Übertragung der Naphtharechte in das Naphthabuch von dem Grundbuchsgerichte durchzuführen und dessen Ergebnis bei Eintragung des Lastenstandes des betreffenden Grundbuchskörpers in die Einlage des neuen Grundbuches zu berücksichtigen.

§ 81. Die Zahlen der neuen Grundbuchseinlagen sind in die Aufschreibung über den Katastralbesitz (Formular 17) neben der betreffenden Aufschrift, ferner in das Verzeichnis der Liegenschaften, das Namens- und das Häuserverzeichnis, und zwar in die Spalte »Zahl der neuen Grundbuchseinlage« am linken Rande der Längsspalte und am oberen Rande

kazach hipotecznych, natenczas należy w spisie imiennym umieścić odnośne liczby obok siebie.

Zarazem należy liczby spisów, które według wzoru VI. r. u. z. h. mają być założone co do wszystkich nieruchomości tabularnych, pominiętych w księdze gruntowej gminy katastralnej, uwidocznić w spisie nieruchomości, a w danym razie także w spisie domów w przedziałce »Uwaga« na przykład spis VI., I. i III.

W spisach wspomnianych w ustępie pierwszym nie może wskutek tego pozostać żadna istniejąca parcela lub liczba domu i żadne nazwisko osoby, przy których nie byłaby wpisana liczba wykazu hipotecznego lub spisu VI.

Liczby wykazów hipotecznych i spisów według wzoru VI należy ponadto uwidocznić w nagłówku protoków dochodzeń.

Zawiadomienie ewidencyi katastru o stwierdzonych zmianach.

§ 82.

Wszystkie zmiany, stwierdzone przy dochodzeniach (łącznie z postępowaniem reklamacyjnem), które odnoszą się do

---

der Querspalte einzutragen. Kommt ein und derselbe Eigentumer in mehreren Grundbuchseinlagen vor, so sind die betreffenden Zahlen im Namensverzeichnisse nebeneinander zu setzen.

Unter einem sind die Verzeichniszahlen jener Verzeichnisse, die nach Formular VI G. A. V. uber alle in dem Grundbuche der Katastralgemeinde ubergangenen nicht landtäflichen Liegenschaften anzulegen sind, im Verzeichnisse der Liegenschaften, eventuell auch im Häuserverzeichnisse in der Spalte »Anmerkung« ersichtlich zu machen, zum Beispiel Verz. VI, Z. III.

Hienach darf in den im ersten Absatze erwähnten Verzeichnissen keine bestehende Parzelle oder Hausnummer und kein Personennamen übrig bleiben, bei welchem keine Einlage- oder Verzeichniszahl eingetragen wäre.

Die Zahlen der Grundbuchseinlagen und der Verzeichnisse nach Formular VI sind ausserdem am Kopfe der Erhebungsprotokolle ersichtlich zu machen.

Mitteilung der erhobenen Änderungen an die Katasterevidenzhaltung.

§ 82. Sämtliche bei den Erhebungen (einschliesslich des Reklamationsverfahrens) in Bezug auf die Daten des Katasters ermittelten Änderungen sind behufs Mitteilung an die Katastralbehörde gemeindeweise in

Wzór 26. dat katastru, należy wciągnąć do wykazu według wzoru 26. celem udzielenia ich władzy katastralnej. Pod względem wypełnienia wykazu tego obowiązują następne postanowienia:

Spisanie zmian uskutecznia się w porządku kolejnym arkuszy posiadłości gruntowych (liczb pozycyi zapisków posiadania), tak iż najpierw wciąga się zmiany objęte zapiskiem 1., dalej zmiany zapisku 2. i t. d. Każdą zmianę wpisuje się raz tylko, a to przy tym zapisku, w którym odnośna parcela pierwotnie była wpisana. Jeżeli na przykład przenosi się parcelę z zapisku 14. do zapisku 120., natenczas notuje się ją tylko przy zapisku 14., nie zaś także przy zapisku 120.

Przedziałki 7. do 11. wypełnia się tylko o tyle, aby stwierdzoną zmianę można było zaraz rozpoznać. Jeżeli na przykład zmienił się posiadacz pewnej parceli, której liczba i rodzaj uprawy pozostały bez zmiany, natenczas należy wciągnąć do przedziałek 8. do 10. jedynie nazwisko i adres nowego posiadacza, a w przedziałce 12. zaznaczyć: »Zmiana posiadacza«. Jeżeli zmiana tyczy się całej posiadłości, wciągniętej do jednego zapisku, natenczas wystarcza wpis w przedziałce 7.: »Cała posiadłość«.

Zapisywania pewnego przypadku w dalszym ciągu na innej

Form. 26. das Verzeichnis nach Formular 26 einzutragen. Hinsichtlich dessen Ausfullung gilt folgendes:

Die Verzeichnung der Änderungen erfolgt nach der Reihenfolge der Grundbesitzbogen (der Postnummern der Besitzaufschreibungen), so dass zuerst die in der Aufschreibung 1 enthaltenen Änderungen, dann jene von Aufschreibung 2 u. s. w. eingetragen werden. Jede Änderung wird nur einmal verzeichnet, und zwar bei jener Aufschreibung, in welcher die betreffende Parzelle ursprünglich eingetragen war. Wird zum Beispiel eine Parzelle von der Aufschreibung 14 in die Aufschreibung 120 übertragen, so erfolgt die Verzeichnung nur bei der Aufschreibung 14, nicht auch bei der Aufschreibung 120.

Die Spalten 7 bis 11 sind nur insoweit auszufüllen, dass die festgestellte Änderung sofort erkennbar wird. Hat zum Beispiel hinsichtlich einer Parzelle, deren Nummernbezeichnung und Kulturgattung unverändert blieb, der Besitzer gewechselt, so sind nur Name und Adresse des neuen Besitzers in den Spalten 8 bis 10 einzutragen und ist in Spalte 12 zu bemerken: »Wechsel des Besitzers«. Trift die Änderung einen ganzen in einer Aufschreibung eingetragenen Besitz, so genügt in Spalte 7 die Eintragung: »Ganzer Besitz«.

karcie lub innej stronie należy o ile możności unikać, tak, aby każda strona, lub przynajmniej każda karta stanowiła zamkniętą całość,

Wykaz należy sporządzić w dwóch egzemplarzach i przesłać właściwemu katastralnemu urzędnikowi pomiarowemu bez dołączania odezwy, a to zanim przedłoży się plan księgi gruntowej sądowi krajowemu wyższemu celem wdrożenia postępowania zmierzającego do ustalenia. Wygotowanie uskutecznia się przy użyciu papieru do kopiowania (kopia indigo); mianowicie wkłada się kartkę takiego papieru pomiędzy dwie kartki druków, na górnej kartce dokonywa się twardym ołówkiem wpisu, który jednocześnie odbija się na dolnej kartce. Z obu tych wygotowań jest więc jedno napisane ołówkiem, a drugie kopiowane. Jeżeli do zapisania zmian potrzeba kilku kartek, natenczas numeruje się i zeszywa razem kartki każdego egzemplarza; na ostatniej kartce podaje się ilość kartek i umieszcza podpis komisarza.

Urzędnik pomiarowy katastru winien uwidocznić wynik czynności urzędowej, podjętej wskutek udzielonych mu do wiadomości zmian, w obu egzemplarzach wykazów w rubryce

---

Die Fortsetzung der Verzeichnung eines Falles auf einem anderen Blatte oder auf einer anderen Seite soll tunlichst vermieden werden, so dass jede Seite oder mindestens jedes Blatt ein abgeschlossenes Ganzes bildet.

Das Verzeichnis ist in zwei Parien anzufertigen und vor der Vorlage des Grundbuchsentwurfes an das Oberlandesgericht zur Einleitung des Richtigstellungsverfahrens dem zuständigen Vermessungsbeamten des Katasters ohne Begleitschreiben zu übersenden. Die Herstellung erfolgt unter Anwendung von Kopierpapier (Indigokopie); es wird nämlich ein Blatt solchen Papieres zwischen zwei Blätter der Drucksorte gelegt; auf dem oberen Blatte erfolgt mit hartem Bleistifte die Eintragung, die sich unter einem auf dem unteren Blatte abdrückt. Von den beiden Ausfertigungen ist daher eine mit Bleistift geschrieben, die andere kopiert.

Sind zur Verzeichnung der Änderungen mehrere Blätter erforderlich, so werden die Blätter eines jeden Pare numeriert und zusammengeheftet; auf dem letzten Blattę wird die Anzahl der Blätter und die Fertigung des Kommissärs beigesetzt.

Der Vermessungsbeamte des Katasters hat das Resultat der über die mitgeteilten Veränderungen gepflogenen Amtshandlung in der Rubrik »Art der Erledigung« der beiden Parien des Verzeichnisses ersichtlich zu ma-

»Sposób załatwienia«, a następnie zwrócić komisarzowi dla zakładania ksiąg gruntowych jeden egzemplarz wykazów.

Gdyby wynik dochodzeń, przedsięwziętych przez urzędnika pomiarowego, nie zgadzał się z datami wspomnianego wykazu, natenczas winien komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych zawiadomić urzędnika pomiarowego w ciągu dni 14-tu, czy przyłącza się do wyniku jego dochodzenia albo też w jaki sposób możnaby uchylić różnicę.

Po osiągnięciu porozumienia winien organ ewidencyjny, przydany komisarzowi dla zakładania ksiąg, przeprowadzić w mapie hipotecznej z możliwym pospiechem podziały gruntów i inne zmiany w obszarze parcel, o ile nie uwidoczniono ich w mapie hipotecznej już przy sposobności dochodzeń (§ 73).

Te zmiany, jako też inne zmiany, zawarte w wspomnianym wykazie, przeprowadzić można w operatach katastru podatku gruntowego w okresie prac kancelaryjnych, ponieważ oryginał wykazu tego ma być uważany za arkusz zgłoszeń.

Także wówczas, jeżeliby w toku dochodzeń nie stwierdzono żadnych zmian co do dat katastralnych, powinno się uwiadomić o tem ewidencyę katastru.

---

chen und sodann das eine Pare des Verzeichnisses dem Grundbuchsanlegungskommissär zurückzumitteln.

Sollte des Resultat der Erhebungen des Vermessungsbeamten mit den Daten des erwähnten Verzeichnisses nicht übereinstimmen, so hat der Grundbuchsanlegungskommissär dem Verfassungsbeamten innerhalb 14 Tagen bekanntzugeben, ob er sich dem Ergebnisse der Erhebung desselben anschliesst oder auf welche Weise die Differenz zu beheben wäre.

Nach erzielter Übereinstimmung hat das dem Anlegungskommissär beigegebene Evidenzhaltungsorgan die Grundteilungen und sonstigen Änderungen im Umfange der Parzellen, insoweit sie nicht schon gelegentlich der Erhebungen in der Grundbuchsmappe dargestellt worden sind (§ 73), in der letzteren, und zwar tunlichst bald durchzuführen.

Die Durchführung dieser wie auch der sonstigen im erwähnten Verzeichnisse enthaltenen Änderungen in den Operaten des Grundsteuerkatasters kann in der Kanzleiarbeitsperiode erfolgen, weil das Original dieses Verzeichnisses als Anmeldungsbogen zu behandeln ist.

Auch dann, wenn bei den Erhebungen keine Änderungen in Bezug auf Daten des Katasters ermittelt worden sein sollten, ist hievon der Katasterevidenzhaltung Mitteilung zu machen.

B. **Postępowanie celem ustalenia ksiąg** (§§ 83 do 88).

§ 83.

W postępowaniu celem ustalenia ksiąg należy zastosować przepisy ustawy z dnia 25. lipca 1871., l. 96. d. u. p., jednakowoż z temi zmianami, które przy analogicznem zastosowaniu postanowień ustawy o sprostowąniu ksiąg gruntowych wynikną stosownie do niniejszego rozdziału rozporządzenia wykonawczego.

Wdrożenie postępowania celem ustalenia ksiąg odnośnie do nowo założonej księgi gruntowej nie doznaje przeszkody przez to, iż w drodze uchwał działowych lub uchwał, wydanych w myśl § 30. u. s. h., nastąpiło odesłanie do drogi skargi i że wskutek tego należy przeprewadzić spory o własność.

W wezwaniu edyktalnem do wnoszenia zgłoszeń stosownie do § 7., a i b u. u. h., które ma być wydane w myśl § 6., u. u. h., należy zamieścić ograniczenie, iż od zgłoszenia wyłącza się: z pośród rozszczeń, wymienionych w § 7. a) te, które już w postępowaniu celem sprostowania ksiąg gruntowych zbadano i odesłano do drogi prawa, a z pośród praw obciążających, wymienionych w § 7. b), te, których odmówiono

---

B. Richtigstellungsverfahren (§§ 83 bis 88).

§ 83. Im Richtigstellungsverfahren ist nach den Vorschriften des Gesetzes vom 25. Juli 1871, R. G Bl. Nr. 96, vorzugehen, jedoch mit den Abweichungen, die sich bei sinngemässer Anwendung der Bestimmengen des Grundbuchsberichtigungsgesetzes gemäss dem gegenwärtigen Abschnitte der Vollzugsverordung ergeben.

Die Einleitung des Richtigstellungsverfahrens hinsichtlich eines neu angelegten Grundbuches wird dadurch nicht behindert, dass durch Teilungsbescheide oder nach § 30 G. B. G. erlassene Bescheide Verweisungen auf den Klageweg erfolgen und demzufolge Eigentumsprozesse durchzuführen sind.

In die nach § 6 G. R. G. zu erlassende Ediktalaufforderung zur Einbringung von Anmeldungen im Sinne des § 7 a und b G. R. G. ist die Einschränkung aufzunehmen, dass von der Anmeldung ausgenommen sind: hinsichtlich der in § 7 a) erwähnten Ansprüche diejenigen, die bereits im Grundbuchsberichtigungsverfahren untersucht und auf den Rechtsweg gewiesen wurden, hinsichtlich der im § 7 b) erwähnten Belastungsrechte diejenigen, die der Anspruch erhebenden Partei bereits im Lastenzuweisungsverfahren aberkannt wurden.

stronie podnoszącej rozszczenie już w toku postępowania przekazawczego.

Przy zakreśleniu terminu do zgłoszeń w tem wezwaniu edyktalnem można w myśl § 21. u. u. h. zejść poniżej roku. Na oznaczenie terminu wpływa ilość i jakość przypadków wadliwości ksiąg gruntowych, które wyszły na jaw w postępowaniu sprostowawczem, oraz przypadków odesłania do drogi skargi; należy jednak przytem mieć wzgląd także na przepis § 36., ustęp 1. u. s. h.

Z wspomnianem wezwaniem edyktalnem należy połączyć także pouczenie, iż osoby, które chciałyby żądać zmiany lub uzupełnienia przekazania ciężarów, przeprowadzonego hipotecznie na podstawie u. s. h. z d. 11 grudnia 1906 l. 246. d. u. p., z powodu, że następnie stan rzeczy, rozstrzygający pod względem przekazania ciężarów, zmienił się wskutek rozstrzygnięcia sporu względem przekazanego do drogi skargi roszczenia o prawo własności, mają zgłosić roszczenie swoje najpóźniej na trzy miesiące przed upływem terminu edyktalnego (§ 36., ustęp 3. u. s. h.).

§ 84.

Jeżeli roszczenie, zgłoszone przez posiadacza faktycznego względem zmiany wpisu prawa własności, oparto na tem, iż

Bei Festsetzung der Anmeldungsfrist in dieser Ediktalaufforderung kann im Sinne des § 21 G. R. G. unter ein Jahr herabgegangen werden. Die Fristbestimmung wird durch die Menge und Beschaffenheit der im Berichtigungsverfahren hervorgekommenen Grundbuchsgebrechen und der erfolgten Verweisungen auf den Klageweg beeinflusst; jedoch ist dabei auch auf die Vorschrift des § 36, Absatz 1, G. B. G. Rücksicht zu nehmen.

Mit der vorerwähnten Ediktalaufforderung ist auch die Belehrung zu verbinden, dass diejenigen Personen, die eine Änderung oder Ergänzung der auf Grund des Grundbuchberichtigungsgesetzes vom 11. Dezember 1906, R. G. Bl. Nr. 246, grundbücherlich durchgeführten Lastenzuweisung deshalb beanspruchen sollten, weil sich nachträglich infolge der Prozessentscheidung über einen auf den Klageweg gewiesenen Eigentumsanspruch die für die Lastenzuweisung massgebende Sachlage geändert hat, ihren Anspruch längstens drei Monate vor Ablauf der Ediktalfrist anzumelden haben (§ 36, Absatz 3, G. B. G.).

§ 84. Wird der angemeldete Anspruch eines faktischen Besitzers auf Anderung einer Eigentumseintragung darauf gestützt, dass die Liegen-

właściciel wpisany do ksiąg i jego poprzednik prawny nie posiadali nieruchomości faktycznie w przeciągu 10 lat, licząc wstecz od wdrożenia postępowania sprostowawczego. natenczas, o ile przy rozprawie przeprowadzonej w myśl § 9. u. u. h. nie przyjdzie do zgody, a fakt stwierdzony przez zgłaszającego będzie ustalony, nie należy odsyłać zgłaszającego do drogi prawa, lecz powinno się zmienić wpis stosownie do zgłoszenia, a właściciela wpisanego w księdze gruntowej odesłać do drogi skargi. Do wniesienia skargi winien sąd zakreślić odpowiedni, przynajmniej jednomiesięczny termin, który z ważnych powodów można przedłużyć.

Do dawnych ciężarów, które mają być zgłoszone w myśl § 7. b) u. u. h., należą także zobowiązania wzajemne właściciela nieruchomości, wymienione w § 22., u. s. h., których jeszcze nie uwzględniono.

§ 85.

Przy otwarciu nowej księgi gruntowej winien sąd hipoteczny w porozumieniu z komisarzem dla sprostowania ksiąg gruntowych sporządzić dokładne zapiski według wzoru 27. co do tych przypadków, w których w myśl § 34. u. s. h. nastąpiła adnotacya. Wzór 27.

---

schaft über zehn Jahre von der Einleitung des Berichtigungsverfahrens zurückgerechnet von dem eingetragenen Eigentümer und dessen Rechtsvorgänger faktisch nicht besessen wurde, so ist, falls bei der nach § 9 G. R. G. gepflogenen Verhandlung eine Einigung nicht erzielt und die von dem Anmeldenden behauptete Tatsache festgestellt wird, nicht der Anmelder auf den Rechtsweg zu verweisen, sondern es ist die Eintragung im Sinne der Anmeldung zu ändern und der im Grundbuche eingetragene Eigentümer auf den Klagsweg zu verweisen. Für die Betretung des Klageweges hat das Gericht eine angemesse Frist zu erteilen, die mindestens mit einem Monat zu bestimmen ist und aus erheblichen Gründen verlängért werden kann.

Zu den nach § 7 b) G. R. G. anzumeldenden alten Lasten gehören auch die im § 22 G. B. G. erwähnten, etwa noch nicht berücksichtigten Gegenverpflichtungen des Liegenschaftseigentümers.

§ 85. Bei Eröffnung des neuen Grundbuches hat das Grundbuchsgericht im Einvernehmen mit dem Grundbuchsberichtigungskommisär eine genaue Vormerkung nach Formular 27 über jene Fälle anzufertigen, in denen gemäss § 34 G. B. G. eine Klagsanmerkung erfolgt ist. Form. 27.

Sad hipoteczny winien następnie zasięgać wiadomości co do przebiegu wszystkich odnośnych sporów, przynajmniej raz na miesiąc, o ile możności w krótkiej drodze i notować wynik dowiadywania się w przedziałce zapisków, przeznaczonej na uwagi.

Sądy procesowe winny orzeczenia, wydane w tych sporach, udzielać z urzędu po ich prawomocności sądowi hipotecznemu.

Czas trwania terminu edyktalnego w postępowanlu celem ustalenia ksiąg zależy od hipotecznego przeprowadzenia wyników tych sporów. Sąd hipoteczny winien zatem, opierając się na wspomnianych zapiskach, zwracać baczną uwagę na istniejący stan rzeczy, a w razie, gdyby stosownie do tego okazała się potrzeba przedłużenia terminu edyktalnego złożyć na czasie sprawozdanie sądowi krajowemu wyższemu (§ 36., ustęp 1. u. s. h.).

Termin do wnoszenin zarzutów w postępowaniu ustalającem (drugi termin edyktalny § 14. u. u. h.) można w myśl § 21. u. u. h. skrócić aż do trzech miesięcy.

§ 86.

Sądy hipoteczne powinny dokładać usilnych starań celem odpowiedniego pouczenia ludności o ważności i znaczeniu po-

---

Das Grundbuchsgericht hat sich sodann über den Fortgang aller bezüglichen Prozesse mindestens einmal im Monate womöglich im kurzen Wegen zu erkundigen und das Ergebnis der Erkundigung in der Anmerkungsspalte der Vormerkung zu notieren.

Die Prozessgerichte haben die in diesen Prozessen gefällten Entscheidungen nach Rechtskraft dem Grundbuchsgerichte von Amtswegen mitzuteilen.

Von der grundbücherlichen Durchführung der Ergebnisse dieser Prozesse hängt die Dauer der ersten Ediktalfrist im Richtigstellungsverfahrens ab. Dem Grundbuchsgerichte liegt daher ob, an der Hand der erwähnten Vormerkung auf die Sachlage mit Umsicht zu achten und falls hienach eine Verlängerung der Ediktalfrist notwendig wird, rechtzeitig an das Oberlandesgericht Bericht zu erstatten (§ 36, Absatz 1, G. B. G.).

Die Frist zur Erhebung von Widersprüchen im Richtigstellungsverfahren (zweite Ediktalfrist, § 14, G. R. G.) kann im Sinne des § 21, G. R. G. bis auf drei Monate herabgesetzt werden.

§ 86. Die Grundbuchsgerichte haben sich eine entsprechende Belehrung der Bevölkerung über die Wichtigkeit und Bedeutung des Richtig-

stępowania, zmierzającego do ustalenia ksiąg. Przy zasięganiu wyjaśnień z księgi gruntowej i operatów, odnoszących się do założenia ksiąg, mają one jak najchętniej pomagać stronom, a na żądanie przyjmować zgłoszenia i zarzuty do protokółu.

Zamknięcie dawnej księgi gruntowej.

§ 87.

Z końcem dnia poprzedzającego otwarcie nowej księgi gruntowej należy zamknąć dawne wykazy hipoteczne. Zamknięcie, które uskutecznia się przy użyciu pieczątki ma brzmieć: »Zamknięto dnia . . . wskutek otwarcia l. w. . . . nowej księgi gruntowej«...

Data zamknięcia i nazwa gminy katastralnej winny mieścić się już w pieczątce; liczbę nowego wykazu należy dopisać ręką.

Ten zapisek ma być wyciśnięty pieczątką na każdej z trzech kart wykazu hipotecznego.

Akta w postępowaniu ustalającem.

§ 88.

Od chwili otwarcia nowo założonej księgi gruntowej na-

---

stellungsverfahrens angelegen sein zu lassen. Sie haben den Parteien bei Einholung von Auskünften aus dem Grundbuche und den Anlegungsoperaten bereitwillig entgegenzukommen und die Anmeldungen und Widersprüche auf Verlangen zu Protokoll zu nehmen.

Abschluss des alten Grundbuches.

§ 87. Mit dem Schlusse des dem Tage der Eröffnung des neuen Grundbuches vorhergehenden Tages sind die alten Grundbuchseinlagen abzuschliessen. Der Abschluss geschieht mittels einer Stampiglie und hat zu lauten: »Abgeschlossen am . . . . . infolge Eröffnung der E. Z. . . . . des neuen Grundbuches . . . . «.

Das Datum des Abschlusses und der Name der Katastralgemeinde haben schon in der Stampiglie enthalten zu sein; die Zahl der neuen Einlage ist handschriftlich beizusetzen.

Dieser Stampiglienvermerk ist auf jedes der drei Blätter der Grundbuchseinlage aufzudrücken.

Akten im Richtigstellungsverfahren.

§ 88. Vom Zeitpunkte der Eröffnung eines neu angelegten Grund-

leży z aktami hipotecznemi, odnoszącemi się do nowo otworzonej księgi gruntowej, postępować w myśl § 275. instr. s. i rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 17. grudnia 1898., l. 225. d. u. p.

Do aktów, które będą założone dla każdego wykazu hipotecznego, należy złożyć w szczególności także podania i protokóły, wniesione w postępowaniu ustalającem.

IV. Wykazy i zapiski (§§ 89 do 92).

W postępowaniu, mającem za przedmiot dochodzenie i zakładanie ksiąg.

§ 89.

Komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych winni z końcem każdego kwartału, a to najpóźniej do dnia 10-tego następnego miesiąca, sporządzić wykaz co do postępu prac około sprostowania ksiąg gruntowych i przedłożyć go za pośrednictwem sądu hipotecznego prezydyum trybunału pierwszej instancyi (na Bukowinie: komisyi dla spraw zakładania ksiąg gruntowych, utworzonej przy trybunale pierwszej instancyi).

Na wykaz co do prac sprostowawczych, oprócz przypadku założenia nowych ksiąg gruntowych, a więc w postępowaniu

---

buches sind die Grundbuchsakten, die das eröffnete neue Grundbuch betreffen, nach § 275 G. O. und Iustizministerialverordnung vom 17. Dezember 1898, R. G. Bl. Nr. 225, zu behandeln.

Zu den für die jede Grundbuchseinlage anzulegenden Akten sind insbesondere auch die im Richtigstellungsverfahren vorkommenden Eingaben und Protokolle zu nehmen.

IV. Ausweise und Vormerke (§§ 89 bis 92).
Im Erhebungs- und Anlegungsverfahren.

§ 89. Die Grundbuchsberichtigungskommissäre haben nach jedem Quartalsabschluss, und zwar längstens bis 10. des folgenden Monats, eines Ausweis über den Fortgang der Grundbuchsberichtigungsarbeiten zu verfassen und ihn auf dem Wege des Grundbuchsgerichtes dem Präsidium des Gerichtshofes erster Instanz (in der Bukowina: der bei dem Gerichtshofe erster Instanz bestellten Kommission in Grundbuchsanlegungssachen) vorzulegen.

Für den Ausweis uber die Berichtigungsarbeiten ausser dem Falle der Neuanlegung von Grundbüchern, mithin im Verfahren nach den Ab-

według rozdziałów I. i II. u. s. h., użyć należy wzoru 28. a na wykaz co do postępu zakładania ksiąg gruntowych na nowo wzoru 29. Wzór 28. Wzór 29.

W wykazie wzór 28. należy w przedziałkach 5., 6., 13., 14., i 15. traktować jako »załatwione« te liczby pozycyi wykazu wzór 8. oraz te wykazy hipoteczne, co do których komisarz dla sprostowania ksiąg udzielił już sądowi hipotecznemu wyniki swej działalności urzędowej celem ich hipotecznego wykonania.

Co do wykazów wzór 29. (o postępowaniu zmierzającem do założenia nowych ksiąg) rozstrzygające są następujące postanowienia:

»Prace wstępne« uważa się za ukończone, jeżeli postąpiły tak daleko, iż można rozpisać dochodzenia (§ 69.).

»Dochodzenia« uważa się za ukończone z chwilą, gdy przedkłada się operat do rewizyi w myśl § 30. gal. u. z. h. § 34. buk. u. z. h.

Okres »Sporządzania wykazów hipotecznych« kończy się z chwilą przedłożenia projektu księgi gruntowej sądowi krajowemu wyższemu celem wdrożenia postępowania, zmierzającego do ustalenia ksiąg w myśl § 3. u. u. h.

Prace, które przedsięwzięto w ciągu kwartału, objętego

---

schnitten I und II G. B. G. ist das Formular 28, für den Ausweis über den Fortgang der Neuanlegung von Grundbüchern das Formular 29 zu verwenden. Form. 28. Form. 29.

Im Ausweise Formular 28 sind in den Spalten 5, 6, 13, 14 und 15 als »erledigt« jene Postnummern des Verzeichnisses Formular 8 und jene Grundbuchseinlagen zu behandeln, rücksichtlich deren der Berichtigungskommissär die Ergebnisse seiner Amtshandlung bereits dem Grundbuchsgerichte zum grundbücherlichen Vollzuge mitgeteilt hat.

Für den Ausweis Formular 29 (über das Neuanlegungsverfahren) sind folgende Bestimmungen massgebend:

Die »Vorarbeiten« gelten als beendet, wenn sie soweit gediehen sind, dass die Erhebungen ausgeschrieben werden können (§ 69].

Die »Erhebungen« gelten dann als beendet, wenn das Operat zur Überprüfung nach § 30 gal. G. A. G., § 34 buk. G. A. G., vorgelegt wird.

Das Stadium »Verfassung der Grundbuchseinlagen« endet mit der Vorlage des Grundbuchsentwurfes an das Oberlandesgericht zur Einleileitung des Richtigstellungsverfahrens im Sinne des § 3 G. R. G.

Die während des Ausweisquartales vorgenommenen Arbeiten, die in

wykazem, i zdołano ukończyć w granicach jednego z trzech wymienionych okresów postępowania, należy wciągnąć jedynie do przedziałki »ukończonych« prac odnośnego okresu, nie zaś równocześnie także do przedziałki prac »będących w toku«.

Prezydya trybunałów pierwszej instancyi (na Bukowinie: komisye dla spraw zakładania ksiąg gruntowych) winny ułożyć na tych samych drukach przegląd przedkładanych im wykazów kwartalnych, w którym daty wykazane przez komisarzy dla zakładania ksiąg gruntowych, po ewentualnem ich sprostowaniu, zestawia się i zbiera w porządku powiatów sądowych; przeglądy te z dołączeniem wykazów komisarzy mają być przedłożone najpóźniej do dnia 15. tego samego miesiąca prezydyum sądu krajowego wyższego, które na ich podstawie zestawi w ten sam sposób tabelę przeglądową z wyrażeniem sumy ogólnej, obejmującej cały okrąg w porządku okręgów trybunałów, i przedłoży ją Ministerstwu sprawiedliwości do końca miesiąca, z dołączeniem wszystkich wykazów.

W postępowaniu ustalającem.

§ 90.

Sądy hipoteczne winny w zapisku, sporządzonym według

---

einem der bezeichneten drei Stadien zum Abschlusse gediehen sind, haben nur in der Spalte der »beendeten«, nicht aber zugleich in auch in der Spalte der »im Zuge befindlichen« Arbeiten des betreffenden Stadiums Aufnahme zu finden.

Die Präsidien der Gerichtshöfe erster Instanz (in der Bukowina: die Kommissionen in Grundbuchsanlegungsachen) haben über die ihnen vorgelegten Quartalsausweise auf gleichen Drucksorten eine Übersicht anzulegen, in welcher die von den Grundbuchsanlegungskommissären ausgewiesenen Daten nach allfälliger Richtigstellung, nach Gerichtsbezirken geordnet, zusammengestellt und summiert werden, und haben diese Übersichten unter Anschluss der Ausweise der Kommissäre bis längstens 15. desselben Monates dem Oberlandesgerichtspräsidium vorzulegen, welches hienach in gleicher Weise eine den ganzen Sprengel umfassende Übersichtstabelle, nach Gerichtshofsprengeln geordnet, unter Beisetzung der Gesamtsumme anfertigen und sie unter Anschluss aller Ausweisakten bis Ende des Monates dem Iustizministerium vorlegen wird.

Im Richtigstellungsverfahren.

Form. 30. **§ 90.** Die Grundbuchsgerichte haben in einer nach Formular 30 zu

wzoru 30., utrzymywać w ewidencyi terminy edyktalne, zakreślone w postępowaniu zmierzającem do ustalenia ksiąg. Wzór 30.

Wpis gmin katastralnych następuje w tym porządku kolejnym, w jakim otwiera się ich księgi gruntowe.

W razie przedłużenia terminu edyktalnego należy pierwotną datę przekreślić, a koniec przedłużonego czasokresu uwidocznić obok w tej samej przedziałce.

Na chwilę, w której upływa pierwszy termin edyktalny, należy zwracać szczególną uwagę z powodu mogącej zajść potrzeby przedłużenia tego terminu (§ 36. ustęp 1. u. s. h. § 85. r. w.).

§ 91.

Sądy hipoteczne winny dalej prowadzić w książce, składającej się z druków według wzoru 31., osobne zapiski co do przebiegu i wyników postępowania, zmierzającego do ustalenia ksiąg. Wzór 31.

Każde zgłoszenie prawa własności lub prawa obciążającego i każdy zarzut, wniesiony przeciw wpisaniu prawa obciążającego, wpisuje się, jako osobną pozycyę w bieżącym porządku, nie dzieląc ich według gmin katastralnych, a zarazem wypełnia się przedziałkę 1. 2. i wstawia stosownie do rodzaju

---

führenden Vormerkung die im Richtigstellungsverfahren festgesetzten Ediktaltermine in Evidenz zu halten.

Die Eintragung der Katastralgemeinden erfolgt in der Reihenfolge, in welcher deren Grundbücher eröffnet werden.

Im Falle einer Verlängerung der Ediktalfrist ist das frühere Datum zu durchstreichen und der Endtermin der verlängerten Frist daneben in derselben Spalte anzusetzen.

Auf den Zeitpunkt des Ablaufes der ersten Ediktalfrist ist wegen der enventuell notwendigen Verlängerung derselben (§ 36, Absatz 1, G. A. G., § 85 V. V.) besonders zu achten.

§ 91. Die Grundbuchsgerichte haben weiters in einem aus der Drucksorte nach Formular 31 gebildeten Buche eine besondere Vormerkung über den Gang und die Ergebnisse des Richtigstellungsverfahrens zu führen. Form. 31.

Jede Anmeldung eines Eigentums- oder Belastungsrechtes und jeder gegen die Eintragung eines Belastungsrechtes erhobene Widerspruch ist fortlaufend, ohne Sonderung nach Katastralgemeinden, als eine besondere Post einzutragen, wobei sofort die Spalten 1 und 2 ausgefüllt werden und

podania kreską pionową (|) do odpowiednich przedziałek 3., 6. lub 7.

Następnie należy uwzględnić, że do przedziałek 5. i 9., należą (oprócz przypadków odesłania do drogi prawa, które zaszły w postępowaniu sprostowawczem), także te przypadki, w których zgłoszenie lub zarzut wzięto jedynie w ewidencyę w księdze gruntowej, bez wdrożenia rozprawy, ponieważ sprawa znajduje się już od czasu dawniejszego na drodze prawa. (§ 8 ustęp 2. i § 15. ustęp 2. u. u. h.).

Z końcem każdego półrocza należy zapiski zamknąć w ten sposób, iż przez całą kartę pociąga się kreskę, a pod nią zlicza się sumy wpisów, mieszczących się w przedziałkach 3 do 9., następnie zaś wykazuje się w przedziałkach 3. i 7. cyfrowo zgłoszenia i zarzuty. które pozostały w toku.

§ 92.

Sądy powiatowe, w których toczy się postępowanie, zmierzające do ustalenia ksiąg, winny co pół roku przedkładać prezydentowi trybunału pierwszej instancyi (na Bukowinie: ko-

---

je nach der Art des Vorbringens in die entsprechenden Spalten 3, 6 oder 7 ein Kopfstrich (|) eingesetzt wird.

In der Folge ist das Ergebnis der eingeleiteten Verhandlung durch einen Kopfstrich in den Spalten 4 oder 5, 8 oder 9 ersichtlich zu machen. Aus diesen Spalten wird sofort ersehen werden können, ob die Anmeldung oder der Widerspruch bereits erledigt wurden.

Dabei ist zu berücksichtigen, dass in den Spalten 5 und 9 (nebst den im Berichtigungsverfahren erfolgten Verweisungen auf den Rechtsweg) auch jene Falle gehören, in denen die Anmeldung oder der Widerspruch ohne Einleitung einer Verhandlung lediglich im Grundbuche in Evidenz gebracht wurde, weil die Angelegenheit schon von früher im Rechtswege anhängig ist (§ 8, Absatz 2, und § 15, Absatz 2, G. R. G.).

Am Schlusse eines jeden Halbjahres ist die Vormerkung derart abzuschliessen, dass uber das ganze Blatt ein Strich gezogen und darunter die Summen der in den Spalten 3 bis 9 vorkommenden Eintragungen gebildet und hienach in den Spalten 3 und 7 die anhängig gebliebenen Anmeldungen und Widersprüche beziffert werden.

Form 32. **§ 92.** Die Bezirksgerichte, bei denen das Richtigstellungsverfahren sich im Zuge befindet, haben halbjährig einen Ausweis nach Formular 32 über den Gang und die Ergebnisse des Richtigstellungsverfahrens dem Präsidenten des Gerichtshofes erster Instanz (in der Bukowina: der Kommission

misyi dla spraw zakładania ksiąg gruntowych przy trybunale pierwszej instancyi) wykaz według wzoru 32. co do przebiegu i co do wyników postępowania ustalającego. W wykazie tym należy przedstawić stan postępowania z końcem półrocza. Wzór 32.

Przedziałkę 2. i 8. wypełnia się na podstawie zapisków, wzór 31.

Prezydent trybunału pierwszej instancyi (na Bukowinie: komisya dla spraw zakładania ksiąg gruntowych) zestawia na tym samym druku (wzór 32.) tabele, do której wciąga się daty, dostarczone przez sądy powiatowe, oraz wykaz własnego trybunału, o ile przed nim toczy się postępowanie, zmierzające do ustalenia ksiąg, a to w porządku sądów hipotecznych. Na końcu należy zliczyć sumy,

Wykaz ten przedkłada się sądowi krajowemu wyższemu, który na tej podstawie zestawia wykaz zbiorowy według okręgów trybunałów i sądów hipotecznych i przedkłada go Ministerstwu sprawiedliwości.

Jako termin przedkładania obowiązuje podobnie, jak przy wykazach katastralnych co do postępu sprostowania ksiąg gruntowych (§ 89.), 10-ty względnie 15-ty i ostatni dzień miesiąca następującego po końcu półrocza.

---

in Grundbuchsanlegungssachen beim Gerichtshofe erster Instanz) vorzulegen. In dem Ausweise ist der Stand des Verfahrens mit Schluss des Halbjahres darzustellen.

Die Ausfüllung der Spalten 2 und 8 hat auf Grund der Vormerkung Formular 31 zu geschehen.

Der Präsident des Gerichtshofes erster Instanz (in der Bukowina: die Kommission in Grundbuchsanlegungssachen) stellt auf gleicher Drucksorte (Formular 32) eine Tabelle zusammen, in welcher die von den Bezirksgerichten gelieferten Daten und der Ausweis des eigenen Gerichtshofes, insofern bei ihm das Richtigstellungsverfahren anhängig ist, nach Grundbuchsgerichten geordnet eingetragen werden. Am Schlusse sind die Summen zu bilden.

Dieser Ausweis ist dem Oberlandesgerichte vorzulegen, das hienach einen Gesamtausweis nach Gerichtshofsprengeln und Grundbuchsgerichten zusammenstellt und dem Justizministerium vorlegt.

Als Vorlagetermin gilt, wie bei den Quartalausweisen uber den Fortgang der Grundbuchsberichtigung (§ 89), der 10., beziehungsweise 15. und letzte Tag des auf den Semestralschluss folgenden Monates.

Nadzór nad pracami około sprostowania ksiąg gruntowych.

§ 93.

Prace około sprostowania ksiąg gruntowych pozostają w Galicyi pod bezpośrednim nadzorem prezydentów trybunałów pierwszej instancyi lub urzędników sędziowskich, których prezydenci za zgodą prezydyum sądu krajowego wyższego wyznaczą. Na Bukowinie sprawować będą bezpośredni nadzór w myśl § 14. buk. u. z. h. senaty, które w tym celu utworzy się przy trybunałach pierwszej instancyi, a które składać się mają z prezydenta lub jego zastępcy i z dwóch radców, wyznaczonych przez prezydenta.

Do tych organów nadzorczych należy postępowanie, zmierzające do założenia ksiąg na nowo, w szczególności także przepisana w § 30. gal. u. z. h. i § 34. buk. u. z. h. rewizya każdego poszczególnego operatu w tym kierunku, czy przy dochodzeniach postępowano w sposób odpowiadający ustawie.

Ponadto należy przy sposobności wizytacyi sądów zwracać szczególną uwagę na postęp prac około sprostowania ksiąg gruntowych, a prezydyum sądu krajowego wyższego winno zarządzać peryodyczne inspekcyonowanie komisyi dla sprostowa-

---

V. Schlussbestimmungen (§§ 93 bis 95).

Aufsicht über die Grundbuchsberichtigungsarbeiten.

§ 93. Die Grundbuchsberichtigungsarbeiten stehen in Galizien unter der unmittelbaren Aufsicht der Präsidenten der Gerichtshöfe erster Instanz oder der von ihnen mit Genehmigung des Oberlandesgerichtspräsidiums bestellten richterlichen Beamten. In der Bukowina ist die unmittelbare Aufsich im Sinne des § 14, buk. G. A G., von den bei den Gerichtshöfen erster Instanz hiefür zu bestellenden Senaten zu führen, die aus dem Präsidenten oder dessen Stellvertreter und zwei vom Präsidenten bestimmten Räten zu bestehen haben.

Diesen Aufsichtsorganen obliegt im Neuanlegungsverfahren insbesondere auch die im § 30, gal. G. A. G., und § 34. buk G. A. G., angeordnete Prüfung jedes einzelnen Operates, ob bei den Erhebungen in gesetzmässiger Weise vorgegangen wurde.

Überdies ist bei den Visitationen der Gerichte auf den Fortgang der Grundbuchsberichtigungsarbeiten ein besonderes Augenmerk zu wenden und sind vom Oberlandesgerichtspräsidium periodische Inspizierungen der

nia ksiąg gruntowych za pośrednictwem inspektorów umyślnie w tym celu wyznaczonych.

Uwzględnienie właściwości władz agrarnych.

§ 94.

Ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych nie narusza właściwości władz dla operacyi agrarnych, ustalonej w galicyjskich ustawach krajowych z dnia 9, grudnia 1899. l. 18. i 20. d. u. k. z r. 1900.

W postępowaniu sprostowawczem należy więc dokładnie uwzględnić ograniczenie właściwości komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych i właściwości sądu zwyczajnego, które wynika z tych ustaw.

Początek mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia.

§ 95.

Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Grundbuchsberichtigungskommissionen durch besonders hiefür bestimmte Inspektoren vornehmen zu lassen.

Berücksichtigung der Zuständigkeit der Agrarbehörden.

§ 94. Durch das Grundbuchsberichtigungsgesetz wird die in den galizischen Landesgesetzen vom 9. Dezember 1899, L. G. Bl. Nr. 18 und 20 ex 1900, festgesetzte Zuständigkeit der Behörden für agrarische Operationen nicht berührt.

Es ist daher im Berichtigungsverfahren auf die nach diesen Gesetzen sich ergebende Einschränkung der Zuständigkeit des Grundbuchsberichtigungskommissärs und des ordentlichen Gerichtes genau Bedacht zu nehmen.

Beginn der Wirksamkeit der gegenwärtigen Verordnung.

§ 95. Diese Verordnung tritt mit dem Tage ihrer Kundmachung in Wirksamkeit.

Sprostowanie ksiąg gruntowych

Dziennik

ogólnych aktów dotyczących sprostowania ksiąg gruntowych c. k. komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych Sądu } w

Liczba porządkowa	Dzień wpływu	Władza lub strona	Przedmiot	Dzień załatwienia
1	2	3	4	5

Okrąg trybunału

Siedziba urzędowa c. k. komisarza:

Okrąg sądu powiat.

Plan pracy

co do robót około sprostowania ksiąg gruntowych, które c. k. komisarz dla sprostowania ksiąg grunt. wykonać ma w r. 19

Okrąg trybunału: Siedziba urzędowa c. k. komisarza:

Okrąg sądu powiatowego:

Plan pracy

co do robót około sprostowania ksiąg gruntowych, które c. k. komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych wykonać ma w roku 19

Ilosc gmin katastralnych powiatu sądowego	Ilość gmin katastralnych, w których do końca bieżącego roku prawdopodobnie ukończy się prace	Nazwa gmin katastralnych, w których ma się pracować	Ogolna ilość wyk. hip. poszczególnych gmin katastralnych	Ilość wyk., w których zachodzi stosunek współwłasności	Ilość parcel budowlanych i gruntowych (według podania władzy katastralnej)	Kok, w którym wylitografowano mapę katastralną	Postępowanie według rozdz. I. i II. ustawy o spr. ks. gr.			Zakładanie księgi gruntowej na nowo									Uwaga
							należy rozpocząć i ukończyć	należy dalej prowadzić i ukończyć	należy rozpocząć jednak nie ukończyć	należy rozpocząć i ukończyć			należy dalej prowadzić i ukończyć			należy rozpocząć jednak nie ukończyć			
										prace wstępne	dochodzenia	sporządzenie wykazów hipot.	prace wstępne	dochodzenia	sporządzenie wykazów hipot.	prace wstępne	dochodzenia	sporządzenie wykazów hipot.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Wzór 2 (do § 7).

Okrąg trybunału: Siedziba urzędowa c. k. komisarza:

Plan pracy

co do robót około sprostowania tabuli krajowej, które c. k. komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych ma wykonać w roku 19

Ogólna ilość wykazów tabularnych trybunału	Ilość wykazów, w których zachodzi stosunek współwłasności	Ilość wykazów, co do których do końca bieżącego roku prawdopodobnie ukończy się prace	Ilość wykazów, które ma się sprostować w najbliższym roku	Postępowanie według rozdziału I. i II. ustawy o spr. ks. gr.			Założenie tabuli krajowej na nowo									Uwaga
				należy rozpocząć i ukończyć	należy dalej prowadzić i ukończyć	należy rozpocząć lecz nie ukończyć	należy rozpocząć i ukończyć			należy dalej prowadzić i ukończyć			należy rozpocząć lecz nie ukończyć			
							prace wstępne	dochodzenia	sporządzenie wykazów tab. kraj.	prace wstępne	dochodzenia	sporządzenie wykazów tab. kraj	prace wstępne	dochodzenia	sporządzenie wykazów tab. hip.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Wzór 3 do § 7.

C. k. Sąd

Preliminarz kosztów

połączonych z pracami około sprostowania ksiąg gruntowych, które w roku 19..... mają być wykonane.

Koszta podróży i dyety komisarza dla sprostowania ksiąg	Dyety (płaca dzienna) i należytości za podróż dla pisarzy	Koszta podróży i dyety organu ewidencyjnego	Koszta edyktu	Oprawa operatów z dochodzeń i ksiąg gruntowych	Inne wydatki	Razem	Uwaga
w koronach							
1	2	3	4	5	6	7	8

Wzór 4 (do § 7).

Sprostowanie ksiąg gruntowych. Gmina katastralna: .....

Do

c. k. Sądu .....

w _____

Upraszam niniejszem o ustanowienie dla .....
.....
.....
.....

którego/której miejsce pobytu nie jest znane — który/która jest nie własnowolny(a), a którego/której ustawowy zastępca nie jest znany — zastępcy do rozpraw, jakie będą przeprowadzone celem sprostowania ksiąg gruntowych oraz o zawiadomienie mnie o ustanowieniu zastępcy najpóźniej do ..... 19....

Na rzecz wyżej wymienionego/wymienionej wpisane jest w księdze gruntowej gminy katatastralnej .....
.....
.....
.....

Na zastępców nadawaliby się .....
.....
.....
.....

Właściwość c. k. Sądu ..... przyjęto na podstawie
.....

....., dnia ..... 19....

C. k. Komisarz dla sprostowania
ksiąg gruntowych:

Obwieszczenie,

dotyczące

sprostowania ksiąg gruntowych.

Celem sprostowania ksiąg gruntowych w okręgu Sądu ..... stosownie do ustawy z dnia 11 grudnia 1906, l. 246 d. u. p., ustanowiło c. k. Ministerstwo sprawiedliwości ..... komisarzem miejscowym z siedzibą urzędową w ..... C. k. komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych rozpocznie swoją działalność urzędową dnia ..... 19....

Komisarz miejscowy wdroży postępowanie celem sprostowania ksiąg gruntowych we wszystkich tych przypadkach, które jakimkolwiek sposobem dojdą do jego wiadomości.

Wzywa się strony, aby doniosły c. k. komisarzowi dla sprostowania ksiąg gruntowych stosownie do bliższych zarządzeń, jakie on wyda, o wszystkich przypadkach, w których przy nieruchomościach, co do których one występują w przymiocie posiadaczy lub wierzycieli, stan hipoteczny nie zgadza się z faktycznemi stosunkami posiadania. Przez doniesienie takie zapewniają sobie strony zastosowanie postępowania sprostowawczego co do odnośnych nieruchomości.

c. k. Sąd .....

C. k. Sędzia powiatowy:

(Pieczęć urzędowa).

Obwieszczenie,

dotyczące

sprostowania księgi gruntowej dla gminy katastralnej.....

Podpisany c. k. komisarz przystąpi do sprostowania księgi gruntowej gminy katastralnej..... Wzywa się te osoby, które odnośnie do pewnej nieruchomości, znajdującej się w tej gminie i wykazującej niezgodność pomiędzy stanem hipotecznym a faktycznym stanem posiadania, występują w charakterze posiadaczy lub wierzycieli, aby o niezgodności tej doniosły podpisanemu c. k. komisarzowi dla sprostowania ksiąg gruntowych pisemnie lub ustnie do dnia ..... 19 .

W szczególności należy donieść o tym przypadku, jeżeli nieruchomości połączone w jedno ciało hipoteczne nie stanowią w rzeczywistości jednolitej całości, lecz należą w kawałkach do kilku osób, np. jeżeli w księdze gruntowej nie przeprowadzono podziału fizycznego, uskutecznionego przez strony, albo jeżeli nie odpisano kawałków gruntu, odprzedanych z całości ciała hipotecznego. Również należy donieść o tym przypadku, jeżeli ciało hipoteczne, chociaż nie uległo faktycznie podziałowi na kilka części, należy do innego właściciela, a nie do tego, który w księdze gruntowej jest wpisany.

Doniesienia winny obejmować:

a) nazwisko zgłaszającego;

b) oznaczenie wykazu hipotecznego i parceli, których doniesienie dotyczy;

c) rodzaj różnicy między faktycznym stanem posiadania a stanem hipotecznym wraz z podaniem, odkąd niezgodność istnieje;

d) wymienienie odnośnego sądu i sygnatury aktów, jeżeli co do różnic, o które chodzi, toczy się lub toczył się spór albo inne postępowanie sądowe;

e) jeżeli sporządzono dokumenty odnoszące się do niezgodności, której dotyczy doniesienie, należy je dołączyć do doniesienia lub podać, gdzie one się znajdują.

Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych przybędzie zresztą w dniu ..... 19 do gminy..... celem przyjmowania doniesień.

Doniesienia są zbyteczne co do takich nieruchomości, które w księdze gruntowej wpisano jako wspólną własność kilku osób oraz co do takich, przy których komisarz hipoteczny znalazł niezgodność przez porównanie księgi gruntowej z katastrem. Te przypadki niezgodności podda się w każdym razie zbadaniu.

....., dnia ..... 19.....

(Pieczęć urzędowa).

C. k. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych:

Wzór 8 (do § 19).

Gmina katastralna: . . . . . .

Powiat sądowy: . . . . . .

Wykaz

przypadków niezgodności pomiędzy księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania

Liczba pozycyi	Dzień doniesienia	Nazwisko i adres donoszącego	Liczba wykazu hipotecznego	Właściciel hipoteczny	Różnica między faktycznym stanem posiadania a stanem hipotecznym	Data					Uwaga
						wdrożenia postępowania sprostowawczego	planu przekazania ciężarów	uchwały przekazującej ciężary	uchwały w myśl § 30 ust. 5 spr. ks. gr.	udzielenia wyniku sądowi hipotecznemu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Sprostowanie ksiąg gruntowych. Gmina katastralna: .....

Liczba czynności: .....

Na zasadzie ustawy z dnia 11 grudnia 1906, l. 246 d. u. p. postanawia się niniejszem wdrożyć postępowanie celem sprostowania wykazu hipotecznego l. .. gminy katastralnej . .....
z powodu, iż .....
.....
.....
.....

Zarazem zarządza się adnotacyę hipoteczną wdrożenia postępowania zmierzającego do sprostowania księgi gruntowej.

O tem zawiadamia się Pana jako właściciela hipotecznego — faktycznego posiadacza — wierzyciela hipotecznego .....
.....
.....
z tym dodatkiem, iż celem przeprowadzenia odnośnych dochodzeń i przesłuchań co do stosunków posiadania i co do stanu ciężarów wyznaczóno audyencyę w gminie ..... i że jest obowiązkiem Pana zgłosić się do tej czynności urzędowej w dniu .....
..... i przynieść z sobą dokumenty odnoszące się do jego praw.

Gdyby Pan nie stawił się, natenczas ustanowi się dla Pana zastępcę na Pańskie koszta, w myśl § 23 wyżej wymienionej ustawy, o ile przebieg dochodzeń będzie tego wymagał.

....., dnia ..... 19.....

Vid. księga gruntowa.
Zanotowano na karcie A_2 l. w. h. .....
gminy katastralnej .....
C. k. Sąd .....

C. k. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych:

Do wiadomości: Przeciw uchwale tej służy interesowanym środek prawny rekursu w przeciągu dni czternastu, jednak bez skutku odwłocznego.

Wzór 10 (do § 23).

Sprostowanie ksiąg gruntowych. Gmina katastralna:

Liczba czynności:

Do

w

Na zasadzie ustawy z dnia 11 grudnia 1906, l. 264 d. u. p., postanawia się niniejszem, wdrożyć postępowanie celem sprostowania wykazu hipotecznego l. gminy katastralnej
z powodu, iż

Zarazem zarządza się adnotacyę hipoteczną wdrożenia postępowania zmierzającego do sprostowania księgi gruntowej.

Ze względu na wpis, znajdujący się na karcie pod l. p. według którego

zawiadamia się
o wdrożeniu postępowania sprostowawczego z tym dodatkiem, iż celem przeprowadzenia odnośnych dochodzeń i przesłuchań co do stosunków posiadania i stanu ciężarów wyznaczono audyencyę w gminie

Uprasza się
o wysłanie do tej czynności urzędowej organu upoważnionego do zastępstwa oraz o podanie do mej wiadomości nazwiska i charakteru służbowego tegoż organu.

Gdyby wyznaczony zastępca nie stawił się, natenczas ustanowi się dla na jego — jej koszta zastępcę w myśl § 23 wyżej wymienionej ustawy, o ile przebieg dochodzeń będzie tego wymagał.

, dnia 19

Vid. księga gruntowa.

Zanotowano na karcie A_2 l. w. h.
gminy katastralnej

C. k. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych:

C. k. Sąd

Do wiadomości: Przeciw uchwale tej służy interesowanym środek prawny rekursu w przeciągu dni czternastu, jednak bez skutku odwłocznego

Obwieszczenie,

dotyczące

sprostowania wykazu hipotecznego l. gminy katastralnej

Na zasadzie ustawy z dnia 11 grudnia 1906, l 246 d. u. p. postanowiono wdrożyć postępowanie celem sprostowania wykazu hipotecznego l. gminy katastralnej

Za (współ-) właścicieli hipotecznych są wpisani:

Postępowanie sprostowawcze odnosi się do parcel budowlanych
parcel gruntowych

wpisanych jako części składowe powyższego ciała hipotecznego.

Wszyscy ci, którzy mają interes prawny w ustaleniu stosunków posiadania i zbadaniu stanu ciężarów, mogą stawić się do dochodzeń zarządzonych na dzień w
i podać wszelkie okoliczności przydatne dla wyjaśnienia stanu rzeczy i ochrony swoich praw.

, dnia. 19

C. k. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych.

(Pieczęć urzędowa).

Sprostowanie ksiąg gruntowych.

Gmina katastralna:

Powiat sądowy:

Do form. wykazu 8, liczba pozycyi:

Protokół,

spisany przez c. k. komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych dnia

w

odnośnie do l. w. h.:

A. Stan majątkowy.

Nazwa i inne znamiona, służące do oznaczenia ciała hipotecznego:

Stan hipoteczny		Badanie stanu majątkowego	Nowy stan	Liczba bieżąca rozmaitych grup parcel będących z sobą w związku	Nazwisko i adres właściciela, który ma być wpisany do księgi grutowej	Nazwiska stron odesłanych na drogę skargi	Uwaga
Liczba parceli	Oznaczenie parceli (numer dumu, rodzaj uprawy)						
1	2	3	4	5	6	7	8

B. Właściciel hipoteczny:

C. Hipoteczny stan ciężarów:

Sprostowanie ksiąg gruntowych. Gmina katastralna:

Liczba czynności:

Do Pana

w

Nr. domu

W postępowaniu celem sprostowania wykazu hipotecznego l. powyższej gminy katastralnej według ustawy z dnia 11 grudnia 1906, l. 246 d. u. p., zawiadamia się Pana, że sporządzono plan przekazania ciężarów, które ciążyły na nieruchomościach połączonych dotychczas w powyższym wykazie hipotecznym, i że plan ten wyłożony będzie do przeglądu w Sądzie w w kancelaryi gminnej w od do 19 .

Wolno Panu przejrzeć plan przekazania oraz zgłosić się celem otrzymania objaśnień co do jego treści, przy audyencyi w wyznaczonej w tym celu na dzień 19

Odpisy planu przekazania lub wyciągi z tegoż może Pan przed upływem terminu wyznaczonego do przeglądu podjąć po poprzedniem złożeniu kwoty po 40 h za każdą stronę.

Należytość powyższą należy złożyć w Sądzie do rąk prowadzącego księgę pieniężną Pana w każdym razie przed upływem terminu wyznaczonego do przeglądu planu przekazania, gdyż w przeciwnym razie nie uważanoby zamówienia za uskutecznione na czasie (§ 16 ust. 1 wyżej powołanej ustawy).

, dnia 19

C. k. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych:

Wzór 14 (do § 45).

Gmina katastralna:

Powiat sądowy:

Zapisek

co do zamówień na odpisy planów przekazania i wyciągi z tychże.

Liczba bieżąca	Dzień zamówienia	Nazwisko i adres zamawiającego	Przedmiot	Ilość stron	Należytość		Liczba pozycyi księgi pieniężnej	Dzień doręczenia odpisu lub wyciągu	Uwaga
					K	h			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Sprostowanie ksiąg gruntowych. Gmina katastralna:

Liczba czynności:

Do Pana

w

Nr. domu

W postępowaniu celem sprostowania wykazu hipotecznego l. gminy katastralnej według ustawy z dnia 11 grudnia 1906, l. 246 d. u. p., wyznacza się audyencyę na dzień 19 w , celem przyjęcia zarzutów przeciw planowi przekazania ciężarów, które dotychczas ciążyły na nieruchomościach połączonych w powyższym wykazie hipotecznym oraz przeciw zmianom lub uzupełnieniom planu przekazania ciężarów przeprowadzonym wskutek zarzutów.

Zarzuty wnieść można przed tą audyencyą lub przy niej. Zarzuty wniesione po zamknięciu audyencyi nie będą uwzględnione.

Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych odrzuca zarzuty, gdy:

1. z zarzutu nie można wyrozumieć pewnego określonego żądania,

2. gdy zarzut nie zawiera w sobie żadnych takich okoliczności, któreby wskazywały, że założenia wzięte za podstawę planu przekazania ciężarów nie odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy,

3. gdy zaczepione przeniesienie zgadza się z oświadczeniami złożonemi przez zaczepiającego w postępowaniu sprostowawczem już przedtem,

4. gdy zaczepione przeniesienie odpowiada dotychczasowemu stanowi hipotecznemu,

5. gdy odnośne prawo hipoteczne posiada także według planu przekazania ciężarów bezpieczeństwo ustawowe, odpowiadające § 1374 k. c.,

6. gdy bezpieczeństwo dotychczasowe, choćby nawet nie ustawowe, według planu przekazania ciężarów nie podlegało uszczupleniu, wreszcie

7. gdy przez zapłatę częściową, którą wierzyciel w każdym razie obowiązany jest przyjąć, stworzono dla pozostałej wierzytelności bezpieczeństwo, które w myśl l. 5 i 6 uważać należy za odpowiednie.

, dnia 19

C. k. Komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych:

Wzór 16 (do § 63).

Gmina katastralna:

Powiat sądowy:

Wykaz nieruchomości.

(Strona lewa). (Strona prawa)

Stan przy rozpoczęciu zakładania na nowo księgi gruntowej						Późniejsze podziały				
Liczba parceli	Oznaczenie parcel (numer domu, rodzaj uprawy)	Liczba pozycyi protokołu dochodzeń wzór 17	Liczba		Uwaga	Liczba parceli	Oznaczenie parcel (numer domu, rodzaj uprawy)	Liczba		Uwaga
			arkusza posiadłości	nowego wykazu hipotecznego				arkusza posiadłości	nowego wykazu hipotecznego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Liczba pozycyi:

Gmina katastralna:

Powiat sądowy:

Liczba arkusza posiadłości:

Liczba nowego wykazu hipot.:

Zapiski co do posiadania katastralnego:

Nazwisko i imie znamiona służące do oznaczenia posiadacza i majętności, a mianowicie:

według **katastru podatkowego:**

według **dochodzenia:**

Liczba parceli	Oznaczenie parceli (numer domu, rodzaj uprawy)	Badanie posiadania	Wpisano w księdze gruntowej			Nowy stan	Bieżąca liczba rozmaitych parcel będących z sobą w związku	Nazwisko i adres właściciela, który ma być wpisany do księgi gruntowej	Nazwiska stron odesłanych na drogę skargi	Uwaga
			jako liczba parceli	w wykazie hipotecznym liczba	jako własność					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Gmina katastralna:

Powiat sądowy:

Wykaz posiadaczy nieruchomości (właścicieli).

Nazwisko i inne znamiona służące do oznaczenia osoby	Liczba		Uwaga
	arkusza posiadłości	nowego wykazu hipotecznego	
1	2	3	4

Gmina katastralna

Powiat sądowy:

Wykaz domów

Numer domu	Nazwa pospolita i inne oznaczenie, pod którem dom jest powszechnie znany	Liczba		Uwaga
		arkusza posiadłości	nowego wykazu hipotecznego	
1	2	3	4	5

Zakładanie ksiąg gruntowych na nowo. Gmina katastralna:

Liczba czynności:

Do

Zwierzchności gminnej Przełożeństwa obszaru dworskiego

w

W najbliższym czasie rozpoczną się dochodzenia celem założenia na nowo księgi gruntowej dla powyższej gminy katastralnej. Zaprasza się Pana Przełożonego $\frac{\text{gminy}}{\text{obszaru dworskiego}}$ aby w dniu 19 przybył na konferencyę do kancelaryi podpisanego c. k. Komisarza dla zakładania ksiąg gruntowych

Zamiast Pana Przełożonego $\frac{\text{gminy}}{\text{obszaru dworskiego}}$ może stawić się także inna osoba, obznajomiona zupełnie dokładnie ze stosunkami posiadania $\frac{\text{w gminie}}{\text{na obszarze dworskim}}$.

Konferencya ma za przedmiot tymczasowe ustalenie i uzupełnienie podjętych z katastru (z arkusza posiadłości gruntowych) nazwisk i adresów posiadaczy, których w właściwym czasie zawezwie się do dochodzeń.

Przy konferencyi tej ma się również stwierdzić, czy i którzy posiadacze są ewentualnie niewłasnowolni, kto jest ich ustawowym zastępcą (ojcem, opiekunem, kuratorem), następnie czy i którzy posiadacze przebywają w nieznanem miejscu, oraz czy i kto ustanowiony jest ich pełnomocnikiem.

Równocześnie omówi się także, gdzie najdogodniej urządzić będzie można w gminie kancelaryę dla zakładania ksiąg gruntowych (§ 37. gal. u. o zakł. ks. gr., § 41 buk. u. o zakł. ks. gr.).

Ponieważ w myśl § 20. ustawy o zakładaniu ksiąg gruntowych przybrać należy dwóch mężów wybranych przez reprezentacyę gminną, obznajomionych ze stosunkami miejscowemi jako mężów wybranych przez reprezentacyę gminną, obznajomionych ze stosunkami miejscowymi jako mężów zaufania i świadków sądowych, przeto uprasza się zwierzchność gminną, aby spowodowała wybór odpowiedniej ilości takich mężów, a nazwiska wybranych wymieniła, o ile możności już przy powyższej konferencyi.

dnia 19

C. k. Komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych:

Zakładanie ksiąg gruntowych na nowo. Gmina katastralna:

Liczba czynności:

Do

Zwierzchności gminnej

w

Ponieważ w najbliższym czasie rozpoczną się dochodzenia celem założenia na nowo księgi gruntowej dla powyższej gminy katastralnej, przeto przesyła się równocześnie kopię mapy wraz z wykazem nieruchomości, abecadłowym wykazem posiadaczy i wykazem domów i uprasza się, aby operaty te, na podstawie których odbędą się rozprawy, wyłożono w urzędzie gminnym do ogólnego przeglądu.

Zwierzchność gminną czyni się odpowiedzialną za to, aby nic nie uległo zawalaniu lub podarciu; należy więc przestrzegać, aby dotykano się map i wykazów tylko rękami czysto umytemi, aby na mapie wskazywano nie palcami, lecz małym drewienkiem lub drutem albo innym podobnym narzędziem i aby zastosowano największą ostrożność dla uniknięcia rozdarcia lub pomięcia. Przesłanych operatów nie należy zwracać, lecz pozostaną one tamże aż do rozpoczęcia dochodzeń, a w dniu, w którym rozpoczną się dochodzenia, będą przeniesione do lokalu wyznaczonego na prowadzenie dochodzeń.

dnia 19

C. k. Komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych:

Wzór 22 (do § 70).

Gmina katastralna:

Liczba czynności:

Obwieszczenie

dotyczące

założenia na nowo księgi gruntowej.

Wskutek uchwały Sądu krajowego wyższego w z dnia 19 , L. cz. , zatwierdzonej przez c. k. Ministerstwo sprawiedliwości nastąpić ma założenie na nowo księgi gruntowej dla gminy katastralnej w powiecie sądowym

Dochodzenia, które w tym celu będą przedsięwzięte, rozpoczynają się dnia 19 w

Wszyscy posiadacze nieruchomości, znajdujących się w gminie katastralnej, wierzyciele hipoteczni i inne osoby, które mają interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania i w uporządkowaniu stanu ciężarów, mogą zgłosić się i podać wszystko, co okaże się przydatne dla wyjaśnienia stanu rzeczy oraz dla ochrony ich praw.

Tymczasem będzie kopia mapy wraz z wykazem wszystkich nieruchomości i wykazem posiadania katastralnego każdego poszczególnego posiadacza, tudzież wraz z innymi wyciągami z katastru

wyłożona, a każdy może tam przejrzeć powyższe materyały.

Gdyby w toku dochodzeń okazało się, że części składowe pewnego ciała hipotecznego leżą w innej gminie katastralnej, natenczas w razie potrzeby obejmie się dochodzeniami równocześnie także odnośne poboczne części składowe.

, dnia 19 .

C. k. Komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych:

(Pieczęć urzędowa.)

Zakładanie ksiąg gruntowych na nowo.

Gmina katastralna:

Do

·/· W załączeniu ·/· przesyła się do wiadomości jeden egzemplarz obwieszczenia dotyczącego rozpoczęcia dochodzeń celem założenia na nowo księgi gruntowej dla wyżej wymienionej gminy katastralnej.

, dnia 19

C. k. Komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych:

Zakładanie ksiąg gruntowych na nowo.

Gmina katastralna: .....

L. poz. .....

Wezwanie.

W toku postępowania celem założenia na nowo księgi gruntowej dla wyżej wymienionej gminy katastralnej zawiadamia się Pana, jako posiadającego nieruchomości — prawo rzeczowe na nieruchomościach — w tej gminie, o dochodzeniach, które będą podjęte i wzywa się Pana, aby stawił się do tych dochodzeń w dniu .....

..... 19 .... poł. ..... o godzinie .....

.....

i przyniósł z sobą dokumenty, odnoszące się do jego stosunków prawnych.

W razie, gdyby Pan nie stawił się, ustanowi się dla Pana zastępcę na Pańskie koszta, o ileby dalszy tok dochodzeń tego wymagał.

....., dnia ..... 19.....

C. k. Komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych:

Zakładanie ksiąg gruntowych na nowo. Gmina katastralna: .....

L. poz. .....

Do

.....

w .....

W toku postępowia celem założenia na nowo księgi gruntowej dla wyżej wymienionej gminy katastralnej zechce .....
.....
do dochodzenia w przedmiocie stosunków posiadania i uporządkowania stanu ciężarów, które odbędzie się dnia ..... 19.....
w ..... wydelegować organ, upoważniony do zastępstwa ..... Dokumenty odnoszące się do dotyczących stosunków prawnych należy przynieść.

Gdyby wyznaczony zastępca nie stawił się, natenczas c. k. Komisarz dla zakładania ksiąg gruntowych ustanowi dla .....
.....
..... na jego — jej koszt zastępcę, jeżeli dalszy tok dochodzeń będzie tego wymagał.
.....
.....
.....
.....

....., dnia ..... 19.....

C. k. Komisarz dla zakładania
ksiąg gruntowych:

Gmina katastralna:

Powiat sądowy:

Wykaz

zmian co do dat katastralnych, które stwierdzono przy zakładaniu księgi gruntowej na nowo.

Liczba katastralnego arkusza posiadłości gruntowej	Stan według katastru					Nowy stan po dochodzeniu					Bliższe oznaczenie zbadanych zmian i inne uwagi komisarza dla zakładania ksiąg grunt.	Sposób załatwienia ze strony władzy katastralnej
	Liczba parceli	posiadacza: Nazwisko	posiadacza: Miejsce zamieszkania	posiadacza: Numer domu	Rodzaj uprawy	Liczba parceli	posiadacza: Nazwisko	posiadacza: Miejsce zamieszkania	posiadacza: Numer domu	Rodzaj uprawy		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Wzór 26 (do § 82).

Sąd hipoteczny:

Gmina katastralna:

Zapiski

odnoszące się do tych wypadków, w których w myśl § 34, ustęp 3. u. o spr. ks. gr. nastąpiła adnotacya skargi.

Liczba bieżąca	Nazwisko powoda i pozwanego	Parcele sporne	L. wyk. hip.	Dzień wniesienia skargi	Sąd procesowy	Wynik sporu	Uwaga
1	2	3	4	5	6	7	8

Okrąg trybunału _____ Siedziba urzędowa c. k. komisarza _____

Okrąg sądu powiatowego _____

Wykaz

co do postępu prac komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych w postępowaniu według rozdziału I i II. u. o spr. ks. gr.

kwartał 19

Wzor 28 (do § 89).

Okrąg trybunału:

Okrąg sądu powiatowego:

Wy-

co do postępu prac komisarza dla sprostowania ksąg grunto-

kwartał

Ogólna ilość gmin katastralnych powiatu sądowego	Nazwa gmin katastralnych, w których pracowano	Ogólna ilość wykazów hipotecznych gminy	Ogólna ilość liczb pozycyi w wykazie wzór 8.	Ilość liczb pozycyi wykazu wzór 8. załatwionych aż do końca poprzedzającego kwart.	Ilość wykazów hipotecznych, załatwionych aż do końca poprzedzającego kwartału	Ilość wykazów, objętych	
						wdrożono postępowanie sprostowawcze	wydano uchwałę działową
1	2	3	4	5	6	7	8

Siedziba urzędowa c. k. komisarza:

kaz

wych w postępowaniu według rozdziału I. i II. u. o spr. ks. gr.

19

co do których w kwartale tym wykazem				Ilość liczb pozycyi wykazu wzór 8. załatwionych w kwartale objętym wykazem	Ogólna ilość liczb pozycyi wykazu wzor 8 (przedziałka 5 i 13) załatwionych do końca kwartału objętego wykazem	Ogólna ilość wykazów hipotecznych (przedziałka 6 i 12) załatwionych do końca kwartału objętego wykazem	Uwaga
sporządzono plan przydzielenia ciężarów	wydano uchwałę przydzielenia ciężarów	wydano uchwałę w myśl § 30, u. o spr. ks. gr.	udzielono wynik sądowi hipotecznemu celem wykonania				
9	10	11	12	13	14	15	16

Wzór 29 (do § 89).

Okrąg trybunału: Siedziba urzędowa c. k. komisarza:

Okrąg sądu powiatowego:

Wykaz

co do postępu prac zmierzających do założenia ksiąg gruntowych na nowo.

kwartał 19

Ogólna ilość gmin katastralnych powiatu sądowego	Prace w ciągu kwartału objętego wykazem								Prace od rozpoczęcia sprostowania ksiąg gruntowych aż do końca kwartału objętego wykazem						Uwaga
	Nazwa gminy katastralnej	Prace wstępne		Dochodzenia		Sporządzenie wykazów			Ilość gmin katastralnych, w których						
									prace wstępne		dochodzenia		sporządzenie wykazów		
		pozostały w toku	zostały ukończone	pozostały w toku	zostały ukończone	pozostało w toku	zostało ukończone		pozostały w toku	zostały ukończone	pozostały w toku	zostały ukończone	pozostało w toku	zostało ukończone	
1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14	15

Sąd: _____

Zapisek

co do terminów edyktalnych, ustanowionych w postępowaniu celem ustalenia ksiąg gruntowych.

Liczba pozycyi	Nazwa gminy katastralnej	Dzień otwarcia nowej księgi gruntowej	Koniec		Liczba pozycyi	Nazwa gminy kastralnej	Dzień otwarcia nowej księgi gruntowej	Koniec	
			pierwszego terminu edyktalnego	drugiego terminu edyktalnego				pierwszego terminu edyktalnego	drugiego terminu edyktalnego
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

Sąd _____

Zapiski

co do postępowania ustalającego odnośnie do nowo założonych ksiąg gruntowych.

Wzór 31 (do § 91).

Nazwa gminy katastralnej	Liczba dziennika hipotecznego	Zgłoszenia według § 7 *a* u. o ust ks gr.			Zgłoszenia według § 7 *b* u o ust. ks gr.	Zarzuty według § 14 u o ust. ks. gr.			Uwaga
		wniesiono	załatwiono w drodze porozumienia się stron	są przedmiotem sporu lub odesłane na drogę sporu		wniesiono	załatwiono w drodze porozumienia się stron	są przedmiotem sporu lub odesłane na drogę sporu	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Sąd _____

Wykaz

co do postępowania ustalającego odnośnie do nowo założonych ksiąg gruntowych.

półrocze 19

Wy-

co do postępowania ustalającego odnośnie

półrocze

Ilość zgłoszeń według § 7 *a* u. o ust. ks. gr.					Ilość zgłoszeń według § 7 *b*, u. o ust. ks. gr., wniesionych w półroczu objętem wykazem	Ilość zarzutów	
wniesionych w ciągu półrocza objętego wykazem	pozostałych w toku z poprzednich półroczy	załatwionych w drodze porozumienia się stron	będących przedmiotem sporu lub odesłanych na drogę sporu	pozostałych w toku z końcem półrocza		wniesionych w ciągu półrocza objętego wykazem	pozostałych w toku z poprzednich półroczy
1	2	3	4	5	6	7	8

Sąd

kaz

do nowo założonych ksiąg gruntowych.

19

według § 14 u. o ust. ks. gr.			I. Termin edyktalny upłynął (dla ilu gmin katastralnych)	II. Termin edyktalny upłynął (dla ilu gmin katastralnych)	Uwaga
załatwionych w drodze porozumienia się stron	będących przedmiotem sporu lub odesłanych na drogę sporu	pozostałych w toku z końcem półrocza			
9	10	11	12	13	14

DODATEK.

Poprzednio podaliśmy przy każdym paragrafiie szczegółową część motywów przedłożenia rządowego. Na tem miejscu zamieszczamy ogólną część motywów przedłożenia rządowego i streszczamy motywy przedłożenia komisyjnego.

I.

Ogólna część motywów przedłożenia rządowego.

Założenie ksiąg gruntowych, które nastąpiło w Bukowinie na podstawie ustawy krajowej z 8 marca r. 1873 l. 23 d. u. k. w czasie od r. 1873 do 1884, w Galicyi zaś na podstawie ustawy krajowej z 20 marca r. 1874 l. 29 d. u. k. w czasie od r. 1874 do 1896, nie spełniło nadziei, przywiązywanych do niego, i nie sprowadziło zgodności rzeczywistego położenia prawnego z hipotecznymi wpisami. Odtąd pogorszyły się stosunki w znacznej mierze. Do sanacyi ich potrzeba środków nadzwyczajnych, do których powołaną jest legislatywa państwowa.

Ukształtowanie się stosunków hipotecznych.

Wedle obszernych sprawozdań wyższych sądów krajowych we Lwowie i Krakowie i wedle spostrzeżeń administracyi sprawiedliwości smutny stan ksiąg gruntowych przedstawia się w następujący sposób:

Założenie ksiąg w Galicyi i na Bukowinie musiało pokonać znaczne trudności. W czasie zakładania ksiąg nie były uporządkowane stosunki posiadania nieruchomości, mianowicie na wsi.

Ludność wiejska, po największej części nie umiejąca czytać i pisać, oddawna nie była przyzwyczajoną do spisywania dokumentów w sprawie nabycia nieruchomości i zadawalniała się faktycznem posiadaniem. Ksiąg gruntowych nie było przedtem na wsi. Gdy zaś dokumenta spisywano, to były one często wadliwe i zawierały nietrafne oznaczenie przedmiotu umowy.

Postępowanie spadkowe było bardzo zaniedbane. Uważano je za poboczną gałąź sprawiedliwości, a nadto znajdowało się ono w rękach urzędników kancelaryjnych. Przeprowadzano je po największej części tylko na żądanie interesowanych, a niezliczone były przypadki spadków, co do których nie przeprowadzano postępowania. Posiadanie nieruchomości przechodziło często z generacyi na generacyę bez postępowania spadkowego

i rozdrobniało się przez ustawiczne podziały. O ile zaś wogóle przeprowadzano postępowanie spadkowe, to ograniczało się ono do formalnego przyznania spadku dziedzicom w idealnych częściach, nie polegało zaś na dokładnem zbadaniu należących do spadku nieruchomości i nie sprowadzało rzeczywistego uregulowania sukcesyi prawnej tudzież nie zabezpieczało w sposób odpowiedni stosunków prawnych między interesowanymi w spadku. W szczególności nie starano się o spisanie dokumentów w sprawie podziału między dziedziców realności spadkowych. Postępowanie spadkowe wiodło częstokroć do zamięszania zamiast do wyjaśnienia stosunków prawnych.

Zbadanie stanu posiadania było wskutek tego przy zakładaniu ksiąg niezmiernie trudne. Bardzo rzadko mogli posiadacze gruntu wykazać dokumentami tytuł swojego posiadania. Prawie w stu tysiącach przypadków wpisano za właścicieli »masy spadkowe« zamiast uprawnionych fizycznych osób.

Operaty katastralne, które służyły za podstawę zakładania ksiąg, były bardzo często nietrafne i nie budziły zaufania, szczególnie w okolicach górskich. Przy rozpoczęciu zakładania ksiąg nie był znanym rzeczywisty rozmiar braków operatów katastralnych. Przypuszczano, że ich błędy wystąpią na jaw przy zakładaniu ksiąg i że będą mogły być bez przeszkód usunięte. Przypuszczenie to jednak okazało się później nietrafnem.

Szerokie masy ludności wiejskiej zachowywały się wobec zakładania ksiąg biernie i nieufnie i podejrzywały, że jest ono środkiem fiskalnym, mającym związek z regulacyą podatku gruntowego, która właśnie wówczas lub niedługo przedtem została przeprowadzoną. Strony przykładały wagę wyłącznie tylko do faktycznego posiadania swoich posiadłości, jako do momentu, który o używaniu ich jedynie rozstrzygał; wszystko inne było dla nich obojętne. Wskutek nieufności podawały nieraz zmyślone wiadomości o stanie posiadania. Często zresztą nie posiadały strony i mężowie zaufania przy najlepszej woli odpowiednich zdolności, aby komisarzowi podać dokładne wiadomości i wskazać mu na miejscu posiadłości, o które chodziło. W innych przypadkach nie mogły strony z powodu emigracyi lub udania się za zarobkiem za granicę być osobiście obecnemi przy rozprawach.

Tam, gdzie księgi gruntowe już istniały, musiano wedle postanowień ustawy o zakładaniu ksiąg gruntowych (§ 22, 23, 32 galicyjskiej, § 22, 24, 36 bukowińskiej ustawy) przenosić poprostu ze starej do nowej księgi (tabuli krajowej) wpisy prawa własności i jego ograniczeń, nie badając dalej właściwego położenia prawnego. Wskutek tego przeniesiono do nowych ksiąg wpisy, które w czasie zakładania ksiąg nie były zgodne z rzeczywistem położeniem prawnem.

Okoliczność, że komisarze zakładający księgi nie mieli do pomocy organów katastralnych, wywołała bardzo szkodliwe następstwo. Przy lokalnych dochodzeniach natrafiono na niezmierne rozparcelowanie gruntów. Nie można go było w księdze gruntowej i w mapie należycie przeprowa-

dzić, ponieważ z powodu braku odpowiednich techników nie można było dokonać potrzebnego pomiaru podzielonych gruntów i sporządzić szkiców podziału. Wskutek tego komisarze zakładający księgi byli zmuszeni dla ochrony faktycznych posiadaczy takich gruntów skonstruować i wpisać do księgi fikcyjne stosunki współwłasności, przez co naturalnie wywołaną została istotnie niezgodność między faktycznym stanem posiadania a stanem hipotecznym. Tu i ówdzie dokonywali koniecznych pomiarów, jak umieli, sami komisarze zakładający księgi. Pomiary takie nie mogły naturalnie mieć pretensyi do trafności.

Opisane wyżej stosunki i jeszcze inne niedogodne okoliczności miały ten skutek, że księgi gruntowe już w chwili ich otwarcia nie odpowiadały wymaganiom, jakie należało stawiać ze względu na ich prawdziwość.

Postępowanie sprostowawcze, przewidziane w ustawie z 25 lipca r. 1871 l. 96 d. u. p. nie sprowadziło polepszenia, ponieważ w wielu przypadkach nie uwzględniono terminów edyktalnych, wyznaczonych do zgłoszenia pretensyi przeciwko nietrafnym wpisom w stanie posiadania i własności nowo otwartych ksiąg gruntowych. W szczególności prawie zawsze nie dochodzono zmian własności, które zaszły w trwającym zwykle rok okresie między dochodzeniami komisarza zakładającego księgi a otwarciem księgi gruntowej.

Ale i później nie udało się uporządkować ksiąg gruntowych w Galicyi i w Bukowinie.

Chociaż ludność przyzwyczaiła się tymczasem do instytucyi ksiąg gruntowych, to jednak jeszcze obecnie zdarza się bardzo często, że nabywcy posiadłości zadawalniają się faktycznem posiadaniem, nie troszcząc się o hipoteczne przeprowadzenie zmiany posiadania. W wielkiej części przypadków upatrywać należy przyczynę tego w ubóstwie ludności wiejskiej tudzież w kosztach wpisu, nie zostających w żadnym stosunku z małą wartością nieruchomości (bardzo często nie więcej niż 200 k, nieraz nawet 5 do 10 k), wreszcie w trudnościach zachodzących szczególnie wówczas, gdy nabyta posiadłość stanowi tylko część parceli.

Aż do ustaw z 23 maja r. 1883 l. 82 i 83 d. u. p. nie wpływały sądy na hipoteczne przeprowadzenie zmiany posiadania, zwłaszcza, że przed reorganizacyą ewidencyi katastru nie podawano im do wiadomości zmian w katastrze podatku gruntowego. Zwrot nastąpił dopiero od czasu, gdy przez te dwie ustawy utorowano drogę bliższemu stosunkowi między ewidencyą katastru a sądami hipotecznemi. Sądy otrzymywały odtąd ogromną ilość arkuszy zgłoszeń w sprawie zmian posiadania natury subjektywnej; służyć one miały za podstawę urzędowania sądów, celem doprowadzenia do zgody księgi gruntowej z katastrem i z materyalnym stanem prawnym. Wskutek jednak ówczesnej widocznej niedostateczności personalu sędziowskiego i kancelaryjnego, sądy nie mogły przez wiele lat poświęcić się odnośnym żmudnym i zabierającym dużo czasu agendom z potrzebną starannością i energią. W wielu sądach gromadziły się arkusze

zgłoszeń w całych tysiącach, nim sądy wogóle mogły przystąpić do ich przejrzenia i powolnego załatwienia.

Hipoteczne przeprowadzenie z urzędu rezultatów postępowania spadkowego, które wedle intencyi ustawy z 23 maja r. 1883 l. 82 d. u. p. miało być drobrodziejstwem dla instytucyi ksiąg gruntowych, stało się z powodu wyżej opisanego nieracyonalnego postępowania plagą. Wedle sprawozdań sądowych przyczyną przypadków fikcyjnej spółwłasności było po największej części stosowanie odnośnych postanowień § 2 tej ustawy.

Dopiero w ostatnich latach, gdy nastąpiło znaczne powiększenie personalu w sądach znajdujących się w okręgach sądów krajowych wyższych w Krakowie i we Lwowie, mogły sądy rozwinąć intenzywną działalność w kierunku doprowadzenia do zgody ksiąg gruntowych z katastrem i z faktycznym stanem posiadania i zarazem mogły stosować bardziej odpowiednie postępowanie w dziedzinie pertraktacyi sądowej. Czyni się przy tem mianowicie starania, aby odnośne stosunki prawne rzeczywiście uregulować, podział spadku przed przyznaniem przeprowadzić i odnośne zmiany posiadania hipotecznie wpisać.

W gorliwem dążeniu do przywrócenia porządku w księgach gruntowych idą sądy w interesie stron często nawet tak daleko, że umowy, będące przyczyną przemiany posiadania, spisują dodatkowo protokularnie lub też przeprowadzają hipotecznie zmianę na podstawie deklaracyi spisywanych z interesowanymi. Z nadzwyczajnym nakładem czasu i pracy, wśród trudności natrafianych na każdym kroku, uregulowano w ten sposób wiele tysięcy zmian.

Jest to jednak tylko drobny ułamek rzeczywistej liczby zmian. Wszystkie usiłowania sądu i wszystkie kary, wymierzane stronom na podstawie § 3 ustawy z 23 maja r. 1883 l. 82 d. u. p., okazały się bezskutecznemi tam mianowicie, gdzie nie można było osiągnąć zgody między stronami, gdzie brakowało dokumentów posiadania i gdzie ich z powodu nieobecności lub śmierci poprzedników nie można było wydobyć, gdzie nie można było uzyskać lub tylko za niestosunkowo wysoką cenę planów podziału gruntów, gdzie fikcyjne dopisywanie współwłasności wywołało niesłychane zawikłanie, gdzie wreszcie stan hipoteczny stał się w zupełności zamięszanym wskutek ilości i różnorodności usterek i wskutek błędnego przedstawienia na mapie hipotecznej.

Zresztą wedle zapewnień sądów te zmiany posiadania, o których się dowiedziały z arkuszy zgłoszeń katastru, są tylko drobnym ułamkiem rzeczywistej ilości przypadków przejścia posiadania. Przyczyny tego szukać należy w obawie ludności wiejskiej przed kosztami, tudzież w braku należytego zrozumienia. Wskutek tego nie sporządza się dokumentów co do wielu zmian posiadania, a często nietylko się nie donosi o nich urzędnikowi ewidencyjnemu, ale się je wprost zamilcza. Z drugiej strony ilość urzędników ewidencyjnych jest zamałą, wskutek czego nie mogą oni dokonywać rewizyi stanu posiadania w gminach z należytą dokładnością. Z tego powodu należy przyjąć, że wiele przypadków niezgodności księgi

gruntowej z rzeczywistym stanem posiadania wypływa stąd, że o nich sąd nie wie.

Jak w postępowaniu, dążącem do zgodności księgi gruntowej z katastrem, tak i w postępowaniu spadkowem uzyskano w ostatnich latach rezultaty godne uznania i przywrócono po największej części porządek co do wpisania za właścicieli »mas spadkowych«. Jednakże odnośna działalność sądowa doznaje przeszkód szczególnie w sprawach dzielenia spadków tam, gdzie potrzeba technicznych zarządzeń (pomiarów gruntów, szkiców podziału), tutaj bowiem sądy i strony są niestety po największej części bezsilne.

Jakość i rozmiar usterek hipotecznych.

Usterki ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie są głównie następującego rodzaju:

1) Zaniechanie wpisu prawa własności obecnego posiadacza na całem ciele hipotecznem, które jest wpisanem na własność na rzecz jednego lub drugiego poprzednika, często na rzecz osoby już dawno zmarłej lub nieobecnej, czasami sfingowanej.

2) Zaniechanie odpisania poszczególnych części składowych ciała hipotecznego, przy zupełnem ignorowaniu praw nabywcy i jego sukcesorów względnie obecnego posiadacza części realności; odnośne ciało hipoteczne jest, jak w pierwszym przypadku, jeszcze zapisane w całości na rzecz poprzednika.

3) Istnienie stosunku współwłasności co do ciał hipotecznych, które w rzeczywistości podzielone są między uczestników wedle części. Ciało hipoteczne wydaje się wspólną własnością licznych osób, między któremi w rzeczywistości nie istnieje współwłasność. Taka fikcyjna współwłasność wydarza się powszechnie, szczególnie często w okolicach górskich. Przeciętnie ocenia się ją na 20% wszystkich ciał hipotecznych; niektóre sądy oceniają ją nawet na 50%. Przez sukcesye uniwersalne dzielą się coraz więcej części idealne. Ułamki, w których wpisaną jest współwłasność na rzecz poszczególnych uczestników, wynoszą nie rzadko w mianowniku setki tysięcy lub miliony n. p. $\frac{384}{307\,200}$, $\frac{315}{1,209,240}$, $\frac{2040}{12,384.800}$ części.

Wymienione pod 2 i 3 usterki spotkać można szczególnie także w licznych ciałach tabularnych, które częściowo już przed założeniem ksiąg, częściowo dopiero później zostały albo w zupełności albo w znacznym rozmiarze rozparcelowane i wielu osobom sprzedane. Nabywcy, a często już trzeci lub nawet dalsi ich następcy znajdują się w faktycznem posiadaniu kupionych małych gruntów, z braku jednak umów, dokumentów działowych lub innych koniecznych warunków albo nie są zupełnie hipotecznie zabezpieczeni albo też fałszywie są wpisani w idealnych częściach, jako współwłaściciele ciała tabularnego.

Bardzo często wpisano w pertraktacyach spadkowych za współwłaścicieli także takie osoby, które już w inny sposób zostały zaspokojone i nigdy nie partycypowały w fizycznem posiadaniu odnośnej nieruchomości.

Wskutek ciągłego dzielenia ciał hipotecznych składają się udziały poszczególnych współwłaścicieli z ułamków niezrozumiałych i niedających wyobrażenia, co oznaczają i do jakiego przedmiotu się odnoszą. N. p. przypisano następujące udziały uczestnikowi A: $\frac{1}{2}+\frac{8}{64}$ i $\frac{1}{2}$ z $\frac{2}{12}+\frac{16}{64}+\frac{4}{12}+\frac{1}{2}$ z $\frac{16}{64}$ z czterech dwunastych ciała hipotecznego x lub w innem miejscu uczestnikowi B: $\frac{15}{56}$ z $\frac{1}{2}+\frac{1}{4}$ z $\frac{1}{2}$ z $\frac{12}{59}$ połowy ciała hipotecznego y.

4) Stosunki współwłasności bez cyfrowego podania podziałów każdego uczestnika (wbrew § 10 pow. ust. hip.) lub bez wyczerpania całej jednostki przez sumę wpisanych udziałów, tak, że z księgi nie można stwierdzić, do kogo należy reszta. W innych przypadkach suma udziałów wynosi więcej, niż jeden.

5) Błędy w mapach hipotecznych ze względu na konfiguracyę parcel, wywołane częściowo przez mylne wyrysowanie podziałów gruntów dokonanych wedle długości i szerokości na podstawie błędnych planów sytuacyjnych autoryzowanych techników prywatnych; znaczne przesunięcia większych obszarów; zaniechanie wyrysowania zmian, które powstały przez nowe budowy, pożary, zmiany biegów wody, wskutek użyźnienia pastwisk i ugorów lub wskutek wybudowania kolei żelaznych, gościńców i dróg; kilkakrotne wpisanie jednej i tejsamej parceli na mapie i w księdze gruntowej; wpisanie takich parcel na mapie, których brakuje w księdze gruntowej lub naodwrót; znaczne różnice między mapami hipotecznemi a katastralnemi odnośnie do ogólnej liczby parcel w danej gminie, tudzież między mapą gruntową a mapami katastralnemi. Mapy hipoteczne są nadto silnie zużyte i niezdatne do dalszego użytku.

6) Brak uwydatnienia różnic w razie jednakowych nazwisk różnych podmiotów prawnych; niezgodność ortografii nazwisk, szczególnie w księgach gruntowych bukowińskich; na rzecz tej samej osoby istnieje często kilka wykazów pod nazwiskami rozmaicie pisanemi. Wywołuje to wątpliwości co do identyczności i błędy przy postępowaniu spadkowem, tudzież przy czynnościach hipotecznych, w następstwie zaś powiększa istniejące zamięszanie.

Nieprawdziwość i niezupełność rejestrów realnych i personalnych.

Przypadki, w których skreślone wyżej niedostatki ksiąg gruntowych zachodzą, są niezliczone, szczególnie w okolicach górskich. Stosunki stają się coraz to gorsze, zwłaszcza, że w szczególności fikcyjne wpisy współwłasności mnożą się coraz bardziej, a jest to bez wątpienia największe zło.

Rodzaj większej części niedostatków i ogromna ilość dywergencyi między księgami gruntowemi, a materyalnym stanem prawnym w Galicyi i na Bukowinie uprawniają, jak to sądy wyższe krajowe we Lwowie i Krakowie tudzież ich prezydenci jednomyślnie potwierdzają, do sądu, że te księgi gruntowe w ogólności zagrażają bezpieczeństwu prawnemu i że ze względu na cel swój są po większej części poprostu nie do użycia.

Sąd wyższy krajowy w Krakowie oswiadcza na podstawie sprawozdań wszystkich prezydentów trybunałów, że po nad wszelką wątpliwość musi być stwierdzonem, iż księgi gruntowe są prawie we wszystkich są-

dach jego okręgu we większej lub mniejszej mierze wadliwe, nie zgadzają się bowiem nietylko z katastrem, lecz także z faktycznym i prawnym stanem, wskutek czego sprostowanie ich jest nieodpornie wskazanem dla podniesienia zaufania do instytucyi ksiąg gruntowych.

Sąd krajowy wyższy we Lwowie oblicza niedokładności hipoteczne w swoim okręgu na 20 do 50% wszystkich wpisów odnośnie do ogółu nieruchomości i dodaje, że podlegające mu sądy wykazują roczny przyrost okrągło 10.000 procesów, których przyczyna tkwi w błędach ksiąg gruntowych. Ten przyrost procesów może trwać jeszcze przez dziesiątki lat, gdyż doświadczenie poucza, że rocznie nawet 20-sta część hipotecznych niedokładności nie bywa uregulowanych w drodze procesu. Gdyby wpisywanie fikcyjnej współwłasności miało dalej tak postępować, jak dotychczas, to należałoby się obawiać, że po 20 latach zachodziłyby takie fałszywe wpisy własności w 90 procentach wszystkich wykazów.

Szkodliwe skutki wadliwego stanu ksiąg gruntowych.

Szkodliwy wpływ, który wadliwy stan ksiąg gruntowych wywołuje w obrocie prawnym i w życiu socyalnem jest różnorodny.

Najważniejsze założenie obrotu nieruchomościami, wiarogodność ksiąg gruntowych, doznaje wstrząśnienia, znikają bowiem gwarancye bezpieczeństwa obrotu realnego.

Nieuporządkowany stan ksiąg gruntowych tworzy wydatne źródło sporów o naruszenie w posiadaniu i sporów o grunt, szczególnie skarg o zniesienie współwłasności w przypadkach fikcyjnej wspólności. Nierzadko zdarza się, że ten sam grunt został sprzedany kilku osobom po kolei, gdyż pierwszy kupujący zaniechał wpisać w księdze gruntowej swojego prawa własności. Także i cesya już zapłaconych, a nie wykreślonych pozycyi, nie jest rzadkiem zjawiskiem. Prowadzi się o to procesy, które w swoich materyalnych skutkach nie mało przyczyniają się do zubożenia wiejskiej własności, gdyż prowadzenie procesów pochłania sumy pieniężne, których wieśniak nie jest w stanie wydobyć z dochodu swojego gospodarstwa, zaledwie wystarczającego do utrzymania rodziny. Wedle relacyi sądu krajowego wyższego we Lwowie sądy w takich przypadkach nie stosują ustawy w całej jej ścisłości, gdyż równałoby się to popieraniu złego zamiaru, a nie zawsze jest rzeczą możliwą wywalczyć zwycięstwo dla prawa materyalnego przy ścisłem stosowaniu ustawowych przepisów o zaufaniu do ksiąg publicznych.

Notoryczny nieporządek w księgach gruntowych utrudnia ludności uzyskanie kredytu hipotecznego w instytucyach kredytowych. Doszło do tego, że ostrożny wierzyciel porównuje księgę gruntową z mapą hipoteczną i z arkuszem podatkowym lub bada w inny sposób, czy stan hipoteczny jest rzeczywiście prawdziwy. Gdy jednak trudu tego podejmują się tylko nieliczne instytucye, przeto wieśniak popada w ręce mniej sumiennych wierzycieli, a to popycha go do ruiny ekonomicznej. Zresztą złe stosunki hipoteczne obniżają wartość realności.

Postępowanie spadkowe jest wskutek złego stanu ksiąg gruntowych utrudnione, doznaje zwłoki i powoduje wielkie koszta. Rzadko można dokonać inwentaryzacyi bez trudności. Najczęściej trzeba robić dochodzenia celem stwierdzenia faktycznego stanu posiadania spadkodawcy i trzeba prowadzić rokowania ze stronami, celem uporządkowania księgi gruntowej, gdy zaś ugoda nie przyjdzie do skutku, trzeba się chwytać drogi procesu.

Przez fikcyjne stosunki współwłasności przy dobrach tabularnych uzasadnioną jest wedle § 105 i 110 n. j. kompetencya trybunału w sprawach spadkowych i opiekuńczych odnośnie do posiadaczy udziałów dobra tabularnego; wskutek tego pertraktacye spadkowe i opieki należą, zupełnie niepotrzebnie i ze szkodą stron do trybunałów, odnośnie do daleko mieszkających wieśniaków, chociaż często chodzi o majątek kilkuset koron i o grunt kilku hektarów.

Również i przeprowadzenie egzekucyi doznaje przeszkód, gdyż stan hipoteczny często nie pokrywa rzeczywistego stanu posiadania, a do gruntu egzekwowanego należą nieruchomości, które w księdze gruntowej nie są wpisane na rzecz zobowiązanego, lub na odwrót w księdze gruntowej wpisane są na rzecz zobowiązanego, a faktycznie do niego nie należą.

Największem jednak złem ze stanowiska prawnego i ekonomicznego jest to, że spokojni posiadacze, którzy często nie przeczuwają, iż stan ich hipoteki jest wadliwy, tracą wskutek egzekucyi prawo własności na rzecz trzeciej osoby jedynie z tego powodu, że księga gruntowa zawiera wadliwe wpisy.

Fikcyjne udziały współwłasności stały się nadto przedmiotem regularnego obrotu i coraz bardziej wzmagającej się spekulacyi. Spekulanci bowiem kupują takie udziały za bezcen, lub też obciążają je prawem zastawu i potem nabywają w drodze egzekucyi, aby potem uzyskać zniesienie spólności i prawdziwym właścicielom posiadanie odebrać. Takie przypadki wyrządziły już nieokreślone nieszczęście niejednej rodzinie i niejedną rodzinę przyprawiły o kij żebraczy.

Wreszcie niedokładności księgi gruntowej, o ile zachodzą także w katastrze, pociągają ten skutek, że podatek gruntowy płacą osoby, nieznajdujące się w używaniu odnośnego przedmiotu, które też później są zmuszone żądać zwrotu w drodze skargi.

W końcu niedostatki ksiąg gruntowych sprawiają i władzom politycznym nie małe trudności przy pewnych czynnościach urzędowych, jak przy tworzeniu spółek leśnych, przy przeprowadzeniu wyborów, przy ekspropryacyach, przy rozprawach wodnych i t. d.

Konieczność akcyi sanacyjnej.

Wyżej skreślony stan rzeczy czyni konieczną daleko idącą akcyę sanacyjną. Obecnie obowiązujące przepisy okazały się niewystarczające. Dla sanacyi potrzeba w Galicyi i w Bukowinie nadzwyczajnych legislacyjnych

środków, któreby stworzyły ustawową podstawę dla przeprowadzenia szerokich prac sanacyjnych i administracyjnych zarządzeń. Przeprowadzenie tej akcyi, której konieczność uznała administracya sprawiedliwości już dawno, napotykało na trudności z powodu niedostatecznej ilości sił sędziowskich w Galicyi i Bukowinie. Motywy przypominają dalej interpelacye w izbie poselskiej, rezolucye sejmowe i petycye, domagające się tej sanacyi.

Charakterystyka projektu ustawy.

Określone w projekcie ustawy postępowanie stosuje się do rodzaju istotnych wad ksiąg gruntowych i uregulowane jest wedle konkretnych stosunków poszczególnych ksiąg gruntowych w trzech rozdziałach.

Rozdział I (§ 1—27) reguluje podział między kilku faktycznymi posiadaczami, którzy są uczestnikami posiadłości wspólnego ciała hipotecznego i ma na celu rozdzielenie samoistnych przedmiotów obiegu, złączonych niewłaściwie w ciele hipotecznem.

Rozdział II (§ 28—31) odnosi się do posiadłości, przy których nie idzie o zmianę w obszarze ciała hipotecznego, lecz tylko o sprostowanie wpisu prawa własności.

Sprostowanie ksiąg gruntowych w jednej gminie wedle postępowania określonego w tych rozdziałach, może się stosownie do położenia ograniczać do poszczególnych wykazów lub do całego szeregu wykazów, a o ostatnim przypadku może równocześnie znaleść zastosowanie częścią rozdział I, częścią rozdział II. Natomiast prawidłowe wykazy hipoteczne nie podpadają pod tę akcyę.

Rozdział III (§ 32—36) ma na celu dostosowanie zawartych w poprzedzających rozdziałach zasad sanacyjnych do przypadków zakładania na nowo księgi gruntowej lub jej części.

Wydanie osobnych postanowień względnie odpowiednie zastosowanie wspomnianych zasad sanacyjnych w tych przypadkach okazuje się dlatego koniecznem, ponieważ zakładanie na nowo księgi gruntowej na podstawie niezmienionych postanowień ustaw o zakładaniu ksiąg gruntowych nie byłoby, z powodu nakazanego tam przenoszenia istniejącego stanu hipotecznego do nowych ksiąg, w stanie usunąć właśnie najważniejszych dywergencyi wobec faktycznego stanu posiadania.

Obecny opłakany stan ksiąg gruntowych w Galicyi i Bukowinie z jednej strony, z drugiej zaś panujące stosunki, jako to: małe obznajomienie się ludności z urządzeniami i wymaganiami księgi gruntowej, mała wartość posiadłości wskutek nadmiernej, coraz bardziej wzmagającej się parcelacyi, ubóstwo ludności, brak należytych dokumentów nabycia i planów podziału, nieobecność licznych interesowanych (poprzedników w posiadaniu) i t. d. czynią koniecznem, aby sanacya, która ma służyć nietylko poszczególnym właścicielom gruntu, ale także ogólnemu interesowi, dokonaną była z urzędu i w sposób nietylko dla stron łatwy, ale i z nieznacznymi połączony kosztami.

Wobec tych stosunków jednak staje się koniecznem także przyznanie, w przeciwstawieniu do obowiązujących przepisów prawa cywilnego i hipotecznego, faktycznemu stanowi posiadania większego znaczenia wobec wpisów hipotecznych. Staje się także koniecznem ograniczenie zastosowania zasady o przenoszeniu wpisów z istniejących ksiąg gruntowych, a wreszcie staje się koniecznem wydanie ułatwiających przepisów odnośnie do wymagania dokumentów zdatnych do uzyskania wpisów hipotecznych.

O ile projekt ustawy ma na celu uregulowanie stosunków własności wedle faktycznego stanu posiadania i o ile wedle rozdziału I, obszar ciał hipotecznych, które mają być sprostowane, ma uledz zmianie, o tyle akcya sanacyjna byłaby niezupełną i nie odpowiadałaby celowi, gdyby się przytem nie uwzględniło także stanu ciężarów posiadłości wciągniętych do postępowania sprostowawczego. Należy przeto postarać się także i o zabezpieczenie praw obciążających odnośne ciało hipoteczne i w razie podziału tego ciała należy dla tych ciężarów postarać się o należyte bezpieczeństwo na odpowiednich wydzielonych częściach. Należy przytem uwzględnić nie tylko już wpisane ciężary, ale także i niewpisane wzajemne zobowiązania faktycznego posiadacza, wypływające z nabycia posiadłości.

Prace sanacyjne dzielą się na dwa stadya: przygotowawcze i wykonawcze.

Akcyę mają przeprowadzić częścią osobno ustanowieni sędziowscy komisarze miejscowi, częścią sądy hipoteczne. Komisarze miejscowi mają za zadanie w stadyum przygotowawczem ustalić przez dochodzenia i przesłuchania faktyczne stosunki posiadania i stosunki odnoszące się do ciężarów a przez to mają wytworzyć podstawę dla odnośnych czynności hipotecznych.

Ważne względy użyteczności przemawiają za tem, aby te dochodzenia i przesłuchania odbywały się na miejscu w odnośnych gminach. Ze względu na ścisły stosunek wzajemny między księgą gruntową a katastrem i ze względu na konieczność rozlicznych technicznych prac staje się koniecznem, aby komisarzom dodane były do pomocy i współdziałania organy katastralne, chociaż napotykaćby to miało na pewne trudności. Punkt ciężkości akcyi sprostowawczej znajduje się w czynności przygotowawczej komisarza lokalnego. Hipoteczne przeprowadzenie wyniku jego dochodzeń, właściwe sprostowanie hipoteczne, przypadnie z natury rzeczy sądowi hipotecznemu.

Zarządzenia, zapobiegające ponowieniu się wad.

Celem akcyi sanacyjnej jest naturalnie nie tylko chwilowe, ale trwałe uporządkowanie ksiąg gruntowych. Rząd zadać sobie przeto musiał pytanie, czy obecnie grunt dla tej akcyi jest odpowiednio przygotowany, a wskutek tego, czy istnieją widoki, iż raz sprostowane księgi nie popadną na nowo w nieporządek. Dla ocenienia tego pytania należy przedewszystkiem wskazać, że stosunki, które wpływały na deterioryzacyę ksiąg gruntowych,

zmieniły się w ostatnich latach w niejednym względzie na lepsze. Mimo tego nie da się zaprzeczyć, iż konieczne są rozliczne środki zapobiegawcze.

Jak już wyżej powiedziano, nastąpiła w Galicyi i Bukowinie po pomnożeniu sił sędziowskich od szeregu lat zmiana w sprawie postępowania z arkuszami zgłoszeń katastru, postępowania poprzednio bezsprzecznie niewystarczającego i nieodpowiadającego wydanym przepisom i wskazówkom. Obecnie sądy zadają sobie wogóle wiele trudu, aby uregulować zmiany w posiadaniu i usunąć błędy ksiąg, o ktorych się dowiedziały. Organy nadzorcze surowo przestrzegają, aby odnośne ustawowe zarządzenia i wskazówki administracyi sprawiedliwości były wykonywane, a każda wizytacya zajmuje się w szczególności działalnością sądów w kierunku zaprowadzenia zgodności między księgą gruntową a katastrem. Równą uwagę należy zwracać na ten ich dział czynności sądowych, także i w przyszłości.

Również i w postępowaniu spadkowem już obecnie dokłada się starań, a nie zaniecha się ich i w przyszłości, aby stosunki prawne nieruchomości, należących do spadku, były, o ile to tylko możliwe, w ten sposób uregulowane, by rezultaty pertraktacyi mogły być bez przeszkód w księdze gruntowej wpisane.

Ponieważ wielką przeszkodą do utrzymania ksiąg gruntowych w porządku jest małe obznajomienie ludności z tą instytucyą, przeto dla podniesienia wiadomości w tym kierunku rozrzucono w Galicyi i Bukowinie w roku 1904, — 65 tysięcy egzemplarzy popularnie napisanej broszury: »Pouczenie o księgach gruntowych«, a władze polityczne otrzymały polecenie, aby przy każdej sposobności pouczały ludność o pożytku ksiąg gruntowych i o konieczności utrzymywania ich w porządku.

Oprócz tego rząd uważał za pożyteczne nie tylko w Galicyi i Bukowinie, ale w całem państwie już w szkole postarać się o to, aby instytucya ksiąg gruntowych była znaną ludności i w tym celu wciągnął zasady tej instytucyi do planu naukowego szkół ludowych, seminaryów nauczycielskich i szkół rolniczych.

Przedłożenie rządowe, wniesione do Rady państwa (alegat 3 stenograficznego protokołu Izby panów, alegat 716 stenograficznego protokołu Izby posłów, 17 sesya), ułatwia sporządzanie dokumentów nabycia i hipoteczne przeprowadzenie podziałów parcel. Ważność tego przedłożenia dla utrzymania ksiąg gruntowych w porządku podniósł rząd dnia 2 grudnia 1901 w odpowiedzi na interpelacyę posła Bomby, a i obecnie uznaje parlamentarne załatwienie tego przedłożenia, uchwalonego już przez Izbę panów, za pożądane.

Administracya sprawiedliwości przykłada wielką wagę do wydatnego współdziałania organów ewidencyi katastru. Ułatwi to dostarczenie potrzebnych planów sytuacyjnych przy dzieleniu gruntów i umożliwi przyzywanie pomocy tych organów także i poza agendami hipotecznemi w takich przypadkach, gdzie potrzeba technicznych zarządzeń, jak n. p. przy rozprawach o naruszeniu posiadania, przy działach spadkowych i t. d.

Motywy wspominają dalej o staraniach administracyi sprawiedliwości, aby liczbę tych organów w Galicyi i na Bukowinie powiększyć.

Ażeby zapobiedz rozszerzaniu się fikcyjnej współwłasności, zawiera projekt ustawy zakaz sporządzania dokumentów, odnoszących się do fikcyjnej współwłasności, i zakaz legalizowania takich dokumentów.

Dalej przyznaje § 38 projektu ustawy sądom dalej idący wpływ na dzielenie spadków, ażeby wzmocnić w ten sposób dążenie do zaprowadzenia porządku w stanie hipotecznym posiadłości, należących do spadku.

Wymienione tutaj kautele pozwalają mieć nadzieję, że w przyszłości stosunki ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie ułożą się pomyślniej, niż dotychczas, że w szczególności raz zaprowadzony porządek będzie trwałym, a niedostatki się nie powtórzą. Do tego jednak jeszcze potrzeba zapobiedz postępującemu rozdrobnianiu się własności ziemskich, a to przedewszystkiem w tym kierunku, aby możność fizycznego dzielenia istniejących parcel została ograniczona w pewnych względach. Obecnie rozdrabnianie jest tak wielkie, że niejednokrotnie wydziela się części, mające zaledwie kilka m^2 i wartość 2 do 5 koron. Pomnaża to niezwykle liczbę wykazów hipotecznych i utrudnia prowadzenie ksiąg. Motywy ograniczają się do wskazania niebezpieczeństwa stąd płynącego, usunięcie bowiem stąd płynącego zła nie ma związku ze sprostowaniem ksiąg.

Konstytucyjna kompetencya.

Motywy uzasadniają kompetencyę Rady państwa do uchwalenia projektu ustawy tem, że akcya sanacyjna przekracza ramy zarządzeń, odnoszących się do założenia i wewnętrznego urządzenia ksiąg gruntowych, które to zarządzenia należą do ustawodawstwa krajowego (§ 11 lit. k. ustawy zasadniczej z 21 grudnia r. 1867 l. 141 d. u. p.).

Braki w księgach gruntowych w Galicyi i Bukowinie odnoszą się do materyalnej strony wpisanych do ksiąg stosunków prawnych, usunięcie ich przeto nie może nastąpić w drodze ustawodawstwa krajowego, wymaga bowiem zmiany przepisów kodeksu cywilnego i powszechnej ustawy hipotecznej w przedmiocie nabycia, przeniesienia i umorzenia praw rzeczowych. Wbrew tym przepisom należy uczynić podział ciała hipotecznego i ewentualne wpisanie właściciela wedle faktycznego posiadania nie zależnem od woli hipotecznie interesowanych. Podział ciał hipotecznych wpływa także na stan ciężarów. Wszystko to razem wywołuje potrzebę zmiany materyalnych przepisów prawnych, nie należących do sprawy zakładania ksiąg, a więc nie należących do ustawodawstwa krajowego. W końcu uzasadniają motywy, że i trzeci rozdział projektu nie narusza kompetencyi ustawodawstwa krajowego, ponieważ w tym rozdziale idzie o rozszerzenie norm o postępowaniu sprostowawczem na przypadki zakładania księgi na nowo tylko o tyle, o ile by inaczej przy ewentualnem zakładanu na nowo księgi gruntowej odpowiednie wpisanie stosunków, prawnych nie mogło być osągniętem.

Praktyczne przeprowadzenie akcyi sanacyjnej.

Końcowy ustęp motywów zajmuje się sprawą kosztów akcyi sanacyjnej i konkluduje, że, gdyby trwała ona 10 lat, to wymagałaby ustanowienia około 64 komisyi lokalnych. Ustanowienie ich ma nastąpić stopniowo.

II.

Z motywów komisyi prawniczej Rady państwa.

Z motywów komisyi prawniczej Rady państwa (zasłużony dla reformy referent poseł Wincenty Jabłoński) wyjmujemy następujące ustępy

Ogólna część motywów charakteryzuje obecne stosunki hipoteczne, wykazuje główne niedostatki i wady ksiąg gruntowych i zastanawia się nad ich przyczynami. Szczególna część wychodzi ze założenia, że te niedostatki dadzą się usunąć tylko w drodze nadzwyczajnych środków legislacyjnych i to odnoszących się do zmiany pewnych przepisów materyalnoprawnych. Głównym celem projektu ustawy jest wpisanie do ksiąg prawdziwego stanu prawnego i zastąpienie wadliwego stanu hipotecznego przez prawidłowy.

Motywy szkicują dalej główną treść projektu ustawy i konkludują, że komisya przedkłada do uchwalenia projekt wedle redakcyi rządowej, z trzema tylko zmianami, na które również zgodził się rząd:

a) w § 5 zamiast wyrazów: »które by doszły do jego wiadomości«, zamieścić wyrazy: »któreby jakimkolwiek sposobem doszły do jego wiadomości«, a to dlatego, aby usunąć wszelką wątpliwość, jakoby postępowanie sprostowawcze odnosiło się tylko do tych przypadków, o których strony dobrowolnie doniosły komisarzowi miejscowemu;

b) w § 9 ustęp czwarty, gdzie mowa jest o wniesieniu pozwu, zaproponowała komisya wykreślenie słów: »w terminie, który im będzie stosownie oznaczonym«, a wstawiła wyrazy: »w stosownym terminie«, natomiast jednak na wniosek posła Ofnera dodała zdanie: »termin ten wynosić ma przynajmniej 1 miesiąc«, a to dlatego, aby strony uchronić od jakiegoś przynaglania.

c) Trzecia zmiana koryguje tylko błąd drukarski w projekcie rządowym zamiast »rozprawy« ma być »sporu«.

Uzupełnienia i sprostowania ważniejszych omyłek.

Str. 2 wiersz 20 od dołu: zamiast 27 ma być 21.

Str. 4 za rozstrzygnięciem pytania co do stosunku u. s. h. do § 2 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz u. p. Bielecki. Przegl. 1908 str. 863, który na uzasadnienie przywodzi, że zarówno powoł. § 2 jak i u. s h. stosuje się z urzędu, przeprowadzenie wpisu hipotecznego na podstawie § 2 jest znacznie łatwiejsze, niż na podstawie u. s. h.: nie ma zatem rozumnej przyczyny wybierać drogę dłuższą i żmudniejszą, zamiast rozwiązania o wiele prostszego; przytem całe postępowanie unormowane u. s. h. zmierza dopiero do tego, by stworzyć podstawy do wpisu hipotecznego, podczas gdy wa-runkiem zastosowania § 2 jest istnienie dokumentu, na podstawie którego można odrazu przeprowadzić intabulacyę.

W przedmiocie odstępowania przez sądy hipoteczne komisarzom dla sprostowania ksiąg gruntowych niezałatwionych spraw wykazu III zwrócono uwagę sądów okólnikiem Krak. lp. 37, że sądy hipoteczne odstępować mają komisarzom tylko sprawy niezałatwione (także zaniechane) z gmin objętych planem pracy, że zaś co do gmin planem pracy jeszcze nie objętych czynność sądu hipotecznego nie powinna doznać odwłoki przez ustanowienie komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych.

§ 1 str. 9 okólnik Krak. lp. 62 (§ 10): Postępowanie dowodowe w myśl postanowień p. c. (§ 2 l. 7 post. niesp.) dopuszczalne jest tylko w postępowaniu przekazawczem w przypadkach w u. s. h. wyraźnie przewidzianych — w innych przypadkach ma zastosowanie ogólna zasada § 2 l. 5 post. niesp. (zob. co do szczegółów Otta, Geschichte und Grundlehren des österr. Rechtsfürsorgeverfahrens etc. 187 nast. i komentarz Bujaka-Jaworskiego str. 9 nast. 141 nast.).

§ 1 str. 11 wiersz 4 od góry i str. 16 wiersz 7 od góry: przed uw. dodaj: str. 1.

§ 1 str. 12. W kwestyi, czy obowiązany jest geometra ewidencyjny do wykonania pomiaru posiadłości pozostającej dotąd w stosunku współwłasności, jeżeli uczestnicy wspólności godzą się na podział tejże posiadłości, zaznaczono w okólniku Krak. lp. 51 co następuje:

(2) Wedle § 1 u. s h. sprostowanie stanu tabularnego w myśl pierwszego rozdziału tej ustawy winno być dokonane względem takich nieruchomości, które w chwili gdy komisarz rozpocznie swą czynność w odnośnym powiecie sądowym, tworzą w księdze gruntowej jedno tylko ciało hipoteczne, podczas gdy w rzeczywistości już wówczas są w posiadaniu dwóch lub więcej osób, podzielone według swych części fizycznych.

Pod to postanowienie nie dadzą się podciągnąć wypadki w pytaniu określone, gdyż dotyczy ono nieruchomości, które w czasie rozpoczęcia przez komisarza czynności w powiecie sądowym faktycznie znajdują się w stosunku współwłasności, względem których w owej chwili nie ma różnicy między księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania a uczestnicy wspólności zamierzają dopiero stworzyć inny stan posiadania przez zniesienie wspólności.

Znoszenie istniejącej dotąd wspólności przez podział nieruchomości na części fizyczne nie należy więc do zadań przekazanych komisarzowi u. s. h. a tem samem nie należy ono oczywiście do tych czynności, w których komisarz współdziałania organu ewidencyjnego domagać się może. Pytanie nie obejmuje wszakże wypadków przewidzianych w § 30 ust. 5 rw., w których uprawnieni do spadku zamierzają przedsięwziąć podział nieruchomości spadkowej, gdyż te wypadki normuje powołane właśnie specyalne postanowienie.

Okólnik Lwowski lp. 61 (Krak. lp. 79): Ministerstwo skarbu podało do wiadomości ministerstwa sprawiedliwości wypływające ze sprawozdań inspektorów ewidencyjnych wątpliwości co do postępowania kilku komisarzy.

Rozchodzi się przytem głównie o twierdzenie, że komisarze podejmują roboty nie należące do ich zakresu działania i że przeważającą część potrzebnych pomiarów powodują właśnie te roboty nie podpadające pod u. s. h.

Przedmiotowy zakres sprostowania ksiąg gruntowych określony jest w § 1 ust. 9 i § 28 ust. 9 u. s. h., dalej w § 17 ust. 9 i § 30 ust. 5 r. w. (zob także motywy str. 28, komentarz Bujaka-Jaworskiego str. 8—16). Już w okólniku lp 26(2) skonstatowano, że dla komisarza z reguły okaże się potrzeba zbadania wszystkich wpisanych w księdze gruntowej stosun-

ków współwłasności i wdrożenia sprostowania tam, gdzie faktyczny stan posiadania nie odpowiada osnowie księgi gruntowej. Skoro się jednak ustali, że nieruchomość faktycznie zostaje w niepodzielnem współposiadaniu (co w szczególności zdaje się często przytrafiać w okolicach górskich przy łąkach kolejno używanych), to mają być dochodzenia zastanowione. Nowych działów komisarz prócz przypadku działu spadku (§ 20 ust. 5 r. w.) lub potrzebnego wykończenia działu częściowo przeprowadzonego nie ma przedsiębrać. W tym duchu pytanie to i pytanie sprostowania granic rozstrząsano także w okólniku lp. 51.

Samo przez się się rozumie, że okoliczność, iż dział faktycznie przedsięwzięty nie jest należycie wykończony i że jest on w szczegółach sporny, nie wyklucza wkroczenia komisarza (§ 9 u. s. h.). Nie możnaby atoli pochwalić tego, gdyby komisarze rzeczywiście, jak podano, wykonywali działy nieruchomości, które używane są nie wedle fizycznych części, lecz wspólnie, a nawet działy takie, które dopiero w przyszłości np. po śmierci użytkowcy, mają wejść w życie.

Tem mniej uchodzi w przypadkach takich wywierać na współposiadaczach jakikolwiek przymus do przedsięwzięcia działu fizycznego. Komisarze winni mieć przed oczyma, że nie mają oni przeprowadzać operacyi agrarnych, lecz doprowadzić księgę gruntową do porządku i zgodności z stosunkami faktycznymi.

Obowiązek do odpowiedniego celowi urządzenia robót i uwzględnienia położenia topograficznego nieruchomości nałożono na komisarzy w okólniku lp. 61 §§ 22—24. Także okólniki lp. 62 § 5 i lp. 74 zawierają wskazówki co do odpowiedniego celowi współdziałania i użycia geometrów. Dla oszczędzenia map hipotecznych i katastralnych. które ma się zabierać, zezwolono na sprawienie puszek blaszanych.

W związku z powyższym okólnikiem zostaje okólnikiem Krak. lp. 84 udzielone do wiadomości rozp. min. skarbu z 29 listopada 1909 L. 67257 następującej treści:

Rozstrzygnięcie pytania, czy pewien wypadek należy do postępowania sprostowawczego lub nie, przysługa wyłącznie komisarzowi dla sprostowania ksiąg gruntowych. Geometra może z takiego powodu zwrócić się do krajowej dyrekcyi skarbu lub ustnie do organów rewizyjnych, nie może atoli odmówić swego udziału.

Ministerstwo sprawiedliwości jest zdania, że postępowaniem sprostowania ksiąg gruntowych objąć należy nietylko takie działy, przy których bieg granicy stanowczo jest ustalony i nie jest przez żadną ze stron zakwestyonowany, lecz że także

t. zw. działy prowizoryczne, rozdzielone dawniejsze spółki, dalej działy przez jednostronną okupacyę podpadają pod u. s. h.

Tak samo należą działy nowe, o ile one dotyczą działów spadku (§ 30 ust. 5 r. w.), do zakresu działania komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych.

Natomiast i nadal zaniechanym być ma dział nieruchomości używanych nie wedle części fizycznych, ale wspólnie.

Zdanie to musi się podzielić.

§ 1 str. 16 wiersz 12 z dołu zamiast: 1906 ma być: 1907,

§ 1 str. 18 wiersz 17 z dołu zamiast: 105 ma być 104.

§ 1 str. 19 wiersz 7 z dołu zamiast: jednak ma być: jedna.

§ 2 str. 21 wiersz 20 z dołu zamiast s. ma być: z.

Pewne rozszerzenie miejscowego zakresu działania komisarzy przewiduje okólnik Krak. lp. 54 następującej treści:

Komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych są ustanowieni w celu sprostowania ksiąg gruntowych pewnych oznaczonych okręgów sądowych

Urzędowa ich działalność może się więc wtedy tylko rozciągać na nieruchomości, znajdujące się w innym okręgu sądowym, jeżeli te nieruchomości wedle § 33 gal. u. z. h. stanowią części składowe ciała hipotecznego, wpisanego w księdze gruntowej, względem której postępowanie sprostowawcze zarządzone zostało, zatem jeżeli nieruchomości owe do tej księgi gruntowej również są wpisane. Poza tym wypadkiem nie wolno w ogólności zajmować się komisarzowi dla sprostowania ksiąg gruntowych sprostowaniem stanu tabularnego nieruchomości położonej poza okręgiem sądowym, dla którego został ustanowiony, gdyż przekroczyłby on granice swojego umocowania.

Chodzi więc o rozwiązanie pytania, jak postępować należy w tych wypadkach, w których nieruchomości stanowiące jednostkę gospodarczą z ciałem hipotecznem, względem którego postępowanie sprostowawcze ma być przeprowadzone, w księdze gruntowej innego powiatu sądowego jako samoistne ciała hipoteczne są wpisane. Jeżeli stan tabularny obu tych ciał hipotecznych różni się od faktycznego stanu posiadania i jeżeli w posiadaniu uczestniczy kilka osób, między któremi ma nastąpić podział, to powstaje pytanie, czy i o ile połączyć należy z dochodzeniami w celu sprostowania stanu tabularnego ciała hipotecznego w okręgu komisarza położonego, również dochodzenia zmierzające do sprostowania wykazu hipotecznego przez inny sąd powiatowy prowadzonego.

W takich wypadkach odróżnić należy, czy chodzi o podział wspólnej posiadłości poza postępowaniem spadkowem, czy też w okresie przed przyznaniem spadku o dział należącej

do spadku posiadłości, która stanowi jednostkę gospodarczą, wraz z innemi posiadłościami, położonemi poza powiatem sądowym, dla którego komisarz ustanowiony został.

Jeżeli w pierwszym z tych wypadków uczestnikami wspólności są jedynie własnowolne osoby, komisarz bez rozpatrywania kwestyi, w jaki sposób podzielono się wchodzącemi w skład jednostki gospodarczej posiadłościami położonemi poza jego powiatem sądowym, odbierze od nich protokolarne z zezwoleniem na intabulacyę połączone oświadczenie w tym kierunku, któremu ze współwłaścicieli przypadły na wyłączną własność, parcele lub części parcel podlegającego postępowaniu sprostowawczemu ciała hipotecznego, które do tej jednostki gospodarczej należy.

Poświadczenie to wiążące spólników, będzie stanowiło dostateczną podstawę do uporządkowania księgi gruntowej (§ 7 ust 4 u. s. h. § 10 ust. 5 r. w.).

W wypadku tym będzie obowiązkiem komisarza donieść o zniesieniu spólności właściwemu sądowi hipotecznemu, w którego okręgu położone są owe inne posiadłości stanowiące jednostkę gospodarczą wraz z ciałem hipotecznem, w drodze postępowania sprostowawczego już uporządkowanem, ażeby umożliwić sprostowanie wedle ustawy z dnia 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p. (§ 3) uporządkowanie stanu tabularnego również co do innych posiadłości, któremi komisarz w granicach kompetencyi swojej zająć się nie może.

Jeżeli zaś poza postępowaniem spadkowem zniesioną została spólność co do określonej wyżej jednostki gospodarczej należącej do osób niewłasnowolnych, lub obok nich również do własnowolnych, rzeczą będzie komisarza również w tym wypadku spisać oświadczenie własnowolnych i zastępców prawnych bezwłasnowolnych, co do sposobu zniesienia spólności jedynie odnośnie do posiadłości w gminie jego urzędowania położonej, zarządzić przemierzenie podzielonych możliwie parcel, wchodzących w skład tej posiadłości i sporządzenie planu sytuacyjnego, uwidocznić w protokole, w których innych gminach i powiatach sądowych położone są inne jeszcze posiadłości stanowiące jednostkę gospodarczą wraz z posiadłością, objętą postępowaniem sprostowawczem i udzielić akt cały właściwemu sądowi nadopiekuńczemu względnie nadkuratelnemu do rozpatrzenia i ewentualnego zatwierdzenia.

Sąd nadopiekuńczy, względnie nadkuratelny weźmie pod rozwagę co do wszystkich posiadłości w skład jednostki gospodarczej wchodzących, czy przydzielenie pewnym interesowanym poszczególnych części ciała hipotecznego, poddanego postępowaniu sprostowawczemu, nie narusza praw bezwłasno-

wolnych uczestników i w miarę tego zatwierdzi porozumienie się interesowanych, lub odmówi swego zatwierdzenia.

Wrazie zatwierdzenia udzieli komisarz ten wynik postępowania sprostowawczego sądowi hipotecznemu w celu przeprowadzenia w księdze gruntowej.

Wrazie odmówienia zatwierdzenia rzeczą będzie komisarza przy uwzględnieniu powodów odmowy ponownie usiłować doprowadzenie do skutku porozumienia się stron względem uporządkowania stanu tabularnego. Na wypadek bezskuteczności tych usiłowań winien komisarz wydać uchwałę działową, wedle postanowień u. s. h.

Jeżeli wreszcie chodzi o sprostowanie stanu tabularnego pozostałej w spadku posiadłości stanowiącej jednostkę gospodarczą wraz z innemi posiadłościami położonemi poza okręgiem sądu powiatowego, dla którego komisarz ustanowiony został, a powołani do spadku jeszcze w okresie przed jego przyznaniem objawią zamiar przedsięwzięcia działu nieruchomości spadkowych, postąpi komisarz wedle przepisu § 30 ust. 5 r. w., ograniczy wszakże dochodzenia swoje również w tym wypadku jedynie do zamierzonego działu ciała hipotecznego w skład jednostki gospodarczej wchodzącego, do którego sprostowania z mocy ustanowienia swego jest powołany. Nie będzie natomiast dochodzić sposobu podziału innych posiadłości do jednostki gospodarczej należących i jedynie w protokole zaznaczyć winien (w celu zwrócenia na to uwagi sądu spadkowego), w których gminach i powiatach są one położone. Protokół ten wraz z planem sytuacyjnym, na podstawie pomiaru sporządzonym udzieli komisarz sądowi spadkowemu celem uwzględnienia przy przyznaniu spadku. Sąd spadkowy ze względu na całą do spadku należącą jednostkę gospodarczą i okazujące się z przewodu spadkowego, dla przydzielenia poszczególnym interesantom pewnych części składowych spuścizny miarodajne okoliczności, oceni dopuszczalność zaproponowanego wobec komisarza przydzielenia części składowych ciała hipotecznego, postępowaniu sprostowawczemu podlegającego i następnie postąpi dalej wedle przepisu § 2 ust. z dnia 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p.

Postanowienia powyższe (w myśl reskr. min. spraw. z 19 maja 1908 L. 13721) stosowane być winny tylko tam, gdzie nieruchomości innego powiatu sądowego rzeczywiście i widocznie tworzą jednostkę gospodarczą z częściami ciał hipotecznych objętych postępowaniem sprostowawczem.

W przedmiocie wypadków niezgodności księgi kolejowej ze stanem posiadania postanawia okólnik Krak. lp. 72. w ustępie 7:

Gdy księga kolejowa nie jest jeszcze otwartą, nie ma się komisarz zajmować takimi wypadkami, gdyż tu ma mieć miejsce odrębne postępowanie unormowane w ustawie z 19 maja 1874 nr. 70 dz. u. p, dotyczącej zakładania ksiąg kolejowych. Gdy księga kolejowa jest już założona, należałoby rozróżnić, czy posiadłość kolei w porównaniu ze stanem księgi publicznej doznała zwiększenia czy zmniejszenia.

Przypadki pierwszej kategoryi nie należą do kompetencyi komisarza i winny być tylko podane do wiadomości komisarza rządowego po myśli § 53 powołanej ustawy (§ 40 cyt. ust.).

Jeżeli natomiast nieruchomość wpisana w księdze kolejowej z posiadania kolei przeszła w posiadanie prywatne, to należałoby przeprowadzić postępowanie sprostowawcze. To samo tyczy się nieruchomości, które należą wprawdzie do przedsiębiorstwa kolejowego, ale nie są gruntami kolejowymi, ponieważ nie służą ruchowi kolei (§ 2 cyt. ustawy).

§ 2 str. 22 wiersz 6 z góry zamiast: s ma być: z.

§ 2 str. 22 wiersz 13 z dołu zamiast: 1893 ma być: 1903.

Stanowisko służbowe komisarzy określa okólnik Krak. l p. 28 w ten sposób, iż komisarze w sprawach osobistych i dyscyplinarnych podlegają bezpośrednio prezydentom trybunałów I. instancyi.

U. s. h. przeprowadzenie dochodzeń i rozpraw mających na celu sprostowanie ksiąg gruntowych poruczyła osobnym komisarzom ustanowionym albo dla okręgu sądu krajowego wyższego albo dla okręgu sądu powiatowego. Zakres działania komisarzy od tegoż zakresu sądów jest ściśle odgraniczony; stosunek między nimi a sądami urządzony jest na systemie współrzędności i pomocy prawnej. Z tego wynika, że komisarze organizacyjnie zajmują inne stanowisko, aniżeli sędziowie samoistnie ustanowieni przy sądzie.

Dla przyjęcia, że komisarze pod względem spraw osobistych i dyscyplinarnych podlegają przełożonemu sądu powiatowego, w którego okręgu przeprowadzają sprostowanie ksiąg gruntowych, nie daje u. s. h. żadnego punktu oparcia.

Przepis § 14 ust. 5 r. w., że przełożeni sądów hipotecznych winni przez przeglądanie aktów i ustne porozumiewanie się z komisarzem informować się stale o postępie prac około sprostowania ksiąg gruntowych, polega na rozważeniu tego, że przełożeni sądów wobec związku istniejącego między agendami sądowemi a pracami około sprostowania ksiąg gruntowych, muszą mieć w tem interes służbowy, aby o stanie prac sprostowawczych być zawsze poinformowanymi. Interesowi służby odpowiada dalej, że przełożeni sądów hipotecznych dostrzeżone usterki akcyi sprostowawczej zaraz omawiają, a jeżeli

usunięcie ich w porozumieniu z komisarzem nie uda się, zawiadamiają o nich prezydenta trybunału.

Postanowienia te nie uzasadniają podporządkowania komisarza wobec przełożonego sądu.

Opinię o kwalifikacyi w myśl rozp. min. spraw. z 27 maja 1903 nr. 16 dz. r., co do komisarzy dla sprostowania ksiąg gruntowych obok prezydenta trybunału I instancyi wydać ma także komisya kwalifikacyjna tego trybunału, wobec tego że trybunał przy sposobności załatwiania rekursów od uchwał komisarza wedle § 10 ust. 2 r. w. jest w możności ocenienia jego pracy.

W okólniku Krak. lp. 10 rozwijającym program akcyi sprostowawczej zaznaczono m. i., że ze względu na nadzwyczajną ważność i trudność zadania komisarzy wypadnie powołać do tej funkcyi urzędników sędziowskich zasługujących na zupełne zaufanie, którzy ze sprawami wchodzącemi w zakres ksiąg gruntowych są dobrze obeznani i którzy się odznaczają potrzebną oględnością i wytrwałością oraz taktownem obejściem i zachowaniem się w postępowaniu ze stronami.

Okólnikiem Krak. lp. 11 zapowiedziano, że komisarze otrzymywać będą za komisye podejmowane w toku postępowania sprostowawczego normalne dyety i koszta podróży (normalmässige Diäten und Reisekosten).

Wedle okólnika Krak. lp. 7 (II) podróże tam i napowrót komisarzy z miejsca siedziby do miejsca dochodzeń ograniczyć należy do miary odpowiadającej interesom sprostowania księgi gruntowej. Regułą być powinno, że komisarz w gminie, w której podjął dochodzenia miejscowe, pozostać ma aż do ich ukończenia. Jeżeli w miejscowości tej nie ma domu zajezdnego dla obcych, to ma się komisarz wcześnie przed rozpoczęciem dochodzeń miejscowych porozumieć z naczelnikiem gminy, iżby dla wszystkich członków komisyi postarano się o możliwość przenocowania w samejże gminie. Wrazie zarachowania kosztów częstych podróży tam i nazad żądanym będzie od składającego partykularz dowód bezwarunkowej konieczności podróży.

(III) Przez dyety normalne rozumiane mogą być tylko te, które odpowiadają istniejącym normom. Normami temi są: rozporządzenie z 28 września 1858 nr. 166 dz. u. p. i z 18 czerwca 1873 nr. 115 dz. u. p. Rozporządzenie pierwsze reguluje dyety we własnym okręgu urzędowania komisarza, drugie obowiązuje w innych przypadkach.

(VI) Pauszale indywidualne, kancelaryjne i na opał wypłacane będzie komisarzom w wysokości ustanowionej rozp. min. spraw. z 22 listopada 1897 L. 23369 (dz. r. str. 453/97).

Okólnikiem Krak. lp. 86 zwrócono uwagę, że poświadczenie urzędu gminnego nie dostarcza dostatecznego uprawdopodobnienia co do tego, że komisarz nie mógł przecież ominąć codziennej jazdy tam i nazad lub że w pewnych dniach z uwagi na nieznaczne oddalenie od siedziby urzędowej roszczenie o koszta komisyi nie miałoby odpaść.

Rachunek kancelaryjny komisarzy urządzono pierwotnie okólnikiem Krak. lp. 19 w ten sposób, iż przełożeni dotyczących sądów powiatowych dostarczać mieli komisyom z własnych zapasów opału, oświetlenia, papieru i drobnych przyborów kancelaryjnych, niemniej z własnego ryczałtu kancelaryjnego wypłacać komisarzowi oraz przydzielonemu temuż pisarzowi indywidualne pauszale kancelaryjne — na co prowadzony być miał osobny rachunek kancelaryjny. Następnie okólnikiem Krak. lp. 1 urządzono osobny ryczałt dla sprostowania ksiąg gruntowych.

Wedle tego okólnika reskryptem z dnia 25 lutego 1908 L. 4787/8 zarządziło ministerstwo sprawiedliwości w porozumieniu z Najwyższą Izbą obrachunkową, aby na pokrycie wszystkich zapotrzebowań dla sprostowania ksiąg gruntowych w pewnym okręgu sądowym okazujących się, a trafiających pozycyę budżetu »Zwiększony wydatek z powodu sprostowania ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie«, bez różnicy, czy spowodowane one zostają działalnością komisarzy dla sprostowania ksiąg gruntowych czy też działalnością sądu hipotecznego asygnowało Prezydyum sądu krajowego wyższego dotyczącemu sądowi hipotecznemu przy kasie państwowej, znajdującej się w siedzibie sądu, odrębny ryczałt, na sposób praktykowany w rachunkach kosztów karnych, lecz z kwartalnem składaniem odnośnych rachunków.

Podnoszenie znaczniejszych kwot tego ryczałtu następować ma dopiero bezpośrednio przed wyrównaniem większych pozycyi rozchodu, by nie obciążać sądu większymi zapasami kasowymi.

Wypłaty regularnie wracających wydatków, zwłaszcza także możliwych zaliczek na koszta komisyi, dokonywać się ma na podstawie generalnego upoważnienia Prezydyum sądu krajowego wyższego, zaś należytości za podróże od wypadku do wypadku dopiero po należytem adjustowaniu partykularzy podróży i po odliczeniu danych zaliczek. Możliwe wydatki uboczne, wyrównać się mające przez komisarza w miejscu komisyi, o ile zwrot ich wogóle wchodzi w rachubę, wyrównane być winny przez kierującego komisyą z reguły z udzielonej zaliczki na koszta podróży lub też z powodu swej drobnej wysokości winny być przezeń zaliczone a wykazać je będzie nale-

Wykaz

ryczałtu dla sprostowania ksiąg gruntowych.

Liczba porządkowa	Ilość załączników	Data	Przedmiot	Przychód						Rozchód												Uwaga
				Ryczałty		Inne przychody		Razem		Koszta podróży i dyety komisarzy dla sprostowania ksiąg gruntowych		Dyety (wynagrodzenie dzienne) i możliwe należytości za podróże protokolantów		Koszta edyktu		Oprawa operatów dochodzeń i ksiąg gruntowych		Inne wydatki		Razem		
				K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	2	3	4	5		6		7		8		9		10		11		12		13		14

żało do zwrotu równocześnie z osobistemi należytościami komisyjnemi za pomocą partykularza podróży.

Pod względem składania i cenzurowania rachunków z ryczałtu dla sprostowania ksiąg gruntowych mają zastosowanie analogiczne przepisy regulujące prowadzenie rachunków kosztów karnych.

Wykaz z ryczałtu dla sprostowania ksiąg gruntowych założyć miały i chronologicznie prowadzić sądy powiatowe hipoteczne w miejscach siedziby komisarzy urzędujące według udzielonego okólnikiem powyższym a okólnikiem Krak. l p. 58 (przez opuszczenie rubryki 10: Koszta podróży i dyety organu ewidencyjnego: k. h.) sprostowanego formularza. Sądy te zostały upoważnione do wypłacania we własnym zakresie działania i za należytem udokumentowaniem — wydatków regularnie się powtarzających (jak pauszalów indywidualnych, wydatków kancelaryjnych i zaliczek na koszta podróży).

Co do rubryki 8. i 9. wykazu nadmieniono, że partykularze co do kosztów podróży i dyet komisarzy, jakoteż partykularze co do dyet i kosztów podróży protokolantów, mają być z końcem każdego miesięca nadsyłane do sprawdzenia i że mają one być wypłacone z ryczałtu dopiero po sprawdzeniu.

Przez dyety protokolantów rozumie się tylko płacone za komisye, gdyż zwykłe wynagrodzenia dzienne pomocników kancelaryjnych, podejmowane być winny jak dotąd w dotyczącej kasie za listami płatniczemi.

Wykaz ryczałtu należy po upływie każdego kwartału zamknąć i najpóźniej do 15 kwietnia, 15 lipca, 15 października, i 15 stycznia każdego roku przedkładać bez sprawozdania wprost oddziałowi rachunkowemu sądu krajowego wyższego wraz z dokumentami rachunkowymi.

Do wykazu za IV. kwartał każdego roku należy (jak to ma miejsce w rachunkach kosztów karnych) dołączyć przepisany wykaz zaległości.

Wykaz ryczałtu ma obejmować cały zarząd dotyczącego kwartału. Reszta przy zamknięciu rachunku kwartalnego możliwie okazać się mająca, przeniesioną być ma do rachunku za następny kwartał. Pozostałego z końcem roku zapasu kasowego nie należy odsyłać do urzędu podatkowego.

Okólnik Krak. l p. 12 zawiera zasadnicze postanowienia co do lokalu na kancelaryę dla komisarzy. Komisarzom musi być oddany odpowiedni lokal na kancelaryę a to o ile możności w budynku sądowym. Kancelarya może się składać tylko z jednego pokoju, ale pokój ten powinien być obszerny i jasny o dwóch oknach, tak aby mógł w nim wygodnie pracować i urzędować nie tylko komisarz z przydzielonym mu

manipulantem, ale także przydzielony geometra ewidencyjny i aby znalazło się miejsce do rozkładania map i operatów katastralnych. O ileby nie można znaleść w budynku sądowym odpowiedniego pomieszczenia na kancelaryę dla komisarza, należy wyszukać potrzebny lokal do wynajęcia poza obrębem budynku sądowego, jednak w pobliżu sądu.

Postarać się także należy o odpowiednie umeblowanie i urządzenie kancelaryi.

Wedle okólnika Krak. lp. 7 ust. V przy każdej komisyi założonym być ma inwentarz kancelaryjny na istniejące sprzęty i inne przybory i prowadzony w sposób bieżący. Zaopatrzony on być ma w dwie rubryki: A. Przedmioty komisyi. B. Przedmioty oddane komisyi przez sąd do dyspozycyi.

Okólnikiem Krak. lp. 33 postanowiono m. i., (ust. 2) że komisarze dołożyć mają wszelkiego starania, ażeby z dotacyi dla sprostowania ksiąg gruntowych nie potrzeba było pokrywać wynagrodzenia pomocników do pomiarów potrzebnych (figurantów). Należy owszem spowodować gminy przez przedstawienie im doniosłych interesów posiadaczy gminnych w pracach sprostowawczych w grę wchodzących, ażeby tych pomocników bezpłatnie dostarczały (§ 14 ust. 4 r. w.). (ust. 3:). Usługę lokalu urzędowego komisarza uskutecznić ma wedle możności personal służbowy sądu w siedzibie komisarza urzędującego. (ust. 5:) Co do urlopów komisarzy byłoby pożądane, ażeby komisarze korzystali z nich ile możności w tych miesiącach, które nie nadają się do prowadzenia dochodzeń miejscowych.

Okólnikiem Krak. lp. 60 dla zapobieżenia rozstrzeleniu sił roboczych i połączonemu z tem marnowaniu czasu zalecono zarządzenie, aby urlopy komisarzy (§ 49 ust. 5 instr. sąd. i ustęp 5 okólnika lp. 33) wpadały w ten sam czas co urlopy przydzielonych im urzędników pomiarowych i sił kancelaryjnych (okólnik lp. 5). Wślad za tem także urlopy dwóch komisarzy, którym przydzielono po jednym geometrze ewidencyjnym, winny wpadać wedle możności w ten sam czas i wypadnie także spowodować geometrów do służby sprostowawczej przydzielonych, aby z należnego im możliwie urlopu w tymże czasie korzystać zechcieli, względnie odnieść się w tym względzie do krajowej dyrekcyi skarbu, zawiadamiając ją o dniu rozpoczęcia urlopów przez komisarzy i jego czasie trwania. Przy udzielaniu i rozdzielaniu urlopów uwzględnić należy każdoczesny stan prac około sprostowania ksiąg gruntowych, iżby przeszkoda w pracach do najmniejszych rozmiarów ograniczoną została. Nie jest wskazanem odbywanie urlopów pod sam koniec roku, ze względu na przypadające na ten czas

wykończenie rocznych prac sprostowawczych i przygotowanie czwartego wykazu kwartalnego oraz prac sprostowawczych na rok następny przeznaczonych.

Okólnikiem Krak. lp. 58 postanowiono m. i. (ust. VII): Komisarz winien przedkładając w myśl okólnika lp. 1 miesięcznie własny rachunek kosztów podróży, obejmujący łącznie wszystkie podróże w dotyczącym miesiącu odbyte, brać przy tem wzgląd odpowiedni na podobny rachunek przydzielonego mu geometry równocześnie przedłożony. Tyczy się to mianowicie także użycia wspólnej z geometrą podwody, która tylko raz w rachunku komisarza policzoną być może, tak samo jak ewentualnie potrzebna druga podwoda pod skrzynie z księgami gruntowemi i aktami i przybory miernicze, wreszcie koszta figurantów, o ileby wyjątkowo (ust. 2 okólnika lp 33) pokryte być musiały (okólnik lp. 1). Okoliczność tę w danym razie na rachunku geometry zaznaczyć należy.

(ust. VIII) Komisarze przedkładać mają swoje rachunki kosztów podróży Prezydyum sądu krajowego wyższego w drodze przełożonego sądu powiatowego, dla którego okręgu są ustanowieni. Przełożony sądu wglądnie w rachunki kosztów podróży, domieści możliwe uwagi i prześle je następnie pospiesznie Prezydyum sądu krajowego wyższego.

(ust. IX) Kwity komisarzy i przydzielonych im protokolantów na odbiór sprawdzonych należytości wolne są od stempla w myśl ptar. 48 lit. e. ust. o należyt. tylko co do częściowej kwoty w kwicie wyraźnie wymienić się mającej, stanowiącej zwrot wydatku na rachunek państwa łożonego, więc koszta podróży i t. p.

Okólnik Krak. lp. 37 postanawia m. i.:

(ust. 1) Podczas pobytu komisarza poza siedzibą urzędową mogą ustne wnioski stron w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych przyjmowane być do protokołu przez sąd powiatowy znajdujący się w siedzibie komisarza. Wpływające w tym czasie pisma w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych ma sądowe biuro podawcze odbierać, zaopatrzyć w stampilię wejścia i jak najspieszniej oddać komisarzowi. Protokolarne przyjmowanie ustnych wniosków stron przez sąd następować ma w szczególności wtedy, gdy dla wniosku zakreślony jest czasokres lub gdy dla strony ponowne jawienie się w siedzibie urzędowej komisarza z powodu wielkiej odległości, złej komunikacyi, chorowitości lub z innych szczególnych powodów połączone by było z kosztami, zbyteczną stratą czasu lub trudnościami. Zarządzenie to ma być podane do wiadomości stron przez przybicie na tablicy sądowej, na drzwiach wchodowych lokalu urzędowego komisarza i przez obwieszczenie w sposób

odpowiadający zwyczajom miejscowym w gminach i obszarach dworskich, wciągniętych do planu pracy komisarza.

Wrazie przemijającej przeszkody komisarza należy poczynić odpowiednie starania o potrzebne ewentualnie tymczasowe sprawowanie jego czynności. Zastępstwem komisarzy zająć się winni z reguły przełożeni dotyczących sądów powiatowych (§ 14 r. w.).

Do § 3 str. 24. Wedle okólnika Krak. lp. 12 komisarzom ma być z personalu sądu przydzielona rutynowana, z sprawami hipotecznemi obznajmiona siła pisarska (oficyant kancelaryjny, albo pomocnik kancelaryjny). Pożądanem jest, aby ten funkcyonaryusz miał egzamin do prowadzenia ksiąg gruntowych. w każdym zaś razie aby to był funkcyonaryusz wyszkolony i w tym dziale spraw sądowych biegły.

Stanowisko służbowe tej siły pisarskiej określa okólnik Krak. lp. 5, opiewający następnie:

Aby komisarzom dla sprostowania ksiąg gruntowych zapewnić przydatnych protokolantów, zarządzono, że jako protokolanci użyte być mogą tylko siły dla prowadzenia ksiąg gruntowych egzaminowane, w sprawach hipotecznych biegłe. Wobec czasowego ograniczenia trwania prac sprostowawczych w pewnym powiecie mogłoby pozyskanie takich sił połączone być z trudnościami, gdyby one po ukończeniu prac sprostowawczych miały być znowu oddalone. Siły te będzie zatem należało brać z reguły z personalu kancelaryjnego dotyczącego sądu hipotecznego — za zastąpieniem ich siłami pomocniczemi czasowo przyjąć się mającemi — i wrócą one po ukończeniu sprostowania ksiąg gruntowych na dawniejsze miejsce służbowe. Przez czas ich użycia u komisarza mają oni zatem stanowisko podobne, jak personal kancelaryjny trybunałów używany w prokuratoryi państwa (§ 5 rozp. min. spraw. z 3 sierpnia 1854 nr. 201 dz. u. p.). Są oni zawsze wyłącznie przydzieleni do użycia u komisarza, pozostają atoli w sprawach osobistych i dyscyplinarnych podporządkowani przełożonym sądów. Ci przy wykonywaniu władzy dyscyplinarnej w miarę § 63 ust. org. winni będą postępować w porozumieniu z komisarzem. Ta sama zasada odnosi się do załatwiania spraw osobistych.

Wedle okólnika Krak. lp. 7 ust. IV siłom pomocniczym kancelaryjnym przyznawane będzie przy podróżach służbowych strawne w kwocie normalnej (§ 18 rozp z 19 lipca 1902 nr. 145 dz. u. p. i § 1 ust. przedost. rozp. z 27 września 1758 nr. 166 dz. u. p).

Okólnik Krak. lp. 33 (ust. 1) każe unikać wysyłania protokolantów po akta z miejsca dochodzeń do miejsca siedziby sądu. Potrzebne akty należy przesłać komisarzowi albo pocztą albo gdzie niema połączenia pocztowego, przez uskuteczniają

cych doręczenia posłańców sądowych przy sposobności wysyłania ich w drogę.

Co do urlopów pisarzy zob. wyżej str. 376 okólnik lp. 60 a co do stemplowania przez nich kwitów zob. wyżej str. 377 okólnik lp. 58.

Do § 4 str. 25. Okólnik Krak. lp. 7 ust. 1:

Ponieważ w planach pracy komisarzy przychodzą przeważnie większe szeregi gmin, winni komisarze starać się usilnie o koncentracyę postępowania sprostowawczego w poszczególnych gminach, aby utrzymać zainteresowanie ludności w sprostowaniu księgi gruntowej, nie zwiększać kosztów i nie stracić przeglądu prac w toku będących.

Wedle okólnika Krak. lp. 13 wprowadzono zmianę w sformułowaniu obwieszczenia tu przepisanego. Odpowiednio postanawia okólnik Krak. lp. 33 (ust. 4):

W celu uwydatnienia w obwieszczeniu, które w myśl § 4 ust. 2 u. s. h. wedle form. 6 ma być wydane, iż do komisarza dla okręgu sądu powiatowego ustanowionego należą również prace sprostowawcze co do wykazów tabuli krajowej posiadłości tabularnych położonych w jego okręgu sądowym, dopuszczalne jest umieszczenie w tym formularzu po słowach »w okręgu sądu ....« wyrazów »tudzież wykazów tabuli krajowej posiadłości tabularnych w okręgu tegoż sądu powiatowego znajdujących się«. W ewentualnym nakładzie form. 6 dodatek ten w tekście tegoż formularza umieszczony zostanie.

Do § 4 str. 27. Przekroczenie planu pracy w przypadku § 22 ust. 2 r. w.: zob. wyżej str 368 nast. okólnik Krak. lp. 54.

Do § 4 str. 27 wiersz 17 z dołu zamiast: 83, 61 ma być: 91.

Do § 5 str. 33 wiersz 15 z dołu zamiast: 3 a, 17 ma być: 4.

Do § 6 str. 40 wiersz 10 z góry zamiast: 3 — ma być: §.

Do § 6 str. 41 za Hilsenradem oświadczył się Bielecki 863 nast.

Do § 6 str. 43 wiersz 4 z dołu zamiast: [3]) ma być: [2]).

Do § 7 str. 45 wiersz 20 z dołu zamiast: wyjaśnienia ma być: oświadczenia.

Do § 7 str. 47 wiersz 12 z dołu zamiast: wyjaśnienia ma być: oświadczenia.

Do § 7 str. 48. Wedle okólnika Krak. lp. 14 przydzieliła krajowa dyrekcya skarbu do współdziałania przy komisyach miejscowych dla sprostowania ksiąg gruntowych dla okręgu sądu krajowego wyższego w Krakowie po jednym geometrze dla dwóch komisyi. Gdy dwom komisyom miejscowym przydzielono tylko po jednym organie ewidencyjnym, będzie rzeczą dotyczących komisarzy porozumieć się wcześnie ze sobą co do czasu, miejsca i sposobu użycia pomocy tegoż organu,

a to w tym celu, aby (po myśli § 15 ust. 5 r. w.) zwłaszcza w postępowaniu wstępnem ani czasu organu ewidencyjnego zbytecznie nie marnowano, ani też czynności sprostowawcze przez brak organu ewidencyjnego nie doznawały przewłoki W planie pracy i oświadczeniu dotyczącem ewidencyi katastru należy zamieścić i uzasadnić szczegółową wzmiankę o przypuszczalnym stopniu zapotrzebowania i sposobie użycia pomocy organu ewidencyjnego, zwłaszcza w stadyum postępowania wstępnego.

Okólnikiem Krak. lp. 15 udzielono do wiadomości treść rozporządzenia krajowej dyrekcyi skarbu tyczącego się współdziałania geometrów ewidencyjnych w akcyi sprostowawczej. W rozporządzeniu tem wyrażono m. i. nadzieję, że geometrzy pomni włożonego na nich obowiązku i odpowiedzialności służbowej odznaczą się wybitną pracą, taktem i bezwzględną przedmiotowością w postępowaniu; szczególniej pożądaną jest zgoda i uprzejmość wobec komisarzy, którzy potrafią niezawodnie pojąć i należycie ocenić stosunek służbowy współdziałających geometrów i dążyć będą wspólnie z nimi do niezamąconej spokojnej i najbardziej wydatnej rewizyi ksiąg gruntowych. Czas użyty przez geometrów przy komisarzach miejscowych należy dokładnie zapisywać, gdyż koszta tych czynności zostaną przeniesione na etat sprawiedliwości. Ustęp rozporządzenia, dotyczący wzajemnego stosunku służbowego komisarzy miejscowych i przydzielonych im geometrów zalecono szczególnej uwadze pierwszych, którzy także pod względem zachowania form towarzyskich w obejściu z przydzielonymi sobie geometrami nie zechcą zapewne dać się tym ostatnim wyprzedzić.

Wedle okólników Krak. lp. 2 i 4 ministerstwo skarbu w porozumieniu z ministerstwem sprawiedliwości zarządziło reskryptem L. 1075/8 wyłączne przydzielenie geometrów do akcyi sprostowawczej począwszy od 1 kwietnia 1908 a na zapytanie oznajmiło, że przyznanie pełnych dyet funkcyonaryuszom ewidencyi przeznaczonym do sprostowania ksiąg gruntowych sprzeciwiałoby się postanowieniu art. III ust. 2 ustawy z 23 maja 1883 nr. 84 dz. u. p. i dlatego z góry jest wykluczone.

Okólnikiem Krak. lp. 22 przewidziano w okresie przejściowym nadzorowanie i informowanie przez geometrów dla sprostowania ksiąg gruntowych przeznaczonych, elewów, którym w ich miejsce powierzono kierownictwo okręgów pomiarowych, wychodząc przytem z założenia, że użycie to geometrów rzeczywiście zostanie nieznacznem i że skutkiem tego nie zajdą żadne zakłócenia w służbie sprostowania ksiąg grun-

towych. Wyjątkowość tego zarządzenia podniesiono wyraźnie w okólniku Krak. lp. 32.

Wedle okólnika Krak. lp 52 nie podniesiono zarzutów przeciw temu, aby geometrom sprostowania ksiąg gruntowych do sporządzenia wykazów czynności przez nich co miesiąc krajowej dyrekcyi skarbu przedkładać się mających i rachunków kosztów podróży pozostawiano wolny jeden dzień w miesiącu.

Natomiast niedopuszczalnem jest pozostawianie geometrom sprostowania ksiąg gruntowych w każdym miesiącu z góry pewnych dni wolnych do załatwiania spraw osobistych i familijnych. Urzędnicy ci mieliby tak samo jak urzędnicy wszystkich innych dykasteryi na cele takie wrazie potrzeby uzyskiwać urlop. Komisarze zechcą przy podziale prac sprostowawczych mieć wzgląd na powyższe zarządzenie.

Co do urlopów geometrów zob. zresztą wyżej str. 376 nast. okólnik Krak. lp. 60.

Okólnik Krak. lp. 58 postanawia m. i.:

(I) Geometrzy ewidencyjni przydzieleni stale komisarzom pobierać będą zaliczki na koszta podróży z etatu skarbowego na podstawie asygnat krajowej dyrekcyi skarbu.

(II) Rachunek ich kosztów podróży z każdego miesiąca wykazać ma poszczególne dnie podróży i czynności w ten sposób, aby było dokładnie widocznem, które dnie użyte były w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych a które ewentualnie w sprawach ewidencyi katastru podatku gruntowego (okólniki lp. 2, 4, 22 i 32).

(III) Rachunek kosztów podróży geometry ma być potwierdzony przez komisarza co do potrzeby podróży i dni użytych przy czynnościach sprostowawczych.

Jeżeli rachunek tyczy się czynności przy dwóch komisyach sprostowawczych, to ma być on potwierdzony przez każdego z komisarzy co do czynności jego okręgu się tyczących.

(IV) Geometra przedkłada rachunek kosztów podróży z każdego miesiąca najdalej do dni czternastu za pośrednictwem komisarza, któremu w tym czasie jest przydzielony, Prezydyum sądu krajowego wyższego, które przesyła go po porównaniu z rachunkiem kosztów podróży komisarza i ewentualnem sprostowaniu, krajowej dyrekcyi skarbu.

W przypadku omówionym w al. 2 ust. III rachunek celem potwierdzenia przez drugiego komisarza i dalszego przedłożenia odstąpi temuż po załatwieniu we własnym zakresie działania komisarz, u którego rachunek wniesiono.

(V) Rachunki geometrów sprawdza krajowa dyrekcya skarbu

i asygnuje geometrom przypadające należytości z etatu skarbowego, utrzymując przytem w ewidencyi kwoty, jakie etat sprawiedliwości (sprostowanie ksiąg gruntowych) będzie obowiązany zwrócić etatowi skarbowemu tytułem dyet i kosztów podróży, oraz tytułem zwrotu płacy, dodatku aktywalnego i pauszala kancelaryjnego urzędników ewidencyjnych.

Po upływie każdego roku administracyjnego krajowa dyrekcya skarbu udzieli Prezydyum sądu krajowego wyższego wykaz wydatków z powodu sprostowania ksiąg gruntowych w etacie skarbu poniesionych w celu książkowego przerachowania za rok administracyjny, za który wydatki rzeczywiście łożone były. Wykaz ten zawierać będzie kwotę wypłaconych geometrom poborów służbowych, jakoteż kwotę wypłaconych każdemu poszczególnemu geometrze dyet, kosztów podróży, pauszaliów kancelaryjnych i innych pieniędzy, oraz wzmiankę, w czem polegały te ostatnie wydatki.

(X) Farby, tusze, ołówki, atrament i pióra sprawione być mają wedle rozp. min. sk. z 13 lutego 1892 L. 5759 z ustanowionego w punkcie 7 postanowień o stosunkach służbowych urzędników dla ewidencyi katastru podatku gruntowego (dz. u. p. nr. 91 ex 1883) pauszalu miesięcznych 2 K, podczas gdy papier konceptowy, do pisania, bibułka i papier do pakowania, lak, świece do pieczętowania, przybory do wiązania i t. d. albo mają być wydawane z zapasów ekonomatu skarbowego, albo zezwolić należy geometrom na policzenie wydatków na to. Papier do rysowania (papier manualiowy, kalkę papierową i płócienną) i druki ewidencyjne otrzymają oni od krajowej władzy skarbowej.

Okólnik Krak. lp. 51 (1) na pytanie, czy obowiązany jest geometra ewidencyjny współdziałać w rozgraniczeniu posiadłości, jeżeliby skonstatowanem zostało, że pewna parcela powiększoną została kosztem innej, a strony za interwencyą komisarza porozumiały się na przeprowadzenie rozgraniczenia ich posiadłości wedle mapy katastralnej — daje odpowiedź twierdzącą.

Chodzi bowiem w wypadku w tem pytaniu określonym tylko o uregulowanie granicy, oraz o stałe i wyraźne oznaczenie jej (Vermarkung) wedle stanu odpowiadającego mapie katastralnej. Wedle § 9 ust. 2 r. w. ma komisarz wpływać na strony, aby się zgodziły na takie odgraniczenie, oraz aby je bezzwłocznie przeprowadziły. Oznaczenie wszakże linii katastralnej, na którą porozumiały się strony celem rozgraniczenia swych posiadłości, nie jest możliwem dla komisarza, gdyż brak mu potrzebnych w tej mierze wiadomości zawodowych, a posiada je jedynie współdziałający w jego pracach geometra.

Skoro więc przedsięwzięcie rozgraniczenia w razie porozumienia się stron należy do urzędowych obowiązków komisarza a tenże bez udziału geometry linii granicznej ustalić nie może, to oczywiście pomocnym mu być musi w tej mierze geometra, do którego obowiązków wedle § 15 r. w. należy zawodowo-techniczne współdziałanie w pracach komisarza. Wyszczególnienie w § 15 r. w. czynności urzędowych organu ewidencyjnego w postępowaniu około sprostowania ksiąg gruntowych nie jest wyczerpujące, lecz jedynie przykładowe i przepis ten nie może być inaczej pojmowany, gdyż wrazie przeciwnym niemożebnem by było dla komisarza spełnianie tych wszystkich czynności urzędowych, w których technicznej pomocy potrzebuje.

Do § 7 str. 49 wiersz 4 z dołu dodać: Tak samo Bielecki 862.

Do § 7 str. 52 wiersz 1 z dołu dodać: zob. także Bieleckiego 861.

Do § 7 str. 52 wiersz 14 z dołu zamiast: ust. z ma być: ust. 2.

Do § 8 str. 54. Okólnik Krak. lp. 62:

(§§ 12, 13) Poświadczeń zastępców (kuratorów) stron tyczących się (doszłych poprzednio do skutku) przeniesień własności nie czyni Pan komisarz wogóle przedmiotem urzędowania władzy nadkuratelnej. Postępowania tego nie można uznać za poprawne, bo nawet o ileby (w myśl wywodów komentarza Bujaka-Jaworskiego str. 135, 137 nast.) atrybucyę władzy nadkuratelnej przyznać wypadało w pewnych wypadkach komisarzowi, musiałoby jednak rozpatrzenie sprawy przez komisarza z tego stanowiska znaleść wyraz w protokole a granica kompetencyi § 109 ust. 2 n. j. musiałaby w myśl okólnika lp. 25, ustępu 6 w każdym razie być zachowaną.

Wedle § 8 ust. 2, § 10 ust. 2, § 29 ust. 1 i § 31 u. s. h. nie jest rzeczą sądu hipotecznego, badać merytorycznie udzielone mu przez komisarza do wykonania wyniki postępowania sprostowawczego. O prawdziwość ustalonych czy to w drodze porozumienia stron czy też w uchwale działowej (uchwale wedle § 30 u. s. h.) wyników postępowania sprostowawczego starać się ma komisarz. Rzeczą sądu hipotecznego jest, udzielone wyniki przeprowadzić w księdze gruntowej, o ile przeciw temu nie zachodzi przeszkoda według stanu księgi gruntowej.

Do § 8 str. 57 wiersz 6 z góry zamiast: występuje ma być: wstępuje.

Do § 8 str. 57 wiersz 11 z dołu zamiast: wstrzyma, ma być: utrzyma.

Do § 8 str. 57 uwaga 1 zdanie 1: innego zdania Biele-

cki 864: postanowienia, co przypada każdemu z interesowanych, kto ma być właścicielem, jaki następuje rozdział ciężarów i t. d. Nie jest zdaniem jego wymaganą forma § 26 ust. hip., bo rzeczą sądu hipotecznego będzie odpowiednie ułożenie uchwały, dozwalającej wpisu i dopiero ta uchwała podlega wedle § 24 ust. 6 u. s. h. przepisom o uchwałach hipotecznych.

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 35) Z uwagi, że wedle § 8 ust. 2 u. s. h. rzeczą sądu hipotecznego jest, z urzędu stosownie do osiągniętej zgody przeprowadzić jej wyniki w księdze gruntowej, i że wedle § 52 ust. 1 r. w. w tych wypadkach z reguły nie co innego, lecz właśnie tylko protokół dochodzeń ma być wciągnięty do dziennika hipotecznego i w sposób przepisany załatwiony — należy (także w celu zaoszczędzenia sobie podwójnej pracy) już protokołowi dochodzeń nadać formę kwalifikującą go do powołania (zakreślenia) w uchwale hipotecznej. Sformułowanie takie możliwie ścisłe i wyczerpujące wskazane jest także ze względu na umożliwienie należytego przeglądu księgi gruntowej w myśl § 3 instr. wyk. do ust. hip.

Nie jest trafnem podawanie jako podstawy wpisu dozwolić się mającego u s. h. a nie dotyczących oświadczeń stron (protokołu dochodzeń) i t. d., np. dekretu przyznania spadku.

W przypadkach zastanowienia po dochodzeniach postępowania sprostowawczego wygotowywanie osobnego pisma do sądu hipotecznego, jest niewątpliwie zbyteczne i wystarczyć powinno udzielenie sądowi hipotecznemu protokołu dochodzeń obejmującego odpowiednie ustalenia i oświadczenia. W tym wypadku mógłby sąd hipoteczny ograniczyć się do zarządzenia wykreślenia adnotacyi i uwidocznienia tego zarządzenia oraz jego wykonania na protokole dochodzeń analogicznie jak to ma miejsce z zarządzeniem adnotacyi i uwidocznieniem tego na form. 9. O ileby strony przy ogłoszeniu uchwały zastanawiającej nie były obecne, możnaby do tego aktu ustanowić dla nich zastępcę.

W przypadkach, gdzie okazuje się przecież potrzeba pewnego sprostowania księgi gruntowej, nie podpadającego jednak pod u. s. h., wygotowanie osobnego pisma do sądu hipotecznego również przedstawia się jako zbyteczne, byleby protokołem objęto odpowiednie ustalenie dokonać się mającego sprostowania.

Do § 9 str. 65 uw. 1 zd. 1: de lege ferenda za takim odmiennem urządzeniem oświadcza się Bielecki 866.

Do § 9 str. 66 wiersz 17 z dołu: przeciw temu Bielecki 864 nast.

Do § 9 str. 66 uw. 1: za Hilsenradem oświadczył się Bielecki 864.

Do § 9 str. 67 wiersz 10 z góry: Przeciw wyrażeniu »właściciel hipoteczny« Zoll Ger. Ztg. 1908 str. 275 nr. 18, ze względu na bronioną przezeń możność pozahipotecznego nabycia własności przez tradycyę. Sąd Najwyższy w orzeczeniu plenissim. z 28 października 1908 Rv V 1545/8 zb. urzęd. nr. 1126 ks. jud. 186 wypowiedział natomiast zasadę: »Dopóki aktu nabycia nie wpisano do ksiąg publicznych (§ 431, 451 i 489 u. c.), umowa skierowana ku nabyciu prawa rzeczowego daje tylko tytuł. Egzekucyi, popieranej przeciw dotychczasowemu, z księgi widocznemu uprawnionemu na przedmiot księgi publicznej nie uwłaszcza późniejszy wpis nabywcy, chociażby nabywca uzyskał tytuł nabycia jeszcze przed wprowadzeniem egzekucyi«. Przeciw temu Kohn Przegl. 1909 str. 217 nast.; por. także O. N. T. (pleniss.) z 13 stycznia 1909 Rv V 2049/8 nr. 1149 zb. urzęd., ks. jud. 188: »Do nabycia egzekucyjnego prawa zastawu na przedmiocie księgi gruntowej § 469 u. c. nie ma zastosowania«. Zoll Ger. Ztg. 1910 i Neumann koment. do o. e. [2] 925 nast. dopatrują się sprzeczności między obu judykatami, radząc dać pierwszeństwo judykatowi drugiemu. (Tamże dalsza literatura).

Do § 9 str. 67 uw. 1 zd. 1: także Ger. Ztg 1908 str. 275 uw. 18 (praktyka jednak w przypadkach, jak przytoczone przez Zolla, umiała sobie poradzić: odbiera odpowiednią dekleracyę od właściciela hipotecznego i normuje role procesowe między właściwymi interesowanymi).

Do § 9 str. 70 wiersz 5 z góry: zgadza się z tem Bielecki 866.

Do § 9 str. 365 uw. 1: Przeciw niemu także Bielecki 864 nast.

Do § 10 str. 73 Okólnik Krak. lp. 62 (§ 10) zob. wyżej str. 365.

Do § 11 str. 78 wiersz 7 z dołu zamiast: 22 ma być: 23.

Do § 11 str. 79 wiersz 13 z góry zamiast: mógły ma być: mógłby.

Do § 12 str. 86 wiersz 5 z góry: Okólnik Krak. lp. 44 postanawia m. i.:

(1) W kwestyi ustanawiania zastępców dla wezwanych w postępowaniu sprostowawczem a niestawających wierzycieli i złożonych przez zastępców oświadczeń:

Praktyka komisarza pod względem ustanowienia zastępców dla niejawiących się wierzycieli i odbierania deklaracyi ekstabulacyjnych tych zastępców, mimo braku dowodu umorzenia ciężaru wykreślić się mającego, nie zostaje w zgodzie z postanowieniem § 12 ust. 5 u. s. h. i może zdyskredytować

postępowanie sprostowawcze, wstrząsnąć kredyt realny i narazić zastępców na daleko idące zobowiązanie odszkodowania. Z przyznanego w § 23 ust. 2 u. s. h. upoważnienia do ustanowienia zastępców dla stron nie jawiących się mimo wezwania, ma komisarz robić użytek oględny. Ciężary wpisane w księdze gruntowej ma on tak długo uważać za prawnie istniejące, póki wymogi ustawowe dla intabulacyi wykreślenia nie będą ustalone. Jeżeli poweźmie on z przytoczeń stron, że ciężar w księdze wpisany jest umorzony, przyczem atoli strony nie są w stanie przedłożyć kwitu do ekstabulacyi zdolnego, i gdy uważa on w interesie oczyszczenia księgi gruntowej za rzecz wskazaną, zaniechać przekazania takiego ciężaru, to ma on co do twierdzonego umorzenia przesłuchać uprawnionego, ewentualnie przez sąd miejsca zamieszkania jego.

Do § 12 str. 87 wiersz 18 z góry: Bliższego uzasadnienia wymaga Bielecki 867. Zob. teraz także wyżej str. 385 judykat 188.

Do § 13 str. 93 wiersz 22 z dołu: Bliższego uzasadnienia wymaga Bielecki 867.

Do § 13 str. 94 wiersz 11 z góry zamiast: noch ma być: nach.

Do § 13 str. 96 wiersz 4 z góry: Okólnik Krak. l p. 26:

(8) W § 13 u s. h. przyznane zostało wierzycielowi prawo żądania uzupełnienia bezpieczeństwa uszczuplonego wskutek hipotecznej zmiany obciążonego przedmiotu. To prawo wierzyciela będzie dostatecznie zawarowane, jeżeli jako suma wyrównawcza lub kaucyjna oznaczona zostanie kwota, która jest potrzebna do uzupełnienia pokrycia reszty wierzytelności z możliwemi pobocznemi należytościami, pozostałej ponad tę część rzeczonej wierzytelności, dla której nowe ciało hipoteczne bezpieczeństwo pupilarne stanowi.

W myśl ustępu drugiego § 13 i § 17 ust. 5 do 7 u. s. h. suma wyrównawcza lub kaucyjna nie koniecznie równać się musi różnicy między wartością hipotecznie obciążonej idealnej części a wartością nowego ciała hipotecznego. Suma nie może być tylko nigdy wyższa niż rzeczona różnica wartości, ponieważ w razie przeciwnym wierzyciel uzyskałby lepsze zabezpieczenie bez prawnej ku temu podstawy, jest jednak niewątpliwie dopuszczalne oznaczenie jej w kwocie niższej, jeżeli ta niższa kwota łącznie z wartością nowego ciała hipotecznego wystarcza dla pupilarnego bezpieczeństwa wierzyciela (zob. również § 41 ust. 2 r. w.).

Objaśni to następujący przykład:

Realność, której $^1/_5$ część idealna jest samoistnie obciążona wierzytelnością w kwocie 900 K, przedstawia wartość 20.000 K, zatem przedmiot wartości 4000 K stanowi podkład tej wierzytelności.

Wskutek podziału ciała hipotecznego, którego przedmiotem jest ta realność, $^1/_5$ idealna część tejże zastąpioną zostaje osobnem ciałem hipotecznem wartości tylko 600 K.

Różnicę wartości między $^1/_5$ częścią idealną a nowem ciałem hipotecznem, które wstępuje w miejsce tej części idealnej, stanowi kwota 3400 K.

Mimo to jako sumę wyrównawczą lub kaucyjną w danym wypadku tylko kwotę 100 K wymierzyć należy, ponieważ nowe ciało hipoteczne dla części pretensyi w kwocie 400 K sta nowi zupełne bezpieczeństwo.

W przykładzie przedstawionym wychodzi się z założenia, że nowe ciało hipoteczne składa się tylko z gruntów (a nie z domu § 1374 u. c.) tudzież, że od wierzytelności żadne poboczne należytości nie przypadają.

Do § 13 str. 97 wiersz 14 z góry zamiast: przestawiają ma być: przedstawiają.

Do § 13 str. 98 wiersz 4 dołu zamiast: sprowadzałoby ma być: wprowadzałoby.

Do § 16 str. 107 wiersz 19 z dołu zamiast: odpisy wyciągu ma być: odpisy (wyciągi).

Do § 16 str. 108 wiersz 10 z dołu: wątpliwości podnosi Bielecki 867.

Do § 17 str. 110 wiersz 9 i 10 z góry zamiast: przedewszystkiem ma być: w szczególności.

Do § 17 str. 112 wiersz 16 z dołu: wątpliwości podnosi Bielecki 867.

Do § 17 str. 115 wiersz 17 z dołu zamiast: nr. ma być: uw.

Do § 21 str. 128 wiersz 10 z góry zamiast: przekonującej ma być: przekazującej.

Do § 21 str. 128 wiersz 14 z góry zamiast rozległej ma być: rozwlekłej.

Do § 22 str. 129 wiersz 10, 11 z góry zamiast: t. zw. Kaufschllingsrechte ma być: prawa do ceny kupna.

Do § 22 str. 128 Okólnik Krak lp. 26:

(7) Wrazie wszechstronnego porozumienia się interesowanych nie zachodzi przeszkoda przeciw uwzględnieniu w postępowaniu sprostowawczem również takich niezahipotekowanych ciężarów np. praw służebności, które nie przedstawiają się jako zobowiązania wzajemne przy nabyciu nieruchomości powstałe (§ 22 u. s. h. i § 34 r. w.).

Do § 23 str. 132 wiersz 8 z góry: Zob. wyżej Okólnik Krak. lp. 44 ust. 1.

Do § 23 str. 133 Okólnik Krak. lp. 26:

(11) Komisarz jako sędzia samoistny ma prawo w razie potrzeby czynienia użytku z przepisu § 87 ust. org. O ściągnię-

cie nałożonej grzywny komisarz zwrócić się ma do odnośnego sądu powiatowego. Ściąganie jej odbywa się wedle § 104 nast. instr. sąd.

Do § 23 str. 135 wiersz 21 z dołu: Zob. wyżej str. 383 okólnik Krak. lp. 62.

Do § 23 str. 137 wiersz 11 z góry zamiast: wstępie ma być: ustępie.

Do § 23 str. 137 wiersz 10 z dołu: i. zd. Bielecki 867 nast. (za potrzebą rozpatrzenia oświadczeń przez władzę nadopiekuńczą lub kuratelną) — zob. natomiast wyżej str. 383 okólnik Krak. lp. 62 (§§ 12, 13).

Do § 23 str. 138. Okólnik Krak lp. 26:

(6) Gdyby oświadczenie złożone przez zastępcę po myśli § 23 u. s. h. lub po myśli § 12 r. w. ustanowionego, lub dział nieruchomości przy jego współudziale zawarty (§ 30 ust. 5 r. w.) wymagały zatwierdzenia sądowego w myśl § 109 ust. 2 n. j., winien komisarz w odpowiedniej drodze spowodować potrzebne zatwierdzenie, zanim wezwie sąd hipoteczny o przeprowadzenie wpisów, które na mocy tego oświadczenia lub działu w księdze gruntowej mają być uskutecznione.

Okólnik Krak. lp. 83:

(§§ 12, 13) Mianowanie kuratorów (zastępców) wyłącznie przez komisarza lokalnego i zatwierdzanie ich oświadczeń przez samego komisarza z zupełnem wykluczeniem ingerencyi sądu nie odpowiada przepisom § 23 u. s. h. 12, 13 r. w. 233, 865 u. c. 181—219 post. niesp. 109 n. j.

Prawo komisarza do zamianowania zastępcy (kuratora) ograniczać się powinno tylko do wypadków § 23 ust. 2 u. s. h. 12 ust. 2 r. w. przewidzianych.

Do § 23 str. 139. Okólnik Krak. lp. 37:

(2) Koszta ustanowionych wedle § 23 u. s. h. zastępców ponosić mają strony (w myśl zasady wypływającej z §§ 266, 267 i 282 u. c.). Na możliwe zmniejszenie takich kosztów brano wzgląd w ustępie 3 § 23 u. s h.

Do § 24 str. 142 wiersz 16 z dołu: po: ust. dodaj: 3.

Do § 24 str. 144 wiersz 6 z góry zamiast: 1894 ma być: 1884.

Do § 24 str. 146 wiersz 19 z góry: po: niesp. dodaj: [1]).

Do § 25 str. 151 wiersz 13 z góry: za Klangiem Bielecki 868 nast.

Do § 27 str. 154 wiersz 9 z góry: po § 27 dodaj [1]).

Do § 27 str. 156 wiertz 19 z góry zamiast [2]) ma być [1]).

Do § 27 str. 156 wiersz 4 z dołu zamiast: dawnym ma być: darmym.

Do § 27 str. 154. Okólnik Krak. lp. 44:

(2) W przedmiocie traktowania zmian w posiadaniu spowodowanych utworzeniem dróg publicznych:

Postępowanie, jakie zachowane być ma przez organy ewidencyjne co do zmian posiadania spowodowanych przez utworzenie dróg publicznych, unormowane jest rozp. min. skarbu z 12 września 1900 L. 29552 (zob. rozp. min. spraw. z 24 września 1900 nr. 38 dz. rozp.). Zaleca się przestrzeganie tego procederu także w postępowaniu około sprostowania ksiąg gruntowych. W tym celu, jeżeli wskutek utworzenia drogi publicznej zaszły liczne zmiany, w katastrze jeszcze nie przeprowadzone, sporządzić należy przedewszystkiem zapiski przepisane w powołanem rozp. min. skarbu a mianowicie dokładny szkic sytuacyjny, arkusz zgłoszeń i wykaz przestrzeni. Po wygotowaniu tych zapisków przez geometrę ma komisarz w rubryce 1 wykazu przestrzeni dodać liczby dotyczących wykazów hipotecznych i następnie dla każdego wykazu hipotecznego, dotkniętego przez utworzenie drogi, przygotować odrębny protokół dochodzeń wedle form. 12. W dalszym ciągu wdrożyć należy co do ciał hipotecznych, dotkniętych przez utworzenie drogi, postępowanie sprostowawcze. Rubrykę 4 formularza protokołu 12 r. w. wypełnić należy w sposób przepisany w § 31 r. w.

Przy dotyczących czynnościach zaleca się odpowiednie uwzględnienie wskazówek zamieszczonego w dzienniku rozp. min. spr. z r. 1900 str. 255 reskryptu Prezydyum sądu krajowego wyższego we Wiedniu z 9 października 1900 L. 9519, w szczególności także względem dopuszczalności wygotowania jednego tylko dokumentu nabycia w formie tabelarycznej co do wszystkich gruntów użytych do utworzenia drogi. Celem uzyskania wolnego od ciężarów odpisania gruntów użytych do utworzenia dróg publicznych może być przeprowadzone postępowanie unormowane w ustawie z 11 maja 1894 nr. 126 dz. u. p. Jeżeli porozumienie między interesowanymi nie dojdzie do skutku, ma komisarz wydać uchwałę działową i przekazującą wedle przepisów I rozdziału u. s. h.

Wyniki postępowania sprostowawczego udzielone być winny sądowi hipotecznemu dopiero wtedy, gdy postępowanie sprostowawcze względem wszystkich ciał hipotecznych dotkniętych przez utworzenie drogi jest ukończone.

Jeżeli z szeregu parcel wydzieloną zostanie nieuwidoczniona dotąd w mapie hipotecznej droga publiczna, zmiana ta w tabelarycznej części protokołu form. 12 wedle wskazówek powyższych w ten sposób ma być przedstawiona, że w rubryce »badanie stanu majątkowego« zaznacza się ją przy odnośnej parceli słowem »podzielona« — zaś w rubryce 4 »nowy stan« wpisuje się parcele wskutek tego podziału nowopowstałe.

Tak np. droga, która ma być uwidoczniona w mapie hipotecznej, przedziela m. i. parcelę grunt. 263 na dwie części i oznaczoną zostaje jako nowa parcela 3040. W rubryce 3 zaznaczy się to przy parceli 263 wyrazem »podzielona« a w rubryce 4 dopisuje się jako nowo powstałe parcele: 263/1
263/2
część 3040

Okólnik Krak. lp. 37:

(3) Wdrożenie postępowania sprostowawczego w celu wyksiążkowania gruntów, które stały się dobrem publicznem, może być zalecone komisarzom dla sprostowania ksiąg gruntowych tylko wtedy, jeżeli ponad wszelką wątpliwość ustalono, że grunty dotyczące nie znajdują się w prywatnej własności ani pojedynczej osoby ani korporacyi publicznej (np. gminy, powiatu, kraju lub państwa) i że nabyte ewentualnie na nich prawa obciążające zgasły; z urzędu wyksiążkowania dobra publicznego nie należy zarządzać.

Jeżeli grunt wciągnięty do spisu dobra publicznego stracił cechy dobra publicznego, należy przeprowadzić zaksiążkowanie jego wedle przepisów § 38 gal. u. z. h. i § 20 u. u. h. Co do postępowania przytem zastosować się mającego zwraca się uwagę sądów na rozp. min. spraw. z 9 stycznia 1889 nr. 4 dz. rozp. i rozp. min. spraw. z 15 stycznia 1904 L. 25007/3 dz. rozp. min. spraw. z r. 1904 str. 45. Potrzebne przytem dochodzenia może komisarz przeprowadzić.

Do § 27 str. 158. Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 33) W przypadkach zastosowania przepisów § 1 ust. 2 ustawy krajowej z 2 stycznia 1894 nr. 16 dz. u. kr. winien komisarz do chodzenie rozszerzyć także na stwierdzenie wymogów dopuszczalności wpisu (mimo że ostateczny sąd o tem należy do namiestnictwa i wydziału krajowego).

Protokół zawierający odpowiednie dane przesłać należy namiestnictwu (por. już komentarz Bujaka-Jaworskiego str. 157 nast.).

Okólnik Krak. lp. 26:

(10) Postępowanie sprostowawcze nastręczy również sposobność uporządkowania ksiąg co do tych drobnych posiadłości, będących przedmiotem ksiąg gruntowych dla dóbr tabularnych, co do których w myśl ustawy z dnia 21 marca 1888 nr. 41 dz. u. kr. zachodzą warunki wcielenia ich do związku gminnego.

Okoliczność, że nie są wpisane do ksiąg dla dóbr tabular nych, tudzież, że są wyłączone ze związku gminnego, uzasadnia wedle §§ 105 i 110 n. j. właściwośc trybunałów do przeprowadzenia postępowania spadkowego po właścicielach tych posia-

dłości, tudzież sprawowania opieki i kurateli nad pupilami, którzy je posiadają.

Kontakt z trybunałem mającym siedzibę często w miejscu znacznie oddalonem od miejsca zamieszkania stron, jest dla tychże bardzo utrudniony i połączony ze znaczną stratą czasu i kosztów.

W interesie stron leży zatem wyłączenie tych drobnych posiadłości z księgi dla dóbr tabularnych i przeniesienie ich do księgi dla posiadłości nietabularnych, tudzież spowodowanie ich wcielenia do związku gminnego.

Wrazie jeżeli co do nich przeprowadzone zostanie postępowanie po myśli rodziału I u. s. h. i skutkiem podziału ciała tabularnego zajdzie potrzeba utworzenia nowego ciała hipotecznego, z posiadłości szczepowej wyłączonego, oczywiście to nowe ciało hipoteczne tylko w księdze dla majętności nietabularnej będzie mogło być utworzone, gdyż do utworzenia nowego ciała w księgach dla dóbr tabularnych wedle rozp. min. z dnia 30 czerwca 1858 nr. 100 dz. u. p. i orzeczenia najw. trybunału z dnia 11 grudnia 1883 L. 468 ks. jud. nr. 113 po trzebne jest zezwolenie namiestnictwa i wydziału krajowego.

Ale również w tym wypadku, jeżeliby co do tych posiadłości postępowanie po myśli II rozdziału u. s. h. miało być przeprowadzone, można na żądanie strony w myśl § 1 ust. z dnia 2 stycznia 1894 nr. 16 dz. u. kr. przenieść ciało hipoteczne, obejmujące tę nieruchomość, do księgi dla posiadłośći nietabularnych, a nie nastręczy trudności przez przedstawienie stronie korzyści z tego przeniesienia wypływających skłonić ją do postawienia takiego żądania.

Tak w wypadku postawienia tego wniosku przez stronę, jakoteż w braku wniosku tejże, skoro tylko prawdopodobnem jest, że zachodzą warunki wcielenia odnośnej posiadłości do związku gminnego, zwrócić się należy do namiestnictwa z prośbą, ażeby wzięto pod rozwagę wcielenie jej do związku gminnego.

Wdrożenie postępowania co do przeniesienia z urzędu posiadłości tabularnej do księgi gruntowej dla posiadłości nietabularnych wedle § 1 ust. z dnia 21 marca 1888 nr. 41 dz. u. kr. wtedy jest dopuszczalne, jeżeli ciało hipoteczne w księdze dla dóbr tabularnych dopiero po dnia 8 grudnia 1868 powstało i jeżeli roczna należytość w rządowych podatkach realnych tj. gruntowym i domowym od tegoż ciała hipotecznego wynosi mniej niż 50 K.

Skoro namiestnictwo doniesie o wcieleniu pewnej posiadłości do związku gminnego, nastąpi przeniesienie jej do księgi dla posiadłości nietabularnych po myśli § 2 cytowanej

wyżej ustawy z dnia 2 stycznia 1894 nr. 16 dz. u. kr. z urzędu, nawet bez wniosku strony.

Brak odpowiedzi namiestnictwa nie może wstrzymać toku postępowania sprostowawczego i wrazie późniejszego nadejścia tejże, udzieli ją komisarz odnośnemu trybunałowi I instancyi do urzędowania.

Do § 28 str. 159. Okólnik Krak. lp. 26:

(9) Wrazie stwierdzenia przez komisarza, że wypadek z tej przyczyny nie nadaje się do traktowania w postępowaniu sprostowawczem, ponieważ pozahipoteczna zmiana osoby właściciela nastąpiła już po dniu 25 grudnia 1906 tj. po dniu wejścia w życie u. s. h. (§ 28 u. s. h. i § 58 r. w.), byłoby bardzo pożądanem, ażeby komisarz korzystając z nadarzającej się sposobności w wyręczeniu sądu spisał oświadczenia i wnioski stron, zmierzające do uporządkowania stanu tabularnego i odnośny protokół udzielił sądowi hipotecznemu do urzędowania.

Do § 29 str. 161 wiersz 5 góry: zob. wyżej str. 483 okólnik Krak. lp. 62 (§§ 12, 13).

Do § 31 str. 162 wiersz 5 z dołu zamiast: Das ma być: Nach.

Do § 31 str. 163 wiersz 12 z dołu zamiast: odroczyć ma być: wdrożyć.

Do § 31 str. 165 wiersz 6 z góry zamiast: B i B ma być: B i C.

Do § 31 str. 167 wiersz 17 z dołu: Bielecki 869 zarzuca, że to postanowienie § 6 r. w. wychodzi poza ramy zakreślone rozporządzeniu wykonawczemu.

Do § 34 str. 176 wiersz 7 z góry zamiast: powodzenie ma być: prowadzenie.

Do § 37 str. 186. Tego przedmiotu tyczy się okólnik Krak. lp. 42 (zob. wyciąg w dzienniku rozp. min. spraw. z r. 1908 str. 214 nast.):

Z zażaleń zastępców stron i oświadczeń sądów jakoteż z licznych aktów sądowych powzięło ministerstwo sprawiedliwości wiadomość, że praktyka sądów w Galicyi pod względem stosowania § 37 u. s. h., dotyczącego sporządzania dokumentów w przypadkach działów fizycznych nieruchomości i legalizacyi takich dokumentów, nie jest jednolitą, i że u niektórych sądów brak zupełnej jasności co do celu i znaczenia tego przepisu ustawy.

W interesie równomiernego, wymaganiom zarówno urzędzeń hipotecznych jak też obrotu realnego odpowiadającego zastosowania powołanego § 37 widzi się ministerstwo sprawiedliwości spowodowane, zwrócić uwagę sądów na następujące punkty widzenia i wezwać je do wyczerpującego ich rozważenia.

Nadzwyczaj wadliwy stan ksiąg gruntowych w Galicyi

i na Bukowinie ma swą przyczynę głównie w tem, iż zakorzenił się tamże zwyczaj, że w przypadkach działów fizycznych ciał hipotecznych i przeniesienia poszczególnych fizycznie odgraniczonych części nieruchomości, dział w sporządzonym dokumencie prawnym przedstawia się nie zgodnie z rzeczywistością wedle części fizycznych, ale we formie stosunku współwłasności i że następnie także w księdze gruntowej nie zarządza się odpisania części fizycznych od ciała hipotecznego, lecz uzyskuje się przeniesienie tychże w częściach w stosunku do całości oznaczonych.

Przez dalsze fizyczne podziały nieruchomości, które w ten nieprawdziwy sposób zostają udokumentowane i hipotecznie przeprowadzone, doznaje stan hipoteczny coraz to wzmagającego się pogorszenia: powstaje dochodzące aż do minimalnych udziałów współwłasności rozdrobnienie ciał hipotecznych, zupełnie sprzeczne z rzeczywistymi stosunkami posiadania, przez co urządzenie księgi gruntowej doprowadza się *ad absurdum*.

Przy ułożeniu u. s h. czynniki ustawowe, jak to wynika wyraźnie z materyałów parlamentarnych do ustawy, dążyły do tego, aby takim fikcyjnym udokumentowaniom prawnym i czynnościom urzędowym hipotecznym na przyszłość możliwie tamę położyć i przeszkodzić powtórzeniu się niedostatków, których usunięcie osiągnięte być ma zapomocą u. s. h. Przytem musiano jednak także uwzględnić punkt widzenia, aby przez dotyczące zarządzenia prohibicyjne obrót realny nie był nadmiernie tamowany.

Istotny krok zaradczy w tym kierunku zrobiono w § 37 ustawy, zakazującym sporządzania dokumentów co do fikcyjnej współwłasności i legalizacyi takich dokumentów. Mianowicie wedle dosłownego brzmienia § 37 uznano za niedozwolone dokumentowanie fizycznych podziałów gruntów we formie udziałów współwłasności i legalizowanie takich dokumentów, jeżeli przy dotyczącej nieruchomości tego rodzaju różnica między stanem księgi gruntowej a faktycznym stanem posiadania w czasie spprządzenia dokumentu nie zachodzi.

Zakaz § 37 odnosi się wyłącznie do dokumentów opiewających na nabycie lub przeniesienie idealnych udziałów nieruchomości. Zależy on od równoczesnego zajścia kilku warunków:

1) trafia on tylko sporządzenia dokumentów i legalizacye mające miejsce po wejściu w życie ustawy (25 grudnia 1906);

2) obowiązuje on tylko względem takich ciał hipotecznych, przy których nie jest już w czasie sporządzania dokumentu wpisana w księdze gruntowej fikcyjna współwłasność;

3) musi się rozchodzić w rzeczywistości o fizyczny po-

dział gruntu, który w dokumencie niezgodnie z prawdą ubiera się w formę stosunku współwłasności.

W stanie istniejącym już w czasie wejścia w życie ustawy nie można było już nic zmienić. Naturalnie nie mógł zakaz zaopatrzony być w moc wstecz działającą. Jeżeli mianowicie ciało hipoteczne już wadą fikcyjnej współwłasności jest dotknięte, wydało się ze względu na trudności, jakie w takich wypadkach przeważnie stoją na przeszkodzie prawidłowemu zadokumentowaniu i zaksiążkowaniu dalszych fizycznych podziałów nieruchomości, rzeczą niesłuszną i niewykonalną, wypowiedzieć zakaz udokumentowania fikcyjnych podziałów gruntów, bo pociągnęłoby to za sobą nader uciążliwe zatamowanie obrotu realnego. Tam zaś, gdzie ciało hipoteczne nie jest jeszcze dotknięte wspomnianą wadą, lub gdzie ciało hipoteczne zostaje później na podstawie postępowania sprostowawczego uporządkowane, było uzasadnionem, interesowi porządku w sprawach hipotecznych przyznać znaczenie przeważające i postarać się o to, aby zaksiążkowanie fizycznych części nieruchomości nie nastąpiło we formie zwyczajnej, sprzecznej z rzeczywistością i szkodliwej.

Jeżeli podane wyżej trzy warunki razem nie zachodzą, zakaz § 37 wogóle nie ma miejsca. W ślad za tem nie rozciąga się zakaz np. na dokumenty sporządzone już przed wejściem w życie ustawy, gdyż brak tu pierwszego z podanych wyżej warunków. Równie nie trafia zakaz przypadku, gdzie właściciel gruntu, którego posiadłość fizycznie odgraniczona w księdze gruntowej wpisana jest jako idealna część ciała hipotecznego, posiadłość tę w całości lub w mniejszej części fizycznie odgraniczonej przenosi na inną osobę: bo tu nie ma zastosowania założenie ad 2. Tak samo nie podpada pod zakaz przypadek, gdy małżonkowie ciało hipoteczne należące dotąd do jednego wyłącznego właściciela nabywają jako własność wspólną: tu nie stosuje się założenie ad 3, bo nie ma działu fizycznego gruntu. Nie leży w myśli § 30 u. s. h., zakazywać wogóle tworzenia stosunków współwłasności odnośnie do nieruchomości zostającej dotąd w wyłącznej własności jednej osoby.

Zakaz ustawowy wymaga — jak to się samo przez się rozumie — powszechnego stosowania się. Pytanie zaś, jak sporządzający dokumenty legalizator i sędzia hipoteczny mają sobie postąpić, aby zakazu nie przekroczyć i jak oni osiągają wiadomość o dotyczącym stanie rzeczy, umożliwiającą ocenienie, czy rozchodzi się o dokument podpadający pod zakaz, w ustawie pozostało nierozwiązane.

Oprócz czasu sporządzenia dokumentu (przed czy po wej-

ściu w życie ustawy), który odrazu jest ustalony, wedle tego co powyżej powiedziano, w każdym konkretnym wypadku wchodzi w rachubę: dotychczasowy stan księgi gruntowej co do swej prawdziwości, dalej rodzaj aktu prawnego mającego być udokumentowanym.

Otóż ogólna modła dla zachowania się wymienionego funkcyonarysza okaże się z rozważenia tego, że funkcyonaryusz, od którego żąda się sporządzenia dokumentu lub zawierzytelnienia jego, albo też który ma dokument traktować hipotecznie, musi uważać to za swój obowiązek, by zaniechać uskutecznienia tej czynności, gdyby on świadomie lub z grubego niedbalstwa stał się winnym przekroczenia zakazu. Pótrzeba tedy postępować z całą sumiennością i oględnością, aby odpowiedzieć zakazowi ustawowemu, obrotu realnego i hipotecznego zaś bez dostatecznej przyczyny nie tamować.

Często już z treści dokumentu niezgodność stanu księgi gruntowej i pozorność aktu będą widoczne, gdy w dokumencie zwykle opisuje się sposób, w jaki nabywca objąć ma w posiadanie część nieruchomości. Jeżeli np. postanawia się w dokumencie, że nabywca udziałów idealnych, dostających się mu z ciała hipotecznego dotąd fizycznie niepodzielonego, objąć ma grunt fizycznie oddzielony, to zachodzi wypadek udokumentowania stosunku nie zgadzającego się z faktycznym stanem posiadania.

Pozatem okoliczności notoryczne i sądowi znane będzie należało odpowiednio uwzględnić.

Przy legalizacyach ma sąd wedle § 2 l. 5 ces. pat. z 9 sierpnia 1854 nr. 208 dz. u. p., przy ustaleniu wymogów, od których zależy legalizacya, wolną rękę pod względem sposobu dochodzeń i swobodne uznanie co do oceniania ich wyniku. Przez wypytanie obecnych stron i świadków identyczności można uzyskać informacyę, w jaki sposób nieruchomość lub część nieruchomości, stanowiąca przedmiot kontraktu, dotychczas była zagospodarowaną i jakie zmiany w stosunkach posiadania kontrakt ma wywołać. Przy oględnem postępowaniu nie będzie przeważnie rzeczą trudną, stosunki faktyczne w sposób pojedynczy i szybki wyjaśnić i ustalić istnienie lub nieistnienie różnic. Obszernych badań z nadmiernego dopatrywania się wątpliwości należałoby unikać, aby obrotu realnego dotkliwie nie naruszać. Dobrowolne dostarczenie przez strony poświadczenia naczelnika gminy co do stosunków posiadania byłoby zapewne przydatne do ułatwienia zawierzytelnienia dokumentu bez przeszkody.

Z tego co powiedziano, wynika, że nie jest trafnem ograniczenie zakazu § 37 u. s. h. wogóle tylko do wypadków, w któ-

rych niezgodność mająca powstać między księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania, jest widoczną z samego dokumentu. Ponieważ legalizacya dokumentu nabycia co do idealnych udziałów nieruchomości wymaga starannego badania treści dokumentu, poddaje się przełożonym sądów, aby w takich wypadkach z postanowienia § 239 ust. 4 instr. sąd. nie robili użytku i zastrzegli sobie legalizacyę.

Dla pytania czy sąd hipoteczny, do którego wpływa podanie o wpis hipoteczny prawa współwłasności, jest uprawniony do przeprowadzenia przed merytorycznem załatwieniem poda nia dochodzeń przez przesłuchanie stron lub osób wywiadowczych w tym kierunku, czy przedłożony dokument nie sprzeciwia się przepisowi § 37 u. s. h., wchodzą w grę jedynie postanowienia powszechnej ustawy hipotecznej. Wedle tychże przedwstępne załatwienie podań hipotecznych dopuszczalnem jest tylko wtedy, gdy je ustawa szczegółowo przewiduje. Wypadki dotyczące wymienione są w § 95 ust. hip.; obecny nie jest tam przewidziany. Przesłuchanie stron lub osób wywiadowczych przez sąd hipoteczny w celu załatwienia podania należy tedy zapewne uważać za niedopuszczalne.

Wedle judykatury sądu najwyższego i kasacyjnego sąd hipoteczny przy badaniu podania o wpis hipoteczny nie jest ograniczony do treści przedłożonego mu dokumentu. Może on przytem spożytkować także inne dokumenty w sądzie znajdujące się (zob. O. N. T. z 29 listopada 1882 L. 13615, Not. Ztg. nr. 34 ex 1885, nadto z 28 września 1897 L. 11951, Not. Ztg. nr. 1 ex 1898).

Zapatrywanie, że § 37 u. s. h. zawiera jedynie przepis porządkowy, który nie stoi na przeszkodzie zaksiążkowaniu nieprawidłowej treści dokumentu, nie może zapewne uznane być za słuszne.

W każdym wypadku odrzucenia podania hipotecznego, opartego na dokumencie, wystawionym i zawierzytelnionym wbrew przepisowi § 37 u. s. h., uzyskuje sąd hipoteczny wiadomość o tem, że stan księgi gruntowej nie odpowiada faktycznemu stanowi posiadania Dla sądu hipotecznego urasta stąd obowiązek, starania się o sprowadzenie porządku w księdze gruntowej. Zaleca się zawiadamianie o dostrzeżonych wypadkach niezgodności urzędnika dla ewidencyi katastru w tym celu. aby tenże uwzględnił je przy najbliższych robotach polnych w dotyczącej gminie i o wyniku swojej czynności urzędowej doniósł sądowi za pomocą arkusza zgłoszeń. Nad wejściem arkusza zgłoszeń należałoby czuwać zapomocą raptularza.

Do § 37 str. 187 wiersz 16 z góry: mylnie przeważnie poj muje przepis § 37 Blumenfeld Ger. Halle 1908 str. 589.

Do § 37 str. 187 wiersz 11 z dołu: tak Blumenfeld 589.

Do § 39 str. 194 wiersz 6 z dołu zamiast [1]) ma być [2]).

Do § 39 str. 192 Okólnik Krak. lp. 62:

(§ 58) W przypadkach, w których przeniesienie własności całej nieruchomości nie nastąpiło przed chwilą wejścia w życie u. s. h. (§ 28 u. s. h.), zatem przed 25 grudnia 1906 komisarz postępując po myśli ust. 9 okólnika lp. 26 winien był jednak mieć na względzie, że dotyczący protokół, jak wogóle protokół spisany w sprawie nie podpadającej pod u. s. h., podlega stemplowi, skoro § 39 u. s. h. do niego się nie odnosi.

Tak samo miałaby się rzecz, gdyby rozchodziło się o czynność przedsięwziętą w sprawie sprostowania niezgodności rodzaju w § 1 u. s. h. wzmiankowanego, nie powstałej jednak przed chwilą, gdy komisarz rozpoczął swą działalność w danym powiecie sądowym (§ 4 u. s. h.).

Do § 39 str. 194 wiersz 2 z góry: Co do stempli do kwitów na odbiór sprawdzonych należytości zob. wyżej str. 377 okólnik lp. 58 (IX).

Do § 39 str. 194 wiersz 6 z góry: ogłoszono także okólnikiem Krak. lp. 50.

Okólnikiem Krak. lp. 41 udzielono okólniki dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z dnia 7 maja 1908 L. 57151/V i z dnia 30 czerwca 1908 L. 82167/V z nadmienieniem, że wedle odezwy tejże dyrekcyi z 30 czerwca 1908 L. 82167 równocześnie zarządzono wydrukowanie formularzy Nr. 68 i 69 instr. sąd. »wezwanie (Aufforderung)«, i zawiadomienie (Anzeigen)« w brzmieniu odpowiednio zmienionem dla spraw tyczących się sprostowania ksiąg gruntowych.

Okólnik z 30 czerwca 1908 zawiadamia o aktywowaniu komisyj i dodaje:

Siedzibą urzędową komisarza jest siedziba sądu powiatowego, dla okręgu którego tenże ustanowiony został, zajętym jest on jednak przeważnie poza swoją siedzibą urzędową w gminach w okręgu dotyczącego sądu powiatowego położonych.

Komisarz urzęduje jako sędzia samoistny, nie jest przydzielony sądowi powiatowemu, dla okręgu którego ustanowiony został, zajmuje wobec tegoż sądu stanowisko współrzędne i wedle § 3 u. s. h. uprawniony jest domagać się pomocy prawnej od sądów i innych władz państwowych i autonomicznych.

Okólnik z 7 maja 1908 tyczy się doręczeń stronom pism komisarzy dla sprostowania ksiąg gruntowych i opiewa:

Wedle reskryptu ministerstwa handlu z 30 kwietnia 1908 L. 16112/P ex 1908 będą do pism komisarzy dla sprostowania

ksiąg gruntowych w Galicyi i na Bukowinie, dołączane blankiety na rewersy zwrotne z zielonego i brunatnego papieru.

Pisma, do których będą dołączone zielone rewersy zwrotne, mają być doręczone do rąk własnych adresata, i należy je tak traktować, jak uchwały sądowe w sprawach cywilnych, do których są dołączone niebieskie lub żółte rewersy zwrotne.

Pisma zaś, do których będą dołączone brunatne rewersy zwrotne, nie muszą być doręczone do rąk własnych adresatów i należy postępować z niemi tak, jak z uchwałami sądów cywilnych, do których są dołączone białe rewersy zwrotne.

Przypomina się przy tej sposobności, że korespondencye w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych, tak w obrocie miejscowym jak i zamiejscowym są wolne od opłaty pocztowej (dz. tut. rozp. nr. 5 z r. 1907).

Do § 39 str. 195 wiersz 18 z dołu: zob. wyżej okólnik Krak. lp. 37 (ust. 2).

Okólnik Krak. lp. 80:

Uchwały wszelkie zapadłe w postępowaniu po myśli u. s. h., bez względu czy je poweźmie komisarz czy też odnośny sąd hipoteczny, a przeto i uchwały wydane przez sąd hipoteczny na zasadzie protokołów dochodzeń przez komisarza spisanych, są wolne od opłaty należytości za doręczenia, albowiem przepis § 39 u. s. h. nie czyni różnicy między uchwałami przez komisarza a uchwałami przez sąd hipoteczny wydanemi, lecz zapewnia całemu postępowaniu wolność od wszelkich opłat. Za tem przemawia też brzmienie §§ 8, 10, 21 i 29 u. s. h., które postanawiają, że sądy hipoteczne w tych wypadkach z urzędu mają postępować, jak niemniej popierają to zapatrywanie prawne i motywy rządowe do § 39 u. s. h., które tłumaczą postanowienie tego § względami na związane z sanacyą ksiąg gruntowych ważne publiczne interesy.

Do § 1 r. w. str. 199 wiersz 11 i 18 z góry: po: gal. r. i buk. r. skreślić: u.

Do § 2 str. 200 Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 2) Także przy sądach powiatowych i trybunałach uczestniczących w akcyi sprostowawczej prowadzone być mają ogólne akta tyczące się sprostowania ksiąg gruntowych wraz z dotyczącym dziennikiem G. B. i składane w przeznaczonych na to okładkach. Należy więc wydzielić dodatkowo, akta tyczące się sprostowania ksiąg gruntowych, wciągane dotąd do dziennika prezydyalnego, założyć dla nich osobny dziennik G. B., akta odpowiednio ułożyć w okładkach i wpływające nadal akta wciągać już tylko do tego dziennika.

Przy prowadzeniu dziennika należy rubrykę piątą stosownie do jej napisu wypełniać, przyczem może być także zrobiony użytek z analogicznego postanowienia końcowego zdania § 270 instr. sąd.

W indeksie przepisanym okólnikiem lp. 9 należy zamieszczać przy poszczególnych okólnikach liczbę dziennika Prezydyum sądu krajowego wyższego.

Czysto osobistych aktów nie należy brać do ogólnych aktów.

Okólnik Krak. lp. 53:

Okólniki nie mają być składane do innych aktów sprostowania ksiąg gruntowych, lecz mają być osobno zbierane, celem ułatwienia ich odnalezienia i użycia. Nie mają one tedy być wciągane do dziennika w § 2 r. w. przewidzianego, zaleca się wszakże prócz rejestru rzeczowego na te okólniki prowadzić także odrębny dziennik, który zawierałby rubryki 1., 2. i 4. formularza 1 r. w.

Okólnik Krak. lp. 9:

Reskryptem z dnia 19 lutego 1098 L. 3934/8 poleciło ministerstwo sprawiedliwości, aby z uwagi że jest do przewidzenia, iż w sprawie sprostowania ksiąg gruntowych wydaną będzie większa ilość okólników Prezydyum sądu krajowego wyższego o ogólnem i trwałem znaczeniu, celem ułatwienia odnalezienia tych normaliów i korzystania z nich, nie kładziono ich do innych aktów, lecz by zbierano je osobno a zbiór ten bieżąco uzupełniano. Dla lepszego przeglądu ma być w nagłówku każdego okólnika przedmiot krótko oznaczony, którego okólnik dotyczy. Celem umożliwienia odpowiedniego ułożenia rejestru rzeczowego (indeksu) do okólników, podany być ma bezpośrednio pod nagłówkiem jeden lub więcej odsyłaczy, pod którymi okólnik zapisany być ma w rejestrze rzeczowym. Także mają być okólniki bieżąco w porządku arytmetycznym numerowane. Przy wszystkich wizytacyach kontrolowanem ma być dokładne prowadzenie zbioru i rejestru rzeczowego.

Okólniki dotąd wydane widoczne są z następujących zestawień:

I.

Prezydyum S. kr. w. w Krakowie		Prezydyum S. kr. w. we Lwowie		Data roskryptu ministerstwa sprawiedliwości lub innej władzy
liczba porządkowa	data reskryptu	liczba porządkowa	data reskryptu	
1	29 lutego 1908 8 Prez. 2918	4	9 marca 1908 Prez. 5587/8	min. spraw. 25 lutego 1908 L. 4787/8
2	2 marca 1908 Prez. 3072			„ „ 29 lutego 1908 L. 5576/8 „ skarbu 8 lutego 1908 L. 1075/8
3	29 lutego 1908 Prez. 2690	2	2marca 1908 Prez. 4840/8	„ spraw. 19 lutego 1908 L. 3934/8
4	4 marca 1908 Prez. 3059			„ skarbu 8 lutego 1908 L. 1075/8 kraj. dyr. skarbu Lwów 28 lutego 1908 L. 21025
5	6 marca 1908 Prez. 3203	5	9 marca 1908 Prez. 5685/8	min. spraw. 28 lutego 1908 L. 3931/8
6	11 marca 1908 Prez 3279	6	10 marca 1908 Prez. 5763/8	„ „ 2 marca 1908 L. 4676/8
7	18 marca 1908 Prez. 3656	13	15 kwietnia 1908 Prez. 9044/8	„ „ 12 marca 1908 L. 6103/8
8	21 marca 1908 Prez. 3599	8	26 marca 1908 Prez. 6395/8	„ „ 9 marca 1908 L. 3930/8
9	21 marca 1908 Prez. 3834	3	2 marca 1908 Prez. 4840/8	„ „ 19 lutego 1908 L. 3934/8
10	5 stycznia 1907 Prez. 15098/6			„ „ 22 grudnia 1906 L. 30490/6
11	24 czerwca 1907 Prez. 8121/7			„ „ 20 czerwca 1907 L. 13407
12	11 grudnia 1907 Prez. 15141/7			„ „ 20 czerwca 1907 L. 13407
13	14 grudnia 1907 Prez. 15849/7			„ „ 5 grudnia 1907 L 28907/7
14	24 grudnia 1907 Prez. 16932/7			kraj. dyr. skarbu Lwów 20 grudnia 1907 L. 148 784/7
15	6 stycznia 1908 Prez. 210/8			kraj. dyr. skarbu Lwów 3 stycznia 1908 L. 153.805/7
16	26 stycznia 1908 Prez. 1017/8	16	20 maja 1908 Prez. 9113/8	min. spraw. 5 grudnia 1907 L. 28905 „ „ 15 stycznia 1908 L. 245/8
17	26 stycznia 1908 Prez. 1017/8			„ „ 15 stycznia 1908 L. 245/8
18	23 stycznia 1908 Prez. 1161/8			

19	14 lutego 1908 Prez. 1897/8			
20	20 lutego 1908 Prez. 2475/8			min. spraw. 12 lutego 1908 L. 30.750/7 „ roln. 4 lutego 1908 L. $\frac{3048}{299}$
21	26 marca 1908 Prez. 4235/8	12	8 kwietnia 1908 Prez. 8290/8	min. spraw. 13 marca 1908 L. 6309/8
22	8 kwietnia 1908 Prez. 4626/8	11	7 kwietnia 1908 Prez. 8179/8	min. spraw. 1 kwietnia 1908 L. 8852/8 prez. kraj. dyr. skarbu Lwów 20 marca 1908 L. 1594
23	8 kwietnia 1908 Prez. 4362/8	10	31 marca 1908 Prez. 7744/8	min. spraw. 21 marca 1908 L. 6623/8
24	25 kwietnia 1908 Proz. 5666/8	14	8 maja 1908 Prez. 10379/8	„ „ 17 marca 1908 L. 6431/8 „ „ 21 kwietnia 1908 L. 10275/8
25	11 kwietnia 1908 Prez. 5153/8			
26	13 kwietnia 1908 Prez. 1507/8	9	2 kwietnia 1908 Prez. 7173/8	„ „ 17 marca 1908 L. 5578
27	29 kwietnia 1908 Prez. 5939/8 21 lutego 1908 Prez. 1858/8)			
28	29 kwietnia 1908 Prez. 5939/8 (13 stycznia 1908 Prez. 519/8)	1	22 stycznia 1908 Prez. 1008/8	„ „ 4 stycznia 1908 L. 33780/7
29	6 maja 1908 Prez. 6028/8			„ „ 27 kwietnia 1908 L. 10175/8
30	9 maja 1908 Prez. 6383/8	15	12 maja 1908 Prez. 10926/8	„ „ 3 maja 1908 L. 12225/8
31	20 maja 1908 Prez. 6931/8	17	9 czerwca 1908 Prez. 12433/8	„ „ 13 maja 1908 L. 13175/8
32	25 maja 1908 Prez. 7234/8			„ „ 22 maja 1908 L. 13469/8
33	4 czerwca 1908 Prez. 7777/8	13	15 kwietnia 1908 Prez. 9044/8	„ „ 9 kwietnia 1908 L. 8959/8
34 34a 34b	11 czerwca 1908 Prez. 7803/8 24 lipca 1908 Prez. 10222/8 16 lutego 1909 Prez. 2423/9	24	7 lipca 1908 Prez. 15707/8	„ „ 27 kwietnia 1908 L. 10175/8
35	26 czerwca 1908 Prez. 8736/8	19	15 czerwca 1908 Prez. 13974/8	„ „ 6 czerwca 1908 L. 14979
36	29 czerwca 1908 Prez. 8866/8	18	9 czerwca 1908 Prez. 12581/8	„ „ 23 maja 1908 L. 12049/8
37	2 lipca 1908 Prez. 8672/8	22	27 czerwca 1908 Prez. 14765/8	„ „ 15 czerwca 1908 L. 15252/8
38	2 lipca 1908 Prez. 8851/8	25	9 lipca 1908 Prez. 16170/8	
39	4 lipca 1908 Prez. 8415/8	29	12 lipca 1008 Prez. 16410/8	„ „ 13 czerwca 1908 L. 15170/8
40	4 lipca 1908 Prez. 9196/8	20	23 czerwca 1908 Prez. 14314/8	„ „ 13 czerwca 1908 L. 14106

Prezydyum S. kr. w. w Krakowie		Prezydyum S. kr. w. we Lwowie		Data reskryptu ministerstwa sprawiedliwości lub innej władzy
liczba porządkowa	data reskryptu	liczba porządkowa	data reskryptu	
41	8 lipca 1908 Prez. 9334/8			dyr. poczt. i telegr. Lwów 30 czerwca 1908 L. 82167/V dyr. poczt i telegr. Lwów 7 maja 1908 L. 5715 IV.
42	14 lipca 1908 Prez. 9654/8			min spraw. 4 lipca 1908 L. 1533 8
43	1 lipca 1908 Prez. 10079/8	27	11 lipca 1908 Prez. 15882/8	„ „ 14 lipca 1908 L. 20185/8
44	24 lipca 1908 Prez. 10221/8	23	4 lipca 1908 Prez. 15427/8	min. spraw. 21 czerwca 1908 L. 15535/8
45	28 lipca 1908 Prez. 10385/8	26	11 lipca 1908 Prez. 15901/8	„ „ 29 maja 1908 L. 11175/8
46	28 lipca 1908 Prez. 10439/8	28	11 lipca 1908 Prez. 16121/8	„ „ 27 czerwca 1908 L. 17832/8
47	7 sierpnia 1908 Prez. 10726/8	30	13 lipca 1908 Prez. 16408/8	„ „ 27 czerwca 1908 L. 17731/8
48	7 sierpnia 1908 Prez. 10827/8	31	13 lipca 1908 Prez. 16607/8	„ „ 8 lipca 1908 L. 16975/8
49	7 sierpnia 1908 Prez. 10891/8	32	20 lipca 1908 Prez. 17244/8	„ „ 9 lipca 1908 L. 18816/8
50	24 sierpnia 1908 Prez. 11843/8 (7 marca 1907 Prez. 1048/7)	40	15 paździer. 1908 Prez 20764/8	dyr. poczt i telegr Lwow 17 stycznia 1907 L. 6702/V
51	14 paździer. 1908 Prez. 14067/8	35	4 paździer. 1908 Prez. 22383/8	min. spraw. 19 września 1908 L. 26614/8
52	18 paździer. 1908 Prez. 13993/8	39	15 paździer. 1908 Prez. 24344/8	„ „ 5 paździer. 1098 L. 27023/8
53	20 paździer 1908 Prez. 14497/8	34	7 paździer. 1908 Prez. 20415/8	„ „ 18 sierpnia 1908 L 21168/8
54	20 paździer. 1908 Prez. 14498/8	35	10 paździer. 1908 Prez 21546/8	„ „ 2 września 1908 L. 23443/8
55	20 paździer. 1908 Prez 14568/8	36	10 paździer. 1908 Prez. 20267/8	„ „ 16 sierpnia 1908 L. 24057/8
56	20 paździer. 1908 Prez. 14569/8	37	12 paździer. 1908 Prez. 20417/8	„ „ 18 sierpnia 1908 L. 23363/8
57	24 paździer. 1908 Prez. 14693/8	38	12 paździer. 1908 Prez. 21966/8	„ „ 9 września 1908 L. 25557/8
58	25 paździer. 1908 Prez 14820/8	43	9 listopada 1908 Prez. 26429/8	„ „ 19 paździer. 1908 L 21953/8
59	29 paździer. 1908 Prez 15005/8	41	17 paździer. 1907 Prez. 21138/8	„ „ 22 września 1908 L. 26615/8
60	7 listopada 1908 Prez. 15451/8	45	15 listopada 1908 Prez. 27633/8	„ „ 31 paździer. 1908 L. 31898/8
61 61 a	16 listopada 1908 Prez. 15866/8 4 grudnia 1908 Prez. 16951/8	46	6 grudnia 1908 Prez. 29380/8	„ „ 2 listopada 1908 L 29095/8

62	16 listopada 1908 Prez. 15913/8	48	7 grudnia 1908 Prez. 29841/8	min. spraw. 7 listopada 1908 L. 29931/8
63	21 listopada 1908 Prez. 16302/8	44	12 listopada 1908 Prez. 27805/8	„ „ 25 sierpnia 1908 L. 23361/8
64	24 listopada 1908 Prez. 16404/8			
65	27 listopada 1908 Prez. 16671/8	6	10 marca 1908 Prez 5763/8	„ „ 2 marca 1908 L. 4676/8
66	2 grudnia 1908 Prez. 16827/8	47	7 grudnia 1908 Prez. 29692/8	„ „ 25 listopada 1908 L. 33588/8
67	30 stycznia 1909 Prez. 1538/9			„ „ 7 stycznia 1909 L. 97/9
68	4 lutego 1909 Prez. 1765/9	49	22 stycznia 1909 Prez. 1605/9	„ „ 12 stycznia 1909 L 36520/8
69	10 lutego 1900 Prez. 2132/9	50	2 lutego 1909 Prez. 2722/9	„ „ 22 stycznia 1909 L. 1768/9
70	23 lutego 1909 Prez. 2842/9	52	1 marca 1909 Prez. 5501/9	min. spraw. 20 lutego 1909 L. 5368/9 (w porozumieniu z min. skarbu)
71	26 lutego 1909 Prez. 2981/9	51	19 lutego 1909 Prez. 4704/9	min. spraw. 9 lutego 1909 L 4397/9
72	1 kwietnia 1909 Prez. 4727/9	53	19 marca 1909 Prez. 6992/9	„ „ 5 marca 1909 L. 5818/9
73	9 maja 1909 Prez. 6675/9	56	12 maja 1909 Prez. 11996/9	„ „ 3 maja 1909 L. 13103/9
74	19 maja 1909 Prez. 7153/9	58	25 maja 1909 Prez. 13237/9	„ „ 11 maja 1909 L. 9697/9
75	31 maja 1909 Prez. 7712/9	59	12 czerwca 1909 Prez. 14442/9	kraj. dyr. skarbu Lwow 20 maja 1909 L. 53496
76	31 maja 1909 Prez. 7756/9	57	23 maja 1909 Prez. 12641/9	min. spraw. 10 maja 1909 L. 13638 „ „ 15 maja 1909 L. 14347
77	20 czerwca 1909 Prez. 8862/9	60	26 czerwca 109 Prez. 16151/9	„ „ 13 czerwca 1909 L. 14047/9
78	19 lipca 1909 Prez. 10469/9	62	30 lipca 1909 Prez. 19255/9	„ „ 14 lipca 1909 L. 20185/9
79	2 września 1909 Prez 11123/9	61	21 lipca 1909 Prez. 17504/9	„ „ 3 lipca 1909 L. 18646/9
80	10 września 1909 Prez 12836/9	63	22 września 1909 Prez. 23615/9	„ „ 4 września 1909 L. 25733/9
81	24 listopada 1909 Prez. 15021/9	64	12 paździer. 1909 Prez. 25957/9	„ „ 5 paździer. 1909 L. 23466/9
82	24 listopada 1909 Prez. 16507/9			dyr. poczt i telegr. Lwów 10 listopada 1909 L. 131173/V
83	4 stycznia 1910 Prez. 18745/9	66	14 stycznia 1910 Prez. 781/10	min. spraw. 17 grudnia 1909 L. 34731 „ „ 19 grudnia 1909 L. 34732
84	4 stycznia 1910 Prez. 11/10	65	25 grudnia 1900 Prez. 32587/9	„ „ 7 grudnia 1909 L. 34468 min. skarbu 29 listopada 1909 L. 67257
85	18 lutego 1010 Prez. 2858/10			min. spraw. 27 stycznia 1908 L. 2220/8
86	8 marca 1910 Prez. 3866/10	67	17 marca 1910 Prez. 6981/10	„ „ 21 lipca 1908 L. 20184/8

II.

Prezydyum S. kr. w. Lwów		Prezydyum S. kr. w. Kraków		Data reskryptu ministerstwa sprawiedliwości lub innej władzy
liczba porządkowa	Data reskryptu	liczba porządkowa	Data reskryptu	
1	22 stycznia 1908 Prez. 1008/8	28	29 kwietnia 1908 Prez. 5939/8 (13 stycznia 1908 Prez. 519/8)	min. spraw. 4 stycznia 1908 L. 33780/7
2	2 marca 1908 Prez. 4840/8	3	29 lutego 1908 Prez. 2690/8	„ „ 19 lutego 1908 L. 3934/8
3	2 marca 1908 Prez. 4848/8	9	21 marca 1908 Prez. 3834/8	„ „ 19 lutego 1908 L. 3934/8
4	9 marca 1908 Prez. 5587/8	1	29 lutego 1908 Prez. 2918/8	„ „ 25 lutego 1008 L. 4787/8
5	9 marca 1908 Prez. 5685/8	5	6 marca 1908 Prez. 3203/8	„ „ 28 lutego 1908 L. 3931/8
6	10 marca 1908 Prez. 5763/8	6 65	11 marca 1908 Prez. 3279/8 27 listopada 1908 Prez. 16671/8	„ „ 2 marca 1908 L. 4676/8
7	24 marca 1908 Prez. 7112/8	24 I.	25 kwietnia 1908 Prez. 5666/8	„ „ 17 marca 1908 L. 6431/8
8	26 marca 1908 Prez. 6395/8	8	21 marca 1908 Prez. 3599/8	„ „ 9 marca 1908 L. 3930/8
9	2 kwietnia 1908 Prez. 7173/8	26	13 kwietnia 1908 Prez. 5107/8	„ „ 17 marca 1908 L. 5578
10	31 marca 1908 Prez. 7744/8	23	8 kwietnia 1908 Prez. 4362/8	„ „ 21 marca 1908 L. 6623/8
11	7 kwietnia 1908 Prez. 8179/8	22	8 kwietnia 1908 Prez. 4626/8	„ „ 1 kwietnia 1908 L. 8852/8
12	8 kwietnia 1908 Prez. 8290/8	21	26 marca 1908 Prez. 4235/8	„ „ 13 marca 1908 L. 6309/8
13	15 kwietnia 1908 Prez. 9044/8	33	4 czerwca 1908 Prez. 7707/8	„ „ 9 kwietnia 1908 L. 8959/8
14	8 maja 1908 Prez. 10379/8	24 II.	25 kwietnia 1908 Prez. 5666/8	„ „ 21 kwietnia 1908 L. 10275/8
15	12 maja 1908 Prez. 10926/8	30	9 maja 1908 Prez. 6383/8	„ „ 3 maja 1908 L. 12225/8
16	20 maja 1908 Prez. 9113/8	16	26 stycznia 1908 Prez. 1017/8	„ „ 17 grudnia 1907 L. 30775/7 „ „ 15 stycznia 1908 L. 245/8
17	9 czerwca 1908 Prez. 12433/8	31	20 maja 1908 Prez. 6931/8	„ „ 13 maja 1908 L. 13175/8
18	9 czerwca 1908 Prez. 12581/8	36	29 czerwca 1908 Prez. 8866/8	„ „ 23 maja 1908 L. 12049/8
19	15 czerwca 1908 Prez. 13974/8	35	26 czerwca 1908 Prez. 8736/8	„ „ 6 czerwca 1908 L. 14979/8
20	23 czerwca 1908 Prez. 14314/8	40	4 lipca 1908 Prez. 9196/8	„ „ 13 czerwca 1908 L. 14106/8

21	26 czerwca 1908 Prez. 14971/8	35	26 czerwca 1908 Prez. 8736/8	min. spraw. 21 czerwca 1908 L. 17321/8
22	27 czerwca 1908 Prez. 14765/8	37	2 lipca 1908 Prez. 8672/8	„ „ 15 czerwec 1908 L. 15252/8
23	4 lipca 1908 Prez. 15427/8	44	24 lipca 1908 Prez. 10221/8	„ „ 21 czerwca 1908 L. 15535/8
24	7 lipca 1908 Prez. 15707/8	34 a	24 lipca 1908 Prez. 10222/8	„ „ 27 kwietnia 1908 L. 10175/8
25	9 lipca 1908 Prez. 16170/8	38	2 lipca 1908 Prez. 8851/8	
26	11 lipca 1908 Prez. 15901/8	45	28 lipca 1908 Prez. 10385/8	„ „ 29 maja 1908 L. 11173/8
27	11 lipca 1008 Prez. 15882/8	43	21 lipca 1908 Prez. 10079/8	„ „ 14 lipca 1908 L. 20185/8
28	11 lipca 1908 Prez. 16121/8	46	28 lipca 1908 Prez. 10439/8	„ „ 27 czerwca 1908 L. 17832/8
29	12 lipca 1908 Prez. 16410/8	39	4 lipca 1908 Prez. 8415/8	„ „ 13 czerwca 1908 L. 15170/8
30	13 lipca 1908 Prez. 16408/8	47	7 sierpnia 1908 Prez. 10726/8	„ „ 27 czerwca 1908 L. 17731/8
31	13 lipca 1908 Prez. 16607/8	48	7 sierpnia 1908 Prez. 10827/8	„ „ 8 lipca 1908 L. 16975/8
32	20 lipca 1908 Prez. 17244/8	49	7 sierpnia 1908 Prez. 10891/8	„ „ 9 lipca 1908 L. 18816/8
33	4 paździer. 1908 Prez. 22383/8	51	14 paździer. 1909 Prez. 14067/8	„ „ 19 września 1908 L. 26614/8
34	7 paździer. 1908 Prez. 20415/8	53	20 paździer. 1908 Prez. 14497/8	„ „ 18 sierpnia 1908 L. 21168/8
35	10 paździer. 1908 Prez. 21546/8	54	20 paździer. 1908 Prez. 14498/8	„ „ 2 września 1908 L. 23443/8
36	10 paździer. 1908 Prez. 20267/8	55	20 paździer. 1908 Prez. 14568/8	„ „ 16 sierpnia 1908 L. 24057/8
37	12 paździer. 1908 Prez. 20417/8	56	20 paździer. 1908 Prez. 14569/8	„ „ 18 sierpnia 1908 L. 23363/8
38	12 paździer. 1908 Prez. 21966/8	57	24 paździer. 1008 Prez. 14693/8	„ „ 9 września 1908 L. 25557/8
39	15 paździer. 1908 Prez. 24344/8	52	18 paździer. 1908 Prez. 13993/8	„ „ 5 paździer. 1908 L. 27023/8
40	15 paździer. 1908 Prez. 20764/8	50	24 sierpnia 1908 Prez. 11843/8	dyr. poczt i telegr. Lwów 17 stycznia 1907 L. 6702/V
41	17 paździer. 1908 Prez. 21138/8	59	29 paździer. 1908 Prez. 15005/8	min. spraw. 22 września 1908 L. 26615/8
42 ad 42	25 paździer. 1908 Prez. 19367/8 7 lipca 1910 Prez. 17893/10			
43	9 listopada 1908 Prez. 26429/8	58	25 paździer. 1908 Prez. 14820/8	min. spraw. 19 paździer. 1908 L. 21953/8 (w porozumieniu z min. skarbu)
44	12 listopada 1908 Prez. 27805/8	63	21 listopada 1908 Prez. 16302/8	min. spraw. 25 sierpnia 1908 L. 23361/8
45	15 listopada 1908 Prez. 27633/8	60	7 listopada 1908 Prez. 15451/8	„ „ 31 paździer. 1908 L. 31898/8
46	6 grudnia 1908 Prez. 29380/8	61	16 listopada 1908 Prez. 15866/8	„ „ 2 listopada 1908 L. 29095/8
47	7 grudnia 1908 Prez. 29692/8	66	2 grudnia 1908 Prez. 16827/8	„ „ 25 listopada 1908 L. 35588/8

Prezydyum S. kr. w. Lwów		Prezydyum S. kr. w. Kraków		Data reskryptu ministerstwa sprawiedliwości lub innej władzy
liczba porządkowa	data reskryptu	liczba porządkowa	data reskryptu	
48	7 grudnia 1908 Prez. 29841/8	62	16 listopada 1908 Prez. 15913/8	min spraw. 7 listopada 1908 L. 29931/8
49	22 stycznia 1909 Prez. 1605/9	68	4 lutego 1909 Prez. 1765/9	„ „ 12 stycznia 1909 L. 36520/8
50	2 lutego 1909 Prez. 2722/9	69	10 lutego 1909 Prez. 2132/9	„ „ 22 stycznia 1909 L. 1768/9
51	19 lutego 1909 Prez. 4704/9	71	26 lutego 1909 Prez. 2981/9	„ „ 9 lutego 1909 L. 4397/9 „ „ 29 stycznia 1999 L. 2804/9
52	1 marca 1809 Prez. 5501/9	70	23 lutego 1909 Prez. 2842/9	min. spraw. 20 lutego 1909 L. 5368/9 (w porozumieniu z min. skarbu)
53	19 marca 1909 Prez. 6992/9	72	1 kwietnia 1909 Prez. 4727/9	min. spraw. 5 marca 1909 L. 5818/9
54	3 kwietnia 1909 Prez. 9448/9			„ „ 1 kwietnia 1909 L. 8682/9
55	15 kwietnia 1909 Prez. 9687/9			„ „ 4 kwietnia 1909 L. 10116/9
56	12 maja 1909 Prez. 11996/9	73	9 maja 1909 Prez. 6675/9	min. spraw. 3 maja 1909 L. 13103/9 (w porozumieniu z min. robót publ.)
57	23 maja 1909 Prez. 12641/9	76	31 maja 1909 Prez. 7756/9	min. spraw. 10 maja 1909 L. 13638/9 „ „ 15 maja 1909 L. 14347/9
58	25 maja 1909 Prez. 13237/9	74	19 maja 1909 Prez. 7153/9	„ „ 11 maja 1909 L. 3697/9
59	12 czerwca 1909 Prez. 14442/9	75	31 maja 1909 Prez. 7712/9	
60	26 czerwca 1909 Prez. 16151/9	77	20 czerwca 1909 Prez. 8962/9	„ „ 13 czerwca 1909 L. 14047/9
61	21 lipca 1909 Prez. 17504/9	79	2 września 1909 Prez. 11123/9	„ „ 3 lipca 1909 L. 18646/9
62	30 lipca 1909 Prez. 19255/9	78	19 lipca 1909 Prez. 10469/9	„ „ 14 lipca 1909 L. 20185/9
63	22 września 1908 Prez. 23615/9	80	10 września 1909 Prez. 12836/9	„ „ 4 września 1909 L. 25733/9
64	12 październ. 1909 Prez. 25957/9	81	24 listopada 1909 Prez. 15021/9	„ „ 5 październ. 1909 L. 23466
65	25 grudnia 1909 Prez. 32587/9	84	4 stycznia 1910 Prez. 11/10	„ „ 7 grudnia 1909 L. 34468 min. skarbu 29 listopada 1909 L. 67257
66	14 stycznia 1910 Prez. 781/10	83	4 stycznia 1910 Prez. 18745/9	min. spraw. 17 grudnia 1909 L. 34731 „ „ 18 grudnia 1909 L. 34732
67	17 marca 1910 Prez. 6981/10	86	8 marca 1910 Prez. 3866/10	„ „ 21 lipca 1908 L. 20184/80
68	9 lipca 1910 Prez. 17168/10			„ „ 20 czerwca 1910 L. 16943/1

Do § 3 r. w. str. 201 Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 3) W dzienniku dla aktów poszczególnych gmin katastralnych nazwa gminy podana być winna w górnym prawym rogu za pomocą stampilii. Pozycyi przez pomyłkę zapisanych nie należy zakreślać (§ 221 ust. 3 instr. sąd.), ale należy je ukośno przekreślać (§ 219 ust. 2 instr. sąd.).

Do § 3 r. w. str. 202 Okólnik Krak. lp. 78:

§ 3 zd. końc. i § 25 zd. końc. należy w ten sposób tłumaczyć, że akta każdej gminy katastralnej dla siebie mają być oddane sądowi hipotecznemu, jak skoro prace w gminie ostatecznie (§ 60 r. w.) zakończono. Przechowanie tych aktów odnoszących się tylko do dotyczącej gminy przez komisarza aż do ukończenia postępowania sprostowawczego w całym powiecie byłoby niepraktycznem. W razie potrzeby może komisarz każdego czasu akta w sądzie znowu podjąć.

Do § 4 r. w. str. 203 Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 4) Sprowadzone w myśl ustępu VII okólnika lp. 7 kopie map muszą być doprowadzone do stanu takiego, iżby mogły zastąpić w zupełności będące dotychczas w używaniu mapy hipoteczne. Wrysowania wedle § 15 r. w. zmian odpowiadających wynikom postępowania sprostowawczego dokonane być winny zarówno w będących dotąd w używaniu mapach hipotecznych jak w nowych kopiach map. Przed doprowadzeniem tych kopii map do stanu wyżrzeczonego prace sprostowawcze w pewnej gminie nie mogą być uważane za całkowicie ukończone.

Do § 7 r w. str. 206 zob. wyżej str. 379 nast. okólniki Krak. lp. 15 i 14.

Do § 7 r. w, str. 208 Okólnik Krak. lp. 61 (61a):

(§ 7) Przy opracowaniu poszczególnych gmin należy się trzymać porządku, w jakim gminy te w ustalonym planie pracy po sobie następują, względnie należy gminy te podać już z góry w projektowanym planie pracy w tym porządku, w jakim mają być opracowane.

Przy sporządzaniu planu pracy nie powinien komisarz posługiwać się dla sprawdzenia ilości wykazów hipotecznych, w których przychodzi współwłasność, informacyą sądu hipotecznego, lecz powinien rzecz tę sam badać, zwłaszcza, że osobista ingerencya komisarza wskazaną już jest ze względu na czynność jego § 21 ust. 1 r. w. przewidzianą.

Okólnik Krak. lp. 74:

(I) Do każdego odstąpienia od porządku opracowania gmin planem pracy objętych zasięgać należy przyzwolenia lub przynajmniej dodatkowego zatwierdzenia Prezydyum sądu krajowego wyższego.

Do § 8 str. 212 Okólnik Krak. lp. 67:

Koszta sprawienia papieru i druków zapotrzebowanych dla celów sprostowania ksiąg gruntowych mają być zarachowywane na poczet dotacyi sprostowania ksiąg gruntowych. Komisarze mają zamawiać także papier i druki zwyczajne (na formularzach instr. sąd., p. c., post. niesp. i t. p.) dla celów sprostowania ksiąg gruntowych zapotrzebowane wprost z Prezydyum sądu krajowego wyższego.

Okólnik Krak. lp. 7:

(VII) Kopie map przejęte być mogą na rachunek dotacyi sprostowania ksiąg gruntowych tylko o tyle, o ile mapy istniejące wskutek zużycia się są zupełnie do użytku nieprzydatne.

Okólnik Krak. lp. 49:

Wedle § 26 ust. 3 r. w. w protokole form. 12, który się przysposabia przed rozpoczęciem rozpraw, uwidocznić należy w przedziałce 2 numer domu, którym oznaczony jest budynek mieszkalny, wzniesiony na parceli budowlanej, a wedle § 28 r. w. przy rozprawie również badać należy, czy użyte w księdze gruntowej oznaczenie parcel, a to numer domu, rodzaj uprawy, rzeczywistości odpowiadają. Skoro przy sposobności postępowania sprostowawczego uwidoczni się w protokole numer domu, którym budynek mieszkalny jest oznaczony, zapobiegnie się potrzebie późniejszego uzupełnienia karty A odnośnego wykazu hipotecznego, które w myśl § 36 gal. r. z. h. na doniesienie władzy musi być uskutecznione, a tem samem oszczędzi się sądowi hipotecznemu pracy na później.

W tym też celu poleciło ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z dnia 9 lipca 1908 L. 18816 spowodowanie stosownych zarządzeń, zdążających ku temu, ażeby w myśl ustawy z dnia 29 marca 1869 nr. 67 dz. u. p. wcześnie przed rozpoczęciem w gminie prac około sprostowania księgi gruntowej o numerowanie domów uzupełnione względnie sprostowane zostało. Jakkolwiek bowiem wedle cytowanej właśnie ustawy wszystkie budynki na mieszkanie ludzkie przeznaczone numerowane być winny, zdarza się często, szczególnie po wsiach, że domy mieszkalne nie rychło po wybudowaniu liczbą konskrypcyjną oznaczone bywają.

Numerowanie domów uskutecznione być może tylko na zarządzenie naczelnika gminy za doniesieniem politycznej władzy powiatowej. Naczelnik gminy jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów powyższej ustawy i gdyby właściciel domu wzbraniał się uczynić zadość jego poleceniu względem opatrzenia domu numerem, odnowienia oznaczenia, lub możliwie

potrzebnej zmiany tegoż, naczelnik gminy zarządzić to może na koszt właściciela domu.

Ażeby więc komisarz przed rozpoczęciem prac w pewnej gminie zastał już w niej domy mieszkalne należycie onumerowane, zwrócić się winien zaraz po zatwierdzeniu planu pracy do właściwej politycznej władzy powiatowej z prośbą, ażeby naczelników gmin, do planu pracy przyjętych zniewoliła do bezzwłocznego uzupełnienia względnie sprostowania numerowania budynków mieszkalnych w gminie.

Nadto przy wygłaszaniu w gminie odczytu o sprostowaniu księgi gruntowej komisarze zwracać winni uwagę naczelnika gminy i interesowanych, że należałoby postarać się przed rozpoczęciem postępowania sprostowawczego o nadanie nowo wybudowanym domom mieszkalnym numerów konskrypcyjnych.

Do § 9 r. w. str. 213 Okólnik Krak. lp. 72:

(4) Sumienne i przedmiotowe zbadanie stanu rzeczy możliwe jest tylko przez bezpośrednie stykanie się komisarza ze stronami (§ 9 ust. 1 r. w.). Komisarze winni zatem korzystać z każdej ku temu nadarzającej się sposobności. Jeżeli więc strona zgłasza się u komisarza osobiście z pisemnym wnioskiem, dotyczącym sprawy sprostowania księgi gruntowej, jest obowiązkiem komisarza wniosek ten zaraz w jej obecności zbadać i możliwie potrzebne jego uzupełnienie lub sprostowanie protokolarnie uskutecznić.

Zob. wyżej str. 382 nast. okólnik Krak. lp. 51 (1).

Okólnik Krak. lp. 26:

(1) Ze względu na wielką doniosłość trwałego i wyraźnego oznaczenia granic poszczególnych posiadłości (Vermarkung) korzystać winni komisarze z każdej ku temu nadarzającej się im sposobności, ażeby po myśli § 9 ust. 2 r. w. wpływać na porozumienie się stron co do takiego odgraniczenia i na bezzwłoczne tegoż przeprowadzenie. Takie trwałe uregulowanie granic zapobiegnie sporom granicznym, a głównie sporom prowizoryalnym, które cechują niepewność stosunków posiadania w kraju i są prawdziwą klęską ludu wiejskiego.

Przepis § 23 ustawy z 23 maja 1883 nr. 83, z. u. p. rozp. wyk. min. skarbu do tej ustawy z 11 czerwca 1883 nr. 91 dz. u. p. i punkt 8 rozp. min. z 9 lutego 1907 nr. 29 dz. u. p. nakazują wyraźnie tego rodzaju stałe i widoczne oznaczenie granic (Vermarkung).

Sposobność do rozwinięcia dobroczynnej działalności w tej mierze nadarzy się komisarzom częstokroć w ich pracach, a głównie przy przeprowadzeniu działów nieruchomości, które im po myśli §§ 30, 31 r. w. przedsięwziąć wypadnie.

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 9) Przy pomiarach na gruncie (bez uszczerbku dla kompetencyi organów ewidencyi katastru, § 15 ust. 4) przestrzegać należy obowiązujących przepisów, w myśl których granice winny być z reguły opalikowane. W tym względzie zasadnicze postanowienie mieści się w § 23 ust. 2 ustawy z 23 marca 1893 nr. 83 dz. u. p., a § 6 »Anleitung für das Verfahren bei Ausführung der Vermessungsarbeiten« i t. d. (rozp. min. skarbu z 28 lipca 1907 L. 55166) zawiera pod napisem »Vermarkung« następujące postanowienia:

Bei Ausführung von Vermarkungen sollen die gegenseitigen Grenzen je nach Verschiedenheit der örtlichen Verhältnisse durch Steine oder durch Holzpfähle auf eine deutliche Art bezeichnet werden.

In der Regel sind die Grenzzeichen an allen Punkten zu setzen, wo die Richtung der Grenze von der graden Linie abweicht.

Sind die Grundstücke von Gräben, Zäunen etc. eingeschlossen, so genügt es, nur die Hauptwinkelpunkte zu vermarken.

Die neugesetzten Grenzzeichen müssen in die Vermessung einbezogen werden und sind im Manuale mit allen auf die Einmessung der Grenzzeichen bezughabenden Daten einzutragen.

Do § 10 r. w. str. 213 zob. wyżej str. 365 okólnik Krak. lp. 62 (§ 10).

Do § 10 r. w. str. 214 wiersz 2 z góry: zob. także wyżej str. 371 nast. okólnik Krak. lp. 28.

Okólnik Krak. lp. 3:

Komisarze wkrótce przystąpią już do wydania pierwszych uchwał w tem postępowaniu, podlegających zaczepieniu rekursem w miarę § 20 ust. 2 r. w.

Ponieważ bardzo zależeć musi na tem, aby Prezydyum sądu krajowego wyższego było zawsze należycie poinformowane o sposobie praktycznego stosowania ustawy i r. w., wskazanem jest, aby senaty rekursowe przy trybunałach pierwszej instancyi odbitki wszystkich uchwał w tem postępowaniu wydanych przedkładały równocześnie z wysyłką do pierwszej instancyi w jednym egzemplarzu — bez sprawozdania — Prezydyum sądu krajowego wyższego.

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 10) W przypadkach zastanowienia postępowania sprostowawczego uchwała dotycząca zarówno jak uchwała zarządzająca wykreślenie adnotacyi wdrożenia postępowania sprostowawczego winnyby być prawidłowo interesowanym dorę-

czone jako rekursowi podlegające. Należy jednak analogicznie do § 36 ust. 7. r. w. uchwałę tę stronom ogłosić i uzyskać od nich oświadczenie zrzeczenia się jej doręczenia i zaczepienia jak niemniej uchwały sądu hipotecznego zarządzającej wykreślenie adnotacyi wdrożenia postępowania sprostowawczego. Na zaprotokołowanie tego oświadczenia może być użytą stampilia.

Akta sądowe i inne środki wywiadowcze w pewnej sprawie użyte należy na protokole form. 12 krótko zaznaczać, aby nie było wątpliwości pod względem źródeł informacyi i co do tego, czy zostały one należycie wyczerpane.

Niejednokrotnie zaprotokołowano oświadczenia, które przy załatwieniu pominięto — co ludność w błąd wprowadza i celowi nie jest odpowiednie, bo bezwarunkowo winna była zapaść uchwała lub pouczenie, które winny były być w protokole udokumentowane.

Do § 10 str. 214 wiersz 3 z góry zamiast: o ile to jest dopuszczalne — ma być: o ile jest dopuszczalny.

Wiersz 16 z dołu zamiast: es ma być: er.

Do § 11 str. 215 Okólnik Krak lp. 61:

(§ 11) Należy czuwać i ustalać w aktach dokonane ogłoszenie.

Do § 12 str. 216 Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 12) Ustanowienia zastępców przez komisarza należy zawsze w aktach należycie stwierdzać.

Zob. także wyżej str. 384 tenże okólnik (§ 35).

Do § 14 str. 218 wiersz 2 z góry: zob. wyżej str. 379 okólniki Krak. lp. 13 i 33 (ust. 4).

Do § 14 str. 218 wiersz 6 z góry: Co do zastępstwa komisarza zob. wyżej str. 337 nast. okólnik Krak. lp 37 (ust. 1).

Okólnik Krak. lp. 72:

(3) Wrazie nieobecności lub chwilowej przeszkody komisarzy, obowiązany jest do przyjmowania od stron ustnych wniosków i wogóle do zastępowania komisarza oddział sądowy dla spraw hipotecznych sądu powiatowego w siedzibie komisarza urzędującego, co zawsze uwidocznić należy w przeglądzie tabeli podziału czynności (§§ 18, 39 instr. sąd.), niemniej zaznaczyć w obwieszczeniu form. 7.

W tym celu w obwieszczeniu form. 7 po słowach »pisemnie lub ustnie do dnia.... 19...« a przed słowami »W szczególności należy donieść« zamieścić należy osobne zdanie »Wrazie nieobecności komisarza w siedzibie urzędowej lub chwilowej jego przeszkody doniesienia ustne wnosić należy w oddziale... ck. sądu powiatowego w....«

Przy zarządzeniu nowego nakładu formularza wzór 7 dodatek ten zostanie uwzględniony. Zanim to nastąpi, dopisywać go należy we wskazanem miejscu.

Okólnik Krak. lp. 31:

Jeden z komisarzy żalił się tu z powodu, że mu przełożony sądu powiatowego mimo ustnie uczynionej prośby nie udziela do wglądu obwieszczeń i reskryptów do sądu wpływających, chociaż w zakres działania komisarza nie wpadających. Przełożone prezydyum trybunału pierwszej instancyi uważało za wskazane wydanie w tym przedmiocie okólnika wskazując ze swej strony na reskrypty min. spraw. 24 maja 1898 L. 12121 i 26 czerwca 1900 L. 13118 (por. Zbiór czerwony nr. 69 i 234) jako mające tu zastosowanie.

Już wedle § 14 ust. 3 r. w. przełożony sądu powiatowego hipotecznego obowiązany jest utrzymywać komisarza w ewidencyi, co do wszystkich obwieszczeń i reskryptów do sądu wpływających, chociażby one w zakres działania tegoż ostatniego nie wpadały; uczyni to zaś najlepiej przez umożliwienie wglądu w krótkiej drodze, o ile zaś ma miejsce obdzielanie odbitkami personalu sędziowskiego sądu powiatowego, przez wręczenie jednego egzemplarza.

Samo się przez się rozumie, że komisarzowi korzystanie z biblioteki urzędowej sądu powiatowego hipotecznego (także trybunału hipotecznego) każdego czasu jest dozwolonem i że należy mu je wedle możności ułatwiać.

Co do wykładów w gminach zob. także wyżej str. 408 nast. okólnik Krak. lp. 49.

Okólnik Krak. lp. 7:

Przepis § 14 ust. 3 r. w. nakazuje, aby w razie potrzeby wygłoszono w gminie w ciągu ostatnich 14 dni przed rozpoczęciem prac sprostowawczych łatwy do zrozumienia wykład w tym przedmiocie.

Niski poziom inteligencyi ludu i w następstwie tego brak zrozumienia dla instytucyi ksiąg gruntowych przyczynił się niepomiernie do tak wadliwego ich stanu, że akcya sanacyjna okazała się konieczną. Wobec tego więc w celu rozbudzenia u ludu zainteresowania się dla tych prac sprostowawczych i w celu zwalczenia jego obojętności stanowić będzie regułę potrzeba wygłoszenia takiego wykładu w gminie w formie dla pojęć ludu przystępnej. Wykłady te wygłosić należy oczywiście jeszcze przedtem, zanim komisarz w gminie przyjmować będzie ustne zgłoszenia wypadków niezgodności, ażeby już przedtem pouczyć strony o znaczeniu, celu i korzyściach postępowania sprostowawczego.

Co do współdziałania sądu zob. wyżej str. 387, 373, 377 okólniki Krak. lp 26 (ust. 11), lp. 1 i 58 (ust. VIII).

Okólnik Krak. lp. 24:

(II 1.) Odnośnie do żądanego poruczenia względem sposobu udzielania komisyi aktów (to) skoro według § 86 instr. sąd. sposób spełniania czynności sądowych powinien być o ile możności jak najbardziej uproszczonym, przeto żądanie komisarza udzielania mu do wglądu i użytku aktów sądowych w drodze rozwlekłej korespondencyi uznaje się jako mniej praktyczne, i zaleca się, aby celem pojedynczego i szybkiego udzielania mu potrzebnych aktów sądowych udawał się w krótkiej drodze przez wypisanie dotyczących aktów na arkuszu papieru, zaś sąd powiatowy ewidencyę wydanych mu aktów utrzymywał na formularzu do spisu brakujących aktów (nr. 60 instr. sąd.), w którym w rubryce 3 ma być zamieszczone potwierdzenie komisarza wydania mu aktów, zaś w rubryce »Uwaga« potwierdzenie zwrotu tychże przez urzędnika registratury, którego znów rzeczą, celem należytej ewidencyi będzie następnie na miejscu wydanych aktów z tejże złożyć w odnośnym fascykule stosowny odkaźnik (komisya miejscowa — spis brakających aktów).

Okólnik Krak. lp. 70:

Sporządzić się mające w postępowaniu sprostowania ksiąg gruntowych wedle § 16 r. w. dla celów wymiaru należytości odpisy zaprotokołowanych oświadczeń i układów stron i dokumentów przez strony przedłożonych, jakoteż wyciągi z takich protokołów i dokumentów są po myśli uwagi 4 do poz. tar. 2 ust. o należyt. i ust. 4 rozp. min. skarbu z 30 maja 1850 nr. 214 dz. u. p. warunkowo wolne od opłaty należytości.

Ponieważ ustalenie podstaw dla wpisu hipotecznego prawa własności wedle ustawy należy do komisarza, jest po myśli § 16 r. w. jego rzeczą, starać się o to, aby przepisane zawiadomienia doszły rzeczywiście urzędu wymiaru należytości. Nie wyklucza to jednak, iżby celem sporządzenia wspomnianych odpisów i wyciągów w razie potrzeby sąd hipoteczny swojemi siłami pisarskiemi komisarzowi za obopólnem porozumieniem, ewentualnie wskutek polecenia przełożonego prezydyum trybunału, po myśli § 14 r. w. był pomocny.

Co do figurantów zob. wyżej str. 376 okólnik Krak. lp. 33 (ust. 2).

Do § 14 r. w. str. 219 wiersz 4 z góry: zob. wyżej str. 371 okólnik Krak. lp. 28.

Okólnik Krak. lp. 66:

Ponieważ w wykazach galicyjskich komisarzy dla sprostowania ksiąg gruntowych z postępu prac sprostowawczych

(form. 28 do § 89. r. w.), gminy, w których postępowanie sprostowawcze już przed kwartałem wykazowym zostało zakończone, doznają różnego traktowania, udziela się dla wdrożenia równomiernego postępowania następujących wskazówek:

Wykazy kwartalne mają za cel, zarówno dostarczenie przedstawienia prac sprostowawczych, wykonanych podczas kwartału wykazowego, jak danie poglądu na całą dotychczasową akcyę sprostowania ksiąg gruntowych, więc także co do tych gmin, które odprawione zostały już przed kwartałem wykazowym.

Do zamieszczenia dat o czynnościach w kwartale wykazowym przeznaczone są rubryki 2, 7—13 a względem wypadków jako »zgodne« sprawdzonych i »zastanowionych« po myśli reskr. min. spraw. z 6 czerwca 1908 L. 14997 rubryka 16 uwaga; porównanie tych dat z cyframi rubryki 3 i 4 daje zarazem obraz zadania prac i postępu akcyi sprostowawczej w poszczególnychgminach.

Z rubryk 14 i 15 ma być widocznym ogólny wynik wszystkich dotychczasowych czynności z włączeniem gmin odprawionych już przed wykazem kwartałowym.

Komisarze sporządzać winni wykazy z uwzględnieniem powyższych uwag ogólnych.

a) Najpierw wymienić należy i m i e n n i e gminy, w których pracowano, t. j. w których wisiały roboty sprostowawcze p o d c z a s k w a r t a ł u w y k a z o w e g o, nie też gminy, w których roboty już przed kwartałem wykazowym co do wszystkich do wykazu form. 8 zaciągniętych wypadków niezgodności zostały przeprowadzone. Jako zawisłe uchodzą roboty wówczas, gdy conajmniej wydano zarządzenia dla zbadania błędów księgi gruntowej, czy to w kwartale wykazowym czy też już przed tym kwartałem (§ 17 ust. 2 i 3 r. w.).

Co do tych gmin imiennie wymienionych wymienia się wszystkie rubryki wykazu (rubryki 7—13 i 16 w miarę rozwinięcia czynności w kwartale wykazowym).

Jeżeli roboty sprostowawcze w pewnej gminie już w dawniejszym niż w wykazie kwartałowym zawisły, należy w rubryce 16 uwaga obok ilości odpadłych podczas kwartału wykazowego jako »zgodne« wypadków niezgodności podać w formie ułamka sumę wypadków co do tej samej gminy w poprzedzających kwartałach jako »zgodne« sprawdzonych i tak samo do liczby wypadków niezgodności w kwartale wykazowym »zastanowionych« dodać należy w formie ułamka sumę wypadków »zastanowionych« w poprzednich kwartałach.

Jeżeli w kwartale wykazowym pracowano w kilku gminach, należy kolumny cyfr poszczególnych rubryk zesumować.

b) Następnie przedstawić należy sumarycznie wykonane roboty co do gmin odprawionych przed kwartałem wykazowym a to w ten sposób, że w rubryce 2 podaje się ilość gmin bez szczegółowego ich wymienienia (np. »3 gminy poprzednio odprawione«) i że do cyfr wykazowych w rubrykach 5 i 6, dalej 14 i 15 załatwionych liczb porządkowych wykazu form. 8 i załatwionych wykazów hipotecznych dodaje się we formie ułamka sumy, jakie okazały się w gminach już poprzednio odprawionych; podobnież w rubryce uwaga 16 do uwidocznionych tam cyfr (ewentualnie ułamkowych) wypadków jako »zgodne« sprawdzonych i »zastanowionych« dodać należy w formie ułamka (ewentualnie jako trzecią liczbę ułamka) sumy wypadków, które w gminach przed kwartałem wykazowym odprawionych sprawdzono jako »zgodne« lub »zastanowiono«.

Ponieważ mimo przepisu § 89 ust. 3 r. w. zdarzyło się, że do rubryk 13 i 14 wciągnięto wypadki, w których wyniki postępowania sprostowawczego z powodu zalegania szkiców sytuacyjnych nie były jeszcze sądowi udzielone, nakłada się na przełożonych sądów hipotecznych (§ 14 ust. 5 i 6 r. w.) obowiązek badania wykazów kwartalnych, skoro otrzymają je od komisarzy, w kierunku, czy cytowanemu przepisowi r. w. zadość uczyniono. Dostrzeżone ewentualnie błędy usunięte być winny za porozumieniem się komisarza i przełożonego sądu. Wykazy zaopatrzy przełożony sądu każdym razem swoją wizą.

Przeglądy tabelaryczne na podstawie wykazów kwartalnych komisarzy przez prezydya trybunałów pierwszej instancyi ułożyć się mające winny być zestawione w sposób odpowiadający powyższemu zarządzeniu i zesumowane. Przytem rzeczą jest prezydyów, porównać wykazy komisarzy z wykazami poprzedniego kwartału i usunąć dostrzeżone możliwie usterki i niezgodności przez zasięgnięcie informacyi u komisarzy lub sądów hipotecznych jeszcze przed przedłożeniem prezydyum sądu krajowego wyższego.

Po powrocie aktów z ministerstwa sprawiedliwości wykazy prezydyów trybunałów pierwszej instancyi przechowywane być mają w prezydyum sądu krajowego wyższego, wykazy komisary w prezydyum trybunału pierwszej instancyi.

Do § 15 r. w. str. 220 wiersz 17 z góry zamiast: Szkic podręczny, sporządzony — ma być: Manuale, sporządzone.

Do § 15 r. w. str. 220 zamiast: winien być dołączony — ma być: winno być dołączone.

Zob. wyżej str. 382 okólnik Krak. lp. 51 (1)

Okólnik Krak lp. 71:

Istniejące w kraju stosunki klimetyczne utrudniają w wy-

sokim stopniu a częstokroć czynią wprost niemożliwem wykonanie pomiarów w porze zimowej.

Wzywam przeto PP. komisarzy, ażeby zasadniczo zaniechali powoływania współdziałających w ich pracach geometrów ewidencyjnych do wykonywania pomiarów w porze zimowej. Jedynie wyjątkowo jest to dopuszczalne w wypadkach nagłych, jeżeli chwilowe stosunki klimatyczne i położenie przedmiotu umożliwia wykonanie pomiaru w porze zimowej. Jako porę zimową uważać należy okres czasu od początku grudnia do końca marca.

Okólnik Krak. lp. 48:

Z powodu wątpliwości, jaka się wyłoniła pod względem kwestyi, czy dla celów sprostowania ksiąg gruntowych sporządzone być muszą plany podziału gruntu, tudzież, czy mają to być dokładne plany sytuacyjne lub mają być tylko ulotne szkice, oznajmia się co następuje:

Wątpliwości okazały się co do tego, czy i o ile dla celów postępowania sprostowania ksiąg gruntowych sporządzane być mają plany podziału gruntu. Mianowicie powstały różnice zdań pod tym względem, czy geometra na podziały parcel znalezione przy dochodzeniach lub tam wykonane a w katastrze jeszcze nie przeprowadzone, sporządzać ma właściwy plan sytuacyjny, czy tylko szkic ulotny, i czy przy udzieleniu wyników postępowania sprostowawczego sądowi hipotecznemu do wykonania, jeżeli wchodzą w grę podziały parcel, mają być do aktu dołączone plany sytuacyjne przepisane dla podziału parcel w księdze gruntowej.

Dla rozwiązania tego pytania rozważyć trzeba, że geometra wedle § 15 r. w. w przypadkach działów gruntów lub innych zmian w obszarze parcel wykonać ma potrzebne pomiary i wygotować potrzebne dla postępowania sprostowawczego szkice sytuacyjne.

Rodzaj szkiców sytuacyjnych musi naturalnie być taki, iżby dawały one informacyę dokładną i na zaufanie zasługującą co do wszystkich dat, których potrzebuje komisarz do przeprowadzenia rozpraw ze stronami i do protokolarnego spisania układów względem uregulowania stanu hipotecznego jakoteż do wydania uchwał działowych i przekazujących i które następnie potrzebne są sądowi hipotecznemu do wydania uchwały wykonawczej.

Z tego powodu nie może komisarz zadowolnić się szkicem ulotnie sporządzonym; szkice takie mogą łatwo doprowadzić do nieporozumień i na szwank narazić nieodzowną gruntowość postępowania sprostowania ksiąg gruntowych. Dla komisarza przy podziałach parcel ledwie jest możliwem, ustalić

identyczność przedmiotu z zgodną wolą stron i następnie dotyczące układy stron protokolarnie wpisać lub sporządzić uchwałę działową, bez powołania się w protokole lub w uchwale działowej na plan sytuacyjny przedstawiający dokładnie podział gruntu.

Także z przepisu wyjątkowego § 31 ust. 3 r. w., wedle którego w przypadkach, gdyby pomiar nie miał być zaraz wykonalny, komisarz prowadzić ma tymczasowo rozprawę dalej na podstawie szkicu przez organ ewidencyi sporządzić się mającego, przedstawiającego jedynie położenie parcel działowych i zawierającego nowe liczby parcel — wypływa, że w postępowaniu sprostowania ksiąg gruntowych ma być z reguły odrazu sporządzony geometryczny plan sytuacyjny.

Przy przedłożeniu właściwych planów sytuacyjnych lub dokładnych kopii przedstawienia na mapie katastralnej obstawać należy tem bardziej, że sąd hipoteczny wedle § 1 ust. z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p. może zarządzić dział parcel w księdze gruntowej tylko na podstawie takiego planu. Sąd nie może powziąć uchwały wykonawczej bez wglądnięcia w plan sytuacyjny.

Jest zatem nieodzownem, aby przy sposobności udzielenia wyników postępowania sprostowawczego sądowi hipotecznemu do wykonania przesyłano także potrzebne plany sytuacyjne.

Dla wspomnianych celów postępowania sprostowawczego równą to ma wartość, czy geometra plan podziału gruntu osobno sporządza czy też dostarcza dokładnej kopii przedstawienia na mapie katastralnej.

Jeżeli stanowiący przedmiotpostępowania sprostowawczego podział parcel w mapie katastralnej jest już przeprowadzony, to powinnaby znajdować się w sądzie hipotecznym dokładna kopia przedstawienia na mapie katastralnej (punkt 3 rozp. min. spraw. z 13 czerwca 1894 nr. 22 dz. rozp.). Jeżeli kopia taka znajduje się w sądzie, to ma ją komisarz w krótkiej drodze sprowadzić i jest zbędnem sporządzenie szkicu sytuacyjnego przez geometrę sprostowania ksiąg gruntowych.

Samo przez się się rozumie, że sporządzenie szkicu sytuacyjnego odpada także wtedy, gdyby podział parceli w księdze głównej dokonać się mający miał być już przeprowadzony w mapie hipotecznej i jeżeli usunięto wszelką wątpliwość co do tego, że mapa hipoteczna oddaje należycie faktyczny stan posiadania.

Okólnik Krak. lp. 61 (61 a):

(§ 15) W celu ocenienia, czy przydzielony komisyi urzędnik ewidencyjny należycie bywa zatrudniony — dopilnowanie

czego należy do komisarza — należy na przyszłość w rubryce 6 wykazu zatrudnienia zaprowadzonego okólnikiem lp. 8, wyszczególniać poszczególne czynności przez tego urzędnika w pewnych dniach wykonane.

Okólnikiem lp. 48 wyjaśniono, że przy udzielaniu wyników postępowania sprostowawczego, przesłać należy sądowi hipotecznemu także potrzebne plany sytuacyjne.

Uwaga w tymże okólniku, że sporządzenie planów sytuacyjnych ma być zaniechanem, gdyby podział parceli w księdze głównej dokonać się mający był już przeprowadzony w mapie hipotecznej, odnosi się do szczegółowego zapytania pewnego komisarza, które dało powód do okólnika.

Komisarz doniósł, że w mapach hipotecznych sądu powiatowego uwidocznione są podziały parcel, które w księdze głównej nie są przeprowadzone. Stało się to przez to, że przy sposobności wrysowania podziałów parcel w księdze głównej uskutecznionych błędnie także takie zmiany do mapy hipotecznej wrysowano, które były wprawdzie przeprowadzone w mapie katastralnej, nie zaś w księdze głównej. Zapytanie komisarza, czy także w takich przypadkach ma się żądać szkiców sytuacyjnych, zaprzeczono, bo tu istniało już przedstawienie podziału parcel, na które strony przy podziale mogły się powołać (por. § 1 ustęp 5 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p.) a przy danym stanie rzeczy sąd hipoteczny nie miał zarządzić żadnych wrysowań do mapy hipotecznej. Natomiast nie leżało w zamiarze, dopuścić, aby wrysowania do mapy hipotecznej przeprowadzano, zanim sąd hipoteczny do dozwolenia wrysowania właściwy powziął uchwałę wykonawczą wedle § 52 r. w. Odstąpienie od tego zasadniczego stanowiska mogłoby być niebezpiecznem.

Co do sporządzenia planów sytuacyjnych na ustalone działy gruntów i inne zmiany w obszarze parcel odsyła się do reskryptu min. spraw. z 8 lipca 1908 L. 16975 (okólnika lp. 48).

Natychmiastowe obliczenie powierzchni pomierzonych parcel jest z reguły zbędne; należałoby go żądać tylko wtedy, gdy natychmiastowa wiadomość o powierzchni z szczególnych powodów jest wymaganą, np. celem poparcia przyjścia do skutku układu stron względem uregulowania stanu hipotecznego albo dla celów postępowania przekazawczego lub sprostowania księgi gruntowej z powodu tworzenia dróg i budowli wodnych. Czuwanie nad sprostowaniem mapy hipotecznej należy do sądu hipotecznego, który ma w tym celu do dyspozycyi formularz 5 rozp. min. spraw. z 6 stycznia 1899 nr. 1 dz. rozp. Odpowiednio do tego mogą w formularzu 8 poszczególne pozycye być zakreślone jako załatwione, skoro wyniki postępowania spro-

stowawczego udziela się sądowi hipotecznemu do wykonania; byłoby zbytecznem czekać z tem do sprostowania mapy hipotecznej.

Zapisek wedle § 31 ust. 3 r. w. obejmować winien wogóle wszystkie pomiary, jakie uskutecznia przydzielony komisyi urzędnik ewidencyjny, a więc także wypadki zmian pod u. s. h. nie podpadających, o których w myśl § 36 gal. r. z. h. (okólnika lp. 26 ust. 4) komisarz zawiadamia sąd hipoteczny a które równocześnie pociągają za sobą sprostowanie mapy hipotecznej.

Jeżeli geometra brał udział w pewnych dochodzeniach, należy to w protokole dochodzeń form. 12 wyraźnie zaznaczyć.

Zob. nadto wyżej str. 407 tenże okólnik (§ 4).

Okólnik Krak. lp. 62:

(§ 15) Zarządzenie, iżby zalegające wedle dotyczącego zapisku w sądzie powiatowym prowadzonego wrysowania w mapy hipoteczne gmin tegorocznym planem pracy objętych wykonał protokolant komisarzowi przydzielony, nie było właściwe, gdyż powinien je był uskutecznić przydzielony komisarzowi geometra ewidencyjny, już z tytułu swego udziału w porównaniu księgi gruntowej (mapy hipotecznej) z katastrem do tego powołany, do którego zakresu działania należy w czasie sprostowania księgi gruntowej pewnej gminy sprostowanie dotyczącej mapy hipotecznej.

Należy w zasadzie nie zrzekać się pomocy geometry ewidencyjnego przy porównywaniu księgi gruntowej z katastrem, która w niejednym wypadku przyczyni się do usunięcia rzekomych przypadków niezgodności już w tem wcześniejszem stadyum postępowania i zapobiegnie niepotrzebnym wpisom do spisu form. 8.

Okólnik Krak. lp. 74:

O ile to możliwe, mają komisarz i geometra pracować w tej samej gminie. Jeżeli to ze względu na stan robót każdemu z nich przypadających nie jest możliwe, to dopuszczalnem jest użycie geometry w gminie sąsiadującej z każdoczesnem miejscem pobytu komisarza. Należy jednak zauważyć, że komisarz wedle § 7 ust. 1 u. s. h. prowadzić ma dochodzenia z reguły z przybraniem urzędnika pomiarowego i że wedle § 15 r. w. organ ewidencyjny przydany jest komisarzowi do współdziałania.

Winien zatem geometra należące do niego roboty techniczne tak wykonywać, aby były wedle rozpoznanego przez komisarza stanu rzeczy potrzebne dla celów sprostowania ksiąg gruntowych a dostosowane do dochodzeń komisarza. Musi tedy w każdym razie między komisarzem a urzędnikiem pomiarowym odpowiednio ścisły utrzymywany być kontakt, aby wyniki

czynności urzędowej komisarza i operaty urzędnika pomiarowego zostawały w zupełnej zgodzie.

Okólnik Krak. lp. 85:

Wydatne użycie urzędników ewidencyjnych w interesie sprostowania ksiąg gruntowych jest nieodzownem, jeżeli to ma być odpowiednio do celu przeprowadzone. Urzędnicy ewidencyjni niewątpliwie wzywani będą do pomocy przez komisarzy w szczególności także już przy porównaniu księgi gruntowej z katastrem po myśli § 15 ust. 1 i § 21 ust. 2 r. w. Wobec znanych zagmatwanych stosunków ksiąg gruntowych w Galicyi z urzędu zarządzone porównanie księgi gruntowej z katastrem w większej ilości gmin będzie nieuniknionem. Im lepiej poinformowani o stanie katastru i księgi gruntowej komisarz i urzędnik ewidencyjny pryystępują do przedsięwzięcia dochodzeń miejscowych, tem raźniej będzie można dochodzenia przeprowadzić i tem pewniej można będzie oczekiwać pomyślnego wyniku trudnej pracy sprostowania ksiąg gruntowych.

Okólnik Krak. lp. 81:

Na poruszoną kwestyę, czy nie mogłaby odpaść potrzeba dostarczenia dla celów sprostowania ksiąg gruntowych planów sytuacyjnych w wypadkach, w którychby geometra, współdziałający w pracach sprostowawczych, jeszcze przed udzieleniem wyniku sądowi hipotecznemu stwierdzone zmiany w mapie sądowej wrysował, oznajmia się co następuje:

Nie można odstąpić od przepisu § 15 ust. 3 r. w., że wrysowania do mapy hipotecznej w używaniu będącej nie mogą być przedsiębrane, zanim właściwy sąd hipoteczny nie powziął uchwały wykonawczej wedle § 52 r. w. Aby jednak odczuwanej powszechnie w praktyce potrzebie uproszczenia robót technicznych zadość uczynić, zezwala się, aby w przypadkach pojedynczych na zarządzenie komisarza przedstawienie podziału lub innej zmiany w sprawionej dla celów postępowania sprostowawczego kopii mapy przedsięwzięto już przed wydaniem dotyczącej uchwały hipotecznej. Przy udzieleniu protokołu dochodzeń sądowi należy potwierdzić dokonanie wrysowania do kopii mapy a w tym razie odpada dołączenie osobnego planu sytuacyjnego. Kopia mapy przedstawia dla tych wypadków tymczasowo wspólny plan sytuacyjny i należy postarać się o to, aby urzędnicy sądu hipotecznego a także strony mogli wglądnąć w tę kopię mapy już przed ostatecznem jej oddaniem sądowi, ile razy wydanie uchwał hipotecznych lub inne czynności urzędowe tego wymagać będą. Uproszczenie to nie może być stosowane:

1) jeżeli komisarz nie używa kopii mapy, lecz mapy hipotecznej w używaniu będącej;

2) jeżeli rozchodzi się o wypadki trudniejsze, których ostateczne załatwienie nie jest jeszcze pewne (sporne roszczenia, udział pupilów i t. p.);

3) jeżeli dotyczący protokół dochodzeń nie ma być udzielony wyłącznie sądowi hipotecznemu w siedzibie komisyi, ale także innemu sądowi lub innym władzom.

Okólnik Krak. lp. 83:

(§ 15) Odtąd ma geometra wrysowania do będących w użyciu map hipotecznych wykonywać tylko na podstawie uchwały sądu hipotecznego. Ustalone przez komisarza podziały i inne zmiany w obszarze parcel mają być z reguły przedstawione w należycie wygotowanych planach sytuacyjnych. Jeżeli jednak przy sprostowaniu księgi gruntowej zamiast mapy hipotecznej używa się osobnej kopii mapy, to można w miarę okólnika lp. 81 zaniechać sporządzenia osobnych planów sytuacyjnych i przedstawić zmianę jedynie na kopii mapy.

Do § 16 str. 221 zob. wyżej str. 413 okólnik Krak. lp. 70.

Okólnik Krak. lp. 83:

(§ 16) Nie należy kwestyonować tego, jeżeli komisarz sam przesyła urzędowi wymiaru należytości odpisy lub wyciągi z protokołów (zob. okólnik lp. 70).

Str. 222 wiersz 9 z góry zamiast: niedokładności — ma być: mylności.

Do § 17 str. 222. Okólnik Krak. lp. 65:

Prezydyum pewnego trybunału przedkładając plany czynności zaznaczyło, że między komisarzami dotyczącego okręgu wyłoniła się różnica zdań w tym kierunku, czy czynności w § 17 r. w. wymienione (przyjmowanie w gminie ustnych doniesień wypadków niezgodności) wprowadzić należy równocześnie w większej liczbie gmin, czy też oddzielnie w miarę jak kolej na pojedyncze gminy przychodzi. Prezydyum owego trybunału oświadczyło się za ostatnią alternatywą, uzasadniając swoje zapatrywanie tem, że rzeczone czynności przypaść mogą na początek roku, a prostowanie odnośnej księgi dopiero przy końcu roku, tak że w owym czasie wyniki przeprowadzonych już dawno ku sprawdzaniu niezgodności księgi czynności przedstawiaćby mogły znacznie obniżoną wartość.
Zapatrywanie to w zupełności się podziela i wobec tego baczyć winni komisarze, ażeby dochodzeń miejscowych od czynności wskazanych w § 17 r. w. znaczniejszy okres czasu nie przegradzał.

Okólnik Krak. lp. 24:

(I) W pewnym szczegółowym wypadku powstała różnica zdań między naczelnictwem sądu powiatowego a komisarzem

co do dopuszczalności zabierania do gminy księgi gruntowej przez komisarza w celu korzystania z niej w pracach sprostowawczych.

W celu jednolitego postępowania w tej mierze przestrzegać należy następujących przepisów:

Wedle § 24 ust. 1 r. w. przeprowadzić ma komisarz dochodzenia co do faktycznych stosunków posiadania na mapie w odnośnej gminie.

Jeżeli więc ustęp 2 cytowanego § dopuszcza możliwość zabrania przez komisarza do dochodzeń księgi gruntowej i mapy hipotecznej, to niewątpliwie przepis ten ma na myśli zabranie przez niego księgi i mapy do gminy, w której rzeczone dochodzenia mają być prowadzone a nie tylko do lokalu urzędowego komisarza w siedzibie sądu powiatowego.

Atoli zabranie to uznaje r. w. jako dopuszczalne jedynie o tyle, o ile to da się wykonać bez zakłócenia toku czynności w sądzie hipotecznym.

Chodzi wobec tego o rozwiązanie pytania, kiedy zabranie księgi gruntowej ze sądu zagrażać może aż zakłóceniem toku czynności w sądzie.

Oczywiście wypadek ten zajśćby mógł tylko wtenczas, gdyby sąd na dłuższy przeciąg czasu pozbawiony został możności korzystania z księgi gruntowej, nie można natomiast przyjąć, iżby zabranie ze sądu księgi tylko na parę lub na kilka dni już zakłóceniem toku czynności w sądzie groziło.

Przepis powołany odnosi się już do dochodzeń miejscowych, dochodzenia zaś w gminach trwać mogą dłuższy czas, często i kilka tygodni, w takim wypadku poruszona obawa naruszenia prawidłowego toku czynności mogłaby być uzasadnioną i z tem tak sąd hipoteczny jakoteż komisarz musiałby się liczyć.

W następstwie tego zabranie przez komisarza księgi gruntowej na dłuższy czas w celu korzystania z niej przy dochodzeniach miejscowych musiałoby być wykluczone.

Wszelako z reguły nie zajdzie konieczność zabierania księgi gruntowej w celu zrobienia z niej użytku w toku dochodzeń miejscowych.

Poprzedza bowiem te dochodzenia stadyum prac przedwstępnych, a jest rzeczą komisarza już w tym okresie prac wyśledzić wykazy hipoteczne, które mają być przedmiotem postępowania sprostowawczego.

Wedle przepisu § 26 ust. 2 r. w. przygotować ma komisarz jeszcze przed rozpoczęciem rozpraw protokół dochodzeń według formularza 12. Przygotowując ten protokół do rozpraw uwidocznić ma komisarz w tymże na podstawie wglądu do

księgi gruntowej stan majątkowy ciała hipotecznego, stosunki własności, tudzież spisać ciężary w sposób sumaryczny oznaczając w krótkości ich rodzaj i wysokość oraz dokumenty stanowiące podstawę wpisu.

Komisarz ma zatem już w samym protokole dochodzeń dokładny wyciąg kart A, B, C, wykazu hipotecznego, który ma być sprostowany i wyciąg ten zawsze już w siedzibie sądu przysposobić winien. W miejscu odbywania komisyi czynność ta tylko natenczas może być uskutecznioną, jeżeli wypełnienie formularzy następuje na podstawie doniesień zgłoszonych dopiero przy audencyi, po myśli § 17 r. w. na miejscu (w gminie) wyznaczonej, a dochodzenia miejscowe z tą audencyą bezpośrednio się łączą.

Atoli, ażeby komisarz do dochodzeń w ten sposób mógł się przygotować, musi przedtem zbadać, które wykazy hipoteczne mają być przedmiotem postępowania sprostowawczego.

Do celu tego ma go doprowadzić przepisane w § 17 r. w. odbieranie od stron doniesień o wypadku niezgodności między księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania. Do wnoszenia tych doniesień winien on wyznaczyć czasokres trzydziestodniowy, a nadto w uwzględnianiu zachodzących w tej mierze stosunków wyznaczyć w odnośnej gminie termin na pewien dzień, lub kilka dni po sobie następujących.

Zapewne rzadko tylko strona czyniąca doniesienie o powyższej niezgodności potrafi podać liczbę parceli i liczbę odnośnego wykazu hipotecznego, o którego sprostowanie w danym razie chodzić będzie.

Daty te owszem wyśledzić będzie musiał komisarz na podstawie przytoczeń stron dopiero z księgi gruntowej i z mapy hipotecznej, a przepis § 17 ust. 5 r. w. nakłada na niego wyraźny obowiązek wyśledzenia wszystkich wykazów hipotecznych, o których sprostowanie trzeba się postarać.

Skoro zaś przepisy r. w. taki obowiązek na komisarza wkładają, to oczywiście musi mu być dana możność spełnienia tego obowiązku, a tem samem możność korzystania z księgi gruntowej, z której jedynie przy pomocy rejestrów i mapy dojść można, która parcela i który wykaz hipoteczny ma być przedmiotem postępowania sprostowawczego.

O ile więc komisarz w gminie odbiera od stron doniesienia wypadków niezgodności między księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania, bezwarunkowo wtedy, księgę gruntową wraz ze wszystkimi zapiskami pomocniczymi tejże ze sobą mieć musi, gdyż inaczej nie spełni zadania, jakie mu poruczone zostało.

Czynność ta w każdej gminie najdłużej kilka dni potrwać

może, skoro się zważy, że poprzedza ją już ów 30-dniowy czasokres do odbierania zgłoszeń wypadków niezgodności w siedzibie sądu wyznaczony, tudzież, że komisarz już przedtem powciągać winien do wykazu wedle form. 8 wszystkie wypadki niezgodności, okazujące się z badania określonych w § 20 r. w. zapisków i aktów, z porównania księgi z katastrem, tudzież wszystkie wpisane do księgi gruntowej spółki własności (§ 21 r. w.).

Zabranie księgi do gminy na kilka dni celem spisania wypadków niezgodności nie może bynajmniej narazić prawidłowego toku czynności.

Mieszkańcy tej samej gminy, którzy w pierwszym rzędzie potrzebują korzystać z księgi gruntowej tejże gminy, już z ogłoszenia wedle form. 7 (§ 17 r. w.) będą poinformowani, że w dniach odbierania zgłoszeń niezgodności na miejscu księga gruntowa w gminie się znajdować będzie i że ją tam będą mogli przeglądać.

Jeżeliby wyjątkowo w tych kilku dniach wpłynęły jakie wnioski o wpis odnośnie do posiadłości tej gminy, należy się na razie ograniczyć na wpisaniu ich do dziennika hipotecznego, a porównanie treści podania z księgą i uwidocznienie plumbatury (§ 3 instr. wyk. do ust. hip.) wstrzymać aż do zwrócenia księgi przez komisarza. W wypadku wyjątkowo nagłym, któryby nie cierpiał kilkudniowej zwłoki, wypadałoby w drodze pisemnej, ewentualnie przez umyślnego posłańca sądowego zażądać od komisarza urzędowych wyjaśnień z księgi gruntowej.

Gdyby się zdarzył ten niespodziewany wypadek, żeby przybyła w tym czasie strona obca potrzebowała wglądu do księgi odnośnej gminy, nie pozostałoby nic innego, jak poinformować ją, że księgę w gminie u komisarza przeglądnąć może.

Gdy korzystanie z księgi gruntowej może być potrzebnem również przy rozprawach procesowych, egzekucyjnych lub spadkowych, rzeczą będzie komisarza na pewien stosowny czas przedtem zawiadomić sąd o tem, kiedy księgę zabierze, ażeby w ten sposób umożliwić urzędnikom sędziowskim przygotowanie się do audyencyi w tym czasie przypadających, przez przegląd księgi gruntowej.

Gdyby mimo przygotowania się w ten sposób do rozprawy zachodziła dalsza potrzeba zbadania księgi gruntowej, wypadałoby rozprawę na krótki czas odroczyć, co w sprawach procesowych uzasadnione jest w przepisie § 134 l. 4 p. c.

Komisarz natomiast ograniczyć powinien zatrzymywanie księgi gruntowej w gminie do czasu nieodzownej potrzeby w każdym razie, jak to już wynika z przepisu § 17 ust. 4 r. w.,

czas zatrzymania jej w celu odebrania przy jej pomocy zgłoszeń niezgodności, nigdy nawet jednego tygodnia dosięgać nie może.

Rzeczą jest również komisarza starać się o to, ażeby księga w czasie jej przewożenia i zatrzymywania w gminie nie została uszkodzona.

Byłoby również wskazanem, ażeby naczelnictwo sądu powiatowego na pewien czas przedtem zawiadomiło miejscowego notaryusza, miejscowych adwokatów, tudzież, izbę adwokacką i notaryalną, że i na jaki czas księga gruntowa do gminy zabraną zostanie i że w tym czasie u komisarza w odnośnej gminie może być przeglądaną.

O ile chodzi o postępowanie sprostowawcze, którego przedmiotem są posiadłości tabularne, zabieranie odnośnej księgi jest niemożebne z tej przyczyny, ponieważ jeden tom księgi zawiera zwykle kilka, kilkanaście lub więcej nawet wykazów hipotecznych, które postępowaniem sprostowawczem wcale nie są objęte i zabranie całego tomu księgi musiałoby być połączone z wstrzymaniem toku czynności w sądzie hipotecznym.

Ponieważ wszakże w każdym razie przeprowadzenie postępowania sprostowawczego opierać się musi na dokumencie publicznym, komisarz będzie musiał mieć w tym celu zupełny wyciąg tabularny względem odnośnego wykazu hipotecznego, który na jego żądanie ma mu być udzielony przez trybunał prowadzący księgi co do posiadłości tabularnych.

Dla uproszczenia wyciąg tabularny ma być sporządzony przez sąd hipoteczny na formularzu 12 r. w.

Równocześnie z zamówieniem wyciągu tabularnego komisarz prosić winien, ażeby mu sąd prowadzący księgi co do posiadłości tabularnych udzielał z urzędu wszelkie późniejsze wpisy po wygotowaniu wyciągu tabularnego w odnośnym wykazie hipotecznym uskutecznione (analogicznie z przepisem § 136 o. e. i §§ 170, 171 instr. sąd.). Wezwaniu temu winien czynić zadość sąd prowadzący księgi co do posiadłości tabularnych.

Na wszelki sposób sądy prowadzące księgi gruntowe umożliwić mają komisarzowi zabranie z sobą mapy hipotecznej w celu posługiwania się nią przy dochodzeniach, które po myśli § 28 nast. r. w. mają być prowadzone.

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 17) Należy koniecznie dążyć do tego, aby akcya sprostowawcza w gminach obejmowała rzeczywiście wszystkie wypadki niezgodności pod u. s. h. podpadające.

Okólnik Krak. l p. 83:

(§ 17) Połączenie czynności porównania księgi gruntowej z katastrem z równoczesnem obejściem gminy wraz z geometrą, mężami zaufania i posiadaczami gruntów przyczynia się do wyśledzenia z góry wszystkich możliwie niezgodności, do uporządkowania z miejsca wypadków pod u. s. h nie podpadających, do poczynienia u sądu zawczasu kroków celem ustanowienia zastępców (kuratorów) stron, wdrożenia petraktacyi spadkowych itp. W ten sposób wypadki »zgodne« lub »zastanowione« w wykazie 8 stają się rzadkimi.

Do § 19 str. 224 zob. wyżej str. 419 okólnik Krak. l p. 62 (§ 15).

Do § 20 str. 226 wiersz 20 z dołu: zamiast: ogłoszeń — ma być: zgłoszeń.

Do § 20 str. 227 Okólnik Krak. l p. 27:

Odnośnie do wstępu sprawozdania tyczącego się zarządzonego odstąpienia spraw niezałatwionych powiatu tamtejszemu komisarzowi, zauważam, że zarządzenie to tyczeć się winno wypadków z gmin objętych planem pracy na rok (bieżący), tu zaś wszystkich niezałatwionych (także więc zaniechanych,); co do gmin planem pracy na rok bieżący jeszcze nie objętych czynność sądu hipotecznego nie powinna doznać odwłoki przez ustanowienie komisarza.

Podobne zarządzenie wydać należy także co do dóbr tabularnych, gdyby które z wypadków niezałatwionych, dotyczącym wykazem objętych, tyczyły się gmin katastralnych, objętych planem pracy komisarzy na rok bieżący.

Do § 21 wiersz 5 z dołu: zamiast auszunehmen — ma być: aufzunehmem.

Okólnik Krak. l p. 26:

(2) Stan ksiąg gruntowych jest notorycznie tak wadliwy, że zachodzi konieczność badania wszystkich stosunków współwłasności wpisanych do księgi gruntowej i w tym celu jakkolwiek § 21 ust. 1 r. w. bezwarunkowo tego nie wymaga — wciągnąć należy wszystkie tego rodzaju stosunki do wykazu wypadków niezgodności między księgą gruntową a faktycznym stanem posiadania, wedle wzoru 8 zułożyć się mającego.

Fikcyjne stosunki współwłasności, wpisywane do ksiąg gruntowych, obniżyły wartość tychże ksiąg i stworzyły głównie potrzebę wdrożenia akcyi sanacyjnej. Stąd konieczna konkluzya, że przedewszystkiem te stosunki badane być muszą, a możność ku temu daną będzie tylko w ten sposób, jeżeli wszystkie wypadki intabulowanej współwłasności do wykazu formularza 8 z urzędu wciągnięte zostaną.

Gdyby się zaniedbało zrobienia użytku z tego środka

skontrolowania prawdziwości księgi gruntowej, nieprawdziwa treść jej w wielu wypadkach zostałaby nadal utrzymaną i cele ustawą zamierzone nie mogłyby być osiągnięte.

Zob. nadto wyżej str. 407 okólnik Krak. lp. 61 (§ 7).

Okólnik Krak. lp. 26:

(3) Jeżeli komisarz korzystając z porównania księgi gruntowej z katastrem (§ 21 ust. 2 r. w.) znalezione w ten sposób wypadki niezgodności wciągnie z urzędu do wykazu form. 8, okazać się może następnie w toku dochodzeń, że treść księgi zgadza się z faktycznym stanem posiadania, że natomiast między tym stanem posiadania a katastrem zachodzi różnica, zatem wpis w katastrze uwidoczniony jest mylny.

Ten wynik dochodzenia należy uwidocznić w rubryce 6 form. 8 i o tego rodzaju wypadkach spostrzeżonych różnic uwiadomić władzę katastralną w myśl § 82 r. w. za pomocą wykazu form. 26.

Zob. nadto wyżej str. 420 okólnik Krak. lp. 85.

Do § 22 str 228. Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 22) Przeprowadzenie dochodzeń w porządku przypadków niezgodności do spisu form. 8 zaciągniętych nie przedstawia się zazwyczaj jako celowi odpowiednie. O wiele właściwszem jest wyznaczenie na jeden dzień sprostowania realności ze sobą sąsiadujących; bo w ten sposób oszczędza się na czasie i można także korzystać ze znajomości stosunków gruntów sąsiednich.

Zalecające się ze wszech miar łączne traktowanie nieruchomości ze sobą w związku zostających dopuszczalne jest także w razie związku nieruchomości w księdze gruntowej sądu powiatowego zapisanej z majętnością tabularną. O ile nie nastąpiło połączenie, należy nietylko w spisie form. 8. ale także w dotyczących protokołach dochodzeń zamieścić odpowiednią uwagę.

Do § 22 str. 229 wiersz 12 z góry zamiast: każdym — ma być: danym.

Okólnik Krak. lp. 59:

Spostrzeżono, że komisarze w razie łącznego traktowania w postępowaniu sprostowawczem dwu lub kilku ciał hipotecznych (§ 22 ust. 2 r. w.) tworzą sygnaturę aktów i liczbę czynności złożoną z całego szeregu liczb pozycyi wykazu form. 8, które odnoszą się do wykazów hipotecznych, objętych temi pozycyami. Tak np. spotkano sygnaturę aktów GB8 Trześniów 32, 213, 274, uchwałę działową oznaczoną liczbą czynności GB8 Trześniów 27, 43, 44. 132, 140, 141.

Używanie złożonej w ten sposób sygnatury aktów i liczby czynności jest oczywiście nader niedogodne i utrudnia manipulacyę.

Ażeby w tej mierze osiągnąć uproszczenie, zarządzam, ażeby co do wszystkich pozycyi wykazu form. 8 łącznie traktowanych z inną pozycyą uwidaczniano to w rubryce »uwaga« wykazu form. 8 przy odnośnych pozycyach słowami »połączono z pozycyą...«, a w oznaczeniu aktów i w liczbie czynności, analogicznie jak to jest przepisane w §§ 227 l. 9 i 233 instr. sąd. co do procesów i egzekucyi, pozostawiono jedynie tę liczbę pozycyi wykazu form. 8, z którą inne pozycye do wspólnego postępowania sprostowawczego połączone zostały.

Utworzoną w ten sposób liczbą czynności oznaczony zostanie protokół dochodzeń form. 12 u góry w prawym rogu, a w napisie znajdującym się w formularzu protokołu »Do form. 8 liczba pozycyi...«, który w układzie formularza nadal pozostanie, przytoczyć należy wszystkie liczby pozycyi wykazu form. 8, które do wspólnego postępowania sprostowawczego połączone zostały.

Przy zarządzeniu nowego nakładu drukiem formularza protokołu nr. 12 zmiana ta uwzględnioną zostanie.

Zob. także wyżej str. 368 okólnik Krak. lp. 54.

Do § 23 str. 230 wiersz 16 z góry zamiast: o sprawach — ma być: w sprawach.

Okólnik Krak. lp. 62:

(§ 23) W przypadkach niezgodności stwierdzonych przy porównaniu katastru z księgą gruntową, niepołączonych ze zmianą posiadania, spisywanie protokołów dochodzeń na form. 12 i protokołowanie oświadczenia właściciela względnie wniosku tegoż o sprostowanie księgi gruntowej, nie są potrzebne, tak samo jak nie byłyby one potrzebne w razie stwierdzenia rzeczonych niezgodności za pomocą arkusza zgłoszeń, § 43 ust. 2 ust. z 23 maja 1883 nr. 83 dz. u. p. (por. okólnik lp. 26 ust. 4). Niedopuszczalnem zaś jest wdrażanie w takich przypadkach pod u. s. h. nie podpadających postępowania sprostowawczego.

Nie jest prawnie uzasadnionem postępowanie sądu powiatowego, który w zarządzeniu adnotacyi postępowania sprostowawczego udziału nie bierze.

U. s. h. normuje wyraźnie (§ 6 ust. 2) kompetencyę sądu hipotecznego w tym względzie, wobec czego musi być rzeczą sądu powiatowego wykonanie adnotacyi, o ile na to stan księgi gruntowej pozwala, urzędowi ksiąg gruntowych zlecić (§ 102 ust. hip.). Wydanie tego zlecenia (w najprostszej formie) wyprzedzić winien przegląd księgi gruntowej przez prowadzącego księgi po myśli § 3 instr. wyk. do ust. hip.

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 23) Przy stylizacyi uchwały form. 9 należy dołożyć należytej staranności w kierunku uwydatnienia, czy rozchodzi się o sprostowanie całego ciała hipotecznego czy też tylko poszczególnych jego części składowych. W szczególności gdy we wstępie uchwały wymienione parcele wyczerpują całe ciało hipoteczne, powinno to wyraźnie być zaznaczonem, aby adnotacya wdrożenia postępowania sprostowawczego została zgodnie z przepisem § 6 ust. 3 u. s. h. sformułowaną.

Nie należy wdrazać i notować postępowania sprostowawczego odnośnie do nieruchomości, które żadnego ubytku a tylko powiększenia doznają, bez zmiany w stanie własności.

W przedmiocie zarządzenia wykonania adnotacyi wydawanie osobnej formalnej uchwały przez sąd hipoteczny nie jest wymaganem, lecz wystarczy zarządzenie to i jego wykonanie uwidocznić na pierwopisie uchwały wdrażającej form. 9 przez komisarza udzielonym, który po wykonaniu komisarzowi zwrócić należy. Wymaganą jednak jest uwaga prowadzącego księgi gruntowe po myśli § 3 instr. wyk. do ust. hip.; uwaga taka może sie okazać przydatną także dla ocenienia, czy adnotacya zarządzoną być ma co do całego ciała hipotecznego czy tylko co do pewnych jego części składowych.

Gdy doręczenia przez gminy pozostawiają do życzenia, należy korzystać z trwałego bliższego kontaktu z naczelnikami gmin, celem pouczania ich w sposób § 16 instr. sąd. przewidziany.

Gdy wskutek zgłoszeń w toku postępowania sprostowawczego uskutecznionych zaniechano wygotowania i doręczenia uchwały wdrażającej postępowanie sprostowawcze, a zarządzono jednak adnotacyę i wyznaczono audencyę do dochodzeń na czas krótki — należy odebrać od stron i zaprotokołować oświadczenie, iż doręczenia i zaczepienia ogłoszonej im uchwały wdrażającej postępowanie sprostowawcze się zrzekają, Nadto należy postarać się o przepisane (§ 6 ust. 2 u. s. h.) publiczne obwieszczenie.

Co do form. 11 dla większej ilości wykazów łącznie wydanego należy w poszczególnych aktach zamieścić wzmiankę, gdzie takowy się znajduje, a należy go złożyć do aktów pierwszej liczby porządkowej spisu form. 8.

Okólnik Krak. lp. 43:

Wzywam wszystkich PP. komisarzy, aby w wypadkach, w których interesowany jest skarb państwa, lub inne zastepstwa prokuratoryi skarbu podlegające fundusze, dotyczące wezwania do audencyi miejscowych prokuratoryi skarbu ile możności jak najwcześniej przed wyznaczoną audencyą doręczali

a zarazem w wezwaniach tych po myśli § 23 ust. 3 r. w. oznaczali jak najdokładniej fundusz w danym wypadku interesowany (o ile chodzi o skarb państwa, także dotyczący dział administracyi państwowej) tudzież okoliczności względnie prawa, które interes tego funduszu uzasadniają.

Ponadto winni PP. komisarze czuwać, by wygotowanie wezwań do audyencyi nie ulegało żadnej zwłoce. Przestrzeganie tego zarządzenia badane będzie stale przy sposobności wizytacyi.

Okólnik Krak. l p. 23:

Po myśli § 88 ust. 2 p. c. § 88 ust. org. i § 24 ust. 1 u. s. h. pod względem użycia pomocy gmin bez własnego statutu i wydzielonych obszarów dworskich przy doręczeniach w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych (§ 23 ust. 5 r. w) musi być zasięgniętą opinia Wydziału Krajowego. Do zasięgnięcia tej opinii stosuje się analogicznie § 15 instr. sąd. a mianowicie winni przełożeni sądów powiatowych, w których okręgu mają miejsce prace około sprostowania ksiąg gruntowych, w porozumieniu z komisarzem w drodze trybunału pierwszej instancyi przedłożyć Prezydyum sądu krajowego wyższego w czasokresie oznaczyć się mającym spis gmin i wydzielonych obszarów dworskich swego okręgu, z których pośrednictwa dla doręczeń w postępowaniu sprostowawczem ma się korzystać. Do spisu wciągnąć należy takie tylko gminy i obszary dworskie, które oświadczyły gotowość uskuteczniania doręczeń i ku temu za nadające się uznane zostały. Prezydyum sądu krajowego wyższego zasięgnie na wnioski sądów opinii Wydziału krajowego. Także § 16 instr. sąd. znajduje w postępowaniu sprostowawczem analogiczne zastosowanie.

Przy zasięganiu opinii Wydziału krajowego dla wyjaśnienia stanu rzeczy wyraźnie zwrócić wypadnie uwagę, że rozchodzi się tylko o doręczenia w postępowaniu sprostowawczem, przyczem organy doręczające korzystają z tego, że komisarz z mocy swego przez postępowanie sprostowawcze spowodowanego żywego kontaktu z funcyonaryuszami gmin i obszarów dworskich będzie w położeniu, wywarcia przez odpowiednie wskazówki bezpośredniego wpływu na prawidłowe uskutecznienie doręczenia i tegoż wiarygodne udokumentowanie. Zarazem zawiadomić wypadnie Wydział krajowy o powyższych punktach widzenia, które są stanowcze dla użycia gmin i obszarów dworskich do służby doręczeń (§ 23 ust. 5 r. w.). Dla skutku akcyi sprostowawczej, której podjął się Zarząd sprawiedliwości z poświęceniem nadzwyczajnych ofiar pieniężnych, byłoby to z wielkim uszczerbkiem połączone, gdyby gminy przy objęciu służby doręczeń liczyły na ściąganie od stron taks

za doręczenia. Ewentualnym usiłowaniom w tym kierunku należałoby tedy przeciwdziałać przez ustne objaśnienie zastępców gmin. Zresztą zauważa się, że do ściągania taks za doręczenia przez gminę wedle obowiązujących przepisów ustawowych byłoby potrzebne zezwolenie Wydziału krajowego w porozumieniu z Namiestnictwem (§ 81 gal. ust. gminnej z 12 sierpnia 1866 nr. 19 dz. u. kr., w brzmieniu sformułowanem ustawą z 18 marca 1888 nr. 36 dz. u. kr.; § 87 ust. ost. ust. gminnej dla 30 miast z 13 marca 1889 nr. 24 dz. u. kr.; § 83 ost. ust. ust. gminnej dla 131 miast i miasteczek z 3 lipca 1896 nr. 51 dz. u. kr.).

Okólnik Krak. lp. 26:

(5) Do doręczeń uchwał komisarzy używane być mają celem uniknięcia zamiany z aktami sądowymi, recepisy zwrotne i dowody doręczenia na brunatnym i zielonym papierze. Pierwsze służą do doręczeń, które do rąk własnych nie muszą być uskutecznione, drugie przeznaczone są w celu uskutecznienia doręczeń do rąk własnych.

Okólnik Krak. lp. 45:

Ministerstwo sprawiedliwości zaaprobowało w przedmowie dostosowania do celów sprostowania ksiąg gruntowych tekstu formularzy druków dotyczących doręczeń przez wyrażenie w nich, że chodzi o doręczenie pism komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych. W ten sposób dostosowanym zostaje do celów sprostowania ksiąg gruntowych tekst następujących formularzy:

1. Instr. nr. 66 recepis zwrotny dla doręczeń przez pocztę.
2. Instr. nr. 67 recepis zwrotny dla doręczeń do rąk własnych.
3. Instr. nr. 68 wezwanie o przyjęcie doręczenia aktu pocztą.
4. Instr. nr. 69 zawiadomienie o złożeniu doręczyć się mającego aktu w urzędzie pocztowym.
5. Instr. nr. 74 dowód doręczenia przez sługi sądowe i organa gminne.
6. Instr. nr. 75 dowód doręczenia dla doręczeń do rąk własnych przez sługi i organa gminne.
7. Instr. nr. 76 wezwania o przyjęcie doręczenia aktu przez sługi sądowe i gminne.
8. Instr. nr. 77 zawiadomienie o złożeniu aktu u naczelnika gminy.
9. Instr. nr. 78 zawiadomienie o złożeniu doręczyć się mającego pisma u naczelnika gminy.
10. Instr. nr. 79 reklamacye z powodu nieprawidłowości w doręczeniach przez organa gminne.

11. Koperty na pisma, które nie potrzebują być doręczone do rąk własnych.

12. Koperty na pisma, które muszą być doręczone do rąk własnych.

(ad 11 i 12 wprowadzone rozporządzeniem min. spraw. z 29 sierpnia 1898 nr. 28 dz. rozp.).

Natomiast nie zajdzie żadna zmiana w tekscie formularzy nr. 74a i nr. 75a tj. wprowadzonych rozp. min. spraw. z 10 stycznia 1898 nr. 3 dz. rozp. dowodów doręczenia pism za granicą, jednak pod względem barwy... sporządzone być mają również dowody dorączenia form. nr. 74a na brunatnym a form. nr. 75a na zielonym papierze.

Wedle odezwy gal. dyrekcyi poczt i telegrafów intymowanej już tutejszym okólnikiem lp. 41 zarządziła taż dyrekcya sama wydrukowanie określonych wyżej pod 3 i 4 formularzy nr. 68 i 69.

Natomiast co do formularzy nr. 66, 67, 74, 75: 74a. 75a, 76, 77, 78, 79, i kopert zarządza się równocześnie ich nakład drukiem w tekscie dostosowanym do celów sprostowania ksiąg gruntowych, a to formularzy nr. 66, 74, 74a, tudzież kopert na pisma, które nie potrzebują być doręczone do rąk własnych, na papierze brunatnym, zaś formularzy nr. 67, 75, 75a, i kopert na pisma, które do rąk własnych doręczać należy, na papierze zielonym.

Pod względem językowym układ tych nowych formularzy ma być taki sam, jak odpowiednich formularzy sądowych.

W razie zarządzenia doręczenia przez komisarza uchwał sądu rekursowego oznaczenie ich jako takich dopisać należy w recepisach zwrotnych i dowodach doręczenia.

Również w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych używać się będzie ksiąg pocztowych oddawczych (form. instr. nr. 6), ksiąg pocztowych nadawczych (form. instr. nr. 70), ksiąg doręczeń przez sługi sądowe (form. instr. nr. 72), ksiąg doręczeń przez organa gminne (form. instr. nr. 73), tudzież raptularzy. Formularze te używane być mogą przez komisarzy w ich urzędowaniu bez jakiejkolwiek zmiany w układzie dla sądów przepisanym, a to raptularze (form. instr. nr. 93) oczywiście w układzie nowym przepisanym rozp. min. spraw. z 18 czerwca 1867 nr. 20 dz. rozp.

Okólnikiem Lwowskim lp. 42 wydano dalsze postanowienia w przedmiocie doręczeń przez gminy. Zwrócono mianowicie naczelnictwom (niektórych) sądów powiatowych sporządzone przez nie spisy gmin i obszarów dworskich wraz z ich oświadczeniami gotowości uskuteczniania doręczeń z wezwaniem, aby odpisy rzeczonych spisów udzieliły urzędującym

w miejscu ich siedziby urzędowej komisarzom, którzy w celu uskuteczniania doręczeń pism swoich z pomocy gmin względnie obszarów dworskich w tej mierze korzystać mają.

Naczelnictwa sądów powiatowych zawiadomić mają objęte spisami gminy i przełożeństwa obszarów dworskich, że wskutek oświadczenia gotowości z ich strony i na podstawie opinii Wydziału krajowego do uskuteczniania rzeczonych doręczeń używane będą.

Nadto winni naczelnicy odnośnych sądów powiatowych w myśl § 16 ust. 2 instr. sąd. zawezwać bezzwłocznie naczelników i sekretarzy gmin, w których komisarze sprostowaniem ksiąg gruntowych zajęci jeszcze w roku bieżącym pracować mają, tudzież gmin do planu pracy na rok 1909 przyjętych, o ile gminy te spisami są objęte, niemniej zastępców odnośnych obszarów dworskich celem omówienia z nimi postępowania przy doręczeniach pism komisarza i pouczenia ich o obowiązujących co do doręczeń a dla nich ważnych przepisach.

Przy tej sposobności należy oraz zażądać, ażeby przełożeni gmin, w których komisarz właśnie pracuje, lub czynności swe ma rozpocząć, względnie zastępcy obszarów dworskich wymienili komisarzowi ten organ, którym komisarz w celu doręczeń ma się posługiwać.

Naczelnikom tych gmin i zastępcom obszarów dworskich przesłać należy wedle ostatniego ustępu § 16 instr. sąd. stosowną ilość blankietów na nadarzające się przy uskutecznianiu doręczeń zawiadomienia i wezwania tj. formularzy instrukcyjnych nr. 76, 77, 78, wedle układu dla celów sprostowania ksiąg gruntowych dostosowanego. Przewidziane w § 16 ust. 1 instr. sąd. zestawienie przepisów o doręczeniach dla naczelników gmin (obszarów dworskich) zostało również udzielone (reskr. prez. S. kr. w. we Lwowie z 7 lipca 1910 Prez 17893/10).

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 24) Punkt ciężkości przerzucić należy koniecznie z lokalu kancelaryi na miejsce przedmiotu sprostowania, zwłaszcza że tylko w ten sposób stosunki posiadania i okoliczności mające wpływ na akcyę sprostowawczą (także wspomniana w § 34 r. w.) wszechstronnie wyświetlone być mogą. Jeżeli przy wyznaczeniu audyencyi uwzględni się położenie topograficzne w myśl tego co wyżej § 22 powiedziano, nie spowoduje taka zmiana znaczniejszej straty czasu lub innych ujemnych następstw.

Z mapami należy oględnie się obchodzić, aby uniknąć ich uszkodzenia.

Sądy hipoteczne starać się mają o to, aby urzędnicy urzędów ksiąg gruntowych o treści wydanych okólników w spra-

wach sprostowania ksiąg gruntowych należycie byli poinformowani.

Okólnik Krak. lp. 72:

(5) Czy istniejące w siedzibie sądu powiatowego instytucye kredytowe również mają być zawiadomione o zabieraniu do gminy ksiąg gruntowych przez komisarzy, pozostawia się rozwadze naczelnika sądu powiatowego, który na podstawie swojej znajomości stosunków miejscowych praktyczność tego zarządzenia najlepiej ocenić może.

Zob. także wyżej str. 421 okólnik Krak. lp. 24 (I).

Tenże okólnik w dalszym ustępie opiewa:

(II 2) Skoro wedle § 24 ust. 2 r. w. warunkowe udzielanie komisyi miejscowej map hipotecznych oraz ksiąg gruntowych odnosi się nawet do wypadków dochodzeń na miejscu w odnośnej gminie, w którym razie komisarz odpowiedzialny jest za całość i bezpieczeństwo wydanych mu map i ksiąg gruntowych, to wątpliwości ulegać nie powinno, że tem bardziej prawo takie do warunkowego udzielania map i ksiąg przysługuje komisarzowi, gdy wymagają tego prace sprostowawcze w miejscu siedziby komisarza, i to także w tym razie, gdy lokal urzędowy komisarza znajduje się poza budynkiem sądowym. I tu jednak zachowane być winny wszelkie możliwe ostrożności, zwłaszcza pod względem bezpieczeństwa ogniowego i baczyć należy na to, aby tok czynności w sądzie hipotecznym przez pozostawianie przez dłuższy czas księgi gruntowej i mapy hipotecznej w ręku komisarza nie uległ zatamowaniu.

Okólnik Lwowski lp. 55:

W razie istotnej potrzeby zarządzone być może sprawienie z dotacyi dla sprostowania ksiąg gruntowych puszek blaszanych dla współdziałających w pracach sprostowawczych organów ewidencyjnych w celu ochrony map katastralnych przez nich na miejsce do gmin zabieranych. Puszki te wciągać należy do inwentarza jednej z tych dwóch komisyi, w granicach których dotyczący organ ewidencyjny współdziała (okólnik l. 7 ustęp V).

Do § 25 str. 232. Okólnik Krak. lp. 57:

Jeden z komisarzy zajęty także przenoszeniem wpisów praw naftowych z ksiąg gruntowych do księgi naftowej, objawił zapatrywanie, że o ile komisarze zajęci są akcyą przenoszenia wpisów praw naftowych, akta dotyczące tejże wciągnąćby powinni do wykazu form. 8 do § 19 r. w., równie jak wypadki, które mają być przedmiotem postępowania w celu sprostowania księgi gruntowej.

Na skutek tego oznajmia się co następuje:

Akta dotyczące przenoszenia praw naftowych z ksiąg

gruntowych do ksiąg naftowych wciągać należy do sądowego rejestru Nc, chyba gdyby postępowanie w przedmiocie przenoszenia praw naftowych przeprowadziło się w toku sprostowania stanu posiadania pewnego wykazu hipotecznego (wedle pierwszego i drugiego rozdziału u. s. h.), w którym to wypadku akta przenoszenia praw naftowych należy wcielić do aktów sprostowania dotyczącego wykazu hipotecznego.

Okólnik Krak. lp. 72:

(5) Spisywanych w sprawach sprostowania ksiąg gruntowych protokołów dochodzeń nie należy przechowywać w zbiorze dokumentów, na co wskazano już w okólniku lp. 62 § 52 i co wynika też z postanowienia § 25 ust. 3 r. w.

Zob. także wyżej str. 407 okólnik krak. lp. 78.

Okólnik Krak. lp. 55:

Jeden z PP. komisarzy zażądał udzielenia sobie bardzo znacznej ilości formularzy dzienników form. 1 do § 2 r. w., wychodząc z tego zapatrywania, że do każdego aktu odnoszącego się do sprostowania poszczególnych wykazów hipotecznych osobny dziennik prowadzić należy.

Zapatrywanie to nie znajduje uzasadnienia w przepisie § 25 r. w. Przepis ten bowiem zawiera postanowienie, że akta odnoszące się do sprostowania jednego wykazu hipotecznego należy już od początku, jeżeli one prawdopodobnie będą miały większą objętość, umieścić w okładkach a w takim wypadku prowadzić do nich również dziennik wedle form. 1 z nagłówkiem odpowiednio zmienionym. Oczywiście więc nie zachodzi potrzeba prowadzenia dziennika do aktów odnoszących się do sprostowania poszczególnych wykazów hipotecznych, jeżeli one nie mają większej objętości, co zwykle jest regułą, gdyż zwyczajnie cały akt składa się tylko z uchwały wdrażającej postępowanie sprostowawcze (form. 9), rewersów na jej doręczenie i z protokołu dochodzeń (form. 12). Prowadzenie dziennika w tych wypadkach byłoby więc zupełnie bezcelowe i połączone ze znacznem i stosunkowo kosztownem spotrzebowaniem druków.

Do § 26 str. 233 Zob. wyżej str. 428, 421 i 408 okólnik Krak. lp. 62 (§ 23), lp. 24 (I) i lp. 49.

Okólnik Krak. lp. 56:

Brzmienie ostatniego zdania drugiego ustępu § 26 r. w. nasunęło wątpliwości, czy przepisane tamże powoływanie dokumentów stanowiących podstawę wpisu, wymagane jest tylko co do ciężarów, które się w protokole form. 12 wyciągowo wyszczególnia, czy też odnosić się ma również do wpisów prawa własności.

Ponieważ niezaprzeczenie znajomość podstawy wpisu

prawa własności w dochodzeniach około sprostowania ksiąg gruntowych jest równie ważną i potrzebną jak informacya względem podstawy wpisu praw obciążających pewną nieruchomość, przeto oznajmia się, że w wyciągu z księgi gruntowej przedstawionym w protokole dochodzeń form. 12 należy również co do wpisu prawa własności powołać dokumenty, które temu wpisowi za podstawę służą.

Do § 26 str. 234 Okólnik Krak. lp. 62:

(§ 26) Uwaga ustępem 5 § 26 przewidziana mieścić się winna z reguły w nawiasie powyżej stanu majątkowego, przyczem wskazanem jest, w razie mniejszej ilości opuszczonych parcel wymienić je tu szczegółowo, w razie większej ilości podać ich sumę. Może być użytą stampilia, tak samo jak na datę protokołu.

Do § 28 str. 235 Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 28) Rozprawę należy wedle możności przeprowadzić w jednym ciągu w równoczesnej obecności wszystkich stron (§§ 6, 7 u. s. h.).

Do § 28 str. 236 zob. także wyżej str. 408 okólnik Krak. lp. 49.

Do § 29 str. 236. Okólnik Krak. lp. 26:

(4) W toku dochodzeń spostrzeżono częstokroć zmiany w oznaczeniu liczby parcel i w ich konfiguracyi, które to zmiany bez przeszkody w stanie hipotecznym i bez przeprowadzenia postępowania sprostowawczego po myśli § 36 gal. r. z h. na karcie stanu majątkowego (k. A) i na mapie z urzędu mają być uwidocznione.

O spostrzeżeniu zmian tego rodzaju winien komisarz bezzwłocznie donieść sądowi hipotecznemu w celu spowodowania urzędowania wedle powołanego właśnie przepisu.

O ile zaś w toku dochodzeń spostrzeżone zostaną zmiany w rodzaju uprawy (w kulturze), wciągnie je urzędnik ewidencyjny po myśli § 9 ust. 5 ustawy z 12 lipca 1896 nr. 121 dz. u. p. (§ 29 ust. 2 r. w.) do arkusza zgłoszeń, który przeszle urzędnik ewidencyi katastru a rzeczony urząd ewidencyi katastru o skonstatowanych zmianach w rodzaju uprawy uwiadomi sąd hipoteczny w sposób określony w punkcie 2 i 3 rozp. min. spraw. z 28 października 1896 nr. 36 dz. rozp. min. spraw.

Okólnik Lwowski lp. 68:

Powstanie budynku na parceli gruntowej samo przez się nie daje wedle postanowień §§ 1 i 28 u. s. h. powodu do wdrożenia postępowania sprostowawczego co do wykazu, w którym parcela gruntowa jest zapisana. Idzie przytem o czysty przypadek ewidencyjny (zmianę w przedmiocie), który wedle § 22

ust. z 23 maja 1883 nr. 83 dz. u. p. ma być badany przez władzę ewidencyjną a następnie udzielony do wiadomości sądowi hipotecznemu zapomocą arkusza zgłoszeń. Z podporządkowania przepisu § 29 ust. 5 r. w., wedle którego sprostowanie z powodu wystawienia budynków ma być w protokole przeprowadzone, pod napis: »Postępowanie wedle I i II rozdziału u. s. h.« wypływa, że przepis ten obowiązuje tylko w przypadku, gdy budynek wystawiono na parceli ciała hipotecznego poddanego postępowaniu sprostowawczemu. Przeprowadzenie dochodzeń w kierunku wystawienia budynków na parcelach gruntowych należących do ciał hipotecznych, których nie poddaje się postępowaniu sprostowawczemu wedle I i II rozdziału u. s. h., przekracza zakres działania komisyi dla sprostowania ksiąg gruntowych i zajmuje przydzielonego komisyi urzędnika ewidencyjnego pomiarami nie należącymi do zadań komisyi. Ze względu na ciągłe utyskiwania na niedostateczne obdzielenie komisyi siłami technicznemi unikać należy wszystkich pomiarów nie podpadających ściśle pod u. s. h. Skoro komisarz ustali, że na parceli gruntowej, co do której nie zachodzi powód do wdrożenia postępowania sprostowawczego wedle I i II rozdziału u. s. h., budynek wystawiono, to wystarczy, jeżeli zawiadomi o tem miejscową właściwą władzę dla ewidencyi katastru do urzędowania wedle § 22 ustawy z 22 maja 1883 nr. 83 dz. u. p Zawiadomianie sądu hipotecznego o powstaniu takich parcel budowlanych jest zbędne, ponieważ sąd hipoteczny zmianę przeprowadzić może w księdze gruntowej dopiero na podstawie arkusza zgłoszeń właściwej ewidencyi katastru a nie na podstawie doniesienia komisarza. Wciąganie takich przypadków do spisu form. 8, do którego należą tylko przypadki podpadające pod I albo II rozdział u. s. h., ma być zaniechanem.

Okólnik Krak. lp. 38:

Jeden z komisarzy doniósł tutaj, ze zrobił dotyczącemu sądowi powiatowemu przypomnienie urzędowe, że przy sposobności czynności sprostowawczych przekonano się na podstawie oświadczenia stron interesowanych, iż pewna właścicielka realności w gminie katastralnej dotkniętej sprostowaniem ksiąg gruntowych, zmarła w Ameryce. Na to otrzymał od rzeczonego sądu po niejakim czasie zawiadomienie, że według podania matki owej właścicielki realności, ta ostatnia miała umrzeć w Ameryce w maju 1907, na co jednak dowodu nie posiada, że zaś urząd parafialny doniósł, że wymieniona osoba ani w księdze urodzonych ani w księdze zmarłych nie jest zapisana — wobec czego ani postępowania spadkowego po tejże ani intabulacyi spadku po niej sąd przeprowadzić nie może.

Wypadek ten tudzież sześć innych przez tenże sąd powiatowy w podobny sposób załatwionych wypadków nastręczają mi następujące uwagi:

Wedle § 30 r. w. ma komisarz w toku dochodzeń po myśli §§ 7, 28 u. s. h. wdrożonych, mających na celu ustalenie faktycznych stosunków posiadania i niezgodności ich z księgą gruntową, badać także wypadki dewolucyi spadkowej, a gdyby postępowanie spadkowe jeszcze nie zawisło spowodować wdrożenie jego. W tych dość częstych wypadkach, w których śmierć pewnej osoby zajść miała poza granicami państwa, w szczególności w Ameryce, sąd do przeprowadzenia spadku powołany nie może ograniczyć się do żądania dowodu śmierci od którego z krewnych lub od urzędu parafialnego. lecz po myśli § 2 l. 6 (por. także §§ 34, 36) post. niesp. winien wdrożyć stosowne dochodzenia celem sprawdzenia zaszłej śmierci. Ku temu służyć mogą wywiady za źródłem wiedzy o śmierci danej osoby, a następnie po sprawdzeniu zwłaszcza miejsca ostatniego pobytu (i śmierci) osoby rzekomo zmarłej i zapytanie urzędowe wystosowane do właściwej władzy dotyczącego miejsca. Co się w szczególności tyczy wypadków śmierci w Ameryce północnej i południowej, wypadnie o przedsięwzięcie potrzebnych dochodzeń odnieść się do właściwej austro węgierskiej władzy konsularnej. Postępowanie spadkowe jako postępowanie z urzędu wyczerpać powinno z reguły wszystkie dostępne środki pomocnicze, w myśl powołanych właśnie przepisów; a obowiązek w tym względzie ciąży na sądach spadkowych w znaczniejszej mierze od czasu wejścia w życie u. s. h., mającej na celu doprowadzenie do ładu opłakanego stanu ksiąg gruntowych, tak często z rzeczywistym stanem posiadania niezgodnych

Jak zaś wedle powołanego już § 30 ust. 5 r. w. Komisarz iść będzie na rękę niejednokrotnie sądowi spadkowemu przy sporządzaniu działów i w ten sposób przyczyni się do przyspieszenia ukończenia praw spadkowych; tak z drugiej strony obowiązek sądu spadkowego, skutecznego wspierania komisarza prostującego księgi w jego zbawiennej misyi społecznej, także z przepisów § 3 u. s. h. § 14 i i. r. w. widoczny, wypływa już z jego własnego ustawowego zakresu działania (arg. z § 2 ustawy z 23 maja 1883 nr. 82 dz. u. p.). Tyczy się to oczywiście w wyższym jeszcze stopniu spadków włościańskich, gdzie obowiązkiem sędziego spadkowego być musi wedle sił swego urzędu iść na rękę znanej ze swej nieporadności i nieudolności nie dość oświeconej ludności włościańskiej. Należy zatem w przypadkach jak powyższy rozwinąć całą energię dla osiągnięcia celu, do którego zmierza u. s. h., tj. doprowadzenia do zgodności stanu hipotecznego z rzeczywistym stanem posiadania.

Zob. także wyżej str. 368 i 366 okólnik Krak. lp. 54, lp. 51 (2).

Okólnik Krak. lp. 62:

(§ 30) W przypadkach udzielenia przez komisarza aktów z wynikami postępowania sprostowawczego sądowi spadkowemu będącemu oraz hipotecznym, jeżeli po załatwieniu sądu spadkowego dalsza czynność urzędowa komisarza nie ma już mieć miejsca, należy datę udzielenia aktów sądowi spadkowemu wciągnąć do (nowej) rubryki 12 form. 8. W razie tworzenia grup w myśl ustępu 8 § 30 należy przy dalszym układzie protokołu a także przy udzieleniu wyników sądowi hipotecznemu trzymać się ile możności tego samego oznaczenia dla tworzenia ustępów i t. d.

(Tak samo okólnik Krak. lp. 83 §§ 27, 30).

Do § 31 str. 240 wiersz 17 z dołu zamiast: uwagi, która — ma być: zapisek, który.

Zob. już wyżej str. 417, 416 i 388 okólniki Krak. lp. 61 (§ 15), 48, 44 (2).

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 31) Słowa »zu teilen« niemieckiego tekstu tego § mogą być przetłumaczone krócej przez »podzielić« (zamiast »ma być podzielona«).

W przypadku gdy parcela mająca wedle rubr. 3 być podzieloną, podzieloną została i w rubr. 4 umieszczono oznaczenie parcel nowo z podziału powstałych, należy oraz w rubr. 3 słowo »podzielić« (»ma być podzielona«) kolorowym ołówkiem zakreślić.

Do § 33 str. 242. Okólnik Krak. lp. 72:

(1) Ze względów utylitarnych i dla zapobieżenia przewłoce zaleca się, aby komisarz, gdy zasięga zezwolenia gminy wiejskiej na przepisanie hipoteczne należącej do niej nieruchomości, udzielał zwierzchności gminnej zarazem sformułowanie dotyczącego oświadczenia rady gminnej. W stosunku do Wydziałów powiatowych, gdy te powołane są do oświadczenia zezwolenia (§ 27 u. s. h.), wyręczenie takie z reguły nie będzie potrzebne i będzie należało go udzielać tylko na ewentualne żądanie Wydziału powiatowego.

Zezwolenia gminy i zatwierdzenia Wydziału powiatowego zasięgać należy zawsze, gdy nieruchomość wpisana na rzecz gminy znajduje się w posiadaniu prywatnem i posiadacz rości sobie do niej prawo własności. Odmówienie zatwierdzenia przepisania hipotecznego nie pociąga za sobą zastanowienia postępowania wówczas gdy posiadacz roszczenia swoje opiera nie na akcie prawnym z gminą zawartym, lecz na pierwotnem nabyciu prawa przez zasiedzenie. W tym wypadku postępowanie

mimo odmowy zatwierdzenia ma być dalej prowadzone po myśli § 9 ust. 4 i § 30 u. s. h.

Do § 34 str. 243 Zob. już str. 387 i 433 wyżej okólniki Krak. lp. 26 (7) i 61 (§ 24).

Do § 35 str. 243 Zob. już wyżej str. 384 okólnik Krak. lp. 61 (§ 35).

Okólnik Krak. lp. 83:

Na aktach sądowi hipotecznemu do wykonania udzielonych zamieścić należy krótką uwagę o przesłaniu aktów.

Do § 36 str. 246 Zob. już wyżej str. 410 okólnik Krak. lp. 61 (§ 10).

Okólnik Krak. lp. 62:

(§ 36) W myśl ustępu 7 § 36 należy z reguły uchwały działowe ustnie ogłaszać a następnie odbierać od stron obecnych po odpowiedniem pouczeniu i protokołować oświadczenia co do zrzeczenia się ich doręczenia i zaczepienia.

Do § 39 str. 248 Okólnik Krak. lp. 17:

Przeniesienie wpisanych w księdze gruntowej praw naftowych do księgi naftowej jest czynnością urzędową należącą w ogólności do sądu hipotecznego.

Ale już z natury rzeczy wypływa, że każdy komisarz dla sprostowania ksiąg gruntowych zająć się musi uporządkowaniem stanu księgi gruntowej co do praw naftowych, które wpisane są w wykazach hipotecznych poddawanych postępowaniu sprostowawczemu wedle I rozdziału u. s. h. Tu należą przeważnie owe ciała hipoteczne, w których prawo własności odmiennie od faktycznego stanu posiadania wpisane jest na rzecz kilku osób w udziałach idealnych, a w których prawa naftowe, mimo że ustanowione zostały na gruntach fizycznie oddzielonych, wpisane są na udziałach idealnych. Wpisane prawa naftowe tworzą część składową stanu ciężarów ciała hipotecznego, które odpowiednio do faktycznych stosunków posiadania, rozdzielone być ma na kilka ciał hipotecznych. W takich wypadkach wytworzenie podstaw dla uporządkowania hipotecznych naftowych stosunków prawnych w celu ich przeniesienia do księgi naftowej, jest jednem z zadań postępowania przekazawczego po myśli §§ 12—21 u. s. h. Wykonanie wpisu praw wydobywania do księgi naftowej zarządzi sąd, w którym prowadzi się księga naftowa.

To co powiedziano, ma znaczenie ogólne, bez względu na to czy wspomniane ciała hipoteczne wpisane są w księdze gruntowej wiejskiej, w tabuli krajowej czy też w księdze gruntowej miejskiej. Komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych, którym po myśli § 7 ost. ust. r. w. poruczono także sprostowanie wykazów tabularnych, przez to samo przedstawiają się za-

tem jako uprawnieni i zobowiązani do przeprowadzenia dochodzeń co do owych praw naftowych, które wpisane są w przypadających im do sprostowania wedle rozdziału I u. s. h. wykazach tabularnych, w celu przeniesienia ich do księgi naftowej, i nie potrzeba ku temu osobnego odstąpienia tej funkcyi ze strony trybunału. Tak samo nie ulega wątpliwości kompetencya komisarzy do dochodzeń w przedmiocie przeniesienia takich praw naftowych z ksiąg gruntowych miast w siedzibie trybunałów.

W myśl tych wskazówek mają w części sądy obwodowe w... względnie sądy powiatowe w... dokonać przenoszenia praw naftowych z własnych ksiąg gruntowych odnośnie do posiadłości położonych w okręgach wymienionych sądów powiatowych — w części mają go dokonać ustanowieni dla okręgów tychże sądów komisarze. W szczególności sądy dokonać mają przenoszenia praw naftowych ciążących na całych ciałach hipotecznych, komisarze praw naftowych ciążących na idealnych częściach nieruchomości podpadających sprostowaniu wedle rozdziału I względnie także III u. s. h.

Wiadomość o istnieniu praw naftowych obciążających całe ciała hipoteczne będzie komisarzom nieraz w ich właściwem urzędowaniu przydatną. Dlatego winni oni będą poinformować się w krótkiej drodze w dotyczących sądach powiatowych o istnieniu praw naftowych odnośnie do ksiąg gruntowych, do których sprostowania przystępują i o stanie sprawy przeniesienia tychże praw. Sądy obwodowe zaś udzielić im winny spisy wedle form. VI rozp. z 15 kwietnia 1907 nr. 107 dz. u. p. posiadłości tabularnych w okręgach dotyczących sądów powiatowych położonych a w całości prawami naftowemi obciążonych.

Okólnik Krak. lp. 16:

(4) Najpierw — i to natychmiast — należy przeprowadzić czynności przeniesienia do ksiąg naftowych z ksiąg gruntowych takich praw naftowych, które odnoszą się do całych ciał hipotecznych (niezależnie od postępowania mającego na celu sprostowanie ksiąg gruntowych, por. § 80 ust. 3 r. w.). Zaś czynności, mające na celu przeniesienie praw naftowych ubezpieczonych na idealnych częściach ciał hipotecznych podpadających sprostowaniu wedle rozdziału I względnie także III u. s. h., mają być przeprowadzone w stadyum postępowania przekazawczego w toku sprostowania dotyczącej księgi gruntowej w myśl przepisów zawartych w rozdziale pierwszym u. s. h. w ślad § 39 ust. 4 i 5 r. w., względnie w takiemże postępowaniu przekazawczem toczącem się przy założeniu na nowo księgi gruntowej wedle rozdziału III tejże ustawy.

Dla tego prawa naftowe wpisane do ksiąg gruntowych, ubezpieczone hipotecznie na idealnych częściach wzmiankowa-

nych ciał hipotecznych, które przy wstępnem badaniu ksiąg gruntowych zostaną skonstatowane, utrzymuje się w ewidencyi (rubr. 2 form. V i VI), aby w stadyum postępowania przekazawczego zostały uwzględnione i odpowiednio uporządkowane.

Do § 43 str. 252 wiersz 8 z góry zamiast: Niezależne — ma być: Nienależne.

Do § 44 str. 253 wiersz 10 z dołu zamiast: Erwerbes — ma być: Erwerbers.

Do § 45 str. 254 wiersz 9 z dołu zamiast: nach Vormerk — ma być: Vormerk nach.

Do § 52 str. 261 wiersz 2 z góry zamiast: — uwagi ma być: adnotacyi.

Do § 52 str. 261 wiersz 4 z góry zamiast: uwagą — ma być: adnotacyą.

Do § 52 str. 261 wiersz 5 z góry zamiast: klauzulą wpływu — ma być: stampilią wejścia.

Do § 52 str. 259 Zob. wyżej str. 384 okólnik Krak. lp. 61 (§ 35).

Tenże okólnik (§ 52):

Do dziennika hipotecznego zaciągnąć należy z reguły w przypadkach § 35 r. w. protokół dochodzeń obejmujący układy stron względem uregulowania stanu księgi gruntowej, nie zaś towarzyszące mu pismo komisarza. Odnośnie do tego protokołu należy po myśli § 3 instr. wyk. do ust. hip. dokonać przeglądu księgi gruntowej.

Co do pytania, jak należy postąpić sobie w wypadku, gdy sąd hipoteczny uważa, że nie może przedsięwziąć hipotecznego przeprowadzenia wyników przez komisarzy udzielonych, to § 95 ust. hip. nie stoi na przeszkodzie usunięciu braków w krótkiej drodze; zresztą nasuwa się analogia §§ 101, 134 o. e. § 168 instr. sąd.

Okólnik Krak. lp. 62:

(§ 52) Protokół dochodzeń, który wedle ust. 1 § 52 wciągnięty być ma do dziennika hipotecznego, nie jest dokumentem, który miałby być w myśl §§ 6, 90 ust. hip. złożony do zbioru dokumentów.

W przypadkach zwłaszcza, gdzie uchwała sądu hipotecznego nie wypada całkowicie po myśli udzielonych wyników postępowania sprostowawczego, wskazanem jest zawiadomienie o niej — najlepiej w krótkiej drodze — komisarza. O wątpliwościach, jakie ma sąd co do wykonania udzielonych mu wyników postępowania sprostowawczego ze względu na stan hipoteczny, winien tenże zawiadomić komisarza przed powzięciem uchwały wykonawczej.

Do § 52 str. 260 Okólnik Krak. lp. 83:

(§ 52) Dokumenty przez strony przedłożone należy po prawomocności uchwały wykonawczej zaraz z urzędu wydać, jeżeli nie muszą one być wcielone do zbioru dokumentów księgi gruntowej lub nie mają być wedle § 229 u. c. wzięte w sądowe przechowanie.

Klauzulę wejścia umieszczać należy z reguły na pierwszej (tytułowej) stronie protokołu dochodzeń (uchwały działowej, uchwały przekazującej) a pod nią położyć liczbę dziennika hipotecznego (§ 77 instr. sąd.).

Zob. także wyżej str. 434, 384 i 383 okólnik Krak. lp. 72 (5), 61 (§ 35), 62 (§§ 12, 13).

Do § 53 str. 261 Okólnik Krak. lp. 83:

Zaprowadzenia nowych zapisków należy unikać: do czuwania nad upływem czasokresu wyznaczonego w uchwałach działowych dla wstąpienia na drogę prawa służy rubryka 9 dziennika hipotecznego.

Do § 55 str. 262 Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 55) Wyraźne zlecenie w uchwale sprostowania rejestru osobowego i rzeczowego jest zbyteczne a rzeczą urzędnika hipotecznego jest, przy sposobności wykonania wpisów sprostować rejestry bez osobnego zlecenia sędziowskiego.

Okólnik Krak. lp. 83:

(§ 55) Zlecenie wciągnięcia nadających się ku temu przypadków do zapisku dla wrysowań w mapy nie ma być udzielone w uchwale wykonawczej, ale za pomocą uwagi: »Videat zapisek sprostowania map«

Plany sytuacyjne są częścią składową protokołów dochodzeń, w których po przerysowaniu zmian do map hipotecznych składać je należy.

Do § 56 str. 263 wiersz 5 i 6 z góry zamiast: wspomnianej... uwagi — ma być: wspomnianego... wykazu.

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 56) Rzeczą jest sądu, także bez szczegółowego poruszenia tego ze strony komisarza, starać się o każdoczesne sprostowanie wykazów II i III i w tym celu badać je też od czasu do czasu. O ile komisarz przyczyniać się ma do łatwiejszego odnalezienia dotyczących pozycyi wykazów, może być pozostawionem bliższemu porozumieniu się jego ze sądem.

Okólnik Krak. lp. 83:

(§ 56) Jeżeli uchwała wykonawcza dotyczy arkusza zgłoszeń, to należy w uchwale podać liczbę arkusza zgłoszeń (p. I ost. ust. rozp. min. spraw. z 24 listopada 1886 dz. rozp. nr. 48).

Do § 58 str. 264 wiersz 20 i 21 z dołu zamiast: uwagi zawierającej spis — ma być wykazu.

Do § 68 str. 265 wiersz 19 z dołu zamiast 36 — ma być: 37.

Do § 62 str. 268 wiersz 12 z góry po: gal. — dodać: u.

Do § 62 str. 268 wiersz 13 z góry po: buk. — dodać: u.

Do § 65 str. 273 po wierszu 16 z góry dodać nowy ustęp:

Przy parcelach przychodzących w księdze górniczej, ma miejsce wskazanie na wpis w księdze górniczej.

Do § 65 str. 274 wiersz 15 z góry zamiast: liczby — ma być: litery.

Do § 67 str. 277 wiersz 6 z góry po: gal. r. i po buk. r. skreślić: u.

Do § 68 str. 278 wiersz 3 z góry zamiast gal. u. i buk. u. — ma być: gal. r. i buk. r.

Do § 68 str. 278 wiersz 6 z dołu zamiast: Beispiel — ma być: Bleistift.

Do § 74 str. 286 wiersz 2 z dołu zamiast: Zerlegung einer — ma być: einer Zerlegung.

Do § 76 str. 288 wiersz 7 z dołu zamiast: Erhebung — ma być: Erhebungen,

Do § 80 str. 294 Zob. wyżej str. 440 i 441 okólniki Krak. lp. 17 i lp. 16 (4).

Do § 81 str. 295 wiersz 5 z góry po: r. — skreślić: u.

Do § 81 str. 295 wiersz 9 z góry zamiast: l i — ma być: l.

Do § 82 str. 295 Zob. wyżej str. 427 okólnik Krak. lp. 26 (3).

Okólnik Krak. lp. 61:

(§ 21) Co się tyczy sposobu wygotowania (wypełnienia) form. 26, po myśli ustępu 3 okólnika lp. 26 ewidencyi katastru przesłać się mającego, to obowiązują w ogólności analogiczne postanowienia § 82. W szczególności w myśl ustępu 5 tego § spis rzeczy wygotowywać należy w dwóch egzemplarzach. Samo przez się się rozumie, że do spisu form. 26 nie wciąga się wypadków, w których zarówno kataster jak księga gruntowa są mylne, bo o tych wypadkach ewidencya katastru otrzymuje wiadomość z uchwał sądu hipotecznego.

Do § 82 str. 297 wiersz 5 z góry: zob. tu wyżej okólnik Krak. lp. 61 (§ 21).

Do § 89 str. 305 zob. wyżej str. 413 okólnik Krak. lp. 66.

Okólnik Krak lp. 83:

Przy łącznem traktowaniu więcej wykazów, w których ma miejsce z jednej strony przyrost, z drugiej zaś ubytek pewnych przestrzeni parcel, liczyć należy jako sprostowane wszystkie dotknięte wykazy.

(Zob. jednak wyżej str. 429 okólnik Krak. lp. 61 § 23).

Do § 92 str. 309 wiersz 21 z dołu zamiast: katastralnych — ma być: kwartalnych.

Przed § 93 str. 310 między wierszem 1 a 2 z góry dodać: V. Postanowienia końcowe (§§ 93 do 95).

Do § 93 str. 310 wiersz 14 i 15 z góry zamiast: postępowanie, zmierzające — ma być: w postępowaniu, zmierzającem.

Okólnik Krak. l p. 18:

Dla omówienia dotychczasowych wyników prac przygotowawczych w przedmiocie sprostowania ksiąg gruntowych po myśli u. s. h. oraz programu prac na r. 1908 zwołuję konferencyę, która odbędzie się w sali sądu krajowego wyższego w Krakowie.

Przy tej konferencyi, w której zechcą wziąć udział wszyscy pp. komisarze dla sprostowania ksiąg gruntowych okręgu sądu krajowego wyższego w Krakowie oraz przydzieleni tymże pp. geometrzy ewidencyjni, omówione będą także wszystkie kwestye wątpliwe z zakresu praktycznego zastosowania u. s. h. oraz r. w., jakie się dotychczas wyłoniły, a to celem jednolitego tychże ustalenia ewentualnie też zasięgnięcia dyecyzyi ministerstwa sprawiedliwości (skarbu).

Dyskusya toczyć się będzie w porządku §§ r. w.

(Konferencye odbyły się dwie w latach 1908 i 1909 przy udziale delegatów prezydyum sądu krajowego wyższego i krajowej dyrekcyi skarbu we Lwowie).

Okólnik Krak. l p. 8:

Przy sposobności konferencyi odbytej w sądzie krajowym wyższym w Krakowie... poruszono też potrzebę zaprowadzenia wykazu czynności (Beschäftigungsausweis) przez komisarza prowadzić się mającego.

Wykazy takie, jakkolwiek w u. z. h. ani w r. z. h. wyraźnie nie przepisane, zaprowadzono w Tyrolu... dla komisarzy zakładających księgi gruntowe, z powołaniem na p. XXXIII normalu dyetowego z r. 1812, wspominający o fakultatywnem wprowadzeniu podobnych zapisków mających na celu bieżące notowanie czynności urzędowych wykonanych w poszczególnych dniach zajęcia poza miejscem siedziby urzędowej i równocześnie usprawiedliwienie co do należytego wyzyskania czasu; zapiski te służyć oraz mogą do wylikwidowania roszczenia co do pewnych należytości komisyjnych.

Zarządzam obecnie... zaprowadzenie takich wykazów czynności także w zakresie stosowania u. s. h. w okręgu sądu krajowego wyższego w Krakowie. Wykaz taki należy założyć wstecz za czas od 1 stycznia 1908 i prowadzić miesięcznie a z końcem marca za pierwsze trzy miesiące, następnie zaś

z końcem każdego miesiąca, przedkładać wprost prezydyum sądu krajowego wyższego (bez sprawozdania).

Wzór podobnego wykazu dołącza się pod $^1/_1$. Należy w wykazie zapiski uskuteczniać w sposób bieżący, wedle możności codziennie, nadto zaś notować osobno w tymże wykazie czynności pełnione przy komisyi w ciągu danego czasokresu przez przydzielonego jej geometrę ewidencyjnego.

Przy podróżach i komisyach podawany być ma także czas odejścia z miejsca pobytu i przybycia w miejsce przeznaczenia jakoteż czas powrotu i przybycia w miejsce pobytu.

Do form. 1 str. 312 rubryka 1: zob. wyżej str. 407 okólnik Krak. lp. 61 (§ 3).

Do form. 1 str. 312 rubryka 5: zob. wyżej str. 398 okólnik Krak. lp. 61 (§ 2).

Do form. 2 str. 313 u góry dodaj: form. 2 (do § 7).

Do form. 2 str. 314 rubryka 5: zob. wyżej str. 407 okólnik Krak. lp. 61 (§ 7).

Do form. 6 str. 318 Zob. wyżej str. 379 okólnik Krak. lp. 13, 33 (4).

Do form. 7 str. 319 Zob. wyżej str. 411 okólnik Krak. lp. 72 (3).

Do form. 8 str. 320 rubryka 1: zob. wyżej str. 417 okólnik Krak. lp. 61 (§ 15).

Tenże okólnik (§ 19):

W spisie form. 8 należy w rubryce 3 przypadki wciągnięte po myśli § 21 r. w., zamiast słowem »z urzędu« oznaczać: »21^1« względnie »21^2«, wedle tego, czy rozchodzi się o przypadek wciągnięty wedle pierwszego czy też wedle drugiego ustępu § 21.

Do wpisu form. 8 odnoszą się również analogicznie przepisy instrukcyi sądowej o sprawach mylnie wpisanych i stanowczo załatwionych (§§ 219 ust. 2, 221 ust. 3).

Do rubryki 12 (nowej) form. 8 nie należy wpisywać przypadków udzielania sądowi hipotecznemu wyników nie podpadających pod u. s. h.

Zob. nadto wyżej str. 427 okólnik Krak. lp. 61 (§ 22).

Do form. 8 str. 320 rubryka 3: zob. tu wyżej okólnik Krak. lp. 61 (§ 19).

Do form. 8 str. 320 rubryka 6: zob. wyżej str. 427 okólnik Krak. lp. 26 (3).

Do form. 8 str. 320 rubryka 8:

Okólnik Krak. lp. 30:

W formularzu 8 do § 19 r. w. między rubrykami 7 i 8 utworzoną być ma nowa rubryka z napisem: (data) uchwały działowej.

Przy nowym nakładzie formularza będzie należało rubrykę

Wykaz zatrudnienia

N. N.

Komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych dla okręgu ck. Sądu powiatowego w Brzesku.

za miesiąc... 19...

Dzień miesiąca	Miejsce pracy (gmina)	Pisarz		Zajęcie komisarza i pisarza
		Oficyant kancelaryjny A. B.	Pomocnik kancelaryjny C. D.	
1	Brzesko	1		Księga grunt. Mokrzyska. Badanie określonych w § 20 r. w. zapisków i aktów
2	„	1		Księga grunt. Mokrzyska. Wpisywanie wypadków współwłasności do form. 8
3	„	1		Porównywanie księgi grunt. Mokrzyska z katastrem włącznie z mapami
4	Mokrzyska	odszedł do ćwiczeń wojskowych na 28 dni	1	Odjazd z Brzeska o godz .. Przyjazd z Mokrzysk o godz... Przyjmowanie zgłoszeń po myśli § 17
5	„		1	Dochodzenia miejscowe co do wykazu hip. l... do...
6	„		1	Dochodzenia miejscowe co do wykazu hip. l... do...
7	„		1	Dochodzenia miejscowe co do wykazu hip. l... do...
8	„		1	Dochodzenia miejscowe co do wykazu hip. l... do...
9	„		1	Dochodzenia miejscowe co do wykazu hip. l... do...
10	„		1	Dochodzenia miejscowe co do wykazu hip. l... do... Odjazd z Mokrzysk o godz... Przyjazd do Brzeska o godz...
11	Brzesko		1	Księga grunt. Mokrzyska. Sporządzenie projektu przekazania ciężarów co do wykazu hip. l... do...

Zajęcie urzędnika ewidencyjnego E. F.	U w a g a
.	
.	
1	
.	
1	
1	
1	
1	
1	
1	
.	

tę zaopatrzyć cyfrą 8 a rubryki 8 do 12 odpowiednio przenumerować. W istniejących już drukach ma być nowa rubryka rękopiśmiennie dodaną.

Należy w drukach tych po rubryce 7 wpisać nową 8 z (powyższym) napisem a rubryki następne w miejsce »8—12« oznaczyć liczbami »9—13«.

Do form. 8 str. 320 rubryka (nowa) 12:

Okólnik Krak. lp. 35:

Wedle przedłożonych sprawozdań często co do wypadków do spisu form. 8 wciągniętych dodatkowo okazuje się, że stan hipoteczny odpowiada faktycznemu stanowi posiadania. Aby osiągnąć jednolite postępowanie przy liczeniu takich wypadków co do dotyczących liczb porządkowych i wykazów hipotecznych, zarządza się co następuje:

Jeżeli ustala się zgodność księgi gruntowej z faktycznym stanem posiadania, zanim powzięto uchwałę na wdrożenie postępowania sprostowawczego (§§ 6 lub 28 u. s. h.), to należy wciągnąć w rubryce »uwaga« formularza 8 słowo »zgodnie« i datę ustalenia zgodności. Gdy natomiast ustalenie następuje dopiero po wdrożeniu postępowania sprostowawczego i gdy następnie postępowanie z tej przyczyny się zastanawia, to wpisać należy w rubryce »uwaga« formularza 8 uwagę »zastanowiono dla braku niezgodności« i datę uchwały zastanawiającej.

W wykazie kwartalnym z postępu prac sprostowawczych formularz 28) uwidocznić należy ilość wypadków w kwartale wykazowym jako »zgodne« sprawdzonych i ilość wypadków jako »zgodne« sprawdzonych nie ma być wciągniętą w ogólną ilość liczb porządkowych spisu 8 w rubryce 4 wykazać się mającą a także nie ma być przyjętą do rubryk 5, 6, 13 do 15. Natomiast wypadki po wdrożeniu postępowania sprostowawczego »zastanowione« wciągnięte być winny zarówno w rubryce 4 jak w rubrykach 5, 6, 13 do 15.

Wypadków »zastanowienia« postępowania sprostowawczego nie ma się liczyć ani w rubryce 12 (nowej) form. 8 ani też w rubryce 12 formularza 28. Dla uniknięcia błędów przy wypełnianiu rubryki 15 form. 28 należy dodać w napisie tej rubryki w nawiasie po słowach »przedziałka 6 i 12« słowa: »wraz z przypadkami zastanowienia postępowania«.

Zob. także wyżej str. 446 i 439 okólnik Krak. lp. 61. (§ 19) i lp. 62 (§ 30).

Do form. 8 str. 320 rubryka 13: Zob. wyżej str. 427 i 450 okólnik Krak. lp. 59, lp. 35 (por. także lp. 32 wyżej str. 381).

Okólnik Krak. lp. 72:

(8) Kwestya dopuszczalności zaczepienia uchwały zasta-

nawiającej postępowanie sprostowawcze i zrzeczenia się tego środka prawnego została już omówiona w okólniku lp. 61 § 10.

Atoli P. komisarz, który zwrócił się tutaj z prośbą o rozwiązanie rzeczonej kwestyi, oczywiście mylnie pojmuje warunki dopuszczalności zastanowienia postępowania sprostowawczego, gdyż jako nadające się do zastanowienia postępowania przytacza przykładowo wypadki, w których jedna strona utrzymuje, że grunt kupiła, podczas gdy przeciwnik twierdzi, że go tylko, wydzierżawił, lub w których co do zaistnienia definitywnego podziału posiadłości twierdzenia stron są sprzeczne. Wypadki przytoczone nie dają bynajmniej podstawy do powzięcia uhwały na zastanowienie postępowania sprostowawczego, gdyż chodzi tu o sprzeczne ze sobą roszczenia, względem których w myśl § 9 względnie § 30 u. s. h. uchwałę powziąć należy.

Natomiast zastanowienie postępowania sprostowawczego wedle wskazówek okólnika lp. 35 nastąpić może jedynie wtedy, jeżeli stwierdzoną zostanie zgodność księgi gruntowej z faktycznym stanem posiadania. Rozumie się jednak samo przez się i wychodzi się z tego założenia, iż twierdzenia stron interesowanych nie pozostają ze sobą w sprzeczności co do tej zgodności księgi gruntowej z faktycznym stanem posiadania, gdyż skoro sprzeczność taka zachodzi, nie ma warunków zastanowienia postępowania sprostowawczego.

(2) Wypadki zastanowienia postępowania sprostowawczego wskutek odmówienia zezwolenia władzy administracyjnej w myśl § 27 u. s. h. traktować należy pod względem formalnym w spisie wzór 8 i w wykazach kwartalnych wedle wskazówek okólnika lp. 35.

Do form. 12 str. 324 Zob. już wyżej str. 427 okólnik Krak. lp. 59.

Okólnik Krak. lp. 46:

W myśl § 26 r. w. akta odnoszące się do sprostowania pewnego wykazu hipotecznego zaopatrywać należy liczbą czynności utworzoną wedle wskazówek, zawartych w ustępie drugim cytowanego właśnie §.

Do rzędu tych aktów należą niewątpliwie protokoły dochodzeń form. 12, jak to wynika z § 26 r. w., wobec czego w nagłówku wytworzoną w powyższy sposób liczbą czynności oznaczone być winny.

Uznając słuszność tego zapatrywania zarządziło ministerstwo sprawiedliwości odpowiednią zmianę form. 12. Przy nowym nakładzie form. 12 r. w. należy mianowicie w prawym górnym rogu zamiast »do spisu form. 8, liczba porządkowa«... drukować: »liczba czynności G. B. 8«.

Do czasu zarządzenia nowego nakładu należy protokoły dochodzeń w nagłówku liczbą czynności oznaczać.

Okólnik Krak. lp. 21:

Zarządzam zmianę układu formularza 12 do § 26 r. w. w ten sposób, iż dział »A. Stan majątkowy« obejmować ma całą pierwszą i także drugą stronę arkusza a ewentualnie nadto jeszcze dwie strony arkusza składkowego, że zaś słowa »B. Właściciel hipoteczny« i »C Hipoteczny stan ciężarów« umieszczone być mają w odpowiednich miejscach za pomocą stampilii lub pisane pismem w oczy wpadającem.

Rubryka 4 rozszerzoną być ma kosztem rubryk 6 i 7. Zmiany te wprowadzone będą po wyczerpaniu druków już sporządzonych.

Natomiast odpada zawnioskowana również adaptacya dla celów sprostowania ksiąg gruntowych formularza p. c. 31: wszystkie bowiem oświadczenia ustne, złożone w toku dochodzeń odnoszących się do uregulowania stanu hipotecznego pewnego wykazu hipotecznego, mają być przyjmowane w jednym ciągu do protokołu dochodzeń (§ 26 r. w.) ewentualnie do dalszego ciągu tegoż, nie mają być zaś protokołowane na osobnych arkuszach.

Zob. nadto wyżej str. 417 i 427 okólnik Krak. lp. 61 § 15, 22).

Tenże okólnik:

(§ 26) Oprócz udziału geometry (zob. wyżej § 15) uwidocznić należy na protokole form. 12 w danym razie także, czy przypadek dotyczący wciągnięto do wykazu form. 26; nadto wskazać tam należy na protokoły w związku będące (zob. wyżej § 22) oraz na zapisek § 31 ust. 3 (zob. wyżej § 15) względnie następnie na istniejące manuale geometry i miejsce, gdzie je złożono.

(§ 27) W protokole dochodzeń należy zamieścić wyraźną wzmiankę o tem, czy dochodzenia względnie czy część tychże odbyto na miejscu przedmiotu sprostowania.

Okólnik Krak. lp. 69:

Spostrzeżono jeszcze ciągle chwiejność w stosowaniu przepisów r. w. dotyczących wypełnienia tabelarycznej części protokołu form. 12 i niedocenianie doniosłości należytego jej wypełniania.

Postanowienia §§ 26, 27, 29, 30 (art. 7) i 31 r. w. wskazują, że należyte wypełnienie tabelarycznej części protokołu ma częściowo zastąpić potrzebę obszernego protokołowania dochodzeń. Wedle § 27 al. 1 r. w. należy protokołować ostateczne wyniki dochodzeń, z czego wniosek, że po ustnie przeprowadzonych dochodzeniach należy przystąpić do dokładnego wypełnienia tabelarycznej części protokołu dochodzeń, a dopiero

następnie te okoliczności, które w tabelarycznej części protokołu nie mogą być uwidocznione i wedle u. s. h. i r. w. zaprotokołowania wymagają, pomieścić w dolnej części protokołu w jasnej i zwięzłej stylizacyi.

Co do przeznaczenia i związku rubryk między sobą przypominam co następuje:

Rubryki 1 i 2 zawierają dotychczasowe oznaczenie parcel. O ile dochodzenia wykażą, że parcela co do powierzchni i oznaczenia zgodna jest ze stanem posiadania, otrzymuje w rubryce 3 wirgulę /; o ile zaś uznano przynależność tej parceli do odnośnego posiadacza, w rubryce 3 dodatek »zgodnie«. Rubryka 3 może zatem zawierać co do tej samej parceli i wirgulę i dodatek »zgodnie«.

Zasadniczego znaczenia jest okoliczność, że odnośnie do każdej parceli, która wirguli nie otrzymała, musi być wypełniona rubryka 4. Wirgula wyklucza zatem potrzebę wypełniania rubryki 4 i odwrotnie. wypełnienie rubryki 4 wyklucza dodanie wirguli w rubryce trzeciej.

Dodanie słowa »zgodnie« w rubryce 3 w zasadzie uchyla potrzebę wypełniania rubryki 6. Jednakowoż w wypadkach, w których dochodzenia kończą się układem zawartym przez strony lub uchwałą działową, należy rubrykę 6 wypełnić odnośnie do wszystkich parcel (§ 35 al. 2 i § 36 al. 7 r. w.), zatem także co do tych parcel, które w rubryce 3 otrzymały dodatek »zgodnie«. W obu bowiem wypadkach nie jest wykluczone, że pewne parcele pozostaną po dziale przy dotychczasowym właścicielu i posiadaczu. A gdy w tych wypadkach rubryka 6 przedstawiać ma całość nowo wytworzonego stanu własności, należy ją wypełnić także co do parcel, które w rubryce 3 otrzymały dodatek »zgodnie«. Dodanie lub niedodanie wirguli w rubryce 3 nie ma oczywiście żadnego związku z wypełnieniem rubryki 5 i 6.

Rubryka 5 przeznaczona jest wyłącznie na liczbę bieżącą rozmaitych grup parcel, będących ze sobą o tyle w związku, że po wykonaniu układu zawartego przez strony w księdze gruntowej, tworzyć mają osobne wykazy hipoteczne, stanowiące własność tych samych osób. Celem tej rubryki jest uchylić potrzebę wpisywania w rubrykę 6 przy każdej parceli imienia i nazwiska właściciela. Wystarczy bowiem przy drugiem i następnem przydzieleniu parceli osobie względnie osobom, które już otrzymały liczbę jako oznaczenie grupy parcel w rubryce 5, powołać tę liczbę w rubryce 5, a obok rubrykę 6 pozostawić już niewypełnioną.

Także rubrykę 7 należy wypełniać odpowiednio do § 36 al. 7 r. w.

Wpisy we wszystkich rubrykach należy uskuteczniać w porządku liniowym przez wszystkie rubryki, wskazującym na związek pierwotnego stanu ze stanem nowowytworzonym.

Zob. także wyżej str. 439 okólnik Krak. lp. 83 (§ 27).

Do form 12 str. 324 rubryka 3: zob. już wyżej str. 439 okólnik Krak. lp. 61 (§ 31).

Do form 26 str. 338 Zob. już wyżej str. 381 i 427 okólnik Krak. lp. 32 i lp. 26 (3).

Do form. 28 str. 341 u góry dodać: form. 28 (do § 89).

Do form. 28 str. 342 Okólnik Krak. lp. 77:

Wraz z wykazem kwartalnym właściwych prac sprostowawczych w rozumieniu u. s. h. zaleca się wykazywanie także innych czynności pod u s. h. ściśle nie podpadających. jakie komisarz w dotyczącym kwartale i poprzednio czy to we własnym zakresie działania czy też w zastępstwie sądu przeprowadził. Byłby to dodatek do przepisanych wykazów kwartalnych, w którym sprawy przez komisarza załatwione a pod u. s. h. nie podpadające sumarycznie i bez formalności spisać należy.

Do form. 28 str. 342 rubryka 2: zob. wyżej str. 413 okólnik Krak. lp. 66.

Do form. 28 str. 342 rubryka 4: zob. wyżej str. 450 okólnik Krak. lp. 35.

Do form. 28 str. 342 rubryka 5 i 6: zob. wyżej str. 450 i 413 okólnik Krak. lp. 35 i 66.

Do form. 28 str. 342 rubryka 7 i 8: zob. wyżej str. 413 okólnik Krak. lp. 66.

Do form. 28 str. 343 zob. wyżej str. 450, 413 i 451 okólniki Krak. lp. 35, 66 i 72 (2).

Str. 354 wiersz 8 góry zamiast: sądowej — ma być: spadkowej.

Str. 356 wiersz 8 z góry zamiast: podziałów — ma być: udziałów.

Str. 359 wiersz 12 z góry zamiast: trzech w — ma być: w trzech.

Str. 359 wiersz 23 z góry zamiast: o — ma być w.

Str. 362 wiersz 14 z góry: zob. już dla Bukowiny ustawę krajową z 6 maja 1909 nr. 61 dz. u. kr. i rozp. min. z 3 września 1909 nr. 62 dz. u. kr. dla Bukowiny (minimum 15a) i do tego O. N. T. z 14 lipca 1910 Rv. V 1444/10.

Rejestr rzeczowy.

(Cyfry oznaczają strony książki).

Administracyjnej władzy zezwolenie 12, 13, 57, 69, 136, 138, 153, 242.
Adnotacye 34, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 44, 55, 56, 57, 58, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 78, 128, 129, 131, 148, 161, 170, 173, 174, 175, 178, 179, 180. 181, 184, 185, 186, 229, 231, 244, 253, 261, 252, 281, 301, 321, 322, 339.
Adwokaci 138, 187, 188.
Agrarnych władz kompetencya 154, 157, 166, 311.
Akta 34, 52, 134, 143, 200, 201, 214, 224, 227, 232, 277, 303, 304.
Akt notaryalny 53.
Alternatywne postanowienie co do sumy wyrównawczej (kaucyjnej) 96, 124.
Amortyzacya 86, 176, 293.
Ankieta hipoteczna dolno-austryacka 49.
Antycypacya ustaleń 49.
Archiwum map 210.
Arkusze posiadania 172, 289, 290.
Arkusze posiadłości gruntowych 269, 270, 271, 272, 296.
Arkusze zgłoszeń 226, 277, 298, 353, 354, 361.
Arondacya 56.
Asystencya wojskowa 22.
Audencye 106, 107, 117, 191, 254, 290, 327.

Barczewski 52.
Bartsch 9, 14, 19, 21, 30, 37, 40, 44, 53, 65, 78, 86, 87, 129, 141, 146, 166, 172, 186.
Bezpieczeństwo 91, 93, 101, 110, 111, 114, 115, 257.
Blaszana puszka 279.
Błąd 112.
Bośnia i Hercegowina, przepisy dla niej 13, 14, 19, 22, 23, 24, 27, 43, 48, 49, 53, 67, 68, 175, 192.
Budowlane parcele 236. 269, 273, 283.
Budynki, dział tychże 14, 64, 188.
Budynki, ich przeniesienie 56.
Bukowina 21, 74, 154, 155, 158, 356.
Burckhard 17.

Cena kupna 129, 130.
Ciężary nienależące się 47, 80, 82, 86, 88, 102, 160, 170, 252, 261.
Ciężary realne 260.
Ciężary w postępowaniu wedle rozdziału I (III) 45, 46, 50, 61, 171, 243, 282, 287, 293.
Ciężary w postępowaniu wedle rozdziału II (III) 41, 160, 164, 169, 265.
Cofnięcie skargi 72, 88.
Constitutum possessorium 10.
Czasowe używanie 10, 13.
Czas podjęcia czynności sprostowawczych 27, 69, 217.
Czas powstania niezgodności, ustalenie jego 3, 11.
Czas przeniesienia 53, 196.
Czas, różnica co do niego według rozdziału I i II 3, 7, 30, 69, 72, 159, 163, 264.
Części składowe w innej gminie 334.

Dawne ciężary 184, 301.
Deklaratywne znaczenie wyroku 71.
Dekret dziedzictwa 13, 90, 238.
Dochodzenia 44, 48, 61, 278.

Dokumenty 53, 143, 186, 237, 336, 337, 351, 361.
Dokumenty jako podstawa wpisu hip. 31, 61, 62, 82, 233, 252, 360.
Dokumenty publiczne 52.
Domniemanie 94.
Domy 268, 272, 275, 278, 288, 290, 294, 331.
Doniesienia stron 32.
Dopisywanie nieruchomości 55, 57, 245.
Doręczenia 37, 38, 41, 56, 60, 63, 68, 69, 75, 76, 102, 103, 104, 106, 108, 120, 122, 123, 125, 134, 136, 149, 154, 162, 177, 178, 180, 184, 230, 246, 253, 255, 258, 262, 280, 281.
Dowody 47, 51, 94, 112, 140, 142, 247.
Dożywocie 10, 130.
Drogi 2.
Drogi konieczne 113, 115, 141, 147, 153.
Druki 202, 203, 212.
Dutczak 158.
Dyrekcya lasów i domen 280.
Dyscyplinarne postępowanie 187, 188.
Działowa uchwała 56, 59, 63, 74, 79, 83, 105, 126, 130, 131, 145, 154, 162, 171, 172, 173, 174, 178, 186, 228, 241, 244, 260, 261, 265, 286, 291, 299.
Dzielenie (agrarne) 166.
Dzienniki 200, 201, 232, 312.
Dziennik hipoteczny 260.
Dzierżawy 260.
Dzierżenie a posiadanie 9, 61, 67.
Dziesięciolecie 60, 62, 67, 183, 301.

Edykt pierwszy 165, 179, 181, 182, 183, 184, 186, 299, 307, 345, 349.
Edykt drugi 165, 180, 181, 186, 302, 345, 349.
Edyktalne wezwanie 129, 279, 280.
Egzekucyjna ordynacya 12, 43, 65, 98, 99, 100, 112, 113, 119, 141, 151, 152, 153, 239.
Egzekucyjne kroki 42, 43, 82, 87, 93, 101, 111, 114, 160, 214, 358.
Egzekucyjny tytuł 66, 100.
Emigracyjny ruch 163, 352.
Ewentualne żądanie 96.
Ewidencya katastru 206, 226, 231, 273, 295, 297, 338, 352, 360, 361.
Ewidencya katastru, organ tejże 22, 45, 46, 48, 49, 219, 239, 240, 241, 274, 282, 298.
Ewidencyjna kartka 278, 284.

Fikcyjne osoby 163, 355.
Fikcyjny stosunek współwłasności 7, 46, 81, 90, 93, 110, 186, 187, 190, 257, 353, 354, 355.
Funduśz podręczny komisarza 22.

Geometrzy, zob. Ewidencya katastru.
Giżowski 1, 20, 63, 64, 82, 124, 142, 197.
Gminna kancelarya 104, 279.
Gminne dobro 155, 157, 242.
Gminny majątek 156, 242.
Gminy 22, 25, 39, 40, 137, 196, 215, 218, 223, 230, 277, 278, 332, 333.
Gminy katestralne, zmiany w obszarze 166.
Goldmann 100.
Gospodarstwo (włościańskie) 14, 229.
Górnicza księga 273.
Granica 195, 196, 213.
Grupy parcel 239.

Hilsenrad 1, 12, 17, 18, 40, 41, 49, 54, 66, 67, 82, 86, 87, 94, 98, 108, 113, 114, 117, 121, 124, 129, 134, 135, 137, 138, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 166, 169, 170, 172, 174, 176, 181, 182, 183, 186, 187, 192, 195, 196.
Hipoteczna uchwała 126, 128, 144, 262.
Hipoteczne postępowanie 59, 76, 79, 128, 140, 148, 149, 230.
Hipoteczne przeprowadzenie 54, 55, 73, 83, 126, 127, 181, 182, 183, 185, 222, 259, 262, 302.
Hipoteki łączne 54, 55, 57, 80, 81, 85, 110, 256, 260.

Identyczność posiadłości 46, 61, 220.
Identyczność osoby 214, 215, 278, 356.
Inspektorzy 311.
Intabulacya sumy kaucyjnej 97, 125, 127.
Interesowani 35, 37, 38, 40, 44, 55, 56, 58, 68, 69, 75, 103, 104, 107, 119, 122, 130, 162, 175, 177, 178, 179, 180, 184, 253, 255, 258, 262, 265, 280, 334.
Interwencya główna 66.

Jabłoński 363.
Jawność materyalna zob. materyalna jawność.
Jaworski 9, 18, 19, 24, 25, 37, 48, 131, 157, 165.

Karne zarządzenia 143, 146.
Kataster 27, 31, 46, 76, 209, 220, 231, 236, 240, 268, 269, 270, 275, 288, 298, 332, 352, 353, 358.
Klang 1, 18, 67, 85, 86, 94, 96, 98, 101, 102, 108, 115, 117, 119, 131, 141, 143, 144, 151, 155.
Kolejne używanie gruntów 12, 15.
Komasacya 56, 166.
Komisarze miejscowi 20, 22, 31, 32.
Komisya Izby Posłów 31, 33, 65, 66, 74, 75, 84, 94, 98, 102, 143, 159, 169, 189, 363.
Komisya krajowa, ministeryalna 137, 149, 166.
Komisyjna należytość 193, 194.
Kompetencya sądu 69.
Kompetencyi zbieg z władzą agrarną 13, 157, 197.
Koncentracya postępowania 92, 250, 257.
Konflikt między sądem hipotecznym a komisarzem 149.
Konkursowa ustawa 71, 100.
Konsens co do tabuli krajowej 157.
Kontrakty kupna 163.
Końcowy termin urzędowania komisarza 39, 149, 219, 232.
Końcowy termin urzędowania komisarza w gminie 266.
Korespondencye, 193, 194.
Koszta 115, 135, 139, 141, 177, 194, 195, 196, 353, 359.
Krainz- Pfaff- Ehrenzweig 14, 100.
Kraków, statut miasta 155.
Krakowskie Towarzystwo prawnicze 1, 15, 18, 38, 41, 43. 51, 70, 92, 160, 188.
Krawczyk 1, 64, 82, 157, 187, 194.
Krótka droga (znoszenia się komisarza z sądem) 133, 181, 279, 302.
Księga gruntowa 52, 231.
Księga gruntowa, nieprzydatność do użytku 166, 168.
Księga pieniężna 197.
Księgi kolejowe 113, 114, 273.
Kultura parcel 1.

Lakenbacher 192.
Lasowa ustawa 44, 154, 155, 242.
Lasy ekwiwalentowe 152.
Lasy gminne 44, 155, 242.
Legalizacya podpisów 187.
Licytacyjna sprzedaż 68, 239.
Liczba czynności 200, 201, 202.
Lokal kancelaryjny w gminie 26, 196, 218, 332.
Lokalności dla komisarza 22.
Lwów, statut miasta 155.

Łączenie wykazów hipotecznych 239, 240.
Łączne dochodzenia 51, 229, 233, 259.
Łączne obwieszczenie 40, 105, 170, 218, 231.
Łobos 33, 52.

Małżonkowie 34, 270.
Mapy hipoteczne 2, 46, 52, 74, 166, 210, 220, 231, 235, 298, 354, 356, 357.
Mapy katastralne 52, 74, 209.
Mapy kopia 75, 203, 209, 212, 235, 268, 269, 279, 282, 283, 333, 334.
Marchet 155.
Masa spadkowa 13, 34, 53, 67, 352.
Matakiewicz 192.
Materyalna jawność 62, 90.
Mensi 9.
Mężowie zaufania 25, 136, 282, 288, 332, 352.
Miasta trybunalskie 22, 23, 28, 29.
Miejsce (na miejscu) 45, 46, 48, 49, 52, 139, 231, 235, 352, 360.
Miejscowość 275.
Miesiąc 66, 183, 245.
Minerały żywiczne 16, 84, 176, 178, 196. 248, 294.
Minima non curat praetor 15.
Ministerstwo rolnictwa 157, 197.
Ministerstwo sprawiedliwości 167, 181, 205, 212, 306, 334.
Modicum tempus 67.

Nadzór 310.
Naftowe prawa, zob. Minerały żywiczne.
Należytościowa ustawa 53.
Należytości wymiar 53, 86, 192, 196, 221.
Należytości za doręczenia 194.
Namiestnictwo 156, 157, 280.
Naocznia sądowa 143.
Némethy 192, 195.
Neumann 100.
Niedopuszczalne (nieważne) wpisy 86, 87, 111.
Niemiecka procedura cywilna 185.
Niemiecki kodeks cywilny 88, 111.
Niesporne postępowanie 48, 51, 52.

58, 63, 112, 119, 139, 141, 142, 143, 153, 213.
Norma jurysdykcyjna 23, 24, 28, 69, 76, 77, 95, 115, 133, 138, 216, 358
Notaryusze 187, 188
Notaryjność 35, 62, 77, 78, 125, 126, 151, 251.
Numer domu 233, 234, 236, 273, 274, 276, 283, 292.

Objęcie spadku 191, 192.
Obligatoryjny tytuł 40.
Obszary dworskie 39, 40, 196, 215, 219, 223, 230, 277, 278, 332.
Obwieszczenia 29, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 133, 215, 231, 318, 323, 334, 335.
Odesłanie na drogę pozwu 60, 61, 63, 65, 70, 73, 75, 77, 83, 100, 112, 117, 127, 130, 141, 143, 164, 165, 171, 172, 173, 174, 175, 178, 180, 183, 193, 245, 261, 263, 291, 299, 300, 301, 308, 346, 348, 349.
Odkup 260.
Odmowna uchwała 35, 70, 145.
Odroczenie audencyi 117, 118, 119, 120, 121, 122, 258.
Odrzucenie rekursu 140, 145, 147, 148.
Odrzucenie skargi 70.
Odrzucenie spóźnionych zgłoszeń 184.
Odrzucenie zarzutów przeciw projektowi przekazania 92, 109, 110, 111, 114, 115, 145.
Ofner 65.
Ograniczenie post. sprost. 36, 39, 40.
Ograniczenie wykreślenia adnotacyi 75.
Okładki 200, 201, 203, 212, 224, 232, 279
Ołówek 275, 276, 278, 285, 293.
Opalikowanie 12, 196 213.
Opał 196, 218.
Organizacyjna ustawa 21, 32, 65, 138, 148.
Oświadczenia protokolarne 45. 47. 50, 52, 53, 57, 112, 136, 214, 221, 235, 252, 354.
Oświetlenie 22, 218.
Oszacowanie 113, 142, 195.
Ott 37, 113, 141, 189, 191.
Otwarcie nowej księgi gruntowej 303, 345.

Parcelacya 18, 120, 121, 258, 352, 355.
Parcele, kilkakrotne przychodzenie tych samych 2.
Parcele, nowe ich onumerowanie 166, 273.
Parcele, podzielone poprzecznie zamiast podłużnie 2.
Parcele, wymienienie ich (w obwieszczeniu) 39, 59, 64, 233, 234, 241, 244, 245.
Paryfikacya 272, 292.
Pauszalia kancelaryjne 22.
Petersen 185.
Pieczątki 203, 212, 226, 230, 237, 268, 279, 280, 293, 303.
Pieczęć urzędowa 22, 202, 203, 212.
Pierwokupno 260.
Pierwszeństwo sumy kaucyjnej 97.
Pierwszeństwo wpisów 176, 185.
Pitreich 79.
Plan pracy 25, 26, 27, 31, 39, 206, 313, 315.
Poczta 37, 230.
Podstęp 93.
Podział ciał hipotecznych 5.
Podział fizyczny jednostronny 11.
Podział fizyczny (jego ustalenie) 15, 240, 289
Podział parcel 361.
Pokrzywdzenie wierzycieli 58.
Polityczna władza krajowa 280.
Polityczna władza powiatowa 280.
Połowiczny charakter sprostowania 131.
Pomiary 231, 240, 353.
Pomoc prawna 23, 24, 32.
Popieranie (należyte) sporu 65, 66, 75, 77, 78, 79, 88, 164, 173, 174, 175.
Porozumienie, zob. zgoda.
Porównanie księgi gruntowej z katastrem 33, 220, 227, 228.
Porto 193, 194.
Posiadacz faktyczny 60, 62. 67, 68, 183, 225, 236, 263, 280, 283, 289, 300
Posiadanie faktyczne, (jego ustalenie) 9, 46, 59, 61, 62. 63, 64, 67, 141, 164, 168, 169, 171, 238, 241, 259, 282, 351, 353, 360.
Pouczenia 30, 78, 86, 108, 109, 111, 117, 128. 119, 121, 130, 151, 153, 184, 196, 213, 218, 244, 245, 251, 254, 255, 258, 263, 300, 302, 361.
Pozorne (przeniesienie własności) 10, 58, 187, 188, 241.
Prawomocność uchwały działowej 72, 73, 74, 79, 82, 145, 162, 164, 172, 246, 265, 290, 291.
Prawomocność uchwały przekazu-

jącej 125, 126, 127, 145, 172, 185, 291.
Preliminarz kosztów 206. 210, 316.
Prezydyalne akta 201.
Prezydyum sądu krajowego wyższego 211, 268, 280, 306, 310.
Prezydyum trybunału I instancyi 211, 304, 306, 308, 309. 310.
Procedura cywilna 10, 37, 38, 42, 58, 65, 76, 88, 112, 117, 120, 121, 125, 126, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149.
Procent, używanie w miejsce jego 10.
Proces odrębny 69.
Projekt księgi gruntowej 173, 174, 175, 266, 267, 305.
Projekt pierwotny ustawy 1. 13, 33, 154.
Projekt przekazania ciężarów 79, 81, 82, 83, 91, 116. 123, 124, 125, 126, 128, 228, 246, 251, 259. 325.
Prokuratorya skarbu 280.
Protokolant 23, 24, 32, 107, 143, 235.
Protokół 57, 233, 246, 259. 271, 287, 324.
Protokół parcel 269.
Protokołowanie, sposób jego 53, 109, 118, 131, 151, 234, 237, 241, 243, 244, 251, 252, 255.
Prowizoryalne spory 144, 357
Prowizoryczny dział, zob. podział fizyczny jednostronny.
Przedarulański kraj, przepisy dla tegoż 9, 10, 14, 21, 22, 44, 51, 68, 86, 87, 134, 157, 178, 200, 201, 202, 203, 211, 216.
Przedawnienie 63, 71.
Przedłużenie czasokresu 65, 124, 173, 179, 181. 182, 183, 301, 302, 307.
Przedmiotowy zakres ustawy 1, 2.
Przedstawienie 35, 146, 148.
Przekazanie ciężarów 6. 54, 57, 61, 73, 74, 82, 142, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178. 179, 180, 181, 183, 247, 290, 293, 294, 300.
Przekonanie komisarza 63, 65.
Przełożony sądu 104, 132, 139, 210, 218, 219, 254, 279.
Przeniesienie wpisów 61, 163, 168, 176, 267, 293, 352, 359. 360.
Przerwy postępowania 39.
Przesłuchanie stron 140, 143.
Przesłuchiwanie 43, 45, 47, 48, 50, 76, 77, 81, 86, 117, 118, 175, 247.
Przynależne realności 15, 43, 87.
Przywrócenie do pierwotnego stanu 141, 184.

Rada miejska (gminna) 155, 156.
Rada powiatowa 165, 156, 242.
Realizahya kaucyi 99.
Redakcya wadliwa 59.
Regres 101, 115
Rejestry rzecowe i osobowe 262, 356.
Reklamacyjne postępowanie 254.
Rekurs 24, 29. 35, 38, 63, 69, 74. 106, 117, 124, 125, 134, 140, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 153, 157, 162, 167, 183, 185, 186, 214, 281.
Rekwizyta do prac polnych 22.
Rewers zwrotny 230.
Rewizya (reambulacya) 30, 32, 33. 34, 48, 49, 167, 282.
Rozdrabnianie własności ziemskiej 362.
Rozdział I ustawy, postępowania zbieg z rozdziałem II 2.
Rozdziały te, różnica co do czasu 3, 158, 159, 163.
Rozdział sumy do sądu złożonej 98, 141, 151.
Rozporządzenie ostatniej woli 13.
Rozprawy 133, 184, 216, 233, 235, 242, 258, 277, 282.
Rzeczowe prawa 40, 58.

Sąd depozytowy 23, 95, 125 152.
Sąd hipoteczny 23, 28, 29, 43, 54, 55, 55, 57, 73, 76, 77, 78, 95, 124, 125, 126, 127, 149, 150, 152, 162, 164, 175, 176, 177, 181, 184, 200, 217, 218, 219, 222, 232, 261, 262, 279, 290, 291, 294, 301, 304, 306. 308, 360.
Sąd krajowy wyższy 167, 179, 181, 182, 205, 211, 297. 302, 305, 309, 334
Sąd kuratelny 133, 135, 136.
Sąd powiatowy 138, 308.
Sąd procesowy 76, 77 181, 302.
Schey 15, 87
Sędzia samoistny 22, 31, 32.
Sejm krajowy 155, 156, 242.
Senatu uchwała niepotrzebna 182.
Siedziba urzędowa komisarza 25, 26, 29.
Skarga wzajemna 66.
Skład sądowy 94, 95, 115, 123, 124, 125. 126, 127, 150, 151, 152, 197, 251, 262.
Służebne realności 43.

Służebności 2, 43, 51, 56, 59, 64, 74, 85, 86, 110 114, 129, 130, 176, 182, 243, 257, 260, 287, 288, 294.
Spadek, dział jego 12, 84, 190, 191, 193, 239, 354
Spadek, petraktacya 68, 90, 163, 214, 233, 351, 354, 358
Spekulanci 67, 90, 93, 358.
Spłaty 11, 44, 50, 64, 65, 67, 85, 130, 160
Spoczywanie postępowania 66, 72.
Sposób nabycia 190.
Sprostowanie (myłki rachunkowej) 146, 149.
Spółki 44, 87, 155.
Spór 60, 64 83, 171, 286, 287.
Stanowisko urzędowe komisarza 22.
Stemple zob. należytość
Stosunek intabulacyi sumy kaucyjnej 97.
Stubenrauch 66.
Substytucya 44, 131.
Sukcesywne prostowanie ks. grun. 39.
Suma wyrównawcza (kaucyjna) 88, 89, 91, 92, 95, 96, 98, 102, 107, 108, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 124, 125, 126, 127, 150, 185, 195, 249, 262, 263, 264.
Sygnatura aktów 200, 202, 232.
Świadkowie 140, 143, 195.
Szacunkowa ordynacya 43.
Szkice sytuacyjne 49, 220, 241.
Szwajcarski proj. kod. cyw. 94.
Szybalski 1, 2, 20, 33, 34, 49, 64, 82, 106, 124, 137, 142, 154, 361.

Tabela 229, 234
Tablica sądu 215.
Tabularne majętności 18, 21, 22, 23, 24, 29, 138, 157, 158, 163, 169, 206, 207, 211, 260, 267, 269 273, 288, 295, 352, 355, 358.
Taksa depozytowa 95, 115, 151, 193, 197.
Tałasiewicz 1, 12, 24, 138, 191, 192.
Termin 60, 63, 64, 123, 124, 172, 183, 245, 253. 254, 286, 291, 300, 301, 345, 349.
Tilsch 100.
Topograficzne położenie 228.
Towarzystwa rolnicze 223.
Trzecie osoby 58.
Tyrol, przepisy dla tegoż 9, 10, 14, 18, 21, 22, 26, 27, 29, 30, 38, 48, 51, 53, 65, 68, 69, 74, 86, 87, 134, 135, 136, 137, 138, 141, 153, 157, 167, 178, 184, 212, 222.
Tytuł posiadania 9, 31, 61, 63, 190, 237.
Tytuł prawa publicznego 58.

Ubezpieczenie dowodu 143.
Ubogich prawo 195, 353.
Uchwała przekazująca 64, 104, 117, 123, 124, 126, 128, 130, 145, 185, 228, 251, 258, 260.
Uchwały 24, 35, 37, 39, 102, 103, 106, 107, 120, 122, 127, 134, 229, 255, 265.
Uciążenie 112.
Udzielenie wyników 57, 72, 74, 125, 126, 127, 128, 130, 161, 162, 243, 246, 259, 262, 305.
Ugoda 45, 47, 53, 54, 55, 66, 72, 75, 76, 88, 129, 136, 138, 164, 177, 191.
Ulepszenia 90, 101.
Upłata częściowa 93, 110, 114, 115, 150, 257.
Uprawa 233, 234, 236, 272, 283, 292, 296,
Uprawdopodobnienie 134.
Urzędowe (dochodzenia) 31, 33, 54, 57, 73, 74, 75, 77, 78, 86, 94, 115, 126, 127, 130, 151, 152, 153, 161, 162, 164, 165, 166, 174, 177, 180, 181, 214, 302, 359.
Ustalenia 3, 11, 15, 17, 48, 51, 53, 64, 67, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 93, 94, 95, 101, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 141, 142, 143, 144, 149, 196.
Usterki ksiąg gr. pod u. s. h. niepodpadające 1, 2, 11, 16.
Ustne ogłoszenie 68, 104, 124, 141, 258.
Uzasadnienie 88, 245, 248, 251, 253.
Uznanie komisarza 118, 135.
Uzupełniająca uchwała 127, 128.
Uzupełnienie uchwały 146, 149, 185.

Wartość 51, 89, 90, 91, 92, 93, 101, 102, 115, 124, 142, 247, 249.
Wdrożenie postępowania sprostowawczego 27, 29, 31, 35, 145, 148, 229, 321, 322.
Wellspacher 87, 94.
Wiara dobra lub zła 9.
Wiedza wierzyciela 51, 87, 89, 90, 91, 92, 94, 139, 142, 144, 250.
Winkulacya nieruchomości 71.

Wirgula 237.
Wizytacye 4, 19, 310, 361.
Wniosek wierzyciela 92, 93, 95, 97, 102, 107, 153, 250.
Wodna ustawa 59.
Współwłasność 34, 227, 228, 272.
Wstrzymanie post. sprost. 68.
Wstrzymanie przedawnienia 71.
Wstrzymanie przekazania ciężarów 83, 84.
Wstrzymanie przeprowadzenia hipotecznego 127.
Wybór okręgów sądowych 31, 208.
Wyciąg hipoteczny 80, 81, 87.
Wyciąg z projektu przekazania 103, 105, 106, 254.
Wydział krajowy 155, 156, 157, 242, 280.
Wydział powiatowy 156, 157, 223.
Wykaz III 4, 227.
Wykaz co do postępowania ustalającego 347.
Wykaz form. 26, 295, 266.
Wykaz nieruchomości 328.
Wykaz posiadaczy 274, 330.
Wykaz przypadków niezgodności 201, 224, 226, 227. 228, 232, 266, 305
Wykazy hipoteczne 172, 174 175, 176, 290, 291.
Wykazy kwartalne 208, 304, 341, 344.
Wykazy rożnie 226, 277.
Wykład w gminie 218.
Wykupno ciężarów gruntowych 59.
Wykreślenie 51, 57, 58, 64, 71, 75, 76, 78, 80, 86, 130, 151, 161, 180, 261, 262.
Wyłożenie projektu przekazania 104.
Wymowy 129, 130, 253.
Wynagrodzenie komisarzy 22.
Wyprzedzenie 71.
Wyrok 66, 71, 75, 77, 80, 83, 87, 88, 163, 164, 177, 180, 181.
Wywłaszczenie 59.

Zaczepienie porozumienia 58.
Zakładanie ks. gr na nowo 2, 63, 129, 133, 134, 165, 167, 169, 226, 266, 305, 310, 344, 352, 359.
Zakładanie ks. gr. na nowo, akta tegoż 45, 47, 52, 201, 202, 205, 206, 207, 209, 210, 212, 214, 241.
Zamiany gruntow 56.
Zamiar obciążenia 47, 80, 84, 102, 139, 142, 195, 248.
Zamknięcie dawnej ks. gr. 303.
Zamknięcie wykazu 6, 8, 18, 78, 260, 262
Zaniechanie dochodzenia prawa 63, 66, 71.
Zaniechanie przekazania ciężarów 88.
Zapisek 181, 182, 240, 254, 268, 270, 301, 306, 307, 326, 339, 345, 346.
Zapiski co do posiadania katastralnego 329.
Zapisy 13, 68.
Zarzuty przeciw arkuszom posiadania 172, 290.
Zarzuty przeciw projektowi przekazania 92, 104. 106, 109, 110, 116, 122, 125, 250, 254, 255, 257, 258, 327.
Zastępcy 118. 119, 122, 132, 133, 195, 216, 217, 253, 278, 317, 332, 336, 357.
Zastanowienie post. sprost. 70.
Zaufanie do ksiąg gruntowych 41, 82, 87, 93, 111, 114, 160, 195.
Zawiadomienie sądu hipotecznego 1, 11, 16, 54.
Zgłoszenia 179, 180, 181, 182, 183.
Zgoda 54, 55, 56, 61, 62, 64, 82, 88, 106, 121, 128, 129, 130, 154, 160, 161, 213, 241, 243, 265.
Zgodnie 237.
Znawcy 140, 142, 143, 146, 195.
Zobowiązania wzajemne 13, 37, 38, 74, 88, 127, 128, 129, 160, 164, 243, 244, 246, 253, 265, 301, 360.
Zoll (młodszy) 21, 54, 67, 74.
Zrzeczenie się części sumy kaucyjnej 152, 153.
Zrzeczenie się doręczenia 56, 57, 69, 245.
Zrzeczenie się naganienia, rekursu 50, 69, 245.
Związek 225, 239, 289.
Zwolnienie się od sumy kaucyjnej 94, 150, 151, 251.
Żandarmerya, jej pomoc 22.
Żądanie skargi 66.

Rejestr chronologiczny.

(Cyfry oznaczają strony książki).

1811.

u. c.: 362.
§ 6: 99, 112, 121, 122.
§§ 233: 135.
§§ 276: 135, 138.
§§ 282: 135.
§§ 309: 10, 67.
§§ 323: 67.
§§ 326: 94.
§§ 328: 94.
§§ 428: 10.
§§ 433: 53.
§§ 481: 2.
§§ 547: 67.
§§ 837: 100.
§§ 838: 100,
§§ 841: 11.
§§ 842: 56, 64.
§§ 845: 12, 213.
§§ 850—853: 10.
§§ 863: 112.
§§ 871 nast.: 113.
§§ 902: 114.
§§ 914: 112, 122, 190.
§§ 916: 10, 58, 187, 188, 189.
§§ 1052: 129.
§§ 1297: 94.
§§ 1357: 99.
§§ 1358: 101, 115.
§ 1374: 93, 96, 97, 109, 113, 114, 327.
§ 1415: 114.
§§ 1425: 115, 197.
§ 1497: 66.

1816.

24 grudnia dekr. nadw. nr. 1305 zb. u. s.: 10.

1852.

3 grudnia ust. nr. 250 dz. u. p.
§ 21: 154, 155, 242.

1853.

5 lipca pat. ces. nr. 130 dz. u. p.
§ 31: 155.

1854.

9 sierpnia pat. ces. nr. 208 dz. u. p.
§ 2: 58.
§ 2 l. 5: 10, 94.
l. 6: 52, 78, 189.
l. 7: 9, 51, 112, 117, 141, 142, 143.
l. 8: 88.
l. 11: 56.
§ 7: 148.
§ 9: 88, 145, 146, 147.
§ 10: 144.
§ 11: 147, 148.
§ 12: 145.
§ 13: 88.
§ 16: 147, 148.
§ 17: 141.
§ 97: 10.
§ 98: 10.
§ 104: 10.
§ 113: 142
§ 165: 190, 191.
§ 166: 190, 191.
§ 171: 191, 192.
§ 272: 142.
§ 280: 142

1865.

2 października ust. nr. 108 dz. u. p.
art. V: 194.

1866.

12 sierpnia ust. nr. 9 dz. u kr.
§ 30 lit. a: 155.

§ 66 ust. 2: 155.
§ 98: 156
§ 99 lit. a: 155.
§ 100: 155.
1869
6 lutego ust. nr. 18 dz. u. p.: 84, 149.
§ 1: 46, 50.
§ 8: 114.
§ 9: 113.
§ 14: 149.
24 maja ust. nr. 88 dz. u. p.
§ 16: 236.
1871.
25 lipca ust. nr. 95 dz. u. p. (= ust. hip.): 198. 262, 362.
§ 3: 18.
§ 10: 64, 356.
§ 11: 189.
§ 12: 51, 85.
§ 13: 85.
§ 15: 98.
§ 20: lit. a: 16.
§ 26: 31.
§ 31: 57.
§ 45: 77.
§ 61: 131.
§ 76: 57, 151.
§ 97: 13, 129.
§ 98· 128.
§ 104: 6, 8, 18, 19, 102, 204, 241.
§ 118 nast.: 86.
§ 123: 178.
§ 124: 178.
25 lipca ust. nr. 96 dz. u. p. (= u. u. h.): 24, 78, 168, 174, 175, 176, 177, 178, 180, 186, 198, 199, 293. 299, 353.
§ 3: 182, 305.
§ 6: 165, 178, 179, 181, 182, 184, 299.
§ 7 lit. a: 129, 178, 182, 183, 299, 346, 348
§ 7 lit. b: 178, 182, 184, 299, 301, 346, 348.
§ 8: 70, 308.
§ 9: 65, 183, 301.
§ 10: 77.
§ 11: 71.
§ 12: 184.
§ 13: 184.
§ 14 nast.: 165, 182, 186, 346, 449.
§ 15: 308
§ 17: 185.
§ 20—22: 44, 182.
§ 21: 2, 27, 165, 166, 181, 182, 300, 302.
§ 23: 30, 135, 136, 184.
§ 24: 181.
§ 25: 184.
§ 26: 69.
§ 28: 193, 194.
1872.
12 stycznia rozp. min. nr. 5 dz. u. p. (= instr. wyk. do ust. hip.).
§ 12: 225.
1873.
8 marca ust. nr. 23 buk. dz. u. kr. (= buk. u. z. h.): 168, 186, 199, 267, 282, 351.
§ 3: 21.
§ 5: 55.
§ 6: 268.
§ 14: 310.
§ 19: 135.
§ 21: 169.
§ 22: 352.
§ 24: 352.
§ 25: 17.
§ 27: 55.
§ 30: 288.
§ 31: 290.
§ 34: 305, 310.
§ 36: 267. 293, 352.
§ 41: 219, 332.
§ 42: 168.
8 maja rozp. min. nr, 26 buk. dz. u. kr. (= buk. r. z. h.): 199, 267.
§ 8: 277.
§ 9: 278.
§ 10: 278.
1874.
20 marca ust. nr. 29 dz. u kr. (= gal. u. z. h.): 9, 48, 168, 199, 266, 267, 282, 351.
§ 4: 268.
§ 5· 55, 57.
§ 7: 292.
§ 9: 131.
§ 14: 20, 21, 22, 23, 24, 169.
§ 15: 25, 170.
§ 16 nast.: 22, 170, 269, 279.
§ 17: 29, 170.
§ 19: 134, 135, 136, 138, 170.
§ 20: 25, 170, 332.
§ 21: 136, 169.
§ 22: 170, 352.
§ 23: 55, 170, 352.
§ 25: 170.
§ 26: 53, 288.
§ 27 nast.: 24, 172, 289.
§ 28: 104.
§ 30 nast.: 24, 172, 305, 310.

§ 31—33: 166.
§ 32: 176, 267, 293, 352.
§ 33: 166
§ 37: 22, 135, 195, 196, 219, 332.
§ 38: 165, 168, 170.
18 maja rozp. min. spraw. nr. 43 dz. u. kr (= gal. r. z. h.): 199, 267, 295.
§ 1: 27.
§ 2: 27.
§ 6: 277.
§ 7: 278.
§ 8: 37, 278.
§ 27: 49.
§ 48: 22, 29.
form. VI: 295.
17 czerwca ust. nr 50 dz u. kr.: 155.
1875.
31 marca ust. nr. 52 dz. u. p.: 86.
1878.
18 lutego ust nr. 30 dz. u. p.: 153.
§ 22: 113, 115.
§ 30: 147.
§ 34: 113, 153.
§ 44: 141.
1879.
30 marca ust nr. 50 dz u. p.: 14.
§ 2: 188.
§ 3: 188.
1883.
23 maja ust. nr. 82 dz. u. p.: 33, 53, 353, 354.
§ 2: 4, 354.
§ 3: 3, 4, 8, 20, 30, 76, 77, 78, 79, 163, 189, 263, 264, 354.
23 maja ust. nr. 83 dz. u. p: 353.
§ 1: 9.
§ 11: 189.
§ 24: 27, 209.
11 maja rozp. min. sk. nr. 91 dz. u. p.: 27.
16 lutego ust. nr. 20 dz. u. p.
§ 3: 143.
§ 10: 143, 144.
1884.
16 marca ust. nr. 36 dz. u. p.: 58.
§ 48: 144.
5 kwietnia rozp. min. spraw. L. 3328: 166.
1885.
15 czerwca rozp. min. spraw. nr. 36 dz. u. kr. z r. 1886.
§ 5: 178.
1888.
21 marca ust. nr. 41. dz. u. kr.: 18.
1889.
13 marca ust. nr. 24. dz. u kr.
§ 26 lit. d: 155.
§ 72 ust. 2: 155.
§ 102 lit a: 155.
§ 103: 155
2 lipca rozp. min. spraw. nr. 35 dz. rozp. p. 3: 4, 227, 277.
1890.
28 grudnia ust. nr. 243 dz. u. p.: 86.
1894.
2 stycznia ust. nr. 16 dz. u. kr.
§ 1: 158.
§ 2: 18.
26 października rozp. min. spraw. nr. 40 dz. r.: 9, 19.
1896.
3 lipca ust nr. 51 dz. u. kr.
§ 25 lit d: 155.
§ 67 ust. 2: 155.
§ 98 lit a: 155.
§ 99: 155
12 lipca ust. nr. 121 dz. u. p.: 209.
§ 9: 236.
§ 10: 236
1897.
5 maja rozp. min. spraw. nr. 112 dz. u. p. (= instr. sąd.): 200.
§ 263: 200
§ 270: 200
§ 275: 304
§ 406 l. 3: 4.
6 maja rozp. min. nr. 153 dz. u. p.
§ 3: 1
§ 6: 1.
§ 8: 1.
25 lipca rozp. min. nr. 175 dz. u. p. (= ord. szac.).
§ 33: 113.
19 października rozp. min. spraw. nr. 37 dz. rozp.: 230.
26 grudnia rozp. ces. nr. 305 dz. u. p.
§ 13: 195.
1898.
17 grudnia rozp. min. spraw. nr. 225 dz. u. p.: 304.
1899.
9 grudnia ust. nr. 18 dz. u. kr. z r. 1900 (= kr. u. k.): 311.
§ 8: 156.
§ 27: 15.
9 grudnia ust. nr. 20 dz. u kr. z r. 1900 (= kr. u. dz. r.): 154, 311.
§ 1 lit. b.: 12, 15.
§ 2: 12, 157.
§ 10: 10.

§ 12: 10, 24.
§ 26: 136, 137, 156.
§ 31: 34.
§ 37: 135.
§ 44: 24, 69.
§ 45: 125.
§ 47: 144.
§ 49. 144, 148, 149.
§ 54: 156.
§ 57: 28
§ 60: 40
§ 61: 22.
§ 63: 22.
§ 65: 10.
§ 66: 104.
§ 68: 12, 67.
§ 74: 12, 67.
§ 76: 104
§ 93: 104.
§ 108: 195
§ 110: 22, 196.
§ 111: 195.
§ 112: 22.
§ 114: 195.

1903,

18 stycznia rozp. min. nr. 21. dz. u. kr. (= r. k.).
§ 45: 29.
§ 56: 52.
§ 58: 51.
§ 79: 1.
§ 103: 15.
§ 131: 15.
§ 143: 166, 167.
18 stycznia rozp. min. nr. 22 dz. u. kr. (= r. dz. r.).
§ 5· 22.
§ 8: 26.
§ 14: 22.
§ 38: 157.
§ 44: 137.
§ 48: 22.
§ 52: 10.
§ 53: 10.
§ 65: 22.
§ 74: 22.
§ 112: 104, 105
§ 128: 15.
§ 131 166, 167.
§ 134: 22.
§ 137: 22.
§ 139· 22.
21 marca rozp. nam. L. 36665 nr. 26 dz. u. kr.
§ 3: 22.
§ 10: 22.
§ 17 27.
§ 22: 22.

1905.

25 czerwca rozp. min. spraw. L. 9242/5: 43

1907.

9 stycznia ust. nr. 7 dz. u. u. p.
§ 1 nast: 16.
§ 22 16.
§ 23· 16, 17, 84, 176, 196, 248, 294.
§ 29: 196
20 stycznia reskr. Prez. S. kr. wyż. Lwów $\frac{\text{Prez } 1098}{17\ \text{R/7}}$: 16.
9 lutego rozp. min. nr. 29 dz. u. p. 12
24 lutego ust. nr. 41 dz. u. p.
§ 4 l 17: 182.
15 kwietnia rozp. min. spraw. nr. 107 dz u. p.: 248, 249.
§ 1: 179.
§ 3: 16. 84.
§ 5: 179.
§ 9: 17, 249.
§ 10: 196.
§ 11: 16, 17, 84, 249.
20 kwietnia rozp. min. roln. nr. 109. dz. u. p.
§ 1: 196
18 maja reskr. min. spraw. L. 12307: 16.
10 czerwca reskr. Prez. S. kr. wyż. Kraków Prez. 7290: 16.

Treść tomu.

Str.

Uwagi wstępne . . . . . 1—4
Ustawa o sprostowaniu ksiąg gruntowych, (z motywami szczegółowymi i z komentarzem) . . . . . 5—197
I. O podziale ciał hipotecznych §§ 1—27 . . . . . 5—158
II. Sprostowanie wpisu na karcie własności §§ 28—31 . . 158—165
III. Postanowienia na przypadek zakładania na nowo ksiąg gruntowych lub części księgi gruntowej §§ 32—36 . 165—186
IV. Postanowienia końcowe §§ 37—40 . . . . . 186—197
Rozporządzenie wykonawcze . . . . . 198—350
I. Postanowienia ogólne §§ 1—16 . . . . . 198—222
Skrócone oznaczenie ustaw i rozporządzeń § 1 . 198—200
Dzienniki i akta § 2, 3 . . . . . 200—202
Pieczęć urzędowa, druki i okładki na akta § 4 . . 202, 203
Rodzaje sprostowania ksiąg gruntowych § 5, 6 . 203—206
Plan pracy i preliminarze kosztów § 7, 8 . . . . 206—212
Postępowanie komisarza dla sprostowania ksiąg gruntowych w ogólności § 9, 10 . . . . . 212—215
Obwieszczenia § 11 215
Ustanowienie zastępców § 12, 13 . . . . . 216, 217
Współdziałanie sądu hipotecznego § 14 . . . . . 217—219
Współudział organów ewidencyjnych § 15 . . . 219—221
Uwiadomienie przesyłane urzędowi wymiaru należytości § 16 . . . . . 221, 222
II. Postępowanie według I i II rozdziału u. s. h. §§ 17—60 222—266
A. Prace przedwstępne §§ 17—21
Zbadanie mylności księgi gruntowej . . . . . 222—228
B. Dochodzenia §§ 22—51 . . . . . 228—259
Porządek kolejny dochodzeń § 22 . . . . . 228, 229
Wdrożenie postępowania sprostowawczego § 23, 24 229—231
Akta § 25 232
Protokół dochodzeń § 26, 27 . . . . . 233—235
Dochodzenie stosunków posiadania i własności §§ 28—37 . . . . . 235—246
Uporządkowanie stanu ciężarów. Projekt przekazania ciężarów § 38, 39 . . . . . 246—249
Wyrównanie wartości i kaucya § 40—42 . . . . 249—252
Nienależne obciążenia § 43 . . . . . 252, 253

Str.

Zobowiązania wzajemne, ustanowione przy nabyciu nieruchomości § 44, 45 . . . . . 253, 254
Postępowanie reklamacyjne §§ 46—49 . . . . . 254—258
Uchwała przekazująca § 50 . . . . . 258, 259
Połączenie dochodzeń co do stanu posiadania i ciężarów § 51 259
C. Wykonanie sprostowania księgi gruntowej §§ 52—57 259—264
D. Szczegółowe postanowienia co do postępowania w myśl II rozdziału u. s. h. § 58. 59 . . . . . 264, 265
E. Rewizya operatu § 60 266
III. Zakładanie na nowo ksiąg gruntowych i części ksiąg gruntowych § 61—88 . . . . . 266—304
A. Postępowanie aż do sporządzenia projektu księgi gruntowej (postępowanie przy zakładaniu) §§ 61—82 266—298
Postępowanie w ogólności § 61, 62 . . . . . 266—269
Wykaz nieruchomości § 63 . . . . . 269, 270
Zapiski o posiadaniu katastralnem poszczególnych posiadaczy § 64 . . . . . 270—274
Wykaz posiadaczy § 65 . . . . . 274, 275
Wykaz domów § 66 . . . . . 275—277
Uwzględnienie niezgodności znanych sądowi § 67 . 277
Przygotowanie rozpraw ze stronami § 68 . . . . 277, 278
Rozpisanie dochodzeń § 69—71 . . . . . 278—281
Obejście obszaru gminy § 72 282
Rozprawy ze stronami §§ 73—75 . . . . . 282—287
Protokoł dochodzeń § 76 . . . . . 287, 288
Sprostowanie wykazów § 77 . . . . . 288, 289
Arkusze posiadania § 78 . . . . . 289—291
Wykazy hipoteczne §§ 79—81 . . . . . 291—295
Zawiadomienie ewidencyi katastru o stwierdzonych zmianach § 82 . . . . . 295—298
B. Postępowanie celem ustalenia ksiąg § 83—88 . . 299—304
Zamknięcie dawnej księgi gruntowej § 87 303
Akta w postępowaniu ustalającem § 88 . . . 303, 304
IV. Wykazy i zapiski §§ 89—92 . . . . . 304, 309
W postępowaniu mającem za przedmiot dochodzenie i zakładanie ksiąg § 89 . . . . . 304—306
W postępowaniu ustalającem §§ 90—92 . . . . . 306—309
V. Postanowienia końcowe §§ 93—95 . . . . . 310, 311
Nadzór nad pracami około sprostowania ksiąg gruntowych § 93 . . . . . 310, 311
Uwzględnienie właściwości władz agrarnych § 94 . 311
Początek mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia § 95 311
Formularze . . . . . 312—350

Dodatek:
I. Ogólna część motywów przedłożenia rządowego . . . 351—363
II. Z motywów Komisyi prawniczej Rady państwa . . . 363

Rejestr rzeczowy i chronologiczny . . . . . 455—465
Uzupełnienia i sprostowania ważniejszych omyłek . . . . . 365—454